

Wyższa Szkoła Gospodarki
– 25 lat realizacji idei
uniwersytetu przedsiębiorczości

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Kazimierz Marciniak (przewodniczący),
Marek Grabiszewski (sekretarz),
Marek Chamot

KOREKTA JĘZYKOWA

Elżbieta Rogucka

OPRACOWANIE KOMPUTEROWE

Adam Kujawa
Adriana Górka

PROJEKT OKŁADKI

Adam Kujawa

TŁUMACZENIE STRESZCZENIA

Agnieszka Ługowska

ZDJĘCIA

Archiwum WSG i KOLFER

Copyright © by Wydawnictwo Uczelniane
Wyższej Szkoły Gospodarki, Bydgoszcz 2014

ISBN 978-83-64628-07-8

SPIS TREŚCI

<i>Od Redakcji</i>	7

Preliminaria

Święta Jadwiga Królowa – Patronka Wyższej Szkoły Gospodarki	13
Słowo wstępne Prezydenta Wyższej Szkoły Gospodarki	15
Od przedsiębiorstwa do uniwersytetu trzeciej generacji	17

Origo opus

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe KOLFER Sp. z o.o. – założyciel szkoły wyższej

1. Powstanie Spółki	21
2. Poszukiwanie nowych rynków	23
2.1. Organizacja turystyki i rekreacji	23
2.2. Salon komputerowy i usługi internetowe	24
3. Edukacja dla rynku pracy	27
3.1. Szkoły policealne	27
3.2. Kształcenie pozaformalne	29
4. Od marzenia do wdrożenia	31
4.1. Wizja powołania szkoły wyższej	31
4.2. Utworzenie Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa	31

Część pierwsza

Wyższa Szkoła Gospodarki – organizacja i działalność podstawowa

1. Pierwsze lata działalności	39
1.1. Początkowe doświadczenia	39
1.2. W kierunku uczelni przedsiębiorczej	42
2. Organizacja Uczelni	45
2.1. Struktura organizacyjna	45
2.2. Organy kolegialne	60
2.3. Organy jednoosobowe	74
2.4. Samorząd studentów	77
3. Zamiejscowe jednostki organizacyjne	81
3.1. Wydział Zarządzania i Nauk Społecznych w Inowrocławiu	81
3.2. Wydział Gospodarki Turystycznej w Ełku	90
3.3. Wydział Zarządzania i Inżynierii w Malborku	92
3.4. Wydział Zarządzania i Przedsiębiorczości w Słupsku	95
3.5. Wydział Techniczny w Toruniu	98
3.6. Regionalne ośrodki edukacyjne	99

4. Zasoby infrastrukturalne	103
4.1. Kampus uczelniany	103
4.2. Zbiory informacyjne	110
4.3. Technologie informatyczne	113
5. Kształcenie	117
5.1. Rozwój oferty edukacyjnej	117
5.2. Studia I i II stopnia	118
5.3. Studia podyplomowe	123
5.4. Kursy i szkolenia	127
5.5. Kształcenie praktyczne	130
6. Nauka	133
6.1. Badania naukowe	133
6.2. Popularyzacja nauki	143
6.3. Studencki ruch naukowy i koła zainteresowań	145
6.4. Działalność wydawnicza	155

Część druga

Wyższa Szkoła Gospodarki – działalność komplementarna i współpraca

1. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród interesariuszy wewnętrznych	161
1.1. Przygotowanie studentów do rynku pracy	161
1.2. Wspomaganie przedsiębiorczości akademickiej	164
1.3. Metoda projektowa organizacji pracy	166
2. Aktywizacja i integracja wspólnoty akademickiej	169
2.1. Kultura akademicka	169
2.2. Duszpasterstwo akademickie	174
2.3. Sport akademicki	178
2.4. Wyjazdy studyjne i krajoznawcze	182
2.5. Fundacja „Gaudeamus”	185
3. Współpraca z zagranicą	189
3.1. Organizacja współpracy	189
3.2. Program Erasmus	191
3.3. Projekty międzynarodowe	194
3.4. Umiejdzynarodowienie kształcenia	195
3.5. Uczelnie Europy Wschodniej	196
4. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym	199
4.1. Środowisko akademickie i naukowe	199
4.2. Samorządy, urzędy i organizacje społeczne	210
4.3. Przedsiębiorstwa i instytucje otoczenia biznesu	215

5. Wspieranie aspiracji społeczności lokalnej	223
5.1. Regionalna Sieć Uniwersytetów Trzeciego Wieku	223
5.2. Przedszkole Akademickie – „Uniwersytet Dziecięcy”	226
5.3. Centrum Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej „Rewital”	227
5.4. Akademickie Centrum Medyczne	229
5.5. Akademia Transportu	230
<i>Finis coronat opus</i>	
WSG w perspektywie społeczeństwa i gospodarki wiedzy	237
ANEKS - Dostojni Goście	239
ANEKS - Wybitni profesorowie	249
Literatura, materiały źródłowe, netografia	251
University of Economy – 25 years enterprise of knowledge	253
Indeks osobowy	255

Od Redakcji

Książka, którą oddajemy do rąk Czytelników, powstała z okazji jubileuszu 25-lecia Przedsiębiorstwa Wielobranżowego (PW) KOLFER, spółki z o.o.w Bydgoszczy – Założyciela działającej od 15 lat na terenie północnej Polski Wyższej Szkoły Gospodarki (WSG, do końca 2004 r. Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa – WPSTiH). Te dwa wydarzenia, różniące się w czasie o 10 lat, należy rozpatrywać w bliskiej łączności. Ćwierć wieku, jakie upłynęło od powstania KOLFER-u, to okres w którym kształtowała się w świadomości społecznej idea uniwersytetu przedsiębiorczości a u osób, które przyczyniły się do powstania WSG dojrzał zamyśl realizacji tej idei. Rok akademicki 2013/2014 był obchodzony w Uczelni pod hasłem „25 lat idei uniwersytetu przedsiębiorczości”. Spośród wielu różnych wydarzeń, które składały się na obchody nie mogło zabraknąć także monografii, która dokumentowałaby zmagania społeczności akademickiej WSG z realizacją idei nowoczesnej szkoły wyższej. Tytuł książki „Wyższa Szkoła Gospodarki – 25 lat realizacji idei uniwersytetu przedsiębiorczości” odzwierciedla w pełni zarówno hasło jubileuszu, intencje władz Uczelni i Redakcji niniejszego wydawnictwa, jak również jej merytoryczną zawartość.

Praca składa się z 4 podstawowych komponentów, odmiennych co do swojego charakteru i znaczenia dla omówienia zasadniczego tematu pracy, jakim jest WSG stanowiąca egzemplifikację uniwersytetu przedsiębiorczości. Pierwszy z komponentów pt. *Preliminaria* zawiera trzy teksty, które zgodnie z tytułem poprzedzają pozostałe, właściwe składowe elementy pracy. Poświęcone są one w kolejności: patronce Uczelni – Św. Jadwidze Królowej, następnie zamieszczono Słowo wstępne Prezydenta Wyższej Szkoły Gospodarki, wreszcie tekst, który ukazuje fundamenty ideowe Uczelni. Następnym komponentem

pracy ukazującym swoiste *Origo opus* (początek dzieła), czyli genezę Uczelni, jest prezentacja PW KOLFER, które było nie tylko formalnym Założycielem WSG, ale także *spiritus movens* całego przedsięwzięcia. Korzenie Uczelni tkwią w PW KOLFER, co starano się ukazać. Wielorakie bowiem doświadczenia, jakie uzyskano w trakcie działalności gospodarczej poprzedzającej powstanie Uczelni, zarówno w zakresie kształcenia jak innej działalności w obszarze turystyki i IT wywarły decydujący wpływ na obecny kształt i pozycję WSG. Następne dwa komponenty ujęte jako część pierwsza i druga zawierają odpowiednio charakterystykę Uczelni w aspekcie jej zorganizowania i działalności podstawowej, tj. kształcenia i nauki, a część druga poświęcona jest działalności komplementarnej i współpracy Uczelni z bliższym i dalszym otoczeniem społeczno-gospodarczym. Działalność komplementarna obejmuje wiele elementów charakterystycznych dla funkcjonowania uniwersytetu przedsiębiorczości, w tym takie jak kształtowanie postaw przedsiębiorczych interesariuszy wewnętrznych, rozwój kultury i sportu akademickiego jak również przedsiębiorczość akademicka i transfer wiedzy do przedsiębiorstw. Wszystkie ww. elementy konstrukcji monografii poprzedza tekst pełniący rolę wstępu pt. *Od Redakcji*, a kończy opatrzone łacińską sentencją *Finis coronat opus* (koniec wieńczy dzieło) – opracowanie na temat „WSG w perspektywie społeczeństwa i gospodarki wiedzy”. W książce zamieszczono dwa aneksy: pierwszy, „Dostojni goście”, zawiera listę imienną osób zasłużonych dla życia społeczno-gospodarczego w wymiarze narodowym jak i międzynarodowym, które gościły w murach Uczelni. Drugi aneks, „Zasłużeni profesorowie”, to imienna lista profesorów, których zasługi w WSG są powszechnie znane i doceniane. Podano także wykaz cytowanej literatury.

Książka nie jest pracą historyczną ani tym bardziej opracowaniem faktograficznym. Chociaż dokumentuje dzieje Uczelni i przygotowania Założyciela do jej powołania, a każde niemalże opracowanie zamieszczone w monografii ujmuje w aspekcie asynchronicznym wycinek jej działalności, to jednak zawiera ona także autorską interpretację prezentowanych faktów, niejednokrotnie też ich ewaluację, ukazuje motywy podjęcia określonej decyzji, przesłanki i założenia ideowe, jakie za nimi stały jak również bazowe doświadczenia, które kierowały poczynaniami związanymi m.in. z wdrażaniem modelu uniwersytetu przedsiębiorczości w WSG. Koncepcja książki zakłada, że pomimo wielu cząstkowych opracowań poświęconych dziejom Uczelni i jej Założycielowi, 25-lecie jest dobrą okazją do całościowego spojrzenia wstecz i podjęcia głębszej refleksji o wszelkich uwarunkowaniach jej powstania i obszarach działania. Ćwierćwiecze obejmuje aktywność zawodową niemalże jednego pokolenia, która powinna być zachowana od zapomnienia dla obecnych jak i przyszłych interesariuszy Uczelni.

Nie ulega wątpliwości, że praca – jako wyraz wdzięczności – jest adresowana i dedykowana społeczności akademickiej WSG, w tym także tym wszystkim, którzy pozostają obecnie poza Uczelnią. Osoby, które tworzyły Uczelnię lub przyczyniły się w jakikolwiek sposób do jej rozwoju mogą odnaleźć w monografii odzwierciedlenie własnych aktywności i osobistych zasług. Wyrażamy przekonanie, że pozwoli ona wielu członkom społeczności akademickiej przypomnieć sobie zdarzenia i fakty, które być może uleciały już

z ich pamięci, a które tworzyły także historię ich własnego życia. Wreszcie dla tych, którzy przyjdą po nas do Uczelni, książka może stanowić lekturę, z której zechcą czerpać wzorce do własnego działania. Niewykluczone, że pozwoli im ona uniknąć błędów, które popełnili ich poprzednicy. Nie znaczy to jednak, że dla osób nie związanych bezpośrednio z WSG jest ona mniej wartościowa. Wszyscy znajdą w monografii świadectwo konsekwentnego i prowadzonego z pasją działania, które rozpoczyna się, co wielce znamienne, od 1989 r., a więc od czasu kiedy konstituowała się odrodzona, wolna i niepodległa Polska, a kończy się na 2014 r., który nacechowany jest wieloma narodowymi rocznicami. Praca ukazuje jak wychodząc od marzeń, poprzez klarowną wizję, racjonalną strategię i odpowiedzialne i konsekwentne działania zbudowano dynamiczną i kreatywną instytucję, która stanowi istotny element struktury społeczno-gospodarczej nie tylko regionu kujawsko-pomorskiego, ale północnej Polski. Praca, jak przystało na środowisko akademickie, po części uczy jak myśleć, ale przede wszystkim pokazuje ona jak działać. Wyrażamy nadzieję, że będzie to lektura przydatna i korzystna dla wszystkich, którzy chcą być przedsiębiorczy, którzy poszukują własnego spełnienia i chcą zmieniać świat, czasem może w niewielkim fragmencie.

Praca redakcyjna zmierzała do tego, aby żaden istotny aspekt funkcjonowania Uczelni nie został zapomniany. Książka w kształcie oddanym do rąk Czytelników nie jest dziełem ostatecznie skończonym, jest wydawnictwem jubileuszowym, które stanowi dobry punkt wyjścia dla przyszłego historycznego, pełnego opracowania. Redaktorzy starali się, aby poszczególne autorskie teksty były w miarę kompatybilne. Wymagało to niekiedy dość dużej ingerencji w poszczególne opracowania, ale czyniono to w przekonaniu, że bardziej jednolita całość będzie też bardziej czytelna i wymowna. Niemniej jednak w publikowanych tekstach uwidacznia się różnorodność podejść i stylów pisarskich ich autorów, co nie traktuje się wcale jako mankament, lecz zaletę książki. Na koniec nie można nie ujawnić, że niniejsza monografia jest dziełem zbiorowym, powstałym z wysiłku wielu osób, pracowników lub współpracowników WSG. Lista autorów jest długa i obejmuje zarówno tych, którzy przygotowali źródła i opracowania, tych którzy są autorami poszczególnych fragmentów (rozdziałów lub podrozdziałów), jak i tych którzy podjęli się zadań redakcyjnych. Wszystkim należą się serdeczne podziękowania, w proporcji do wniesionego wkładu. Praca nad monografią trwała prawie pół roku. W trakcie pracy zmieniała się nieco jej koncepcja, wyłaniały się nowe tematy do opracowania, poszerzała się także jej początkowo planowana objętość. Zdarzało się, że niektóre teksty były kilkakrotnie zmieniane i redagowane. Poniesiony trud kilkudziesięciu osób zaowocował pracą, którą oddając do rąk Czytelników, prosimy w imieniu ich wszystkich o życzliwe przyjęcie.

Do powstania niniejszej publikacji przyczyniły się następujące Osoby: Maciej Andrzejewski, Milena Bagińska, Mariusz Barczak, Irena Bindek, Marzena Bogdanowicz, Zbigniew Borowski, Elżbieta Brandt, Marek Chamot, Agnieszka Czerwińska, Agnieszka Dąbrowska, Karolina Dołhun, Maria Dubiella-Pubanc, Małgorzata Dysarz-Lewińska, Tomasz Frejgandt, Adriana Gór-ska, Marek Grabiszewski, Ewa Gruszka, Paweł Hryniewicz, Łukasz Jasiński, Bożena Karpińska, Cezary Kościelak, Patrycja Kozłowska, Alicja Kozubska,

Izabela Kuberska, Irena Kudlińska, Adam Kujawa, Danuta Laskowska, Robert Lauks, Zbigniew Lizoń, Agnieszka Ługowska, Norbert Łysiak, Ryszard Maciołek, Ewa Mańkowska, Karolina Marchlewska-Patyk, Kazimierz Marciniak, Włodzimierz Masierak, Dominika Muszyńska-Jeleszyńska, Adam Piesik, Anna Pomianowska-Kardaś, Karolina Prus, Romana Przybyszewska-Gudelis, Jacek Rudniewski, Elżbieta Schultz, Janusz Sewerniak, Krzysztof Sikora, Małgorzata Sikora, Aleksander Skaliy, Joanna Słoniewska, Bożena Sowińska, Józef Sowiński, Lech Staniszewski, Ewa Szarek, Magdalena Szreder, Henryk Szyc, Alina Szymańska, Tadeusz Szymański, Izabela Turbiak, Agnieszka Walczak-Beszczynska, Ewa Wypych, Przemysław Ziółkowski.

Preliminaria

Święta Jadwiga Królowa – Patronka Wyższej Szkoły Gospodarki

Fides et ratio

Jadwiga Andegaweńska (1374-1399) była córką króla węgierskiego Ludwika Wielkiego i Elżbiety Bośniackiej. Więzy rodzinne łączyły ją z rodami królewskimi i książęcymi nie tylko Węgier i Bośni, ale Francji, Austrii, Neapolu, a w jej żyłach płynęła także krew ostatnich Piastów. Przybyła do Krakowa w wieku zaledwie 10 lat, a została koronowana na króla Polski 15 X 1384 r. Pozostała w nim aż do swej śmierci 17 VII 1399 r., która nastąpiła w wieku zaledwie 25 lat. W powszechnym odczuciu nieprzerwanie dawała swoim życiem świadectwo mądrości i rozumu, sprawiedliwości i miłosierdzia, dostojności i duchowej pokory, w stopniu tak wielkim, że uznawano, iż: „Boska była jej dusza”. Od czasu, kiedy na Wawelu wyrzekła się osobistych ambicji i ziemskich pragnień, a zanurzyła się w kontemplacji i adoracji Chrystusa ukrzyżowanego, życie stało się dla niej li tylko pielgrzymką – głosiła mowa pogrzebowa Jana ze Skarbimierza. Naród uważał ją nie tylko za swoją Panią i Królową, ale i swoją Matkę, a lud za Opiekunkę.

Z jej osobą wiąże się to, co historycy określają ideą jagiellońską – jednoczenie ludów środkowo-wschodniej Europy na fundamencie

ducha chrześcijańskiego, tj. braterstwa, miłosierdzia i poświęcenia oraz niesienia im światła wiary, nauki i cywilizacji. Wyznawała i realizowała ideę koegzystencji w ramach jednego państwa różnych narodowości, różnych grup wyznaniowych, przy zapewnieniu każdej z nich swobód i niezbędnych warunków rozwoju. Za czasów jej panowania rozkwitła Rzeczpospolita.

Zapisała się w pamięci Polaków, Litwinów i mieszkańców Rusi jako monarcha chrześcijański doskonały, jakiego wówczas nie znano na całym obszarze świata. Heroiczność jej cnót uznawana była tak za życia, jak i po śmierci, a jednak dopiero po 600 latach zaliczono ją do grona świętych. Wielcy tego świata nie dostrzegali lub nie chcieli uznać jej geniuszu i jej wielkości, pogrążając Europę w kolejnych wiekach w falach bratobójczych, religijnych, narodowych i stanowych czy klasowych walk, wojen i innych nieszczęść. Kanonizacja 8 VI 1997 r. dokonana przez Papieża Polaka – Jana Pawła II w Krakowie, jakże więc symboliczna w tych okolicznościach, przyczyniła się do odnowienia kultu Królowej, który od tego czasu nieprzerwanie rośnie w Polsce, u naszych sąsiadów, jak i daleko poza granicami Polski.

Nieocenione są jej zasługi na polu rozwoju szkolnictwa. Z jej fundacji powstało Kolegium dla Polaków i Litwinów na Uniwersytecie Praskim, wówczas kiedy jeszcze Akademia Krakowska nie posiadała pełnych uprawnień uniwersyteckich. To dzięki jej staraniom i przeznaczonym na ten cel osobistym dobrom – kosztownościom, precjozom i dochodom, nastąpiło odnowienie Akademii, która nazwana została na jej cześć. Te zasługi Jadwigi Królowej upamiętniane są hołdem i dziękczynieniem, jakie składa Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego swojej fundatorce i dobroczyńcy corocznie 12 V w katedrze wawelskiej.

Wielorakie były więzi Królowej Jadwigi z ziemią kujawską, skąd wywodzili się jej przodkowie zarówno ze strony ojca, jak i matki; była bowiem wnuczką Elżbiety Łokietkówny i Elżbiety, córki księcia inowrocławsko-gniewkowskiego Kazimierza. Nawiedzała ona kilkakrotnie Kujawy, których stała się – na mocy rozporządzeń króla Władysława Jagiełły – dożywotnią dziedziczką. Bywała w Inowrocławiu, szukając m.in. pokojowego rozwiązania z Zakonem NMP (Krzyżacy) sporu o ziemię dobrzyńską, gdzie – jak się powszechnie uważa – przepowiedziała im klęskę Grunwaldu za to, że łamali prawa boskie i ludzkie. Odwiedzała też Włocławek, Toruń, inne miasta Kujaw, fundowała i wzbogacała wyposażenie kościołów i klasztorów, godziła strony i tworzyła dzieła charytatywne. W 1397 r. Królowa była podejmowana w Bydgoszczy przez starostę Tomasza z Węgleszyna. Z jej pobylem w grodzie nad Brdą wiąże się sprowadzenie zakonu karmelitów bosych do Bydgoszczy. Prawdopodobnie w miejscu obecnego kampusu Uczelni znajdowały się sady zakonu, o czym wspomina Feliks Konieczny (1999).

Świętą Jadwigę Królową za swoją patronkę obrały sobie takie miasta, jak: Biecz, Radomsko, Nieszawa i Inowrocław. Za patronkę obrało ją sobie także ponad 200 szkół w Polsce, szpitale, fundacje, towarzystw itp. W 2005 r. swoją patronką ogłosiła św. Jadwigę Królową Wyższa Szkoła Gospodarki, a w 2009 r. Uniwersytet Rzeszowski. Powstała Rodzina Szkół Królowej Jadwigi; przyznawana jest coroczna nagroda „Perłki Świętej Królowej Jadwigi”. Jest uznawana za patronkę dialogu z ludźmi, pokojowego dialogu z narodami, patronkę cierpliwej pracy, cichej odpowiedzialności, poświęcenia osobistego szczęścia dla *bonum commune communitatis*. Napisano o niej książek wiele, uwieczniono jej postać pędzlem i dźwiękiem, a wielki Polak, ten, który zaślubił po wiekach na powrót Polskę z morzem – gen. Józef Haller, napisał w 1938 r. litanie do królowej Jadwigi.

Jadwigo, Królowo Święta, my Ciebie dziś potrzebujemy – potrzebuje Ciebie Polska, potrzebują Ciebie ludy środkowo-wschodniej Europy, potrzebuje Ciebie cała, nowa i stara Europa. „Bo jest chaos w poznawaniu prawdy, wiedza stała się zdeintegrowana, [...], [bo] relatywizacja, bo giną autorytety [...], bo brak nam mężów wielkich i wieszczów natchnionych [...]”. Przyświecaj działalności Wyższej Szkoły Gospodarki, która obrała Cię za swoją patronkę, przyświecaj naszym nauczycielom, pracownikom, przyświecaj naszej młodzieży, aby idee nasze były jasne i wzniosłe, nasze słowa odpowiedzialne, mądre i przyjazne, i aby to, w co wierzymy i co głosimy, przemieniało się w czyn chwalebny.

Słowo wstępne

Prezydenta Wyższej Szkoły Gospodarki

Ćwierćwiecze funkcjonowania przedsiębiorstwa KOLFER, w tym policealnych szkół komputerowych i turystycznych oraz dzieje Wyższej Szkoły Gospodarki to ogromna liczba zdarzeń, dokonań, a także nowych idei, jakie towarzyszyły działaniu osób zaangażowanych w tych przedsięwzięciach. Okres lat 1989-2014 ma szczególne znaczenie dla dziejów Europy, w tym Polski. Zainicjowanie realizacji ambitnego pomysłu utworzenia spółki kapitałowej KOLFER, tj. od października 1989 r., było przejawem kształtowania nowych reguł polskiej wolnej gospodarki i miało wtedy charakter pionierski i symboliczny. Prowadzenie działalności gospodarczej i realizowanie własnych ideałów oraz organizowanie nowych zespołów pracowniczych było wówczas wielkim i twórczym wyzwaniem.

W pierwszych latach działalność firmy KOLFER ukierunkowana była głównie na organizowanie wycieczek po Europie, a nawet poza ten kontynent, specjalnymi wagonami doczepianymi do pasażerskich składów pociągów oraz prowadzenie szkoleń w dziedzinach gospodarki wolnorynkowej, które wykazywały największe zapotrzebowanie na kadrę z nowy-

mi kompetencjami (obsługa firm, zarządzanie spółkami kapitałowymi, księgowość, informatyzacja). Pierwsze dochody firmy KOLFER pochodziły z organizacji wyjazdów na niezwykle spektakle, takie jak: „Skrzypek na dachu” i „Jesus Christ Superstar” wystawiane przez Teatr Muzyczny w Gdyni.

W 1994 r. utworzone zostały przez KOLFER szkoły policealne, tj. Pomorska Szkoła Komputerowa oraz Pomorska Szkoła Turystyki i Rekreacji. Z kolei w 1995 r. powstała firma informatyczna KOLFER PC Sp. z o.o., która montowała komputery osobiste, dostarczała Internet mieszkańcom i instytucjom Bydgoszczy, a także zakładała pierwsze sieci komputerowe.

W latach 90-tych XX w. w ramach działalności gospodarczej i dydaktycznej KOLFER-u wykorzystywano zdobyte w Europie i na świecie doświadczenia, organizowano wyjazdy studyjne, uczestniczono w targach krajowych i międzynarodowych (m.in. Bielsko Biala, Poznań, Olsztyn, Warszawa, Berlin, Paryż, Londyn, Praga, Hannover). W firmie KOLFER, a zwłaszcza w szkołach policealnych tworzyły się wyjątkowe, pełne entuzjazmu i twórczego działania zespoły ludzi. Wiele in-

stytucji i imprez organizowanych przez KOLFER w latach 90-tych XX w. miało charakter nowatorski. Należało do nich tworzenie pierwszych w Polsce biur karier dla absolwentów, promocja regionów europejskich w Bydgoszczy, prowadzenie debat i dyskusji branżowych, społecznych oraz naukowych. Nawiązywano także nowe relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które pozwalały rozpoznawać potrzeby społeczności lokalnych i generować nowe przedsięwzięcia. W ten sposób w 1996 r. zrodził się pomysł utworzenia szkoły wyższej, która zaczęła funkcjonować od 1999 r. Wspólnie zespoły ludzi z tamtego okresu przyczyniły się m.in. do dynamicznego rozwoju Uczelni, która z kolei w wyniku sprzężenia zwrotnego zdynamizowała rozwój swojego Założyciela – firmę KOLFER, poprzez wzbogacenie jej zasobów intelektualnych. Przez 25 lat działalności KOLFER-u, uwzględniano potrzeby jego otoczenia, poprzez angażowanie się w wiele przedsięwzięć istotnych dla mieszkańców Bydgoszczy i regionu kujawsko-pomorskiego.

Odzwierciedleniem realizacji misji firmy KOLFER i jednym z priorytetów jej działania był rozwój dobrych relacji z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Warto wymienić chociażby zainicjowanie współpracy z regionem Midi-Pirenee ze stolicą w Tuluzie, utworzenie

koncepcji rewitalizacji i promocja Bydgoskiego Węzła Wodnego, współudział w uruchomieniu tramwaju wodnego po Brdzie, wdrożenie koncepcji debat oraz konferencji naukowych o Bydgosko-Toruńskim Obszarze Metropolitalnym, współpraca z Krzemieńczukiem na Ukrainie jako partnerskim miastem Bydgoszczy, współpraca z Uniwersytetem Ekonomicznym w Odessie.

Efektom kompleksowych działań było utworzenie kampusu uczelnianego w centrum Bydgoszczy przy ul. Garbary poprzez rewitalizację zdegradowanych terenów przemysłowych, a także powołanie unikatowych w skali kraju instytucji, takich jak Akademyka Przestrzeń Kulturalna, „Galeria nad Brdą”, Muzeum Fotografii. Kampus uczelniany stał się ważnym impulsem rozwoju dzielnicy Okole w Bydgoszczy z nowatorskimi elementami, które są wynikiem współpracy mieszkańców dzielnicy z Uczelnią.

25 lat funkcjonowania KOLFER-u i 15 lat działalności Uczelni jest znakomitym przykładem jak wiele można osiągnąć w zespołowej aktywności zaangażowanych w niego wielu twórczych ludzi, którzy posiadają wielkie i wzniosłe ideały. Opracowanie, które otrzymujecie Państwo do rąk, dokumentuje ważny fragment życia ludzi, miasta i kraju.

Krzysztof Sikora

Od przedsiębiorstwa do uniwersytetu trzeciej generacji

W klasycznym modelu szkoły wyższej, utożsamianym z uniwersytetem drugiej generacji, instytucja ta ma na celu głównie prowadzenie badań naukowych i kształcenie studentów. Współcześnie, w dobie społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy, coraz częściej mówi się także o nowym modelu szkoły wyższej – uniwersytecie przedsiębiorczości.

Podobnie jak we wszystkich modelach uniwersytetu, rdzeniem działalności uniwersytetu przedsiębiorczości są badania naukowe i kształcenie. Nacisk kładzie się jednak na inter- i transdyscyplinarność, co ma sprzyjać kreatywności i innowacyjności oraz transferowi technologii do gospodarki. Tego typu uczelnia charakteryzuje się wzmożonymi kontaktami ze społeczeństwem, w tym głównie ze światem biznesu, korporacjami oraz placówkami badawczymi i edukacyjnymi (Wissem 2009). Uniwersytet trzeciej generacji stymuluje współpracę nauki i biznesu. W 1989 roku utworzono przedsiębiorstwo w formie spółki kapitałowej pn. KOLFER. Jej działalność obejmowała wiele obszarów, m.in. edukację wakacyjną, wyjazdy turystyczne i studyjne, wypoczynek dla dzieci i młodzieży – nie tylko w Polsce, ale i w Eu-

ropie. W pionierski sposób organizowano kształcenie dla przedsiębiorczości, m.in. w Pomorskiej Szkole Turystyki i Rekreacji oraz Pomorskiej Szkole Komputerowej. Dostarczano również Internet, który w tym czasie w Polsce był mało rozpowszechniony; utworzono także salon komputerowy PC. We wszystkich poczynaniach za priorytet uznawano innowacyjność. Efektem pierwszego 10-lecia działalności KOLFER-u stało się m.in. utworzenie w 1999 r. Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa (WPSTiH). Bliski związek Uczelni z przedsiębiorcami i menedżerami branży turystycznej i hotelarskiej zapewniał nowoczesne łączenie nauki, kształcenia i praktyki, czego oczekiwał rynek pracy w Polsce. Działalność Założyciela Uczelni w latach 1989-1999 przez konsekwentne wprowadzanie w życie pierwotnej myśli o tym, aby w nowej polskiej rzeczywistości społeczno-politycznej własną działalność gospodarczą usytuować w sferze turystyki, edukacji, przedsiębiorczości i technik informatycznych, urzeczywistniła się m.in. w realizowaniu kształcenia dla nowych branż gospodarki.

Drugi okres działalności KOLFER-u, przypadający na lata 1999-2004, przyniósł roz-

wój oferty edukacyjnej WPSTiH, przy tworzeniu której wykorzystano doświadczenia wynikające z kształcenia na poziomie policealnym oraz współpracy z biznesem. W konsekwencji WPSTiH zmieniła nazwę na Wyższą Szkołę Gospodarki (WSG) – uczelnię dziś głównie o charakterze biznesowym, ale także z kierunkami niezbędnymi dla realizowania ambicji współczesnego pokolenia. W latach 2005-2014 nastąpiło intensywniejsze wprowadzanie w życie koncepcji szkoły wyższej trzeciej generacji, o czym świadczy m.in. sposób kształcenia na licznych kierunkach studiów i specjalnościach – od „turystyki i rekreacji” oraz „ekonomii” po „lingwistykę stosowaną” i „mechatronikę”. Innowacyjne programy studiów antycypowały późniejsze wprowadzenie Krajowych Ram Kwalifikacyjnych dla Szkolnictwa Wyższego. Szerokie kontakty ze środowiskiem przedsiębiorców, pracodawców i menedżerów, pozwalały na doskonalenie metod kształcenia i prowadzenie badań naukowych. Nieprzeciętna aktywność środowiska akademickiego WSG doprowadziła do zrealizowania rekordowej liczby projektów finansowanych z zewnątrz o wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim. Wielu nauczycieli akademickich WSG występuje w roli ekspertów w obszarze turystyki, hotelarstwa, zarządzania, kultury, dziedzictwa kulturowego i przedsiębiorczości.

Rozwinięta współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, relacje międzynarodowe i działalność naukowo-dydaktyczna wpisują się w ideę uczelni przedsiębiorczości. Całości dopełniają m.in. studia podyplomowe, działalność projektowa, Centrum Szkoleń i Certyfikacji, Centrum Rehabilitacji i Odnowy

Biologicznej „Rewital”, Centrum Europejskie im. Roberta Schumana, Centrum Projektów Edukacyjnych, Centrum Kultury Medialnej, Punkt Informacji Europejskiej „Europe Direct” w Bydgoszczy, Akademicka Przestrzeń Kulturowa, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Przedszkole Akademickie – „Uniwersytet Dziecięcy”, Studium Języków Obcych i Szkoła Kultury i Języka Polskiego dla obcokrajowców. Ze wzorców uniwersytetu przedsiębiorczości, jakim staje się WSG, korzystają jej wydziały zamiejscowe w Inowrocławiu, Elku, Malborku, Słupsku i Toruniu, które z powodzeniem realizują model szkoły wyższej trzeciej generacji. Obraz WSG jako nowoczesnej uczelni jest dopełniony przez sport akademicki, a zwłaszcza osiągnięcia olimpijskie studentów. Sport w Uczelni nie przejawia się jedynie jako aktywność w ramach zajęć wychowania fizycznego; WSG stawia także na sport profesjonalny i podejmowanie ścisłej współpracy z organizacjami i klubami sportowymi. Ten nowoczesny mariaż środowiska akademickiego ze stowarzyszeniami sportowymi przyniósł wymierne efekty w postaci znaczących wyników we współzawodnictwie sportowym z innymi uczelniami, co zapewniło wysoką pozycję sportu WSG nie tylko w kraju.

Kolejnym obszarem aktywności Uczelni była i jest rewitalizacja terenów przemysłowych, głównie po dawnej garbarni, w wyniku czego w centrum miasta powstał unikalny kampus uczelniany. Zapewnia on warunki do dobrego funkcjonowania różnych sfer działalności Uczelni, w tym współpracy z jej otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza w Bydgoszczy i regionie.

Origo opus

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
KOLFER Sp. z o.o.
– założyciel szkoły wyższej

1.

Powstanie Spółki

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe KOLFER, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Bydgoszczy¹ powołane zostało 13 X 1989 r. Podstawę prawną stanowiły:

- akt notarialny z dnia 13 X 1989 r. (Repertorium A, nr 4686/1998) oraz
- wpis do Rejestru Handlowego, Dział B, nr 1186.

Zakresem funkcjonowania Spółki objęto działalność: a) handlową i produkcyjną we wszystkich branżach według klasyfikacji usług Głównego Urzędu Statystycznego, b) eksportowo-importową towarów, usług i myśli technicznej. Ponadto Spółka mogła powoływać własne delegatury i oddziały w kraju i za granicą – za zezwoleniem odpowiednich organów, a także prowadzić przedsiębiorstwa handlowe, usługowe i zajmować się wszelkiego rodzaju pośrednictwem w zakresie sprzedaży towarów i usług. Mogła też zawiązywać,

względnie przystępować do spółek z kapitałem zagranicznym oraz korzystać z różnych form kooperacji i współpracy z innymi podmiotami gospodarczymi, placówkami naukowo-badawczymi i osobami fizycznymi. Władzami Spółki były: Zgromadzenie Wspólników i Zarząd.

Akt notarialny Spółki aktualizowano kilkakrotnie, tj. m.in.:

- 2 II 1993 r., kiedy to doprecyzowano kwestię liczebności Zarządu – jako jednoosobowego „w osobie dyrektora wybieranego na czas nieokreślony uchwałą Zgromadzenia Wspólników spośród wspólników lub spoza ich grona”;
- 21 III 1994 r. w sprawie podjęcia uchwał dotyczących: a) podwyższenia kapitału zakładowego, b) zmiany umowy spółki co do uzupełnienia zakresu jej działalności, poprzez „nabywanie i zbywanie nieruchomości, a także środków produkcji, których wartość przekracza aktualnie ustaloną minimalną wartość środka trwałego”;
- 23 II 2000 r. w kwestii powiększenia składu Zarządu („Zarząd Spółki jest dwuosobowy w osobie Prezesa i Wiceprezesa, wybiera-

¹ PW KOLFER Sp. z o.o. (KOL – jak kolej, FER – jak FEROWIJA, kolej w języku włoskim, albo też FER – jak FERIE) prowadziło działalność z siedzibą kolejno: przy ul. Zygmunta Augusta 6, Focha 12, Śniadeckich 23 i Garbary 3.

nych na czas nieokreślony spośród Wspólników lub spoza ich grona”);

- 11 IV 2000 r. dotyczący sposobu podziału zysku;
- 27 IV 2000 r. w sprawie uchylecia ustaleń zawartych w akcie notarialnym z 23 II 2000 r.;
- 14 IX 2009 r. w sprawie zmiany umowy Spółki w kwestiach dotyczących: a) struktury działalności („na obszarze swojego działania Spółka może powoływać filie, oddziały i inne jednostki organizacyjne, tworzyć i prowadzić przedsiębiorstwa oraz przystępować do innych podmiotów gospodarczych, organizacji i stowarzyszeń, a także

tworzyć spółki, uczestniczyć w organizacjach i przedsięwzięciach gospodarczych w kraju i za granicą”), b) skutków wprowadzenia Polskiej Klasyfikacji Działalności jako możliwości poszerzenia zakresu działalności Spółki.

W latach 1989-1999 KOLFER zainicjował przedsięwzięcia w zakresie organizacji turystyki i wypoczynku, działalności edukacyjnej oraz innych usług, doprowadzając do powstania następujących instytucji:

- biura podróży,
- salonu komputerowego PC,
- zespołu szkół policealnych.

Fot. 1-3. Dawne siedziby KOLFER-u

2.

Poszukiwanie nowych rynków

2.1. Organizacja turystyki i rekreacji

Na początku lat 80. XX w. pracownicy Polskich Kolei Państwowych otrzymywali raz do roku bezpłatny bilet kolejowy na dowolną trasę w Europie. Jednak w tym czasie wyjazdy zagraniczne dla indywidualnych osób były bardzo utrudnione ze względu na konieczność pozyskiwania wiz i wysokie koszty organizacji wycieczki (warto m.in. przypomnieć, że średni kurs dolara w 1981 r. wynosił 80 zł, a w 1988 r. już około 500 zł). Polacy dysponowali w tym czasie niewielkimi zasobami finansowymi; średnie wynagrodzenie w 1990 r. miało równowartość 108 dolarów; dla porównania w 2010 r. – 1103 USD. Dlatego KOLFER na początku swego istnienia podjął się organizacji grupowych wyjazdów (krajowych i zagranicznych) wagonem kolejowym, który – będąc jednocześnie miejscem noclegowym, dołączanym do składów pociągów w poszczególnych krajach Europy – przemierzał w ciągu 2-3 tygodni trasę od 3000 do 5500 km. W taki sposób zwiedziło zarówno Polskę, jak i Europę wielu pracowników PKP, w tym nauczyciele Technikum Kolejowego w Bydgoszcy i ich rodziny. Wyjazdy były zawsze staran-

nie zaplanowane, począwszy od wyznaczenia trasy przejazdu wagonu (należało m.in. uzgodnić we wszystkich krajach tranzytowych tzw. listy przewozowe), po przygotowanie programu turystycznego.

Doświadczenia zdobyte podczas organizowania europejskich podróży pozwoliły na rozszerzenie oferty międzynarodowej. Do wyjazdów kolejowych dołączono autokarowe, realizowano zamówienia zakładów pracy, placówek oświatowych oraz klientów indywidualnych. Na przykład w 1994 r. Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Bydgoszcy zwrócił się do KOLFER-u z prośbą o zorganizowanie wyjazdów dla zwycięzców konkursu matematycznego „Kangur”. Podobne wyjazdy były realizowane dla ośrodków metodycznych z całej Polski. Najmłodszy laureaci jechali do Legolandu, starsi do Heide Parku, a licealiści do Wiednia. Ze względu na duże powodzenie tego przedsięwzięcia, wkrótce rozszerzono ofertę o kolejne miejsca. Obecnie taka kompleksowa usługa jest oczywista, ale w połowie lat 90. XX w. nauczyciel, który chciał wyjechać z uczniami na wycieczkę, zazwyczaj musiał odwiedzać biura podróży wielokrotnie, dokonując mnóstwa uzgodnień, zmian, rozliczeń itd. W związku z tym KOLFER wpro-

wadził gotowe oferty wyjazdów z opisem, programem, zdjęciami i zróżnicowaną ceną uzależnioną od liczby uczestników. Zainteresowanie takimi świadczeniami było na tyle duże, że KOLFER nie był w stanie zrealizować wówczas wszystkich zamówień.

Osobny rozdział w działalności KOLFER-u stanowiło organizowanie wyjazdów dla słuchaczy szkół policealnych, realizowanych w ramach obowiązkowych praktyk zawodowych. Dla słuchaczy kierunków turystycznych były to wyjazdy na targi turystyczne, m.in. do Poznania, Łodzi, Olsztyna i Warszawy, a dla kierunków informatycznych na targi informatyczne do Poznania i Warszawy. Imprezy miały zapewnioną opiekę pilota-przewodnika, a słuchaczom przydzielano zadania, z których wykonania musieli zdawać relacje przed wykładowcami przedmiotów zawodowych. Wkrótce oferta praktyk została poszerzona o wyjazdy zagraniczne, na targi turystyczne ITB do Berlina i Holiday World do Pragi oraz informatyczne – Cebit Hannover.

Kolejnym przejawem działalności KOLFER-u była organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży w miejscowościach położonych w Borach Tucholskich. Od 1993 r. przez kolejnych 10 lat było to Świekatowo, a od 1998 r. również Tleń. Ponadto oferowano pobyt w ośrodkach nadmorskich, gdzie młodzi ludzie korzystali jednocześnie ze szkolenia językowego, informatycznego, zajęć tanecznych i wielu innych. Dewiza organizatora brzmiała: „wypoczynek i edukacja”. Dla starszej młodzieży przeznaczone były obozy wędrownie, najczęściej w górach. Obok wypoczynku i rekreacji miały za zadanie kształtowanie orientacji w terenie, poznawanie procesów geologicznych, czyli – najogólniej rzecz ujmując – wzbogacanie wiedzy geograficznej słuchaczy. Poza Świekatowem i Tleniem, kolonie organizowane były w Pogorzeliczy, Zębie, Jastrzębiej Górze, Dźwierzynie, Zamrzenicy i Dąbkach. Obozy wędrownie latem przemierzały szlaki w Pieninach, Tatrach, Bieszczadach, Sudetach, w Kotlinie Kłodzkiej, a także na Słowacji, w Czechach, Austrii i Niemczech. Miejscami odbywania obozów zimowych były m.in.: Zakopane, Zieleniec, Małe Ciche oraz Nachod w Cze-

chach. Organizowano również obozy stacjonarne, zimowiska, wczasy, wyjazdy integracyjne i studyjne dla pracowników, studentów WSG i słuchaczy zespołu szkół policealnych, a także wyjazdy sylwestrowe w góry, głównie do Zakopanego.

Jako organizator turystyki KOLFER zajmował się ponadto pośrednictwem w zakresie usług ubezpieczenia, sprzedaży biletów na środki komunikacji, rezerwacji świadczeń noclegowych i imprez kulturalnych, a także sprzedażą prowizyjną dla kilkunastu touroperatorów i dystrybucją Karty EURO 26.

2.2. Salon komputerowy i usługi internetowe

Salon komputerowy jako samodzielna spółka z o.o. – KOLFER PC, powstał w 1992 r. Pierwszą inspiracją do jego utworzenia było zafascynowanie pracowników KOLFER-u, wykładowców szkoleń oraz nauczycieli szkół Spółki technologią informatyczną i dynamicznym rozwojem sprzętu komputerowego. W tym czasie nastąpiło zwiększone zapotrzebowanie na tani sprzęt komputerowy oraz na wiedzę i umiejętności programistyczne, a Spółka dysponowała wysoko wykwalifikowaną kadrą i sprzętem najwyższej jakości. Połączenie działań Pomorskiej Szkoły Komputerowej i Salonu PC przyczyniło się do zorganizowania wyjazdów na targi komputerowe (szczególnie w Poznaniu i Hannoverze) oraz udziału w szkoleniach branżowych organizowanych przez światowe firmy – Microsoft, IBM, Intel i wiele innych.

Działalność gospodarcza KOLFER-u PC w dziedzinie techniki komputerowej stworzyła doskonałe warunki do kształcenia kadr informatycznych. Zasoby kadrowe i sprzętowe Spółki umożliwiły również uruchomienie usług dostawcy Internetu już w 1996 r. (jako jednej z dwóch pierwszych firm w Polsce). W ramach działalności salonu komputerowego zainicjowano ponadto wiele innych projektów informatycznych dla różnych firm w regionie kujawsko-pomorskim; m.in. w 1998 r. powstał Centralny Serwis Turystyczny.

Spółka KOLFER PC funkcjonowała do 2002 r., a jej zasoby osobowe i techniczne zo-

stały przejęte przez istniejącą już i dynamicznie rozwijającą się szkołę wyższą. Dzięki temu uczelnia była od początku funkcjonowania doskonale wyposażona w najnowocześniejszy sprzęt i oprogramowanie. Zdobyte doświad-

czenie wykorzystano m.in. przy tworzeniu baz danych, programów kształcenia studentów oraz organizowaniu staży i praktyk studenckich.

Fot. 4. Obsługa działalności turystycznej w firmie KOLFER

Fot. 5. Kawiarenka internetowa przy KOLFER PC

3. Edukacja dla rynku pracy

3.1. Szkoły policealne

Charakterystyczne dla działalności firmy KOLFER było to, że kolejne inicjatywy stanowiły z jednej strony kontynuację poprzedniego działania, z drugiej były odpowiedzią na zapotrzebowanie transformującej się i dynamicznie rozwijającej się gospodarki. Szkoła policealna pojawiła się zatem jako naturalny etap

rozwoju kształcenia. W 1992 r. podjęto decyzję o wszczęciu działalności edukacyjnej poprzez utworzenie zespołu szkół policealnych.

Chronologia aktów prawnych wydanych przez Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy oraz Prezydenta Miasta Bydgoszczy w sprawie nadania KOLFER-owi uprawnień i zaświadczeń o wpisie do ewidencji szkół i placówek oświatowych przedstawia się następująco:

1. Zaświadczenie nr 235/94 Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy z 6 VI 1994 r. (KO-II-443/52/94) o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych województwa bydgoskiego **Policealnej Szkoły Komputerowej, Turystyki i Rekreacji** z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Zygmunta Augusta 5; data rozpoczęcia działalności – 1 IX 1994 r.
2. Zaświadczenie Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy (KO-II-443/63/95) o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych województwa bydgoskiego **Pomorskiego Zespołu Szkół Zawodowych jako niepublicznych szkół policealnych – komputerowej oraz turystyki i rekreacji** z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Zygmunta Augusta 5; data rozpoczęcia działalności – 1 IX 1995 r.
3. Decyzja Kuratora Oświaty w Bydgoszczy z 6 IX 1996 r. (nr KO – sek. 021a – 09/96), dotycząca **otrzymania przez Pomorską Szkołę Turystyki i Rekreacji** w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich 23 **uprawnień szkoły publicznej w zakresie zawodu: technik obsługi turystycznej.**
4. Decyzja Kuratora Oświaty w Bydgoszczy z 6 IX 1996 r. (nr KO – sek. 021a – 10/96) **w sprawie otrzymania przez Pomorską Szkołę Komputerową** w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich 23 **uprawnień szkoły publicznej w zakresie zawodu: technik informatyk.**

5. Zaświadczenie Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy z 9 VI 1997 r. (KO-II-443/51/97) o dokonanym w dniu 5.06.1995 r. pod numerem 316/95 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych województwa bydgoskiego Pomorskiej Szkoły Komputerowej jako dwuletniego policealnego studium – technik informatyk.
6. Zaświadczenie Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy z 9 VI 1997 r. (KO-II-443/50/97) o dokonanym w dniu 4.10.1996 r. pod numerem 41/96 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych województwa bydgoskiego Pomorskiej Szkoły Turystyki i Rekreacji jako dwuletniej PSZ – technik obsługi turystycznej.
7. Zaświadczenie Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy z 10 VI 1997 r. (KO-II-443/53/97) o dokonanym w dniu 10.06.1997 r. pod numerem 12/97 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych województwa bydgoskiego Pomorskiej Szkoły Komputerowej – technika biurowa jako dwuletniego policealnego studium zawodowego – technik prac biurowych.
8. Zaświadczenie Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy z 20 XI 1997 r. (KO-II-443/111/97) o dokonanym w dniu 4.10.1996 r. pod numerem 43/96 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych województwa bydgoskiego Studium Turystyki i Rekreacji – rocznego, niepublicznego studium policealnego.
9. Decyzja Kuratora Oświaty w Bydgoszczy z 25 XI 1997 r. (nr KO – sek. – 021a/13/97) o otrzymaniu przez Pomorską Szkołę Komputerową – technika biurowa w Bydgoszczy uprawnień szkoły publicznej.
10. Zaświadczenie Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy z 13 XI 1998 r. (KO-I-443/131/98) o dokonanym w dniu 13.10.1998 r. pod numerem 51/98 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych województwa bydgoskiego Pomorskiej Szkoły Komputerowej, Turystyki i Rekreacji „Kolfer” w Tucholi, przy ul. Pocztovej 8A, jako Roczne-go Studium Niepublicznego w zakresie: Komputerowej Obsługi Firmy, Komputerowej Obsługi Księgowości oraz Obsługi Turystyki i Hotelarstwa.
11. Zaświadczenie Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy z 8 XII 1998 r. (KO-I-443/145/98) o dokonanym w dniu 4.10.1996 r. pod numerem 42/96 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych województwa bydgoskiego Policealnej Szkoły Zawodowej jako niepublicznej policealnej jedno- i dwusemestralnej szkoły kształcącej w kierunku: komputerowa obsługa firmy i komputerowa obsługa księgowości.
12. Zaświadczenie Prezydenta Miasta Bydgoszczy z 24 IX 1999 r. (OW II 6410/41/99) o dokonanym w dniu 4.01.1999 r. pod numerem 41/99 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych Miasta Bydgoszczy Pomorskiej Szkoły Turystyki i Rekreacji w Bydgoszczy jako niepublicznego, dwuletniego policealnego studium zawodowego, kształcącego w zawodzie technik obsługi turystycznej.
13. Zaświadczenie Prezydenta Miasta Bydgoszczy z 24 IX 1999 r. (OW II 6410/43/99) o dokonanym w dniu 4.01.1999 r. pod numerem 43/99 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych Miasta Bydgoszczy Pomorskiej Szkoły Komputerowej w Bydgoszczy w zakresie dwuletniego, policealnego studium zawodowego na kierunku kształcenia: technik prac biurowych.
14. Zaświadczenie Prezydenta Miasta Bydgoszczy z 24 IX 1999 r. (OW 6410/40/99) o dokonanym w dniu 4.01.1999 r. pod numerem 40/99 wpisie do ewidencji szkół i placówek

niepublicznych Miasta Bydgoszczy Pomorskiej Szkoły Komputerowej w Bydgoszczy w zakresie niepublicznego, dwuletniego policealnego studium zawodowego, kształcącego w zawodzie technik informatyk.

15. Zaświadczenie Prezydenta Miasta Bydgoszczy z 24 IX 1999 r. (OW II 6410/42/99) o **dokonanym w dniu 4.01.1999 r. pod numerem 42/99 wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych Miasta Bydgoszczy Policealnej Szkoły Zawodowej w Bydgoszczy jako niepublicznego, policealnego studium zawodowego, kształcącego w kierunkach: komputerowa obsługa firmy i komputerowa obsługa księgowości.**
16. Cztery zaświadczenia Prezydenta Miasta Bydgoszczy z 5 V 2004 r. (WES.III.AS.42-Z-15-18/04) o zmianie wpisu do ewidencji szkół i placów niepublicznych Miasta Bydgoszczy, dotyczące: a) Pomorskiej Szkoły Komputerowej, b) Pomorskiej Szkoły Turystyki i Rekreacji, c) Policealnej Szkoły Zawodowej i d) Pomorskiej Szkoły Komputerowej – technika biurowa (wszystkich w Bydgoszczy); zmiana wpisu wynikała z przeniesienia siedzib szkół policealnych z ul. Garbary 3 na ul. Garbary 2E.

Jak z powyższego wykazu wynika, pierwsza rejestracja Policealnej Szkoły Komputerowej, Turystyki i Rekreacji nastąpiła w 1994 r., by w kolejnym roku uzyskać wpis do ewidencji pod nazwą „Pomorski Zespół Szkół Zawodowych – jako niepubliczna szkoła policealna”. W 1996 r., po wyodrębnieniu Pomorskiej Szkoły Turystyki i Rekreacji oraz Pomorskiej Szkoły Komputerowej, obie otrzymały uprawnienia szkoły publicznej – odpowiednio w zakresie: technik obsługi turystycznej (TOT), technik hotelarstwa (TH) i technik informatyk (TIN), a w następnym roku także technik prac biurowych (TPB).

Sygnalizowano ponadto potrzebę kształcenia również na poziomie szkoły policealnej, ale bez warunku posiadania matury i otrzymania tytułu technika. W tym celu utworzono roczne studium w specjalnościach: obsługa turystyki i hotelarstwa (OTH), komputerowa obsługa firmy (KOF), komputerowa obsługa księgowości (KOK). W latach 1994-2009 szkoły KOLFER-u ukończyło blisko 10 tys. uczniów.

Działalność zespołu szkół policealnych KOLFER zakończona została w 2009 r.

3.2. Kształcenie pozaformalne

Edukacja pozaszkolna wprowadzona została już w pierwszym roku działalności KOLFER-u; kontynuowano ją także po likwi-

dacji zespołu szkół policealnych. Pierwsze szkolenia zorganizowane przez KOLFER odbyły się jesienią 1990 r. W tym czasie szczególnie zwiększyło się zapotrzebowanie na kadry pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, przede wszystkim w związku z wielką liczbą wyjazdów w ramach wycieczek autokarowych do Niemiec, Francji i krajów Beneluksu. Ponadto, organizowanie przez KOLFER kolonii i obozów dla dzieci i młodzieży, spowodowało zapotrzebowanie na kursy dla wychowawców i kierowników kolonii i obozów wędrownych. Oprócz szkolenia kadr dla KOLFER-u prowadzono kursy dla pracowników firm turystycznych w Bydgoszczy i w regionie kujawsko-pomorskim. Spośród wyszkolonych kadr KOLFER-u i specjalistów współpracujących firm utworzono Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pilotów Wycieczek i ponadstuosobowy Klub Pilotów Wycieczek, działający przez kilka kolejnych lat.

Pojawiła się też potrzeba przygotowania nowych kadr do prowadzenia powstających firm w innych branżach. Zimą 1990/91 rozpoczęto więc kształcenie księgowych i sekretarek na potrzeby biur, a jesienią 1991 r. – kadr do obsługi informatycznej firm. Były one uzupełnieniem wcześniej rozpoczętych typów szkoleń i kursów. Na początku lat 90. XX w. szkolenia i kursy informatyczne odbywały się w kilkunastoosobowych zespołach, a w przypadku kadr turystycznych grupy obejmowały nawet 80 osób.

Na początku lat 90. XX w. pojawiła się duża grupa bezrobotnych ze zlikwidowanych zakładów pracy, jak też z firm zmniejszających zatrudnienie w wyniku restrukturyzacji. Dla rozwoju szkoleń wykorzystano utworzone już zespoły szkoleniowe do organizacji kursów w powstających urzędach pracy. Szkolono kadry m.in. w Bydgoszczy, Świeciu, Nakle, Tucholi i Wągrowcu. Zespoły szkoleniowe KOLFER-u stawały się często inspiracją powstawania nowych firm, które organizowały szkolenia samodzielnie lub w kooperacji z KOLFER-em.

Działalność gospodarcza KOLFER-u w dziedzinie turystyki była uzupełniana szkoleniami, szczególnie w okresie jesienno-zimowym. W ten sposób najefektywniej wykorzystywano kadry KOLFER-u i współpracowników przez cały rok. Do wszystkich form działalności przenoszono doświadczenia zdobyte w Europie i utrzymywano jednocześnie bardzo wysoką sprawność organizacyjną. W trakcie działalności szkoleniowej tworzyły się więzi z nowo powstającymi instytucjami gospodarczymi.

Zajęcia dla małych grup słuchaczy odbywały się w pierwotnej siedzibie KOLFER-u, przy ul. Zygmunta Augusta; dla liczniejszych grup zajęcia prowadzono w pomieszczeniach ówczesnego Technikum Kolejowego (ul. Kopernika 1) i w budynku dawnej Dyrekcji Kolei

(ul. Dworcowa 63), a do połowy 1997 r. także w pomieszczeniach kolejnej siedziby KOLFER-u i szkół policealnych przy ul. Śniadeckich 23. Począwszy od jesieni 1997 r. wszystkie zajęcia dydaktyczne, kursy, szkolenia itp. przeniesiono do obiektów położonych przy ul. Garbary 3, gdzie ulokował się zespół szkół policealnych KOLFER, a w ciągu kolejnych kilkunastu lat kształtował się kampus szkoły wyższej.

Aktywność KOLFER-u w zakresie organizacji kursów, szkoleń oraz innych form edukacji pozaszkolnej rozwinęła się szczególnie po utworzeniu szkoły wyższej (m.in. ze względu na możliwości kadrowe, a także lokalowe). Do kursów pilotów wycieczek, przewodników turystycznych, wychowawców kolonii i kierowników obozów wędrownych dołączyły szkolenia instruktorów rekreacji, kelnerów, barmanów, kursy masażu, instruktorów i przewodników rozmaitych form turystyki kwalifikowanej (m.in. kajakarskiej, narciarskiej), informacji turystycznej, kursy języków obcych (także języka migowego), rysunku architektonicznego, negocjacji w biznesie itp.

Oryginalną formę kształcenia stanowi kwalifikacja wstępna kierowców oraz ich szkolenia okresowe w zakresie nauki praktycznej z wykorzystaniem symulatora jazdy, który służy ponadto do realizacji zajęć dydaktycznych.

4.

Od marzenia do wdrożenia

4.1. Wizja powołania szkoły wyższej

Zamysł utworzenia szkoły wyższej dzięki wykorzystaniu doświadczeń zespołu szkół policealnych KOLFER pojawił się już w połowie lat 90. XX w. Coraz wyższy poziom prowadzonego kształcenia policealnego, wykorzystanie wiedzy, doświadczeń i umiejętności zdobytych w zakresie edukacji turystycznej, hotelarskiej, informatycznej, ekonomicznej i administracyjnej to czynniki, które zadecydowały o podjęciu działań zmierzających do powołania uczelni, tym bardziej, że przemiany polityczne i społeczno-ekonomiczne w Polsce po 1989 r. dawały nowe szanse w dziedzinie edukacji. Wyzwolona została inicjatywa społeczna, wprowadzająca radykalne zmiany w zakresie funkcjonowania szkolnictwa wszystkich szczebli. Powstały w 1994 r. zespół szkół policealnych KOLFER był drugą w Bydgoszczy niepubliczną szkołą policealną, w którym systematycznie uruchamiano nowe kierunki i specjalności kształcenia. Z roku na rok zwiększała się liczba słuchaczy, a wielu z nich zamierzało kontynuować naukę na poziomie wyższych studiów licencjackich. Jednak najliczniejszym

gronem kandydatów na studia o profilu turystyczno-hotelarskim byli absolwenci szkół średnich, także maturzyści z lat minionych.

4.2. Utworzenie Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa

Pierwsza wersja wniosku do Ministerstwa Edukacji Narodowej (MEN) o wyrażenie zgody na powołanie Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy (zwanej dalej WPSTiH) przygotowana została w maju 1997 r. na podstawie Ustawy o szkolnictwie wyższym z 1990 r. Jednak uchwalona w czerwcu 1997 r. Ustawa o wyższych szkołach zawodowych spowodowała konieczność opracowania przez Założyciela, czyli PW KOLFER spółkę z o.o., nowego wniosku. Dokument złożony został w Departamencie Nauki i Szkolnictwa Wyższego MEN 15 V 1998 r. W wyniku pozytywnych opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Komisji Akredytacyjnej Wyższego Szkolnictwa Zawodowego, a także rekomendacji dla wniosku ze strony Departamentu Gospodarki Turystycznej Urzędu Kultury Fizycznej i Tu-

rystyki, minister edukacji narodowej wszczął w marcu 1999 r. postępowanie zmierzające do udzielenia zezwolenia na utworzenie uczelni.

Wykaz aktów prawnych oraz innych dokumentów dotyczących powołania Uczelni w ujęciu chronologicznym przedstawia się następująco:

- Decyzja Ministra Edukacji Narodowej z 17 III 1999 r. (sygn. DNS-I-0145-150/RO/99) o udzieleniu zezwolenia Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu „Kolfer” Spółka z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, ul. Marszałka Focha 12 – jako założycielowi – na utworzenie niepaństwowej uczelni zawodowej p.n. WYŻSZA POMORSKA SZKOŁA TURYSTYKI I HOTELARSTWA W BYDGOSZCZY; ogólny kierunek działalności: kształcenie na poziomie wyższych studiów zawodowych w specjalności: zarządzanie turystyką i hotelarstwo. Termin ważności zezwolenia ustalono na pięć lat

MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ

DNS-I-0145-150/RO/99

Warszawa, 1999-03-12

DECYZJA

Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668)

udzielam zezwolenia

**Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu „Kolfer” sp. z o.o.
z siedzibą w Bydgoszczy, ul. Marszałka Focha 12**

- jako założycielowi -

na utworzenie niepaństwowej uczelni zawodowej p.n.

**Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa
z siedzibą w Bydgoszczy**

ogólny kierunek działalności:

kształcenie na poziomie wyższych studiów zawodowych
w specjalności: zarządzanie turystyką i hotelarstwo

Minimalną wielkość środków majątkowych, które powinny zostać przeznaczone na utworzenie uczelni ustaliam w wysokości 100.000,0 (słownie: stu tysięcy) złotych.

- Akt notarialny z 26 IV 1999 r. – Oświadczenie o założeniu niepaństwowej uczelni zawodowej p.n. Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa z siedzibą w Bydgoszczy (Repertorium A2433/1999).
- Decyzja Ministra Edukacji Narodowej z 10 VI 1999 r. (DNS-1-0145-376/RO/00) – zarządzenie wpisu do rejestru niepaństwowych uczelni zawodowych Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa z siedzibą w Bydgoszczy pod liczbą porządkową „17”. Powyższe zarządzenie oznacza uzyskanie przez Uczelnię osobowości prawnej.

MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ

DNS-1-0145-376/RO/99 Warszawa, 1999-06-10

DECYZJA

Na podstawie art. 12 ust.2 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz.590 i z 1998 r. Nr 106, poz.668)

zarządzam
wpis do rejestru niepaństwowych uczelni zawodowych

Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa
z siedzibą w Bydgoszczy

- rubryka pierwsza	- liczba porządkowa wpisu: „17”
- rubryka druga	- data wpisu: „10 czerwca 1999 r.”
- rubryka trzecia	- nazwa i siedziba uczelni: „Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa z siedzibą w Bydgoszczy”
- rubryka czwarta	- ogólny kierunek działalności uczelni: „kształcenie na poziomie wyższych studiów zawodowych w specjalności zarządzanie turystyką i hotelarstwo”
- rubryka piąta	- termin rozpoczęcia działalności i okres ważności zezwolenia: „termin rozpoczęcia działalności: data wpisu okres ważności zezwolenia: pięć lat”
- rubryka szósta	- imię i nazwisko (lub nazwa) oraz adres założyciela: „Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Kolfer” sp. z o.o. w Bydgoszczy, ul. Marszałka Focha 12”
- rubryka siódma	- informacja o wielkości oraz rodzajach środków finansowych i rzeczowych przeznaczonych na założenie i funkcjonowanie uczelni: „środki majątkowe w wysokości 100.000,0 zł”

- Decyzja Ministra Edukacji Narodowej z dnia jw. (DNS-1-0145-377/RO/99) o zatwierdzeniu statutu WPSTiH w Bydgoszczy.

- Zaświadczenie Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy z 17 VI 1999 r. o numerze identyfikacyjnym REGON.
- Decyzja Trzeciego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy z 23 VI 1999 r. w sprawie nadania numeru identyfikacji podatkowej.

Wszystkie decyzje ministra edukacji narodowej były ostateczne i wydane zostały na podstawie Ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz.U. nr 96, poz. 590 oraz z 1998 r. nr 106, poz. 668).

W dokumentach pt. „Wykaz szkół wyższych wraz z kodami” oraz „Wykaz specjalności kształcenia”, WPSTiH umieszczona została odpowiednio pod symbolami:

- O – 017 – Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa – Bydgoszcz;
- 101 – zarządzanie turystyką i hotelarstwo.

Przyjmując, że najważniejsze kwestie formalno-prawne i organizacyjne zostały zakończone do końca czerwca 1999 r. – działalność WPSTiH rozpoczęła się od 1 VII tegoż roku, chociaż pierwsze działania promocyjne, m.in. tzw. Drzwi Otwarte, zorganizowano już 27 III 1999 r. – jeszcze w siedzibie KOLFER-u przy ul. Garbary 3.

Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy, która pod taką nazwą funkcjonowała przez pięć i pół roku, przekształcając się 30 XII 2004 r. w Wyższą Szkołę Gospodarki, rozpoczęła działalność od roku akademickiego 1999/2000.

Część pierwsza

Wyższa Szkoła Gospodarki
– organizacja i działalność
podstawowa

1.

Pierwsze lata działalności

1.1. Początkowe doświadczenia

W maju 1999 r. rozpoczęto rekrutację na pierwszy rok studiów. Na podstawie zatwierdzonego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN) Statutu opracowano regulaminy: studiów i organizacyjny, ukonstytuowały się władze Uczelni, powołano jednostki organizacyjne, przygotowywano bazę materialną wraz z jej wyposażeniem. Pierwszy w historii Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa (WPSTiH) rok akademicki 1999/2000 zainaugurowano uroczyste dnia 28 IX 1999 r.

Spośród 615 kandydatów na pierwszy rok studiów na specjalność „zarządzanie turystyką i hotelarstwo” (ZTiH) przyjęto 488 osób, w tym 239 na studia dzienne (stacjonarne) i 249 na zaoczne (niestacjonarne). W pierwszym roku swojej działalności WPSTiH zatrudniała 40 nauczycieli akademickich, w tym 2 osoby z tytułem naukowym profesora, 3 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i 12 doktorów. Sześciu nauczycieli akademickich zatrudnionych było na stanowisku profesora, 6 na stanowiskach docentów, 10 jako starsi wykładowcy. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne z języków obcych i specjaliści z tytułem zawodowym

magistra zatrudnieni byli jako wykładowcy i asystenci.

Zgodnie ze Statutem zatwierdzonym przez MEN, WPSTiH była uczelnią bezwydziałową. Organy jednoosobowe stanowili rektor i kanclerz, organem kolegiąlnym był Senat. Konwent – jako drugi organ kolegiąlny – ukonstytuował się w następnym roku akademickim, tj. 2000/2001. W Uczelni, w pierwszym roku jej funkcjonowania działały następujące jednostki organizacyjne: 1) Zakład Podstaw Turyzmu, Hotelarstwa i Rekreacji, 2) Zakład Polityki i Organizacji Turystyki, 3) Zakład Geografii Turystyki, 4) Zakład Ekonomiki Turystyki i Ekorozwoju, 5) Ośrodek Informacji Naukowej wraz z Biblioteką i Pracownia Praktycznej Nauki Zawodu, 6) Studium Języków Obcych. Od roku akademickiego 2000/2001 struktura Uczelni stawała się coraz bardziej złożona. Powołano nowe jednostki: Zakład Systemów Informatycznych, Centrum Badania Gospodarki Regionalnej i Lokalnej, Wydawnictwo Uczelniane, ponadto Radę Biblioteczną i Pełnomocnika Rektora ds. Promocji. W celu usprawnienia prac organów jednoosobowych utworzono Biuro Rektora i Kanclerza oraz Dziekanat.

Samorząd Studencki ukształtował się w trakcie II semestru studiów, wybierając

w czerwcu 2000 r. swojego przedstawiciela do Senatu WPSTiH.

Uczelnia w roku akademickim 1999/2000 mieściła się w „Pałacu” – zabytkowej dwukondygnacyjnej budowli z 1862 r., mieszczącej 5 sal wykładowych i ćwiczeniowych, przestronne hole, pokoje profesorskie i wykładowców, rektorat wraz z sekretariatem, gabinety władz Uczelni, pomieszczenia administracji, zaplecze socjalne i sanitarne. Niektóre zajęcia dydaktyczne odbywały się w sąsiadującym budynku zespołu szkół policealnych KOLFER (vide: część pierwsza, podrozdz. 4.1. Kampus uczelniany).

W roku akademickim 2000/2001 uruchomiono drugą specjalność kształcenia „systemy informatyczne” (SI), na którą przyjęto 195 osób (na specjalność „zarządzanie turystyką i hotelarstwo” – 670 osób) – w obu przypadkach łącznie na tryb stacjonarny i niestacjonarny oraz 35 w charakterze tzw. wolnych słuchaczy. Liczba kandydatów przekroczyła po raz pierwszy tysiąc osób, a rekrutacja, podobnie jak rok wcześniej, przewidywała rozmowę kwalifikacyjną. Kilkunastu studentów przeniosło się z innych uczelni na drugi rok studiów lub drugi semestr pierwszego roku. Powołano drugi organ kolegialny – Konwent – ukonstytuowany w składzie dwunastoosobowym, a liczba członków Senatu wzrosła do 15. Prawie dwukrotnie zwiększyła się liczba nauczycieli akademickich, a ponad trzykrotnie więcej pracowników dydaktycznych niż w poprzednim roku akademickim zatrudnionych zostało w pełnym wymiarze czasu pracy. W drugim roku działalności WPSTiH zatrudniała: 14 profesorów (w tym 5 z tytułem naukowym profesora oraz 8 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego), 15 docentów i 12 starszych wykładowców (w tym łącznie 19 doktorów) oraz 31 wykładowców i 7 asystentów.

Na potrzeby Uczelni zaadaptowano obiekt 2B przy ul. Garbary, o powierzchni około 1000 m². Oprócz obszernej auli na ponad 200 osób, do użytku oddano 4 sale językowe, 2 ćwiczeniowe, pracownię komputerową, bibliotekę, czytelnikę i laboratorium zajęć informatycznych, a także klub marketingu, szatnię, siedziby trzech zakładów, pomieszczenia admi-

nistracyjno-socjalne, małą gastronomię i Klub Studencki „Bunkier”.

W kolejnym roku akademickim, 2001/2002, szeregi studentów WPSTiH zwiększyły się łącznie o 959 osób (ZTiH – 386 stacjonarnych, 342 niestacjonarnych, 19 wolnych słuchaczy, SI – ogółem 212). Znamienne było ciągle wzrastające zainteresowanie Uczelnią studentów z innych szkół wyższych, także z odmiennych kierunków, przenoszeniem się do WPSTiH (w trzecim roku jej działania odnotowano już ponad 30 takich przypadków). Rozrastała się także kadra dydaktyczna; pod koniec 2001 r. Uczelnia zatrudniała już 107 nauczycieli akademickich. Konsekwencją powyższych wydarzeń było uzupełnianie bazy dydaktycznej poprzez adaptację, modernizację i budowę nowych obiektów. W pierwszym pięcioleciu, czyli do momentu uzyskania uprawnień do prowadzenia studiów magisterskich na kierunku „turystyka i rekreacja” oraz zmiany nazwy Uczelni, zdołano pozyskać, w drodze adaptacji, budynki: A (parter z tzw. Dużą Aulą i restauracją-barem, a w kolejnych latach sale dydaktyczne i pomieszczenia administracyjne na piętrze), C (parterowy, później całkowicie przebudowany), D (m.in. z pracownią hotelarsko-gastronomiczną), W – Willa (jako siedziba kilku jednostek organizacyjnych Uczelni), F (sale dydaktyczne, biuro podróży, Instytut Architektury i Urbanistyki). Spektakularnym działaniem było wykonanie nowej elewacji przybudówki Pałacu od strony wschodniej, która wcześniej szpeciła i nie spełniała wymogów konserwatorskich.

Bez względu na strukturę organizacyjną szkoły wyższej (od najbardziej rozbudowanych, kilkunastowydziałowych, po najprostsze – bezwydziałowe), studia realizowane są zawsze na określonym kierunku, aczkolwiek w uczelniach powstających na podstawie Ustawy o wyższych szkołach zawodowych z 1997 r. obowiązywały specjalności, które myłono ze specjalizacjami. Dla każdego kierunku studiów ustalane były minimalne wymagania programowe, co kilka lat zresztą aktualizowane i upowszechniane w formie uchwał Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (RGSzW). Do kwestii tzw. minimów programowych nie odnosiła się

natomiast Uchwała nr 21/2000 Komisji Akredytacyjnej Wyższego Szkolnictwa Zawodowego z dnia 15 VI 2000 r., a dotycząca warunków, jakim powinna odpowiadać uczelnia zawodowa, aby utworzyć i prowadzić specjalność zawodową. Zgodnie z treścią Uchwały, warunkiem powołania i realizacji specjalności było m.in. przedstawienie planów studiów i programów nauczania:

- gwarantujących realizację koncepcji kształcenia zawodowego,
- obejmujących okres co najmniej 6 semestrów zajęć dydaktycznych oraz, odrębnie, 15 tygodni praktyk zawodowych,
- przewidujących na studiach dziennych (stacjonarnych) co najmniej 2200 godzin zajęć dydaktycznych ogółem bez uwzględniania praktyk zawodowych, a na studiach niestacjonarnych (wieczorowych i zaocznych) nie mniej niż 80% liczby godzin zajęć dydaktycznych względem trybu dziennego i ten sam zakres treści programowych.

WPSTiH od początku swojej działalności uwzględniała w planach trzyletnich studiów licencjackich na specjalności „zarządzanie turystyką i hotelarstwo” minimalne wymagania programowe, określone dla kierunku „turystyka i rekreacja”. Miało to bowiem znaczenie zarówno formalne, jak i praktyczne. Umożliwiało absolwentom WPSTiH m.in. kontynuację nauki w ramach studiów uzupełniających magisterskich na uczelniach akademickich, prowadzących studia na kierunku „turystyka i rekreacja”. Pozwalało również zachować merytoryczne i prawne warunki do ubiegania się przez WPSTiH o uzyskanie statusu uczelni magisterskiej (z formalnego punktu widzenia było to możliwe dopiero po zrealizowaniu pierwszego, pełnego cyklu kształcenia).

Według Jednolitego Tekstu Wykazu Nazw Kierunków Studiów, stanowiącego załącznik do wspomnianej uchwały RGSzW, dziedzina wiedzy (dyscyplina nauki) związana z turystyką i hotelarstwem realizowana była w ramach kierunku kształcenia „turystyka

i rekreacja”. W pierwszym roku funkcjonowania WPSTiH minimalne wymagania programowe dla tego kierunku (zatwierdzone 13 XI 1997 r. i dotyczące studiów w systemie stacjonarnym) obejmowały dla studiów magisterskich 1365 godzin, w tym 750 godzin w grupie przedmiotów kierunkowych i zawodowych, 360 godzin – przedmiotów podstawowych i 225 godzin – przedmiotów kształcenia ogólnego. WPSTiH uwzględniała powyższe minimum w całości, co przy planowanych łącznie 2250 godzinach, dotyczących trzyletnich studiów licencjackich, stanowiło ponad 60% wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, nie licząc 15 tygodni praktyk.

W celu umożliwienia absolwentom WPSTiH kontynuacji studiów licencjackich na II stopniu, na kierunku „turystyka i rekreacja” podpisano porozumienie z Akademią Morską w Gdyni. Dokonano także uzgodnień z innymi uczelniami akademickimi, m.in. z Akademią Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Uniwersytetem Łódzkim i Pomorską Akademią Pedagogiczną w Słupsku. Szczególnie atrakcyjna i efektywna forma kształcenia – początkowo na poziomie licencjatu, a potem także magisterium – była skutkiem porozumienia WPSTiH z Uniwersytetem Le Mirail w Tuluzie.

W roku akademickim 2002/2003 WPSTiH uruchomiła pierwszych 5 kierunków dwusemestralnych studiów podyplomowych („zarządzanie obiektami hotelarskimi”, „organizacja zarządzania gospodarką turystyczną”, „systemy informatyczne w gospodarce turystycznej i hotelarskiej”, „systemy zarządzania jakością” i „edukacja informatyczna”). Ukończenie studiów podyplomowych umożliwiło, oprócz uzyskania dyplomu, także zdobycie certyfikatów i uprawnień państwowych w zakresie powyższych kierunków. W perspektywie powoływania kolejnych kierunków studiów opracowano programy nauczania uwzględniające minimalne wymagania programowe dla kierunków kształcenia: „geografia” oraz „informatyka i ekonometria”.

W 2004 r. dokonano przekształcenia specjalności „zarządzanie turystyką i hotelarstwo” w kierunek „turystyka i rekreacja” (z 8 specjalizacjami), w związku z uzyskaniem zgody na

prowadzenie na nim studiów II stopnia – magisterskich i kontynuacji studiów I stopnia, licencjackich.

1.2. W kierunku uczelni przedsiębiorczej

WPSTiH nie koncentrowała się wyłącznie na działalności dydaktycznej, polegającej na prowadzeniu studiów licencjackich – I stopnia. W trakcie pierwszego 5-lecia poczyniono szereg przedsięwzięć w zakresie:

- krajowej i międzynarodowej wymiany naukowej (w latach 2001-2002 podpisano 3 umowy międzynarodowe; pierwszym partnerem został Uniwersytet Le Mirail w Tuluzie, a współpraca miała dotyczyć wspólnych badań naukowych, publikacji, wymiany studentów w ramach realizacji programów nauczania oraz kształcenia na poziomie Licence i Maîtrise; druga umowa o współpracy podpisana została z Uniwersytetem Ekonomicznym w Odessie i dotyczyła wymiany międzyuczelnianej, a kolejna – z Fundacją Romualdo Del Bianco we Florencji, dawała studentom i nauczycielom akademickim WPSTiH szansę uczestnictwa w międzynarodowych warsztatach turystycznych);
- nowych form kształcenia i technologii w branży turystycznej („E-learning w szkolenictwie wyższym. Fakty i prognozy” – konferencja szkoleniowa zorganizowana przez WPSTiH w Bydgoszczy we współpracy z Polskim Uniwersytetem Wirtualnym w Lublinie – 2003 r.; przyznanie przez Polską Izbę Turystyki statuetki Globus w kategorii „Nowe technologie w turystyce”);
- współpracy z samorządami terytorialnymi (seminaria i szkolenia dla samorządowców powiatowych i gminnych w Brodnicy, Grudziądzu, Inowrocławiu, Włocławku, Tucholi i Żninie – począwszy od 2000 r.);
- tworzenia struktur uczelni poza jej macierzystą siedzibą (powołanie pierwszego Ośrodka Regionalnego WPSTiH w Obornikach, z siedzibą w Rogoźnie – 2002 r.; w krótkim czasie powstały kolejne: w Radziejowie, Brodnicy, Chojnicach, Rypinie – z siedzibą w Nadrożu, w Kołobrzegu i Elku);
- włączania się do kształtowania systemu informacji turystycznej w Bydgoszczy (inauguracja działalności Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej, powołanego przez założyciela WPSTiH – PW KOLFERSp. z o.o. – w wyniku wygranego przetargu);
- promocji idei przedsiębiorczości (udział reprezentantów WPSTiH w największych w Europie targach turystycznych ITB w Berlinie – 2002 r., później także w Pradze, Londynie, Madrycie, Poznaniu i Warszawie; Spotkania Edukacyjne Bydgoszcz 2003 – największe w regionie targi edukacyjne, zorganizowane przez Zrzeszenie Studentów Polskich, inauguracja działalności Instytutu Gospodarki Regionalnej i Lokalnej przy WPSTiH – 2002 r., Targi Turystyki Językowej ATAS z udziałem szkół językowych z Niemiec, Irlandii, Australii, Wielkiej Brytanii i Malty);
- organizacji imprez o zasięgu krajowym (ogólnopolskie obchody Światowego Dnia Turystyki pod znamiennym hasłem „Turystyka siłą napędową w działaniach na rzecz zwalczania skutków ubóstwa, tworzenia miejsc pracy i harmonii społecznej” – 2003 r.);
- integracji polskich uczelni niepaństwowych (organizacja Konferencji Założycieli Uczelni Niepaństwowych – 2003 r.);
- popularyzacji wiedzy (w 2002 r. zainaugurowano Bydgoskie Kolokwia Wiedzy o Ziemi, przy współpracy Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego i Wydziału Kultury i Nauki Urzędu Miasta Bydgoszczy; kolokwia stanowiły forum wymiany myśli naukowców ze szkół wyższych i środowisk pozauczelnianych);
- upowszechniania wyników badań naukowych (pierwsza Ogólnopolska Konferen-

cja Naukowa WPSTiH pn. „Turystyka jako czynnik rozwoju regionów, miast i obszarów wiejskich” – 2000 r.; do końca 2004 r. zorganizowano jeszcze 10 konferencji naukowych i szkoleniowych w dziedzinie turystyki i informatyki);

- upowszechniania kultury (w 2001 r. afiliacja przy WPSTiH męskiego chóru „Hasło”, działającego w Bydgoszczy nieprzerwanie od 1920 r.);
- sportu (inauguracja działalności Klubu Uczelnianego AZS przy WPSTiH – 2001 r.; objęcie patronatu nad Klubem Sportowym „Pałac”, II-ligowym zespołem piłki siatkowej – 2003 r.);
- wymiany studenckiej (pierwsze wyjazdy studyjne studentów i nauczycieli akademickich WPSTiH do Francji, Hiszpanii, Andory, Monako, Włoch i Niemiec – 2001 r.; pierw-

sza wizyta w WPSTiH czterdziestoosobowej grupy studentów Uniwersytetu Le Mirail z Tuluzy – 2003 r.).

Działania te zapoczątkowały wdrażanie idei uniwersytetu trzeciej generacji oraz m.in. doprowadziły w 2004 r. do ogólnouczelnianej dyskusji na temat adekwatności nazwy uczelni – przede wszystkim w konsekwencji uzyskania zgody na uruchamianie nowych kierunków kształcenia.

Na podstawie decyzji Ministra Edukacji, Nauki i Sportu z 7 IX 2004 r. WPSTiH została przekształcona ze szkoły zawodowej w Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy – uczelnię kształcąca na poziomie studiów magisterskich (na kierunku „turystyka i rekreacja”) oraz ze zgodą na prowadzenie kształcenia licencjackiego i inżynierskiego na kierunkach: „informatyka i ekonometria”, „socjologia”, „geografia” oraz „architektura i urbanistyka”.

2.

Organizacja Uczelni

2.1. Struktura organizacyjna

Wstęp

Struktura to uporządkowany zbiór, układ lub system. Struktura organizacyjna to uporządkowany zbiór jednostek organizacyjnych, a więc zbiór zespołów ludzkich wraz z przydzielonymi im różnorodnymi zasobami i z nałożonymi na nich określonymi relacjami, ustalającymi wzajemne zależności, podległości lub zwierzchności. Struktura organizacyjna instytucji powinna być optymalna, a więc ani zbyt prosta, ani zbyt złożona, lecz ściśle dostosowana do charakteru zadań, ze względu na skuteczność ich realizacji. Powinna ona zapewnić sprawne zarządzanie zasobami zarówno ludzkimi, jak i materialnymi. Sprostanie tym wymogom pociąga za sobą implementację podstawowych zasad prakseologicznych, zawartych chociażby w pracach Tadeusza Kotarbińskiego, a wyłożonych w dziele *Traktat o dobrej robocie*. Struktury organizacyjne mogą być racjonalne albo nieracjonalne, o ile stosują zasady racjonalności organizacyjnej, ale ze względu na misję i funkcje realizowane przez instytucję: efektywne albo nieefektywne, tzn. zapewniające skuteczność i ekonomiczność

działania albo ich niezapewniające. Uwzględnienie zasad racjonalności organizacyjnej w konstrukcji struktury organizacji jest konieczne, gdyż jedynie taka racjonalność może zapewnić efektywność działania organizacji.

Istotny wpływ na strukturę organizacyjną ma także kultura organizacyjna. Wpływ jest jednak obopólny, gdyż i struktura organizacyjna kształtuje kulturę organizacji. Przyjmuje się, że tworzą ją symbole i artefakty (słownictwo, ceremonie, zwyczaje, wystrój i aranżacja wnętrz itd.), normy i wartości oraz podstawowe założenia, które nie zawsze explicite są wymieniane czy nawet ujmowane w działalności organizacji. W kształtowaniu kultury organizacyjnej Uczelni odgrywają istotną rolę: koncepcja uniwersytetu przedsiębiorczości, model organizacji uczącej, które mają wpływ zarówno na cele i zadania, jakie stawia sobie WSG, jak również na nowoczesny system zarządzania, właściwy dla instytucji opartych na wiedzy i pracy umysłowej, a nie pracy fizycznej. Dla przeciwwagi Uczelnia przyjęła za patrona św. Królową Jadwigę, kulturuje ceremonie akademickie itd., co zapewnia nie tylko ciągłość polskiej tradycji akademickiej, ale stabilizuje strukturę organizacji, która działa przecież w polskim otoczeniu społecz-

nym. Z pewnością heterogeniczność elementów składowych kultury organizacyjnej WSG, która czerpie z nowoczesności i tradycji, była także kołem napędowym dla wprowadzania zmian organizacyjnych.

Struktura organizacyjna Wyższej Szkoły Gospodarki (WSG) jest pochodną 3 elementów: 1) koncepcji organizacji uczącej się, która, jak głosi misja Uczelni, staje się „modelem, w którym jest ona zarządzana”, 2) potrzeb Uczelni, tj. dopasowania struktury organizacyjnej do realizacji zadań nałożonych na Uczelnię oraz 3) przepisów ustawowych i prawa wewnętrznego Uczelni, którego najwyższym aktem prawnym jest statut. Implementacja zasad tych 3 elementów determinujących strukturę organizacyjną przejawia się m.in. w tworzeniu struktur poziomych, które gwarantują szybką dyfuzję wiedzy do wszystkich jednostek organizacyjnych Uczelni, w tworzeniu struktur pionowych ze względu na dostosowanie optymalnej liczebności składów jednostek zarówno co do skuteczności w osiąganiu celów, jak i gwarantujących sprawność w zarządzaniu, i wreszcie w dostosowaniu struktury organizacyjnej do obowiązujących zapisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r., wcześniej – ustawy o szkolnictwie wyższym z 1990 r., a później ustawy o wyższych szkołach zawodowych z 1997 r., które miały bezpośredni wpływ na zapisy statutowe odnośnie do warunków tworzenia poszczególnych jednostek.

Struktura organizacyjna szkół wyższych nie jest na ogół jednorodna, co znajduje uzasadnienie merytoryczne i prakseologiczne. Znajduje to odzwierciedlenie w odpowiednich zapisach prawa powszechnego i wewnętrznego WSG. Ze względu na realizację zadań podstawowych wynikających z misji Uczelni, można mówić o strukturze jednostek naukowo-dydaktycznych, z kolei ze względu na realizację zadań bezpośrednio ukierunkowanych na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego regionu tworzone jednostki organizacyjne konstytuujące struktury komplementarne, tzn. blisko powiązane z jednostkami naukowo-dydaktycznymi ze względu na korzystanie z tych samych zasobów kadrowych, ale ukierunkowane na beneficjentów zewnętrznych, a nie we-

wnętrznych. Wreszcie dla wsparcia działalności podstawowej i uzupełniającej istnieją jednostki organizacyjne administracyjne, których struktura częściowo przenika strukturę poprzednie, ale zasadniczo jest odrębna od nich.

Struktura organizacyjna WSG ulegała częstym zmianom w ciągu 15 lat funkcjonowania Uczelni. Zmiany te były bardziej albo mniej głębokie. O pierwszych można powiedzieć, że miały charakter strukturalny, gdy struktura organizacyjna, którą można przedstawić graficznie w postaci odwróconego drzewa, stawała się głębsza wielopoziomowa, o drugim typie zmian, gdy tworzone lub łączono jednostki – charakter racjonalizacyjny. Wówczas struktura stawała się bardziej albo mniej rozgałęziona; niekiedy zmiana miała jedynie charakter kosmetyczny, np. wówczas, gdy zmianie ulegały składy lub nazwa jednostki organizacyjnej. Generalnie trzeba powiedzieć, że tworzeniu nowych jednostek towarzyszyło zwiększanie złożoności struktury organizacyjnej, a redukcje jednostek upraszczało strukturę. Pomimo częstych zmian organizacyjnych, nieczęsto jednak dochodziło do zmian o charakterze strukturalnym. W dziejach Uczelni można właściwie mówić o 3 tego typu zmianach, które zbiegały się z innymi ważnymi zmianami, na ogół z pewnymi znaczącymi zmianami statusu prawnego Uczelni. Pierwsza faza to okres od 1999 r. do 2004 r., kiedy Uczelnia miała charakter bezwydziałowy. Druga trwała od 2005 do 2010 r., kiedy utworzono wydziały i instytuty, trzecia od 2011 r., kiedy to dokonano redukcji wydziałów w siedzibie Uczelni, a równocześnie wprowadzono jednostki o charakterze naukowym. W każdej z faz zachodziło szereg innych zmian organizacyjnych, nie tylko w wymiarze strukturalnym.

Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa jako uczelnia bezwydziałowa

Pierwszy Statut Uczelni, wówczas Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa z dnia 10 czerwca 1999 r. w rozdziale II Organizacja uczelni w § 5 ust. 1 stwierdza, że: „Szkoła jest uczelnią bezwydziałową”. Z kolei w § 6 ust.1

mówi się, że „jednostkami organizacyjnymi Szkoły są: zakłady, pracownie i ośrodki”. Z kolei w ust. 2 tegoż paragrafu wymienia się wszystkie nazwy jednostek organizacyjnych. Są wśród nich następujące zakłady: Zakład Podstaw Turyzmu, Hotelarstwa, Rekreacji i Kultury Fizycznej, której kierownictwo powierzono dr inż. Romanie Przybyszewskiej-Gudelis, Zakład Polityki i Organizacji Turystyki – prof. WSG dr. hab. Januszowi Grelłowi, Zakład Geografii Turyzmu – prof. dr. hab. Wiesławowi Maikowi, Zakład Ekonomiki Turystyki i Ekorozwoju – prof. WSG dr. hab. Stanisławowi Borsukowi. Obok ww. zakładów dydaktyczno-naukowych powołano także jednostki organizacyjne, wspierające proces dydaktyczny na 4 specjalnościach kształcenia w zakresie gospodarki turystycznej, prowadzone przez nauczycieli akademickich, tj.: Studium Języków Obcych, kierowane przez mgr Jolantę Zygnerską-Hajduk, Pracownię Technicznej Obsługi Turystyki, kierowaną przez dr. inż. Ryszarda Maciołka, Bibliotekę wraz z Ośrodkiem Informacji Naukowej kierowaną przez dr Marię Dubiellę-Pubanc oraz Pracownię Praktycznej Nauki Zawodu – kierowaną przez mgr Ewę Szarek.

Bezwydziałowy charakter Uczelni przejawiał się w tym, że uprawnienia do prowadzenia studiów na specjalnościach otrzymywała bezpośrednio Uczelnia, a nie jednostki organizacyjne; kierownicy zakładów naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych podlegali w zakresie wykonywania swoich funkcji dydaktycznych i naukowo-badawczych bezpośrednio rektorowi, zaś najwyższy organ uchwałodawczy – Senat – pełnił równocześnie rolę przypisaną w ustawie radzie jednostki podstawowej. Taka sytuacja miała oczywiście kilka zalet, które na starcie Uczelni (wtedy gdy nie była ona duża pod względem liczby nauczycieli akademickich i studentów, ani nie posiadała rozbudowanej oferty studiów – specjalności), stanowiło dobre rozwiązanie organizacyjne, zarówno dla realizacji bieżących zadań, jak i dając szansę na szybki rozwój. Struktura zakładowa zapewniała m.in. szybkość podejmowania decyzji, skrócenie łańcucha decyzyjnego, zmniejszała ryzyko utraty informacji lub jej przekłamania w trakcie przepływu do niższych instancji, a także ze

względu na wysokie kompetencje naukowo-dydaktyczne i bogate doświadczenie kierownictwa jednostek, zarazem członków Senatu, każda decyzja była niezwykle wyważona oraz miała rzetelną podbudowę prawną i zakotwiczenie w praktyce innych uczelni.

Obok struktury naukowo-dydaktycznej, jakby równolegle, funkcjonowała struktura administracyjna, zapewniająca obsługę administracyjną studentów, tj. Dziekanat, którego pierwszym kierownikiem została mgr Mirosława Wyrwał, Rektorat, który prowadził obsługę administracyjną organów jednoosobowych (rektor i kanclerz) oraz Kwestura pełniąca zadania obsługi finansowo-księgowej i personalnej organu decyzyjnego w zakresie gospodarki finansowej Uczelni, tj. kanclerza. Obok tych jednostek istniał niewielki kadrowo zespół ds. obsługi gospodarczej, realizującej funkcje związane z przygotowaniem sal dydaktycznych, utrzymaniem porządku na terenie kampusu i w obiektach na nim się znajdujących, dokonujący niewielkich remontów bieżących i napraw oraz przygotowujący dokumentację do planowanych inwestycji infrastrukturalnych. W skład tego zespołu wchodziły także osoby, które zajmowały się stroną informatyczną Uczelni, tj. administratorzy uczelnianej sieci informatycznej, telefonicznej, serwisanci pracownicy informatycznych, webmasterzy.

Nowy Statut WPSTiH z dnia 16 lutego 2001 r. utrzymał bezwydziałowy charakter Uczelni, usankcjonował zakład jako bazową jednostkę organizacyjną, dopuszczając w formie *explicite* możliwość prowadzenia przez nią badań naukowych. Dokonano niewielkiej zmiany w strukturze organizacyjnej, polegającej na powołaniu nowej jednostki w formie zakładu, tj. Zakładu Systemów Informatycznych w miejsce Pracowni Technicznej Obsługi Turystyki, co wynikało m.in. z uzyskania zgody MENiS na prowadzenie specjalności „systemy informatyczne w zarządzaniu”. Kierownictwo tego Zakładu powierzono prof. WSG dr. hab. Ryszardowi Smarzewskiemu. Uzupełniono także katalog jednostek o ich nowe kategorie. Obok zakładów, pracowni i ośrodków, ówczesny Statut przewidywał tworzenie centrów badawczych, studiów dydaktycznych, laboratoriów i biblio-

tek. W § 6 ust. 5 sformułowano warunki tworzenia jednostek. Były one relatywnie rygorystyczne dla zakładu – wymagały zatrudnienia w nim co najmniej jednej osoby posiadającej tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego; dla tworzenia pracowni zatrudnienie co najmniej jednej osoby ze stopniem naukowym doktora lub powołania na stanowisko docenta. Jednolite i dość liberalne były wymagania dla pozostałych jednostek; wymagały zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej jednej osoby „posiadającej odpowiednie kwalifikacje zawodowe”.

Ze względu na powyższe zapisy, a także potrzebę intensyfikacji działalności naukowo-badawczej, powołano jednostkę organizacyjną pod nazwą „Instytut Gospodarki Regionalnej i Lokalnej”, z dyrektorem dr. Janem Owsiakiem. Jednostka była ukierunkowana na komercjalizację wyników badań i realizację zamawianych badań zleczanych przez instytucje zewnętrzne, głównie w zakresie gospodarki turystycznej. Dyrektor podlegał w zakresie badawczym rektorowi, a w zakresie finansowo-księgowym kanclerzowi.

W 2002 r. powstał pierwszy Regionalny Ośrodek WPSTiH w Rogoźnie w powiecie Oborniki Wielkopolskie. Po nim w kilku następnych miastach powiatowych województwa kujawsko-pomorskiego i województw ościennych powołano regionalne ośrodki WPSTiH. Należały do nich: Radziejów, Brodnica, Rypin z siedzibą w Nadrożu, Chojnice, a także Ełk i Kołobrzeg. Jednostki te były kierowane przez przedstawicieli lokalnych środowisk, a podlegały Centrum Współpracy Regionalnej, kierowanemu przez dr. Janusza Sewerniaka. Ich działalność przyczyniła się do rozwinięcia współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym z rodzimym regionem i regionami sąsiednimi, a w przypadku Ełku do utworzenia najpierw Mazurskiego Ośrodka Dydaktycznego, a potem Wydziału Gospodarki Turystycznej.

Ważnym elementem wzbogacającym Uczelnię od strony organizacyjnej było powołanie w 2001 r. Uczelnianego Klubu AZS i powierzenie tej funkcji olimpijczykowi, byłemu prezesowi Wojewódzkiego Klubu AZS

mec. Michałowi Joachimowskiemu oraz kompletnie Pracowni Wychowania Fizycznego i Sportu, którego kierownictwo powierzono doświadczonemu nauczycielowi akademickiemu, działaczowi szczebla wojewódzkiego AZS mgr. Maciejowi Mackiewiczowi. Dzięki tym jednostkom organizacyjnym i właściwej obsadzie personalnej bardzo szybko rozwijał się sport akademicki, który na pięciolecie Uczelni w 2004 r. liczył już 30 sekcji AZS i wymierne osiągnięcia w Akademickich Mistrzostwach Polski.

Istotne zmiany co do zasad kształtowania struktury organizacyjnej wprowadzono zapisami Statutu z 30 grudnia 2002 r. Chociaż utrzymano nadal bezwydziałowy charakter Uczelni, to za bazową jednostkę organizacyjną uznano katedrę, która „uczestniczy w procesie dydaktycznym i może prowadzić działalność naukowo-badawczą” (§ 7 ust. 1). Ustęp 1 w dalszej części stwierdza, że jednostką organizacyjną ogólnouczelnianą jest studium. W ust. 2 przewiduje się tworzenie w ramach katedr zakładów naukowo-dydaktycznych, a w ramach studium pracowni oraz biur praktyk i karier. Statut z 2002 r. w odróżnieniu od dwóch poprzednich podaje tylko kategorie jednostek, jakie można tworzyć, nie wymieniając ich nazw. Ponadto przewidziano możliwość tworzenia innych jednostek organizacyjnych, analogicznie jak w poprzednim Statucie.

Na mocy tych zapisów powołano dnia 5 IX 2003 r. 4 katedry, tj. Katedrę Zagospodarowania Turystycznego, kierowaną przez prof. W. Maika, z 3 zakładami: Zakładem Podstaw Turystyki (kier. prof. R. Przybyszewska-Gudelis), Zakładem Polityki Turystycznej (kier. prof. Janusz Grell) i Zakładem Geografii Turystyki (kier. prof. Edward Wiśniewski); Katedrę Gospodarki Turystycznej, kierowaną przez prof. dr. hab. inż. Piotra Palicha z następującymi zakładami: Zakładem Zarządzania Gastronomią (kier. prof. dr hab. Piotr Palich), Zakładem Hotelarstwa (kier. prof. WSG dr Stanisław Pluta) oraz Katedrę Ekonomii i Zarządzania, kierowaną przez doc. dr. Jerzego Kozłowskiego, a w jej ramach: Zakładem Ekonomiki Turystyki (kier. dr Andrzej Anszperger), Zakładem Organizacji i Zarządzania (kier. doc. Krzysztof Sikora) i Za-

kładem Ekonometrii i Badań Operacyjnych (kier. doc. dr Jerzy Kozłowski) oraz Katedrę Informatyki Stosowanej, kierowaną przez prof. WSG dr. hab. inż. Antoniego Zabłudowskiego z 3 zakładami: Zakładem Teleinformatyki (kier. prof. WSG A. Zabłudowski), Zakładem Systemów Informatycznych w Zarządzaniu (kier. dr inż. Marian Molski) i Zakładem Programowania (kier. prof. WSG dr hab. Ryszard Smarzewski).

Istotnym wzbogaceniem struktury organizacyjnej Uczelni było utworzenie jednostek administracyjnych, które stanowiły zaplecze dla działań prorektorów Uczelni, w zakresie działalności edukacyjnej (Dział Kształcenia) oraz w zakresie działalności mającej na celu rozwój Uczelni, w aspekcie edukacyjnym, a także przynajmniej załączkowo realizacji projektów naukowych (Dział Rozwoju). Powołanie tych jednostek organizacyjnych, chociaż początkowo w niewielkim składzie osobowym, wzmocniło działania prorektorów na polu podnoszenia jakości kształcenia, standaryzacji programów studiów oraz logistycznej jego obsługi, jak również w zakresie opracowywania wniosków do MENiS na nowe kierunki i stopnie studiów, a także planowania i dokumentowania wyników badań naukowych. Działania zmierzające do rozszerzania działalności naukowej związane były z planami dotyczącymi pozyskiwania kadry naukowej i rozwoju naukowego kadry Uczelni.

W 2003 r. Uczelnia otrzymała grant z MGPIPS na realizację projektu z zakresu e-learningu. W Dziale Rozwoju utworzono komórkę odpowiedzialną za prace mające przygotować platformę informatyczną i kursy z poszczególnych przedmiotów nauczania, dzięki którym odpowiednie zajęcia dydaktyczne mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Komórka ta, działająca w składzie najpierw jedno-, a później dwuosobowym, kierowana była przez mgr. Jarosława Lemanowicza. Podobnie w załączkowej formie istniała wydzielona komórka organizacyjna w Dziale Rozwoju, zajmująca się koordynacją współpracy z zagranicznymi instytucjami.

Struktura organizacyjna Uczelni do 2004 r. pozostała zatem bezwydziałowa i jed-

nopoziomowa. Chociaż liczba jednostek organizacyjnych była stosunkowo niewielka, a ich liczebność nie przekraczała 10 osób, to należy zwrócić uwagę na to, że w okresie 1999-2004 zaistniały już wszystkie tendencje organizacyjne, mające w późniejszych etapach przyczynić się do „eksplozji” struktury organizacyjnej. Był dobrze ugruntowany obszar dydaktyczny (zakłady), naukowy (IGRiL) i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (regionalne ośrodki WPSTiH). Jednostki uczelniane pojawiły się poza siedzibą Uczelni w Bydgoszczy, co w następstwie przyczyniło się do ekspansji geograficznej Uczelni i tworzenia jej sieciowego charakteru.

Wyższa Szkoła Gospodarki jako uczelnia wydziałowa

Przełomowy dla rozwoju Uczelni był rok akademicki 2003/2004. Dnia 27 V 2004 r. Uczelnia zyskała status szkoły akademickiej, w związku z pozytywnym zaopiniowaniem przez Państwową Komisję Akredytacyjną wniosku o utworzenie studiów magisterskich (II stopnia) na kierunku „turystyka i rekreacja”. Od 1 I 2005 r. uległa zmianie nazwa Uczelni, wprowadzono nowe kierunki studiów licencjackich i inżynierskich, tj. „socjologię”, „architekturę i urbanistykę”, „geografię”. Wymienione wydarzenia wymagały zmiany dotychczasowego Statutu, a wraz z nią uregulowań w zakresie nowego modelu organizacyjnego Uczelni. Prosta, bezwydziałowa i jednopoziomowa struktura organizacyjna została zastąpiona przez wydziałową, a jednopoziomowa przez trójpoziomową. Przyczyniło się do tego także znaczne zwiększenie liczby kadry naukowej, reprezentującej różne dziedziny i dyscypliny naukowe, wychodzące poza dotychczasowe wąskie spektrum specjalizacji naukowych poszczególnych jednostek naukowo-dydaktycznych.

Zgodnie ze Statutem Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 5 października 2004 r. podstawową jednostką organizacyjną Uczelni stał się wydział (§ 7 ust. 1), w ramach którego prowadzone są kierunki studiów i inne formy kształcenia (ust. 2). Przewidywano powołanie

wydziału, o ile będzie on prowadził co najmniej jeden kierunek studiów (ust. 4). Statut przewidywał tworzenie w ramach wydziałów instytutów i katedr, a w ramach nich zakładów naukowo-badawczych (§ 8 ust. 1 i 2). Zakładał także tworzenie innych jednostek organizacyjnych o charakterze ogólnouczelnianym, międzywydziałowym i pozawydziałowym takich, jak: ośrodki, centra badawcze, studia dydaktyczne, laboratoria, pracownie i biblioteki. W tym samym ustępie uregulowane zostały warunki tworzenia jednostek organizacyjnych. Dotyczyło to instytutu (zatrudnione w nim powinny być co najmniej 2 osoby posiadające tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego), katedry (dotychczasowy warunek, aby zatrudniona była co najmniej jedna osoba na stanowisku profesora zliberalizowano; wymogiem teraz było zatrudnienie osoby posiadającej stopień doktora i co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolenictwem wyższym), studia i zakłady (zatrudniona powinna być w nich co najmniej jedna osoba posiadająca stopień naukowy doktora lub na stanowisku docenta).

Zarządzeniem rektora i kanclerza w 2004 r. powołano 3 wydziały: Technologiczny, Społeczno-Ekonomiczny oraz Turystyki i Hotelarstwa, na czele których stanęli dziekani, odpowiednio: dr Aleksandra Mreła, pełniąca dotychczas funkcję prodziekana Uczelni, prof. WSG dr inż. Kazimierz Ciżkowicz (później po nim objęła tę funkcję prof. WSG dr Marzena Sobczak-Michałowska) oraz doc. Marek Grabiszewski, który pełnił bezpośrednio przed powierzeniem mu funkcji dziekana wydziału, funkcję dziekana Uczelni, a jeszcze wcześniej funkcję prorektora. Dziekani pełnili rolę kierowników wydziałów i przewodniczących rad wydziałów, które były wówczas obok Konwentu, Senatu i Kolegium organami Uczelni. W ramach Wydziału Technologicznego działał Instytut Architektury i Urbanistyki (IAiU) kierowany przez prof. dr. hab. Lecha Zimowskiego oraz Instytut Informatyki Stosowanej (IIS), kierowany przez prof. WSG dr. hab. inż. Antoniego Zabłudowskiego. Z kolei na Wydziale Społeczno-Ekonomicznym powstał Instytut Ekonomiczny (IE), kierowany przez prof. dr

hab. Magdalenę Osińską, Instytut Socjologii (IS), kierowany przez prof. dr. hab. Ryszarda Borowicza oraz Katedra Kulturoznawstwa, kierowana przez prof. dr. hab. Lidę Wiśniewską. Katedra została wkrótce, tj. od 2006 r., przekształcona na Instytut Kulturoznawstwa i Filozofii, zmieniony 2 lata później na Instytut Kulturoznawstwa (IK), a kierowanie nim powierzono dr. Markowi Chamotowi, obecnie prof. WSG. Z Instytutu Ekonomicznego wydzielona została Katedra Logistyki i Transportu, której kierowanie powierzono dr. inż. Januszowi Łacnemu (obecnie prof. WSG dr. hab.), który podlegał bezpośrednio dziekanowi. Od 2008 r. została ona włączona do Instytutu, ale funkcjonowała dalej jako katedra i działała pod tym samym kierownictwem. W ramach Wydziału Turystyki i Hotelarstwa powstał Instytut Turystyki i Geografii, kierowany przez prof. Wiesławę Maikę, a później od 2007 r. Katedra Wychowania Fizycznego i Sportu. Struktura wewnętrzna wydziałów ulegała kilkakrotnym zmianom. W ramach instytutów działały zakłady i pracownie.

Uprawnienia do prowadzenia kierunków i specjalności studiów posiadały wówczas wydziały jako jednostki podstawowe. Rolą instytutów było przede wszystkim organizowanie działalności naukowej. Z racji prowadzenia na Wydziale Turystyki i Geografii studiów magisterskich (II stopnia) i planów podniesienia poziomu kształcenia na innych kierunkach studiów do studiów magisterskich przez 2 pozostałe wydziały, studia te musiały być systematyczne i uprzednio ujęte w planach naukowo-badawczych, a ich tematyka niezwykle wyprofilowana i dostosowana do posiadanych zasobów kadrowych, infrastrukturalnych i informacyjnych jednostek. Instytut zapewniał opiekę nad kierunkami studiów od strony programowej i kadrowej, posiadając formalną autonomię w zakresie polityki kadrowej, realizowanej przez kierownictwo instytutów.

Początkowo po utworzeniu instytutów, ich nadzór nad studiami był stosunkowo niewielki. Z czasem jednak zadania związane z organizacją studiów, aktywizacją studentów, a także promocją oferty edukacyjnej zostały przeniesione z wydziałów na instytuty. Ponad-

to obok działalności dydaktycznej i naukowej instytuty przejmowały zadania związane z realizacją projektów ze środków unijnych, nie tylko w obszarze B+R. Badania komercyjne z obszaru B+R, a więc stosowane i prace rozwojowe zdominowały ostatecznie działalność naukową, co osłabiło zamiary szybkiego użytkowania stopni naukowych przez młodych pracowników Uczelni. Instytuty przyjęły na siebie zadania także w zakresie współpracy z zagranicą. Dla realizacji tylu różnych zadań konieczne okazało się powoływanie zastępców kierowników instytutów, pełnomocników i koordynatorów ds. realizacji poszczególnych zadań, np. ds. nauki, współpracy międzynarodowej itd. Konieczne było także powoływanie sekretarzy instytutów. Praktyką stały się cykliczne zebrania pracowników instytutów, które w przypadku niektórych jednostek miały charakter zebrań naukowych – miniseminarium, ale w większości jednostek jedynie organizacyjny; omawiano sprawy organizacyjne w zakresie kształcenia, badań naukowych, konferencji, popularyzacji nauki. Od 2005 r. działania związane ze współpracą zagraniczną zostały zinstytucjonalizowane poprzez powołanie Centrum Współpracy z Zagranicą (CWZ), a pierwszym jego dyrektorem został dr Lech Zieliński, który wcześniej był pełnomocnikiem ds. kontaktów z zagranicą. Centrum Współpracy z Zagranicą podlegało prorektorowi ds. rozwoju, późniejszemu prorektorowi ds. nauki i rozwoju.

Od 2005 r. nastąpił znaczący rozwój Uczelni także pod względem jednostek zamiejscowych. Rozpoczął się proces zapewniania nisz edukacyjnych, które istniały poza dużymi ośrodkami akademickimi województwa i województw ościennych. Rozpoznanie i analiza tych potrzeb była najczęściej prowadzona przez Regionalne Ośrodki Edukacyjne. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r. umożliwia tworzenie wydziałów zamiejscowych (WZ) i zamiejscowych ośrodków dydaktycznych (ZOD), których warunkiem było prowadzenie przez jednostkę podstawową kierunku na drugim stopniu studiów. Pierwszy ZOD powstał w 2006 r. na bazie Mazurskiego Ośrodka Edukacyjnego w Ełku. Posiadanie uprawnienia

do prowadzenia studiów II stopnia na kierunku „turystyka i rekreacja” przez Wydział Turystyki i Geografii dawał szanse powołania takiego ośrodka, a formuła prowadzenia w nim 2/3 zajęć stwarzała szanse rozpoczęcia kształcenia przez osoby z tzw. nawisu edukacyjnego, czyli przez osoby posiadające świadectwo dojrzałości, które nie podjęły studiów bezpośrednio po zakończeniu szkoły ponadgimnazjalnej. Osoby te były na ogół zatrudnione w gospodarce turystycznej, przez co posiadały wysokie kompetencje praktyczne i miały zobowiązania rodzinne, co uniemożliwiało im podjęcie studiów stacjonarnych albo niestacjonarnych w siedzibie Wydziału. Po ZOD w Ełku powołano wydziały zamiejscowe, najpierw w Malborku (2006 r.), gdzie uruchomiono studia I stopnia na kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji”, a następnie w Inowrocławiu (2007 r.), gdzie zlokalizowano studia I stopnia na kierunku „zarządzanie”. Kierownikami tych jednostek zamiejscowych zostali odpowiednio: prof. dr hab. inż. Piotr Palich i mgr Maciej Andrzejewski. W obydwu wydziałach utworzono instytuty: w Malborku Instytut Zarządzania i Inżynierii Produkcji, kierowany przez prof. dr. hab. inż. Piotra Palicha, a w Inowrocławiu Instytut Zarządzania, kierowany przez prof. WSG dr. hab. Wojciecha Popławskiego. Powstanie tych zamiejscowych jednostek organizacyjnych nie zakończyło procesu eksternalizacji Uczelni. W 2010 r. powołano Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Słupsku, w którym Wydział Turystyki i Geografii prowadził zajęcia w wymiarze 2/3 na kierunku „turystyka i rekreacja”, podobne działania były prowadzone w stosunku do Międzychodu (województwo wielkopolskie), gdzie mieściła się filia Instytutu Piaget (Portugalia), partnera akademickiego WSG.

Ze względu na utrwalanie się sieciowego charakteru Uczelni, złożonej ze sporej liczby jednostek organizacyjnych zamiejscowych, w których prowadzono kształcenie lub zajęcia dydaktyczne w wymiarze 2/3, powstała potrzeba rozwoju metod i technik kształcenia na odległość. Wymagało to rozwoju infrastruktury informatycznej, tworzenia nowych kursów lub adaptacji już istniejących, nadzoru metodycz-

nego i organizacyjnego nad tym kształceniem, wreszcie przeprowadzenia odpowiednich szkoleń wśród studentów i pracowników. W tym celu był powołany Ośrodek Nowych Technologii Edukacyjnych (ONTE). Rozpoczął on swoją działalność 2 XII 2005 r., a na jego czele stanął prof. WSG dr hab. inż. Jerzy Mischke, emerytowany profesor AGH, odpowiedzialny w tej uczelni za kształcenie zdalne. Jednostka w najbardziej rozwojowym okresie liczyła 8 osób, a projekt tzw. komplementarnego nauczania, łączącego tradycyjne i zdalne nauczanie w ramach jednego przedmiotu wdrożony w WSG był ewenementem na skalę kraju.

W kolejnych latach Uczelnia wzboğacała ofertę kształcenia o dalsze kierunki studiów I stopnia: poczynając od kierunku „kulturoznawstwo” i „ekonomia” w (2005 r.), „nauki o rodzinie” (2007 r.), „gospodarka przestrzenna”, „filologia”, „mechatronika” i „informatyka” (2008 r.), „wychowanie fizyczne” (2009 r.), „pedagogika” (2010 r.), „fizjoterapia” i „dietetyka” (2011 r.). Obok studiów I stopnia w ramach wydziału tworzone studia II stopnia, tj. „ekonomia” i „geografia” w 2009 r., a „kulturoznawstwo” i „mechatronika” na poziomie studiów II stopnia w 2011 r. W omawianej drugiej fazie rozwoju Uczelni powstały prawie wszystkie obecnie istniejące kierunki studiów I stopnia (19) i II stopnia (5), oprócz kierunku „logistyka inżynierska”, który powstał w 2012 r. i niemal wszystkie zamiejscowe jednostki organizacyjne, poza Toruniem. W latach 2006-2009 nastąpiła instytucjonalizacja działań jednostek organizacyjnych w formie instytutów, katedr, zakładów i pracowni ukierunkowanych na otoczenie społeczno-gospodarcze. Tak powstały najpierw jednostki w ramach instytutów, np. Pracownia Analiz Społecznych i Rynkowych w ramach IS kierowana przez mgr Paulinę Markiewicz, Pracownia Projektów Rewitalizacyjnych, kierowana początkowo przez dr hab. Dariusza Sokołowskiego, a później przez dr Dominikę Muszyńską-Jeżyszyńską oraz Pracownia Gospodarki Turystycznej, pozostająca w strukturze Instytutu Turystyki i Geografii, Pracownia CISCO w strukturze IIS, Platforma Projektowo-Studialna w strukturze IAIU. Zamysły władz Uczelni szły w tym kierunku, aby

w każdym instytucie powołać pracownię, które byłyby ukierunkowane na realizację projektów i komercjalizację wyników badań. W ramach działań służących temu powołano jeszcze Pracownię Gospodarki Turystycznej w ramach ITiG, Pracownię Regionalistyczną w ramach IK, Platformę Archeologiczną, działającą początkowo w strukturze IK, a później po przekształceniu w Bydgoską Platformę Archeologiczną jako jednostkę międzywydziałową.

Ze względu na dość duże rozproszenie jednorodnych działań organizacyjnych na liczne jednostki naukowo-dydaktyczne powstała konieczność powołania jednostek, których zadaniem byłoby koordynowanie działań w skali całej Uczelni oraz odciążenie jednostek naukowo-dydaktycznych od ich działań podstawowych. Zdecydowano o powołaniu jednostek o charakterze międzywydziałowym i ogólnouczelnianym. Należy do nich zaliczyć Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń (CKPiS), którego dyrektorem została mgr Marzena Bogdanowicz, z wydzielonymi w ramach tej jednostki: Studium Podyplomowym i Centrum Szkoleń i Certyfikacji. Powstała także Szkoła Języków Obcych, która zajęła się organizacją komercyjnych kursów językowych. Ponadto w zakresie przedsiębiorczości akademickiej powołano pierwszy w województwie Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (AIP), kierowany przez mgr. Radosława Ratajczaka, który nieco później bo w 2009 r. wszedł w skład tzw. Studenckiej Strefy Biznesowej wraz ze Strefą Coworkingową i Regionalną Inkubacją Przedsiębiorczości. W zakresie aktywizacji zawodowej i rozwoju postaw przedsiębiorczych u studentów powołano Dział Przedsiębiorczości Studenckiej. Jednostki te ze względu na swój ogólnouczelniany charakter podlegały bezpośrednio organom jednoosobowym, tj. rektorowi i kanclerzowi.

Poza zadaniami związanymi z działalnością podstawową, edukacyjną i badawczą, zarówno komercyjną, jak i niekomercyjną, na początku omawianego okresu powstawały także jednostki dedykowane potrzebom środowiska akademickiego Uczelni i społecznego jej otoczenia. W 2005 r. powołano Akademicką Przestrzeń Kulturalną (APK), w ramach któ-

rej powstały galerie i Muzeum Fotografii. APK miała na celu, generalnie rzecz rozpatrując, promocję kultury akademickiej poprzez organizację wystaw, a także prowadzenie działalności o charakterze edukacyjnym związanej ze sztuką i kulturą wyższą, a wkrótce także i działania naukowo-badawcze w obszarze kultury i dziedzictwa kulturowego. Została z tych powodów blisko związana z IK, który zajmuje się – oprócz funkcji podstawowych – także programowaniem działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej i badawczej APK i w tym zakresie podlega ona dyrektorowi IK. Wspólnie prowadzone działania Instytutu Kulturoznawstwa i APK zaowocowały powołaniem Centrum Kultury Medialnej (CKM), w skład którego wchodzi: Ośrodek Badań nad Historią i Dziedzictwem Kulturowym Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa im. Tadeusza Nowakowskiego, Ośrodek Badań nad Historią Fotografii Regionu Kujawsko-Pomorskiego im. Mariana Działkiewicza oraz Pracownia Kultury Medialnej. CKM kierowane jest przez prof. WSG dr. Marka Chamota. W 2005 r. WSG jako jedyna w województwie kujawsko-pomorskim szkoła wyższa wygrała konkurs na organizację Punktu Informacji Komisji Europejskiej „Europe Direct”. Dało to przyczynek do powołania nowej jednostki organizacyjnej o charakterze międzywydziałowym pn. „Centrum Europejskie im. Roberta Schumana przy Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy”, które powstało w październiku 2007 r. i działa pod kierownictwem dr. Karoliny Marchlewskiej-Patyk do dziś. Wreszcie w tym samym 2005 r. powołano Centrum Projektów Europejskich, które rozpoczęło działalność pod kierunkiem mgr. Macieja Andrzejewskiego, a po objęciu przez niego funkcji dziekana Wydziału Zamiejscowego w Inowrocławiu pod kierunkiem mgr. Pawła Hryncewicza. Centrum było odpowiedzialne za koordynację działań różnych jednostek organizacyjnych Uczelni, mających na celu pozyskiwanie i rozliczanie grantów na realizację projektów celowych finansowanych ze środków UE, a w perspektywie finansowej UE 2007-2013, głównie w ramach programów operacyjnych. Ostatnią, najpóźniej uruchomioną jednostką związaną z koordynacją

współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym był Kreator Innowacyjności, który powstał jako rezultat realizacji od 1 I 2009 r. do 31 X 2010 r. projektu „Kreator Innowacyjności WSG w Bydgoszczy”, w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Jednostka ta powstała celem utrwalenia wyników realizacji projektu, a także dalszego rozwoju wiedzy służącej budowaniu systemu wsparcia innowacyjności przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego, oraz nawiązywaniu przez jednostki naukowo-dydaktyczne WSG partnerstwa z biznesem. Dyrektorem Kreatora został dr Piotr Szymański, pełniący tę funkcję do dziś.

Zmiany przepisów w zakresie organizacyjnym Uczelni były w omawianym okresie stosunkowo niewielkie. W Statucie z dnia 13 listopada 2007 r. wprowadzono tylko drobne zmiany regulacji spraw organizacyjnych Uczelni. W stosunku do Statutu z 2005 r. zmiany zawarte w § 8 ust. 1 nowego Statutu dotyczyły możliwości tworzenia w ramach wydziału obok instytutów i katedr dodatkowo jeszcze studiów, w których mogły być z kolei tworzone pracownie (ust. 2), a w ust. 3 wprowadzono możliwość tworzenia archiwów i muzeów. Najważniejsza jednak zmiana dotyczyła organu odpowiedzialnego za tworzenie, znoszenie i przekształcanie jednostek podstawowych. W Statucie z dnia 12 lipca 2005 r. organem tym był rektor, którego decyzja wymagała zgody Założyciela (§ 7, ust. 2), a w Statucie z dnia 13 listopada 2007 r. decyzje w tej sprawie podejmował kanclerz za zgodą Założyciela (§ 6 ust. 2). Decyzje te wydawane były w formie zarządzenia odpowiednio rektora i kanclerza. W Statucie z 2007 r. rozdział dotyczący organizacji został jednak bardzo rozbudowany w stosunku do odpowiedniego rozdziału poprzedniego Statutu. Dokonano ustalenia warunków likwidacji jednostek (§ 7, ust. 5), określania struktury organizacyjnej jednostek poprzez regulaminy nadawane przez kanclerza (§ 8), oraz powoływania i odwoływania kierowników jednostek, które to zadanie zostało scedowane z rektora na kanclerza, przy jednoczesnym zachowaniu wymogu uzyskania zgody Założyciela (§ 9).

W 2008 r., ze względu na trójpoziomą strukturę organizacyjną jednostek naukowo-dydaktycznych, a także sporą liczbę jednostek ogólnouczeniowych i międzywydziałowych w charakterze centrów, z ośrodkami i studiami w swoich ramach, powiązanych personalnie i zadaniowo z instytutami, zdecydowano o uporządkowaniu struktury organizacyjnej administracyjnej i o wzmocnieniu nadzoru organów osobowych Uczelni nad działalnością jednostek. W kompetencjach zastępców organów jednoosobowych, tj. prorektorów, w liczbie 3 i utworzeniu stanowiska wicekanclerza, wydzielono pionów organizacyjne, w liczbie 6. W pionie kształcenia pozostały: Dział Kształcenia, Biblioteka, Dział Kształcenia Praktycznego i Ośrodek Nowych Technologii Edukacyjnych, w pionie nauki pozostał Dział Nauki z wydzieloną sekcją ds. rozwoju kadry naukowej, Centrum Współpracy z Zagranicą, a także Centrum Kultury Medialnej i Centrum Europejskie im. Roberta Schumana. W pionie studenckim, podległym prorektorowi ds. studentów (obsługa dziekanatowa studentów), została powołana jednostka administracyjna pn. „Dział ds. Studentów”, zajmująca się aktywizacją studentów (nadzór nad studenckimi kołami naukowymi i kołami zainteresowań), studentami niepełnosprawnymi oraz sprawami stypendialnymi. Prorektor ds. studentów sprawował także nadzór nad Uczelnianą Komisją Rekrutacyjną. Do pionu badawczo-rozwojowego, podległego wicekanclerzowi mgr. Filipowi Sikorze włączono: Centrum Studiów Podyplomowych i Szkoleń, AIP, a później gdy AIP stała się elementem Studenckiej Strefy Biznesowej, także i tę jednostkę, Biuro Karier, Centrum Projektów Europejskich oraz Kreator Innowacyjności. Na bazie tych 2 ostatnich jednostek wyodrębnił się dział badawczo-rozwojowy, który podlegał wicekanclerzowi w aspekcie zarządczym, a prorektorowi ds. nauki i współpracy, w aspekcie naukowo-badawczym. Obok tych 4 pionów działał pion administracyjny podległy dyrektorowi generalnemu doc. Małgorzacie Sikorze, w skład którego wchodził Dziekanat, Rektorat, a także biura i sekretariaty jednostek naukowo-dydaktycznych. Pion finansowo-gospodarczy, z działem gospodarczym, finansowym i personalnym podlegały kanclerzowi.

W latach 2005-2010 zmiany organizacyjne miały dynamiczny charakter, chociaż struktura odziedziczona po pierwszym okresie była nadal trójpoziomowa, stała się ona jednak rozgałęziona i ostatecznie bardzo złożona w obszarze jednostek naukowo-dydaktycznych. Nie w mniejszym stopniu była ona złożona w obszarze jednostek administracyjnych ukierunkowanych na wspomaganie jednostek naukowo-dydaktycznych, a związanych z obsługą administracyjną kształcenia, badań naukowych, rozwoju naukowego kadry i spraw studenckich. Najbardziej widoczny postęp rozwojowy zanotowano jednak w obszarze organizacyjnym związanym z podejmowaniem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, bezpośrednio lub pośrednio dotyczącym obszaru B+R.

Struktura organizacyjna w omawianym okresie była mało stabilna, ulegała zmianom na skutek mnożenia jednostek organizacyjnych, zmian personalnych zarówno co do składu osobowego jednostek, jak i ich kierownictwa, a także dokonywano często zmian kosmetycznych, np. zmian nazw jednostek. Daje się zauważyć w tym okresie nadmierną instytucjonalizację działań oraz rozdrobienie jednostek, co wiązało się często z przynależnością pracowników do różnych jednostek, a nawet przynależnością do jednostek w różnych pionach. Taka sytuacja prowadziła w konsekwencji do nadmiernej biurokratyzacji i etatyzacji, dublowania ról i rozmywania odpowiedzialności, spychania zadań na niższe szczeble struktury organizacyjnej oraz rozrostu kadry kierowniczej. Niekiedy jednak łączyło się to z przeciwną tendencją, tj. naruszaniem zasady subsydiarności. Mimo tych negatywnych aspektów zbudowana struktura organizacyjna tego okresu miała także pozytywne aspekty: tworzenie wizerunku Uczelni jako instytucji z dużym potencjałem rozwojowym, szybka wymiana informacji między wszystkimi pracownikami, stosunkowo łatwa identyfikacja jednostek do wykonania określonych zadań, duże poczucie solidaryzmu w zakresie rozwoju Uczelni. Warto także zauważyć, że od 2005 r. do 2011 r. Uczelnia dokonała zmiany Statutu tylko raz, w 2007 r., co było dość częstym zjawiskiem przed 2005 r. i po 2011 r.

Wyższa Szkoła Gospodarki jako „uniwersytet przedsiębiorczości” zarządzany w modelu organizacji uczącej się

Zmieniająca się dynamicznie sytuacja na rynku edukacyjnym pod koniec pierwszej dekady XXI w. w Polsce, ze względu na kryzys demograficzny, jak również z uwagi na wyczerpanie się tzw. nawisu edukacyjnego, spowodowało drastyczny spadek popytu na studia wyższe. Wpłynęło to z jednej strony na konieczność poszukiwania kandydatów na studia za granicą, a z drugiej tworzenie bardziej atrakcyjnej i bardziej zróżnicowanej oferty studiów. Działania te wymagały wzmocnienia jednostek organizacyjnych Uczelni odpowiedzialnych za współpracę z zagranicą, wzmocnienie Biura Informacji i Promocji Uczelni oraz jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za kształcenie podyplomowe, szkolenia, kursy itd.

Drugim czynnikiem wpływającym na zmiany organizacyjne na początku drugiej dekady trzeciego Millennium były pewne ułomności i niedoskonałości struktury organizacyjnej poprzedniej fazy rozwoju Uczelni. Zbyt złożony system organizacji Uczelni generował szereg nieprawidłowości, zwłaszcza w obszarze struktury jednostek naukowo-dydaktycznych. System organizacyjny wydawał się mało efektywny, zwłaszcza w stosunku do celów, jakie zostały postawione przez władze Uczelni. W zakresie dydaktyki wyzwaniem był nowy system kształcenia, który w ramach posiadanych przez wydziały uprawnień do prowadzenia studiów wymagał bardziej zróżnicowanej oferty i większej elastyczności kształcenia, a w zakresie nauki – zwiększenia nadzoru nad wydawaniem środków i lepszego dokumentowania działalności badawczej i twórczości naukowej pracowników, z myślą o poddaniu jednostek organizacyjnych w formie jednostek naukowych kompleksowej ocenie działalności naukowej i badawczo-rozwojowej.

Zmiany organizacyjne w Uczelni w 2011 r. związane były także ze zmianą podstaw prawnych funkcjonowania szkolnictwa wyższego w Polsce. Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i ty-

tule naukowym oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, która weszła w życie od 1 października 2011 r. zwiększała autonomię Uczelni, liberalizowała wymagania, zarówno jeśli chodzi o ustrój wewnętrzny Uczelni, jak i jej strukturę organizacyjną. Wprowadzała szereg zmian w przepisach ustawy z 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Wiązały się one m.in. z wdrożeniem Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, co z kolei pociągało za sobą opracowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, z likwidacją ZOD, ze zmianą trybu nadawania i zatwierdzania statutu, a przede wszystkim z obowiązkiem opracowania misji i strategii Uczelni. Ustawa znacząco wpłynęła na kształt nowego Statutu, który został nadany 12 XI 2011 r. Zmiany te uwidaczniają szczególnie zapisy w rozdziale II *Organizacja Uczelni*. W § 9 ust. 1 mówi się o trojkiej strukturze Uczelni: 1) naukowo-dydaktycznej, 2) administracyjnej i 3) ogólnouczelnianej. Ponadto w ust. 2 ustala się jako jednostkę podstawową wydział, lecz ust. 3 doprecyzowuje, że Kolegium Uczelni może nadać innej jednostce ogólnouczelnianej niż wydział status jednostki podstawowej (ust. 4). Ponadto wydziały zostały podzielone na tzw. macierzyste tworzone w siedzibie Uczelni i tzw. zamiejscowe tworzone poza siedzibą. Inne istotne zmiany dotyczą likwidacji dotychczasowych jednostek działających w wydziałach zamiejscowych, gdyż z przepisów Statutu wynika, że „nie posiadają one wyodrębnionej struktury naukowo-dydaktycznej” (ust. 8).

Warunki tworzenia jednostek nie ulegały istotnym zmianom, poza tym, że tworzenie wydziałów zamiejscowych nie jest obligowane wymogiem prowadzenia kształcenia. Wystarczy, że realizują one zadania naukowe, np. prowadzą działalność badawczą. Później wprowadzono regulę w randze uchwały Kolegium, że zgoda na tworzenie jednostek w formie zakładów i pracowni jest uwarunkowana przedstawieniem planu działania jednostki, w tym programu badań. W stosunku do poprzedniego Statutu z 2007 r. zmieniono też kompetencje organów odpowiedzialnych za tworzenie, znoszenie i przekształcanie jednostek.

W zakresie wydziałów kompetencje te wróciły do rektora, zaś w zakresie pozostałych jednostek i obsady personalnej kierowników jednostek, sędowano te zadania na Kolegium Uczelni. Brak jednak wyraźnego zapisu co do kompetencji organu odpowiedzialnego za powołania na funkcję dziekana. Ważny natomiast zapis zawiera § 12, w którym stwierdza się, że „zadania i zakres działania oraz struktura organizacyjna jednostek naukowo-dydaktycznych ustalane są w Regulaminie Organizacyjnym, uchwalanym przez Kolegium, po zatwierdzeniu przez Założyciela”.

W Statucie WSG, w rozdziale dotyczącym organizacji Uczelni znalazły się ponadto zapisy, w których mowa o strukturze organizacyjnej administracji uczelnianej. W § 16 ust. 1 stwierdza się, że „struktura administracyjna jest dwupoziomowa, składa się z działów i sekcji”, a poszczególne działy podlegają nadzorowi członków Kolegium, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym WSG (ust. 2). Administracją Uczelni kieruje zaś kanclerz (§ 18). Z kolei jednostki ogólnouczelniane realizują zadania zarówno naukowo-dydaktyczne, jak i administracyjne o charakterze ogólnouczelnianym, podlegając wskazanym jednostkom naukowo-dydaktycznym.

Dostosowanie Uczelni, w tym struktury organizacyjnej, do zapisów ustawy odbywało się równoległe do prac prowadzonych nad Statutem. Wszystkie wymienione okoliczności wpłynęły na zmiany, jakie dokonały się w strukturze organizacyjnej Uczelni przed 1 X 2011 r. Najważniejsza zmiana nastąpiła na najwyższym poziomie tej struktury, tj. w strukturze wydziałowej. Połączeniu uległy 3 działające dotąd w siedzibie WSG wydziały, tj. Wydział Turystyki i Zdrowia, Wydział Technologiczny i Wydział Społeczno-Ekonomiczny, z których utworzono Wydział Studiów Stosowanych, w randze wydziału macierzystego. Tym samym wzrosło znaczenie dziekana tego wydziału, w stosunku do wydziałów zamiejscowych. Dotychczas istniejące 2 wydziały zamiejscowe (Inowrocław, Malbork), zostały uzupełnione o 3 nowe. ZOD w Ełku został przekształcony na Wydział Gospodarki Turystycznej, zaś ZOD w Słupsku na Wydział Przedsiębiorczości i Zarządzania.

Utworzono także nowy wydział w Toruniu, ze względu na potrzeby koordynacji współpracy naukowej z jednostkami badawczo-rozwojowymi, np. Instytutem Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, pn. „Wydział Techniczny”. Z kolei wydziały w Inowrocławiu i Malborku zmieniły swoje nazwy odpowiednio na „Wydział Zarządzania i Nauk Społecznych” oraz „Wydział Zarządzania i Inżynierii”. Rok później Wydział Techniczny w Toruniu podjął także działalność dydaktyczną, po uzyskaniu w drodze przeprowadzenia procedury administracyjnej przeniesienia uprawnień do prowadzenia studiów I stopnia na kierunku „architektura” z Wydziału Studiów Stosowanych. W podobnym trybie Wydział Gospodarki Turystycznej w Ełku uzyskał uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „geografia”.

Istotnym *novum* w Uczelni, zapowiadany już w Statucie, było powołanie nowej jednostki ogólnouczelnianej w formie jednostki podstawowej pn. „Kolegium Badań Stosowanych” (KBS), która uzyskała zarazem status jednostki naukowej. Stanowiła ona jednostkę niezależną, ale komplementarną w stosunku do Wydziału Studiów Stosowanych. Zgodnie z § 17 Statutu realizuje zadania o charakterze naukowym, jak i administracyjnym, przejęte od dotychczasowego Działu Nauki, który został tym samym zniesiony. Dyrektorem jednostki został prorektor właściwy ds. nauki. Powołano także 3 pełnomocników Uczelni, tj. ds. kategoryzacji, systemu grantów wewnętrznych i rozwoju kadry oraz ds. grantów zewnętrznych. W strukturze jednostki wyróżniono Radę Wykonawczą, Radę Naukową oraz Biuro KBS, prowadzące obsługę administracyjną działalności naukowej nie tylko Kolegium, ale i wszystkich pozostałych jednostek naukowo-dydaktycznych i ogólnouczelnianych. Powołanie jednostki wiązało się z poddaniem jej kompleksowej ocenie przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, działający przy MNiSW. Dorobek naukowy jednostek Uczelni z lat 2011-2012 został przeniesiony na KBS i poddany ocenie w grupie nauk o życiu, a jednostka ta uzyskała kategorię naukową B, premioną m.in. środkami finansowymi z budżetu państwa na tzw. badania statutowe.

Zmiany zostały także dokonane na poziomie instytutów i w ich strukturze wewnętrznej. Likwidacji uległy dotychczasowe instytuty działające w Inowrocławiu i Malborku, a ich kadra weszła w skład instytutów działających w strukturze Wydziału Studiów Stosowanych. Kadra naukowa Wydziału Zarządzania i Nauk Społecznych w grupie specjalistów z zakresu „nauki o zarządzaniu” zasilila Instytut Ekonomiczny, który został przekształcony wówczas na Instytut Ekonomii i Zarządzania, w części zaś pozostałych, głównie pedagogów, Instytut Nauk Społecznych, który powstał z połączenia dotychczasowego Instytutu Socjologii, Katedry Pedagogiki i Katedry Nauk o Rodzinie. Z kolei Instytut Zarządzania i Inżynierii, po jego likwidacji, która nastąpiła już w 2010 r., kadrowo wszedł w skład Instytutu Gospodarki Turystycznej i Geografii, Instytutu Zdrowia i Kultury Fizycznej, który został utworzony na bazie zasobów Katedry Fizjoterapii i Katedry Wychowania Fizycznego i Sportu. Część kadry reprezentującej nauki techniczne weszła w skład Instytutu Informatyki i Mechatroniki, który z kolei powstał na bazie dotychczasowego Instytutu Informatyki Stosowanej. Ponadto wraz z utworzeniem nowych kierunków studiów, tj. „budownictwa”, Instytut Architektury i Urbanistyki po wzbogaceniu kadrowym zmienił nazwę na Instytut Architektury, Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej. Poszerzeniu uległ także Instytut Kulturoznawstwa, włączając do swojej struktury Katedrę Lingwistyki Stosowanej, która wchłonęła dotychczasowe Studium Języków Obcych.

Obecnie w strukturze Wydziału Studiów Stosowanych istnieje 6 instytutów, które zostały znacznie wzmocnione kadrowo w wyniku łączenia jednostek, co wiązało się jednak z rozbudową ich struktury wewnętrznej. Z innych zmian, jakie zaszły w strukturze instytutów, warto jedynie wspomnieć o redukcji Katedry Logistyki i Transportu do poziomu zakładu, który działa pod tą samą nazwą.

Ważnym elementem wzbogacającym strukturę organizacyjną było powołanie obok działającej już Szkoły Języków Obcych (SJO), Szkoły Kultury i Języka Polskiego (SKiJP), wzorowanej na podobnego typu jednostkach,

działających przy najważniejszych uniwersytetach polskich, począwszy od lat 80. ubiegłego wieku. SKiJP powstała w 2011 r., a jej dyrektorem została dr Irena Kudlińska, pełniąca także funkcję dyrektora SJO. Szkoła otrzymała grant z Departamentu Strategii MNiSW na organizację „Letniej Szkoły Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców”. Jednostka ta pełni ważną funkcję w zakresie przygotowywania obcokrajowców – kandydatów na studia, głównie z Ukrainy, do podjęcia studiów w języku polskim.

W strukturze organizacyjnej po 2010 r. miały miejsce także inne, raczej kosmetyczne zmiany, sprowadzające się do zmian charakteru lub nazw jednostek. I tak np. Centrum Współpracy z Zagranicą zostało przekształcone na Dział Współpracy Międzynarodowej, a kierownik Centrum mgr Łukasz Jasiński został powołany na funkcję dyrektora Działu. Centrum Studiów Podyplomowych i Szkoleń zostało przekształcone na Dział Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń z dyrektorem mgr Marzeną Bogdanowicz, ONTE został przekształcony na Dział Metodyki i Technologii Edukacyjnych. Podobnie zmieniło nazwę Centrum Projektów Europejskich na Dział Projektów z dyrektorem mgr. Pawłem Hryncewiczem na czele.

W obecnej strukturze administracyjnej istnieje aż 9 działów, tj. Dział Kształcenia, Metodyki i Technologii Edukacyjnych, Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń, Spraw Studenckich, Spraw Międzynarodowych, Projektów, Marketingu i Informacji, Personalny oraz Administracji. Obok działów w strukturze administracji pozostają następujące 2 centra: Centrum Europejskie im. Roberta Schumana, oraz nowo powołane jednostki: Centrum Projektów Edukacyjnych oraz Kreator Innowacyjności, a także dotychczasowe: Kwestura, Wydawnictwo Uczelniane, które właściwie jako instytucja powstało już w 2004 r., oraz Biuro Obsługi Zarządu Uczelni, powstałe z dawnego Rektoratu. Wszystkie ww. jednostki są zarządzane przez pracowników w randze dyrektorów.

Obok nich funkcjonują jednostki ogólnouczelniane i międzywydziałowe o podwójnej roli naukowo-dydaktycznej i administracyjnej takie, jak: Szkoła Języków Obcych, Szkoła Kultury i Języka Polskiego, Dział Przedsiębior-

czości Studenckiej, Biuro Karier, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości WSG oraz Biblioteka Główna, przy której działa Centrum Dokumentacji Europejskiej, stanowiące właściwie wydzieloną część zbiorów Biblioteki Główniej, o tematyce UE i procesu integracji z UE. Warto dodać, że z chwilą rozpoczęcia działalności przez jednostki zamiejscowe były tworzone tzw. biblioteki filialne, istniejące obecnie w każdym z wydziałów zamiejscowych Uczelni.

Warto też zwrócić uwagę na działalność Centrum Projektów Edukacyjnych (CPE), z którym związane są powstałe przy Uczelni jednostki mające za przedmiot – najogólniej rzecz biorąc – kształcenie ustawiczne i popularyzację nauki wśród różnych grup wiekowych odbiorców. Z działalnością CPE związane jest działanie „uniwersytetów”. Pierwszy z nich, tzw. Uniwersytet Trzeciego Wieku, powstał w 2009 r. przy Wydziale Zamiejscowym w Inowrocławiu. Następne powstały w siedzibie Uczelni w Bydgoszczy, jak również w mniejszych miejscowościach województwa kujawsko-pomorskiego, jak i poza nim. Skupione się one w Regionalnej Sieci Uniwersytetów Trzeciego Wieku WSG. Na czele Regionalnej Sieci stoi dziekan doc. dr inż. Cezary Kościelak, który odpowiada za sprawy programowe i za kwestie formalno-prawne, a za sprawy organizacyjne dyrektor mgr Przemysław Ziółkowski. Sukces, jaki odniosła działalność Uniwersytetów Trzeciego Wieku, znanych pod akronimem U3W, a także doświadczenie Uczelni zdobyte w prowadzeniu kształcenia na studiach I stopnia na kierunkach: „nauki o rodzinie” i „pedagogika” przyczyniło się do powołania podobnego typu jednostek, chociaż ukierunkowanych na inną grupę wiekową uczących się, tj. dzieci i całe rodziny, w wyniku czego powstały odpowiednio tzw. Uniwersytet Dziecięcy i Uniwersytet Rodzinny. Działalność tego pierwszego została wsparta finansowo z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach projektu *Nasze dzieci pod dobrą opieką*, co przyczyniło się z kolei do powstania Przedszkola Akademickiego WSG – „Uniwersytet Dziecięcy”, które rozpoczęło działalność od 1 IX 2013 r.

Warto jeszcze wspomnieć o 2 innych jednostkach organizacyjnych, działających

w Uczelni, choć dość „luźno” osadzonych w jej strukturach organizacyjnych, ze względu na ich bardziej otwarty charakter, tj. świadczenie usług zdrowotnych dla ludności. Ich działania przynajmniej częściowo wsparte są kadrowo zasobami ludzkimi jednostek naukowo-dydaktycznych, które z kolei wykorzystują ich bogate zasoby infrastrukturalne i informacyjne, w tym urządzenia, przyrządy i inne wyposażenie, w procesie kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunkach „fizjoterapia” i „dietetyka”. Pierwsze z nich to Centrum Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej „Rewital”, powstałe w 2012 r., a drugie Akademickie Centrum Medyczne powstałe w 2014 r., wspierające działalność Instytutu Zdrowia i Kultury Fizycznej, zwłaszcza w aspekcie praktycznego kształcenia na kierunku „fizjoterapia”.

Wzorowanie się na modelu organizacji uczącej się wprowadziło do tworzenia mniej lub bardziej formalnych jednostek, wzbogacających struktury poziome, w postaci zespołów zadaniowych lub tematycznych, stałych albo na czas określony. Miały one na ogół charakter wykonawczy i opiniodawczy. Należały do nich m.in. Zespół ds. Współpracy Międzynarodowej i Zespół ds. Popularyzacji Nauki, w tym organizację Bydgoskich Festiwalu Nauki. Tworzenie zespołów przyczyniło się do większej konsolidacji pracowników różnych podsystemów organizacyjnych i jednostek różnych szczebli organizacyjnych. Miało także istotne znaczenie dla koncentracji działań na określonym zadaniu oraz dla przepływu informacji o metodach i standardach działania Uczelni, co miało istotne znaczenie dla rozpoczynających dopiero pracę pracowników, którzy dzięki temu szybko wdrażali się do pełnienia określonej funkcji lub realizacji zadań na danym stanowisku, korzystając przy tym z doświadczenia pracowników z dużym stażem. Nie bez znaczenia był także wymiar integracyjny pracy w zespołach, przez co rosła kultura pracy zespołowej, a generalnie następowało przyswojenie kultury organizacyjnej.

Podsumowując tę część rozważań, w której prezentowano strukturę organizacyjną Uczelni po 2010 r. należy zauważyć, że dokonano uproszczenia i udoskonalenia struktury organizacyjnej, bez rozrostu kadry. Stało się

to poprzez uproszczenie struktury organizacyjnej na poziomie jednostek naukowo-dydaktycznych, powstawanie nowych jednostek organizacyjnych w strukturze administracyjnej jako działów, co uczyniło tę podstrukturę bardziej przejrzystą. Motorem napędowym tych zmian organizacyjnych były na ogół procesy zewnętrzne, tj. zmiany formalno-prawne w systemie szkolnictwa wyższego, spadek popytu na studia, szczególnie na poziomie studiów I stopnia. Nie znaczy to jednak, że nie oddziaływały na to czynniki wewnętrzne, głównie rozwój przedsiębiorczości akademickiej, ukierunkowanie na pozyskiwanie funduszy unijnych i z agencji rządowych, rozwój współpracy zagranicznej, nie tylko w aspekcie wymiany studentów czy działalności naukowej, ale także pozyskiwania studentów i kadry z zagranicą. Uczelnia zwiększyła w tym czasie nie tylko ofertę kształcenia, zwłaszcza eksportując usługi edukacyjne do ośrodków miejskich województwa (Toruń, Grudziądz) i poza nim (Chojnice, Działdowo, Piła, Wałcz, Międzychód), zwłaszcza w zakresie studiów podyplomowych i szkoleń, wzmacniając dotychczasowe więzi z zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi WSG w Słupsku i Ełku.

Od 2014 r. WSG wzmacnia więzi z innymi uczelniami regionu i uczelniami partnerskimi spoza województwa kujawsko-pomorskiego, tworząc z nimi wspólne jednostki organizacyjne. W dniu 14 III 2014 r. podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy WSG a Powszechną Wyższą Szkołą Humanistyczną „Pomerania” w Chojnicach. Obydwie Uczelnie utworzyły Międzyuczelniane Centrum Kształcenia Pedagogiczno-Metodycznego i Międzyuczelniane Centrum Kształcenia Technicznego, w którym zamierza się uruchomić od 1 X 2014 r. tzw. studia komplementarne na studiach II stopnia na kierunku „mechatronika” oraz studia podyplomowe na kierunkach inżynierskich. Dnia 23 VII 2014 r. władze WSG w porozumieniu z władzami Wyższej Szkoły Biznesu w Pile powołały z dniem 1 VIII 2014 r. Międzyuczelniane Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń oraz Międzyuczelniane Centrum Kształcenia Pedagogiczno-Metodycznego z siedzibą w Pile. Biorąc pod uwagę zapisy art. 170e i 170f ogło-

zonego projektu nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r., dotyczące potwierdzania efektów kształcenia zdobytych poza szkolnictwem wyższym, 31 III 2014 r. Wyższa Szkoła Gospodarki w porozumieniu z Wyższą Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Zachodniopomorską Szkołą Biznesu w Szczecinie, Wyższą Szkołą Społeczno-Przyrodniczą im. Wincentego Pola w Lublinie, Powszechną Wyższą Szkołą Humanistyczną „Pomerania” w Chojnicach oraz Wyższą Szkołą Biznesu w Pile powołała Międzyuczelniane Centrum Uznawalności Efektów Kształcenia.

Zakończenie

Struktura organizacyjna Uczelni jest przede wszystkim funkcją zadań, jakie stoją przed daną instytucją. W ciągu 15 lat zmiany struktury organizacyjnej odbywały się niemalże corocznie, a następowały na ogół z początkiem każdego roku akademickiego. Zmiany te były spowodowane wieloma czynnikami, choć nie ulega wątpliwości, że czynniki zewnętrzne miały tutaj najważniejsze znaczenie. Utrzymanie konkurencyjności WSG na lokalnym rynku edukacyjnym wymagało podejmowania nowych wyzwań i nowych zadań przez Uczelnię. Uzupełniały one działania podstawowe, tj. kształcenie studentów i badania naukowe – chociaż w tych dwóch zakresach pojawiły się także nowe potrzeby i rozwiązania organizacyjne, które wymagały przebudowy Uczelni pod względem struktury organizacyjnej.

Koniecznym warunkiem dalszego funkcjonowania Uczelni i utrzymania jej konkurencyjności okazała się potrzeba uzupełnienia budżetu Uczelni o środki pochodzące z działalności pozaedukacyjnej. Rozwój przedsiębiorczości akademickiej, który rozpoczął się w WSG po 2005 r., wymagał powoływania nowych jednostek odpowiedzialnych za współpracę z przedsiębiorstwami, samorządami i organizacjami społecznymi. Następową bardzo szybką instytucjonalizacją działań w tym zakresie, połączona często z potrzebą profesjonalnego zarządzania projektami oraz utrwalania i komercjalizacji ich wyników.

Najważniejsze zmiany organizacyjne w Uczelni nastąpiły w latach 2004 -2005 oraz w latach 2010-2011, co uzasadnia wyróżnienie trzech faz czy okresów Uczelni w aspekcie doskonalenia struktury organizacyjnej, która przecież nigdy nie była traktowana jako statyczna. Obecny kształt Uczelni odzwierciedla idee uniwersytetu przedsiębiorczości zarządzanego w modelu organizacji uczącej się, jak głosi misja Uczelni. Strategia Uczelni wpłynęła także w istotny sposób na rozwój struktury organizacyjnej, która w obecnym kształcie wydaje się być efektywna i dostosowana do obecnych zadań. Wydaje się także spełniać zasady racjonalności prakseologicznej. Nie znaczy to jednak, że jest ona idealna, lecz co najwyżej optymalna w stosunku do realizacji zadań, jakie stoją obecnie przed WSG. Kierunek dalszych zmian będzie zapewne związany ze wzbogaceniem struktury organizacyjnej o nowe jednostki odpowiedzialne za nowe typy działalności, w tym działalności gospodarczej wychodzące poza działalność podstawową Uczelni.

Diachroniczne ujęcie struktury organizacyjnej w niniejszym opracowaniu nie odzwierciedla pełnego spektrum zmian, jakie dokonały się w Uczelni w zakresie organizacyjnym. Nie przedstawiono tutaj wszystkich zmian o charakterze tylko kosmetycznym, np. zmian nazw jednostek czy też zmian w składach personalnych jednostek. Ta ostatnia kwestia w ogóle nie była tu podejmowana, głównie ze względu na ograniczone ramy tego opracowania. Można z powodzeniem stwierdzić, że struktura organizacyjna WSG tak dynamicznie zmieniała się w latach 1999-2014, że prezentacja wszystkich zmian wymagałaby znacznego rozbudowania niniejszego tekstu. Zresztą nie zawsze zostały one należycie udokumentowane. Wskazano jednak na najważniejsze fakty i uwypuklono trendy, jakie w tych zmianach występowały, a także ukazano podstawy prawne i uzasadnienie ich zachodzenia. Nie wypowiediano się też zbyt na temat kultury organizacyjnej Uczelni. Można jednak powiedzieć, zgodnie z tym, co stwierdzono we wstępie, że wpływała ona zasadniczo na kształt organizacyjny Uczelni. Z drugiej strony zaprezentowane przepisy prawne, fakty i tendencje związane z kształtowaniem struktury organizacyjnej, dają

podstawy do wnioskowania na temat specyfiki kultury organizacyjnej WSG.

2.2. Organy kolegialne

Senat Wyższej Szkoły Gospodarki

Podstawy formalno-prawne działania Senatu

Senat Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy (WPSTiH) był powołany na podstawie zapisów pierwszego Statutu Uczelni z dnia 10 VI 1999 r., nadanego przez Założyciela i zatwierdzonego przez Ministra Edukacji Narodowej (DNS-1-0145-337/RO/99). Senat był jednym z dwóch organów kolegialnych Szkoły, obok Konwentu, który w odróżnieniu od tego ostatniego, skupiał interesariuszy wewnętrznych Uczelni, tj. w przeważającej części nauczycieli akademickich, pracowników niebędących nauczycielami akademickimi i studentów. Kompetencje Senatu były wówczas bardzo rozległe. Zapisy § 15 pierwszego Statutu, w których sformułowano zadania tego organu, obejmowały aż 19 punktów. Przejmował on zadania określone w art. 35 i 36 ustawy z dnia 26 VI 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz.U. z 1997 r. nr 96, poz. 590). Był to najwyższy organ uchwalodawczy w sprawach kadrowych, kształcenia, działalności naukowej i w sprawach studenckich. Do zadań Senatu należało m.in. uchwalanie regulaminu studiów, organizacji roku akademickiego, zasad rekrutacji, planu finansowego Szkoły itp. Generalnie rzecz biorąc, Senat miał szerokie kompetencje w zakresie uchwalodawczym, zarządczym, opiniodawczym i kontrolnym.

Skład pierwszego Senatu określony przez obowiązujący wówczas Statut WPSTiH obejmował kilkanaście osób, częściowo pochodzących z wyboru, a częściowo ze względu na zajmowane stanowiska i pełnione w Uczelni funkcje. Członkami Senatu były wówczas osoby stanowiące organy jednoosobowe Uczelni i ich zastępcy, wszyscy zatrudnieni w Szkole nauczyciele akademicki, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowane-

go, wszyscy kierownicy zakładów dydaktycznych i pozostałych jednostek organizacyjnych. Z wyboru pochodzili: przedstawiciel nauczycieli akademickich nieposiadających stopnia doktora habilitowanego, przedstawiciel pracowników Szkoły niebędących nauczycielami akademickimi i przedstawiciel Samorządu Studenckiego. Przewodniczącym Senatu był ówczesny rektor WPSTiH prof. dr hab. Wiesław Maik. Tradycja ta, mająca fundament w obyczajach akademickich, została implementowana w ustawodawstwie szkół wyższych i zachowana do dzisiaj. Posiedzeniom Senatu każdorazowo przewodniczył rektor, jako jego przewodniczący, lub w razie jego nieobecności zastępca, którym jest jeden z prorektorów.

Atmosfera pierwszych lat działania Uczelni była mniej oficjalna, przypominała raczej środowisko rodzinnego domu, w którym jest otwartość na poglądy każdego z domowników, a dialog prowadzony jest nie tylko dla wypracowania najlepszego rozwiązania czy jednolitego stanowiska, ale służy także pogłębieniu wzajemnych więzi. Poczucie tej rodzinnej atmosfery przenosiło się na organy Uczelni i miało odzwierciedlenie w sposobie procedowania, w tym referowania punktów programu, prowadzenia dyskusji i przyjmowania uchwał, których było stosunkowo niewiele, a preferowane były rozwiązania zazwyczaj najprostsze.

Zgodnie z zapisami art. 62, ust. 2 ustawy z dnia 27 VII 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2005 r. nr 164, poz. 1365): „W uczelni, w której nie ma podstawowych jednostek organizacyjnych, Senat pełni również funkcję rady takiej jednostki”. Jednym z takich zadań jest m.in. wydawanie opinii w sprawie efektów kształcenia. Zgodnie z zapisami § 29 ust. 2, pkt 1 Statutu Uczelni, „Senat opiniuje efekty kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów oraz programy kształcenia dla poszczególnych obszarów studiów”. Jednocześnie Senat pełni rolę organu zatwierdzającego efekty kształcenia dla poszczególnych kierunków, poziomów i profilów kształcenia. Przywołany wyżej obecnie obowiązujący Statut Uczelni z dnia 20 XI 2012 r. ogranicza zadania Senatu do funkcji opiniodawczej i kontrolnej, gdyż zgodnie z § 20, ust. 1 najwyższym orga-

nem kolegialnym Uczelni, stanowiącym akty prawa wewnętrznego jest Kolegium, a nie Senat. Działalność uchwałodawcza Senatu została w zasadzie ograniczona jedynie do tych zadań, które zostały wyraźnie delegowane do Senatu w prawie powszechnym, tzn. w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym.

W trakcie 15 lat działalności Uczelni, rola Senatu i zakres jego obowiązków statutowych ewaluował, ulegając dość daleko idącym zmianom. Towarzyszyło temu z jednej strony zwiększanie w składzie Senatu odsetka osób wchodzących w jego skład z racji pełnienia funkcji kierowniczych w Uczelni, przy czym zmniejszyła się znacznie liczba osób posiadających najwyższe kwalifikacje akademickie, tj. tzw. samodzielnych nauczycieli akademickich, zwłaszcza z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego. Wzrosła także liczba przedstawicieli studentów, którzy powinni stanowić nie mniej niż 20% składu Senatu. Obecnie (2014 r.) Senat liczy 18 członków, w tym 4 reprezentujących studentów, wybranych na Walnym Zgromadzeniu Samorządu Studenckiego. Senat jest organem kolegialnym, który jedynie „umożliwia włączenie w proces zarządzania uczelnią pracowników jednostek naukowo-dydaktycznych”, jak głosi § 28, ust. 1. Rolę naczelną, zarządzającą w Uczelni pełni Kolegium, które ponadto „realizuje zadania określone w ustawie dla najwyższego organu kolegialnego [...]” (§ 20, ust. 1 obowiązującego Statutu WSG). Trzeba dodać, że w myśl przywoływanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w uczelni niepublicznej tym najwyższym organem kolegialnym nie musi być Senat.

Posiedzenia Senatu

Pierwsze posiedzenie Senatu, na którym nastąpiło jego ukonstytuowanie, odbyło się 27 VIII 1999 r. w Tleniu, w Ośrodku Wypoczynkowym „Patria”, będącym wówczas w posiadaniu Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa. W trakcie inauguracyjnego posiedzenia wręczono powołania na funkcje kierowników jednostek organizacyjnych oraz na członka Senatu. W kilku pierwszych latach działalności WPSTiH, posiedzenia

Senatu odbywały się dość regularnie, na ogół były to zwyczajne posiedzenia zwoływane raz na kwartał. Rzadko miały miejsce posiedzenia nadzwyczajne zwoływane przez rektora w pilnych sprawach. Liczba posiedzeń zwyczajnych oscylowała wokół czterech i na ogół odbywały się one we wrześniu, grudniu, w lutym i w czerwcu. Przed rozpoczęciem drugiego roku akademickiego 2000/2001 takie posiedzenie odbyło się jeszcze dnia 22 IX 2000 r. w wyżej wspomnianym ośrodku w Tleniu, m.in. w celu uchwalenia ważnych aktów prawnych Uczelni, w tym zmian w regulaminie studiów. Kluczową rolę w tym posiedzeniu odgrywał, oprócz przewodniczącego, pierwszego rektora prof. dra hab. Wiesława Maika, prof. WSG dr hab. Janusz Grell, który z racji prawniczego wykształcenia i uprzedniego pełnienia funkcji organów jednoosobowych i ich zastępców w uczelniach poznańskich, znał znakomicie zarówno treść samych uregulowań, jak również ich skutki prawne oraz ich wpływ na praktykę uczelnianą, w tym przede wszystkim na dyscyplinowanie studentów.

Posiedzenia Senatu, ze względu na szczególne okoliczności miejsca i czasu, w których nie odbiegały od całokształtu i klimatu życia akademickiego ówczesnej WPSTiH. Towarzyszył im zapał do pracy i uczucie swoistego majestatu organu, w którym się zasiada. Docieklivość ujawniająca się niekiedy w długich dyskusjach połączona była z troską o nadanie kształtu akademickiego stosunkowo młodego tworu, jakim była jeszcze wówczas WPSTiH. Dialog i dyskusja parlamentarna, w której ścierały się różne poglądy, stanowiska i pomysły, była dobrym narzędziem do poszukiwania najlepszych rozwiązań dla zdynamizowania rozwoju Uczelni. Dzień posiedzenia Senatu miał niemalże charakter świąteczny dla jego członków, a w pewnym sensie także dla całej Uczelni. Wszystkie posiedzenia kończyły się obiadem, jeśli rozpoczynały się w godzinach przedpołudniowych, albo nim zaczynały, jeśli rozpoczynały się w godzinach popołudniowych, przy czym tych popołudniowych było stosunkowo niewiele. Zgodnie z zapisami kolejnych Statutów Uczelni, przewidziane były także posiedzenia wspólne Konwentu i Senatu.

Takich połączonych posiedzeń dwóch organów kolejalnych Uczelni odbyło się jednak mało, bodajże dwa. Pierwsze z nich, dnia 8 V 2004 r. na okoliczność pierwszych obchodów święta Uczelni z okazji jej 5 lat działalności, a drugie z okazji obchodów jubileuszu 6-lecia. W trakcie pierwszego z tych posiedzeń przyjęto uchwały w sprawie obchodów święta Uczelni i nadawania statuetki Uczelni szczególnie zasłużonym dla niej instytucjom i osobom. W trakcie drugiego przyjęto uchwały, które kładły fundamenty ideowe i wzmacniały tożsamość Uczelni; dotyczyły one wartości, norm i symboli, jakimi posługiwać się miała Uczelnia. Ustanowiono m.in. patrona Uczelni, określono pieczęć, godło i flagę Wyższej Szkoły Gospodarki.

Posiedzenia Senatu w początkowych latach działalności Uczelni były entuzjastycznie przyjmowane przez członków tego organu. Przed ostatecznym uchwaleniem danego aktu prawa wewnętrznego trwały najczęściej długie dyskusje, a niekiedy nawet spory, wynikające częściowo z odmienności doświadczeń akademickich członków, którzy wywodzili się z różnych środowisk akademickich Polski, wliczając w to także różne typy szkół wyższych – uniwersytety, akademie, politechniki itd. Wynikały także z troski o najwyższą jakość tych aktów, o ich spójność, jednoznaczność i klarowność. Długość trwania posiedzeń Senatu była funkcją potrzeb, ale także szczególnej troski władz Uczelni o jakość regulacji prawnych, od których zależy przecież w znacznym stopniu ustrój, ład i porządek na Uczelni. Chciano implementować najlepsze i sprawdzone rozwiązania, sankcjonować najwyższe standardy akademickie, co do których sądzono, że spełnione są w jego rodzimej szkole wyższej. Problem w tym, że było ich na tyle wiele, że znalezienie tzw. konsensusu, złotego środka było niekiedy bardzo trudne.

Sala posiedzeń Konwentu i Senatu

Opisane wyżej posiedzenie w Tleniu było jednym z ostatnich posiedzeń wyjazdowych Senatu, które wycisnęło, jak się wydaje, dość duże piętno na organizacji i przebiegu dalszych posiedzeń Senatu. Następne odbywały się już na ogół w siedzibie Uczelni w Bydgoszczy, początkowo w „Małej Auli” w tzw. Pałacu, mieszczącym również Rektorat i siedzibę organów jednoosobowych Uczelni. W następnych latach dla potrzeb przeprowadzania posiedzeń Senatu i Konwentu była przystosowana specjalna sala, znajdująca się w dawnej palmiarni, zwana „Salą Konwentu i Senatu”, która stała się także czymś w rodzaju sali pamięci Uczelni. Wystrój i wyposażenie sali mogły przypominać sale Senatu mieszczące się w bardzo starych murach, nawet w uczelniach z długą historią, jakie znaliśmy z okresu studiów w naszych *Alma Mater*, z jednym bodajże wyjątkiem, że brak było obrazów, ewentualnie fotografii kolejnych przewodniczących Senatu, choć zdaje się, że takie działania upamiętniające kolejnych rektorów Uczelni były podjęte, to obrazy te jednak nigdy nie zawisły w Sali Konwentu i Senatu. Trzeba powiedzieć, że z perspektywy czasu kolonialne, masywne meble z litego drewna, w stylu wiktoriańskim, robiły wrażenie i dawały powagę, choć często przez senatorów komentowany był dowcipnie „walor” dotyczący krzeseł, który miał wpływać na lepszą dyscyplinę pracy w czasie posiedzeń; mówiło się, że „dzięki temu, że są one twarde, z pewnością odbiorą ochotę niektórym do przedłużania dyskusji, przez co posiedzenie zakończy się w terminie”. W Sali Konwentu i Senatu WSG mieściły się insygnia władzy rektorskiej, sztandar Uczelni, ufundowany na jej pięciolecie, a także nagrody, wyróżnienia i dyplomy, jakie ona otrzymywała. Dominowały puchary i nagrody zdobyte przez sportowców Uczelni. W eksponowanym miejscu stał obraz patronki Uczelni – św. Królowej Jadwigi, na stoliku była rozłożona *Księga pamiątkowa*, do której wpisywali się dostojni goście z kraju i zagranicy, odwiedzający licznie Wyższą Pomorską Szkołę Turystyki i Hotelarstwa, a potem Wyższą Szkołę Gospodarki, po zmianie nazwy w 2005 r.

W Sali Konwentu i Senatu była podręczna biblioteka, w której znajdował się m.in. tekst ustawy zasadniczej „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej” z 1993 r. i co znamienne, *Biblia Tysiąclecia*, teksty ustaw dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki, a także inne wydawnictwa i ważne dokumenty o znaczeniu historycznym lub stanowiące pamiątki Uczelni. W Sali Konwentu i Senatu były przyjmowane na ogół wszystkie oficjalne delegacje przybywające do Uczelni z kraju i z zagranicy, w tym także delegacje państwowe z Gruzji, Chin, Tunezji oraz delegacje, na czele których stali ambasadorowie ich krajów w Polsce, m.in. z Peru i Ukrainy.

Od 2011 r. posiedzenia Senatu odbywają się już w budynku C, w którym jedna z sal została przystosowana do celów przeprowadzania posiedzeń Konwentu lub Senatu. Jej wystrój odbiega znacznie od tamtej pierwszej z Pałacyku, przez swój nowoczesny, a nawet awangardowy styl wystroju, choć trzeba przyznać, że została ona znakomicie przystosowana do sprawnego prowadzenia posiedzeń: została wyposażona w najwyższej klasy urządzenia multimedialne, łącznie z interaktywną tablicą oraz w klimatyzację, co znacznie polepsza warunki bioklimatyczne posiedzeń, zwłaszcza gdy odbywają się one w miesiącach wiosennych i letnich.

Efekty pracy Senatu

W ciągu 15 lat działalności Uczelni Senat obradował w 11 kadencjach, które początkowo trwały rok, a później od 2006 r. 2 lata. Liczba posiedzeń zwyczajnych i nadzwyczajnych oscyluje pomiędzy liczbą 2 a 7 posiedzeń. Najwięcej było ich w latach 2007 i 2012, gdy funkcje przewodniczących pełnili odpowiednio: prof. dr hab. Wiesław Maik, dla którego była to druga kadencja i prof. WSG dr Kazimierz Marciniak. Łącznie odnotowano aż 65 posiedzeń Senatu. Wszystkie posiedzenia Senatu były protokołowane. Przyjęto, że o terminie, miejscu i projektowanym porządku posiedzenia członkowie Senatu informowani są imiennie na piśmie, z wyprzedzeniem co najmniej tygodniowym, a później okres ten wydłużono do 10 dni. Wydano łącznie aż 253

akty prawne, głównie w postaci uchwał. Najwięcej po 2004 r., kiedy Uczelnia została przekształcona ze szkoły zawodowej nadającej tytuł licencjata w szkołę wyższą typu akademickiego, nadającą tytuły zawodowe magistra, a przy tym z bezwydziałowej stała się wydziałową. Rekordowy pod tym względem był rok 2004, w którym wydano aż 34 akty prawne. Nie gorszy pod tym samym względem był rok 2010 (33 akty prawne), a następnie lata: 2009 i 2012 (31 aktów prawnych). Ten wyraźny wzrost aktywności Senatu w zakresie swojej funkcji uchwałodawczej wiązał się z wprowadzeniem nowej ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 VII 2005 r., z jej nowelizacją z dnia 18 III 2011 r. oraz z wprowadzeniem Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Fakt, że ponad 90% aktów prawnych wydano w ostatnich 10 latach istnienia Uczelni, co jest dużą dysproporcją, można usprawiedliwić intensywnym rozwojem Uczelni, co wymagało wydawania przez Senat dla każdego nowo tworzonego kierunku i specjalności wielu uchwał (warto zauważyć, że liczba kierunków wzrosła do 20, a specjalności do kilkudziesięciu) i postawienia na własne, innowacyjne rozwiązania wynikające z wdrażania w systematyczny sposób w Uczelni „modelu uniwersytetu przedsiębiorczości, zarządzanego w modelu organizacji uczącej się”, jak głosi misja Uczelni. Jeżeli przyjmie się, że zgodnie z zapisami 2 ostatnich Statutów Uczelni, posiedzenia zwyczajne odbywać się powinny co najmniej raz na semestr, a nie – jak dawniej – raz na kwartał, to oczywistym jest, że ulec zmianie musiał także charakter posiedzeń Senatu. Posiedzenia obecne mają znacznie bardziej spokojny przebieg i mniej „roboczy” charakter; Senat pełni rolę organu zatwierdzającego projekty uchwał, przygotowanych przez inne gremia, w tym komisje i podkomisje senackie. Ubocznym efektem tego zjawiska jest jednak poczucie stosunkowo niewielkiego wtajemniczenia członków Senatu w kwestie prawa wewnętrznego, a nawet pewnego przeregulowania systemu prawnego Uczelni. Zauważa się także jego mniejszą stabilność niż w początkowych latach istnienia Uczelni, co w znacznej mierze wynika z niestabilności w ostatnim dziesięcioleciu systemu prawnego szkolnictwa wyższego w Polsce.

Komisje i podkomisje senackie

Zgodnie z zapisami pierwszego Statutu Uczelni, Senat powoływał komisje dyscyplinarne i rekrutacyjne. Dla usprawnienia wykonywania swoich zadań, zwłaszcza wynikających z funkcji opiniodawczej, Senat począwszy od 2001 r. powołuje tzw. komisje senackie stałe lub czasowe. Zgodnie z tymi wytycznymi, dnia 26 I 2001 r. powołano Senacką Komisję ds. Programów Nauczania. Na posiedzeniu Senatu dnia 19 XII 2003 r. powołano 2 komisje, tj. Senacką Komisję ds. Kształcenia, która przejęła funkcję swojej poprzedniczki, tj. Senackiej Komisji ds. Programów Nauczania oraz Senacką Komisję ds. Nauki. Z kolei uchwałą Kolegium nr 20/2011/2012 z dnia 25 IX 2012 r. w sprawie wprowadzenia w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obok Senackiej Komisji ds. Kształcenia powołano podkomisje senackie: do spraw KRK i efektów kształcenia, do spraw oceny jakości kształcenia, do spraw kształcenia inżynierskiego, do spraw procesu dyplomowania oraz do spraw uprawnień zawodowych i certyfikacji. Dotychczas powołana była jedynie jedna czasowa Komisja Senacka ds. Dostosowania Aktów Prawnych Uczelni do zapisów znowelizowanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Komisja ta była powołana 20 VI 2012 r. na okres pół roku.

W składach komisji i podkomisji zasiadają zarówno członkowie Senatu, jak i nauczyciele akademicy niebędący członkami Senatu. Komisjom, działającym na podstawie uchwałanych przez Senat regulaminom, przewodniczy właściwy do spraw kształcenia albo do spraw nauki prorektor. W obowiązujących regulaminach komisji przewidziano zwyczajne, jak i nadzwyczajne posiedzenia. Ogólnie przyjętą zasadą jest to, że komisje i podkomisje pełnią funkcję opiniodawczą w zakresie projektów aktów prawnych, które podlegają procedowaniu na posiedzeniu Senatu. Wartością dodaną z powołania komisji było włączenie w proces legislacyjny i działania kodyfikacyjne znacznie większej liczby interesariuszy wewnętrznych. Z chwilą powołania komisji i podkomisji można by powiedzieć, że nastąpiła większa de-

mokratyzacja procesów decyzyjnych. Ten wymiar życia akademickiego, który miał na ogół w historii rozwiązania elitarystyczne, stymulowany był przynajmniej po części ideą organizacji uczącej się, której model stał się podstawą budowania mniej zhierarchizowanej struktury zarządzania Uczelnią.

Członkowie Senatu

Na koniec warto wspomnieć jeszcze o niektórych członkach Senatu. Tych nauczycieli akademickich i innych pracowników, którzy zasiadali w pierwszej kadencji Senatu i nieprzerwanie są jej członkami przez wszystkie 11 kadencji, nie jest wielu, niemniej kilka osób dzierży nadal funkcję członka Senatu Uczelni, począwszy od jego 1. kadencji. Wymienić należy tutaj przede wszystkim: prezydenta Uczelni doc. Krzysztofa Sikorę, prof. W. Maika – przewodniczącego 1., 2. i 8. kadencji oraz prof. WSG dra inż. R. Maciołka, obecnie prorektora ds. nauki i współpracy. Z kolei prof. WSG. K. Marciniak jest członkiem Senatu począwszy od jego 2. kadencji i jako rektor przewodniczył Senatowi 10. i 11. kadencji. Posiedzenia, którym przewodniczył, były bardzo starannie przygotowywane i sprawnie przeprowadzane, a wydawane akty prawne były skrupulatnie redagowane. Kilka innych osób, które pracują obecnie w Uczelni, zasiadało w Senacie z pewnym „poślizgiem”, o jedną albo dwie kadencje lub z niewielkimi tylko przerwami na jedną lub dwie. Należy do nich dyrektor generalny doc. Małgorzata Sikora, kwestor Alina Szymańska oraz obecny przewodniczący i rektor Uczelni prof. WSG dr inż. Wiesław Olszewski. Na koniec warto powiedzieć jeszcze kilka zdań na temat osób, które w nim już obecnie nie zasiadają, a które wywarły znaczący wpływ na kształt i sposób procedowania Senatu. Nie można więc nie wspomnieć o prof. dr. hab. Gabrielu Wójciku, który jako rektor przewodniczył Senatowi 5. i 6. kadencji, a jego ogromne doświadczenie akademickie zdobyte podczas pełnienia funkcji prorektora ds. nauczania w UMK pod koniec lat 80. XX w., a przede wszystkim Jego walory osobo-

wościowe – stoicki spokój, łagodność i takt oraz duża koncyliacyjność, miały istotny wpływ na prace Senatu w latach, w których następowały największe zmiany w ustroju Uczelni, tj. w latach 2004 i 2005, co mogło doprowadzić do niepotrzebnych swad i zgrzytów. Nie można także pominąć prof. WSG dra hab. Janusza Grella, o którym już wyżej wspomniano w kontekście prac Senatu nad regulaminem studiów, legalistę, o dużym wyczuciu porządku i ładu prawnego, który jako rektor przewodniczył Senatowi 2. i 4. kadencji.

Z innych osób, które przez kilka kadencji zasiadały w Senacie Uczelni, należy wymienić – prof. WSG Romanę Przybyszewską-Gudelis, także prof. WSG dr hab. Aleksandrę Kowalczyk, prof. dra hab. Edwarda Wiśniewskiego, prof. dra hab. inż. Piotra Palicha, prof. WSG dra hab. Stefana Iwickiego, doktorów: Marię Dubiellę-Pubanc, Jerzego Kozłowskiego i Jana Owsiaaka, mgr Jolantę Zygnerską-Hajduk i pierwszego prorektora WPSTiH, i późniejszego jej prorektora ds. studentów, doc. Marka Grabiszewskiego. Ze studentów przywołać należy Pawła Ignatowicza, pierwszego przewodniczącego Samorządu Studentów Uczelni i zarazem wiceprzewodniczącego Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej.

Post scriptum

Rola i znaczenie Senatu jako organu kolegialnego dla Uczelni jest nie do przecenienia, zwłaszcza na początkowym etapie jej istnienia. Pomimo tego, że w ciągu 15 lat działania Uczelni zmieniał się katalog zadań stawianych Senatowi, jego skład osobowy i struktura organizacyjna, a także jego status formalno-prawny, Senat zawsze ucieleśniał zasadę *Plus ratio quam vis*. Oprócz tego, że podejmował zadania nałożone na niego przez Statut Uczelni, a także odpowiednie ustawy i rozporządzenia dotyczące szkolnictwa wyższego i nauki, to jego posiedzenia stanowiły właściwie jedyne forum dla wyrażania i wymiany myśli przez różne grupy interesariuszy wewnętrznych oraz instrument dla poszukiwania najlepszych rozwiązań organizacyjnych, zwłaszcza w sferze kształcenia i na-

uki. Najważniejszą funkcją Senatu było jednak stanie na straży realizacji misji Uczelni i nadawanie wyraźnie akademickiego wymiaru życiu wspólnoty uczących się i nauczających – *studentes et docentes*.

Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki

Wstęp

Kolegium nie jest organem kolegialnym Uczelni, przewidywanym przez ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ani w jego nowelizacji z 2011 r. Odpowiednie zapisy ww. ustawy zezwalają jednak na jego wprowadzenie, drogą zapisów statutowych. W art. 60, ust. 5-tym ustawy stwierdza się, że „Organy kolegialne uczelni niepublicznej określa jej statut. Przepisy ustawy dotyczące senatu stosuje się odpowiednio do najwyższego organu kolegialnego uczelni niepublicznej”. Zgodnie z tym zapisem istnienie takiego organu kolegialnego i przejęcie części zadań przewidzianych przez ustawę dla senatu uczelni zostało wprowadzone zapisami ostatnich Statutów Wyższej Szkoły Gospodarki, począwszy od Statutu z 2007 r. Od 2002 r. uwidacznia się stopniowy rozwój kolegialnego sposobu zarządzania Uczelnią, czego symptomem jest istnienie obecnie właściwie kilku ciał kolegialnych, które stanowią swoiste klony Kolegium jako statutowego organu kolegialnego. Ich funkcjonowanie jest uregulowane w obowiązującym Statucie i w odpowiednich regulaminach obrad.

Kształtowanie się podstaw formalnoprawnych działania Kolegium

Kolegium jako organ Uczelni powstało w 2002 r. na mocy trzeciego Statutu Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy (WPSTiH) z dnia 30 grudnia 2002 r., a więc w czasie kiedy Uczelnia była jeszcze wyższą szkołą zawodową. Poprzednie dwa Statuty z 1999 r. i 2001 r. nie wymieniały Kolegium jako organu. Mimo, że Statuty regulujące funkcjonowanie Uczelni w pierwszych

dwóch latach nie przewidywały takiego organu kolegialnego, to utarła się praktyka organizowania wspólnych posiedzeń roboczych organów jednoosobowych Uczelni i ewentualnie ich zastępców zwanych kolegiami rektorskimi. Sprawy rozpatrywane na kolegiach na ogół dotyczyły wypracowania decyzji w ważnych i niestandardowych sprawach. Zwoływane były one w razie potrzeby, chociaż starano się o zachowanie pewnej systematyczności w ich organizowaniu. Utarł się zwyczaj ich organizacji raz w tygodniu.

Statut z 2002 r. na podstawie, którego powstał omawiany organ kolegialny, zgodnie z zapisami § 10 ustanawiał trzy takie organy, tj. Konwent, Senat, które istniały od początku Uczelni i Kolegium. W myśl tego Statutu skład Kolegium stanowią wszystkie organy jednoosobowe, tj. kanclerz jako przewodniczący, rektor, dyrektor generalny, wszyscy powołani prorektorzy i przedstawiciel Założyciela. Przewodniczącym Kolegium był kanclerz. Statut określał, że organ ten pełni funkcje doradcze, a do jego zadań należy: 1) kreowanie przedsięwzięć zmierzających do rozwoju Uczelni, 2) przygotowanie i ocena projektów rozwojowych Uczelni, a dwa ostatnie punkty wymieniają: 3) programowanie działań innych organów Uczelni i 4) czuwanie nad właściwą realizacją misji Uczelni. Ze względu na dwa ostatnie zadania, Kolegium przyjmowało obowiązki organu nadzorującego pracę innych organów jednoosobowych i kolegialnych, także i Senatu jako najwyższego organu uchwalającego Uczelni.

Posiedzenia zwyczajne i nadzwyczajne zwoływane są w trybie podobnym jak posiedzenia Senatu, a obrady prowadzone wedle uchwalonego przez nowo wprowadzony organ Regulaminu. Biorąc pod uwagę, że w składzie Kolegium znajdowały się wszystkie organy jednoosobowe Uczelni i ich zastępcy oraz przedstawiciel Założyciela, a więc organy decyzyjne w sprawach zarządzania Uczelnią, można uznać, że organ ten pełnił rolę właściwego zarządu Uczelni. Skład Kolegium nie został określony imiennie. Członkowie wchodzi w skład Kolegium ze względu na pełnione funkcje, na które zostali uprzednio powołani, zbędne było więc wyłanianie składu poprzez wybory.

Kolejny Statut z dnia 1 października 2004 r. rozszerzał liczbę organów kolegialnych. Wymienia on Kolegium jako jeden z czterech tego typu organów, obok Konwentu, Senatu oraz rad wydziałów. W trzech paragrafach Statutu, tj. w § 20, § 21, § 22 określono odpowiednio jego skład, zadania oraz sposób obradowania i przyjmowania uchwał. Skład został poszerzony o nowy organ jednoosobowy, tj. dziekanów, a to ze względu na przekształcenie Uczelni z bezwydziałowej w wydziałową, biorąc pod uwagę to, że Uczelnia powołała wówczas trzy wydziały i kierujących nimi dziekanów. Kolegium liczyło wówczas 8 osób. W posiedzeniach mogły uczestniczyć osoby zaproszone przez przewodniczącego, co naturalnie liczbę biorących udział w posiedzeniu powiększało.

Zadania dla tego ciała określone zostały w 6 punktach, dwa pierwsze dotyczyły: 1) uchwalania i aktualizowania planu rzeczowo-finansowego Uczelni oraz 2) ustalanie wysokości i zasad wnoszenia opłat za studia i inne formy kształcenia. Pozostałe cztery zadania zostały utrzymane z poprzedniego Statutu w niezmienionym brzmieniu. Kolegium obradowało na posiedzeniach zwyczajnych i nadzwyczajnych zwoływanych przez kanclerza, a w przypadku tych drugich dopuszczano zwołanie posiedzenia na wniosek rektora bądź Założyciela skierowany do kanclerza. Kolegium wydawało uchwały przyjmowane zwykłą większością przy obecności co najmniej połowy składu statutowego. Zasady obradowania Kolegium skodyfikowane zostały w regulaminie obrad Kolegium. Posiedzenia zwyczajne odbywały się systematycznie raz w miesiącu. Tradycją się stało, że posiedzenia aż do dzisiaj odbywają się we wtorki.

Następny Statut z 12 lipca 2005 r. nadany przez Założyciela już dla Uczelni, która zmieniła nazwę na „Wyższą Szkołę Gospodarki” (WSG) a zatwierdzony przez MENiS nie wprowadzał żadnych zmian w zapisach dotyczących Kolegium w stosunku do poprzednio obowiązującego Statutu. Dopiero Statut z dnia 12 listopada 2007 r., zapewne w sporej części pod wpływem zapisów nowej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyż-*

szym, wprowadził daleko idące zmiany co do składu, zadań i zasad obradowania Kolegium. Po pierwsze przy zniesieniu Konwentu i rad wydziałów jako organów kolegialnych Uczelni została znacznie podniesiona ranga Kolegium, które wraz z Senatem stanowiło jedyne organy kolegialne WSG. W skład Kolegium obok dwóch organów kolegialnych jednoosobowych – kanclerza i rektora i zastępców tego ostatniego wchodził ponadto dyrektor generalny oraz przedstawiciel nauczycieli akademickich i przedstawiciel pracowników niebędących nauczycielami akademickimi oraz przedstawiciele studentów w liczbie 1/5 ogólnej liczby członków Kolegium. Wprowadzenie do Kolegium studentów było wymogiem ustawowym, który we wszelkich organach kolegialnych uczelni przewidywał studentów w liczbie nie mniejszej niż 20% składu osobowego. Tym samym w składzie Kolegium znalazło się obok 7 osób pełniących funkcje w Uczelni dwóch studentów. Warto dodać, że w składzie Kolegium nie byli wówczas dziekani, którzy mogli jednak brać udział w posiedzeniach na zaproszenie przewodniczącego, nie z głosem stanowiącym, lecz doradczym. Kompetencje Kolegium zostały poszerzone o funkcję kontrolną i walidacyjną w stosunku do jednostek organizacyjnych Uczelni, w tym także jednostek naukowo-dydaktycznych. Wprowadzono także nowy zapis o kadencyjności tego organu, który określono na okres dwu lat, tak jak to było w przypadku pozostałych organów, a kadencja pokrywała się z latami akademickimi, z miesięcznym przesunięciem, tj. licząc od dnia 1 września, a kończąc na dniu 31 sierpnia. Zapisy § 25, ust. 2 przewidywały zwoływanie posiedzeń zwyczajnych nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W praktyce odbywały się one jednak częściej. Względny natury praktycznej związanej z zasadami zwoływania posiedzeń z wyprzedzeniem co najmniej 10-dniowym, duża ich liczba i duża szczegółowość spraw wnoszonych pod obrady sprawiły, że niektóre posiedzenia Kolegium zaczęły przybierać w sporej części charakter informacyjny, co wymagało zapraszania na posiedzenia pracowników pełniących funkcje kierownicze w jednostkach niższego szczebla organizacyjnego pionu naukowo-dydaktycz-

nego lub administracyjnego. Z czasem, przy dużej liczbie zaproszonych na posiedzenia, zaczęto określać mianem posiedzeń „kolegium rozszerzonego”. Niezależnie od tych posiedzeń, w przypadku braku rad wydziałów, konieczne stało się kolegialne rozpatrywanie spraw związanych z procesem kształcenia. Dziekani, w tym także dziekani wydziałów zamiejscowych i kierownicy zamiejscowych ośrodków dydaktycznych, jak również pełnomocnicy Uczelni, organizowali nieformalne posiedzenia takiego ciała, określanego zwyczajowo posiedzeniami „kolegium międzywydziałowego”. Kolegium międzywydziałowe, było w pewnym sensie elementem systemu legislacji jak i promulgacji aktów prawa wewnętrznego, zwłaszcza w zakresie kształcenia i studentów. Posiedzenia Kolegium międzywydziałowego miały więc charakter przygotowawczy w stosunku do posiedzeń Kolegium statutowego. Dzięki posiedzeniom Kolegium rozszerzonego i międzywydziałowego posiedzenia właściwego organu Uczelni, czyli Kolegium tzw. statutowego, obradującego w pełnym swoim osobowym składzie, coraz bardziej przejmowało na siebie zadania organu uchwałodawczego. Posiedzenia Kolegium w pełnym statutowym składzie odbywały się na ogół nie częściej niż raz na trzy tygodnie. Posiedzenia Kolegium rozszerzonego odbywały się raz w miesiącu, a posiedzenia Kolegium międzywydziałowego co dwa tygodnie, i dotyczyły na zmianę spraw kształcenia lub studentów, wtedy prowadził obrady prorektor właściwy ds. kształcenia albo nauki.

Rozszerzenie stosowania zasady kolegialności w zarządzaniu Uczelnią

Zwyczaj zwoływania posiedzeń ciał kolegialnych, obradujących w różnych składach osobowych, w zależności od charakteru spraw przyjął się w Uczelni na tyle, że w kolejnych Statutach, tj. w Statucie z dnia 10 listopada 2011 r. oraz z dnia 12 listopada 2012 r. zwyczaj ten usankcjonowano wprowadzeniem zapisów, które regulowały sprawę funkcjonowania tych różnych typów ciał kolegialnych. Uregulowania przewidywały możliwość zwoływa-

nia wspólnych posiedzeń Senatu i Kolegium, zwanego „Rozszerzonym Kolegium Uczelni” oraz „w celu koordynacji pracy wydziałów i nadzoru nad realizacją zadań naukowo-dydaktycznych Uczelni Kolegium Międzywydziałowe”. Ze względu jednak na to, że do udziału w posiedzeniach Rozszerzonego Kolegium mogli być zapraszani dziekani, kierownicy jednostek naukowo-dydaktycznych i kierownicy działów administracyjnych w posiedzeniach tych brała udział prawie cała kadra kierownicza Uczelni w liczbie osób, która przekraczała 40. Imienna lista osób biorących udział w posiedzeniach Kolegium Rozszerzonego ustalana była na każdy rok akademicki. Liczba ta uzależniona była m.in. od złożoności struktury organizacyjnej Uczelni, która ulegała zmianom. O osobach, które wchodziły w skład Rozszerzonego Kolegium mówiło się „ludzie firmy”, gdyż ich kompetencje – wynikające z pełnienia funkcji kierowniczych – i ich identyfikacja z Uczelnią była na ogół większa niż pozostałych pracowników. Poprzez regularne uczestnictwo w posiedzeniach Kolegium Rozszerzonego posiadali oni całościową informację o Uczelni, nie tylko na temat prowadzonych projektów i działań, ale także planów; znali sukcesy i porażki.

Dwa ostatnie Statuty Uczelni, tj. z 2011 i 2012 r., które w sposób najpełniejszy uregulowały sprawę funkcjonowania w Uczelni różnych ciał kolegialnych, stanowiących swoiste klony Kolegium statutowego, wprowadzają także szereg innych zmian w funkcjonowaniu Kolegium w stosunku do regulacji poprzednich Statutów. Skład osobowy Kolegium powiększył się przez włączenie do niego nowego organu jednoosobowego, tj. prezydenta Uczelni, który przejął funkcję przewodniczącego Kolegium oraz dziekana tzw. wydziału macierzystego, powstałego z połączenia trzech wydziałów w siedzibie Uczelni. Poszerzeniu uległy dotychczasowe kompetencje Kolegium, które otrzymało nowe zadanie oprócz wymienionych w poprzednim Statucie z 2007 r., tj. „przyjmowanie Strategii Rozwoju Uczelni”, którą była przewidziana jako obowiązkowy wymóg funkcjonowania Uczelni ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy - *Prawo o szkolnictwie wyższym*, ustawy o stopniach naukowych i tytule

naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Znacznie dalej w tym zakresie poszedł Statut z 2012 r., który wymienia aż 15 różnych zadań właściwych dla Kolegium, w tym uchwalanie Regulaminu Studiów, uchwalanie zasad przyjęcia na studia, podejmowania uchwał w sprawie tworzenia filii, zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych, tworzenia i likwidacji kierunków studiów, a także w sprawach organizacyjnych m.in. ustalanie procedur organizacyjnych, istotnych dla sprawnego funkcjonowania Uczelni. Dla Kolegium przewidziano także „powoływanie kreatora innowacyjności i akademickiego inkubatora przedsiębiorczości oraz tworzenie innych mechanizmów realizacji działań przedsiębiorczych i innowacyjnych członków społeczności akademickiej” (§ 21, ust.2, pkt. 7). Szereg wymienionych wyżej zadań przewidzianych dla Kolegium było zupełnie nowych, nie realizowanych przez organy kolegialne Uczelni, natomiast te związane z kształceniem były uprzednio nałożone na Senat. Z przesunięciem kompetencji w sprawach związanych z kształceniem z Senatu na Kolegium związana była bodajże najważniejsza zmiana jaka nastąpiła w ustroju Uczelni, tj. zasadniczej zmianie uległa relacja między Senatem i Kolegium. Dotyczy ona zapisu, który mówi o nadrzędności organu jakim jest Kolegium nad Senatem. Zgodnie z zapisami § 21, ust.1 obowiązującego Statutu Uczelni, Kolegium „realizuje zadania określone w ustawie dla najwyższego organu kolegialnego”. Z zapisu tego wynika m.in., że Kolegium *de iure* przejęło funkcje najwyższego organu uchwałodawczego w Uczelni, co dotychczasowe Statuty rezerwowały dla Senatu Uczelni.

Posiedzenia Kolegium

Posiedzenia Kolegium Uczelni, tj. w składzie statutowym, jak i Rozszerzonego Kolegium zwoływane są przez przewodniczącego, którym jest obecnie prezydent Uczelni. Terminy posiedzeń planowane są właściwie z rocznym wyprzedzeniem i odbywają się wg harmonogramu ustalanego przed rozpoczę-

ciem roku akademickiego. Zwoływane są poza okresem przerwy wakacyjnej i przerw świątecznych. Liczba posiedzeń Kolegium Rozszerzonego wynosi od 6 do 7 w skali roku akademickiego. Taka sama jest liczba posiedzeń Kolegium Międzywydziałowego, a to z tej przyczyny, że organizowane są one obecnie w tych samych terminach jak posiedzenia Rozszerzonego Kolegium. Liczba posiedzeń tzw. Kolegium Uczelni oscyluje wokół 25 posiedzeń w roku akademickim. Ze względu na planowanie posiedzeń z góry na dany rok akademicki i ze względu na ich dość dużą częstotliwość odbywania się prace związane z przygotowywaniem posiedzeń odbywa się w sposób ciągły przez cały rok akademicki. Chodzi tutaj zwłaszcza o zapewnienie płynności, terminowości i efektywności pracy ciał kolegialnych. Wymaga to zwłaszcza ustalania programu biorącego pod uwagę zarówno statutowe zadania jak i bieżące sprawy, zgłaszane przez członków tych ciał, wymagające rozwiązania. Zgodnie z zapisami Statutu z 2011 i 2012 r. bieżącymi pracami Kolegium kieruje kanclerz, który w porozumieniu z prezydentem ustala program posiedzeń, tj. tematykę poszczególnych posiedzeń, referentów, czas przewidziany na wystąpienia i dyskusje, itp. Prace o charakterze administracyjnym związane z funkcjonowaniem Kolegium prowadzi Biuro Obsługi Zarządu Uczelni (BOZU). Liczba tematów i czas przewidziany na ich omówienie i przedyskutowanie jest uzależniony od wagi poruszanej problematyki i ewentualnie czasu przewidzianego na całe posiedzenie. Każdy punkt programu ma ściśle wyznaczony czas, a wystąpienia połączone są na ogół z prezentacją multimedialną. Posiedzenia Rozszerzonego Kolegium obecnie trwają około 3.5 godz., nie przekraczają jednak 4 godz. Z kolei czas posiedzenia Kolegium statutowego waha się od 2 do 4 godz., ale sporadycznie posiedzenia trwają nawet do 6 godz., a czas posiedzeń Kolegium międzywydziałowego wynosi na ogół około 2,5 godz. Wszystkie posiedzenia Kolegium są protokołowane. Pomiędzy pracami poszczególnych ciał kolegialnych istnieje ścisła korelacja i koordynacja. Zasada zorientowanej projektowo organizacji pracy, wprowadzona powszechnie w Uczelni, ma także tutaj swoje zastosowanie.

Posiedzenia Rozszerzonego Kolegium mają charakter informacyjny i odbywają się w konwencji raczej uroczystej niż ściśle roboczej. W posiedzeniach uczestniczą często zaproszeni goście, w tym delegacje z partnerskich uczelni WSG z zagranicy. Uroczysty charakter posiedzeń podkreśla fakt, że w ich trakcie wręczane są powołania na funkcje kierownicze w Uczelni lub wręczane dyplomy i składane podziękowania za osiągnięcia pracowników Uczelni. W pewnym sensie „świętowane” są także ich awanse naukowe lub zawodowe. Posiedzenia kończą się wspólnym obiadem wszystkich członków Kolegium w mensie uczelnianej. Stałym punktem programów, zazwyczaj omawianym jako pierwszy temat obrad Rozszerzonego Kolegium są sprawozdania ustne kierowników jednostek naukowo-dydaktycznych z działalności podlegających im jednostek za okres od poprzedniego posiedzenia Kolegium, który obejmuje co najmniej okres miesiąca. Ich wersja pisemna składana jest z wyprzedzeniem na ręce przewodniczącego i pozostaje do wglądu członków Kolegium.

W przeciwieństwie do posiedzeń Rozszerzonego Kolegium posiedzenia Kolegium statutowego i międzywydziałowego mają charakter bardziej roboczy, połączony z pracami nad projektami aktów prawnych. Na posiedzeniach Kolegium statutowego „wypracowywane” są także decyzje związane z realizacją misji i strategii Uczelni, a także decyzje o znaczeniu ogólnouczelnianym, zwłaszcza w zakresie kadry, kształcenia, nauki i spraw studenckich. Ustalane są założenia aktów prawnych lub następuje ich przyjmowanie w drodze głosowania. Z kolei na posiedzeniach Kolegium międzywydziałowego następuje operacjonalizacja założeń aktów prawnych i dyskusowane są szczegółowe kwestie na poszczególnych etapach opracowywania projektów aktów prawnych ściśle związanych z kształceniem lub z aktywizacją studentów.

Posiedzenia Kolegium odbywają się obecnie w budynku C, w którym znajduje się Rektorat (BOZU) Uczelni. Posiedzenia Kolegium statutowego i międzywydziałowego odbywają się w Sali Konwentu i Senatu, a po-

siedzenia Kolegium Rozszerzonego w łączonych salach konferencyjnych nr 1 i nr 2. Sale te zostały znakomicie przystosowane do prowadzonych posiedzeń, wyposażone w nowoczesne urządzenia, takie jak klimatyzatory, tablice interaktywne i projektory multimedialne zapewniające komfort pracy w trakcie posiedzeń i efektywność tej pracy.

Efekty pracy i znaczenie Kolegium Uczelni

Rozwój kolegialnego sposobu zarządzania Uczelnią znajduje swoje pośrednie odzwierciedlenie zarówno w daleko posuniętych regulacjach wewnętrznych w postaci uchwał, zarządzeń i instrukcji a pośrednio poprzez wypracowywanie decyzji, których skala wykracza poza zwykły zarząd. W Uczelni ma miejsce kolegialne inicjowanie aktów prawnych, doskonalenie zgłaszanych projektów aktów prawnych, jak również ich przyjmowanie. Zasada kolegialności w zarządzaniu Uczelnią jest pochodną projektowej metody organizacji pracy i zespołowego działania, które przyjęto w Uczelni. Jej wzmocnienie nastąpiło od czasu kiedy Uczelnia zaczęła się wzorować na modelu organizacji uczącej jako najdoskonalszym wzorcu organizacji dostosowanej do funkcjonowania w gospodarce opartej na wiedzy, w którym istotne staje się zespołowe uczenie się, tj. szybka dyfuzja wiedzy w organizacji, niestandardowe twórcze działanie, wysoki stopień integracji, wysoka świadomość i identyfikacja z misją i strategią organizacji i duże poczucie odpowiedzialności za nią wśród pracowników.

Ocena działalności Kolegium Uczelni powinna uwzględniać to na ile wypełnia ona nałożone zadania zarówno, jeśli chodzi o jakość efektów pracy, ich terminowość jak i ekonomiczność działania. Nie ulega wątpliwości, że oryginalna koncepcja kolegialności ucieleśniona w Kolegium jako organie statutowym Uczelni, przyczyniła się do wypracowania wielu innowacyjnych rozwiązań w zakresie podstawowej działalności Uczelni, tj. organizacji kształcenia i działalności naukowo-badawczej, jak również w zakresie działalności komplementarnej, ukierunkowanej bezpośrednio

na potrzeby społeczności lokalnych. Szczególnie istotne znaczenie Kolegium ujawniło się w zakresie realizacji projektów z obszaru B+R, programów operacyjnych i innych projektów celowych finansowanych ze środków UE. Przyjmowane przez Kolegium akty prawne wymagały wielu niekonwencjonalnych rozwiązań, aby przy tak dużym zróżnicowaniu profilu edukacyjnego Uczelni i tak różnorodnych celach, nadać jednolity charakter Kolegium w zakresie jego funkcji uchwałodawczej. Spora część aktów prawnych nadała różnorodnym procesom, które toczą się w Uczelni charakter wyodrębnionych i precyzyjnie opisanych procedur, które pozwalają standaryzować i szacować nakład pracy różnych jednostek organizacyjnych i poszczególnych pracowników. Jest to chyba najważniejsze osiągnięcie, które można przypisać na konto Kolegium. W ten bowiem sposób Kolegium może lepiej się wywiązać z zadania polegającego na kontroli i ocenie działalności jednostek organizacyjnych. Ocena ta może być bardziej obiektywna, bardziej ilościowa, mniej kosztowna i sprawniej wykonywana, a co za tym idzie częstsza.

Kolegium, a zwłaszcza Kolegium Rozszerzone, stanowi też platformę wymiany poglądów nauczycieli akademickich i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Ci pierwsi z natury są bardziej skupieni na zadaniach podstawowych Uczelni, takich jak kształcenie i badania naukowe, drudzy realizują zadania związane z tworzeniem właściwych warunków ich realizacji lub zadania wynikające z działalności komplementarnej Uczelni, np. związane ze współpracą z różnymi środowiskami interesariuszy zewnętrznych dla realizacji ich celów. Obydwie grupy mogą dzięki uczestnictwu w posiedzeniach poznać i zrozumieć potrzeby i specyfikę pracy grupy przeciwnej. Nie ulega wątpliwości, że wdrożenie w Wyższej Szkole Gospodarki modelu uniwersytetu przedsiębiorczości i realizacja celów stawianych przed takim uniwersytetem mogła się odbyć jedynie przy wspólnym wysiłku tych dwóch grup pracowników Uczelni.

Rozszerzone Kolegium pełni także istotne znaczenie w zakresie promocji wewnętrznej Uczelni. Posiedzenia, w których w tak dużej liczbie uczestniczą pracownicy

Uczelni, zapewniają szybki przepływ informacji, w tym pomysłów i nowych idei do wszystkich członków społeczności akademickiej. Niezwykle ważną funkcją kolegów jest ponadto integracja pracowników Uczelni, w obliczu istotnych wyzwań, jakie przed nią stają. Szczególne znaczenie miały wówczas, gdy wdrażano standardy kształcenia opracowane przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego dla poszczególnych kierunków studiów, Krajowe Ramy dla Szkolnictwa Wyższego, i inne zapisy ustawy - *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz jej nowelizację i zapisy aktów wykonawczych, które rewolucjonizowały dotychczasowe kształcenie. Owoce pracy Kolegium są niekonwencjonalne rozwiązania w zakresie organizacji kształcenia, odbiegające od typowych rozwiązań znanych zwłaszcza w uczelniach typu humboldtowskiego lub gdy podejmowano decyzje personalne lub oszczędnościowe, które na ogół są mało popularne tylko poprzez uzasadnienie i perswazję można zmniejszyć napięcia lub uzyskać akceptację.

W ocenie działania organu jakim jest Kolegium nie sposób pominąć jednak kosztów, jakie pociąga za sobą rozległa co do zakresu i konsekwentna co do stosowania realizacja zasady kolegialnego zarządzania Uczelnią. Trudno w takim przypadku uniknąć m.in. dublowania tematyki w programach poszczególnych ciał kolegialnych, wydłużenia łańcucha decyzyjnego i przeciągania czasu podejmowania ostatecznej decyzji, krótkiego czasu „życia” wewnętrznych aktów prawnych, długiego czasu od opracowania projektu aktu prawnego do jego przyjęcia, przesytu informacyjnego, będącego efektem zbyt dużego obciążania danymi o działaniach danej jednostki organizacyjnej, które są mało przydatne dla pracy innej jednostki, dużego obciążenia czasowego niektórych osób funkcyjnych, którzy uczestniczą w posiedzeniach różnych ciał kolegialnych, zwłaszcza stanowiących organy jednoosobowe Uczelni. Warto jednak odnotować, że powyżej wymienione koszty nie są istotnie związane z przyjętym modelem kolegialnego zarządzania Uczelnią. Można je uniknąć przez precy-

zyjne planowanie posiedzeń i dyscyplinę w ich trakcie, rzetelne przygotowywanie wystąpień i sprawne prowadzenie obrad. Jednakże nawet w przypadku, gdyby nie udało się całkowicie uniknąć pewnych nieprzewidzianych i nieuzasadnionych nakładów, zyski z powszechnego wdrożenia zasady kolegalności mogą znacznie przewyższać poniesione koszty.

Zakończenie

Rola i znaczenie Kolegium jako naczelnego obecnie organu kolegalnego Uczelni jest fundamentalna dla jej funkcjonowania na trudnym rynku edukacyjnym. Począwszy od 2002 r., kiedy Kolegium zostało formalnie wprowadzone jako organ statutowy, wraz z kolejnymi statutami Uczelni jego kompetencje, znaczenie i status rosły. Jest to wynik wcielania w Uczelni idei uniwersytetu przedsiębiorczości, który w swoich działaniach wykracza poza kształcenie i badania naukowe. Zakres spraw stojących przed Uczelnią wynikał częściowo z bardzo różnorodnych funkcji wykonywanych przez różne i liczne jednostki organizacyjne Uczelni, których powołanie było głównie motywowane szerokim spektrum zadań, jakie przypisywane są uniwersytetowi przedsiębiorczości. Częściowo jednak był to wynik dążenia do utrzymania konkurencyjności WSG na coraz bardziej trudnym lokalnym rynku edukacyjnym i w związku z kształtowaniem się globalnego rynku edukacyjnego, co wymagało przedsiębiorczego i nieschematycznego działania. Dotychczasowe sprawdzone w uczelniach publicznych rozwiązania w zakresie zarządzania Uczelnią w nowych okolicznościach nie gwarantowały sukcesu uczelniom niepublicznym. Wydaje się, że krańcowo kolegalny model zarządzania zastosowany w WSG, oprócz zagwarantowania sprawnego zarządzania, przyczynił się do większej identyfikacji pracowników Uczelni z celami strategicznymi WSG. Można żywić nadzieję, że przyczyni się do lepszego dostosowania Uczelni do przyszłych wyzwań społecznych i gospodarczych, jakie stoją przed całym systemem szkolnictwa wyższego w Polsce.

Konwent Wyższej Szkoły Gospodarki

Zamysł powołania Konwentu jako ciała kolegalnego zapewniającego nawiązywanie dobrych relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelni, pojawił się w drugiej połowie lat 90-tych ubiegłego wieku, jeszcze w czasie funkcjonowania Pomorskiej Szkoły Komputerowej i Pomorskiej Szkoły Turystyki i Rekreacji, swoistych poprzedniczek Uczelni. Zauważono wówczas potrzebę tworzenia warunków do zacieśniania współpracy z przedsiębiorstwami i innymi podmiotami, dzięki którym można by poszerzyć zakres podmiotów przyjmujących słuchaczy na praktyki zawodowe oraz podnieść jakość tych praktyk.

Po powstaniu Uczelni, pod koniec 2000 r., zwrócono się do osób, posiadających duże uznanie społeczne, z zaproszeniem do wejścia w skład tworzonego ciała kolegalnego, tj. Konwentu. Zgodnie ze Statutem Uczelni przewodniczącym Konwentu jest przedstawiciel Założyciela w osobie dyrektora generalnego doc. Małgorzaty Sikory. Członkami zostali zaprzyjaźnieni z Uczelnią przedsiębiorcy, prawnicy, byli wojewodowie, samorządowcy oraz przedstawiciele nauki, sztuki i kultury. Rolą Konwentu jest m.in. doradzanie władzom Uczelni w tworzeniu dobrych relacji z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Konwent został wpisany do Statutu Uczelni jako organ kolegalny równoległy z Senatem, a Uczelnia była jedną z pierwszych w kraju uczelni niepublicznych, w których taki organ rozpoczął działalność.

Konwent jest organem o charakterze doradczym, umożliwiającym włączenie interesariuszy zewnętrznych, w tym także absolwentów WSG, w proces zarządzania Uczelnią. Zadaniem Konwentu jest m.in. propozycja tworzenia nowych kierunków studiów, opiniowanie programów kształcenia, które poddawane są pod obrady Senatu Uczelni, celem ich zatwierdzenia. Rolą Konwentu jest zajmowanie stanowiska w kwestii planów inwestycyjnych Uczelni, opiniowanie kandydatów na stanowisko rektora przedstawianych przez Założyciela. Jednym z nowych zadań jest wyrażanie opinii w sprawie Strategii Rozwoju WSG.

Konwent obraduje na posiedzeniach, które odbywają się regularnie raz na kwartał. Obrady Konwentu prowadzone są na podstawie Regulaminu Konwentu i odbywają się w Sali Konwentu i Senatu, albo mają charakter wyjazdowy. Wielokrotnie miejscem obrad był Ośrodek Wypoczynkowy WSG „Patria” w Tleńniu. Posiedzenia były połączone z programem rekreacyjnym; odbywały się m. in. biesiady, spływy kajakowe itp.

Prace Konwentu pozwoliły ukształtować we właściwy sposób te jednostki organizacyjne Uczelni, które miały odpowiadać za skuteczne relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym Biuro Karier, laboratorium współpracy z biznesem „inLAB”, Biuro Promocji, a także instytucje działające w ramach Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej WSG, tj. Galeria nad Brdą oraz Muzeum Fotografii.

Konwent WSG, z perspektywy kilkunastoletniej działalności okazał się niezwykle ważnym elementem struktury zarządczej WSG. Wspierał bardzo aktywnie nowatorskie rozwiązania i kreował dobry wizerunek WSG. Członkowie Konwentu uczestniczą we wszelkich uroczystościach, jakie odbywają się w murach Uczelni, zwłaszcza w inauguracji roku akademickiego i obchodach Święta Uczelni itp.

Członkami Konwentu w różnych kadencjach byli: Lucyna Andrysiak (przewodnicząca Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w latach 2002-2006, Komendantka Chorągwi ZHP i radna Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego), Ryszard Chodyna (dyrektor Delegatury Konica Minolta, Prezes Bydgoskiego Przemysłowo-Technologicznego Parku Technologicznego), Janusz Ciamaga (dyrektor WBK Bank), Halina Ferens-Budzyńska (prodziekan Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska ATR), Joanna Franczak (właścicielka Hotelu „Bohema”, restauracji „Rzym”, „Weranda”, „Hulanka” i „Katarzynka”, skarbnik Stowarzyszenia Odbudowy Bydgoskiej Fontanny „Potop”), Michał Joachimowski (olimpijczyk, wicewojewoda bydgoski oraz kujawsko-pomorski, prezes Pomorsko-Kujawskiej Izby Budownictwa), Grzegorz Kloska (dyrektor Fortis Bank Bydgoszcz), Józef Klosowski (prezes firmy Trust), Krzysztof Grządziel (prezes Zarządu Guala Closures DGS Poland, właściciel Centrum

Konferencyjnego „Bursztynowy Pałac”, radny SLD we Włocławku, założyciel fundacji „Samotna Matka”), Marek Gotowski (prezes Zarządu Firmy „Gotowski Budownictwo Komunikacyjne i Przemysłowe” sp. z o.o.), Janusz Grell (rektor WPSTiH w latach 2001-2003) Romuald Kosieniak (wojewoda kujawsko-pomorski w latach 2001-2006) Ireneusz Lelwic (dyrektor 22 Wojskowego Szpitala Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjnego SP ZOZ w Ciechocinku), Lech Lewandowski (dziennikarz, członek Rady Miasta Bydgoszczy), Marek Magdziarz (prezes Spółdzielni Mieszkaniowej „Budowlani”), Wiesław Maik (rektor WPSTiH w latach 1999-2001 i WSG w latach 2007-2009), Aleksander Majchrowicz (prezes firmy „Hanplast”, prezes Sportowego Klubu Tenisowego „Centrum”), Kazimierz Marciniak (rektor WSG w latach 2009-2013), Katarzyna Marcysiak (dziennikarka TVP Bydgoszcz), Jadwiga Mojzesowicz-Bilewska (prezes Prasowych Zakładów Graficznych „Ortis”), Zygmunt Niedbała (wiceprezes Kujawsko-Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., prezes Pomorsko-Kujawskiej Izby Budownictwa), Wiesław Olszewski (wojewoda bydgoski w latach 1994-1997, Dyrektor Nordea Bank Polska S.A. w Bydgoszczy, rektor WSG od 2013 r.), Jacek Onoszkowicz-Jacyna (radca prawny, właściciel kancelarii prawniczej), Józef Rogacki (wojewoda kujawsko-pomorski w latach 1999-2001, wojewoda kaliski w 1998 r., radny Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego), Krzysztof Sikora (prezydent WSG, przewodniczący Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w latach 2006-2010, prezydent Sejmiku Gospodarczego Województwa Kujawsko-Pomorskiego), Małgorzata Sikora (dyrektor generalny WSG), Adam Sowa (biznesmen, właściciel sieci cukierni), Mirosław Ślachciak (prezes Związku Pracodawców Pomorza i Kujaw), Piotr Terlecki (prezes Zarządu Eltra S.A., prezes Izby Przemysłowo-Handlowej Województwa Kujawsko-Pomorskiego), Gabriel Wójcik (rektor WSG w latach 2003-2007), Zbigniew Wydrzyński (właściciel firmy developerskiej „AWZ”, współwłaściciel farmy wiatrowej „Zu-An”), Tadeusz Zwiefka (dziennikarz, poseł do Parlamentu Europejskiego), Tomasz Żaboklicki (prezes Zarządu PESA S.A., wiceprezes klubu karate działającego przy Pałacu Młodzieży).

2.3. Organy jednoosobowe

Przedślowie

Zgodnie z zapisami art. 60, ust. 5 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym: „organy kolegialne uczelni niepublicznej określa jej statut. Przepisy ustawy dotyczące senatu stosuje się odpowiednio do najwyższego organu kolegialnego uczelni niepublicznej”. Z kolei ust. 6 mówi, że „Organami jednoosobowymi uczelni są rektor i kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych. Kierownikiem wydziału jest dziekan”, ale w przypadku uczelni niepublicznej statut może przewidywać istnienie innego, oprócz rektora, organu jednoosobowego (ust. 7). Przepisy te nakładają zatem obowiązek określenia liczby i rodzaju organów jednoosobowych uczelni w statucie. Artykuł 58 ww. ustawy uprawnienia te deleguje do odpowiedniego organu Uczelni lub Założyciela, który nadaje go w drodze uchwały albo decyzji. Obowiązujący Statut Uczelni z dnia 20 listopada 2012 r. poświęca aż 25 paragrafów rozdziału 3. Organy Uczelni. Część z nich stosuje się do organów jednoosobowych. Z kolei art. 80 ust. 1 stanowi, że: „Organy jednoosobowe uczelni niepublicznej i ich zastępców powołuje i odwołuje założyciel lub organ wskazany w statucie, po zasięgnięciu opinii senatu uczelni. Założyciel zwołuje posiedzenie senatu w celu zasięgnięcia opinii w sprawie powołania i odwołania organów jednoosobowych i ich zastępców”, a ust. 2, że: „Szczegółowy tryb powoływania i odwoływania organów jednoosobowych uczelni niepublicznej określa statut”.

Ustawowe uregulowania funkcji organów jednoosobowych

Obowiązujący Statut w § 37 przewiduje 3 takie organy: 1) prezydent, 2) rektor, 3) dziekani. Dalsze paragrafy określają czas trwania kadencji organów jednoosobowych i warunki skrócenia ich kadencji, kwalifikacje dla rektora i dziekana oraz kompetencje organów. Statut w § 37 określa tryb powołania prezydenta. Brak jednak określenia trybu powoływania dalszych

2 organów, tj. rektora i dziekana. Tymczasem w art. 72 ust. 2 Ustawy stwierdza się, że: „Sposób powołania rektora, szczegółowe wymagania kwalifikacyjne, jakie musi spełniać kandydat na rektora oraz warunki i tryb przeprowadzania konkursu określa statut”. Brak w statucie także określenia sposobu powoływania dziekana. Jednocześnie § 43 zawiera zapisy regulujące nawiązywanie i rozwiązywanie pracy z organami jednoosobowymi, która przypisana jest Założycielowi. Równocześnie obowiązujący Statut WSG wymienia jeszcze 2 funkcje: dyrektora generalnego i kanclerza, które nie są zadeklarowane jako organy jednoosobowe, a określa się w Statucie mianem organów (§ 44 ust. 2). Ze względu na istnienie 2 organów jednoosobowych, kierujących Uczelnią, zaistniała potrzeba delimitacji zadań prezydenta i rektora. Zgodnie z zapisami § 38 ust. 2 oraz § 39 ust. 1 odpowiednio: „Prezydent kieruje działalnością uczelni i podejmuje wszystkie decyzje, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę i niniejszy statut dla innych organów i Założyciela”, zaś „Rektor kieruje działalnością naukowo-dydaktyczną uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz w sprawach wynikających z zakresu swego działania”. Dziekan kieruje jednostką podstawową, czyli wydziałem. Statut przewiduje powoływanie prorektorów, przy czym jeden z nich jest zastępcą rektora oraz dziekanów w liczbie nie większej niż dwóch (odpowiednio § 39 ust. 4 oraz § 341, ust. 5).

Kompetencje prezydenta związane są z podejmowaniem decyzji zarządczych odnośnie mienia i gospodarki Uczelni, w zakresie zwykłego zarządu, jak i przekraczających zwykły zarząd, o ile wyrazi zgodę Założyciel. Prezydent wydaje regulaminy: pracy, przyznawania stypendium, zawiera umowy, m.in. o pracę, cywilno-prawne, o współpracy naukowo-badawczej, wreszcie „reprezentuje Uczelnię na zewnątrz” (§ 39, ust. 2). Kompetencje rektora i dziekana na ogół pokrywają się z zapisami art. 66 ustawy i art. 70 odpowiednio, przy czym poza obszarem naukowo-dydaktycznym jego obowiązki związane są z przewodniczeniem Senatowi, opiniowaniem zawieranych z nauczycielami akademickimi umów, ustalaniem kompetencji prorektorów. Katalog jest otwar-

ty dla rektora na inne obowiązki określone we wspomnianej ustawie, a więc zgodnie z nią, do jego obowiązków należy także opracowanie i realizacja strategii rozwoju Uczelni. Katalog kompetencji wyszczególnionych dla dziekana w § 41 obejmuje 6 pozycji, przy czym najważniejsza to „sprawowanie nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych wydziału” (ust. 3 pkt 1), pozostałe są analogiczne, jak dla rektora – w odniesieniu jednak do wydziału, a nie całej Uczelni. Najważniejszy jest chyba zapis ust. 1, zgodnie z którym dziekan jest przełożonym pracowników i studentów wydziału. Podobnego zapisu brak w odniesieniu do pracowników i studentów całej Uczelni zarówno w przypadku prezydenta, jak i rektora.

Rozwiązania statutowe w zakresie organów jednoosobowych

Obecne, dość nowatorskie rozwiązania statutowe w zakresie organów Uczelni wynikają z większej autonomii szkół wyższych, zwłaszcza w zakresie kształtowania ustroju i organów. Szczególnie liberalnie pod tym względem ustawa określa uczelnie niepubliczne. Istotny wpływ miały także doświadczenia zarówno pozytywne, jak i negatywne obowiązujących rozwiązań wprowadzanych w 2 poprzednich latach. Statuty, które dotąd obowiązywały, a było ich aż 8, zawierające rozdział pt. *Organy Uczelni*, inaczej określały zadania i relacje między organami. I tak pierwszy Statut z 10 czerwca 1999 r. i drugi z dnia 16 lutego 2001 r. przewidywał tylko dwa organy jednoosobowe Szkoły: rektora i kanclerza (w obydwu § 8 ust. 2). Statut z 30 grudnia 2002 r. mówi o 3 organach jednoosobowych, tj. kanclerzu, rektorze i dyrektorze generalnym. Po wprowadzeniu wydziałów Statuty z 2004 i 2005 r. wprowadzają 4 organy jednoosobowe: kanclerza, rektora, dyrektora generalnego, dziekanów (w obydwu § 11, ust. 2). Z kolei Statut z 13 listopada 2007 r. jako organy jednoosobowe wymienia: kanclerza, rektora i dziekanów (§ 15 ust. 2).

Jeśli chodzi o kwestie związane z zastępcami organów, to zgodnie z zapisami ustaw i statutów, ich zakres obowiązków ustalany

był przez władcze organy, tj. organy jednoosobowe, których funkcje zastępców pełnili. W pierwszym Statucie z 1999 r. wprowadzono zapis w § 21, ust. 1, że: „Rektor działa przy pomocy Prorektora i Kanclerza”. Od 2002 r., kiedy w Uczelni powołano 2 prorektorów, odpowiednie przepisy statutów implementują ten przepis do prawa wewnętrznego. W Statucie z 2007 r. i późniejszych zrezygnowano z tego zapisu. W latach 2008-2009 liczba prorektorów była największa i wynosiła 3. Podobnie w latach 2009-2011 r. była utworzona funkcja zastępcy kanclerza, a właściwie wicekanclerza.

Warto zwrócić uwagę, że zadania określone dla Założyciela, głównie związane z powoływaniem organów jednoosobowych, nadawaniem Statutu i opiniowaniem powoływania jednostek, zostały już przewidziane w pierwszym Statucie z 1997 r., a jego pozycja wzmocniona przez nowelizację ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Obecnie funkcję przedstawiciela Założyciela pełni z urzędu dyrektor generalny.

Z przedstawionych analiz rozwiązań formalno-prawnych, które tworzą tylko ramy dla rozwiązań faktycznych w zakresie spraw związanych z organami jednoosobowymi Uczelni, wyłania się obraz zmian o charakterze ewolucyjnych. Z jednej strony widać tzw. twarde rdzeń związany z funkcją rektora i kanclerza, którego kompetencje są usankcjonowane ustawowo i pewną, nazwijmy ją, zmienną otoczkę, związaną z modelowaniem Uczelni na wzór uniwersytetów anglosaskich, z najwyższą funkcją reprezentacyjną i decyzyjną w Uczelni, związaną z funkcją prezydenta. Zauważa się także ciągłą tendencję do zwiększania ogólnej liczby organów Uczelni, z 2 na początku działania Uczelni do 4 obecnie, a właściwie nawet do 6, jeśli uwzględnimy intencje Założyciela, nadającego obowiązujący Statut. Jeżeli weźmie się pod uwagę liczbę wydziałów i uwarunkowaną tym liczbę powołanych dziekanów, to łącznie stanowi to 10 osób, a po uwzględnieniu prorektorów i prodziekanów 12. Wszystkie te

osoby wchodzą w skład organów kolejalnych, zwłaszcza kolegium tzw. rozszerzonego.

Personalia organów jednoosobowych

Kadencje organów jednoosobowych i ich zastępców trwają 2 lata. Funkcję prezydenta Uczelni, od 2011 r. pełni uprzedni kanclerz (1999-2011) doc. Krzysztof Sikora. Od 2011 r. funkcję kanclerza pełni doc. Filip Sikora, który wcześniej zajmował funkcję wicekanclerza. dyrektorem generalnym jest doc. Małgorzata Sikora nieprzerwanie od 2002 r., od kiedy funkcja ta została przewidziana w Statucie Uczelni.

Dotychczas funkcję rektora Uczelni pełniło 5 nauczycieli akademickich, w 8 kadencjach, które trwają 2 lata. W pierwszej kadencji funkcję rektora pełnił prof. dr hab. Wiesław Maik (1999-2001), który ponownie został rektorem 5. kadencji, tj. w latach 2007-2009. W latach 2001-2003 funkcję rektora pełnił prof. WSG dr hab. Janusz Grell, po którym przez 2 kadencje, tj. w latach 2003-2007, funkcję tę sprawował prof. dr hab. Gabriel Wójcik. Z kolei w latach 2009-2013 funkcję rektora powierzono prof. WSG dr. Kazimierzowi Marciniakowi, poprzedniemu wieloletniemu prorektorowi ds. kształcenia. Od 2013 r. funkcję tę pełni prof. WSG dr inż. Wiesław Olszewski, nauczyciel akademicki, zatrudniony w Uczelni od początku jej powstania. Z powyższego przeglądu można zauważyć, że okres pełnienia funkcji nie przekracza 4 lat (2 kadencji), właściwie z wyjątkiem jednego z rektorów, który zrezygnował z pełnienia funkcji ze względów zdrowotnych. Pomimo formalnego wymogu posiadania przez kandydata na funkcję rektora co najmniej stopnia naukowego doktora, aż do 2009 r., więc przez okres 10 lat obowiązywała reguła powoływania na funkcję rektora samodzielnego nauczyciela akademickiego. Biorąc pod uwagę reprezentowane przez rektorów dziedziny i dyscypliny naukowe, to przeważali geografowie, z wyjątkiem rektora prof. dr hab. J. Grella, który reprezentował dziedzinę nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce, oraz ostatni rektor prof. WSG dr

inż. W. Olszewski, który reprezentuje dyscyplinę „ekonomia”, w dziedzinie nauk ekonomicznych. Warto także zauważyć, że pełniący funkcję rektora na ogół pełnili poprzednio funkcje w strukturach organizacyjnych innych uczelni. Piastowali funkcje prorektora, dziekana, pełnomocnika, dyrektora itp. w uczelniach Torunia, Poznania i Bydgoszczy.

Kadencje zastępców organów na ogół trwały kilka kadencji. Pierwszym prorektorem uczelni został doc. Marek Grabiszewski, który pełnił tę funkcję w latach 1999-2000, a w latach 2008-2011 jako prorektor ds. studentów. Najdłużej, gdyż przez okres 12 lat, tj. od 2002 r. do chwili obecnej funkcję prorektora pełni prof. WSG dr inż. Ryszard Maciołek, najpierw jako prorektor ds. rozwoju, później ds. nauki i rozwoju, a od 2008 r. jako prorektor ds. nauki i współpracy, jednocześnie zastępca rektora w latach 2009-2013. Przez okres 9 lat, tj. od 2000 r. do 2009 r. funkcję prorektora ds. kształcenia pełnił późniejszy rektor prof. WSG dr Kazimierz Marciniak, równocześnie zastępujący rektora w tych latach. Od 2011 r. funkcję prorektora ds. kształcenia objęła prof. WSG dr Alicja Kozubska, zastępca rektora od 2013 r.

Funkcja dziekana została formalnie wprowadzona w Statucie z 2004 r., kiedy Uczelnia została zorganizowana jako wydziałowa. Niemniej jednak od 2000 r. funkcję dziekana pełnił doc. Marek Grabiszewski, który po powołaniu wydziałów pełnił ją na Wydziale Turystyki i Geografii (WTiG) aż do 2008 r., kiedy po jego przejściu na funkcję prorektora ds. studentów objęła ją dr Alina Kalosza. Pierwszym dziekanem Wydziału Technologicznego (WT) została doc. dr Aleksandra Mreła, a Wydziału Społeczno-Ekonomicznego (WS-E) prof. WSG dr inż. Kazimierz Ciżkowicz, a po jego odejściu z Uczelni w 2007 r. prof. WSG dr Marzena Sobczak-Michałowska, która pełni ją nieprzerwanie do dzisiaj, od 2012 r. jako dziekan tzw. wydziału macierzystego, jakim jest Wydział Studiów Stosowanych (WSS), jedyny mieszczący się w siedzibie Uczelni. Funkcję dziekana Wydziału Zdrowia i Turystyki po zmianie nazwy z WTiG pełnił doc. dr inż. Cezary Kościelak, WT doc. dr inż. Wiesław Urbaniak, a po jego odejściu z Uczelni, funkcję pełniącego

obowiązki dziekana WT powierzono doc. dr. inż. Ryszardowi Dorożyńskiemu. Dziekanami wydziałów zamiejscowych byli: Wydziału Zarządzania i Nauk Społecznych w Inowrocławiu doc. Maciej Andrzejewski, Wydziału Zarządzania i Inżynierii w Malborku, kolejno prof. dr hab. inż. Piotr Palich, następnie dr inż. Magdalena Warmińska, a od 2012 r. funkcję pełniącą obowiązki dziekana mgr inż. Patrycja Kozłowska. Funkcję dziekana Wydziału Gospodarki Turystycznej w Ełku od początku jego powstania pełniła dr inż. Aneta Dąbrowska, a od 2012 r. pełni ją dr inż. Elżbieta Brandt. Funkcję dziekana Wydziału Technicznego w Toruniu pełni prof. WSG dr inż. Zbigniew Borowski, dziekana Wydziału Zarządzania i Przedsiębiorczości w Słupsku mgr inż. Henryk Szc. Funkcję pierwszego prodziekana w Uczelni, wówczas jeszcze bezwydziałowej, sprawował przez okres jednego roku, w latach 2001-2002 prof. WSG dr inż. Ryszard Maciołek, a następnie doc. dr Aleksandra Mreła do 2004 r., czyli do czasu, kiedy powstały 3 wydziały. Funkcję prodziekana pełnili ponadto: mgr Jerzy Matuszak (WZiT), doc. dr inż. Wiesław Urbaniak (WT). Obecnie tylko WSS posiada prodziekanów, a są nimi: doc. Stanisław Krause, który pełni ją od 2006 r. oraz doc. dr inż. Dorota Łoboda. Funkcjonowaniem zamiejscowych ośrodków dydaktycznych w Ełku i Słupsku, jeszcze przed powołaniem wydziałów, sterowali nauczyciele akademicy w charakterze kierowników. Nie była to jednak funkcja w randze organu, ani zastępcy organu.

Posłowie

Podsumowując przedstawione rozwiązania Wyższej Szkoły Gospodarki, zarówno *de iure*, jak i *de facto* w zakresie organów jednoosobowych, można powiedzieć, że Uczelnia korzysta w dużym stopniu z uprawnień, jakie wprowadzają akta prawa powszechnego w zakresie kształtowania ustroju i organów władzy w Uczelni. Uczelnie mają dość dużą swobodę pod tym względem, a kolejne ustawy i ich nowelizacje ten aspekt szkół wyższych raczej liberalizowały, pozostawiając miejsce dla własnych konstrukcji i określeń.

Na ogół funkcje organów i ich zastępców powierzano pracownikom, którzy byli związani od dłuższego czasu z Uczelnią i wykazywali się umiejętnościami organizacyjnymi. W pionie władz rektorskich byli to nauczyciele akademicy, wywodzący się z różnych typów Uczelni i różnych środowisk akademickich Polski. Swego czasu mówiło się o nich, że są „ludźmi firmy”. Władze Uczelni tworzyli humaniści, przyrodnicy i przedstawiciele nauk ścisłych. Ten konglomerat różnych osobowości i mentalności miał mimo wszystko więcej pozytywnych aspektów niż negatywnych. Nigdy nie doszło do przerwania kadencji pełnienia funkcji organu Uczelni z przyczyn wewnętrznych czy zewnętrznych. Większość po ukończeniu pełnienia funkcji organu lub jego zastępcy nadal pracuje w Uczelni na stanowiskach naukowo-dydaktycznych, realizując niekiedy zadania wymagające doświadczenia nabytego w czasie pełnienia funkcji. Tylko niewielka część pełniących funkcje jakichś organów jednoosobowych zrezygnowała z pracy w Uczelni. Wszyscy byli rektorzy zachowują honorowy tytuł rektora-seniora, służąc swoim doświadczeniem i radą wszystkim obecnie pełniącym te funkcje.

2.4. Samorząd studentów

Od początku istnienia Uczelni jej władze i kadra naukowo-dydaktyczna przywiązywały dużą wagę do rozwijania aktywności studenckiej. Wyrazem tego było zarządzenie rektora z 1999 r. dotyczące powołania samorządu studenckiego. Na początku kolejnego roku akademickiego przeprowadzono pierwsze wybory. W ich wyniku, w 2000 r. powstał Samorząd Studencki Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa. Przewodniczącą została wybrana Magdalena Szczypierowska, a zastępcą Piotr Komorowski. Funkcję reprezentanta studentów w Senacie Uczelni powierzono Pawłowi Ignatowiczowi. Przewodniczącymi Samorządu w kolejnych latach byli: Marek Woś, Michał Raczyński, Piotr Domański, Krystian Weselski, Bartek Robak, Piotr Gałczyński, Michał Dembiński. Przez wszystkie lata działalności Samorząd Studencki

z powodzeniem działał na rzecz społeczności studenckiej WSG. Organizował połowinki, otrzęsiny, juwenalia oraz akcje charytatywne. Od początku współpracował ze społecznościami studenckimi innych uczelni, z którymi zawierał stosowne porozumienia, a od 2014 r. należał do Forum Uczelni Niepublicznych. Samorząd Studencki WSG współuczestniczy w podejmowaniu najważniejszych decyzji dotyczących funkcjonowania Uczelni. Współpracuje na co dzień z uczelnianą administracją, Biurem Promocji i Informacji, Akademickim Związkiem Sportowym. Od 2004 r. wydawał własną gazetkę „Flesz”, w której przedstawiano uczestnictwo studentów w życiu uczelni i społeczności akademickiej miasta. Wyróżnikiem Samorządu Studenckiego WSG jest wspieranie akcji charytatywnych. Od 2006 r. organizował Mikołajkową Akcję Charytatywną, akcję „Mam Marzenie”, wsparcie dla schroniska dla zwierząt, zbiórkę krwi, akcję dla dzieci pt. „Włoska Ziemia”. Wspólnie z Samorządem Studenckim Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy przeprowadził konkurs „Primus Inter pares”, który miał na celu wyłonienie najlepszego studenta.

W 2000 r. student Paweł Ignatowicz, jako reprezentant Samorządu Studenckiego WPSTiH, uczestniczył w ogólnopolskim zjeździe Międzyuczelnianego Niezależnego Stowarzyszenia Studentów Uczelni Niepaństwowych (MONSSUN) w Krakowie. Głównym tematem zjazdu było uzyskanie stypendiów socjalnych dla studentów uczelni niepaństwowych. Podczas zjazdu powołano Komisję ds. Socjalno-Ekonomicznych Uczelni Niepaństwowych, której przewodniczącym został Paweł Ignatowicz. Na początku 2001 r. została zorganizowana pikietą przed Ministerstwem Edukacji Narodowej, w której wzięli udział studenci z uczelni niepaństwowych. Po pikiecie spotkali się z szefem tego resortu – ministrem Edmundem Wittbrodtem. Spotkanie było ogromnym sukcesem, ponieważ uznano studenckie postulaty i jednocześnie zapewniono o przekazaniu do niezwłocznej realizacji programu stypendialnego dla studentów uczelni niepaństwowych. W kolejnych miesiącach Paweł Ignatowicz przeprowadził

cykl szkoleń dla samorządów studenckich tych uczelni w zakresie wdrażania i realizacji programu stypendiów socjalnych. Dzięki tym sukcesom został wytypowany przez Zarząd Stowarzyszenia MONSSUN na reprezentanta uczelni niepaństwowych w wyborach do Rady Wykonawczej Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej na kadencję 2001-2002.

Aktywność naukową studenci mogli rozwijać poprzez uczestnictwo w kołach naukowych, kołach zainteresowań i organizacjach studenckich, mając na uwadze walory edukacyjne jak i wychowawcze tej działalności. Studenci wstępowali do nich na zasadzie dobrowolności i nadobowiązkowości, a ich działalność powiązana była z realizowanymi w Uczelni kierunkami kształcenia. Od 2002 r. działały koła naukowe, przez które przewinęło się kilkuset członków. Brali oni udział w konferencjach naukowych i kursach krajowych i międzynarodowych m. in. w Leicester, Kilonii, Helsinkach i w Wilnie. W marcu 2002 r., podczas pobytu studentów i pracowników WPSTiH na targach Internationale Tourismus Börse (ITB) w Berlinie, nawiązano kontakty z Fachhochschule (Wyższą Szkołą Zawodową) w Heilbronn oraz w Stralsundzie. Na targach „ITB – Berlin 2002” WPSTiH, jako jedyna z uczelni polskich, miała swoje stoisko w pawilonie edukacyjnym. Jeszcze tego samego roku, w maju udała się do uczelni niemieckich delegacja WPSTiH. Omówione zostały kierunki współpracy, wspólne przedsięwzięcia w zakresie wymiany studentów, wykładowców i badań naukowych. Współpracę ze strony niemieckiej koordynowali: prof. Jerzy Jaworski z Heilbronn i prof. Wolfgang Arlt ze Stralsundu. Kontakty międzynarodowe nie ograniczały się do tych uczelni, gdyż Pracownia Praktyk Zawodowych, wspólnie z Urzędem Miasta w Bydgoszczy, nawiązała współpracę z Towarzystwem Niemiecko-Polskim w Mannheim, którym kierował dr Jacob Gander.

Działalność studentów podlegała kolejnym prorektorom: Kazimierzowi Marciniakowi, Markowi Grabiszewskiemu i Alicji Kozubskiej, natomiast administracyjnie – Działowi Kształcenia, a od 2010 r. Działowi Spraw Studenckich,

którego dyrektorem została Ewa Szarek. W 2009 r. powstało Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych (ZSN), a stanowisko Rzecznika Osób Niepełnosprawnych objęła Małgorzata Andruszkiewicz, pełniąca również funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Pomocy Materialnej. W tym samym roku utworzono Biuro Stypendialne (którego kierownikiem została Beata Wyrwińska), jako skutek rosnącej liczby studentów niepełnosprawnych, co wymagało zmian organizacyjnych i inwestycyjnych ze strony Uczelni. Poczynania Uczelni w tym zakresie zostały docenione przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych poprzez kilkukrotne przyznanie WSG statuetki „Lodołamacza” i innych wyróżnień. Na podkreślenie zasługuje fakt, że ZSN jest pierwszą tego typu organizacją

w województwie kujawsko-pomorskim. Zrzeszenie podejmuje działania mające na celu aktywizację społeczności osób niepełnosprawnych m.in. zloty, inicjatywy edukacyjne, gry miejskie, kino dla osób niewidomych oraz angażuje się w akcje charytatywne, takie jak „Motyle dla Ani” i „Motyle na tandemach”.

Z inicjatywy Samorządu Studenckiego WSG i studentów zza wschodniej granicy Polski powołano Zrzeszenie Studentów z Zagranicy (AIS). Członkowie tego Zrzeszenia działają aktywnie m.in. na rzecz zacieśniania stosunków polsko-ukraińskich poprzez organizację corocznych „Dni Ukrainy”, odbywających się pod patronatem Konsula Generalnego Ukrainy w Gdańsku oraz Prezydentów Bydgoszczy i Inowrocławia.

3.

Zamiejscowe jednostki organizacyjne

3.1. Wydział Zarządzania i Nauk Społecznych w Inowrocławiu

Powstanie Regionalnego Ośrodka Edukacyjnego (ROE)

Prace zmierzające do utworzenia ROE WSG w Inowrocławiu rozpoczęły się latem 2006 r. Zespół inicjatywny złożony był z członków Rady Miejskiej wraz z Prezydentem Miasta, którzy przekonani byli o potrzebie powołania do życia ośrodka akademickiego w Inowrocławiu. W tym celu spotkał się z ówczesnym kanclerzem WSG doc. Krzysztofem Sikorą, aby przedyskutować szczegóły przedsięwzięcia i wybrać lokalizację przyszłej siedziby Uczelni. Wybór padł na obiekt będący własnością prywatną, który wolą właściciela p. Adama Brzuszkiewicza, został użyczony Uczelni na podstawie wieloletniej umowy (12 lat) z przeznaczeniem na cele edukacyjne. Dnia 14 IX 2006 r. podpisany został list intencyjny wyrażający wolę utworzenia w Inowrocławiu Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości oraz wspierania działań docelowo zmierzających do utworzenia wydziału zamiejscowego WSG. Podpisali go ówczesny kanclerz WSG doc. Krzysztof Sikora, przedsiębiorca Adam Brzuszkiewicz oraz

Prezydent Miasta Inowrocławia Ryszard Brejza. Dnia 21 IX 2006 r. aktem notarialnym przekazany został w użytkowanie WSG obiekt przy ul. Poznańskiej 43/45. Eklektyczny budynek z 1896 r., w XIX-wiecznej części miasta, na obrzeżach jego centrum, na działce o powierzchni ponad 0,5 ha, po gruntownym remoncie obejmował 1460 m² całkowitej powierzchni użytkowej. Położenie przy jednej z głównych „przelotowych” ulic Inowrocławia zapewniało doskonałą dostępność komunikacyjną. Teren budynku został ogrodzony i w pełni zabezpieczony; na jego tyłach znalazł miejsce strzeżony parking na ponad 50 samochodów, a tereny zielone zaprojektowano w stylu ogrodu botanicznego z funkcjami rekreacyjnymi i wypoczynkowymi, na wzór kampusu głównego WSG w Bydgoszczy.

Kolejnym krokiem na drodze tworzenia zamiejscowego ośrodka WSG było uroczyste podpisanie 20 X 2006 r. listu intencyjnego o współpracy pomiędzy Uczelnią a Miastem Inowrocław. W dniu 7 XII 2006 r. nastąpiło oficjalne otwarcie Regionalnego Ośrodka Edukacyjnego.

Z reguły, kiedy na ugorze tworzy się coś wielkiego, pisze się: „początki były trudne”, jednak w przypadku inowrocławskiego ROE było wręcz na odwrót. Pierwsza inicjatywa

ROE, którą było utworzenie Inowrocławskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku (IU3W – takim akronimem Uniwersytet się posługuje) przeszła najśmielsze oczekiwania organizatorów. W dniu 20 II 2007 r. w sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej zainaugurowano wykłady, na które zgłosiło się ponad 320 osób. Kolejne trzeba było organizować już w o wiele pojemniejszej sali Teatru Miejskiego. W sumie, podczas 3. dwuletnich cykli zajęć (obecnie realizowany jest czwarty), wygłoszono ponad 80 wykładów z różnych dziedzin nauki, począwszy od medycyny, poprzez ekonomię, turystykę i socjologię, na fizyce i astronomii kończąc. Seniorzy biorą udział w zajęciach realizowanych w 10 sekcjach zainteresowań: informatycznej, języka angielskiego, języka niemieckiego, treningu pamięci, gimnastyki, tańca, turystycznej, kultury i sztuki, rękodzieła i muzykoterapii. Średnia wieku słuchaczy wynosi 62 lata. Bardzo popularne są też wyjazdy do teatru i opery w Bydgoszczy, Toruniu, Łodzi i Gdańska. Zainteresowani turystyką uczestniczą w wycieczkach krajoznawczych, zarówno w Polsce, jak i za granicą, m.in. do Paryża, Wiednia czy Berlina.

Słuchacze IU3W doczekali się również wyróżnienia w postaci powierzenia im organizacji X Międzynarodowej Konferencji Uniwersytetów III Wieku, która odbyła się w październiku 2012 r. pod hasłem *Integracja – edukacja – satysfakcja – przeciw stereotypom „trzeciego wieku”*. Słuchacze brali też udział w ogólnopolskim konkursie „Zysk z dojrzałości 2011” ogłoszonym przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce, w kategorii „Praktyki przyjazne wolontariuszom 50+”, gdzie IU3W znalazł się w gronie finalistów. Uroczysta gala oraz wręczenie nagród odbyła się 15 XI 2011 r. w Warszawie w Mazowieckim Centrum Kultury i Sztuki. Działalność IU3W została także wysoko oceniona na forum ogólnopolskim, podczas IX Międzynarodowej Konferencji Uniwersytetów III Wieku, gdzie zaklasyfikowano go do grona 15 najlepszych tego typu uniwersytetów w Polsce. W związku z tym w dniu 30 XI 2011 r. odbyło się spotkanie w siedzibie Rady Ministrów w Warszawie połączone z wręczeniem dyplomu, który odebrała pierwsza koordynatorka

IU3W Katarzyna Pałasz. Również jej następczyni – Ewa Zbelicka, pełniąca funkcję od 10 XI 2012 r., godnie reprezentuje IU3W, zasiadając w Radzie ds. Polityki Senioralnej przy Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

Podsumowując pierwszy okres aktywności ROE, a później już Wydziału Zarządzania i Nauk Społecznych, można stwierdzić, że dojrzała część społeczności Kujaw Zachodnich zaaprobowwała go w całej rozciągłości, wcielając w życie ideę promowaną przez Uczelnię – *lifelong learning*, czyli uczenia się przez całe życie.

Punkt Informacyjny Europe Direct i przedsiębiorczość po akademicku

Po sukcesie IU3W następną inicjatywą ROE było uruchomienie w lutym 2007 r. Punktu Konsultacyjnego Komisji Europejskiej Europe Direct (ED), należącego do ogólnoeuropejskiej sieci informacyjnej zarządzanej przez Komisję Europejską. Od 15 I 2009 r. został on przekształcony w oficjalny Punkt Informacyjny ED (PI ED). Inowrocław stał się tym samym drugim po Bydgoszczy miastem w województwie kujawsko-pomorskim, w którym został zlokalizowany taki punkt, dysponujący publikacjami informacyjno-propagandowymi Centrum Dokumentacji Europejskiej. Zadaniem ED jest stymulowanie europejskiej debaty na poziomie lokalnym i udzielanie obywatelom odpowiedzi na pytania dotyczące UE. Z usług Punktu Informacyjnego Europe Direct może skorzystać każdy, kto chciałby zasięgnąć rady lub wyrazić swoją opinię na temat Unii. Na miejscu można też zaopatrzyć się w publikacje, ulotki, broszury i materiały audiowizualne dotyczące działalności Unii Europejskiej. Inowrocławski Punkt zorganizował dziesiątki debat, szkoleń, konkursów oraz lekcji o tematyce europejskiej dla młodzieży. Wspierał również lokalne i regionalne debaty na tematy europejskie, udzielał porad i pomocy w zakresie uzyskiwania środków unijnych, prawa unijnego, ale też na tematy związane z podjęciem studiów i pracy za granicą. PI ED w Inowrocławiu podjął się organizowania specjalistycznych bezpłatnych szkoleń i warsztatów, seminariów

i konferencji skierowanych do przedstawicieli samorządu terytorialnego, przedstawicieli MŚP, NGO, nauczycieli i młodzieży uczącej się. Szczególną formą działalności ośrodka są bezpłatne dyżury (konsultacje) ds. funduszy unijnych, odbywające się 2 razy w miesiącu.

We wrześniu 2009 r. PI ED w Inowrocławiu po raz pierwszy ogłosił nabór do Młodzieżowego Parlamentu Europejskiego, zrzeszającego młodzież ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zainteresowanych problematyką europejską. Wydatną pomoc okazali europosłowie regionu bydgoskiego: Tadeusz Zwiefka i Janusz Zemke, na zaproszenie których grupa młodych inowrocławian przebywała w Brukseli, poznając tajniki pracy w Parlamencie Europejskim. Na uwagę zasługuje również działalność wydawnicza PI ED. Przygotowano m.in. publikację *Unia Europejska – społeczno-ekonomiczne studia nad przyszłością Wspólnoty*, przedstawiającą różne aspekty funkcjonowania Unii, ze szczególnym uwzględnieniem społecznego i ekonomicznego wymiaru integracji oraz polskich konsekwencji uczestnictwa w tym procesie.

Równoległe z inicjatywą przybliżania Europy mieszkańcom Inowrocławia, podjęta została skuteczna próba zaimplementowania przy ROE Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości (AIP), rozwijanego z powodzeniem od 2005 r. w Bydgoszczy. Dzięki wsparciu Ministerstwa Gospodarki zakupiono niezbędny sprzęt teleinformatyczny, stanowiący wyposażenie biura AIP, z którego mogli korzystać beneficjenci projektu. W efekcie kampanii promocyjnej, sfinansowanej również z tych środków, aktywnie uczestniczyło w projekcie wielu studentów Uczelni studiujących w Bydgoszczy, a będących mieszkańcami Inowrocławia. Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Inowrocławiu na bieżąco realizował działalność informacyjno-doradczą, a oprócz niej z powodzeniem ubiegał się w latach 2007-2011 o dofinansowanie projektów w otwartym konkursie ofert Prezydenta Miasta Inowrocławia na wspieranie zadania publicznego w zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości i promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób

pozostających bez pracy. W ramach wymienionych projektów zrealizowano szereg szkoleń dla osób pragnących uruchomić własną działalność gospodarczą. W 2011 r. pieczę nad inowrocławskim AIP przejął inkubator bydgoski, dysponujący z racji członkostwa w ogólnopolskiej sieci AIP, większymi możliwościami operacyjnymi i finansowymi.

Styczeń i luty 2007 r. był dla ROE okresem bardzo wyężonej pracy. Gdy tylko wznowiono zajęcia IU3W i działalność Punktu ED oraz AIP, ruszyła promocja bogatej oferty Filii Centrum Szkoleń i Certyfikacji (CSiC) WSG. Dla mieszkańców Inowrocławia i okolic przygotowano ofertę programową kursów, szkoleń i studiów podyplomowych oraz wzorem tych prowadzonych w Bydgoszczy, certyfikowanych wykładów otwartych z cyklu „Biznes i Gospodarka”, co było *novum* na lokalnym rynku szkoleń.

Różnorodność tematyczną działań podejmowanych przez CSiC obrazuje wymienienie choćby kilku inicjatyw: zajęcia przygotowujące do egzaminu maturalnego z matematyki dla uczniów szkół średnich z regionu inowrocławskiego (203 uczniów), współpraca partnerska z Powiatowym Urzędem Pracy w Inowrocławiu – projekt pt. *Szkolenia ECDL – odpowiedź na potrzeby rynku pracy* o wartości 189 089 PLN oraz *Aktywizacja zawodowa osób + 45* na kwotę 240 tys. PLN, projekt zrealizowany z Inowrocławską Lokalną Organizacją Turystyczną pt. *Aktywna integracja lokalna przez turystyczną współpracę sieciową na terenach wiejskich w powiecie inowrocławskim*. Wszystkie te działania zmierzały do głównego celu, do którego ROE zostało powołane, czyli do uruchomienia studiów I stopnia w Inowrocławiu.

Gaudeamus po raz pierwszy

Pierwsza inauguracja roku akademickiego na Wydziale Zarządzania WSG w Inowrocławiu odbyła się w dniu 13 X 2007 r. w Teatrze Miejskim. Na pierwszy rok studiów na kierunku „zarządzanie” przyjętych zostało 268 kandydatów na I rok studiów na kierunku „zarządzanie”. Radowali się więc „świeżo upieczeni” studenci, władze miasta i wykładowcy,

m.in.: prof. WSG dr hab. Wojciech Popławski, prof. WSG dr hab. Lech Nieżurawski, dr Iwona Posadzińska, dr Marcin Kuzel, dr Maciej Schulz i wielu innych. „Mamy nadzieję, że w następnych latach, kiedy przybywać będą kolejne roczniki studentów, grono wasze będzie się powiększać, że poziom kształcenia będzie wysoki, a studia na tym wydziale przygotowują doskonale studentów do przyszłej pracy zawodowej i życia w społeczeństwie” – mówił rektor Uczelni, prof. zw. dr hab. Wiesław Maik. Podkreślić należy, iż w minionych latach przedstawiciele Urzędu Miasta prowadzili rozmowy z Uniwersytetem Medycznym w Poznaniu, WSHE we Włocławku, UKW i UTP w Bydgoszczy w sprawie uruchomienia studiów licencjackich w Inowrocławiu. Niestety, kończyło się na zbyt małej liczbie chętnych lub w kilku przypadkach nie rozpoczęto nawet naboru.

Zainaugurowanie studiów przyczyniło się do wzbogacenia bazy dydaktycznej Ośrodka Zamiejscowego WSG w Inowrocławiu. I tak z dniem 21 XI 2007 r. oddano do użytku bibliotekę i czytelnię wyposażone w książkowe pozycje przekazane z Biblioteki Głównej WSG, a także pozyskane jako bezpłatny dar oraz przekazane w depozyt. Czytelnia wyposażona została w 6 stanowisk komputerowych z łączem internetowym, umożliwiającym dostęp do katalogu Biblioteki Głównej WSG, jak i na podstawie podpisanych porozumień, katalogów Biblioteki Miejskiej oraz Biblioteki Pedagogicznej w Inowrocławiu. Przez minione 7 lat zbiory biblioteczne powiększyły się do około 1500 woluminów, głównie z zakresu turystyki, rekreacji, geografii, informatyki, ekonomii, ekonometrii i statystyki, zarządzania, finansów i rachunkowości, marketingu, prawa i administracji, pedagogiki, socjologii, psychologii oraz gospodarki lokalnej, obejmując podręczniki i inne pozycje monograficzne, czasopisma, serie wydawnicze itp. Powiększenie księgozbioru, stosownie do potrzeb kształcenia i prowadzenia badań przez pracowników naukowo-dydaktycznych, odbywa się obecnie głównie poprzez zakupy ze środków uczelnianych, na drodze wymiany międzybibliotecznej oraz darowizn. Czytelnia została w pełni skomputeryzowana i wyposażona w wewnętrzną

się lokalną sprzężoną z uczelnianym Intranetem i Internetem. Przy bibliotece funkcjonuje Ośrodek Informacji Naukowej zapewniający profesjonalną pomoc w zakresie poszukiwania informacji naukowej.

W grudniu 2007 r. przekazano do użytku po kompleksowym remoncie drugie piętro budynku Wydziału Zarządzania z takimi pomieszczeniami, jak: laboratoria informatyczne, pomieszczenia katedr, pokoje gościnne i klub studencki. Ten ostatni został od razu „zaanektowany” przez wyłoniony w wyborach Samorząd Studencki Wydziału Zarządzania, który rozpoczął działalność od organizacji tradycyjnych otrzęsin dla studentów I roku studiów. Oprócz studentów z Inowrocławia obecni byli także przedstawiciele Samorządu Studenckiego z Bydgoszczy oraz wykładowcy. Były też organizowane inne imprezy, m.in. „mikołajki” dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu. Warto wspomnieć, że w budynku, w którym mieści się Uczelnia, przez wiele lat funkcjonowała właśnie Szkoła Specjalna nr 12, a później Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego, z którym Uczelnia do dziś utrzymuje kontakty. Samorząd Studencki WSG wsparł wicemistrzów kraju w piłce halowej z tej szkoły, organizując koncert bydgoskiego chóru „Gospel WSG”, który odbył się w Teatrze Miejskim i połączony był z kwestą środków na zakup dresów oraz sprzętu sportowego.

Niezapomniane były również pierwsze w historii Inowrocławia Juwenalia Wydziału Zarządzania WSG, odbywające się w dniach od 31 V do 1 VI 2008 r., w których wzięło udział około 4500 inowrocławian. Były koncerty popularnych zespołów młodzieżowych, m.in. FaniPani, Zero Procent, Ptaki, Mr Light i Farby, były również pokazy akrobatyczne i występy kabaretu studenckiego. Oczywiście, jak nakazuje obyczaj, Prezydent Miasta Inowrocławia przekazał studentom symboliczny klucz do bram miasta. Juwenalia organizowane są przez inowrocławskich studentów corocznie, lecz warto zwrócić uwagę na ich czwartą edycję z 2012 r., szczególną, bowiem dedykowaną Ukraińcom. Pomysł zrodził się w środowisku studentów ukraińskich, stanowiących już kilkusetosobo-

wą grupę w społeczności akademickiej WSG. Prócz zabawy studenckiej, odbyły się warsztaty z języka i kultury ukraińskiej, wykład Konsula Generalnego Ukrainy w Gdańsku prof. dr. hab. Myrona Jankiwa pt. *Ukraina inwestycyjna*, mecz towarzyski piłki nożnej reprezentacji studentów ukraińskich i polskich oraz degustacja barszczu ukraińskiego w restauracji „Nad Stawką” w Parku Solankowym.

Działalność komplementarna Wydziału

Działalność inowrocławskiego Wydziału w latach 2007-2014 obfitowała w szereg ciekawych wydarzeń, inicjatyw naukowych i społecznych, w których aktywnie uczestniczyła brać studencka, wykładowcy, ale i społeczeństwo Inowrocławia i okolic.

Zgodnie z uczelnianą ideą Uniwersytetu Przedsiębiorczości, konsekwentnie wdrażaną w życie przez WSG, inowrocławski Wydział realizował przez minione 7 lat i realizuje nadal misję, polegającą na kształceniu spełniającym wszystkie wymogi współczesnego rynku pracy. Absolwenci dysponują dobrze ugruntowaną wiedzą ogólną i specjalistyczną oraz prowadzą badania na rzecz rozwoju regionu. I właśnie budowa szerokich relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest jednym z głównych celów przedsięwzięć podejmowanych przez pracowników i studentów Wydziału. W ścisłej współpracy z władzami Inowrocławia oraz przedsiębiorcami podjęto szereg tematów badawczych, z których uzdrowski charakter miejscowości podkreśla projekt *Strategia rozwoju produktu turystycznego Miasta Inowrocławia* będący uzupełnieniem badań terenowych wykonywanych przez studentów polsko-francuskich studiów Master, realizowanych w Bydgoszczy. Pierwsze spotkanie w ramach inowrocławskiego atelier odbyło się już w maju 2007 r. W ramach prac projektowych przygotowana została metodyka i narzędzia badawcze dla badania ruchu turystycznego w Inowrocławiu oraz podstawy metodyczne badań nad koncepcją zarządzania miejscem docelowym. Zwieńczeniem tych działań było powołanie do życia Inowrocławskiej Lokalnej

Organizacji Turystycznej (InLOT). W dniu 26 III 2008 r. dziekan inowrocławskiego Wydziału Maciej Andrzejewski wziął udział w zebraniu założycielskim (Uczelnia została zaproszona jako członek założyciel) i został wybrany do Zarządu InLOT.

Poprzez realizację kolejnych projektów badawczych, Wydział aktywnie wspierał lokalne środowisko gospodarki turystycznej, np. w okresie od marca 2009 r. do lutego 2011 r. zrealizowany został program badawczy pt. „Badanie jakości obsługi klientów w uzdrowskich województwa kujawsko-pomorskiego”, a od marca do grudnia 2009 r. w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Inowrocławiu zrealizowano projekt badawczy nt. *Badanie potrzeb szkoleniowych pracodawców i pracowników na terenie powiatu inowrocławskiego*. W systemie ciągłym odbywały się w latach 2009-2011 seminaria naukowe pt. „Systemy zarządzania obszarem docelowym w gospodarce turystycznej”. Odpowiedzią na potrzeby w zakresie kształcenia kadr dla branży turystycznej było przygotowanie merytoryczne i organizacyjne, zarówno programów specjalności na studiach I stopnia: „zarządzanie turystyką i hotelarstwo”, jak i studiów podyplomowych realizowanych od semestru letniego 2008/2009 na kierunku „nowoczesne zarządzanie ośrodkami odnowy biologicznej i SPA” oraz od lutego 2010 r. kursów zawodowych pilota wycieczek turystycznych.

Równolegle z działaniami o charakterze naukowo-badawczym i dydaktycznym, Wydział aktywnie włączał się w przedsięwzięcia promocyjne i organizację imprez popularyzujących naukę, np. w 2008 r. zorganizował wspólnie z InLOT wydarzenie pt. „Inowrocławska Majówka z WSG” dofinansowany z budżetu miasta jako wsparcie wykonania zadania publicznego w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, a w 2013 r. współorganizował jako członek wspierający InLOT wojewódzką inaugurację sezonu turystycznego w Inowrocławiu.

Od samego początku działalności Wydziału Zarządzania, kadra dydaktyczna prowadząca seminaria dyplomowe na poszczególnych specjalnościach studiów, szczególną wagę

przykładała do aplikacyjnego charakteru prac dyplomowych. W ramach zajęć seminaryjnych rozpoczęto prace nad realizacją projektów badawczych obejmujących problematykę wskazaną przez władze miejskie i powiatowe w Inowrocławiu, w następujących obszarach: transport i logistyka, finanse i inwestycje, turystyka i rekreacja. Główne założenia współpracy z samorządem i otoczeniem gospodarczym w zakresie aplikacyjności kształcenia to identyfikacja problemów badawczych (tematy realizowane w projektach studenckich i pracach dyplomowych) oraz realizacja badań w przedsiębiorstwach przez zatrudnionych w nich studentów, których wyniki zostały wykorzystane w realizacji prac dyplomowych. W rezultacie tych działań w 2011 r. zostało wykonane pierwsze wydawnictwo zwarte, zawierające wyniki badań oraz wnioski o charakterze aplikacyjnym na użytek miasta i regionu inowrocławskiego. Stanowiło to niewątpliwą zachętę dla studentów, aby zająć się lokalną tematyką w swoich badaniach, co docenili również przedstawiciele samorządu, nagradzając prace dyplomowe już podczas pierwszego dyplomatorium w 2010 r. Listy gratulacyjne i upominki od Prezydenta Miasta przyznano 4 absolwentkom Wydziału, jako nagrodę za najlepsze prace o Inowrocławiu. Otrzymały je: Agnieszka Skowrońska, Aneta Chmielewska, Agnieszka Dolot i Dorota Kowalczyk za prace pt.: *Rola menadżera w zarządzaniu na przykładzie Sanatorium Uzdrowiskowego i Analiza jakości obsługi kurasjuszy w Uzdrowisku Inowrocław.*

Studenci mogą realizować swoje naukowe pasje również w Kole Naukowym Młodych Ekonomistów, które rozpoczęło działalność z początkiem roku akademickiego 2009/2010. Grupa spotyka się w trybie dwutygodniowym pod opieką naukową dra inż. Stanisława Dorobka, w celu dyskusji i próby rozwiązywania problemów regionu. Działalność Koła spotkała się również z dużym zainteresowaniem inowrocławskich licealistów, którzy aktywnie uczestniczyli w pracach Koła, przygotowując się do Ogólnopolskiej Olimpiady Ekonomicznej.

Nieco szerszy tematycznie projekt pn. *Analiza powiązań współpracy pomiędzy przed-*

siębiorcami, jednostkami B+R i instytucjami otoczenia biznesu został zrealizowany przez zespół pracowników Wydziału na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Projekt badawczy był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Badania zrealizowano w okresie od 1 IX 2009 r. do 3 XI 2009 r., a w skład zespołu badawczego weszli: prof. WSG dr hab. Lech Nieżurawski (kierownik projektu), dr Marcin Kuzel, dr Piotr Szymański, mgr Anna Pomianowska-Kardaś, mgr Adam Mroczkowski, lic. Zuzanna Nowakowska. Celem badania była analiza powiązań i kształtowania współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, jednostkami badawczo-rozwojowymi i naukowo-badawczymi oraz instytucjami otoczenia biznesu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Badaniami objętych zostało około 400 małych, średnich i dużych przedsiębiorstw nastawionych na działalność innowacyjną i funkcjonujących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, oraz grupa 41 ekspertów reprezentujących 29 jednostek otoczenia biznesu, wśród których znalazły się: uczelnie publiczne, uczelnie niepubliczne, jednostki badawczo-rozwojowe, fundacje naukowe, przemysłowe instytuty badawcze, centra transferu technologii, parki technologiczne, parki przemysłowe, agencje rozwoju regionalnego, a także stowarzyszenia przedsiębiorców oraz izby przemysłowe, handlowe i przemysłowo-handlowe z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Podstawowym efektem przeprowadzonego badania była ocena współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a ośrodkami badawczo-rozwojowymi i naukowo-badawczymi oraz instytucjami otoczenia biznesu, a także propozycje do dalszych działań. Wyniki zrealizowanego badania stanowią podstawę dla budowy platformy współdziałania pomiędzy podmiotami tworzącymi potencjał innowacyjny regionu.

Oprócz działalności B+R skierowanej na potrzeby regionu, pracownicy Wydziału uczestniczyli w szeregu projektach o charakterze międzynarodowym. W okresie od grudnia 2008 r. do listopada 2011 r. realizowany był projekt finansowany z funduszu Europejskiej

Współpracy Terytorialnej Central Europe pt. *Menadżer do spraw koordynacji działań rewitalizacyjnych terenów o akronimie COBRA MAN*. Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału odpowiedzialna była za realizację niektórych badań i opracowanie części projektu, w tym poświęconą przygotowaniu, implementacji oraz udostępnieniu programu nauczania na studiach podyplomowych z zakresu „zarządzania procesami rewitalizacji obszarów poprzemysłowych”. Działania te wchodziły w skład prac Europejskiej Szkoły Rewitalizacji Obszarów Przemysłowych. Miały na celu opracowanie i wdrożenie nowego europejskiego profilu zawodowego oraz przygotowanie nowatorskiego w skali europejskiej programu studiów podyplomowych. W ramach projektu uruchomiono 2 edycje pilotażowe studiów podyplomowych, w których udział wzięli również pracownicy Urzędu Miasta Inowrocławia.

Pracownik Wydziału dr Joanna Nieżurawska w maju 2010 r. wzięła udział w wymianie pracowników naukowo-dydaktycznych z Finlandii. Staż został zorganizowany przez Laurea University of Applied Sciences, która posiada bogate doświadczenie w dziedzinie transferu wiedzy. Stażyści brali udział w spotkaniach z kadrą naukową i naukowo-badawczą Uniwersytetu, która bezpośrednio zajmuje się współpracą z przedsiębiorstwami i transferem wiedzy. W czasie stażu zostały zaprezentowane projekty dotyczące transferu wiedzy opracowane przez studentów tamtejszego Uniwersytetu oraz model transferu wiedzy funkcjonujący na Uniwersytecie Laurea. Bezpośrednim efektem projektu *Przedsiębiorczość akademicka – skuteczny transfer wiedzy 2*, w ramach którego staże się odbywały, było opracowanie modelu transferu wiedzy „SID lab. international” (Service, Innovation and Design), który został zaimplementowany w Polsce przez WSG.

Opracowując i wdrażając szereg projektów, Wydział nie zapomniał oczywiście o swoich studentach. Wspólnie z Fundacją Ekspert-Kujawy w latach 2009-2011 zostały zrealizowane 2 edycje projektu *Kujawskie Centrum Przedsiębiorczości Akademickiej* w ramach działania „Wsparcie dla sfery nauki i przedsiębiorstw” z Programu Operacyjnego

Kapitał Ludzki (POKL). Dla 120 studentów Wydziału przygotowano dziewięciodniowy blok szkoleniowy z zakresu przedsiębiorczości akademickiej oraz odbyły się trzy zagraniczne wyjazdy studyjne: na Targi ITB w Berlinie, do Wyższej Szkoły Chemiczno-Inżynierskiej w Pradze oraz do Collegium Vilnius w Wilnie.

Ciekawą inicjatywą, cieszącą się dużą popularnością wśród młodzieży z inowrocławskich szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów Wydziału Zarządzania, była cyklicznie rozgrywana Gra w Przedsiębiorstwo. Ten bardzo popularny w Europie zachodniej i w USA rodzaj zajęć edukacyjnych dla przyszłych menedżerów miał swój szczególny finał w Bydgoszczy. Udział wzięły ekipy studentów, m.in. z Francji i Niemiec. Inowrocławska młodzież może pochwalić się wejściem do ścisłego finału w latach 2009 i 2011. Sponsorem jednego z inowrocławskich etapów lokalnych była drukarnia „Druk-Intro”, która zdefiniowała również problemy w zakresie zarządzania, rozwiązywane przez uczestników Gry.

Realizując swoją misję, Wydział kierował zdecydowaną większością działań projektowych do mieszkańców Inowrocławia, tych młodych i nieco starszych. Poniżej wymieniono tylko najważniejsze i największe przedsięwzięcia:

- wspieranie publicznego zadania w zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości pt. „Cykl szkoleń dotyczących przedsiębiorczości dla młodzieży inowrocławskich szkół ponadgimnazjalnych” z udziałem 81 osób;
- wspieranie wykonania zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu pt. „Wiosenna Spartakiada” pod patronatem AZS WSG-Astoria Bydgoszcz;
- w rezultacie współpracy partnerskiej z Powiatowym Urzędem Pracy w Inowrocławiu, zrealizowano projekt pt. *Szkolenia ECDL – odpowiedź na potrzeby rynku pracy* dla 120 pracujących mieszkańców Inowrocławia i okolic, pragnących podnieść kwalifikacje zawodowe;

- kolejny projekt w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy: *Aktywacja zawodowa osób + 45*, zakładający przeprowadzenie szkoleń dla osób korzystających ze świadczeń przedemerytalnych i rentowych, celem powrotu na rynek pracy;
- kurs informatyczny, realizowany na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu, dla 20 osób niepełnosprawnych;
- projekt edukacyjny, przygotowujący do egzaminów maturalnych i egzaminów wstępnych na studia, finansowany z POKL pt. *Aktywny uczeń*. Do projektu zakwalifikowały się I, II, III LO w Inowrocławiu oraz LO w Kruszwicy;
- studia podyplomowe finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego „stosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu przedmiotów zawodowych” dla 34 nauczycieli inowrocławskich szkół zawodowych;
- projekt z zakresu ekonomii społecznej, dofinansowany ze środków RPO w ramach POKL: *Kujawsko-Pałuckie Centrum Ekonomii Społecznej*, którego celem było przeszkolenie 745 osób z terenu powiatów: inowrocławskiego, radziejowskiego, aleksandrowskiego, mogileńskiego i żnińskiego w tematyce dotyczącej ekonomii społecznej, m.in. zakładania spółdzielni socjalnych. Utworzenie Kujawsko-Pałuckiego Centrum Ekonomii Społecznej miało przede wszystkim na celu zintegrowanie środowisk społecznych i organizacji pozarządowych. Zakończenie projektu ukoronowało podpisanie Paktu na rzecz ekonomii społecznej w regionie;
- projekt realizowany wspólnie z InLOT pt. *Aktywna integracja lokalna przez turystyczną współpracę sieciową*, obejmujący szkolenia dla 40 osób z terenu powiatu inowrocławskiego, dotyczące tematyki współpracy sieciowej w turystyce na terenach wiejskich;
- studia podyplomowe dla 32 pracowników inowrocławskich placówek służby zdrowia na kierunku „menedżer w ochronie zdrowia”, finansowane w ramach EFS;
- otwarte wykłady autorskie dla maturzystów z następujących dziedzin: geografia, ekonomia, historia, psychologia, biologia;
- projekt szkoleniowy dla 17 uczniów – podopiecznych Miejskiego Ośrodka Opieki Społecznej, polegający na udzielaniu korepetycji z języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, fizyki, matematyki, chemii – dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Trudno wymienić wszystkie inicjatywy, z którymi wychodził do lokalnej społeczności inowrocławski Wydział, ale wspomnieć również trzeba o jego roli mecenasa, wspierającego lokalne działania kulturalne, edukacyjne i sportowe. Od patronatu nad imprezą z cyklu „Polscy olimpijczycy dzieciom”, na okoliczność której Uczelnia ufundowała główną nagrodę – atlas do ćwiczeń, przez patronat nad finałami szczebla powiatowego olimpiady matematycznej, konkursami lingwistycznymi dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych do sponsorowania III-ligowej drużyny koszykówki Domino-WSG.

Nowe kierunki studiów

Inowrocławski Wydział Zarządzania WSG szybko zdobywał popularność wśród kandydatów na studia. Dość wspomnieć że już w maju 2009 r. osiągnął liczbę 691 studentów. Naturalną konsekwencją tego stanu rzeczy była inicjatywa władz Wydziału oraz kadry naukowo-dydaktycznej, wprowadzenia do oferty nowych kierunków studiów. I tak po przeprowadzeniu analizy lokalnych potrzeb i zgłaszanego popytu na kształcenie, od roku akademickiego 2011/2012 Wydział uzyskał uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunku „pedagogika”, a od roku 2013/2014 prowadzone jest też kształcenie na kierunku „logistyka inżynierska”.

Tym samym zaistniała potrzeba zmiany nazwy wydziału zamiejscowego w Inowrocławiu i od 1 X 2012 r. funkcjonuje on pod nazwą Wydział Zarządzania i Nauk Społecznych (WZiNS). W wyniku likwidacji z końcem roku akademickiego 2010/2011 Instytutu Zarządzania i włączenia jego pracowników w strukturę Instytutu Ekonomii i Zarządzania (IEiZ) WSG, pojawiła się konieczność utworzenia jednostek organizacyjnych, których przedmiotem działania jest zarówno programowanie pracy naukowo-dydaktycznej na kierunku „zarządzanie”, jak i opracowanie ramowych form i zasad współpracy z pozostałymi kierunkami realizowanymi przez WSG, a wykorzystującymi w programach nauczania elementy treści programowych charakterystycznych dla specjalności menedżerskich. W strukturze IEiZ została utworzona samodzielna jednostka – Katedra Zarządzania, skupiająca zarówno pracowników zajmujących się podstawami teoretycznymi zarządzania, jak i specjalistów w poszczególnych dziedzinach zarządzania takich, jak: zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie finansami, systemy informatyczne w zarządzaniu, zarządzanie poszczególnymi branżami, np. transportem, oświatą, służbą zdrowia, gospodarką turystyczną itp. Podobnie postąpiono w Instytucie Nauk Społecznych, doprowadzając do utworzenia Katedry Pedagogiki. Z uwagi na zadaniowo-projektowy charakter przedsięwzięć realizowanych obecnie na rynku edukacyjnym, czego przykładem może być wprowadzanie „krótkich serii” specjalności dotowanych, grantów badawczych lub badawczo-rozwojowych finansowanych z funduszy krajowych lub UE itp., zachodzi konieczność tworzenia takich zespołów zadaniowo-projektowych powoływanych spośród pracowników legitymujących się różnorodną wiedzą specjalistyczną i unikatowymi kompetencjami. Z tego punktu widzenia potencjał i efektywność działania utworzonej jednostki wydadają się dużo większe niż suma potencjału i efektywności działania pojedynczych zakładów i pracowników, w sposób naturalny zamykających się niejako w obszarze swoich specjalizacji.

Powiększała się również baza lokalowa Wydziału. Efektem podpisania porozumienia

z Cechem Rzemiosł Różnych w Inowrocławiu, będącym sąsiadem WZiNS, wynajęto 2 duże sale w budynku Cechu i zaadaptowano je na potrzeby zajęć dydaktycznych oraz uruchomiono „Restaurację Studencką” czynną codziennie w godz. 8.00-20.00. Restauracja dysponuje 52 miejscami i stanowi istotne uzupełnienie przestrzeni socjalnej dla studentów WZiNS WSG.

Utrzymywała się duża aktywność studentów, identyfikujących się ze swoim miastem, czego przykładem może być happening „Kocham moje miasto”, przeprowadzony przez studentów WziNS, którzy zebrali w dzień św. Walentego 2011 r. „deklaracje miłości” wśród mieszkańców Inowrocławia. Wyniki prezentowane były na stronie internetowej Wydziału oraz na telebimie Kujawskiego Centrum Kultury i w biurze InLOT. W „walentynki” studenci WSG odwiedzili m.in. prezydenta Inowrocławia. Podobnie jak 333 mieszkańców miasta, złożył on swoją deklarację miłości dla Inowrocławia. „Licznik miłości” został upubliczniony podczas czerwcowych Dni Inowrocławia.

Wzrosła również aktywność wydziałowego AZS-u, założonego w 2008 r., skupiającego studentów w 4 sekcjach: koszykówki, pływania, tenisa stołowego i fitness. Oferta zajęć fakultatywnych poszerzyła się o lektoraty Szkoły Języków Obcych przy WZiNS w Inowrocławiu. Największą popularnością cieszą się: język angielski, język niemiecki i język francuski, ale wprowadzono również zajęcia z języka japońskiego.

Rosnąca popularność kierunku „logistyka”, spowodowała opracowanie dofinansowanej z funduszy UE specjalności „zarządzanie transportem i logistyka”, która objęła 194 studentów Wydziału z 3 kolejnych roczników w ramach projektu *Rozwój potencjału Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy w zakresie kształcenia logistyczno-transportowego*.

W 2013 r. WZiNS w Inowrocławiu aktywnie włączył się w przygotowanie edycji inowrocławskiej Bydgoskiego Festiwalu Nauki (BFN). Razem z partnerami – lokalnymi przedsiębiorcami, stowarzyszeniami, służbami mundurowymi, przygotowano listę 25 imprez, tj. pokazów, warsztatów, wykładów i semina-

riów, popularyzujących różne dyscypliny nauki. Dodatkowo wykładowcy WSG z Bydgoszczy wzbogacili program edycji inowrocławskiej BFN o kolejnych 11 imprez. „To pierwsze takie wydarzenie organizowane w Inowrocławiu, które ma promować miasto. Przeznaczone jest i dla najmłodszych, jak i seniorów” – jak krótko scharakteryzował festiwal jego koordynator, dr inż. Stanisław Dorobek. W programie każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Pokazy najnowszych technik gaśniczych, nauka w służbie kryminologii, praktyczna lekcja aerodynamiki, crash testy samochodowe, linia produkcyjna sody, tajniki astronomii czy naukowe sposoby rozwiązywania konfliktów – to tylko niektóre z listy oferowanych zajęć.

Spojrzenie w przyszłość

Patrząc z perspektywy minionych 8 lat i dokonując próby podsumowania funkcjonowania inowrocławskiego Wydziału WSG, można pokusić się o postawienie tezy, że placówka zyskała akceptację lokalnej społeczności i wrosła w pejzaż miasta. Studia na inowrocławskim Wydziale ukończyło 672 absolwentów studiów I stopnia.

Biorąc pod uwagę bliskość dużych ośrodków akademickich w Bydgoszczy i w Toruniu oraz spadkowy trend liczby studentów w kraju, należy uznać ten fakt za duży sukces. Co ważniejsze, do studiowania w Inowrocławiu składania potencjalnych kandydatów nie tylko dostępność wynikająca z lokalizacji, a co za tym idzie, wygoda w korzystaniu z oferty edukacyjnej, ale i pozytywny wizerunek wypracowany przez Wydział w ciągu minionych lat. Wizerunek dotyczący jakości kształcenia i stosunków w relacjach wykładowca-student, jak i dbałości o wysoki poziom obsługi personelu administracyjnego

Kontynuację przyjętej strategii rozwoju Wydziału wyznaczają takie cele, jak: prowadzenie badań, kształcenie studentów, poszukiwanie zastosowania wyników badań i prac rozwojowych na rzecz podmiotów zewnętrznych: przedsiębiorców oraz społeczności lokalnych i regionalnych, a w szczególności sprzężenie nauki i dydaktyki z aplikowaniem obydwu ak-

tywności do otoczenia szkoły wyższej. Wszystkie te elementy, realizowane konsekwentnie i z uporem, powinny w perspektywie najbliższych lat przynieść stabilne funkcjonowanie Wydziału Zarządzania i Nauk Społecznych WSG w Inowrocławiu.

Streszczeniem głównych zadań, które ma do spełnienia Wydział w otoczeniu lokalnym, niech będzie wypowiedź podczas inauguracji roku akademickiego 2013/2014 JM Rektora Seniora prof. WSG dra Kazimierza Marciniaka: „Uczelnia, w której progi wstępujecie, daje wam szerokie możliwości rozwoju. Jestem przekonany, że umożliwi wam wszechstronny rozwój waszych osobowości oraz wyposaży w wiedzę i umiejętności zawodowe. Chciałbym ponadto, aby studia na WSG były najpiękniejszym okresem w waszym życiu”.

3.2. Wydział Gospodarki Turystycznej w Ełku

Powstanie Wydziału Gospodarki Turystycznej (WGT) w Ełku poprzedzone zostało powołaniem Regionalnego Ośrodka Edukacyjnego (ROE), przekształconego w 2005 r. w Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny (ZOD). ROE w Ełku funkcjonuje od 19 IX 2002 r. na podstawie umowy o współpracy w zakresie turystyki, hotelarstwa oraz informacji, zawartej pomiędzy Wyższą Pomorską Szkołą Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy (obecnie WSG), a powiatem ełckim. Początkowo ROE w Ełku zajmował się organizacją konferencji, szkoleń oraz seminariów, a także działał jako punkt informacyjny Uczelni. Pierwsza konferencja naukowa z udziałem studentów niemieckiej Uczelni z Eberswalde odbyła się przy współpracy starostwa ełckiego i Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku dnia 2 VII 2003 r. Przez kolejne 2 lata Ośrodek zajmował się promocją regionu, będąc nadal organizatorem lub współorganizatorem konferencji, a także koordynatorem projektów edukacyjnych dla studentów, uczniów i społeczności lokalnej.

Pierwsza rekrutacja na studia niestacjonarne na kierunku „turystyka i rekreacja” odbyła się w 2005 r. Studia rozpoczęło prawie

100 osób, z których większość stała się 3 lata później pierwszymi absolwentami ZOD-u w Ełku, finalizując studia licencjackie I stopnia i uzyskując tytuł zawodowy licencjata na kierunku „turystyka i rekreacja” w specjalności „zarządzanie turystyką i hotelarstwem”.

Na uwagę zasługuje projekt „Lider w EGO (Ełk – Gołdap – Olecko) – aktywizacja społeczności lokalnej na obszarach wiejskich w EGO” realizowany w 2007 r. W ramach projektu prowadzono liczne szkolenia, konferencje oraz badania naukowe, angażując mieszkańców obszarów wiejskich powiatów: ełckiego, gołdapskiego i oleckiego. Problematyka projektu obejmowała: popyt na produkty rolnictwa ekologicznego, perspektywy prowadzenia hodowli i upraw ekologicznych oraz prowadzenie działalności związanej z usługami prozdrowotnymi w warunkach środowiskowych subregionu EGO. Kolejnym ważnym przedsięwzięciem realizowanym przez WSG w powiecie ełckim był projekt „Aktywny uczeń pracownik, obywatel – to ja dzięki kompetencjom kluczowym”. Projekt obejmował 3 województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie, a ROE w Ełku realizował zadania w obrębie tego projektu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Projekt był realizowany w okresie od 2009 r. do 2011 r. i objął 60 szkół ponadgimnazjalnych. W jego ramach prowadzono zajęcia dydaktyczne pozalekcyjne, bezpłatne dla uczniów klas od pierwszej do trzeciej, w trzech profilach: matematycznym, przyrodniczym i społeczno-obywatelskim. Powyższe działania wpłynęły na wyższą zdawalność matury w szkołach objętych projektem.

Dnia 30 VI 2011 r. decyzją rektora Uczelni utworzono Wydział Gospodarki Turystycznej (WGT) w Ełku. Poza kierunkiem „turystyka i rekreacja”, WGT na podstawie uchwały Senatu WSG nr 8/2011/2012 z dnia 6 III 2012 r. oraz zgody Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego uzyskał uprawnienia do prowadzenia studiów I stopnia na kierunku „geografia”.

Na wydziale zamiejscowym w Ełku od 2005 r. wypromowano 304 absolwentów kierunku „turystyka i rekreacja” w specjalnościach: „zarządzanie turystyką i hotelarstwem”,

„zarządzanie gastronomią i dietetyką”, „transport osobowy i logistyka”, „turystyka zdrowotna i spa”, „sport i rekreacja”. Ponadto na kierunku „turystyka i rekreacja” studenci WGT w Ełku mają możliwość kształcenia na drugim stopniu w systemie komplementarnym w Bydgoszczy. Do 2013 r. tytuł zawodowy magistra uzyskało w ten sposób 80 absolwentów.

W roku akademickim 2013/2014 w Ełku kształcą się 185 studentów w ramach kierunku „turystyka i rekreacja”, w obszarach studiów: „transport i logistyka”, „dietetyka i żywienie”, „turystyka i hotelarstwo”, „turystyka zdrowotna i spa”, „zarządzanie gastronomią i dietetyką”, „zarządzanie turystyką i hotelarstwem”, „gospodarka turystyczna” oraz „usługi transportowe i logistyka”. Na uwagę zasługuje fakt, iż studenci studiów niestacjonarnych w obszarze kształcenia „transport i logistyka” realizują zajęcia w ramach projektu „Rozwój potencjału Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy w zakresie kształcenia logistyczno-transportowego”. Umożliwia to m.in. uwzględnienie szerszego programu nauczania w ramach specjalistycznych zajęć dydaktycznych. Szczególnie ważnym rozwiązaniem organizacyjnym w WGT jest wprowadzenie metod i technik kształcenia na odległość, dzięki którym studenci korzystają z dodatkowych form wspierania nauczania za pomocą narzędzi internetowych, m.in.: zajęć i konsultacji z kadrą naukową WSG poprzez platformę e-learningową ONTE czy wirtualny dziekanat. Wspólne wyjazdy z wykładowcami na targi zagraniczne i obozy integracyjne, a także zjazdy konsultacyjne dają szansę bezpośredniego kontaktu z wykładowcami Uczelni.

Wydział Gospodarki Turystycznej w Ełku posiada obszerną ofertę studiów podyplomowych. Prowadzona jest tu m.in. edukacja w ramach Programu Kapitał Ludzki „Nowe kompetencje – nowe możliwości nauczyciela przedmiotów zawodowych” – 2010-2013, a ponadto na specjalnościach: „zarządzanie turystyką i hotelarstwem”, „logistyka i transport”, „terapia pedagogiczna”, „resocjalizacja z socjoterapią”, „geografia i ochrona środowiska”, „logopedia”, „oligofrenopedagogika”, „pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna”, „pla-

styka i technika” oraz „technologia żywności i żywienie człowieka”. Do 2013 studia podyplomowe ukończyło 117 osób, a naukę kontynuuje 122 słuchaczy. Organizowane są ponadto kursy, m.in. „Kurs wychowawców na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży”, który ukończyły 24 osoby.

Nową inicjatywą Wydziału jest uruchamianie Uniwersytetów Trzeciego Wieku (UTW) w ramach Regionalnej Sieci UTW Wyższej Szkoły Gospodarki. Od października 2013 r. utworzono UTW w Białej Piskiej, Prostkach oraz w Ełku.

W Wydziale Gospodarki Turystycznej w Ełku prężnie działa Samorząd Studencki, w skład którego wchodzi przedstawiciele wszystkich roczników studiów. Działalność Samorządu to przede wszystkim reprezentowanie studentów w kontaktach z władzami Uczelni, organizacja wydarzeń o charakterze rekreacyjno-kulturalnym oraz wspieranie działań podejmowanych przez pracowników Wydziału, mających na celu aktywizację studentów. Samorząd Studencki WGT w Ełku działa także na rzecz społeczności lokalnej. W pierwszych latach funkcjonowania Wydziału w Ełku aktywizowano studentów w ramach zajęć ruchowych, artystycznych i fotograficznych. Aktywnie działały także pracownie edukacji obywatelskiej, muzycznej, sportów wodnych oraz grafiki komputerowej – ta ostatnia pod hasłem „Manufaktura aktywności młodych”. W 2011 r. WSG w Bydgoszczy realizowała projekt „Starter – młodzi w biznesie”, w ramach którego utworzono studenckie kluby przedsiębiorczości m.in. w Ełku i Olecku.

WGT w Ełku może pochwalić się drużyną piłki nożnej, która uczestniczy w różnego rodzaju rozgrywkach, zarówno uczelnianych, jak i miejskich. W skład drużyny wchodzi studenci, absolwenci, a także uczniowie szkół średnich. Jednym z większych sukcesów drużyny było zdobycie w 2013 r. I miejsca w Mistrzostwach Ełku Szkół Ponadgimnazjalnych i Wyższych. Drużyna reprezentuje ponadto Wydział w corocznych rozgrywkach piłki halowej – Black Shadows Football Liga oraz Amatorskiej Lidze Piłkarskiej.

Wydział Gospodarki Turystycznej w Ełku bierze także udział w imprezach targo-

wych i wystawienniczych, zarówno w targach edukacyjnych organizowanych przez szkoły lub samorządy, a także w targach turystycznych m.in. EXPO Sejny 2013.

Każdego roku studenci WGT WSG w Ełku organizują szereg zabaw i rozrywek, które integrują społeczność studencką. Na szczególną uwagę zasługują Ełckie Juwenalia. W roku 2014 „Juwenalia 2014” organizowane są po kilkuletniej przerwie przy współudziale pozostałych ełckich uczelni, pod patronatem Prezydenta Miasta Ełk. Reaktywacja wspólnych zabaw oraz organizowane w ramach Juwenaliów zawody sportowe i rywalizacja studentów ełckich uczelni i uczniów szkół średnich przyczynia się do popularyzacji studiów wyższych, kultury akademickiej i zdrowego stylu życia wśród młodzieży Ełku i okolic.

3.3. Wydział Zarządzania i Inżynierii w Malborku

Wydział Zarządzania i Inżynierii w Malborku (ZiI) funkcjonuje od 2006 r., prowadząc studia I stopnia na kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji”. Siedziba Wydziału mieści się w zabytkowym gmachu pochodzącym z 1918 r., użytkowanym na podstawie długoterminowych umów dzierżawy. Budynek położony jest przy ul. Sikorskiego 45 w odległości około 500 m od dworca kolejowego i autobusowego i jest w pełni dostosowany do nowoczesnych standardów akademickich.

Misją Wydziału ZiI jest kształcenie na wysokim poziomie studentów i zapewnienie im odpowiedniego przygotowania do pracy w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP), prowadzenie badań naukowych, upowszechnianie ich wyników oraz nawiązywanie i zacieśnianie partnerskich relacji z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Działalność dydaktyczna

Celem kształcenia na studiach inżynierskich na kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji” jest ukształtowanie specjalistów, którzy potrafią łączyć nowoczesną wiedzę,

umiejętności inżynierskie i stosować je w praktyce gospodarczej. Zmiany w systemie społecznym i gospodarczym kraju, wynikające z potrzeby sprostania nowym i ciągle zmieniającym się potrzebom klientów, globalizacja gospodarki, natężenie walki konkurencyjnej i potrzeba współpracy z innymi organizacjami zmuszają inżyniera do pełnienia podwójnej roli: „twórcy techniki i menedżera”. Rozszerzył się więc zakres zadań, jakie stawiane są inżynierom. W szczególności oczekuje się od nich, oprócz wiedzy specjalistycznej w określonej dziedzinie techniki, również w zakresie ekonomii, zarządzania, logistyki, marketingu, rachunkowości, finansów, prawa, ekologii itp. Stąd głównym celem kształcenia na kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji” jest wykształcenie absolwenta posiadającego wiedzę inżynierską w zakresie wybranego obszaru inżynierii produkcji, którą umiejętnie połączy z wiedzą z zarządzania przedsiębiorstwem działającym w tej branży.

Podstawą opracowania programu i planów studiów oraz określenia sylwetki przyszłego absolwenta na studiach I stopnia na kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji” są Krajowe Ramy Kwalifikacji oraz zakładane efekty kształcenia dla kierunku studiów z obszaru nauk technicznych o profilu praktycznym. W trakcie 7 semestrów studiów (3,5 roku) i realizowanych praktyk studenci zdobywają wiedzę i umiejętności, które odzwierciedlają profil intelektualno-osobowościowy absolwenta określony dla studiowanego kierunku. Łącznie w planach studiów przewiduje się 5250 godzin nakładu pracy studenta. Liczba punktów ECTS możliwych do zdobycia podczas całego cyklu kształcenia wynosi 210.

W procesie kształcenia studentów stosowane są metody nauczania, które umożliwiają studentom opanowanie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych, a dodatkowo pozwalają na rozwijanie indywidualnych zainteresowań i zdolności. Metody nauczania stosowane na kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji” to:

- metody podające: wykład z prezentacją multimedialną;

- metody aktywizujące: wykład interaktywny, ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia laboratoryjne, projektowe, konsultacje, zajęcia praktyczne (terenowe), gry symulacyjne itd.

Dodatkową formą wykorzystywaną w dydaktyce jest elektroniczna platforma edukacyjna „e-WSG”. Elementem indywidualizacji kształcenia na kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji” jest oferta profilowanych przedmiotów kształcenia ogólnego, obszarowych i do wyboru oraz wykładów eksperckich.

Oferta edukacyjna na kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji” corocznie aktualizowana jest na podstawie badania rynku oraz diagnozowanego zapotrzebowania. Dydaktyka odbywa się w takich obszarach kształcenia, jak: „inżynieria produkcji przemysłowej”, „informatyka w zarządzaniu przedsiębiorstwem”, „zasoby ludzkie i ekonomika produkcji”, „zarządzanie finansami i rachunkowość”, „zarządzanie bezpieczeństwem i jakością pracy”, „logistyka w produkcji i transporcie”, „logistyka służb mundurowych”. Zajęcia realizowane są w 2 pracowniach komputerowych i laboratoriach: fizyki, metrologii oraz podstaw elektrotechniki i elektroniki.

Studenci Wydziału mogą korzystać z Filii Biblioteki Głównej WSG. Zgromadzony księgozbiór obejmuje tytuły wymienione w programach nauczania dla kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji”, literaturę podstawową wraz z literaturą uzupełniającą. Biblioteka oferuje też dostęp do wielodzielnych baz danych czasopism elektronicznych EBSCO (Academic Search Complete i Hospitality & Tourism Complete) oraz ELSEVIER i SPRINGER. Osoby zainteresowane informacją prawną mogą skorzystać z programu LEX POLONICA MAXIMA. W Czytelni na 40 miejsc znajdują się stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu.

Wydział daje również możliwość uzupełnienia wykształcenia oraz uzyskania dodatkowych kwalifikacji na zajęciach w ramach szerokiej oferty studiów podyplomowych oraz kursów, szkoleń i warsztatów. Poza licznymi kierunkami studiów podyplomowych, oferowanymi przez Uczelnię, takimi, jak m.in.:

„bezpieczeństwo i higiena pracy”, „zarządzanie zasobami ludzkimi”, „manager produkcji”, „przygotowanie pedagogiczne”, Wydział ZiI proponuje unikatowe studia podyplomowe na kierunku „zarządzanie gospodarką łowiecką i wycena szkód”.

Działalność naukowa

Pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Zarządzania i Inżynierii w Malborku aktywnie podwyższają swoje kwalifikacje zawodowe. Publikują wyniki badań zarówno w czasopismach o zasięgu lokalnym czy krajowym, jak w czasopismach z Listy Filadelfijskiej. Efektem współpracy z przedsiębiorstwami z regionu są badania prowadzone w skali lokalnej i regionalnej, które pozwalają zdiagnozować stan aktualny oraz wskazać kierunki dalszego rozwoju lub też niezbędnych zmian w tychże przedsiębiorstwach. Współinicjatorami tych badań i ich beneficjentami są często studenci zainteresowani rozwojem przedsiębiorstwa, będącące ich miejscem pracy.

Wydział ZiI w Malborku zorganizował w dniach 17-18 V 2010 r. I Ogólnopolską Konferencję Naukową „Metody inżynierskie w zarządzaniu”, która odbyła się w siedzibie WSG w Malborku. Pracownicy Wydziału biorą czynny udział w warsztatach, seminariach, szkoleniach oraz wykładach otwartych, cyklicznie organizowanych we współpracy z Urzędem Miasta w Malborku, Powiatowym Urzędem Pracy, Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz Malbork Welcome Center. Najważniejsze z nich to:

- Malborskie Dni Przedsiębiorczości;
- Akademickie Targi Przedsiębiorczości;
- Malborska Olimpiada Przedsiębiorczości;
- Warsztaty i szkolenia w ramach Lokalnego Okienka Przedsiębiorczości.

Studenci kierunku „zarządzanie i inżynieria produkcji” rozwijają swoje zainteresowania w Studenckim Kole Naukowym

Przedsiębiorczości (SKNP), które zajmuje się promowaniem przedsiębiorczości wśród studentów, prowadzeniem badań wśród społeczności lokalnej z terenu Malborka i okolicznych powiatów oraz utrzymywaniem stałych kontaktów z regionalnymi przedsiębiorstwami. Wyniki badań prezentowane są podczas spotkań Koła, a najlepsze referaty prezentowane są na konferencjach dla młodych naukowców.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Zacieśnianie partnerskich relacji z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego ma swoje odzwierciedlenie w porozumieniach zawartych z przedsiębiorstwami z Malborka i regionu. Podstawowym celem współpracy jest efektywne wykorzystanie posiadanego potencjału, wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy nauką a przemysłem, realizacja wspólnych projektów i podejmowanie działań związanych z rozwijaniem specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych studentów. W każdym kolejnym roku akademickim współpraca zostaje poszerzana o nowe przedsiębiorstwa z regionu. Obecnie Wydział posiada porozumienia o współpracy m.in. z: Flextronics International Poland – Spółka z.o.o., Jabil Circuit Poland – Spółka z.o.o., Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Dawid” – Spółka z.o.o., Malbork Welcome Center, Lacroix Electronics – Sp. z o.o.

Inicjowanie, rozwijanie i umacnianie relacji partnerskich z otoczeniem znajduje również swoje odzwierciedlenie w porozumieniach zawartych z Zespołami Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 i nr 4 w Malborku; wśród partnerów znajdują się ponadto szkoły gimnazjalne i podstawowe – Wydział ZiI objął m.in. patronat nad klasą o profilu matematyczno-przyrodniczym przy Zespole Szkół nr 2. Krzewienie wiedzy i ukazywanie nauki w atrakcyjnych formach powoduje, że dzieci już od najmłodszych lat kształtują w sobie pozytywne nawyki pogłębiania wiedzy. Wydział współpracuje także z podmiotami zajmującymi się działal-

nością sportową (m.in. podpisane Porozumienie o współpracy z Młodzieżowym Ośrodkiem Piłkarskim „Pomezania Malbork” oraz objęcie patronatem drużyny piłkarskiej tegoż klubu z grupy wiekowej junior młodszy).

Wydział poszerza również swoją ofertę o inicjatywy mające na celu integrację i aktywizację lokalnej społeczności. Zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie, Wydział stworzył ofertę wykładów, kursów i warsztatów w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku, dzięki czemu każdy słuchacz może rozwijać swoje umiejętności według zainteresowań i indywidualnych potrzeb; są kursy językowe i warsztaty: komputerowe, rekreacyjno-sportowe, rehabilitacyjne, hobbyistyczne. Kształcenie w zakresie języków obcych, zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci, oferowane jest przez Szkołę Języków Obcych, działającą przy Wydziale.

Wydział dba również o rozwój najmłodszych pokoleń i proponuje dzieciom zajęcia w ramach Uniwersytetu Dziecięcego, na których mali „studenci” mogą poznawać świat „na wesoło” i „na poważnie”, słuchać wykładów, prowadzić doświadczenia i eksperymenty, a na warsztatach „Robo Lab” rozwijać zdolności wizualno-przestrzenne poprzez budowę i programowanie robotów.

Oferta Wydziału obejmuje również zajęcia, podczas których, oprócz zdobycia bądź uzupełnienia wiedzy, uczestnicy mogą poprawić swoją kondycję, a przedstawicielki „płci pięknej” rozwijać zainteresowania na zajęciach w ramach Akademii Kobiet.

Życie studenckie

Na Wydziale ZiI działa Samorząd Studencki. Jego podstawowym zadaniem jest reprezentowanie interesów studenckich, obrona przestrzegania i poszanowania praw studentów, kreacja życia kulturalnego środowiska akademickiego. Samorząd prowadzi działalność charytatywną, wspierając: fundacje, domy dziecka, przedszkola integracyjne, schroniska dla zwierząt. Ponadto jest inicjatorem szeregu imprez i wydarzeń kulturalnych, takich jak: organizacja juwenaliów, otrzęsin, koncertów mu-

zycznych, happeningów, włączając się również w sposób aktywny w organizację miejskich imprez kulturalnych i sportowych: Dni Malborka, Oblężenie Malborka, Magic Malbork itp.

Samorząd Studencki Wydziału ZiI w Malborku, angażując się w inicjatywy społeczne mieszkańców miasta, sam jednocześnie jest pomysłodawcą i realizatorem wielu z nich. Organizuje np. coroczne zawody Futsalu WSG CUP, w których biorą udział reprezentacje różnych uczelni wyższych Malborka, a także drużyny złożone z pracowników regionalnych przedsiębiorstw, co stwarza bardzo dobre warunki do zacieśniania współpracy.

Na boiskach piłkarskich malborski Wydział reprezentuje drużyna „WSG Malbork”, która bierze udział w wielu rozgrywkach, m.in. w Amatorskiej Lidze Piłki Nożnej w Nowym Stawie, Powiatowej Malborskiej Lidze Piłki Nożnej, meczach pokazowych czy turniejach organizowanych przez partnerów Wydziału.

3.4. Wydział Zarządzania i Przedsiębiorczości w Słupsku

W roku 2006 Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy podpisała porozumienie o współpracy z Centrum Edukacyjnym TECHNIK w Słupsku, które działając od 1999 r. wykształciło tysiące osób na poziomie szkół średnich, policealnych, a także na prowadzonych warsztatach, szkoleniach, kursach oraz innych formach aktywności edukacyjnej ludzi dorosłych. Zawarte w 2006 r. porozumienie dotyczyło współpracy naukowo-dydaktycznej, której zakres obejmował organizację studiów podyplomowych, specjalistycznych szkoleń, kursów i certyfikacji oraz wdrażanie projektów. Początkowo WSG utworzyła w Słupsku Punkt Konsultacyjny, przekształcony niebawem w Regionalny Ośrodek Edukacyjny.

Studia podyplomowe, kursy i szkolenia

Pierwsze kierunki studiów podyplomowych skierowane były do nauczycieli, którzy chcieli uzyskać kwalifikacje do nauczania dodatkowego przedmiotu. Początkowo grupa

słuchaczy liczyła 30 osób, które rozpoczęły naukę na 3 kierunkach: a) „wychowanie do życia w rodzinie”, b) „wiedza o społeczeństwie i edukacja europejska”, c) „technika i wychowanie komunikacyjne”. Pierwszy egzamin dyplomowy kończący 3-semestralne studia podyplomowe przeprowadzony został 17 II 2008 r. Od tego czasu do początku 2010 r., na zakończonych 18 kierunkach studiów podyplomowych dodatkowe kwalifikacje uzyskało już 200 słuchaczy, jednocześnie w trakcie realizacji było kolejnych 21 kierunków studiów podyplomowych. W marcu 2010 r. odbyło się kolejne wręczenie świadectw ukończenia studiów podyplomowych Wyższej Szkoły Gospodarki. Dokumenty odebrali słuchacze kierunków nauczycielskich, administracyjnych, specjalistycznych oraz bezpłatnych studiów podyplomowych, współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. W uroczystości uczestniczył Przemysław Ziółkowski, ówczesny Kierownik Studiów Podyplomowych WSG w Bydgoszczy.

Studia podyplomowe dają wielu absolwentom szkół wyższych szansę na przekwalifikowanie się, a nawet zmianę dotychczas wykonywanego zawodu. Specjalistom stwarzają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji oraz zaktualizowania posiadanej już wiedzy. Zainteresowanie studiami podyplomowymi jako formą zdobycia dodatkowych kwalifikacji najbardziej widoczne było wśród pracowników placówek oświatowych. Rozszerzono zatem ofertę edukacyjną dla nauczycieli o kolejne studia kwalifikacyjne. Jednocześnie wprowadzone zostały do oferty kierunki studiów podyplomowych skierowane do kadry administracyjnej i menedżerskiej przedsiębiorstw państwowych oraz firm prywatnych. Oferta Regionalnego Ośrodka Edukacyjnego WSG w Słupsku obejmowała 35 kierunków studiów podyplomowych: nauczycielskich, biznesowych, europejskich, ekonomicznych, z zakresu zarządzania. W roku akademickim 2010/2011 oraz 2011/2012 nastąpił kolejny wzrost naboru – każdego roku dołączało blisko 200 nowych słuchaczy. Maksymalna liczba słuchaczy wynosiła około 400 osób. Dzięki szerokiej ofercie i konkurencyjnym cenom Regionalny Ośrodek Edukacyjny w Słupsku wygrywał konkursy na

studia podyplomowe dla nauczycieli i pracowników administracji, zlecane przez starostwa powiatowe w regionie. Zajęcia realizowane były w Słupsku, Lęborku oraz Bytowie.

Wraz z rozwojem WSG zwiększała się również słupska oferta studiów podyplomowych. Od 2013 r. słuchacze mają już do wyboru 55 kierunków, z których część została uruchomiona na prośbę słuchaczy i absolwentów. Słupski ośrodek popiera bowiem ideę współtworzenia oferty przez samych uczestników, którzy pochodząc z różnych środowisk, sygnalizują pojawiające się tam potrzeby edukacyjne. Rodzinna atmosfera, stały kontakt ze słuchaczami, absolwenci powracający na kolejne kierunki studiów – to najważniejsze atuty słupskiej placówki. Pod względem liczby kierunków Słupsk zajmuje pierwsze miejsce wśród wydziałów zamiejscowych WSG prowadzących studia podyplomowe. Zainicjowane tu kierunki tych studiów realizowane są również w Elku, Malborku oraz w siedzibie Uczelni w Bydgoszczy.

Studia I stopnia

W 2009 r. Regionalny Ośrodek Edukacyjny w Słupsku przekształcony został w Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny (ZOD) WSG. Tym samym absolwenci szkół TECHNIKA oraz innych szkół ponadgimnazjalnych uzyskali możliwość rozpoczęcia nauki na studiach I stopnia.

W dniu 22 I 2010 r. w siedzibie Centrum Edukacyjnego TECHNIK przy ul. Przemysłowej 35 w Słupsku odbyła się inauguracja pierwszego roku akademickiego studiów I stopnia na kierunku „turystyka i rekreacja”, podczas której nastąpiło przekazanie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie utworzenia i działalności Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Słupsku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (zajęcia dydaktyczne dla studentów I roku rozpoczęły się już jesienią 2009 r.). W uroczystości uczestniczyły władze Uczelni reprezentowane przez: Prorektora ds. Kształcenia i Studentów doc. Marka Grabiszewskiego, Dziekana i Prodzieka-

na Wydziale Turystyki i Geografii – dr Alinę Kaloszę i mgra Jerzego Matuszaka. Obecni byli właściciele, założyciele i pracownicy Centrum Edukacyjnego TECHNIK – mgr inż. Henryk Szyc i mgr Bożena Musznicka, a także władze samorządowe, przedstawiciele lokalnych instytucji turystycznych i pracodawcy branży turystyczno-hotelarskiej regionu: Dyrektor Słupskiej Izby Przemysłowo-Handlowej Zdzisław Andrzej Walo i dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych.

Znaczenie nowego ośrodka akademickiego na mapie Słupska szybko rosło, postanowiono więc przekształcić ZOD w Wydział Zarządzania i Przedsiębiorczości Wyższej Szkoły Gospodarki (WZiP). W roku akademickim 2013/2014 w ramach niestacjonarnych studiów licencjackich na kierunku „turystyka i rekreacja” oferowanych jest 12 obszarów kształcenia.

Uniwersytet Trzeciego Wieku

W maju 2012 r. Wydział Zarządzania i Przedsiębiorczości, przy współpracy z Centrum Edukacyjnym TECHNIK, utworzył Pomorski Uniwersytet Trzeciego Wieku (PUTW), który oferuje różne formy aktywizacji i edukacji zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie.

Podczas uroczystej inauguracji dziekan Wydziału Zarządzania i Przedsiębiorczości mgr inż. Henryk Szyc wręczył uczestnikom symboliczne indeksy, włączając ich w poczet słuchaczy działającej przy Uczelni Regionalnej Sieci Uniwersytetów Trzeciego Wieku – najpopularniejszej w ostatnich latach formy edukacji ludzi starszych, istotnej i potrzebnej z uwagi na zachodzące w świecie zmiany demograficzne i ich konsekwencje.

Pomorski Uniwersytet Trzeciego Wieku, odpowiadając na zainteresowanie słuchaczy, stworzył bogatą ofertę wykładów, kursów i warsztatów, aby każdy mógł rozwijać swoje umiejętności według zainteresowań i indywidualnych potrzeb. Studenci biorą udział w zajęciach z kulturoznawstwa, socjologii, psychologii, prawa, turystyki i ekonomii. Chętni mogą zapisać się także na warsztaty artystyczne, językowe, komputerowe, fotograficzne, warsztaty

zdrowia i urody czy zajęcia dotyczące mody i stylu ubierania się w każdym wieku. Liczba słuchaczy PUTW sukcesywnie rośnie; w 2014 r. jest to około 70 osób. Słupscy seniorzy z zainteresowaniem uczestniczą w wycieczkach krajoznawczych – zwiedzali m.in. pałac Bismarcka w Warcinie, byli również na zakończeniu roku akademickiego w WSG. Pozwoliło im to poznać uczelnię patronacką, jak i filie zrzeszone w Regionalnej Sieci Uniwersytetów Trzeciego Wieku WSG.

W grudniu 2013 r. Pomorski Uniwersytet Trzeciego Wieku wraz z Centrum Edukacyjnym TECHNIK odebrał certyfikat „Miejsca przyjaznego seniorom” przyznawany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenie „Horyzont”, Miejską Bibliotekę Publiczną, Regionalny Ośrodek EFS w Słupsku. Głównym celem akcji było wyłonienie miejsc, w których funkcjonuje specjalna oferta skierowana do seniorów, w formie np. rabatów, specjalnych zajęć, czy funkcjonalności miejsca uwzględniającej potrzeby osób starszych. Ocenił m.in., jak oferta jest realizowana, sposób, w jaki firmy starały się z nią dotrzeć do seniorów, czy miejsce jest otwarte na współpracę z innymi grupami wiekowymi. Certyfikat otrzymały podmioty, które mają specjalną ofertę, z której seniorzy mogą korzystać. Miejsca te będą promowane w mediach, na stronach organizatorów akcji. Wydana zostanie także specjalna publikacja, w której miejsca będą opisane, a wydawnictwo zostanie rozprowadzone wśród seniorów.

Blisko 8 lat współpracy Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z Centrum Edukacyjnym TECHNIK w Słupsku to obustronny rozwój, planowanie długofalowych projektów oraz stworzenie miejsca przyjaznego dla słuchaczy i studentów obu placówek. Transformacja Ośrodka WSG w Słupsku, od Punktu Konsultacyjnego, poprzez Regionalny Ośrodek Edukacyjny, następnie Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny, aż do Wydziału Zarządzania i Przedsiębiorczości, wymagała wzajemnego zaangażowania, wspólnie określonej ścieżki rozwoju oraz dużego nakładu pracy obu stron. Obecnie WZiP w Słupsku WSG jest największym w regionie ośrodkiem realizującym

55 kierunków studiów podyplomowych i wyróżniający się rzetelnością oraz jakością świadczonych usług. Najbliższe plany Wydziału to ugruntowanie pozycji na studiach I stopnia oraz rozpoczęcie kształcenia na poziomie studiów II stopnia.

3.5. Wydział Techniczny w Toruniu

Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dniem 1 VII 2011 r. utworzony został Wydział Techniczny w Toruniu (WT). Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczności Torunia i okolic, za priorytety uznano: zharmonizowanie działalności dydaktycznej i naukowej, podjęcie współpracy z lokalnymi partnerami oraz działanie na rzecz Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego. Inicjatywa propagująca kształcenie na kierunkach technicznych spotkała się z aprobatą Urzędu Miasta w Toruniu.

Dnia 1 X 2011 r. na Wydziale Technicznym w Toruniu naukę w formie stacjonarnej jak i niestacjonarnej rozpoczęli studenci kierunków „budownictwo” i „mechatronika”, a od roku akademickiego 2012/2013 także na kierunku „fizjoterapia”. Początkowo dziekanat umiejscowiony był w budynku przy ul. Pod Krzywą Wieżą 24. Tam również odbywały się zajęcia studentów studiów stacjonarnych na kierunku „architektura”. Absolwent studiów technicznych po 3,5- lub 4-letniej nauce otrzymuje tytuł inżyniera, a w przypadku „fizjoterapii” tytuł licencjata uprawniającego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty. Kierunek ten na WT w Toruniu funkcjonuje w ramach struktury Instytutu Zdrowia i Kultury Fizycznej WSG w Bydgoszczy. Od roku akademickiego 2013/2014 studenci „fizjoterapii” podjęli edukację wykorzystując bazę lokalową kierunków medycznych, realizowanych od 7 lat w ramach Studium Zdrowia Centrum Edukacji Dorosłych w Toruniu. Studenci korzystają także ze specjalistycznych laboratoriów i pracowni w siedzibie Uczelni w Bydgoszczy. Program studiów obejmuje bardzo dużą liczbę godzin zajęć praktycznych i ćwiczeń, które są realizowane

w różnorodnych placówkach medycznych, ośrodkach SPA, sanatoriach, przychodniach, również zagranicą, co potwierdza nowoczesny system kształcenia w WSG nastawiony na zdobycie praktycznych umiejętności. Zarówno baza, jak i kadra dydaktyczna spełniają oczekiwania studentów, co potwierdzają wypowiedzi i ankiety ewaluacyjne.

Oferta edukacyjna WT, obejmująca 26 specjalności studiów I stopnia, została poszerzona o studia podyplomowe, kursy i szkolenia w obszarach nauk technicznych, nauk o zdrowiu i sporcie.

Od roku 2013 Wydział Techniczny mieści się przy ul. Grunwaldzkiej 25B, w otoczeniu szkół ponadgimnazjalnych o profilach technicznych. Wybór lokalizacji pozwala na stworzenie optymalnych warunków kształcenia z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury w postaci wyspecjalizowanych laboratoriów i sal dydaktycznych. Studia na WT w Toruniu to połączenie wiedzy teoretycznej, zdobywanej podczas wykładów, z wiedzą praktyczną, przekazywaną na ćwiczeniach i w laboratoriach. Dodatkową możliwością poszerzenia wiedzy są materiały zamieszczone na platformie edukacyjnej WSG-ONTE. Kształcenie realizowane jest przez nauczycieli akademickich, gwarantujących wysoki poziom wiedzy i umiejętności.

Wydział Techniczny wspiera wszelką działalność, której celem jest upowszechnianie nauk technicznych oraz wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa regionu. Poza kształceniem, zajmuje się również krzewieniem kultury technicznej wśród uczniów szkół różnego szczebla, starając się wspierać szkoły poprzez wzbogacanie prowadzonych zajęć wykładami autorskimi oraz pokazami praktycznymi. Dzięki przychylności władz Miasta Torunia został opracowany program działań na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego i technicznego. Wielopłaszczyznowy program obejmuje m.in. współpracę ze szkołami w zakresie metodyczno-programowym oraz ze środowiskiem biznesowym regionu.

Wydział Techniczny uczestniczy również w aktywizacji osób niepełnosprawnych w ramach Programu PAMON (Program Animacji Młodych Osób Niepełnosprawnych),

współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Wspólnie z Punktem Informacji o Unii Europejskiej Europe Direct, działającym przy Wydziale Technicznym, organizowane są spotkania dotyczące zasad i funkcjonowania struktur Unii Europejskiej, głównie na poziomie szkół podstawowych i gimnazjów, a także prowadzenie warsztatów dotyczących przedsiębiorczości dla gimnazjalistów.

3.6. Regionalne ośrodki edukacyjne

Idea tworzenia ośrodków regionalnych narodziła się w Wyższej Pomorskiej Szkole Turystyki i Hotelarstwa w 2001 r., kiedy powstało Centrum Współpracy Regionalnej (CWR), którego celem była koordynacja współpracy Uczelni z wybranymi jednostkami administracji samorządowej, głównie na szczeblu powiatowym. Nawiązano bezpośrednie kontakty z samorządami w Wielkopolsce (Rogoźno, grudzień 2001), a pierwszą umowę o współpracy WPSTiH podpisała z władzami powiatu obornickiego w dniu 26 II 2002 r. Współpraca z samorządami zaczęła się rozszerzać na północną i centralną część Polski. Podjęto rozmowy w takich miastach, jak: Brodnica (IV 2002 r.), Rypin (IV 2002 r.), Chojnice (V 2002 r.), Kołobrzeg (VII 2002 r.), Szczytno i Ełk (VII 2002 r.), Elbląg (VIII 2002 r.) oraz Wałcz (IX 2002 r.). Rozmowy te zakończyły się podpisaniem umów o współpracy między WPSTiH a władzami samorządowymi następujących miast: Rogoźno (26 II 2002 r.), Radziejów (15 III 2002 r.), Brodnica (19 IX 2002 r.), Chojnice (4 VI 2002 r.), Rypin (14 VI 2002 r.), Ełk (19 IX 2002 r.) oraz Kołobrzeg (23 X 2002 r.). ROE w Inowrocławiu powstał w 2006 r., w Słupsku w 2007 r. (od 2006 r. punkt konsultacyjny), w Malborku w 2006 r. (wydział zamiejscowy), i w Toruniu od 2011 r. (wydział zamiejscowy).

Szeroki zakres planowanych długofalowo działań dwustronnych przełożył się na decyzję władz Uczelni o utworzeniu Centrum Współpracy Regionalnej (CWR). Na dyrektora CWR powołany został Janusz Sewerniak, a na sekretarza Alicja Gołata (od grudnia

2002 r. Agnieszka Walczak). Samorządy terytorialne reprezentowali, powołani przez władze Uczelni, kierownicy ośrodków regionalnych. Przedstawione idee oraz rozmowy w sprawie powoływania poszczególnych ośrodków regionalnych nie do końca jednak doprowadziły do funkcjonowania zamierzonego systemu współdziałania ośrodków regionalnych z macierzystą Uczelnią. Początkowo dobrze rokująca współpraca nie zaowocowała dalszym ścisłym współdziałaniem. Mimo wstępnych rozmów w takich miastach, jak: Wałcz, Elbląg, Chojnice i Turek, ostatecznie nie powołano tam ośrodków regionalnych.

Mimo różnych losów działania poszczególnych ośrodków regionalnych należy podkreślić, że ważną rolę odgrywa Mazurski Ośrodek Regionalny w Ełku. Ośrodek ten przekształcił się najpierw w Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny (ZOD), a następnie w Wydział Zamiejscowy w Ełku, z systematycznie zwiększającą się liczbą studentów, nowymi kierunkami kształcenia oraz coraz liczniejszą kadrą dydaktyczną. Taki kierunek działania stał się także motywacją do współpracy w wielu dziedzinach z WSG i władzami samorządowymi. Przykładem może być opracowanie podstaw tworzenia klastra turystycznego dla obszaru EGO (powiaty Ełk, Gołdap i Olecko), a następnie dla powiatów: Suwałki i Augustów. Innym przykładem jest współpraca Uczelni z ośrodkiem regionalnym w Radziejowie, w wyniku czego powstał „Program kreowania nowych miejsc pracy w powiecie radziejowskim przez zrównoważony rozwój gospodarczy”.

Od początku działania Centrum Współpracy Regionalnej, w poszczególnych ośrodkach formy współpracy były następujące:

- 1) wspólne opracowanie materiałów informacyjnych (foldery, mapy) oraz bieżących informacji i działań promocyjnych dotyczących Uczelni w lokalnych mediach (prasa, radio, telewizja kablowa, akcje plakatowe, tablice informacyjne w siedzibach ośrodków i wyeksponowanych punktach miejscowości, „drzwi otwarte”);

- 2) rozmowy kwalifikacyjne z kandydatami na studia;
- 3) badania terenowe dla studentów na obszarze zasięgu ośrodków regionalnych, praktyki studenckie, obozy naukowe, wyjazdy studialne, działalność wydawnicza (publikacje dotyczące regionu);
- 4) organizacja szkoleń, odczytów i seminariów naukowych (prace studialne, programy operacyjne, strategie promocji, badania rynków, analizy ekonomiczne i biznesplany, ekspertyzy);
- 5) uroczyste inauguracje roku akademickiego w ośrodkach regionalnych;
- 6) tworzenie zbiorów bibliotecznych w ośrodkach regionalnych;
- 7) organizacja wspólnych konferencji o charakterze naukowym i popularnonaukowym;
- 8) bieżące kontakty z władzami samorządowymi, w tym organizacja konferencji i seminariów naukowych;
- 9) współpraca podczas przygotowania ofert projektów badawczych pod patronatem Uczelni i władz samorządowych dotyczących obszarów znajdujących się w zasięgu oddziaływania poszczególnych ośrodków regionalnych;
- 10) organizacja kursów szkoleniowych dla wybranych specjalizacji, np. dla przewoźników transportu samochodowego, w dziedzinie tworzenia obiektów gastronomicznych itp.

Wśród szczególnie zasłużonych kierowników ośrodków regionalnych można wymienić: Julię Burbę i Agnieszkę Danielewicz (Ełk), Wiesławę Kusztal (Brodnica), Jerzego Misiaka (Rypin/Nadróż), Jacka Kalocińskiego (Radziejów) oraz Gustawa Wańkowicza (Rogoźno).

4.

Zasoby infrastrukturalne

4.1. Kampus uczelniany

Kampus akademicki WSG w Bydgoszcy położony jest nad Brdą, w północno-wschodniej części historycznej dzielnicy Okole. Obejmuje obszar około 8 ha śródmiejskiej przestrzeni (w tym ponad 500-metrowa linia brzegowa Brdy) i zlokalizowany jest pomiędzy ulicami: Marszałka Focha, Grottgera, Garbary, Kącik, Naruszewicza oraz Królowej Jadwigi. Mieszczą się tu obiekty dydaktyczne, administracyjne, usługowe i rekreacyjne oraz tereny zielone i sportowo-rekreacyjne. W wyniku działań rewitalizacyjnych i przekształceń przestrzenno-funkcjonalnych powstała przestrzeń miejska o przeznaczeniu akademickim, która jest odzwierciedleniem tendencji związanej z usytuowaniem budynków uniwersyteckich w centrum miasta. W przeszłości obszar ten w przeważającej mierze pełnił funkcje produkcyjne, portowe, usługowe, ale także mieszkaniowe. Zasadnicza, a zarazem najstarsza część kampusu obejmuje dawne tereny i zabudowę fabryczną garbarni należącej do Ludwika Buchholza oraz inne obiekty poprzemysłowe i magazynowe.

Garbarnia Buchholza

W 1862 r. Ludwik Buchholz kupił parcele na prawym brzegu Brdy, ówczynie u zbiegu obecnych ulic Garbary i Grottgera, gdzie zbudował dużą garbarnię. Projekt całego kompleksu fabrycznego przygotował mistrz ciesielski Heinrich Mautz. Posesje sukcesywnie zabudowywano budynkami fabrycznymi i mieszkalnymi.

Fabryka była szybko rozwijającym się przedsiębiorstwem. Garbarnia Buchholza u progu XX w. należała do największych fabryk skór na wschód od Łaby. Zatrudniała 170 osób i przerabiała 140 tys. skór rocznie. Po II wojnie światowej fabryka została upaństwowiona i przejęta przez Państwową Fabrykę Skór w Bydgoszcy (później Zakłady Obuwnicze „Kobra”), która funkcjonowała jeszcze w latach 80. XX w. W ostatniej dekadzie ubiegłego stulecia zaprzestano w niej produkcji skór.

Na terenie dzisiejszego kampusu, w jego południowej części (budynki: G, H, I, J), w drugiej połowie XIX w. zlokalizowane były obiekty fabryczne, zabudowania gospodarcze oraz zabudowa mieszkaniowa właścicieli.

W późniejszym okresie (XX w.) funkcjonowała tu ponadto fabryka płyt, papierów i chemikaliów fotograficznych „Alfa” (Państwowe Zakłady Fototechniczne „Foton”), a także fabryka czekolady „Jutrzenka”, Żegluga Bydgoska oraz port rzeczny.

Większość budynków wchodzących w skład dzisiejszego kampusu powstała w okresie międzywojennym (lata 30. XX w.) i powojennym (lata 50. i 60. XX w.) na fundamentach dawnego zespołu zabudowy garbarni oraz infrastruktury im towarzyszącej (w tym obiektów reprezentacyjnych i mieszkalnych). Z połowy XIX w. zachowały się jedynie budowle o funkcjach mieszkalnych i reprezentacyjnych.

Brownfields – tereny poprzemysłowe

Proces restrukturyzacji i reorganizacji, a także intensywnych przekształceń własnościowych przedsiębiorstw działających na terenie obecnego kampusu rozpoczął się już w I połowie XX w. W ich efekcie nastąpiło znaczne rozdrobnienie lub zanik dotychczasowych funkcji produkcyjnych i magazynowych poszczególnych obiektów. Część zabudowy i infrastruktury oraz sam teren ulegały stopniowej degradacji i dewastacji. Pozostały tereny poprzemysłowe (brownfields), charakteryzujące się negatywnymi skutkami poprzedniego użytkowania i dekapitalizacją infrastruktury technicznej, a także zanieczyszczeniem i skażeniem środowiska.

Na przełomie XIX i XX w. obszary te stanowiły dziedzictwo epoki industrialnej, świadczyły o tożsamości miejsca i wymagały nadania im nowej funkcji użytkowej (odpowiadającej współczesnym potrzebom) oraz włączenia w strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta.

Rewitalizacja

Współcześnie rewitalizacja oznacza działanie, którego celem jest zmiana struktury przestrzenno-funkcjonalnej zdegradowanych obszarów miejskich oraz ożywienie społeczno-

-gospodarcze. Docelowo proces rewitalizacji prowadzi do ponownego włączenia obszarów zdegradowanych w strukturę miasta. Działaniami rewitalizacyjnymi obejmowane są historyczne centra miast, obszary i obiekty poprzemysłowe, pokomunikacyjne, poportowe i powojaskowe, tereny zielone oraz przestrzenie publiczne położone nad rzekami, kanałami lub innymi zbiornikami wodnymi, które stanowiły w przeszłości istotny element rozwoju gospodarczego miast.

W strategii i różnych planach rozwoju WSG, gdzie ważnym elementem jest rewitalizacja kampusu, wskazać można wiele powiązań z opracowaną w USA strategią City of Learning (COL) łączącą edukację z planowaniem i rozwojem miast. Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, dostrzegając konieczność podejmowania tego typu działań, inicjowała i nadal realizuje proces rewitalizacji terenów poprzemysłowych, na których prowadzi swoją działalność. Celem prac rewitalizacyjnych jest przywracanie i rozwój centrotwórczych funkcji w obszarze XIX-wiecznego śródmieścia, z zachowaniem ciągłości dziedzictwa historycznego. W praktyce oznacza to przekształcenie poprzemysłowego terenu byłej garbarni oraz budowli o innym przeznaczeniu w nowoczesny i funkcjonalny kampus, czyli kształtowanie przestrzeni o nowej strukturze funkcjonalnej. Dominująca do lat 90. XX w. funkcja przemysłowa została zastąpiona przez nowe funkcje: akademickie, rekreacyjne, sportowe i kulturalne. Idea i główne założenia działań rewitalizacyjnych oparte są na holistycznym, zintegrowanym ujęciu procesu rewitalizacji, który łączy wymiar społeczny z gospodarczym, środowiskowym, kulturowym i przestrzenno-budowlanym.

Pierwsze działania rewitalizacyjne WSG podjęła już w 1999 r. Początkowo obejmowały one głównie prace porządkowe i adaptacyjne, w tym remonty, modernizacje itp. budynków i terenów przejętych na przełomie XX i XXI w. Wiodącym celem tego etapu przekształceń było przystosowanie obiektów poprzemysłowych (w tym magazynowych) i mieszkalnych do podstawowej działalności Uczelni – dydaktycznej oraz do funkcji biurowych. Ponadto zrehabilitowano zdegradowane

i zanieczyszczone grunty, na których urządzono tereny zielone i sportowo-rekreacyjne nad Brdą. W kolejnym etapie rewitalizacji zaadaptowano budynki pofabryczne i gospodarcze, także dla celów kulturalnych. Zwieńczeniem okresu przekształcania nieużytków w nowoczesny kampus akademicki była całkowita przebudowa budynku C oraz budowa nowych obiektów – K i M. Sukcesywnie przekształcano układ komunikacyjny, infrastrukturę kanalizacyjną i teletechniczną oraz urządzono zielone otoczenie budynków. [tab.1, ryc.1]

Community relations

Zgodnie z szeroko rozumianą ideą rewitalizacji, oprócz przedsięwzięć o charakterze przestrzenno-budowlanym, Uczelnia inicjuje

i realizuje także działania w wymiarze społecznym. Rewitalizacja bowiem to nie tylko odnowa tego, co nieożywione, ale także tego, co tętniące życiem, społeczne i ludzkie. Wdrażana od kilku lat idea otwartego kampusu sprzyja kontaktom z najbliższym otoczeniem. W takim wymiarze prowadzonych działań rewitalizacyjnych najważniejsi są ludzie (studenci, mieszkańcy Okola – sąsiedzi, bydgoszczanie), gdyż to dzięki nim przestrzeń nabiera sensu i życiowego rytmu. W tym celu Uczelnia przygotowała zróżnicowaną ofertę skierowaną do mieszkańców Okola oraz realizuje szereg projektów o charakterze społecznym, w tym projekt Nasza Okolica (Okolica 2.0) – „Nic o nas bez nas”, „Uniwersytet Rodzinny”, „Uniwersytet Trzeciego Wieku”, „Inicjator Społeczny”, punkt wymiany książek – book-crossing itp.

Tab. 1. Ewolucja przestrzenno-funkcjonalna kampusu uczelnianego

Budynek	Wcześniejsze funkcje	Data przejęcia i forma przystosowania	Przeznaczenie w ramach KOLFER-u	Uwagi
1	2	3	4	5
J Garbary 3	budynek mieszkalny hurtownia i sklep art. spożywczych	przejęcie – 1997 (dzierżawa), adaptacja na cele zespołu szkół policealnych – 1998-1999, 2007-2009	pierwotnie: I i II piętro: dyrekcja i administracja zespołu szkół policealnych, pokój nauczycielski, sale dydaktyczne, pracownie komputerowe, biblioteka piwnica: klub, bar, sala klubowa, sala myśliwska parter: pomieszczenia dyrekcji, sekretariat, sale wykładowe aktualnie: Punkt Informacyjny Komisji Europejskiej – Europe Direct Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej (RODM) laboratoria budownictwa (J-021, J-024), sala dydaktyczna (J1), sala barmańska (J-026) akademik WSG	pow. użytkowa 402 m ²
Pałac	Fabryka Skór Ludwika Buchholza dyrekcja zakładów obuwniczych „Kobra” szkoła średnia obuwnicza wydawnictwo Limbus hurtownia Endor	przejęcie – 1 VIII 1999 r. adaptacja – 1999-2000 (I etap), 2001-2010 (II etap)	do lipca 2012 r.: siedziba władz Uczelni Rektorat, Dziekanat, Biuro Obsługi Zarządu Uczelni, Dział Personalny, Dział Księgowo-Rozliczeniowy, Finansowa Obsługa Studenta sale dydaktyczne siedziby zakładów	budynek z 1862 r., wpisany do rejestru zabytków, pow. użytkowa 822 m ² , zakończenie dzierżawy/zwrot: 31 VII 2012 r.

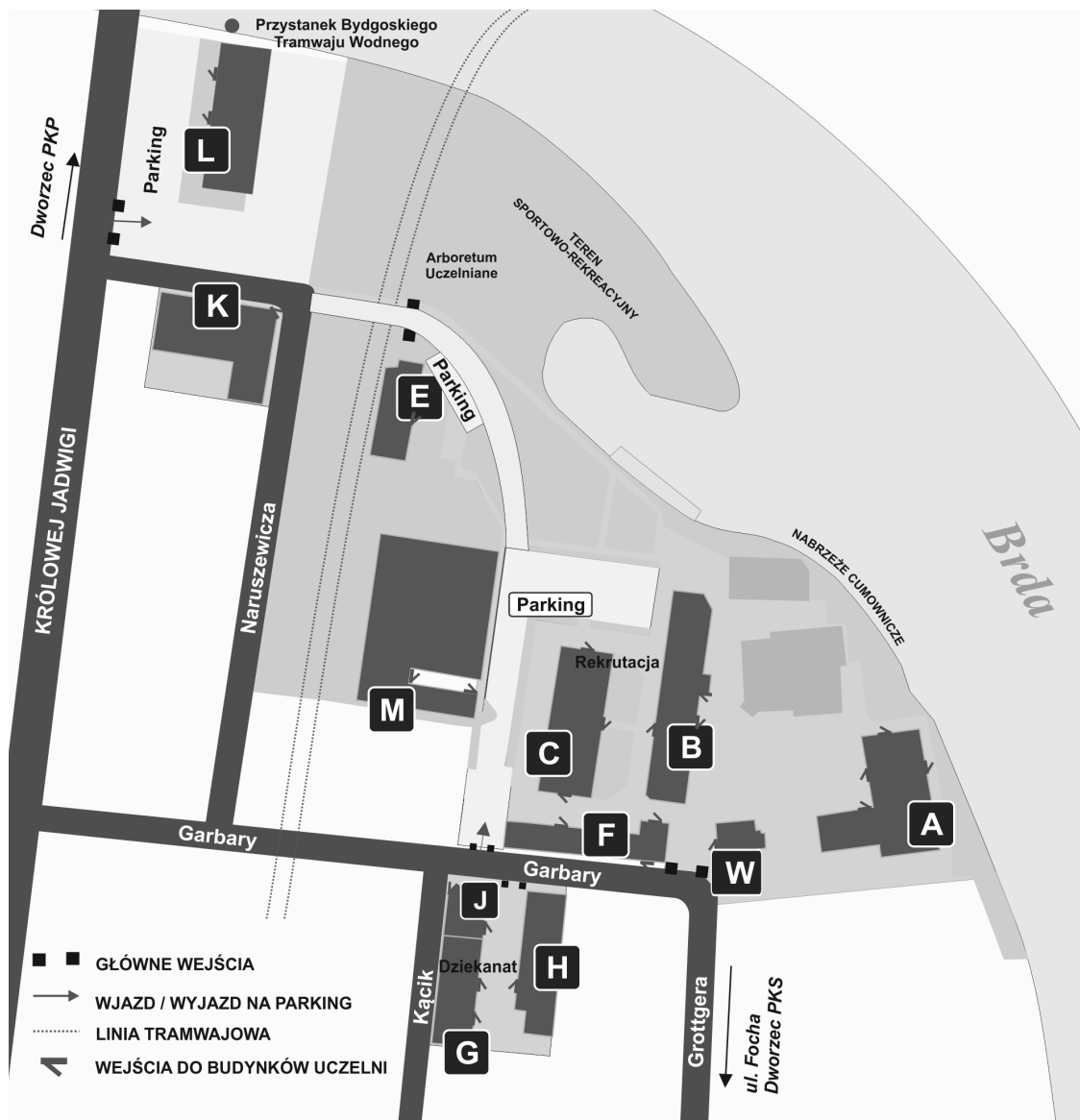
Budynek	Wcześniejsze funkcje	Data przejęcia i forma przystosowania	Przeznaczenie w ramach KOLFER-u	Uwagi
1	2	3	4	5
B	hale produkcyjne, hurtownia narzędzi Stanmont magazyny i pomieszczenia socjalne PZO „Kobra”	przejęcie – 6 IV 2000 r. (dzierżawa), adaptacja: 1999/2000, 2003, 2009	Biblioteka Główna, Czytelnia aula (B1), pracownie komputerowe (B-P6, B-P7, B-P8, B-P9, B-P10, B-P11), w tym laboratorium sieci, laboratorium multimedialne, laboratorium baz danych, pracownia fizyczna (B7), sala dydaktyczna (B3), biuro Sekcji Informatycznej pomieszczenia administracyjno-dydaktyczne Instytutu Informatyki i Mechatroniki	pow. użytkowa 1295 m ² część kondygnacji parterowej – sklep spożywczy
A	hala produkcyjna magazyn zakładu obuwniczego „Kobra” warsztat samochodowy pomieszczenia magazynowe i biura AWZ	przejęcie – 8 V 2002 r. (zakup), adaptacja – 2001-2003, 2013	pierwotnie: 2. aule (A1, A2), 7 sal wykładowych pokoje noclegowe siedziba Wydziału Turystyki i Geografii mensa akademicka aktualnie: Przedszkole Akademickie – pomieszczenia dydaktyczne, szatnia, sala zabaw, węzeł sanitarny, gabinet psychologiczno-logopedyczny; na zewnątrz budynku plac zabaw o powierzchni 220 m ² mensa akademicka Wydział Studiów Stosowanych, Instytut Gospodarki Turystycznej i Geografii, Instytut Ekonomii i Zarządzania aula (A2), sale dydaktyczne (A-P4, A1, A5, A6, A7, A8, A9, A 11, A12) Symulator Jazdy Samochodem Ciężarowym i Autobusem (A10) Kujawsko-Pańskie Centrum Ekonomii Społecznej	pow. użytkowa 1305 m ²
D	magazyny i punkty handlowe hurtownia drobiu „Sadrob”	przejęcie – 1 VIII 2002 r. adaptacja – od 2001	do lutego 2014 r. pierwotnie: pracownie gastronomiczno-hotelarskie Biuro Praktyk Zawodowych wtórnie: laboratoria mechatroniki	pow. użytkowa 239 m ² zwrot: 28 II 2014 r.
C	stolarnia produkcyjna i skład węgla zakładu obuwniczego „Kobra” zakłady garbarskie	adaptacja starego obiektu – 2002-2003 przebudowa/nowy budynek 2009	w starym budynku: sala gimnastyczna z siłownią i ścianką wspinaczkową 2 pracownie komputerowe sala wykładowa, szatnia centralna w nowym obiekcie: Rektorat – Biuro Obsługi Zarządu Uczelni Wydawnictwo Uczelniane Kolegium Badań Stosowanych (do 2012 r. aula) sale konferencyjne pracownie komputerowe (C-P1, C-P2, C-P5) Kwestura, Dział Personalny, Dział Księgowo-Rozliczeniowy, Dział Marketingu i Informacji: Biuro Promocji / Biuro Rekrutacji i Informacji, Dział Administracji, Sekcja, Dział Współpracy z Zagranicą, Rozliczeń Projektowych, Dział Projektów, Biuro Rekrutacji Międzynarodowej, Kreator Innowacyjności Kancelaria, szatnia	pow. użytkowa 1068 m ² nowy obiekt 2-kondygn. (poprzedni parterowy)

Budynek	Wcześniejsze funkcje	Data przejęcia i forma przystosowania	Przeznaczenie w ramach KOLFER-u	Uwagi
1	2	3	4	5
E	Zakładowa Straż Pożarna „Kobra” budynek produkcyjno-magazynowy od połowy lat 90. przeznaczenie biurowe przed przejęciem przez WSG – zdewastowany	zakup: 9 IX 2002 r. adaptacja i modernizacja: 2003, 2009, 2012 (usunięcie zachodniego skrzydła, nowa elewacja na wzór bud. C i M)	pierwotnie: zespół szkół policealnych KOLFER (od 2004 do 2009 r.) aktualnie: sale dydaktyczne (E1, E2, E3), pracownia komputerowa dla niepełnosprawnych (E-P13) Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej: Akademicka Przestrzeń Biznesowa, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, Biuro Edukacyjnego Centrum Jakości	pow. użytkowa 554 m ² (od 2012 r. – 420 m ²)
F	pomieszczenia biurowe i magazynowe hurtownia alkoholu „Unix”	przejęcie: 30 VII 2004 r. adaptacja i modernizacja: 2004	Biuro Instytutu Architektury, Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej aule wykładowe (F1, F2) pracownia (F8/9), Pracownia Rysunku, Rzeźby i Kompozycji (U1), sale dydaktyczne (F3, F4, F5, F8, F10) Studio Grafiki punkt ksero	pow. użytkowa 804 m ²
K	wolna działka	zakup terenu: 11 II 2005 r. budowa: 2005-2006	Instytut Nauk Społecznych Międzywydziałowe Studium Pedagogiczne, Centrum Projektów Edukacyjnych aule (K1, K2), sale dydaktyczne (K010, K4, K5, K6, K7, K8) pokoje gościnne, punkt gastronomiczny recepcja, szatnia Akademickie Centrum Medyczne WSG	pow. użytkowa 2046 m ²
G	biura i magazyny Państwowych Zakładów Fotochemicznych „Foton”, później „Slican	zakup: 6 IX 2005 r. adaptacja 2005-2006	pierwotnie: Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej (do 2010 r.) aktualnie: aule (G2, G3), sale dydaktyczne (G6, G7, G8, G9, G10, G11, G12, G13, G110), pracownia komputerowa (G-P12), laboratoria gastronomiczne (G-L4, G-L5) Strefa Obsługi Studenta – Dziekanat (od 2012 r.), Biuro Stypendialne, Biuro Osób Niepełnosprawnych, Finansowa Obsługa Studentów, Biuro Karier/Biuro Kształcenia Praktycznego, Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej	pow. użytkowa 1138 m ²
L	zajezdnia tramwajów konnych Poczty Polskiej warsztaty wulkanizacyjne	zakup: 28 IX 2005 r. adaptacja: od 2004 r.	Instytut Kulturoznawstwa Akademicka Przestrzeń Kulturalna – sala widowiskowa, Muzeum Fotografii, Galeria nad Brdą, Studio Nagrań, Galeria Debiut	pow. użytkowa 786 m ²
H	budynek magazynowy firmy „Fuji Film Polska”	zakup: 2 XII 2005 r. adaptacja 2005, 2007, 2009	Studium Praktycznej Nauki Języków: Szkoła Języków Obcych, Katedra Lingwistyki Stosowanej sale dydaktyczne (H1, H3, H4, H5, H6, H8), pracownia komputerowa (H-P3) Samorząd Studencki Towarzystwo Polsko-Francuskie Chór Hasło	pow. użytkowa 604 m ²

Budynek	Wcześniejsze funkcje	Data przejęcia i forma przystosowania	Przeznaczenie w ramach KOLFER-u	Uwagi
1	2	3	4	5
Willa	budynek mieszkalny (do pocz. lat 90.) przed modernizacją zdewastowany pustostan	przejęcie: 30 VII 2006 r. adaptacja: 2004/2008	pierwotnie: gabinety prorektorów, Dział Kształcenia Dział Rozwoju Wydawnictwo Uczelniane (do 2011 r.) aktualnie: Dział Kształcenia Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń ONTE - Dział Metodyki i Technologii Edukacyjnych, Rzecznik Prasowy WSG pokoje gościnne archiwum	pow. użytkowa 297 m ² wpisany do ewidencji zabytków
Kiosk	waga towarowa	przejęcie: 2006 adaptacja 2006	punkt małej gastronomii	pow. użytkowa ca 40 m ²
M	wolna działka	zakup terenu: 9 IX 2002 r. budowa: 2008-2009	hala widowiskowo-sportowa z zapleczem szatniowo-natryskowym Instytut Zdrowia i Kultury Fizycznej Klub Uczelniany AZS Rzecznik Praw Studenta Centrum Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej „Rewital”	pow. użytkowa 1429 m ²
O	budynek magazynowy wraz z kotłownią, dyspozytornia i garaże kolejowego pogotowia ratunkowego	zakup: 19 V 2008 r. projekty modernizacji 2009 r.	magazyn WSG	pow. użytkowa 792,9 m ²
Teren	hale produkcyjne, warsztaty maszynowe, techniczna infrastruktura produkcyjna, nabrzeże przemysłowe (m.in. dwa silosy-magazyny) zdewastowane obiekty, gruzowiska, składowisko odpadów,	przejęcie/zakup – adaptacja: etapami począwszy od 1999 r.	boiska sportowe (piłka nożna, siatkówka, koszykówka) inne urządzenia sportowo-rekreacyjne pomost – przystań kajakowa arboretum z alpinarium i rosarium, miejsca wypoczynkowe – zadaszone altany parkingi dla pracowników, studentów i gości (przed bud. L i E, za i wzdłuż bud. C, za bud. G i H) ciągi komunikacji pieszej zadaszenia (dziedziniec między Kioskiem, a Willą i A, wzdłuż wschodniej pierzei B, północnej strony F – z osłoną pionową, północna i zachodnia elewacja A, parking rowerowy między Willą a bud. A) kurtyny murowane – wzdłuż zachodnich pierzei H (z zadaszeniem) i L dziedziniec na zapleczu K – patio stróżówka – wejście od strony torów tramwajowych brama wejściowa od ul. Garbary/ Grottgera, wjazdy ze szlabanem od ul. Garbary i Królowej Jadwigi, wejście od narożnika ul. Naruszewicza	pow. użytkowa: ca 2 ha, w tym: tereny zielone, sportowo-rekreacyjne infrastruktura komunikacyjna, mała architektura

Budynek	Wcześniejsze funkcje	Data przejęcia i forma przystosowania	Przeznaczenie w ramach KOLFER-u	Uwagi
1	2	3	4	5
Linia tramwajowa	rezerwa terenów miejskich	oddanie do użytku: 2012	przecięcie terenu kampusu na osi pn-pd, wzdłuż ul. Naruszewicza linia tramwajowa wraz z infrastrukturą (budynek „trakcyjny”, ścieżka rowerowa) wiadukt nad Brdą	rozbiórka: zach. skrzydła bud. E, 2 silosów-magazynów, zabytkowej bramy wjazdowej od strony Naruszewicza

Stan na 31 V 2014 r., opr. M. Grabiszewski, na podstawie: a) *Kampus Akademicki Wyższej Szkoły Gospodarki im. Królowej Jadwigi. Modernizacja obiektów i rewitalizacja terenu w latach 1998-2005* (opr.: A. Górka, T. Szymański, F. Sikora, M. Rosenthal-Sikora, fot. M. Żurawski), WSG Bydgoszcz; b) D. Muszyńska-Jeleszyńska, 2014, *Rewitalizacja śródmiejskich terenów przemysłowych – nowe funkcje starych przestrzeni. Kampus Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy* (tekst + prezentacja), WSG Bydgoszcz, c) *Budynki WSG, wersja II, 2014*, Dział Administracji WSG w Bydgoszczy, d) *Uczelniane ABC Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, 2014*, WSG Bydgoszcz

Ryc. 1. Kampus uczelniany WSG

4.2. Zbiory informacyjne

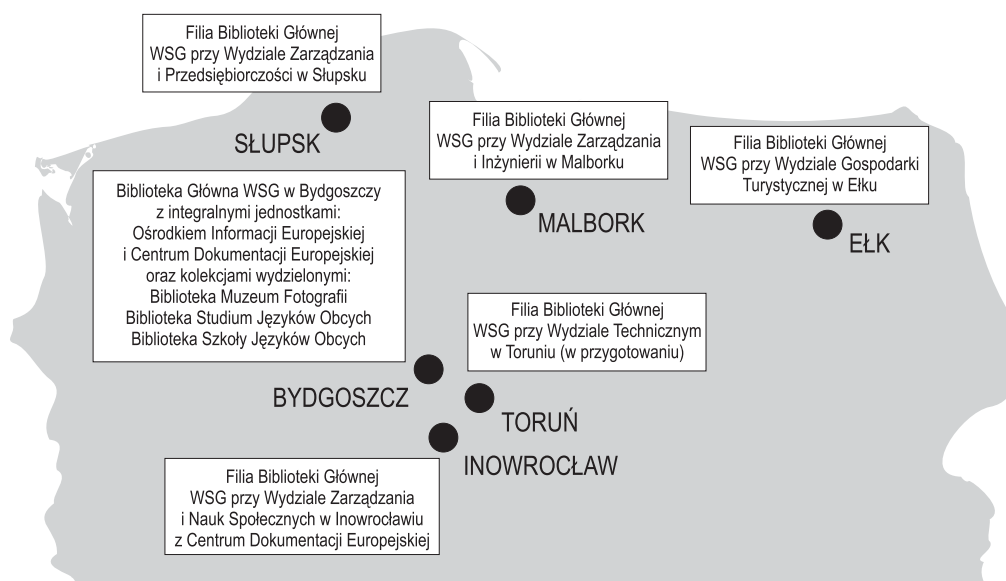
System biblioteczno-informacyjny WSG

Podstawę systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni (ryc. 2) stanowi Biblioteka Główna WSG, której podlegają biblioteki filialne przy Wydziałach w Elku, Inowrocławiu, Malborku, Słupsku i Toruniu oraz zbiory wyodrębnione (w Muzeum Fotografii, Szkole Języków Obcych, Studium Języków Obcych). Biblioteka Główna WSG odpowiada również za system informacji naukowej w WSG.

Biblioteka rozpoczęła działalność w 1999 r. w pomieszczeniach Pomorskiego Zespołu Szkół Policealnych KOLFER przy ul. Garbary 3. Jej pierwszym dyrektorem została dr Maria Dubiella-Pubanc. W styczniu 2001 r. w budynku B oddano do użytku nowe pomieszczenia o łącznej powierzchni 250 m², odpowiadające potrzebom szybko rozrastającej się Uczelni. Przestronne wnętrza, możliwość ustawiania nowych regałów i obsługi większej liczby osób, znacznie przyczyniły się do zwiększenia zadowolenia użytkowników z pracy jednostki. W połowie 2001 r. w zasobach Biblioteki znajdowało się około 2200 książek oraz 50 pozycji zasobów audiowizualnych niezbędnych do praktycznej nauki zawodu i nauki języka obcego.

Od początku funkcjonowania jednostki ważnym elementem pozyskiwania zbiorów była wymiana międzybiblioteczna, która do dzisiaj umożliwia otrzymywanie cennych publikacji naukowych pochodzących z uczelni z całego kraju. Dzięki staraniom ówczesnego Prorektora ds. Kształcenia, dra Kazimierza Marciniaka, prof. WSG, udało się nawiązać współpracę z kilkunastoma szkołami wyższymi o podobnym profilu kształcenia. Duże znaczenie miały również dary przynieszone przez sympatyków, które do dzisiaj są cennym źródłem pozyskiwania książek. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentów, uruchomiono punkt kserograficzny „Copy Shop”. Pod koniec 2002 r. księgozbiór liczył już 3600 woluminów, 200 map i planów miast, które włączono do zbiorów specjalnych. W 2003 r. zaprojektowano stronę internetową Biblioteki i Ośrodka Informacji Naukowej oraz utworzono katalog online. Zmienił się również wystrój. W 2003 r. księgozbiór liczył już około 4700 egzemplarzy, a liczba zaprenumerowanych czasopism wynosiła 38 tytułów.

W wyniku przejęcia zbiorów likwidowanej Filii Biblioteki Instytutu Turystyki w Toruniu, znacznie wzbogaciły się zasoby biblioteczne. W połowie 2004 r. w Bibliotece znajdowało się około 6800 woluminów, 300 map oraz około 300 egzemplarzy norm i mate-

Ryc. 2. Schemat systemu biblioteczno-informacyjnego WSG

riałów audiowizualnych. W omawianym roku zmieniono ustawienie na półkach zbiorów. Zrezygnowano z działowego układu według UKD, zastępując go układem według kolejności wpisu do księgi inwentarzowej. Dzięki współpracy z Ośrodkiem Komisji Europejskiej Europe Direct przy WSG, Biblioteka otrzymała dofinansowanie na zakup książek o tematyce unijnej. Kupiono książki łączące tematykę integracji europejskiej z kierunkami studiów realizowanymi w Wyższej Szkole Gospodarki. Dzięki temu przedsięwzięciu powstała nowa kolekcja wydzielona – Biblioteka Unii Europejskiej.

Ponadto Biblioteka rozpoczęła również działalność dydaktyczną. W kalendarz roku akademickiego na stałe wpisały się szkolenia biblioteczne dla studentów I roku studiów pierwszego stopnia. W 2005 r. księgozbiór liczył blisko 7700 egzemplarzy. W omawianym okresie przeprowadzono gruntowny remont czytelnia. Między innymi utworzono 60 stanowisk pracy indywidualnej oraz zakupiono ponad 40 nowych zestawów komputerowych wraz z bezpiecznymi dla wzroku monitorami LCD. Zainstalowano również oprogramowanie ArchiCad oraz udostępniono profesjonalny program informacji prawnej LEX. W roku 2002, wraz z powstaniem filii na terenie Regionalnego Ośrodka Edukacyjnego w Ełku, Biblioteka WSG w Bydgoszczy zmieniła nazwę na Biblioteka Główna. Trzy tysiące książek zakupiono z postawionej w stan likwidacji Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy. W 2006 r. utworzono kolejną filię na terenie Wydziału Zamiejscowego w Malborku. Staraniami Ośrodka Informacji Naukowej podjętymi na wniosek ówczesnego Prorektora ds. Nauki i Rozwoju, dra inż. Ryszarda Maciołka, prof. WSG, uruchomiono dostęp do wielodzielnicowych baz dostępnych w ramach Konsorcjum EBSCO. Utworzono również nową stronę internetową Biblioteki i Ośrodka Informacji Naukowej. Stan księgozbioru na koniec grudnia 2006 r. wynosił 12 138 woluminów. W tym samym roku nastąpiło otwarcie przy Bibliotece Główniej WSG Centrum Dokumentacji Europejskiej, które stało się szesnastym tego typu ośrodkiem w kraju, jedynym działającym przy

uczelni niepaństwowej. Uruchomienie specjalistycznej biblioteki europejskiej znacznie ułatwiło bezpośredni dostęp do dokumentów wydawanych przez Komisję Europejską oraz pozostałe instytucje działające w ramach Unii Europejskiej. W związku z pozyskaniem nowych pomieszczeń rozpoczęto również przygotowania do wydzielania zbiorów służących wyłącznie prowadzeniu badań naukowych. Rozpoczęto współpracę z firmą Wycinki Prasowe, dzięki czemu umożliwiono dostęp do ponad 20 tys. artykułów pochodzących z prasy lokalnej i ogólnopolskiej. O nowe komputery wzbogaciła się czytelnia – MACINTOSH oraz stanowiska z oprogramowaniem GIS (Systemy Informacji Geograficznej) oraz komputery przeznaczone do nauczania na odległość, tj. stanowiska b-learningowe. Z początkiem roku akademickiego 2007/2008 uruchomiono trzecią z kolei filię przy Wydziale Zamiejscowym WSG w Inowrocławiu. Dla wzbogacenia oferty książkowej dla studentów z Inowrocławia podpisano umowę o współpracy z Biblioteką Miejską im. Jana Kasprówicza. W celu wspomagania przedsiębiorczości akademickiej w siedzibie Biblioteki Głównej utworzono Młodzieżową Bibliotekę Przedsiębiorczości. Na koniec 2007 r. księgozbiór Biblioteki oraz CDE wraz ze zbiorami specjalnymi liczył około 16 tys. egzemplarzy. Z kolei w 2008 r. w czytelnia udostępniono księgozbiór podręczny, na który składa się podstawowa literatura dotycząca wszystkich kierunków studiów realizowanych w WSG. Utworzono kolekcję wydzieloną, tzw. Biblioteki Studium Języków Obcych. Pracownicy i studenci Wydziału Turystyki i Geografii uzyskali dostęp do baz Hospitality and Tourism Complete w ramach EBSCO. Aby wspomóc nauczanie na odległość, na platformie ONTE uruchomiono obszar pn. Biblioteka Główna, w którym zamieszcza się e-publicacje (książki i czasopisma) oraz ułatwia się dostęp do bibliotek cyfrowych, baz danych i innych źródeł wiedzy dostępnych w sieci Internet.

Pracownicy naukowcy i studenci mogą korzystać z serwisu AlphaGalileo umożliwiającego prezentowanie wyników badań naukowych, jak również mają dostęp do specjalistycznych naukowych baz danych pn. Research

Starters-Business oraz Research Starters-Education. Kolejnym krokiem organizacyjnym było wyodrębnienie z księgozbioru głównego kolejnej kolekcji specjalnej – Biblioteki Regionalnej, w której gromadzi się zbiory dotyczące województwa kujawsko-pomorskiego. Do kolekcji dołączono również zbiory dotyczące Kociewia – regionu etniczno-kulturowego we wschodniej części Borów Tucholskich, ofiarowane przez poetkę kociewską i jednocześnie absolwentkę kulturoznawstwa WSG Bożenę Ronowską. W 2008 r. zasoby Biblioteki i Centrum Dokumentacji Europejskiej (dalej CDE) stanowiły już 20 tys. książek, zewidencjonowanych czasopism oraz zbiorów specjalnych. Wymianę międzybiblioteczną prowadzono z 40 bibliotekami. W następnym roku CDE przy Bibliotece Głównej WSG przygotowało wniosek aplikacyjny o utworzenie podobnej jednostki przy Wydziale Zarządzania w Inowrocławiu. Wniosek ten został pozytywnie rozpatrzony. Równocześnie rozpoczęto przygotowania do akcji bookcrossingowej. To idea nieodpłatnego przekazywania książek – najczęściej poprzez zostawianie ich w specjalnie oznaczonych niewielkich regałach lub punktach, by ktoś mógł je zabrać, przeczytać i znów zostawić w tym samym lub innym, wyznaczonym do tego miejscu. Bookcrossing, czyli krążąca książka lub książka w podróży, ma na celu popularyzację czytania książek. Duże wsparcie merytoryczne uzyskaliśmy od koordynatora ogólnopolskiego Fundacji Bookcrossing Polska. Półka bookcrossingowa znajduje się na antresoli w budynku Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej przy ul. Królowej Jadwigi 14.

W 2010 r. przystąpiono do projektu Wirtualna Biblioteka Nauki (WBN) finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW), który zapewnia polskim instytucjom akademickim i naukowym dostęp do światowych zasobów wiedzy. Zakup licencji dla polskich instytucji akademickich i naukowych na dostęp do baz danych w ramach WBN jest finansowany albo w całości ze środków MNiSW (licencje krajowe), albo ze środków instytucji z częściowym dofinansowaniem MNiSW (licencje konsorcyjne). Licencje krajowe obejmują wszystkie instytucje

akademickie i naukowe w kraju. W ramach takich licencji udostępniane są od 2010 r. bazy ScienceDirect, SpringerLink (wraz z książkami), Web of Knowledge, czasopisma Science i Nature, oraz bazy EBSCO. Pozostałe zasoby WBN są dostępne dla zainteresowanych instytucji, które współfinansują zakup dostępu do wybranych przez siebie baz danych w ramach licencji konsorcyjnych. Poprzez ONTE studenci i pracownicy naukowcy mają bezpłatny dostęp m.in. do takich baz, jak: EBSCO, ELSEVIER, SPRINGER, WEB OF SCIENCE, NATURE & SCIENCE, SCOPUS, WILLEY & BLACKWELL.

W 2010 r. na wniosek ówczesnego wicekanclerza WSG Filipa Sikory rozpoczęto prace nad budową bazy prac dyplomowych. Z ramienia Biblioteki Głównej prace w tym zakresie koordynował mgr Piotr Komorowski. W 2011 r. przystąpiono do projektu e-Publikacje Nauki Polskiej. Jest to zbiór publikacji naukowych z różnych dziedzin, wydawanych przez polskie uczelnie, instytuty naukowe, towarzystwa i stowarzyszenia naukowe oraz muzea. Przeznaczeniem bazy jest zebranie w jednym miejscu trudno dostępnej literatury z ośrodków naukowych z całej Polski i udostępnienie jej poprzez platformę epnp.pl. W ramach tego projektu mamy możliwość publikowania w Internecie książek wydanych przez Wydawnictwo WSG oraz bezpłatnego korzystania z bazy e-Publikacje Nauki Polskiej.

Pod koniec roku akademickiego 2010/2011 odeszła na emeryturę dyrektor Biblioteki Głównej WSG, dr Maria Dubiella-Pubanc. Nowym dyrektorem została dr Bożena Sowińska. Od października 2011 r. do stycznia 2012 r. przeprowadzono w Bibliotece Głównej pierwszą, pełną inwentaryzację księgozbioru. W trosce o studentów niepełnosprawnych w roku akademickim 2012/2013 przy współpracy z Rzecznikiem Osób Niepełnosprawnych przy WSG, zorganizowano stanowiska pracy dla użytkowników niepełnosprawnych. Zakupiono 2 komputery z oprogramowaniem dla osób niedowidzących i niedosłyszących oraz 2 skanery, wstawiono nowe tylne drzwi, przystosowane dla użytkowników bibliote-

ki poruszających się na wózkach. W listopadzie 2012 r. wykupiono dostęp do wybranych publikacji w serwisie ibuk.pl – to pierwsza i największa w Polsce czytelnia on-line pod ręczników akademickich i książek naukowych w języku polskim. Zatem studenci i pracownicy naukowci mają dostęp do IBUKA poprzez platformę ONTE. W 2012 r. przystąpiono do Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej (KPBC). W ramach tego konsorcyjnego projektu zobowiązano się do sukcesywnego publikowania w Internecie książek wydanych przez Wydawnictwo WSG z poszanowaniem praw autor- skich.

Aby móc realizować tak ambitne przedsięwzięcie, niezbędny był sprzęt i oprogramowanie do digitalizacji zbiorów. Dlatego złożono wnioski do MNiSW o finansowanie działalności upowszechniającej naukę. Projekt nosił nazwę *Włączanie zasobów WSG do Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej (KPBC)*, a wniosek został pozytywnie rozpatrzony. W 2013 r. przyznano uczelni środki finansowe, które przeznaczono na zakup komputera, skanera i specjalistycznego oprogramowania. Po przeszkoleniu pracowników biblioteki w Bibliotece Głównej UMK w Toruniu i Bibliotece Głównej UTP w Bydgoszczy, przystąpiono do digitalizacji i umieszczania naszych zbiorów w KPBC. Do końca 2013 r. opublikowano w Internecie 84 pozycje (23 egzemplarze książek, 13 numerów Zeszytów Naukowych WSG, 6 numerów „Studiów i analiz europejskich”, 2 numery „Heteroglossii”, 40 numerów „Kurierza Uczelnianego”).

W roku akademickim 2012/2013 władze Uczelni w trosce o rzetelność dydaktyczną i naukową oraz poszanowanie praw własności intelektualnej, wprowadziły procedurę antyplagiatową. Przeprowadzanie czynności sprawdzających powierzono Ośrodkowi Informacji Naukowej przy Bibliotece Głównej WSG. Stan księgozbioru (książki, zbiory specjalne, normy i czasopisma-roczniki) na dzień 31 XII 2013 r. wynosił 36 540 pozycji. W latach 2012-2013 nawiązano bardzo dobre kontakty polegające na wzajemnej pomocy, współpracy, wymianie międzybibliotecznej z następującymi instytucjami w regionie:

- Biblioteką Główną UMK w Toruniu;
- Biblioteką Główną UKW w Bydgoszczy;
- Biblioteką Główną UTP w Bydgoszczy;
- Biblioteką Medyczną Collegium Medicum w Bydgoszczy;
- Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy;
- Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. M. Rejewskiego w Bydgoszczy;
- Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział w Bydgoszczy.

4.3. Technologie informatyczne

W 2014 r. od powstania Wyższej Szkoły Gospodarki minęło 15 lat. Tylko czy aż? Odnosząc się do średniej długości życia człowieka można powiedzieć tylko, patrząc na historię informatyki – przynajmniej jedna epoka. W tym czasie przeszliśmy, a może przebiegliśmy drogę od zielonej tablicy zapisywanej kredą do tablicy interaktywnej, po której można pisać palcem, od analogowych rzutników pisma i przezroczy do cyfrowych projektorów multimedialnych. Nie da się pisać o nowych technologiach (zwłaszcza informatycznych) w oderwaniu od aktualnego stanu jej rozwoju. Bardzo często wydaje się, że to, do czego się przyzwyczajono, istnieje „od zawsze”, a to właśnie w tym „krótkim” czasie na świat przyszły technologie, bez których trudno się obejść, czyli połączenia bezprzewodowe (Wi-Fi i bluetooth) oraz standard zapisu płyt – blu-ray. Zdjęto ograniczenia z cywilnej wersji GPS – mówiąc inaczej, można było zacząć używać tej technologii nie tylko w nawigacji, ale również w pomiarach geodezyjnych. Świat zaczęły podbijać iPhony. Pojawiły się takie serwisy internetowe, jak: Allegro, Wikipedia, Facebook, You Tube. Zaczęto komunikować się za pomocą Gadu-Gadu lub Skype’a.

Na wprowadzanie technologii informatycznej w szkole wyższej trzeba patrzeć w 3 płaszczyznach: w płaszczyźnie dydaktycznej, czyli zastosowaniu tego, co najnowsze w procesie kształcenia, w płaszczyźnie administracyjnej, czyli wsparciu nowoczesną technologią zarządzania uczelnią oraz w płaszczyźnie infrastrukturalnej – bez rozbudowy bazy sprzętowej dalej kreda skrzypiałaby na czarnych tablicach.

Wyższa Szkoła Gospodarki, a w swoich początkach Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa nie startowała z poziomu zera. Nie można zapomnieć o istnieniu szkół policealnych KOLFER, a zwłaszcza Pomorskiej Szkoły Komputerowej. Kształcenie techników informatyków wymusiło niejako marsz w pierwszym szeregu. Nie sposób pominąć firmy KOLFER PC – w latach 90. XX w. była to jedna z wiodących firm komputerowych w Bydgoszczy. To KOLFER PC dostarczał pierwsze komputery do WPSTiH. Na starcie w 1999 r. były 3 pracownie komputerowe połączone we wspólną sieć z dostępem do szybkiego, jak na owe czasy (2Mbit/s), Internetu. Była kawiarenka internetowa przy ul. Focha. KOLFER dysponował własnym serwerem pocztowym, a o tak oczywistej sprawie, jak strona internetowa, mówić nie trzeba. Telefony funkcjonowały w systemie „Centrex”, a wszyscy jego użytkownicy mogli połączyć się z Internetem, dzwoniąc na jeden z czterech numerów dostępowych. Ruszył też pierwszy system „bazodanowy” wspomagający dziekanat w obsłudze studentów. Do wsparcia zajęć dydaktycznych na WPSTiH w posiadaniu KOLFER-u był jeden projektor multimedialny. Mało to czy dużo? Patrząc z poziomu użytkownika tabletu, smartfonu lub innego gadżetu łączącego się z Internetem w technologii LTE, nie ma czym się chwalić. Polska rzeczywistość informatyczna końca XX w. wyglądała tak: projektor multimedialny (wynalazek z 1996 r.) kosztował tyle co średni samochód, najszybsze łącza internetowe oferowane instytucjom osiągały zawrotną prędkość 4 Mbit/s i wymagały położenia własnego światłowodu do centrali. W domu można było połączyć się z nim za pomocą modemu, który łączył nas z szybkością nieprzekraczającą 56 kbit/s. Z tego też powodu

funkcjonowało wówczas sporo kawiarenek internetowych – miejsc, gdzie można było skorzystać z szybkiego, jak na owe czasy, Internetu. W tej, którą prowadził KOLFER PC, studenci WPSTiH w godzinach popołudniowych mogli surfować bezpłatnie. Czym był „Centrex”? Była to pierwsza usługa pozwalająca na połączenie we wspólną sieć telefonów firmy bez instalowania własnej centrali.

W kolejnym roku akademickim pojawił się drugi projektor multimedialny i 2 noteboki dla wykładowców. Można je było zamówić na zajęcia i odtworzyć z dyskietki prezentację lub wyświetlić film z płyty DVD. Dla nowych pracowników był to zwykle szok technologiczny, dla starych okazja do zeskanowania folii i przeniesienia ich „do komputera”. Rok 2001 to rozbudowa pracowni komputerowych o kolejne dwie. W jednej z nich pojawiły się komputery z wielkimi 15” ekranami i super szybkimi procesorami – 1,4 GHz. Jako jedna z pierwszych w kraju, WPSTiH zdecydowała się na wyposażenie czytelnicy w stanowiska komputerowe. Było ich 20 w czytelnicy i 5 w bibliotece. Studenci uzyskali dostęp do sporej puli materiałów edukacyjnych w formie multimedialnej. Odważyliśmy się też na wyposażenie dwóch sal wykładowych w projektory multimedialne. Był to również rok poważnej zmiany w infrastrukturze – powstała jedna wspólna dla całej uczelni sieć komputerowa. Dzięki temu wszystkie komputery uzyskały dostęp do Internetu. Kolejny rok nie był już tak spektakularny. W biurach Uczelni pojawiły się monitory LCD, a po wakacjach w każdej sali wykładowej znajdowało się gniazdko sieciowe. Powoli zaczęto myśleć o e-learningu.

Myśl o e-learningu na WSG (wówczas jeszcze WPSTiH) próbowano wcielić w życie po raz pierwszy w 2003 r. Wspólnie z Polskim Uniwersytetem Wirtualnym zorganizowano w Bydgoszczy konferencję *E-learning w szkolnictwie wyższym. Fakty i prognozy*. Nie byłoby się czym chwalić, gdyby nie okoliczność, że postanowiono pokazać to, co wówczas w dziedzinie komunikacji było najnowsze. Raczujący Skype (ruszył właśnie w 2003 r.) posłużył do wysłuchania referatu z odległej Finlandii oraz zdalnego udziału w dyskusji panelowej jednego z uczestników. Technologia NetMeeting umożliwiła

z kolei na wygłoszenie referatu wraz z wyświetleniem prezentacji. Całość na żywo można było oglądać w Internecie (You Tube powstał dopiero 2 lata później). W 2003 r. na Uczelni pojawiło się 16 „kiosków” internetowych dla studentów. Uruchomiono też pierwszy punkt bezprzewodowego dostępu do sieci – technologia Wi-Fi istniała na świecie niecałe 3 lata. Kolejny rok to kolejne 2 pracownie. Standardem stało się wyposażanie sal wykładowych w projektory multimedialne i zestawy komputerowe, a każdą salę dydaktyczną w gniazdko sieciowe. Ruszyły prace nad systemem iSAPS. Pierwsza wersja „obsłużyła” rok akademicki 2004/2005.

W 2005 r. ponownie przekroczono ul. Garbary – na WSG rozpoczęła się era łączący światłowodowych. Podczas wakacji rozpoczęto przygotowania infrastruktury do idei „inteligentnych budynków”. Doszły kolejne 2 specjalistyczne pracownie, w tym pracownia GiS wyposażona w najnowocześniejsze odbiorniki GPS (maksymalny błąd pomiaru położenia do 50 cm), skaner oraz ploter A0. Następnym roku to ekrany dotykowe w punkcie informacyjnym Biura Rekrutacji i nowa pracownia komputerowa wyposażona w komputery Macintosh firmy Apple. Na Uczelnię trafił nowoczesny sprzęt sieciowy światowego lidera tej branży – firmy Cisco. Nowoczesne laboratorium pozwoliło na uruchomienie pierwszej w Bydgoszczy, certyfikowanej Akademii Cisco.

W semestrze letnim roku akademickiego 2006/2007 została uruchomiona pierwsza platforma zdalnego nauczania na WSG. Po pozytywnych opiniach 3 pilotażowych kursów od kolejnego roku akademickiego zaczęły się odbywać regularne zajęcia zdalne. Jako jedna z pierwszych w kraju Uczelnia wdrożyła elektroniczną legitymację studencką. Planowano wykorzystanie jej jako biletu autobusowego, środka płatniczego itd., ale na to, aby posługiwać się nią jako biletem w komunikacji miejskiej, trzeba było poczekać 5 lat. Ta sama technologia pozwoliła na wprowadzenie elektronicznych identyfikatorów pracowniczych. W 2007 r. w kioskach internetowych zniknęły klawiatury – zastąpiły je ekrany dotykowe, a z tablic ogłoszeń usunięto rozkłady zajęć – były dostępne już tylko w Internecie. Naj-

nowsza pracownia komputerowa wyposażona została w ekrany LCD. Od tego czasu stało się to standardem. Była kreda i czarna tablica, czasami towarzyszył jej rzutnik pisma. Zastąpiła to biała tablica i kolorowe pisaki, często wsparte projektorem multimedialnym. W 2008 r. połączono to w jedną całość – na Uczelni pojawiła się pierwsza tablica multimedialna. Można było wyświetlić prezentację i modyfikować ją bezpośrednio na tablicy. Wybrany model pozwalał to robić nawet ręką.

Idea wykorzystania identyfikatorów pracowniczych jako „kluczy” do sal oraz innych pomieszczeń pojawiła się w 2005 r., gdy rozpoczęto przebudowę infrastruktury. Od 2009 r. szlabany wjazdowe otwierają karty identyfikatorów. Rok akademicki 2009/2010 był też pierwszym, w którym studenci WSG nie otrzymali indeksów w wersji tradycyjnej – od tej daty oceny widnieją tylko w systemie ISAPS. Kolejki po „wpisy” odeszły do lamusa historii. W 2010 r. dokonano gruntownej modernizacji serwerowni i całej infrastruktury sieciowej. Starano się też konsekwentnie zwiększać samodzielność kadry uczelnianej w zakresie obsługi sprzętu, w jaki były wyposażone nasze sale dydaktyczne.

Pomysł powadzenia zajęć metodami telekonferencyjnymi pojawił się podczas pierwszej na Uczelni konferencji poświęconej e-learningowi. Ale tak naprawdę dostęp do narzędzia, które pozwalało to robić, efektywnie uzyskano dopiero w 2011 r. Zajęcia na należącej do Cisco platformie WebEx niewiele różniły się od tych w sali. Prowadzącemu w każdej chwili można było zadać pytanie, widać było jego prezentację, była tablica... Zajęcia „tradycyjne” mają jedną wadę: są zdarzeniem jednokrotnym. Zajęcia z użyciem platformy WebEx można zarejestrować, a następnie wielokrotnie odtworzyć. Wzbudziło to nieukrywany entuzjizm studentów, gdy nadszedł okres sesji egzaminacyjnej.

System ISAPS rozwijany i modyfikowany od prawie 10 lat zastąpił tradycyjny indeks, stał się z biegiem lat źródłem wiedzy o wewnętrznych aktach prawnych i narzędziem komunikacyjnym. Jego rola zaczęła znacznie wykraczać poza założenia z roku 2003 i 2007.

Nadeszła pora na ISAPS 3.0 – system, którego zadaniem będzie kompleksowe wsparcie całego procesu studiowania, a zwłaszcza jego elastyczności. Od 2013 r. na terenie całego kampusu WSG działa jedna wspólna pracownicza sieć bezprzewodowa. Standardem stało się zapraszanie na seminaria dotyczące kształcenia pracowników wydziałów zamiejscowych WSG. Uczestniczą oni w tych spotkaniach wirtualnie; umożliwił to system dedykowany do prowadzenia zajęć w trybie telekonferencyjnym o nazwie ComiQ. Uczestnicy „zdalni” widzą prelegenta, pozostających uczestników zdalnych i oczywiście, aktualnie wyświetlaną prezentację. Mogą też zabierać głos w dyskusji i pisać na tablicy. Do celów tego typu spotkań oraz zajęć została wyposażona jedna z sal konferencyjnych. W semestrze letnim roku akademickiego 2013/2014 zostały zaplanowane wspólne wykłady dla studentów „mechatroniki” w Bydgoszczy i Toruniu. Instytut Informatyki i Mechatroniki planuje też eksperyment dydaktyczny z poprowadzeniem w tej formie laboratorium z programowania.

Nie dało się tego wszystkiego zrobić bez ludzi. Niektórzy zawitali do jednostek związanych z informatyzacją na „mgnienie oka”, inni pozostali dłużej. Dwie osoby są „od zawsze”: szefowa Studia Grafiki Adriana Górską (administruje też uczelnianym serwerem pocztowym, a w początkach WSG administrowała wszystkimi serwerami). Drugą osobą jest Rafał Bartoszek. Przez pierwsze 2 lata odpowiadał za informatyzację Uczelni. Zaprojek-

tował, stworzył i do dzisiaj administruje bazą danych zarządzającą Uczelnią – iSAPS to jego osiągnięcie. Informatyzację WSG przejął po Rafale Jacek Rudniewski. Z lepszym lub gorszym skutkiem robił to do 2006 r., w którym to zawęził swoją działalność do zdalnej edukacji w ramach Ośrodka Nowych Technologii Edukacyjnych. Od tego czasu za informatyzację Uczelni odpowiadał Piotr Walczak. Bez serwisu informatycznego trudno byłoby zapewnić sprawną obsługę WSG; nie można więc nie wymienić pierwszego szefa serwisu – Marcina Wasiucionka i jego następcy Marcina Kasztelana. Nad siecią obsługującą administrację uczelni, nad serwerami uczelnianymi i nad tym, jak ISAPS widać w Internecie, od 2002 r. czuwa Marek Pałczyński.

Technologie, które dzisiaj wydają się naturalne, powstawały w ciągu 15 lat. Zawsze starano się być z nimi na bieżąco i to nie tylko biernie – patrząc, „jak to działa” ale czynnie – próbując zintegrować je z organizacją WSG. Może się wydawać, że w pierwszych latach rozwój był bardziej dynamiczny. Trzeba jednak pamiętać, że na początku wyznaczono sobie pewne standardy. Później były one już „tylko” utrzymywane. Pojawiały się najwyżej kolejne sztuki sprzętu, kolejne kilometry kabla, nowe punkty dostępowe... Dzięki temu, że plany były dalekowzroczne, to cały czas są aktualne. Jeżeli nawet nie są to te same urządzenia, to idea pozostała niezmienna.

5. Kształcenie

5.1. Rozwój oferty edukacyjnej

Kształcenie w Wyższej Pomorskiej Szkole Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy (WPSTiH) na poziomie wyższych studiów zawodowych rozpoczęto w roku akademickim 1999/2000 na specjalności „zarządzanie turystyką i hotelarstwo” (ZTiH), a od roku 2002 na specjalności „systemy informatyczne w zarządzaniu”. Od roku akademickiego 2003/2004 specjalność ZTiH uzyskała rangę kierunku pod nazwą „turystyka i rekreacja”.

Ważnym wydarzeniem w historii Uczelni, odzwierciedlającym szeroki profil jej działalności, było wydanie we wrześniu 2004 r. zgody na przekształcenie wyższej szkoły zawodowej w niepaństwową szkołę wyższą, a następnie 30 grudnia 2004 r. decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu dokonano zmiany nazwy Uczelni na Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy. W uzasadnieniu tej decyzji zwrócono uwagę m.in., że „zakres prowadzonego kształcenia oraz prowadzonych badań, reprezentowane dyscypliny naukowe i specjalności naukowe kadry naukowo-dydaktycznej, a także struktura organizacyjna Uczelni wykraczają znacznie poza zakres dotychczasowej nazwy.” Dalszy intensywny rozwój potencjału

Uczelni spowodował uzyskanie zgody MENiS na prowadzenie kształcenia na kolejnych czterech kierunkach pierwszego stopnia tj.: „socjologii”, „geografii”, „architekturze i urbanistyce” oraz „informatyce i ekonometrii”.

Doświadczenia i osiągnięcia Uczelni w prowadzeniu studiów pierwszego stopnia, pozytywne akredytacje oraz ustawiczna praca nad potencjałem naukowym kadry, a także prowadzone badania, organizowane konferencje o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, stanowiły podstawę złożenia wniosków, a w konsekwencji uzyskania zgody na prowadzenie studiów drugiego stopnia. Kalendarium nadania uprawnień do prowadzenia poszczególnych kierunków studiów drugiego stopnia przedstawia się następująco:

- 2004 r. – „turystyka i rekreacja”,
- 2010 r. – „ekonomia”,
- 2010 r. – „geografia”,
- 2011 r. – „kulturoznawstwo”,
- 2011 r. – „mechatronika”.

Nie ustając w wysiłkach mających zapewnić dalszy rozwój Uczelni, przyjęto strategię konsekwentnego i systematycznego poszerzania oferty edukacyjnej, uzyskując kolejne uprawnienia do prowadzenia kierunków studiów. Podejmowane działania w obszarze wzbogacania oferty edukacyjnej uwzględniają jej związki z rynkiem pracy. W roku 3013/2014 Uczelnia posiada uprawnienia do kształcenia na 20. kierunkach studiów pierwszego stopnia, w tym 7. kierunkach inżynierskich i 5. kierunkach studiów drugiego stopnia. Należą do nich: „turystyka i rekreacja” – studia pierwszego i drugiego stopnia,

- „ekonomia”
– studia pierwszego i drugiego stopnia,
- „geografia”
– studia pierwszego i drugiego stopnia,
- „kulturoznawstwo”
– studia pierwszego i drugiego stopnia,
- „mechatronika”
– studia pierwszego i drugiego stopnia,
- „socjologia” – studia pierwszego stopnia,
- „architektura” – studia pierwszego stopnia,
- „zarządzanie i inżynieria produkcji”
– studia pierwszego stopnia,
- „informatyka i ekonometria”
– studia pierwszego stopnia,
- „zarządzanie” – studia pierwszego stopnia,
- „nauki o rodzinie”
– studia pierwszego stopnia,
- „gospodarka przestrzenna”
– studia pierwszego stopnia,
- „informatyka” – studia pierwszego stopnia,
- „filologia” – studia pierwszego stopnia,

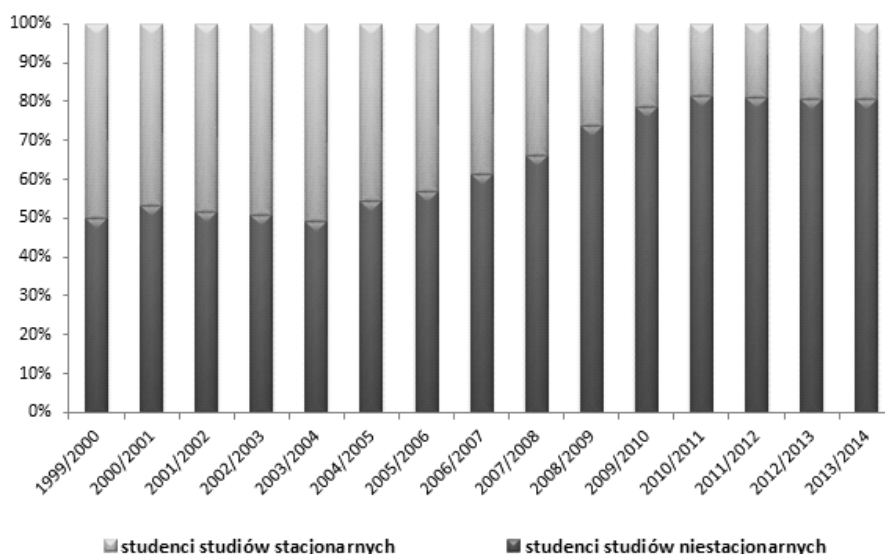
- „wychowanie fizyczne”
– studia pierwszego stopnia,
- „pedagogika” – studia pierwszego stopnia,
- „dietetyka” – studia pierwszego stopnia,
- „fizjoterapia” – studia pierwszego stopnia,
- „budownictwo”
– studia pierwszego stopnia,
- „logistyka” – studia pierwszego stopnia.

Wzbogacanie oferty, to nie tylko zwiększanie liczby kierunków, ale również, takie jej kształtowanie, aby jak najefektywniej odpowiadać na potrzeby edukacyjne studentów i wymagania rynku pracy. Dlatego też aż na siedmiu kierunkach studiów pierwszego stopnia, istnieje możliwość uzyskania tytułu zawodowego inżyniera. Należą do nich: architektura, budownictwo, informatyka, mechatronika, zarządzanie i inżynieria produkcji, gospodarka przestrzenna i logistyka. Wizytacje Polskiej Komisji Akredytacyjnej potwierdziły wysoką jakość kształcenia w WSG.

5.2. Studia I i II stopnia

Pierwsze lata funkcjonowania Uczelni, to okres zwiększającej się systematycznie liczby studentów, którzy mogli kształcić się w formie dziennej oraz zaocznej. Najczęściej wybieranym kierunkiem przez kandydatów była „turystyka i rekreacja”. Równowaga między liczbą osób studiujących w formie dziennej i zaocznej została utrzymana do roku akademickiego 2004/2005. Kolejny rok akademicki przyniósł znaczny wzrost zainteresowania studiami zaocznymi, czego konsekwencją był 60% udział studentów na tych właśnie studiach w ogólnej licznie studentów Uczelni. Tendencja ta utrzymywała się na poziomie względnie stabilnym przez kolejne dwa lata. Od roku akademickiego 2007/2008 studenci studiów niestacjonarnych stanowili już około 70%, a od roku 2010/2011 około 80% ogólnej liczby osób studiujących

Procentowy udział studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych

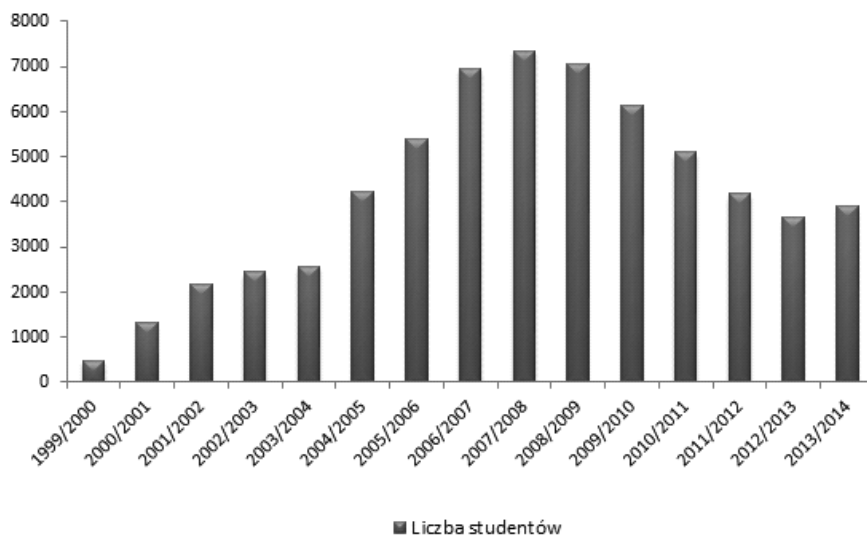
Ryc. 3. Udział studentów stacjonarnych i niestacjonarnych w ogólnej liczbie studentów WSG

w WSG. Zmiany procentowego udziału liczby studentów formy stacjonarnej (trybu dziennego) i niestacjonarnej (trybu zaocznego) w stosunku do ogólnej liczby studentów ukazuje ryc. 3.

Liczba studentów wzrastała wraz z rozwojem Uczelni i wzbogacaną ofertą edukacyjną, była też odzwierciedleniem zwiększającego się procesu skolaryzacji społeczeństwa polskiego. Zmniejszająca się nieco liczba studentów od roku 2007/2008 stanowiła odzwierciedlenie ogólnopolskiej tendencji spadkowej kandy-

datów na studia wynikającej z procesów demograficznych, zahamowania wzrostu współczynnika skolaryzacji netto. Utrzymujący się w ostatnich dwóch latach wzrost liczby studentów, w tym studentów stacjonarnych, których na wielu uczelniach niepublicznych nie ma już w ogóle, jest świadectwem doceniania naszej oferty edukacyjnej i jakości kształcenia oraz rekrutacji prowadzonej za granicą. Dynamikę zmian liczby studentów na przestrzeni 15 lat działania Uczelni ukazuje ryc. 4.

Ogólna liczba studentów w poszczególnych latach

Ryc. 4. Liczba studentów WSG w latach 1999 - 2014

Obecnie na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz studiach podyplomowych studiuje ogółem ponad 8 tysięcy studentów. Dodatkowo z oferty kursów i szkoleń, w tym o charakterze projektowym, korzysta 6 tysięcy słuchaczy. WSG kształci również 1500 słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku, a ich liczba ciągle rośnie. To wielotysięczna grupa osób, w różnym wieku, niekiedy z dużym doświadczeniem zawodowym i pozycją społeczną, która dokonała świadomego wyboru uzyskiwania kolejnych stopni wykształcenia, zdobywania nowych kwalifikacji, doskonalenia kompetencji lub spędzania swojego czasu wolnego (studenci UTW) w sposób poznawczo aktywny właśnie w Wyższej Szkole Gospodarki. Oprócz radości z obdarzania nas zaufaniem władze Uczelni i jej pracownicy mają poczucie odpowiedzialności za realizowanie tak zróżnicowanych działań.

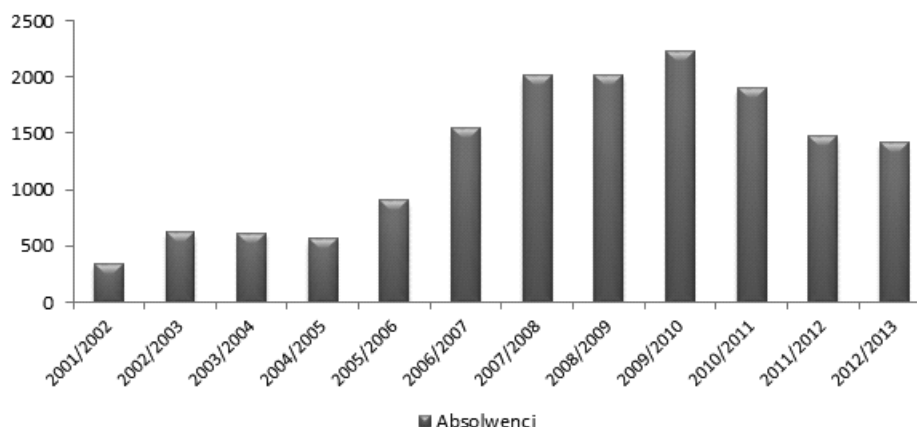
Przy stabilizacji liczby studentów z kraju obserwuje się dużą dynamikę wzrostu liczby studentów z zagranicy, zainteresowanych zarówno studiami pierwszego jak i drugiego stopnia. Obecnie studiuje w WSG około 400 studentów z zagranicy, głównie z Ukrainy.

Naturalnym skutkiem funkcjonowania od wielu lat na rynku edukacyjnym szkolnictwa wyższego, bogatej oferty edukacyjnej, liczby kierunków i obszarów studiów, jest wzrastająca liczba absolwentów (ryc. 5), która w marcu 2014 r. wyniosła 14.903 osoby.

Na uwagę zasługuje ciągła poprawa warunków studiowania, w tym dla studentów niepełnosprawnych, na rzecz których działa prężnie Biuro Osób Niepełnosprawnych. Wyrazem doceniania zasług Uczelni w tym zakresie jest między innymi nagroda przyznana w 2007 roku przez Parlament Studentów RP „Uczelnia przyjazna studentom” oraz zajęcie I miejsca w regionalnym etapie konkursu „Lodołamacze 2008” w kategorii Pracodawca Nieprzedsiębiorca.

Rok akademicki 2012/2013, to czas wprowadzania w uczelniach Krajowych Ram Kwalifikacji (KRK) umożliwiających przenoszenie uzyskanych przez studenta efektów kształcenia, kwalifikacji na poszczególnych kierunkach i poziomach kształcenia. WSG rozpoczęła przygotowania do wprowadzania KRK już w 2010 roku. Na podstawie Zarządzenia Nr 7 Rektora Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 26.X.2010 r. powołany został Zespół ds. KRK i określone zostały jego zadania, w tym m.in. wstępne określenie efektów kształcenia dla danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia zgodnie z wytycznymi KRK; opracowanie koncepcji modyfikacji planów studiów uwzględniających KRK, prowadzenie działań informacyjnych i doradczych w zakresie wprowadzania zmian w systemie kształcenia. Obecnie organ ten, działający pod nazwą „Zespół ds. KRK i efektów kształcenia”, systematycznie planuje zadania na kolejny rok akademicki i opracowuje

Liczba absolwentów w poszczególnych latach

Ryc. 5. Liczba absolwentów WSG w latach 2001 - 2013

raporty dotyczące ich realizacji. Od marca roku 2011 rozpoczął się również cykl szkoleń dla pracowników mający na celu zwiększenie ich kompetencji w zakresie wymagań stawianych programom kształcenia związanych z KRK. Zainteresowanie tymi szkoleniami i potrzeba ustawicznego doskonalenia przyczyniły się do organizowania przez prorektora ds. kształcenia i studentów comiesięcznych seminariów w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (WSZJK), które kierowane są do wszystkich pracowników Uczelni. Przyczyniają się one do zwiększenia wiedzy o podejmowanych w Uczelni działaniach, umożliwiają wymianę doświadczeń, wskazują na pojawiające się trudności, sprzyjają ich rozwiązywaniu. Zgodnie z obecnym trendem korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych w kształceniu, w seminarium możliwy jest udział wszystkich pracowników, co jest szczególnie cenne dla odległych wydziałów zamiejscowych.

W 2011 r. podjęto decyzję o rozpoczęciu od roku akademickiego 2012/2013 przygotowań do kształcenia o profilu praktycznym na studiach pierwszego stopnia. Profil praktyczny stawia przed Uczelnią wymagania związane z koniecznością wyposażenia studenta nie tylko w wiedzę, ale w znacznie większym stopniu niż dotychczas, w umiejętności praktyczne. Podjęto prace nad tworzeniem efektywnego i złożonego systemu kształcenia praktycznego w WSG. Intensywne działania służące nawiązaniu nowych, poza już istniejącymi, kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi, to wyraz troski o jakość kształcenia i zwiększanie szans absolwentów Uczelni na trudnym rynku pracy. Służą temu m.in. kursy i szkolenia, dzięki którym studenci mają możliwość uzyskania już w czasie studiów certyfikatów i dodatkowych uprawnień, niezwykle wysoko przez nich cenionych. Realizacji założeń profilu praktycznego na studiach pierwszego stopnia w WSG służą również tzw. „wykłady eksperckie”, które prowadzą wybitni specjaliści z różnych branż. Studenci są zadowoleni z możliwości zetknięcia się z ludźmi, którzy w danej branży czy dziedzinie gospodarki mają niewątpliwe osiągnięcia, są autorytetami w kraju i nierzadko zagranicą. Doświadczenie praktyczne, jakie

posiadają specjaliści i możliwość zapoznania się z dobrymi praktykami wzbogaca wiedzę i świadomość studentów, a także umożliwia kształtowanie etosu określonej grupy zawodowej w relacji mistrz-uczeń.

Wiele działań podejmowanych przez Uczelnię miało charakter innowacyjny, często też pionierski, np. wprowadzenie legitymacji elektronicznej już w roku 2006. Do takich właśnie działań należało również stworzenie koncepcji obszarów studiów i rekrutowanie na nie studentów od roku akademickiego 2012/2013. Umożliwiają one z jednej strony wcześniejsze zetknięcie się studentów z przedmiotami specjalistycznymi, ale również stwarzają szansę, ze względu na swój często interdyscyplinarny charakter, na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia określonych także dla innych kierunków studiów. Decyzje te są spójne z polityką Uczelni sprzyjającą zwiększaniu elastyczności kształcenia, nadawaniu uprawnień studentom do określania indywidualnej ścieżki studiowania, umożliwianiu osiągania efektów spoza studiowanego kierunku – czemu sprzyja m.in. modułowa konstrukcja planu i programu studiów. Rekrutacja na obszary studiów spowodowała poszerzenie oferty edukacyjnej, zwiększając również możliwość lepszego jej dostosowywania do potrzeb edukacyjnych kandydatów. W roku akademickim 2012/2013 Uczelnia zaoferowała studentom 60 obszarów na studiach pierwszego stopnia i 33 na studiach drugiego stopnia.

Władze Uczelni, od momentu jej utworzenia, podejmowały wiele działań służących zapewnianiu wysokiej jakości kształcenia. „Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia” (WSZJK) obejmuje działania o charakterze instytucjonalnym, legislacyjnym i merytorycznym, między innymi w zakresie:

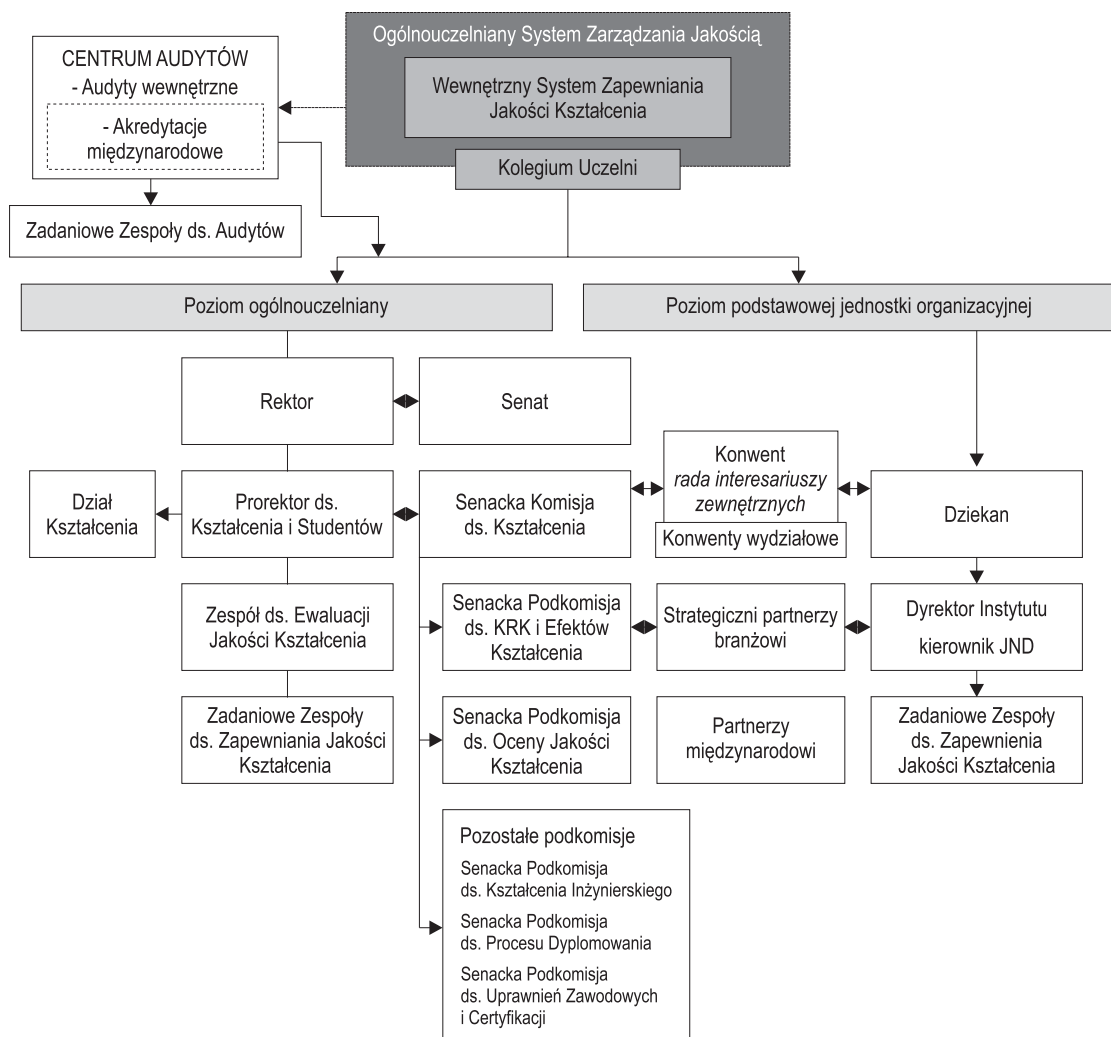
- a) planowania i organizowania kształcenia,
- b) podnoszenia kompetencji kadry akademickiej (system szkoleń i seminariów wewnętrznych, system staży dla młodych pracowników, podnoszenie kwalifikacji pedagogicznych w ramach studiów podyplomowych, udział w szkoleniach zewnętrznych);

- c) cdoskonalenie obiegu informacji między studentami a prowadzącymi zajęcia (iSAPS);
- d) wykorzystanie platformy internetowej WSG jako narzędzia dokumentowania uzyskiwanych efektów kształcenia oraz komunikowania się interesariuszy wewnętrznych (oferta online dla wykładowców, poradniki metodyczne w wersji elektronicznej, materiały z seminariów na temat kształcenia, aktualne informacje dotyczące systemu kształcenia, fora i czaty dla studentów oraz wykładowców).

Cechą charakteryzującą proces kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarki jest ciągle poszukiwanie metod i technik zwiększających jego skuteczność. Przejawia się to między innymi w następujących jego aspektach:

- różnorodności oferty edukacyjnej (wspomniane obszary studiów);
- elastyczności kształcenia: blok elastycznego kształcenia (BEK), umożliwiający wybór zajęć zmierzających do osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych dla studiowanego kierunku, a także funkcjonujący w Uczelni system elastycznego kształcenia (SEK), który będzie stwarzał coraz większe możliwości wyboru zajęć dających wiedzę i umiejętno-

Strukturę Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarki przedstawia ryc. 6.

Ryc. 6. Schemat kompetencyjny Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

ści z innego niż studiowany kierunek/obszar studiów, bądź innych wskazanych przez studentów jako przydatne dla ich zawodowego i społecznego funkcjonowania;

- indywidualizacji kształcenia (indywidualny program studiów (IPS), indywidualna ścieżka studiowania (ISS), indywidualna organizacja studiów (IOS);
- różnorodności form organizacyjnych służących osiągnięciu efektów kształcenia, począwszy od tych tradycyjnych, takich jak wykład, konwersatoria, poprzez laboratoria, zajęcia terenowe, kliniczne, zajęcia o charakterze projektowym, tutoriaty, aż po takie, które nie zostały ujęte w planach studiów, np. gra w przedsiębiorstwo, przyjmująca międzynarodowy charakter.

Proces kształcenia od wielu lat, w zmieniających się zakresach i zadaniach, jest wspierany przez takie jednostki organizacyjne, jak: Dział Kształcenia, Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej (dawniej Biuro Praktyk), Ośrodek Nowych Technologii Edukacyjnych (ONTE), Dziekanat. Działania tych jednostek mają charakter zarówno koncepcyjny jak i wykonawczy, bez ich wsparcia nie byłoby możliwe osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Wyższa Szkoła Gospodarki od lat zajmuje czołowe, z roku na rok coraz wyższe miejsce, w ogólnopolskich rankingach szkół wyższych. Według magazynu „Wprost” w 2012 r. WSG osiągnęła 8. pozycję wśród uczelni niepublicznych w Polsce. Prowadząc studia drugiego stopnia na 5 kierunkach, Uczelnia sukcesywnie pięła się w rankingach dotyczących uczelni niepublicznych magisterskich w Polsce. I tak w roku 2011 było to 48. miejsce (1 miejsce w Bydgoszczy), w 2012 r. miejsce 44, a w 2013 r. już 31 (według Perspektywy/Rzeczpospolita). Awans o 13 miejsc był największy wśród wszystkich uczelni w województwie kujawsko-pomorskim. Według tego samego rankingu (Perspektywy/Rzeczpospolita) zostaliśmy uznani za najbardziej preferowaną uczelnię niepubliczną w Bydgoszczy, z najwyższym wskaźnikiem

umiędzynarodowienia na kierunku „kulturoznawstwo” oraz „filologia”, a także z najwyższym ocenionym kierunkiem „wychowanie fizyczne” za osiągnięcia sportowe w Polsce. W związku z umiędzynarodowieniem Uczelni i funkcjonowaniem na rynku europejskim WSG jest uwzględniana także w rankingach ogólnoswiatowych, czego przykładem jest niezależny ranking WEB of Universities Webometric.

Uzyskiwanie tych wszystkich sukcesów nie byłoby możliwe, gdyby nie ludzie tworzący Uczelnię. Obecnie na WSG pracuje 669 nauczycieli akademickich. Większość osób stanowiących minimum kadrowe w początkowych latach rozwoju Uczelni, funkcjonuje w niej aktywnie również obecnie. Są to m.in.: prof. dr hab. Wiesław Maik, dr inż. Wiesław Olszewski, prof. WSG, dr Kazimierz Marciniak, prof. WSG, prof. dr hab. n. techn. Lech Zimowski, dr Janusz Sewerniak, prof. WSG, dr Jan Owsiak, prof. WSG, dr inż. Romana Przybyszewska-Gudelis, prof. WSG, dr hab. Aleksandra Kowalczyk, prof. WSG, dr hab. Marek Napierała, prof. WSG i wiele innych wspólniających osobowości świata akademickiego.

Na Uczelni pracuje również 12 profesorów wizytujących. pochodzących z takich krajów, jak: Czechy, Niemcy, Włochy, Węgry, Rosja, Finlandia, Ukraina i Białoruś.

To właśnie dzięki ludziom, pracującym w różnych jednostkach i na różnych stanowiskach, dzięki ich twórczym postawom, zaangażowaniu, gotowości do podejmowania trudu związanego ze zmianami oraz ich umiejętności współpracy, możliwe jest prowadzenie i doskonalenie kształcenia w WSG.

5.3. Studia podyplomowe

Wstęp

Jednym z wielu zadań, jakie stawia przed sobą Wyższa Szkoła Gospodarki, jest nowoczesne i praktyczne kształcenie studentów uzupełnione o kształcenie ustawiczne, czyli rozwijanie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji przez całe życie. Jest ono uznawane obecnie za jeden z najważniejszych czynników wpływają-

cych na wzrost gospodarczy i rozwój społeczny. Każdego roku w kształceniu ustawicznym uczestniczy co trzeci obywatel Unii Europejskiej w wieku od 25 do 64 lat. Obecna sytuacja na rynku pracy spowodowała, że wyższe wykształcenie nie jest już podstawową przepustką do kariery. Wyuczony zawód oraz dodatkowe umiejętności i kwalifikacje to atuty przy wyborze kandydata do pracy, dlatego wręcz koniecznością zawodową stało się ciągłe zdobywanie i pogłębianie swojej wiedzy oraz ustawiczne podnoszenie kwalifikacji. Najbardziej popularną formą kształcenia ustawicznego są studia podyplomowe przeznaczone dla osób, które ukończyły studia I lub II stopnia i chcą poszerzyć, uzupełnić i zaktualizować posiadaną wiedzę, przekwalifikować się lub zmienić profil zawodowy. Absolwentom szkół wyższych umożliwiają uzupełnienie wykształcenia i zdobycie nowych kompetencji zawodowych, a specjalistom doskonalenie już zdobytych umiejętności, aktualizację wiedzy oraz otwarcie na zupełnie nowy sposób kreatywnego rozwoju.

Rozwój oferty edukacyjnej

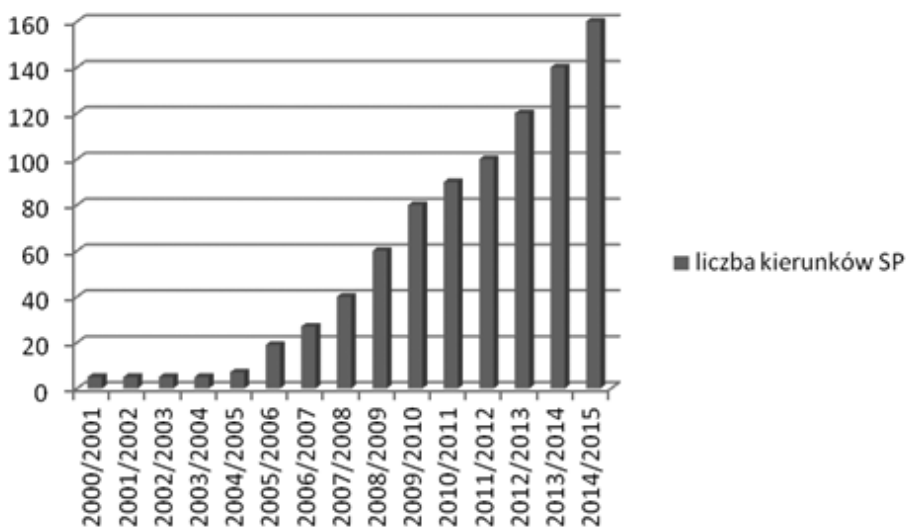
W 2005 r. powołano do życia nową jednostkę organizacyjną – Studium Podyplomowe, która weszła później w skład Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń. Jako odpowiedź na potrzeby kształcenia ustawicz-

nego powołane zostało w 2007 r. ogólnouczelniane Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń, w skład którego wchodzi m.in. Studium Podyplomowe. Jego zadaniem jest tworzenie warunków i wspieranie procesu kształcenia osób uczących się przez całe życie.

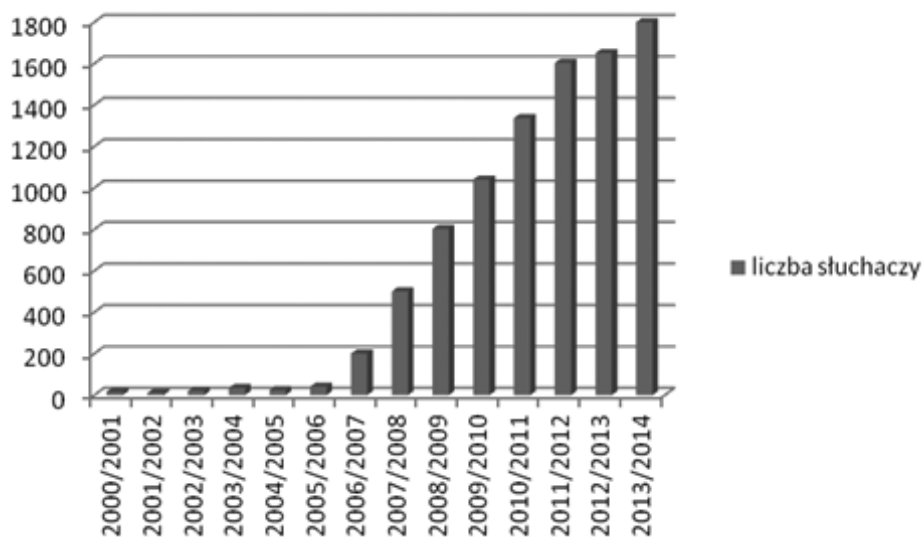
Od 2002 r. skromna jeszcze oferta studiów podyplomowych obejmowała 5 kierunków opartych głównie na podstawowym profilu edukacyjnym Uczelni – turystyce i hotelarstwie, tj.: „systemy informatyczne w gospodarce turystycznej i hotelarstwie”, „edukacja informatyczna”, „systemy zarządzania jakością”, „zarządzanie obiektami hotelarskimi”, „organizacja i zarządzanie gospodarką turystyczną”. W roku akademickim 2004/2005 wprowadzono nowy kierunek: „logistyka i transport”. Oferta była skierowana nie tylko do osób związanych zawodowo z branżą „transport, spedycja, logistyka” (TSL), ale także do nauczycieli poszukujących nowego zawodu.

Od 2005 r., gdy powołano Studium Podyplomowe, nastąpił bardzo intensywny rozkwit oferty studiów podyplomowych. Zmodyfikowano dotychczasowe programy studiów, tak aby odpowiadały aktualnym potrzebom, poszerzono ofertę o nowe kierunki, co przyczyniło się do znacznego wzrostu liczby słuchaczy (ryc. 7).

Oferta programowa studiów podyplomowych WSG jest ciągle uaktualniana i poszerzana. Wiele programów studiów po-

Ryc. 7. Liczba kierunków studiów podyplomowych w latach 2000-2014

Ryc. 8. Liczba słuchaczy studiów podyplomowych w latach 2000-2014

dypłomowych powstaje także we współpracy z doświadczonymi przedstawicielami lokalnych przedsiębiorstw i organizacji, co gwarantuje aktualność planów i programów nauczania, sprawdzonych w praktyce gospodarczej i społecznej. Odpowiedzią na wyzwania współczesnego świata jest szeroka oferta kierunków studiów podyplomowych pozwalających na zdobycie kwalifikacji z zakresu nowoczesnych technologii stosowanych w różnych dziedzinach gospodarki, co umożliwi praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy. Kierunki takie, jak: „social media”, „komputerowe wspomaganie projektowania inżynierskiego”, „zarządzanie zaawansowanymi sieciami teleinformatycznymi”, „zarządzanie bezpieczeństwem informatycznym” czy „zarządzanie nowoczesną organizacją ICT” to tylko wybrane z całej puli kierunków, które cieszą się największym zainteresowaniem.

Kierunki certyfikowane

Aktualnie w ofercie dydaktycznej studiów podyplomowych WSG znajduje się ponad 160 kierunków i specjalności kształcenia, w tym: studia podyplomowe dofinansowane ze środków Unii Europejskiej oraz 6 kierunków studiów podyplomowych z certyfikatami uznanych instytucji, tj.:

- Bezpieczeństwo i Higiena Pracy – Certyfikat w zakresie Audytora Wewnętrznego Systemu Zarządzania BHP wg PN-N 18001:2004;
- Negocjacje i Mediacje – certyfikat uprawniający do samodzielnego wpisu na listę mediatorów przy Prezesie Sądu Okręgowego;
- Neuro-Lingvistic Programming (NLP) – Master Practitioner – Certyfikaty Practitioner i Master Practitioner in the art of NLP;
- Zarządzanie Jakością – Certyfikat Audytora Wewnętrznego Zintegrowanego Systemu Zarządzania wg ISO 9001, ISO 14001 i PN-N-18001;
- Zarządzanie Jakością i Bezpieczeństwem Żywności – Certyfikat Audytora Wewnętrznego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności wg normy ISO 22000:2005;
- Zarządzanie Strategiczne – Certyfikat Prince2.

Słuchacze

Wraz ze wzrostem otrzymywanych uprawnień do prowadzenia kierunków studiów I i II stopnia oraz wzrostem zainteresowania studiami podyplomowymi w wydziałach i ośrodkach zamiejscowych WSG, znacznie zwiększała się ogólna liczba słuchaczy studiów podyplomowych (ryc. 8).

Znaczny wzrost liczby słuchaczy studiów podyplomowych od roku akademickiego 2007/2008 wynika głównie z tworzenia studiów podyplomowych w wydziałach zamiejscowych WSG w Ełku i Słupsku, a od 2008/2009 w Inowrocławiu i w Toruniu. W latach 2008-2010 realizowany był także projekt finansowany ze środków unijnych, dotyczący kilku edycji studiów, co spowodowało pokaźny wzrost liczby słuchaczy również w pozostałych miastach, tj. w Malborku i w Kołobrzegu (ryc. 9).

W latach 2002-2014 łączna liczba kierunków, na których realizowane było kształcenie, wyniosła 71, a liczba absolwentów – około 6500.

Kwalifikacje absolwentów

Wiele kierunków studiów podyplomowych umożliwia uzyskanie kwalifikacji bardzo poszukiwanych na polskim rynku pracy uprawniających m.in. do:

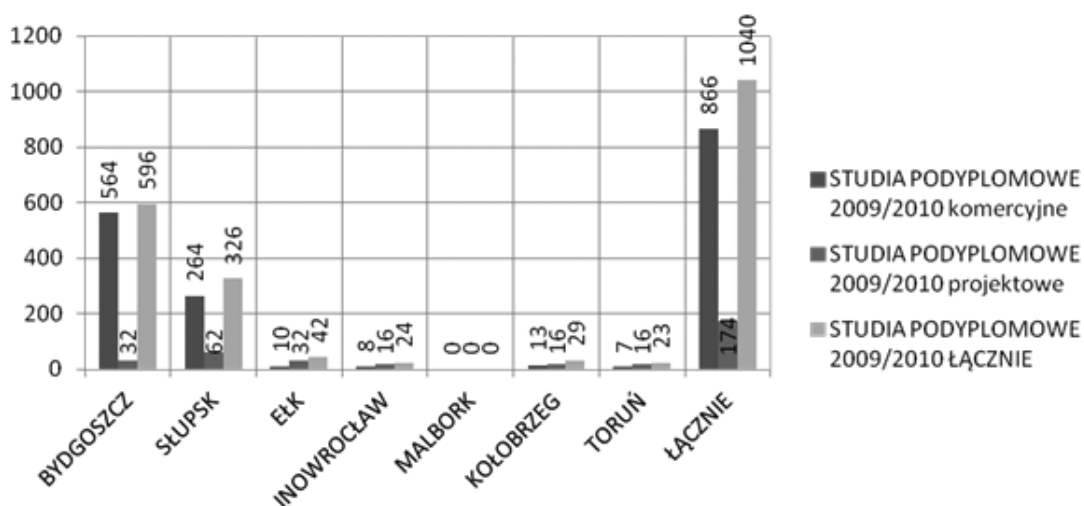
- ubiegania się o nadanie licencji rzeczoznawcy majątkowego nieruchomości;
- uzyskania uprawnień przez nauczycieli do nauczania różnych przedmiotów;
- uzyskania wpisu na listę mediatorów stałych Krajowego Stowarzyszenia Mediatorów w Poznaniu;

- uzyskania certyfikatu Audytora Wewnętrznego;
- zdobycia rekomendacji do Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Dodatkowe kwalifikacje uzyskane podczas studiów podyplomowych są potwierdzone certyfikatem, świadectwem lub rekomendacją.

Kadra dydaktyczna

Ważnym atutem studiów podyplomowych jest wysoko kwalifikowana kadra wykładowców. Tworzą ją nauczyciele akademicy, specjaliści z branż oraz praktycy z doświadczeniem dydaktycznym, którzy łączą teorię z praktyką życia gospodarczego. Do 2014 r. ze Studium Podyplomowym WSG współpracowało ponad 400 wykładowców. Słuchaczy, w ramach wszystkich specjalności podyplomowych, uczą reprezentanci partnerów WSG, m.in. zagadnień z przedmiotu „public relations” – rzecznik Komendanta Głównego Policji czy rzecznik Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, negocjacji i mediacji – przedstawiciele Fundacji Inicjatyw Społecznie Odpowiedzialnych, stosowania warunków Międzynarodowej Federacji Inżynierów Konsultantów (FIDIC) w procesach inwestycyjnych – osoby wpisane na listy rozjemców, posiadające doświadczenie

Ryc. 9. Liczba słuchaczy studiów podyplomowych w roku akademickim 2009/2010

w rozstrzygnięciu sporów, administrowania kontraktami lub przy realizacji inwestycji w Polsce polecane przez partnera WSG – firmę B-Act działającą jako inżynier kontraktu.

Wysoki poziom zajęć dydaktycznych osiągany jest więc dzięki wysoko wykwalifikowanej kadrze dydaktycznej WSG oraz współpracy z Akademią Cisco i ze Stowarzyszeniem Ekspertów Zarządzania Technologiami ICT.

Partnerzy instytucjonalni

Do partnerów WSG, którzy budują ofertę i jakość studiów podyplomowych, należą m.in.:

- B-Act Sp. z o.o. – Proces Inwestycyjny w Oparciu o FIDIC w Praktyce;
- Fundacja Inicjatyw Społecznie Odpowiedzialnych – Negocjacje i Mediacje;
- ALTKOM Akademia – Zarządzanie Strategiczne, Zarządzanie Talentami;
- FALCO – Manager Jakości w Ochronie Zdrowia, Manager Lean Management i Kaizen, Manager Produkcji, Manager Sprzedaży, Skuteczna Windykacja Należności;
- Nauczyciel PLUS – Nowoczesne Technologie w Edukacji;
- Instytut Materiałów Polimerowych i Barwników – Technologia i Urządzenia do Przetwórstwa Tworzyw Polimerowych;
- OPONEO – E-Commerce;
- Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – Business English, Controlling i Rachunkowość Zarządcza, Rachunkowość Budżetowa;
- Stowarzyszenie Ekspertów Zarządzania Technologiami ICT – Zarządzanie Nowoczesną Organizacją ICT;
- Izba Celna w Toruniu – Przepisy Prawa Celnego w Międzynarodowym Obrocie Towarowym.

5.4. Kursy i szkolenia

Za kształcenie pozaformalne w ramach Lifelong Learning (LLL) odpowiedzialne są: Centrum Szkoleń i Certyfikacji, Centrum Edukacji Informatycznej, Szkoła Języków Obcych oraz Szkoła Kultury i Języka Polskiego – pozostające w strukturze Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń. Ich zadaniem jest organizacja specjalistycznych kursów i szkoleń.

Centrum Szkoleń i Certyfikacji (CSiC)

CSiC funkcjonowało od początku istnienia Uczelni. W pierwszych latach oferta skierowana była głównie do studentów WSG kierunków turystycznych i hotelarskich. Mogli oni dzięki ofercie szkoleń i kursów takich, jak: „pilot wycieczek” „wychowawca kolonijny”, „Akademia Rezydentów” zdobywać uprawnienia i nowe kwalifikacje związane z kierunkiem studiów. Od 2005 r. oferta szkoleniowa zaczęła się intensywnie rozwijać. Ze szkoleń zaczęły korzystać także osoby z zewnątrz Uczelni, firmy i przedsiębiorstwa z regionu, a potem z całego kraju. Szkolenia i kursy, które proponuje WSG, umożliwiają podnoszenie kwalifikacji pracowników, a tym samym zapewniają firmom, przedsiębiorstwom i instytucjom przewagę konkurencyjną oraz adaptację do zmieniających się trendów panujących na rynku.

Dzięki konsekwentnej realizacji wizji i misji WSG, wieloletniemu doświadczeniu i stale podnoszonym kwalifikacjom, Uczelnia buduje długofalowe i trwałe relacje ze swoimi partnerami, do których należą m.in.: SUMIKA Electronic Materials Poland Sp. z o.o., PESA Bydgoszcz SA, Fort Polska Sp. z o.o. i Milarys Polska Sp. z o.o., Bydgoskie Fabryki Mebli, Jabil Global Services Poland Sp. z o.o., Narodowy Bank Polski Oddział w Bydgoszczy, Hotel City, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Frosta Sp. z o.o., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy, Starostwa Powiatowe w Bydgoszczy, Żninie, Nakle nad Notecią, Tucholi, Urzędy Miasta w Bydgoszczy i w Toruniu.

Do 2014 r. zorganizowano ponad 100 kursów (kwalifikacyjnych i kompetencyjnych)

i szkoleń (dotyczących tzw. umiejętności miękkich i specjalistycznych), odbywających się w systemie wieczorowym i zaocznym (weekendowym). Liczba przeszkolonych wyniosła prawie 7 tys., w tym około 1,5 tys. osób stanowili studenci i absolwenci WSG. Kursy i szkolenia realizowane ze środków unijnych ukończyło 5 tys. osób.

Centrum Edukacji Informatycznej (CEI)

CEI powołane zostało w 2007 r. Współpraca CEI z innymi jednostkami uczelni i uznanymi instytucjami certyfikującymi zaowocowała organizacją szkoleń i kursów honorowanych we wszystkich krajach Unii Europejskiej z zakresu kompetencji ECDL oraz CISCO (CCNA, CCNP), w tym:

- Akademia Sieciowa CISCO – Firma „Cisco Systems” opracowała nowatorski program kształcenia specjalistów z zakresu sieci komputerowych. Program ten bazuje na sieci Lokalnych Akademii Sieciowych. Od 2006 r. do tego grona dołączyła Akademia Lokalna przy WSG;
- Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych – 7 kursów przygotowujących do zdawania egzaminów wymaganych do uzyskania certyfikatu.

Kursy organizowane przez CEI obejmują taką tematykę, jak programowanie urządzeń mobilnych – tabletów i smartfonów oraz zarządzanie sieciami teleinformatycznymi. CEI – wspólnie z Biurem Praktyk – dba o to, aby studenci odbywali praktyki w czołowych firmach zajmujących się technologiami mobilnymi i internetowymi, a po skończeniu praktyk monitoruje ich osiągnięcia, niejednokrotnie kierując najlepszych na płatne staże w firmach partnerskich.

Seminaria Szkoleniowe z cyklu **Biznes i Gospodarka (BiG)**

W 2007 r. przyznano Uczelni „Medal Europejski” Business Centre Club w kategorii usług za działania związane z realizacją cyklu

seminariów szkoleniowych „Biznes i Gospodarka – Certyfikaty ich ideą jest popularyzacja wiedzy z zakresu ekonomii, biznesu, finansów i marketingu oraz tworzenie warunków do konfrontacji teorii z praktyką i twórczego rozwiązywania problemów. Seminaria są także okazją do spotkania osób z różnych branż, ekspertami i praktykami danej dziedziny. Powstanie w 2006 r. tych cyklicznych, bezpłatnych seminariów szkoleniowych zainspirowało stałe kontakty Uczelni ze środowiskiem gospodarczym oraz współpracę z instytucjami i firmami sfery biznesowej. Do udziału w seminariach zapraszani są przedsiębiorcy, menadżerowie i inne osoby, które chciałyby podnieść swoje kwalifikacje i umiejętności.

Szkoła Języków Obcych (SJO)

Współczesny świat, w znacznym stopniu zglobalizowany, wymaga znajomości języka obcego jako przydatnego w komunikacji w pracy zawodowej. Celem powstałej w 2007 r. Szkoły Języków Obcych przy WSG było podniesienie poziomu wiedzy językowej studentów i pracowników. W ofercie SJO znajdują się kursy z 23 języków obcych. Utworzono wiele grup językowych, m.in.: angielskiego, arabskiego, francuskiego, tureckiego, hiszpańskiego, japońskiego, niemieckiego, rosyjskiego, włoskiego, chińskiego, rumuńskiego, szwedzkiego, norweskiego, a także migowego na różnych poziomach. W 2008 r. Szkoła Języków Obcych uzyskała uprawnienia Ośrodka Egzaminacyjnego TELC, a w 2012 r. uprawnienia Samodzielnego Centrum Egzaminacyjnego TELC. SJO przygotowuje do międzynarodowych egzaminów TELC z języków: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego, portugalskiego, arabskiego, czeskiego i tureckiego.

W wyniku wieloletniej współpracy SJO WSG z Educational Testing Service Global (ETS), twórcą takich egzaminów językowych, jak TOEIC® i TOEFL®, w bieżącym roku akademickim studenci zostali objęci specjalnym programem sprawdzenia kompetencji językowych. Szkoła Języków Obcych przy WSG

zaprosiła studentów do skorzystania z możliwości zdawania w naszej uczelni EGZAMINU TOEIC® celem uzyskania prestiżowego na rynku pracy i rozpoznawalnego przez pracodawców certyfikatu. Podnoszenie jakości nauczania i rozwój świadomości wśród studentów na temat znaczenia języków obcych dla ich kariery zawodowej to główne idee, jakie przyświecają projektowi. W egzaminie wzięło udział ponad 30 studentów Wyższej Szkoły Gospodarki, z czego jedna trzecia uzyskała poziom B2 lub wyższy.

WSG wprowadziła obowiązkowy egzamin TOEIC Listening and Reading zamiast egzaminu końcowego na lektoracie z języka angielskiego dla swoich studentów. To najczęściej zdawany egzamin z języka angielskiego w środowisku pracy, który został stworzony na życzenie firm i pracodawców oraz odpowiada na ich potrzeby weryfikacji i certyfikacji znajomości języka angielskiego. Ważnym aspektem jest to, że egzamin TOEIC skupia się na praktycznej stronie znajomości języka i jest uznawany przez ponad 14 tys. globalnych firm i korporacji na całym świecie. Studenci WSG mają dostęp do darmowego testu sprawdzającego poziom znajomości języka obcego. Test ten został zbudowany na podstawie autentycznych pytań egzaminu TOEIC Listening & Reading. W celu urozmaicenia sposobów uczenia się i podniesienia jakości nauki studenci mają dostęp do platformy e-learningowej, na której mogą ćwiczyć umiejętności językowe. Studenci uczestniczący w lektoratach z pozostałych języków obcych (niemieckiego, rosyjskiego, hiszpańskiego) mają możliwość przystąpienia do egzaminu międzynarodowego na poziomie B2 WiDaF (Deutsch als Fremdsprache in der Wirtschaft) lub TELC.

SJO współpracuje z wieloma instytucjami publicznymi i przedsiębiorstwami, m.in. z Urzędem Wojewódzkim, Izbą Skarbową, Urzędami Skarbowymi, Urzędem Kontroli Skarbowej oraz takimi firmami, jak: Cukiernia „Sowa”, Jabil, PESA czy Firma „Gotowski”. Obok kształcenia językowego SJO organizuje liczne konferencje i warsztaty międzynarodowe, prowadzi Centrum Tłumaczeń Specjalistycznych (CTS), które działa od 2008 r. i zajmuje się wykonywaniem tłumaczeń pisemnych, w tym

specjalistycznych i przysięgłych oraz ustnych. Tłumaczenia są wykonywane przede wszystkim dla firm i instytucji, podczas konferencji, wydarzeń międzynarodowych i wyjazdów na targi międzynarodowe. Centrum Tłumaczeń Specjalistycznych skupia tłumaczy ze wszystkich języków oferowanych przez Szkołę Języków Obcych, tj. angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego, włoskiego, rosyjskiego, białoruskiego, czeskiego, słowackiego, serbskiego, nowogreckiego, japońskiego, chińskiego, migowego.

Szkoła Języków Obcych organizuje ponadto wiele imprez mających na celu popularyzację nauki języków, m.in. Dni Międzynarodowe, wieczory z piosenką rosyjską, Międzynarodowe Karaoke oraz wiele innych. Spektakularnym osiągnięciem SJO było zorganizowanie w dniach 17-19 IX 2010 r. 19. Międzynarodowej Konferencji Anglistów IATEFL (International Association of Teachers of English as a Foreign Language). Celem Konferencji było propagowanie nauki języków obcych, w tym języka angielskiego. SJO WSG była pierwszą instytucją spośród uczelni niepublicznych wybraną przez IATEFL do zorganizowania Konferencji, na której oprócz językoznawców, metodyków i autorów podręczników z całej Polski, udział brali specjaliści w dziedzinie nauczania języków z Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych. Wykładowcy wygłosili wiele referatów w języku angielskim i polskim. Własne wykłady zaprezentowali także lektorzy z Wyższej Szkoły Gospodarki.

W 2010 r. Szkoła Języków Obcych WSG przy współpracy z lektorami, a także studentami i słuchaczami kursów, rozpoczęła publikację czasopisma językowego „The Language Telegraph”. Wszystkie artykuły są publikowane w językach obcych, m.in. w angielskim, niemieckim, francuskim, hiszpańskim, rosyjskim i sprawdzane przez native speakers. W każdym numerze zamieszczone były zadania na konkurs językowy. W czasopiśmie zawarte były informacje na temat skutecznej nauki języka, a także o kulturze i zwyczajach różnych zakątków świata. SJO ma także swój udział w prowadzeniu czasopisma pt. „Heteroglossia. Studia literaturoznawcze, językoznawcze, kulturoznawcze”.

Szkoła Kultury i Języka Polskiego (SKiJP)

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszcy od 2006 r. prowadzi regularne kursy języka polskiego dla obcokrajowców. Zajęcia w Szkole Kultury i Języka Polskiego (SKiJP) przy WSG prowadzone są przez doświadczonych, dyplomowanych nauczycieli języka polskiego (filologów, etno- i socjolingwistów oraz kulturoznawców). W 2013 r. SKiJP została Akredytowanym Centrum Egzaminacyjnym Języka Polskiego. Od roku akademickiego 2013/2014 przeprowadza w swojej siedzibie egzaminy międzynarodowe z języka polskiego dla obcokrajowców na poziomie B1 oraz B2. W roku akademickim 2012/2013 ogólna liczba słuchaczy kursów przekroczyła 200 osób. Od początku istnienia SKiJP wydała certyfikaty lub zaświadczenia dla przeszło 550 obcokrajowców z 19 krajów. Znalazła się wśród 11 szkół wyższych wyróżnionych w konkursie MNiSW i, jako jedyna niepubliczna, zdobyła grant w wysokości 120 tys. PLN na zorganizowanie intensywnego kursu dla cudzoziemców. O jakości prowadzonych kursów przez SKiJP świadczy wynik egzaminu międzynarodowego z języka polskiego, który ukraińscy studenci zdali na poziomie B1 i B2, podczas nagrywania filmu szkoleniowego dla macierzystego Centrum Egzaminacyjnego TELC GmbH we Frankfurcie. W lipcu 2014 r. w Letniej Szkole Języka Polskiego uczestniczyło ponad 60 kursantów. W programie kursu, obejmującego 100 godzin zajęć językowych, znalazły się także wycieczki do Torunia i Gdańska, zwiedzanie Bydgoszczy, zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz gra miejska. Intensywny wrześniowy kurs języka polskiego dla obcokrajowców przygotowuje przyszłych studentów przede wszystkim do studiowania w języku polskim.

5.5. Kształcenie praktyczne

Organizacja kształcenia praktycznego

Pracownia Praktyk Zawodowych (PPZ) powstała już w pierwszym roku działalności Uczelni, przekształcając się następnie w Biuro Praktyk Zawodowych (BPZ), funkcjo-

nujące w obrębie Studium Przygotowania Zawodowego. Jego pierwszym kierownikiem została mgr Ewa Szarek, a asystentem – Krystian Lewandowski. Od 2010 r. Biuro stało się częścią Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej w strukturze Kreatora Innowacyjności, a od 2011 r. funkcjonuje jako Biuro Kształcenia Praktycznego (BKP), którym kieruje mgr Agnieszka Dąbrowska.

Studenckie praktyki zawodowe

WSG zawsze priorytetowo traktowała kształcenie praktyczne w myśl przysłowia – „praktyka czyni mistrza”. Współczesny rynek pracy jest niezwykle wymagający w stosunku do absolwentów szkół wyższych. Dla pracodawcy ważne są przede wszystkim umiejętności praktyczne i pracy w zespole. Od początku istnienia Uczelnia podpisywała stosowne umowy z kontrahentami w regionie, sukcesywnie poszerzając tę ofertę na cały kraj. Po kilku latach działalności studenci mogli odbywać praktyki u około 300 kontrahentów w całej Polsce. Wielu studentów po ukończeniu studiów znajdowało u nich zatrudnienie. W drugim roku działalności Uczelni, podpisano pierwsze umowy z kontrahentami z zagranicy. Pierwszymi zagranicznymi miejscami praktyk były instytucje z Francji i Niemiec, a wkrótce z Tunezji, Hiszpanii, Grecji, Włoch, Belgii, Cypru, Litwy, Austrii, Czech, Turcji, Anglii i USA. Z wieloma partnerami WSG współpracuje do dziś. Praktyki zagraniczne cieszyły się od razu dużym powodzeniem. Wśród wyjeżdżających byli nie tylko studenci WSG, ale również studenci z innych uczelni i uczniowie szkół średnich. Nieślabnącym zainteresowaniem studentów cieszą się praktyki organizowane na promach Unity Line kursujących ze Świnoujścia do Ystad w Szwecji oraz praktyki w USA w Elmwood Country Club pod Nowym Jorkiem. Są one nie tylko źródłem doświadczenia zawodowego, ale także stwarzają możliwość zapoznania się z różnorodnością kultur, obyczajów, poznania nowych ludzi, doskonalenia języka obcego.

Pracownia, a później Biuro Praktyk Zawodowych, wychodząc naprzeciw propo-

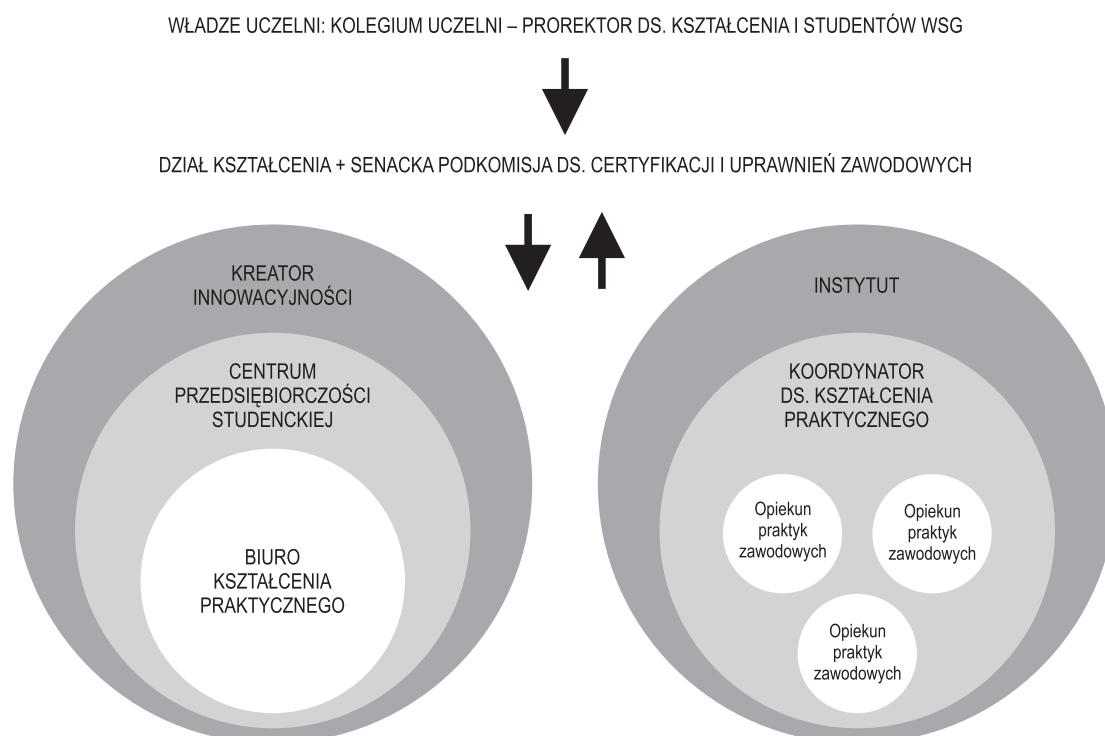
zycjom studentów, poszerzało ofertę praktyk o wyjazdy na targi krajowe (Poznań, Warszawa, Gdańsk, Łódź, Olsztyn) oraz zagraniczne (Berlin, Praga, Hannover, Londyn, Madryt), z których korzystały setki studentów. Przez kilka lat nasza Uczelnia jako jedyna w kraju posiadała swoje stoisko w pawilonie edukacyjnym na targach berlińskich, które obsługiwane było przez studentów i pracowników.

Do dyspozycji studentów pozostawał też ośrodek sportowo-wypoczynkowy w Tleniu. Uczelnia przywiązywała nie tylko dużą wagę do rozwoju intelektualnego studentów, ale także fizycznego. Od wiosny każdego roku Studium Przygotowania Zawodowego, organizowało wyjazdy na obozy sportowe, gdzie studenci poznawali tajniki surfingu, nurkowania, organizacji spływów kajakowych i innych dyscyplin sportowych. W styczniu 2003 roku po raz pierwszy zorganizowano zimowe obozy narciarskie w Ziemeńcu i we włoskich Dolomitach.

Od roku akademickiego 2012/2013 WSG prowadzi – zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji – kształcenie o profilu praktycznym, którym objęte są obszary kształcenia

na studiach I stopnia. Obrany cel, jakim jest przygotowanie praktyczne studentów do pracy zawodowej realizowany jest poprzez: prowadzenie zajęć przez nauczycieli akademickich z doświadczeniem w danej branży a nawet przez pracowników firm, spotkania z ekspertami, organizację wydarzeń branżowych, możliwość certyfikowania określonych kompetencji, ćwiczenia projektowe i laboratoryjne, zajęcia warsztatowe oraz obligatoryjne praktyki zawodowe. W organizowanych wykładach eksperckich i spotkaniach z pracodawcami biorą udział nie tylko studenci Uczelni, ale również osoby z zewnątrz zainteresowane tematyką wykładów i spotkań.

W związku z przemianami, które zachodziły na Uczelni zmodyfikowane zostały cele praktyk i formy ich realizacji. Zawsze kształcenie praktyczne miało duże znaczenie i dbano, aby jego jakość była na najwyższym poziomie. Dzięki umiejscowieniu Biura Kształcenia Praktycznego w strukturze Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej oraz Kreatora Innowacyjności (ryc. 10) wzrosła różnorodność form realizacji efektów kształcenia praktyczne-

Ryc. 10. Struktura systemu kształcenia praktycznego w WSG

go. Studenci biorą udział w prowadzonych wraz z pracodawcami/ przedsiębiorcami badaniach B + R. W przyszłości zaprocentuje to umiejętnością podejmowania innowacyjnych wyzwań w przedsiębiorstwie oraz nabycia wymaganych przez pracodawców praktycznych umiejętności.

We wszystkich instytutach Uczelni zostali powołani koordynatorzy ds. kształcenia praktycznego oraz opiekunowie praktyk, którzy czuwają nad merytoryczną stroną ich odbywania, konsultują opracowywane programy praktyk z firmami i instytucjami zewnętrznymi.

W trosce o jakość relacji z podmiotami rynku pracy, opracowana została instrukcja dotycząca współpracy z otoczeniem branżowym, która przewiduje 4 typy umów. Najważniejszą

z nich jest umowa „Partnerstwa strategicznego”, umożliwiająca otrzymanie dyplomu z logo partnera branżowego. Student/absolwent ma pewność, że program studiów był opracowany w porozumieniu z daną firmą, że nabyta wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, które zdobył, są cenione przez pracodawców. Poprzez realizację założeń KRK i własnego Systemu Kształcenia Praktycznego umacnia się pozycja absolwenta WSG na rynku pracy. Natomiast dzięki prężnie działającemu systemowi zróżnicowanych typów praktyk zawodowych i ścisłej współpracy z otoczeniem branżowym zmiany w Uczelni zostały wprowadzone w szybkim tempie.

6. Nauka

6.1. Badania naukowe

Wprowadzenie

Obchodzony w roku akademickim 2013/2014 jubileusz Wyższej Szkoły Gospodarki pod hasłem „WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI – 25 lat idei UNIwersYTETU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI” skłania do refleksji nad osiągnięciami Uczelni, ale także nad misją, jej realizacją, ideą założycielską, która stanowiła fundament jej powołania, a która, co należy dobitnie podkreślić, poprzedzała znacznie powołanie szkoły i była konsekwentnie wcielana w życie, nawet wówczas, kiedy misja uczelni nie była jeszcze wyraźnie wyartykułowana. Od powstania Uczelni w 1999 r. idea uniwersytetu przedsiębiorczości – jako instytucji edukacyjnej, naukowo-badawczej i gospodarczej – zarazem towarzyszyła wszystkim przedsięwzięciom, które zmierzały do jej rozwoju. Trzy obszary działalności Uczelni eksponowane w idei uniwersytetu przedsiębiorczości, tj. kształcenie studentów uzupełnione o kształcenie ustawiczne, badania naukowe i twórczość naukową oraz transfer wiedzy i technologii do gospodarki były traktowane nie tylko jako komplementarne aspekty funkcjonowania

Uczelni, ale także coraz bardziej ze sobą integrowane, co pozwoliło wykreować osobliwą jedność funkcjonalną i organizacyjną.

Powiązanie sfery działalności naukowej ze sferą działalności edukacyjnej stanowi jeden z głównych wyróżników szkoły wyższej. Uczelnia nie tylko przekazuje efektywnie i efektownie wiedzę, ale przede wszystkim jej poszukuje i ją ujmuje w odpowiednim języku. Współczesny uniwersytet, podobnie jak przedsiębiorstwa, traktuje wiedzę jak każdy inny towar, który można sprzedać, ale inicjuje ponadto działania zmierzające do jej zastosowania w technice, technologii, gospodarce i generalnie w życiu społecznym. Obraz klasycznego uniwersytetu uzupełniony został współcześnie za sprawą najbardziej kreatywnych uczelni przez element, który nie był dotychczas zbyt zauważany i doceniany, a mianowicie przez system bezpośredniego oddziaływania wiedzy na otoczenie społeczno-gospodarcze. Transfer wiedzy staje się głównym motorem innowacji, a jej komercjalizacja powoduje, że uczelnia lub jej jednostki stają się przez to przedsiębiorstwem wiedzy.

Na działalność naukową składają się głównie badania naukowe i twórczość naukowa, przejawiająca się w publikacji wyników badań.

Działalność naukowa w szerszym rozumieniu obejmuje także rozwój potencjału naukowego, organizację konferencji naukowych seminariów, sympozjów i odczytów, które popularyzują naukę, ale również pozwalają na wymianę doświadczeń naukowych. Znakomitym przykładem popularyzacji nauki są festiwale nauki, działalność wydawnicza, jak również szereg innych działań zwiększających potencjał naukowy. Należą do nich m.in.: rozwój naukowy kadry, doskonalenie infrastruktury badawczej, wzrost zasobów informacyjnych oraz działania o charakterze organizacyjnym, wpływające na wielkość i efektywność wykorzystania zasobów materialnych i niematerialnych na badania naukowe. W minionych 15 latach wszystkie przejawy działalności naukowej i wzmacniania potencjału naukowego znalazły swoje miejsce w życiu Wyższej Szkoły Gospodarki. Obserwowano nieprzerwany, a niekiedy nawet skokowy przyrost ilościowy, jak i jakościowy nauki w Uczelni.

Uczelnia w minionym okresie istnienia stale intensyfikowała działalność naukową, a zmiany w sferze organizacji i zarządzania działalnością naukową nie były przypadkowe. Widoczna jest tutaj pewna logika rozwoju nauki, począwszy od działalności naukowej mającej charakter sporadyczny i jedynie towarzyszący kształceniu, poprzez działalność, która była planowana i ukierunkowana na potrzeby kształcenia, aż po nadanie działalności naukowej przynajmniej częściowo niezależności programowej i organizacyjnej. Rozwój nauki był więc w WSG związany z rozwojem oferty edukacyjnej, która pociągała na ogół rozwój zasobów kadrowych i infrastrukturalnych. Wymuszały go także zmiany struktury organizacyjnej Uczelni, zwłaszcza udoskonalenia w sferze organizacji nauki, a także zmiany spowodowane czynnikami zewnętrznymi, tj. w zakresie podstaw formalnoprawnych funkcjonowania szkolnictwa wyższego w Polsce, szczególnie finansowania nauki, wzrostem popytu na usługi badawcze najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, rozwojem współpracy z uczelniami, instytucjami naukowymi, przedsiębiorstwami itd. Niemniej jednak w dziejach nauki w WSG w okresie minio-

nych 15 lat daje się wyodrębnić pewne bardziej jednolite okresy. Jak każda periodyzacja, wyodrębnienie to jest jednak w znacznym stopniu umowne. Zasadniczo w wyodrębnieniu danego okresu dużą rolę odgrywają zmiany w systemie organizacji nauki, w tym także zmiany finansowania działalności naukowej. W każdym z wyodrębnionych okresów następowało zwiększenie potencjału naukowego, miały miejsce jakieś spektakularne osiągnięcia naukowe, a także następował wzrost świadomości znaczenia nauki dla podniesienia konkurencyjności Uczelni. Można z pełnym przekonaniem stwierdzić, że organizacja działalności naukowej w Uczelni zawsze była ujmowana w sposób systemowy. Co więcej, można nawet mówić o budowie systemu wspomagania nauki niemalże od początków powstania Uczelni, który z czasem stawał się coraz bardziej złożony i coraz bardziej ziformatyzowany. Trzeba jednak dodać, że pomimo ustalania priorytetów badawczych, była przestrzegana zasada swobody wyboru przez każdego pracownika problematyki badawczej, zgodnie z jego kwalifikacjami i zainteresowaniami.

Uwidaczniają się w sferze działalności naukowej w WSG 3 okresy. Pierwszy z nich rozpoczyna się od powołania Uczelni w 1999 r. i trwa do roku 2004, kiedy to działała ona pod nazwą: Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, by na koniec tego okresu przekształcić się w Wyższą Szkołę Gospodarki. Zmiana ta była poprzedzona rozwojem oferty edukacyjnej, zwłaszcza uzyskaniem uprawnień do prowadzenia studiów drugiego stopnia, co pociągnęło za sobą zmianę podstawy prawnej funkcjonowania Uczelni, która w myśl ówczesnych przepisów przestała być uczelnią zawodową, a stała się uczelnią akademicką. W okresie tym wypracowano podstawy instytucjonalne działalności naukowej. Drugi okres rozpoczyna się od 2005 r., kiedy Uczelnia powołała 3 wydziały jako jednostki podstawowe, tj.: Wydział Turystyki i Geografii, Wydział Nauk Społecznych i Wydział Technologiczny, opierając początkowo na nich organizację działalności naukowej, a następnie powołując instytuty naukowe, które przejęły tę funkcję. Podjęto wówczas szeroką dyskusję na temat po-

tencjału naukowego Uczelni, sposobów finansowania działalności naukowej, uzyskiwania i rozliczania środków na badania, parametrycznej oceny działalności naukowej jednostek, wreszcie wdrożono w tym okresie kompletny system wspomagania nauki. Okres ten odznaczył się poszukiwaniem skutecznego i ekonomicznego sposobu finansowania działalności naukowej. Trzeci etap należy datować na 2010 r., kiedy został utworzony w Pionie Nauki i Współpracy, podlegający prorektorowi ds. nauki i współpracy Dział Badawczo-Rozwojowy, odpowiedzialny za koordynację i obsługę administracyjną badań stosowanych i prac rozwojowych w Uczelni oraz za kooperację z podmiotami gospodarczymi. Powołana nowa jednostka organizacyjna w zamierzeniu miała stać się załącznikiem przedsiębiorstwa wiedzy. W wyróżnionych trzech okresach z pewnością można wyróżnić jeszcze krótsze 2- lub 3-letnie bardziej jednolite podokresy. W każdym z nich odbywała się systematyczna praca naukowa, odznaczał się wprowadzaniem pewnych innowacji organizacyjnych, przybliżających Uczelnię do ideału uniwersytetu przedsiębiorczości. Dorobek Uczelni w dziedzinie nauki jest już na tyle okazały, że z trudem można go przedstawić w krótkim opracowaniu. Przypomniane będą jedynie najważniejsze fakty i zdarzenia, uwypuklone najważniejsze osiągnięcia i trendy. Wyróżnionym 3 okresom dziejów nauki w WSG odpowiadają 3 paragrafy niniejszego opracowania.

Tworzenie instytucjonalnych podstaw rozwoju działalności naukowej

Uczelnia z chwilą jej powołania, co nastąpiło na wiosnę 1999 r., okres prawie pół roku, jaki dzielił ją od inauguracji pierwszego roku akademickiego, poświęciła głównie na sprawy organizacyjne, wiążące się z ukonstytuowaniem się organów Uczelni. Na posiedzeniach organów omawiane były sprawy związane z właściwym przygotowaniem się do realizacji zadań edukacyjnych, ale także podnoszono kwestie związane z organizacją nauki. Powołano m.in. zakłady i pracownie,

które odzwierciedlały, wówczas jeszcze dość skromną ofertę edukacyjną Uczelni. Uczelnia działała na podstawie Ustawy o wyższych szkołach zawodowych z 1997 r., prowadziła tylko jedną specjalność zawodową – zarządzanie turystyką i hotelarstwo – i nie była zobowiązana w myśl ustawy do prowadzenia badań naukowych. Niemniej jednak w roku akademickim 1999/2000 władze Uczelni podjęły decyzję o nadaniu jej wymiaru naukowego. Jeszcze przed rozpoczęciem roku akademickiego rektor prof. dr hab. Wiesław Maik podjął starania zorganizowania konferencji naukowej, która objęłaby szerokie spektrum tematyczne badań prowadzonych w zakresie intensywnie rozwijającej się w Polsce w latach 90. ubiegłego wieku gospodarki turystycznej. Myślą przewodnią konferencji było zbudowanie więzi między światem nauki a światem gospodarki, między teoretykami i praktykami turystyki celem intensyfikacji rozwoju gospodarki turystycznej, szczególnie w województwie bydgoskim, które dysponuje dużymi zasobami przyrodniczymi i kulturowymi dla rozwoju tej gałęzi gospodarki. Celami szczegółowymi było poprawienie jakości usług turystycznych, ich standaryzacja oraz zagadnienie kształcenia profesjonalnych kadr dla turystyki. Konferencja pt. *Partnerstwo teorii i praktyki w gospodarce turystycznej* odbyła się podczas 2 dni, tj. 20-21 XI 2000 r. Zgromadziła przedstawicieli kilku ośrodków akademickich Polski, reprezentujących czołowe polskie uniwersytety, akademie wychowania fizycznego, akademie ekonomiczne i inne szkoły wyższe, m.in. z Torunia, Warszawy, Łodzi, Poznania, Gdańska i Gdyni, które prowadziły badania w zakresie szeroko rozumianej turystyki. Wygłoszono kilkadziesiąt referatów i komunikatów, które zostały wydane w postaci monografii. Konferencja ta, oceniona przez uczestników jako niezwykle udana i potrzebna, stała się cykliczną i weszła, jak wówczas myślano, na stałe do repertuaru Uczelni. Odbywała się ona początkowo co roku, a następnie co 2 lata, aż do 2005 r., w którym zakończono jej dalszą kontynuację. W sumie odbyło się więc 5 edycji konferencji pod znamienym tytułem *Partnerstwo teorii i praktyki w gospodarce turystycznej*.

Organizacja pierwszych konferencji spoczywała na barkach władz Uczelni, głównie rektora i kanclerza, którzy byli wspomagani przez kierowników zakładów dydaktyczno-naukowych odpowiedzialnych za proces kształcenia na specjalności „zarządzanie turystyką i hotelarstwo”. Od 2000 r. oferta edukacyjna Uczelni została wzbogacona o nową specjalność „systemy informatyczne w zarządzaniu”, co wzbogaciło zasoby kadrowe o przedstawicieli nauk ścisłych i technicznych. Dzięki temu w konferencjach poświęconych turystyce znalazł się – obok motywów geograficznych, ekonomicznych, zarządczych czy prawno-administracyjnych – motyw systemów informacyjnych i rezerwacyjnych dla turystyki oraz problematyka systemów informatycznych wspomagających zarządzanie.

Od roku akademickiego 2001/2002 – w trosce o nadanie życiu naukowemu bardziej intensywnego i systematycznego charakteru – zostało utworzone stanowisko prorektora ds. nauki i rozwoju. Pełnienie tej funkcji powierzono piszącemu te słowa. Do jego zadań należało m.in. opracowanie wewnętrznych ram prawnych i struktury organizacyjnej dla potrzeb działalności naukowej w Uczelni, która miała przestać być jedynie okazjonalną, a stać się powszechną i planową. W Statucie Uczelni z dnia 30 XII 2002 r. wprowadzono zapis zobowiązujący wszystkie jednostki dydaktyczno-naukowe Uczelni do prowadzenia badań naukowych i uczestnictwa w nich wszystkich zrzeszonych w niej nauczycieli akademickich.

Niezwykle ważne dla rozwoju nauki w Uczelni, w szczególności dla budowania w niej przedsiębiorstwa wiedzy, było powołanie w maju 2002 r. Instytutu Gospodarki Regionalnej i Lokalnej (IGRiL), którego kierowanie powierzono dr. Janowi Owsiakowi. Jednostka ta miała prowadzić komercyjne badania naukowe i działalność doradczą, poprzez tworzenie oferty badawczej, zgłaszanie wniosków o granty naukowo-badawcze, stawanie w konkursach i przetargach na usługi badawcze, wreszcie komercjalizację wyników badań naukowych. Oferta obejmowała kilkanaście rodzajów badań, prowadzonych w dwóch metodologiach, tj. metodologii badań ekonomicznych i spo-

łecznych. IGRiL zrealizował ogółem kilkadziesiąt projektów na zlecenie Departamentu Turystyki MGPPS, na rzecz samorządów powiatowych i gminnych, a także instytucji publicznych, takich jak Wojewódzki Urząd Pracy i Powiatowy Urząd Pracy, głównie w zakresie strategii rozwoju turystyki lub zagospodarowania turystycznego.

Działalność IGRiL, aczkolwiek bardzo istotna z punktu widzenia badań stosowanych, nie wyczerpuje pełnego spektrum badawczego Uczelni, w której zazwyczaj dominowały badania podstawowe, zarówno empiryczne, jak i teoretyczne, jako wyraz tendencji badawczych charakterystycznych dla zjawiska etatyizmu w nauce. Ważnym przedsięwzięciem dla uporządkowania sfery badawczej w Uczelni było opracowanie planu badań naukowych na lata 2003-2006 oraz powołanie w 2003 r. Senackiej Komisji ds. Nauki, jako organu opiniotwórczego Senatu i rektora w sprawie polityki naukowej. Plan badań naukowych przewidywał wówczas 7 tematów ogólnych, na które składały się tematy szczegółowe, których łączna liczba wynosiła 21. Każdy temat opracowany został według wzorca zaopiniowanego przez Komisję Senacką i przyjętego przez Senat, z uwzględnieniem danych na temat: zespołu wykonawczego, celów badań, stosowanych metod i technik badawczych, okresu realizacji i kosztorysu przedsięwzięcia. Wszystkie tematy miały charakter interdyscyplinarny i obejmowały zagadnienia z zakresu gospodarki turystycznej, zwłaszcza z zakresu ekonomiki turystyki, zarządzania usługami gastronomicznymi i hotelarskimi, polityki turystycznej, systemów informacji turystycznej, systemów rezerwacyjnych.

Wśród tematów ogólnych jeden z nich pt. *Komputerowy system wspomagania procesu nauczania studentów z przedmiotów technicznych*, był bezpośrednio związany z potrzebami edukacyjnymi Uczelni. Stanowił on pokłosie zainteresowania Uczelni wdrożeniem metod i technik nauczania na odległość, przy wykorzystaniu do tego celu Internetu. W 2003 r. Uczelnia zgłosiła do Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (MGPiPS) wniosek pt. *Projekt nauczania na odległość z wykorzystaniem platform edukacyjnych w zakresie zarządzania gospodarką turystyczną na poziomie*

studiów podyplomowych i kursów specjalistycznych, sfinansowany w całości ze środków Ministerstwa. Projekt przewidywał m.in. opracowanie kursów z poszczególnych przedmiotów, które były przewidziane w planach studiów podyplomowych kierunku „zarządzanie gospodarką turystyczną” oraz zorganizowanie konferencji naukowej na temat zdalnego nauczania pt. *E-learning w szkolnictwie wyższym – fakty i prognozy*, która odbyła się w 2003 r. Projekt był realizowany we współpracy z Polskim Uniwersytetem Wirtualnym w Lublinie.

Trzeba wyraźnie podkreślić, że w pierwszym okresie dziejów nauki w Uczelni, przypadającym – jak to już powiedziano – na lata 1999-2004, stworzono solidne podstawy prawne i organizacyjne dla prowadzenia działalności naukowej. Obok zasady powszechności, co oznacza, że obowiązek prowadzenia badań naukowych dotyczył wszystkich nauczycieli akademickich, akcent położono na badania stosowane, zwłaszcza interdyscyplinarne badania w turystyce oraz na popularyzację wyników badań naukowych. Działalność naukowa była w znacznej przewadze subsydiowana ze środków własnych Uczelni. Źródła zewnętrzne tylko w niewielkim stopniu zasilały fundusz przeznaczony na badania. Uczelnia wypracowała jednak mechanizmy pozyskiwania środków zewnętrznych na badania naukowe, które stanowiły załączek przedsiębiorstwa wiedzy.

Niezwyczajnie ważnym elementem budowy systemu zarządzania nauką w Uczelni były dyskusje na tematy zasobów niezbędnych do rozwoju nauki w Uczelni, podjęte przez rektora prof. zw. dra hab. Gabriela Wójcika. Był to istotny czynnik, który wpłynął na kształtowanie się polityki naukowej Uczelni, w tym zwłaszcza polityki kadrowej. W jej ramach wypracowano procedury i kwestionariusze sprawozdawczości w zakresie realizacji obowiązków naukowych nauczycieli akademickich.

Poszukiwanie efektywnego modelu finansowania działalności naukowej

W maju 2004 r. Uczelnia, działająca już wówczas pod nazwą Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, po raz pierwszy ob-

chodziła jubileusz 5-lecia, którego centralnym punktem była konferencja naukowa poświęcona zagadnieniom historii nauki i naukoznawstwa, z udziałem zaproszonych prelegentów z UMK, UAM i Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Uczelnia działała już na podstawie Ustawy o szkolnictwie wyższym z 1990 r., prowadziła kształcenie na 4 kierunkach studiów, a w ich ramach kilkanaście specjalności. Kadra geografów, ekonomistów i informatyków została wzbogacona o przedstawicieli nauk społecznych, głównie socjologów, a także przedstawicieli nauk technicznych, w tym architektów oraz nauk o sztuce. W ramach wydziałów zostały utworzone instytuty naukowo-badawcze, które przejęły na siebie zadania organizacji działalności naukowej, do której Uczelnia była zobowiązana z racji prowadzenia studiów uzupełniających na kierunku „turystyka i rekreacja”.

Głównym zapleczem realizacji polityki naukowej Uczelni miały być od strony organizacyjnej instytuty, w ramach których tworzone zespoły badawcze, od strony programowej plany naukowo-badawcze, które zostały od 2006 r. uzupełnione ustaleniem priorytetów badawczych, a od strony finansowej utworzeniem Uczelnianego Funduszu Badań Naukowych, który pozyskiwał środki z działalności komercyjnej IGRiL, dotacji z budżetu Uczelni oraz z innych środków finansowych pochodzących z działalności gospodarczej Uczelni. Przewidywano też możliwość uzyskiwania wsparcia finansowego z Fundacji „Gaudeamus”, która uzyskała status instytucji pożytku publicznego. Plany rozwoju Uczelni przewidywały jednak tworzenie nowych kierunków studiów, w tym studiów uzupełniających magisterskich. Do 2011 r. powstało łącznie 20 kierunków studiów, nazywanych od 2007 r. studiami pierwszego stopnia oraz 5 kierunków studiów drugiego stopnia, w związku z czym zobowiązanie do działalności naukowej obejmowało już ponad połowę z istniejących instytutów.

Od roku 2006 dla koordynacji działalności naukowej Uczelni oraz obsługi administracyjnej został powołany Dział Nauki, w ramach którego realizował zadania powołany przez władze Uczelni pełnomocnik ds.

nauki, który podlegał bezpośrednio organom jednoosobowym Uczelni, tj. rektorowi i kanclerzowi. Nadzór nad Działem sprawował prorektor ds. nauki i współpracy. Przyjęto nowy regulamin prowadzenia działalności naukowej, który przewidywał m.in. granty wewnętrzne na badania naukowe w systemie konkursowym, wzorujący się na systemie grantów przyznawanych przez Komitet Badań Naukowych (KBN), który jako agenda rządowa zajmował się finansowaniem badań naukowych, a równocześnie wyznaczał kierunki badań naukowych w Polsce. Powołana przez rektora Rada ds. Nauki miała na celu – najogólniej rzecz biorąc – rozstrzygnięcie konkursów, które miało charakter otwarty; mogli brać w nim udział wszyscy pracownicy Uczelni. Granty były przyznane na realizację projektów indywidualnych i zespołowych. Ocena wniosku była dokonywana przez losowo wybranego członka Rady, a w przypadku wniosku, który opiewał na kwotę przekraczającą 30 tys. zł, ocena wniosku była zlecana zewnętrznym ekspertom. Finansowanie działalności naukowej odbywało się na mocy umowy zawartej przez zleceniodawcę, którym był kanclerz ze zleceniobiorcą, którym był wykonawca lub kierownik zespołu. Regulamin przewidywał tworzenie rankingu wniosków na podstawie oceny punktowej każdego wniosku. Ustalono minimalną liczbę punktów, jaką musiał osiągnąć wniosek, aby być finansowany ze środków wewnętrznych. Regulamin przewidywał także składanie raportów cząstkowych z poszczególnych etapów wykonania projektu badawczego oraz raport końcowy. W systemie tym przeprowadzono tylko dwa konkursy, które opiewały łącznie na kwotę około 400 tys. zł. Ich wynikiem były publikacje naukowe, w tym monografie oraz przewody na stopień doktora. Nie wszystkie zakładane cele udało się jednak osiągnąć. Nie udało się m.in. uzyskać patentów, ani nawet zgłosić wniosków patentowych, pomimo że takie były zapowiedzi w przypadku niektórych wniosków. Opisany model dystrybucji środków okazał się także mało efektywny ekonomicznie.

System grantowy miał szereg wad, które starano się zniwelować m.in. poprzez wprowadzenie recenzji wewnętrznych wniosków,

zastępując oceny punktowe dokonywane na podstawie kryteriów formalnych przez oceny bardziej merytoryczne. Dokonano ustalenia katalogu kosztów kwalifikowanych, sprecyzowano kryteria oceny punktowej. Ostatecznie zamiast rankingu wniosków na podstawie oceny punktowej dokonanej przez członków Rady ds. Nauki zdecydowano o ocenie swobodnej wniosków przez Senacką Komisję ds. Nauki na podstawie zgodności z priorytetami badawczymi Uczelni oraz analizy i studium wykonalności badań. Komisja w drodze głosowania większością głosów rekomendowała wniosek do finansowania przez kanclerza lub go odrzucała do ewentualnych poprawek.

Od 2007 r. rozpoczęto budowę kompletnego systemu wspomagania badań naukowych w Uczelni, który obejmował kilka podsystemów, tj.:

- kategoryzacji pracowników,
- informacyjno-promocyjny jednostek naukowo-dydaktycznych,
- oceny pracowników i jednostek,
- nadzoru i obsługi administracyjnej nauki,
- finansowania badań naukowych,
- informatyczny – wspomagający Naukę (Moduł Nauka).

System kategoryzacji pracowników miał być ujednoliconym systemem pomiaru osiągnięć naukowych, tak aby można było łatwo je porównywać, a ostatecznie stworzyć system wynagrodzeń, uwzględniający w większym niż dotychczas stopniu wkład pracownika w naukę. W ramach systemu informacyjno-promocyjnego powstały strony internetowe instytutów, na których zamieszczano informacje o jej składzie osobowym, działalności naukowej jednostki, np. informacje o realizowanych projektach naukowo-badawczych, organizowanych i planowanych konferencjach naukowych itd. W ramach tego systemu powstał także obszar, na których zamieszczono biogramy naukowe

pracowników Uczelni, podlegające systematycznemu (co semestr) uzupełnianiu. System oceny pracowników i jednostek miał również na celu ocenę kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni pod kątem jej potencjału naukowego, a na tej podstawie ustalenie potencjału naukowego jednostek naukowo-dydaktycznych. W dalekosiężnych planach miał on wytypować jednostki naukowo-dydaktyczne do poddania się ocenie zewnętrznej. System nadzoru i obsługi zmierzał do dostosowania obsługi biurowej działalności naukowej do strategicznych celów, jakim miało być uzyskanie w nieodległej przyszłości uprawnień do nadawania stopni naukowych. Powstał wówczas Dział Badań Naukowych i Rozwoju Kadry Naukowej, który przejął na siebie zadania związane z planowaniem rozwoju naukowego nauczycieli akademickich oraz obsługą administracyjną spraw związanych z otwieraniem przewodów na stopnie naukowe, wnioskami o dofinansowanie studiów doktoranckich lub podyplomowych itp. System finansowania badań wiązał się z doskonaleniem dotychczasowego systemu grantów wewnętrznych oraz wsparciem od strony formalnoprawnej opracowywania wniosków o pozyskanie funduszy zewnętrznych na badania, głównie z instytucji rządowych. Narzędziem w osiągnięciu celów strategicznych Uczelni w zakresie nauki miało być zbudowanie systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie badaniami, głównie ewidencji danych o badaniach i o publikacjach naukowych, który miał być jednym z modułów zintegrowanego systemu informatycznego Uczelni, tj. systemu ISAPS.

Najbardziej efektywnym osiągnięciem naukowym tego okresu było przyznanie przez Radę Nauki, która powstała w miejsce zlikwidowanego w 2005 r. Komitetu Badań Naukowych, środków finansowych na realizację dwóch projektów naukowo-badawczych zgłoszonych przez Uczelnię. Pierwszy z finansowanych projektów pt. *Podstawy teoretyczno-metodologiczne studiów geograficzno-miejskich*. Studium z metodologii geografii miast przyznany został w 2009 r. prof. dr. hab. Wiesławowi Maikowi, a drugi w 2010 r. dr. Agnieszce Jeran na realizację projektu pt. *Cyfrowe nierówności – for-*

my i uwarunkowania. Uzyskanie tych grantów w drodze otwartego konkursu przez nauczycieli akademickich Uczelni było także sukcesem Działu Nauki i Rozwoju Naukowego Kadry i zbudowania sprawnego systemu wspomagania badań naukowych w Uczelni.

W 2008 r. Instytut Gospodarki Regionalnej i Lokalnej został przekształcony na Centrum Badań Regionalnych i Lokalnych (CBRiL), co związane było z przeniesieniem ciężaru organizacji i prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na istniejące jednostki dydaktyczno-naukowe. CBRiL miał za zadanie jedynie koordynować działania w zakresie przygotowania oferty i jej promowania, przyjmowania zleceń, negocjowania umów o badania itd. Zarządzeniem kanclerza WSG została na początku 2009 r. powołana nowa jednostka organizacyjna pn. Kreator Innowacyjności, która początkowo była pomyślana jako jednostka mająca za zadanie utrwalenie rezultatów projektu „Kreator Innowacyjności WSG w Bydgoszczy”, realizowanego przez Uczelnię ze środków unijnych w ramach programu MNiSW. Jednym z działań w ramach projektu było m.in. powołanie Zespołu do spraw innowacji i kontaktów z przedsiębiorcami. Działalność związana z uzyskiwaniem środków na prowadzenie działalności badawczej i rozwojowej była wspomagana przez jednostkę organizacyjną działającą w pionie administracyjnym, tj. Biuro Projektów. Intensywny rozwój działalności w obszarze B+R, związany m.in. z pozyskiwaniem środków zewnętrznych na badania z programów operacyjnych, głównie Program Operacyjny Kapitał Ludzki (POKL) i Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (POIG), a także uzyskiwanie coraz większej liczby zleceń na badania z przedsiębiorstw i innych organizacji skutkowało zmianami w strukturze organizacyjnej Uczelni, zwłaszcza w Pionie Nauki i Współpracy.

Działalność badawczą – oprócz instytutów – prowadziły także inne jednostki organizacyjne o charakterze ogólnouczelnianym, które wykonują zasadniczo zadania o charakterze edukacyjnym, informacyjnym lub popularyzującej naukę takie, jak: Centrum Europejskie im. Roberta Schumana powstałe

przy Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy w październiku 2007 r., a także Centrum Kultury Medialnej przy Wyższej Szkole Gospodarki powołane w lipcu 2008 r., które prowadzi m.in. działalność badawczą nad dziedzictwem Radia „Wolna Europa”. Jednostki te wniosły istotny wkład w rozwój nauki, zwłaszcza w zakresie organizacji konferencji i seminariów naukowych, a także poprzez publikacje naukowe, w tym prowadzenie czasopism naukowych. Wspomnieć tutaj należy szczególnie o czasopismach afiliowanych przy Centrum Europejskim im. Roberta Schumana: „Studia i analizy europejskie” oraz „Unia Europejska – Perspektywy Społeczno-Ekonomiczne”, które znajdują się w wykazie czasopism punktowanych MNiSW w części B, z przyznanymi odpowiednio 4 pkt i 1pkt.

Budowanie przedsiębiorstwa wiedzy

Zdaniem Dariusza Jemielnika, autora książki *Praca oparta na wiedzy*², pojęcie „przedsiębiorstwo wiedzy” używane jest do podkreślenia znaczenia aktywów niematerialnych przedsiębiorstwa, takich jak wiedza, informacja i zarządzanie wiedzą. Przedsiębiorstwa wiedzy, w przeciwieństwie do przedsiębiorstw kapitałochłonnych czy pracochłonnych, w których istotną rolę odgrywa odpowiednio kapitał rzeczowy w postaci materialnych środków produkcji oraz kapitał ludzki, stawiają na kapitał intelektualny. Termin „przedsiębiorstwo wiedzy”, aczkolwiek często używany dla celów propagandowych i marketingowych, pozwala na głębszą analizę zmian, jakie zaszły współcześnie w najbardziej rozwiniętych cywilizacyjnie państwach, w zakresie organizacji przedsiębiorstw, relacji z ich otoczeniem zewnętrznym, stylu pracy i metod zarządzania. Jest ono także odzwierciedleniem zmian w organizacji życia społecznego i gospodarczego, która wyszła z fazy industrialnej, a weszła w fazę informacyjną. Używanie określenia „przedsiębiorstwo wiedzy” w odniesieniu do całej Uczelni lub jej

jednostek ma pewne ograniczenia, gdyż wedle prawa polskiego, uczelnia nie jest traktowana jako przedsiębiorstwo. Istnieje jednak analogia pomiędzy uczelnią a przedsiębiorstwem, jeśli rozważy się aspekt ekonomiczny jej funkcjonowania. W bliskim związku z przedsiębiorstwem wiedzy pozostaje koncepcja organizacji uczącej się, najbardziej efektywnego modelu organizacji, ze względu na dyfuzję wiedzy. Uczenie się zostało w tym modelu potraktowane jako najbardziej skuteczny sposób na przetrwanie przedsiębiorstwa na konkurencyjnym rynku towarów i usług, a w przypadku uczelni – usług edukacyjnych i badawczych. Model organizacji uczącej się oddziaływał na WSG prawie od początku jej powstania, a od kilku lat jest wdrażany w sposób planowy i systematyczny.

Jednym z istotnych przejawów budowy przedsiębiorstwa wiedzy w Uczelni było wzmocnienie znaczenia B+R poprzez powołanie Działu Badawczo-Rozwojowego w Pionie Nauki i Współpracy, który uzupełnił Dział Nauki i Rozwoju Kadry w obszarze związanym z nadzorem i obsługą administracyjną badań. Obydwa działy funkcjonują jako komplementarne względem siebie, podlegając równocześnie prorektorowi ds. nauki i współpracy oraz wicekanclerzowi, a obecnie kanclerzowi mgr. Filipowi Sikorze. Rezultatem tej działalności było zintensyfikowanie prac w obszarze B+R, będące jednocześnie efektem budowy systemu nawiązywania i podtrzymywania relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelni, czego najlepszym przykładem jest pozyskiwanie od 2011 r. tzw. voucherów badawczych, bonów na innowacje oraz środków na staże naukowców w przedsiębiorstwach, w ramach projektów: *Przedsiębiorczość Akademicka – Skuteczny Transfer Wiedzy*, *APLIKACYJNOŚĆ* i innych. Innym przejawem intensyfikacji działalności w obszarze B+R jest opracowywanie wniosków na realizację projektów naukowo-badawczych finansowanych z funduszy unijnych w ramach programów operacyjnych, głównie POKL i POIG oraz *last not but least* – komercjalizacja wyników badań naukowych. Dynamiczny wzrost przedsięwzięć realizowanych w Uczelni w ramach sektora B+R przyczynił się do poprawienia jej konkurencyjności

² Por. D. Jemielnik, *Praca oparta na wiedzy*, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 22-24.

nie tylko na rynku usług badawczych, ale także edukacyjnych województwa. Pozyskane środki zasiły znacznie budżet Uczelni oraz pozwoliły na utrzymanie dotychczasowych zasobów kadrowych, zwiększenie wysokości nakładów na badania naukowe i rozwój naukowy kadry. W Uczelni realizowano wiele projektów finansowanych z programów międzynarodowych, które obok komponentów edukacyjnych, popularyzacyjnych czy informacyjnych miały także komponenty naukowo-badawcze. Trzeba tutaj wymienić przede wszystkim projekt *Manager Coordinating Brownfield Redevelopment Activities (COBRAMAN)*, dotyczący zagadnień rewitalizacyjnych miast, projekt *Economic Educational Territorial Structure (ET-struct)*, dedykowany zagadnieniom dostosowania edukacji do potrzeb rynku pracy, czy też projekt *Education and awareness-raising – the key to understand EU enlargement process*, w ramach którego prowadzono badania społeczne wśród obywateli państw kandydujących do Unii Europejskiej.

W roku akademickim 2011 rozpoczęto działania mające na celu wypracowanie jednolitego i bardziej efektywnego systemu grantów wewnętrznych. Połączono wprowadzony w poprzednim okresie system grantów na badania naukowe z systemem tzw. grantów konferencyjnych. Utworzono system grantów ze środków wewnętrznych Uczelni, przyznawanych w drodze konkursu na rok kalendarzowy, który doczekał się już dwóch edycji³. Łącznie przyznano około 105 grantów. System przyznawania grantów wewnętrznych jest elementem bardziej złożonego systemu wspomagania rozwoju naukowego i zawodowego kadry, który został skodyfikowany w postaci odpowiedniego regulaminu. Obejmuje on – obok systemu grantów wewnętrznych – także stypendia naukowe, urlopy naukowe, obniżki wysokości pensum dydaktycznego, refundację kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych, studiów doktoranckich itd. Przykładowo w latach 2011-2013 przyznano stypendium doktorskie,

urlopy naukowe dla 4 nauczycieli akademickich, dofinansowano albo sfinansowano studia doktoranckie dla 6 pracowników, a studia podyplomowe dla 16 osób. Pokryto koszty 2 przewodów doktorskich i 2 przewodów habilitacyjnych.

W 2011 r. dokonano głębokiej zmiany organizacyjnej w Uczelni. Zmiany te dotknęły także Pion Nauki i Współpracy, w strukturze którego w miejsce dotychczasowego Działu Nauki powołano Kolegium Badań Stosowanych (KBS), o statusie podstawowej jednostki organizacyjnej Uczelni na prawach wydziału. Nowo powstała jednostka przejęła na siebie nie tylko zadania naukowo-badawcze, ale także zadania o charakterze administracyjnym. W jej ramach wyodrębniono Radę Naukową, Radę Wykonawczą oraz Biuro KBS. Funkcję dyrektora KBS powierzono prorektorowi ds. nauki i współpracy, a Radę Wykonawczą tworzyli trzech pełnomocnicy, tj. ds. grantów wewnętrznych, ds. kategoryzacji jednostki oraz ds. grantów zewnętrznych na badania, przyznawane przez utworzone w miejsce Rady Nauki agendy rządowe, tj. Narodowe Centrum Nauki (NCN) oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). Zaowocowało to zwiększeniem aktywności kadry Uczelni w zakresie publikacji naukowych, zarówno ich liczby, jak i jakości, mierzonej liczbą punktów przyznawanych przez MNiSW czasopismom, w których je opublikowano. Podniosła się znacznie liczba składanych do NCN wniosków o granty, a także liczba wniosków do MNiSW na działania w zakresie popularyzacji nauki.

Zmiany struktury organizacyjnej, w wyniku których powołano KBS, wiązały się także z planami poddania ocenie kompleksowej działalności naukowej i badawczo-rozwojowej tej jednostki przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN). Kolegium Badań Stosowanych oceniane było w grupie nauk o życiu, obok 232 jednostek naukowych reprezentujących wydziały, instytuty badawcze i PAN, jednostki badawczo-rozwojowe i inne. W tej grupie poddanych ocenie było tylko 9 jednostek reprezentujących uczelnie niepubliczne. Kolegium Badań Stosowanych przyznano kategorię B, co upoważniło jednostkę

³ W lutym 2014 r. ogłoszono już trzeci konkurs, który w czasie powstawania niniejszego opracowania nie został jeszcze rozstrzygnięty, stąd dane na jego temat nie zostały tutaj uwzględnione.

do otrzymania środków finansowych z tytułu prowadzenia tzw. statutowej działalności badawczej oraz stanowi warunek ubiegania się w przyszłości ośrodki uniijne na badania. Oprócz tego uzyskanie wysokiej kategorii stanowi także jeden z podstawowych atutów Uczelni w przypadku ubiegania się o uprawnienia do nadawania stopni naukowych. Warto także podkreślić, że liczba punktów, jaka otrzymała KBS na podstawie pierwszego kryterium oceny kompleksowej, tj. osiągnięć naukowych i twórczych w porównaniu z tzw. jednostką referencyjną, do której porównywano jednostki naukowe zaszerogowane do grupy wspólnej oceny, lokował KBS w wyższej kategorii A.

Ważnym zadaniem, jakie stawia sobie Uczelnia, jest przyspieszenie rozwoju naukowego pracowników Uczelni. Od kilku lat trwają starania o uruchomienie studiów trzeciego stopnia w porozumieniu z jednostkami naukowymi z kraju, które posiadają już uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora lub doktora habilitowanego. W 2011 r. prowadzono działania zmierzające do uruchomienia studiów trzeciego stopnia z obszaru nauk technicznych z jednostkami naukowymi PAN, z którymi Uczelnia współpracuje. W wyniku współpracy z Wyższą Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej (WSB), która posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, stworzono koncepcję programową seminarium doktorskiego, które prowadzone będzie w siedzibie Uczelni od roku akademickiego 2014/2015. Seminarium dedykowane jest przedsiębiorcom i menedżerom, a ma na celu doskonalenie wiedzy i umiejętności w zakresie zarządzania, w tym umiejętności badawczych, niezbędnych do przygotowania rozprawy doktorskiej.

Warto dodać, że Uczelnia prowadzi współpracę naukową z wieloma jednostkami naukowymi z kraju i z zagranicy, w szczególności z tak renomowanymi uczelniami, jak Uniwersytet Techniczny w Dortmundzie, Uniwersytet Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem, Uniwersytet Nawarry w Pampelunie, Uniwersytet Techniczny w Ostrawie, a także Politechnika Laurea w Espoo (Finlandia) oraz Wyższa Szkoła

Techniki i Gospodarki w Heilbronn (Nemcy). Z każda z tych uczelni realizuje z WSG projekty naukowo-badawcze, współorganizuje konferencje naukowe, współpracuje przy opracowywaniu wydawnictw. Dla budowania przedsiębiorstwa wiedzy, szczególne znaczenie ma jednak współpraca naukowa, jaką prowadzi WSG z instytucjami naukowymi niebędącymi uczelniami. Uczelnia współpracuje z Instytutem Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku, Instytutem Historii Nauki PAN w Warszawie, a także z Przemysłowym Instytutem Automatyki i Pomiarów i Instytutem Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, które działają w Toruniu.

Zakończenie

Niezwykle istotne dla funkcjonowania i kondycji Uczelni na współczesnym rynku edukacyjnym jest efektywne i sprawne zarządzanie badaniami naukowymi, których znaczenie w społeczeństwie i gospodarce opartej na wiedzy staje się coraz ważniejsze. Wyższa Szkoła Gospodarki w okresie minionych 15 lat nadała badaniam naukowym i twórczości naukowej priorytetowe znaczenie. Trzeba wyraźnie podkreślić, że w całym tym okresie zanotowano dynamiczny rozwój nauki, pomimo odnoszonego przez niektórych wrażenia, że inne uczelnie w Polsce w tym czasie dokonały większego postępu. Uczelnia wypracowała procedury i metody sprawnego zarządzania nauką, które będą procentowały w najbliższych latach.

Ideą przewodnią, jaka towarzyszyła rozwojowi nauki w Uczelni, było przedsiębiorstwo wiedzy, które w połączeniu z koncepcją organizacji uczącej przyniosło wielki postęp na przestrzeni kilku ostatnich lat w zakresie B+R, co przełożyło się na wzrost wpływów finansowych z tego tytułu. Dzięki temu zrównoważony został budżet Uczelni, który pomimo pogłębiającego się niżu demograficznego, jest ustabilizowany. Zarówno badania podstawowe, jak i badania stosowane wraz z pracami rozwojowymi traktowane są komplementarnie. Trzeba jednak zauważyć, że mimo to konkurując

one ze sobą niemal o te same zasoby ludzkie. Czynnikiem ludzki, a więc ilość i jakość zasobów kadrowych będzie z pewnością decydował o perspektywach rozwoju nauki w WSG.

Uczelnia ma autentyczne sukcesy w zakresie każdego aspektu życia naukowego i bez trudu można podać osiągnięcia o znaczeniu co najmniej ogólnopolskim. Niewątpliwie należy do nich wysoki poziom publikacji naukowych, co znalazło odzwierciedlenie w przyznaniu KBS kategorii B przez KEJN. Osiągnięcie tej pozycji w nauce nie byłoby możliwe, gdyby nie duża aktywność wydawnicza Uczelni oraz rozwój czasopism naukowych, które znajdują się na liście czasopism punktowanych MNiSW. Uczelnia rozpoczęła prace, które mają rozszerzyć ocenę kompleksową na inne jednostki naukowe Uczelni, włączając znacznie większą grupę nauczycieli akademickich niż dotychczas.

Wyższa Szkoła Gospodarki posiada rozwiniętą infrastrukturę naukowo-badawczą oraz zasoby informacyjne, które umożliwiają prowadzenie działalności naukowej niemal we wszystkich dziedzinach nauki, reprezentowanych przez nauczycieli akademickich. W ostatnich latach szczególny rozwój nastąpił w zakresie rozwoju infrastruktury naukowo-badawczej ukierunkowanej na potrzeby nauk technicznych, szczególnie informatyki i materiałoznawstwa oraz innych nauk, np. nauk o zdrowiu oraz nauk rolniczych, w dyscyplinie technologia żywności i żywienia. Współpraca z instytutami PAN i innymi w kraju i za granicą pozwala na udostępnianie ich bogatej infrastruktury badawczej dla prac badawczych pracowników Uczelni, co stanowi uzupełnienie zasobów materialnych własnych Uczelni. Planuje się dalszy rozwój zaplecza badawczego, a plany dotyczą także poddania się laboratoriów ocenie przez Polskie Centrum Akredytacji.

Niezwykle korzystnie wypada Uczelnia w aspekcie liczby zorganizowanych konferencji naukowych, zwłaszcza tych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których zorganizowano już ponad 30. Cenne są zwłaszcza konferencje cykliczne, które na początku poprzedniej dekady odbywały się w zakresie gospodarki turystycznej, a w ostatnich latach

w zakresie ratownictwa wodnego. Najbardziej spektakularnym wydarzeniem naukowym była międzynarodowa konferencja IATEFL, która w dniach 17-19 IX 2010 r. zorganizowała Szkoła Języków Obcych WSG, w której udział wzięło około tysiąca osób i dziesiątki wykładów z renomowanych uczelni na świecie. Niestety, zanotowano w tym zakresie także porażki, zwłaszcza przerwanie kontynuacji konferencji na temat partnerstwa teorii i praktyki w turystyce na temat głównych nurtów ideowych współczesnego świata oraz na temat e-learningu.

6.2. Popularyzacja nauki

W 2002 r. z inicjatywy władz Uczelni wspólnie z Bydgoskim Towarzystwem Naukowym (BTN) rozpoczęto realizację wykładów otwartych w ramach Bydgoskich Kolokwiów Wiedzy o Ziemi, którymi kierował prof. nadzw. WSG dr hab. Henryk Wrembel, późniejszy prezes Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego. Otwarta formuła tego cyklu wykładów, odbywających się w czwartki, w 3. tygodniu każdego miesiąca, oprócz okresu przerwy wakacyjnej i świątecznych, miała na celu popularyzację wiedzy naukowej i integrację środowiska naukowego Bydgoszczy i Torunia. Wykład otwierający cykl kolokwiów odbył się w lutym 2002 r., a wygłosił go prof. dr hab. Bogusław Buszewski z UMK. Tematyka wykładów była bardzo zróżnicowana, a rozciągała się od historii i filozofii po medycynę i astronomię. Wykłady gromadziły na ogół kilkadziesiąt osób, reprezentujących głównie uczelnie bydgoskie i miejscowe środowisko naukowe. Miały one na celu udostępnić wiedzę naukową, z natury specjalistyczną, w sposób dostępny także dla specjalisty z innego obszaru wiedzy. Wykłady kontynuowano przez kolejne 3 lata. Wszystkie zostały wydane w serii o takim samym tytule co cykl wykładów, przy czym każdy wykład stanowił osobną monografią. W sumie wydano aż 25 monografii, wybitnych przedstawicieli świata nauki Bydgoszczy, Torunia i kilku innych ośrodków akademickich Polski.

Najbardziej spektakularnym wydarzeniem popularyzującym naukę tego okresu były obchody Światowego Dnia Turystyki

w Bydgoszczy, których organizację Ministerstwo Gospodarki i Polityki Społecznej powierzyło ówczesnej Wyższej Szkole Turystyki i Hotelarstwa. W trakcie trzydniowych obchodów odbyła się konferencja naukowa pt. *Turystyka siłą napędową w działaniach na rzecz zwalczania skutków ubóstwa, tworzenia miejsc pracy i harmonii społecznej z udziałem przedstawicieli nauki, organizacji turystycznych, samorządów i biznesu, której rezultaty zostały opublikowane. W obchodach uczestniczyło łącznie około 500 gości. W opisywanym okresie rozpoczęto także organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Nauki, na które składały się odczyty, warsztaty, pokazy, dyskusje panelowe itd. Uczelnia jako pierwsza z bydgoskich uczelni zorganizowała go we wrześniu 2004 r. W ramach obchodów odbyło się ponad 70 wydarzeń popularyzujących naukę – na terenie Uczelni, jak również poza nią, m.in. w Ratuszu Miejskim miała miejsce dyskusja na temat perspektyw zastosowania kształcenia na odległość w szkole wyższej. W kolejnych latach corocznie w podobny sposób obchodzony był we wrześniu Dzień Nauki, aż do 2009 r., kiedy to 3 uczelnie bydgoskie, tj. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy i Wyższa Szkoła Gospodarki stworzyły konsorcjum, które zorganizowało w maju 2010 r. pierwszą edycję Bydgoskiego Festiwalu Nauki.*

Niezwykle ważnym przedsięwzięciem w zakresie popularyzacji nauki na poziomie Uczelni były seminaria naukowe organizowane przez ówczesnego rektora prof. WSG dra Kazimierza Marciniaka. Miały one na celu ukazać potencjał naukowy poszczególnych jednostek, zintegrować środowisko naukowe Uczelni oraz podnieść świadomość znaczenia badań naukowych wśród nauczycieli akademickich. Seminaria wpisywały się w bardziej fundamentalne zamierzenia mające wzmocnić wymiar akademicki WSG i podnieść kulturę współpracy naukowej. W roku akademickim 2010/2011 seminaria miały bardzo praktyczny wymiar społeczny. Jednym z ważniejszych tematów był Bydgosko-Toruński Obszar Metropolitalny, a wprowadzenie do debaty wygłosili obecni na seminarium prezydenci obydwu miast sto-

lecznych województwa. Doniosłe znaczenie miał także temat jakości życia w Bydgoszczy. Seminaria adresowane były do mieszkańców Bydgoszczy, a prelegentami były osoby reprezentujące środowiska akademickie i pozaakademickie województwa kujawsko-pomorskiego. W roku akademickim 2012/2013 przyjęto inną formułę seminarium, a mianowicie tematyka każdego spotkania, które odbywało się raz w miesiącu w Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej WSG, określana była przez każdorazowo inny instytut WSG, stanowiąc na ogół jego wiodący temat badań.

Trzeba także wspomnieć o organizacji Bydgoskiego Festiwalu Nauki (BFN), który w roku 2013/2014 będzie miał już 5. wydanie. Oferta WSG mieści się w przedziale 80-120 imprez popularyzujących naukę, w formie wykładów, pokazów, eksperymentów i warsztatów, które odbywają się głównie na kampusie WSG. Od roku akademickiego 2012/2013 w ramach BFN wprowadzono edycję inowrocławską, która odbywa się w obiektach Wydziału Zarządzania i Nauk Społecznych WSG oraz w obiektach miejskich. Na szczególną uwagę zasługuje współpraca z przedsiębiorstwami i innymi organizacjami miasta Inowrocławia przy organizacji imprez w ramach Festiwalu.

Na szeroką skalę działalnością popularyzacyjną zajmuje się Instytut Kulturoznawstwa, Centrum Kultury Medialnej i Akademicka Przestrzeń Kulturalna. Zakresy tematyczne dotyczą zagadnień historii kultury, historii sztuki, filmoznawstwa, medioznawstwa, działalności i finansowania instytucji kultury, tożsamości kulturowej i narodowej. Ponadto popularyzowano wiedzę o Bydgoszczy, regionach województwa kujawsko-pomorskiego: Krajnie, Pałukach, Kociewiu, Kujawach, Pomorza i Ziemi Chełmińskiej. Organizowano seminaria, debaty i wykłady popularnonaukowe m.in. wraz ze Stowarzyszeniem „Klub Bydgoski”, Stowarzyszeniem im. Andrzeja Szwalbego „Dziedzictwo”, Stowarzyszeniem „Bunkier”. Radiem Pomorza i Kujaw.

Nie sposób wymienić wszystkich innych wydarzeń popularyzujących naukę, wiedzę i umiejętności, które tworzą pozytywny wizerunek WSG, zarówno wewnątrz, jak i na

zewnątrz Uczelni, co przyczyniło się także do promocji Bydgoszczy jako największego w Polsce ośrodka akademickiego kształcącego kadry dla turystyki i hotelarstwa (m.in. organizacja przez Uczelnię w 2003 r. ogólnopolskich obchodów Światowego Dnia Turystyki oraz w 2006 r. ogólnopolskiej konferencji *O potrzebie nowej kategoryzacji obiektów hotelarskich w Polsce*, zorganizowanej wspólnie z Departamentem Turystyki Ministerstwa Gospodarki i Polskim Zrzeszeniem Hoteli).

6.3. Studencki ruch naukowy i koła zainteresowań

Koła naukowe

W Uczelni od 2002 r. rozwija się intensywnie studencki ruch naukowy i koła zainteresowań, których działalność podlegała kolejnym prorektorom. W latach 2006-2011 animowana była przez Marka Chamotę, koordynatora ds. kół naukowych. W tym okresie w Święto Uczelni organizowane były co roku przeglądy osiągnięć kół naukowych i zainteresowań. Część kół zorganizowana jest na zasadach tradycyjnych zespołów samokształceniowych, które poszerzają i pogłębiają wiedzę oraz rozwijają umiejętności związane z obszarem studiów. Inne koła pracują nad konkretnymi projektami, często dofinansowywanymi środkami zewnętrznymi, np. z grantów miejskich lub marszałkowskich. Studenci mają także własne osiągnięcia naukowe w postaci referatów wygłaszanych na konferencjach lub publikacji w punktowanych czasopismach naukowych. Realizują własne projekty badawcze, jak np. Koło Naukowe Inicjatyw Społecznych przy Instytucie Kulturoznawstwa. W tym przypadku studenci brali udział w badaniach w ramach ogólnopolskiego projektu „Rynek artystów i twórców” wspólnie z Fundacją Pro Cultura w Warszawie. W badaniach uczestniczyli także studenci socjologii z Koła Naukowego LOGOS. Ważnym wydarzeniem dla studenckich kół naukowych było oddanie gotowego raportu z badań pt. „Diagnoza Społeczna WSG”. Poważnym, naukowym sprawdzianem dla Koła

Naukowego Inicjatyw Społecznych była współpraca z Centrum Analiz Społecznych i Rynkowych działającym przy WSG. Obejmowała ona uczestnictwo w telefonicznych badaniach sondażowych, które dotyczyły preferencji wyborczych mieszkańców Bydgoszczy i Torunia oraz badania typu exit pool, które były realizowane na terenie Bydgoszczy i Włocławka.

Oprócz kół naukowych w Uczelni działały także liczne koła zainteresowań. W 2005 r. prorektor prof. Kazimierz Marciniak pisał: „W programach koła można wyodrębnić działania na rzecz jego członków, całej społeczności Uczelni oraz skierowane do jej otoczenia społecznego w mieście, regionie, kraju, a nawet za granicą. Proporcje między tymi działaniami zależą od specyfiki koła, a także stopnia aktywności i pomysłowości jego członków”⁴. Bycie członkiem koła naukowego lub koła zainteresowań WSG, działalność na jego rzecz, to nie tylko prestiż, ale przede wszystkim szerokie możliwości realizacji swoich zainteresowań oraz wykazania umiejętności organizatorskich. Działalność taka pozwala wzbogacić swoją wiedzę, poznać nowych ludzi, a wszystko to w miłej, serdecznej i koleżeńskiej atmosferze.

Studenckie Koło Turystyczne OROS zostało założone w 2001 r. przy Instytucie Gospodarki Turystycznej i Geografii pod opieką mgra Jarosława Jagodzińskiego. Koło zrzesza studentów WSG zainteresowanych ponadprogramową działalnością z zakresu krajoznawstwa, turystyki i geografii. Najważniejsze cele, jakie sobie studenci z tego Koła wyznaczyli to pogłębianie wiedzy z zakresu krajoznawstwa, organizacja wyjazdów, wycieczek, doskonalenie umiejętności organizacyjnych i przewodnickich, promowanie walorów turystyczno-kulturowych regionu kujawsko-pomorskiego i kraju. Koło jako jedno z najstarszych w Uczelni ma znaczące osiągnięcia. Należą do nich wyjazdy studyjne i krajoznawcze do Kotliny Kłodzkiej, w Góry Bystrzyckie, do Skalnego Miasta w Czechach, w Góry Orlickie, w Góry Sowie, w Karkonosze. Studenci zorganizowali także tramping w Turcji, w tym poznali Stam-

4 K. Marciniak, *Studencki ruch naukowy w WSG*, „Kurier Uczelniany”, R. 2005, nr 14, s. 6

buł, Kapadocję, Troję, Pamukkale, Ararat, Jez. Van Nemrut Dag, ponadto zwiedzili Kalininograd, Pragę, Kraków, Berlin. Zorganizowali spotkanie z dziennikarzem i podróżnikiem Wojciechem Cejrowskim oraz konkurs wiedzy o Ukrainie i Krzemieńczuku. Nawiązali współpracę z kołem turystycznym K2 Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu.

Studenckie Koło Naukowe Informatyków „Sigma” utworzono w 2001 r. przy Instytucie Informatyki Stosowanej, pod opieką mgra Rafała Bartosza. Współczesna informatyka niesie ze sobą problemy, które podzielić można na te dotyczące społeczności komputerowej oraz ściśle związane z pracą w branży IT. Wielu studiujących „informatykę” zastanawia różnorodność problemów współczesnej informatyki. Jednocześnie niepokojący jest fakt, że mając na co dzień styczność z szeroko rozumianą komputeryzacją, owych problemów sobie nie uświadamiamy. Dodatkowo nadmiar informacji przytłaczający pracowników z branży i skutki wynikające z problemu radzenia sobie z nimi, wymusza nowe formy kształcenia dla branży IT. Dodatkowa wiedza zdobywana w kole naukowym doskonale przydaje się późniejszemu absolwentowi w jego przyszłym miejscu pracy.

Koło Naukowe Ekonomiki Turystyki i Marketingu „Equilibrium” założone zostało w 2003 r. pod opieką mgra Jana Karola Słowińskiego. Znaczącym osiągnięciem Koła było zorganizowanie już w pierwszym roku działalności II Akademickich Mistrzostw w Grillowaniu o randze międzynarodowej. W mistrzostwach brały udział także drużyny studenckie z Kanady i USA. Jednocześnie doszło do spotkania z przedstawicielami studenckich kół naukowych z całej Polski. Tematem tego forum była wymiana doświadczeń z szeroko pojętej dziedziny turystyki. Na zlecenie Urzędu Miasta w Bydgoszczy, Żegluga Bydgoskiej oraz WSG – inicjatorów projektu o nazwie „Tramwaj Wodny” – przeprowadzono ankietę oceniającą stopień zainteresowania mieszkańców miasta wyżej wymienioną atrakcją. Jej wyniki okazały się decydujące w podjęciu decyzji o dalszym funkcjonowaniu „Tramwaju Wodnego” na rzece Brdzie. Członkowie koła przeprowadzali również badania nad potencjałem turystyki

biznesowej w Bydgoszczy.

Koło Naukowe Finansów w Gospodarce Turystycznej „Abakus” założone zostało w 2003 r. pod opieką mgra Michała Lipińskiego. Studenci pogłębiali wiedzę na temat finansowania w gospodarce turystycznej, na którą składają się efekty działalności różnych jej branż. Zasady finansowania są szczególnie ważne w obszarach dotyczących bazy noclegowej (hotelarstwo), biur podróży, biur obsługi ruchu turystycznego, turystycznych biur transportowych, biur reklamy turystycznej, biur akwizycji i rezerwacji, jednostek obsługi turystyki młodzieżowej, kolonii, obozów, zimowisk, obiektów szkoleniowo-wypoczynkowych, obiektów turystyki kwalifikowanej i specjalistycznej.

Studenckie Koło Naukowe „Analityk” zostało założone w 2004 r. przy Instytucie Informatyki i Mechatroniki pod opieką dra Piotra Szymańskiego. Celem działalności Koła było pogłębianie wśród studentów WSG wiedzy ekonometryczno-statystycznej. W kręgu zainteresowań studentów były również rynki finansowe. Poza działalnością ściśle naukową zorganizowano również wyjazd studyjny na Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie połączony ze zwiedzaniem stolicy. Członkowie Koła współpracowali przy organizacji konkursu „Młody Inwestor Giełdowy” przeznaczony dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz konkursu „Inwestor Giełdowy” – dla studentów uczelni bydgoskich. W 2009 r. Koło zorganizowało w Instytucie Informatyki Stosowanej warsztaty studenckie pt. „PHP – szybki start”. Członkowie Koła rozwijali swoje zainteresowania w profesjonalnej pracowni komputerowej P4 mieszczącej się na terenie kampusu WSG.

Koło Naukowe Socjologów LOGOS zostało założone w 2004 r. przy Instytucie Socjologii pod opieką doc. dr Marzeny Sobczak i mgr Pauliny Bąk. Najważniejszym z osiągnięć Koła LOGOS było stworzenie kwestionariusza ankiety, dla celów przeprowadzenia „Diagnozy społecznej” na terenie WSG. Studenci przeprowadzili dzięki temu pierwsze w swoim życiu profesjonalne badania ankietowe. Studenci z Koła LOGOS angażowali się także podczas obchodów Dni Uczelni w 2005 r. Jego członkowie przygotowali ciekawe prezentacje oraz

zbiórkę pieniędzy dla dzieci z Domu Dziecka. Ponadto priorytetowym zadaniem była pomoc podczas trwania konferencji naukowej, zorganizowanej w dniach 9-10 VI 2005 r. przez Instytut Socjologii. Członkowie Koła LOGOS uczestniczyli w I Studenckiej Konferencji Naukowej, zorganizowanej w czerwcu 2005 r. przez studentów Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi. Dodatkowo, dzięki pracy w Kole studenci nawiązali kontakty z firmą DGA z Poznania, dla której przeprowadzali w czasie wakacji ankiety na terenie Bydgoszczy. Było to pierwsze większe doświadczenie z firmą badawczą. W roku akademickim 2005/2006 opiekunem Koła została Anna Wyrzyńska-Bednarczyk, a na przewodniczącą wybrano Beatę Odjas, studentkę II roku socjologii. W tym czasie jedną z inicjatyw podjętych przez Koło było przeprowadzenie obserwacji uczestniczącej podczas happeningu „Dzień bez futra”. Rok akademicki 2006/2007 przyniósł kolejne zmiany – funkcję opiekuna objęła mgr Paulina Bąk. Ważnym dla Koła była współpraca z Centrum Analiz Społecznych i Rynkowych działającym przy WSG. Studenci z Koła zorganizowali pokazy filmów o tematyce socjologicznej i politycznej. Prowadzili spotkania w ramach warsztatów „Prawa człowieka w mediach” organizowanych przez Amnesty International. Studenci brali też udział w debacie pod szyldem Domeny Dyskursu Publicznego.

Koło Naukowe Ekonometrii i Programowania powstało w 2004 r. po opieką dra Piotra Szymańskiego. Studenci mogli pogłębiać wiedzę z zakresu ekonometrii, która jest nauką o mierzeniu związków występujących między zjawiskami lub procesami ekonomicznymi a innymi zjawiskami przyrodniczymi, technicznymi, demograficznymi socjologicznymi w celach poznawczych i dla prognozowania. Członkowie Koła poznawali ekonometrię jako naukę zajmującą się ustalaniem, za pomocą metod matematyczno-statystycznych i ilościowych, prawidłowości zachodzących w życiu gospodarczym.

Studenckie Koło Naukowe Kulturoznawstwa ASIO zostało założone w 2005 r. przy Instytucie Kulturoznawstwa pod opieką dra Marka Chamota. Koło pracuje w sekcjach i realizuje kilka projektów z zakresu dziedzictwa

kulturowego. Największy projekt dotyczy środowiska polskich twórców okresu międzywojennego związanych z rodziną Zdziechowskich i dworem w Słaboszewku (woj. kujawsko-pomorskie). Inicjowało i organizowało „Biesiady artystyczne” w Słaboszewku. Kolejne projekty to: „Poeci naszego regionu”, „Bydgoski Węzeł Wodny”, „Tożsamość kulturalna Bydgoszczy”, „Przywracanie pamięci o bydgoskim budowniczym Józefie Święcickim”, „Życie i twórczość Tadeusza Małachowskiego malarza ze Żnina”. Koło współpracowało z Archiwum Państwowym w Bydgoszczy, sekcją historyczną Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, gminą Dąbrowa Mogileńska, Muzeum Kanału Bydgoskiego, Bydgoskim Stowarzyszeniem Artystycznym, Związkiem Literatów Polskich. Studenci z tego Koła są autorami książki pt. „Ludzie Bydgoskiego Węzła Wodnego”.

Studenckie Koło Naukowe Innowacji i Przedsiębiorczości „Start-up” zostało założone w 2006 r. przy Instytucie Gospodarki Turystycznej i Geografii pod opieką mgra Mariusza Barczaka. Studenci poznają podstawowe pojęcia związane z innowacją, przez którą rozumie się wprowadzenie do praktyki nowego lub znacząco ulepszonego rozwiązania w odniesieniu do produktu, towaru lub usługi, procesu, marketingu lub organizacji. Zaznajamiają się też ze sposobami wspierania tych inwestycji, w wyniku których powstaną nowe lub znacząco ulepszone produkty oraz prowadzą analizy polegające na wskazaniu, które rozwiązania organizacyjne i marketingowe będą stanowić wydatki kwalifikowane i mogą również zostać ujęte w przyszłych projektach.

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości zostało założone w 2006 r. przy Instytucie Ekonomii pod opieką mgra Tomasza Kozłowskiego. Uczestnictwo studentów w Kole, w zakresie przedsiębiorczości, prowadzi do pozytywnego nastawienia do życia, wyrobieniu entuzjazmu w działaniu, ukształtowania umiejętności komunikowania się, nawiązywania przyjaznych stosunków z ludźmi, umiejętności podejmowania decyzji, wychodzenia z inicjatywą, umiejętności negocjacji, konsekwencji w działaniu, zdolności twórczego myślenia i asertywności.

Studenckie Koło Naukowe Geografów zostało założone w 2006 r. przy Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej pod opieką dra Roberta Brudnickiego i zrzeszało głównie studentów geografii. W jego działalność włączali się także studenci innych kierunków studiów, których pasją była chęć poznawania i wyjaśniania zjawisk i procesów w otaczającym nas świecie. Działalność Koła Naukowego Geografów polegała m.in. na integracji studenckiego środowiska geografów, popularyzacji geografii jako ważnej i interesującej dyscypliny naukowej, rozwijaniu własnych zainteresowań poprzez samodzielną pracę terenową i katedralną oraz prezentację, publikowanie własnych osiągnięć, w tym prac badawczych, pogłębianiu wiedzy poprzez prowadzenie działalności naukowo-badawczej we współpracy z pracownikami naukowymi.

Studenckie Koło Naukowe Zarządzania Sportem powstało w 2007 r. przy Katedrze Zdrowia, Kultury Fizycznej i Sportu pod opieką mgra Norberta Łysiaka. Ważną częścią programu Koła jest budowanie pozytywnego wizerunku sportu akademickiego. Misją koła jest także tworzenie trwałego, zintegrowanego środowiska osób korzystających czynnie i biernie z dobrodziejstw AZS-u – poprzez kibicowanie i współtworzenie kultury sportowej. Zarządzanie sportem to także umiejętność tworzenia mechanizmów zapewnienia dobrego dostępu do informacji, chociażby przez wortal sportowy. Ważnym celem Koła jest zapoznanie studentów z najnowszymi modelami zarządzania sportem.

Międzywydziałowe Koło Naukowe „Turystyka w Miastach” zostało założone w 2008 r. pod przewodnictwem prof. WSG dr inż. arch. Romany Przybyszewskiej-Gudelis. Jako jedyne w WSG skupiało ono zarówno nauczycieli akademickich, jak i studentów oraz absolwentów Uczelni. Członkami i sympatykami byli przedstawiciele różnych kierunków studiów zainteresowanych rozwojem miast poprzez turystykę. Wśród osób, które zgłosiły swą chęć działania w Kole było 13-u nauczycieli akademickich z kierunków: „turystyka i rekreacja”, „architektura”, „gospodarka przestrzenna”, „kulturoznawstwo”, „socjologia”, a także 11 studentów i absolwentów WSG. Cykliczne zebrania poświęcone

wielodyscyplinarnej tematyce miast, głównie Bydgoszczy, charakteryzowały się interesującą problematyką, bogactwem idei i ożywionych dyskusji, szczególnie w latach 2008-2009. Uczestniczyli w nich także czynnie studenci z innych uczelni, np. z Wydziału Politologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Celem Koła było rozszerzenie działalności naukowej i studialnej na zainteresowanych jego problematyką przedstawicieli organizacji turystycznych oraz urbanistów.

Studenckie Koło Naukowe Logistyki i Transportu (SKNLiT) powstało w 2008 r. przy Katedrze Transportu, Spedycji i Logistyki pod opieką mgra Karola Musolfa. Optymalizacja organizacji, techniki i technologii przemieszczania ładunków i osób, jest poważnym zadaniem gospodarki, a łączenie teorii z praktyką gospodarczą stało się pionierskim zadaniem dla nowej formuły szkolnictwa wyższego, jaki reprezentuje Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy – zgodnie z wzorcami i kierunkami Unii Europejskiej. SKNLiT było jednym z wielu, a jednocześnie najliczniejszym studenckim Kołem naukowym WSG. Od początku koło wyróżniało się aktywnością i mnogością inicjatyw skupiających zainteresowania braci studenckiej na atrakcyjności zawodu spedytora, przewoźnika czy logistyka transportu zaopatrzenia oraz dystrybucji, którego wiedza i umiejętności stawiają w rzędzie najbardziej atrakcyjnych kandydatów dla potrzeb gospodarki i rynku pracy. Osiągnięcia studentów Koła logistyki i transportu są nieprzeciętne: uczestnictwo i pomoc wolontariacka przy organizacji corocznej międzynarodowej wystawy samochodów ciężarowych „Truck&Bus Show” organizowanej przez Akademię Transportu w Bydgoszczy, pomoc w przygotowaniu konferencji na temat transportu oraz seminaria n/t transportu rowerowego mających na względzie rozwój bydgoskiego węzła transportowego i aktywizację gospodarczą regionu kujawsko-pomorskiego, uczestnictwo w spotkaniach z potencjalnymi pracodawcami m.in. z największą obecnie firmą – operatorem logistycznym w Polsce, czyli firmą Schenker Logistics Sp. z o.o. mającą swoje przedstawicielstwa w 110 krajach świata. SKNLiT działało w 6 sekcjach tematycznych.

Studenckie Koło Naukowe Rynków Finansowych zostało założone w 2008 r. przy Instytucie Ekonomii pod opieką mgra Mariusza Barczaka i dra Piotra Szymańskiego. Członkowie Koła angażowali się w inicjatywy organizowane przez Wyższą Szkołę Gospodarki. Wymienić w tym miejscu należy uczestnictwo w Bydgoskim Festiwalu Przedsiębiorczości i udział w targach pracy. Studenci nie pozostawali bierni i wychodzili naprzeciw oczekiwaniom członków Koła, tworząc własne inicjatywy. Zorganizowali wyjście do hotelu „Pod Orłem”, aby w praktyce zobaczyć jak wygląda praca „od kuchni” w jednym z najlepszych hoteli w Bydgoszczy. Członków Koła oprowadzał osobiście ówczesny szef recepcji hotelu, a także nauczyciel WSG, mgr Michał Walczak. Zorganizowano spotkania z socjologiem nt. „Relacje między pracodawcą i pracownikiem – moja pierwsza rozmowa kwalifikacyjna”, a także cykl wykładów „Jak osiągnąć sukces w biznesie w wieku 20 lat?”. Na spotkania z Kołem zapraszano wielu uznanych ludzi świata biznesu, którzy wprowadzali studentów w świat przedsiębiorczości. Z praktycznych osiągnięć Koła można wymienić współtworzenie materiałów dydaktycznych dla studentów z dziedziny ekonomii oraz marketingu pt. „Proces marketingowy”, które pomagają zrozumieć ten niezwykle zawiły i trudny do zrozumienia proces.

Studenckie Koło Inicjatyw Innowacyjnych w Kulturze „Other Way” zostało założone z inicjatywy studentów „kulturoznawstwa” ze specjalności „animacja i zarządzanie w kulturze” w 2009 r. przy Instytucie Kulturoznawstwa pod opieką mgr Ewy Gruszki. Celem jego działalności jest pogłębianie wiedzy i rozwijanie umiejętności w planowaniu, zarządzaniu i organizowaniu wydarzeń kulturalnych oraz upowszechnianie dzieł sztuki – w szczególności tych, które tworzone są przez młodych artystów. Studenci działający w Kole zajmują się m.in. budowaniem strategii marketingowych i pozyskiwaniem środków na realizację innowacyjnych projektów kulturalnych. Wszystkim tym działaniom przyświeca idea poszukiwania nowatorskich, niekonwencjonalnych sposobów rozpowszechniania twórczości wśród młodych ludzi. Najważniejsze projekty Koła

to „Kompozytorzy na celowniku” dotyczący twórczości kompozytorów młodego pokolenia w Bydgoszczy. „Sztuka nieznośnie przyciągająca” to z kolei wystawa obrazów Agaty Juszkowiak i Marii Kubit. Prace artystek zaprezentowano w Galerii Debiut przy Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej w 2010 r. oraz przy „Boom Boom Festival 2010” w muszli koncertowej na terenie Parku im. Wincentego Witosa. Sztandarowym projektem na skalę ogólnopolską był „Child of Classic and Dubstep”. To eksperymentalny muzyczny dialog zwykle nie zestawianych ze sobą gatunków: klasyki i dubstepu. Wspólne utwory elektroniczno-akustyczne stworzyli m.in. Michał Dobrzyński (kompozytor, stypendysta Europejskiego Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego) i DJ Kwazar (absolwent prestiżowego projektu Redbull Music Academy, Barcelona 2008). Wykonawcy to studenci i absolwenci Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Prezentacje projektu odbyły się w maju 2010 r. w Teatrze Polskim w Bydgoszczy. Ten nowatorski w skali kraju projekt koncertowy cieszył się ogromnym zainteresowaniem publiczności (zgłosiło się kilkaset osób więcej, aniżeli przewidziano miejsc). Koło Studentów Zarządzania Kulturą odnotowało szereg spektakularnych sukcesów: I oraz III miejsce w wydziałowej grze „Gra w Przedsiębiorstwo” (WSG, Bydgoszcz, kwiecień 2010); reprezentacja WSG w Międzynarodowej Grze w Przedsiębiorstwo (Bydgoszcz, kwiecień 2010); pozyskanie funduszy z Urzędu Miasta na realizację projektu „Child of Classic and Dubstep” (Teatr Polski, 14 i 15 maja 2010); publikacja płyty DVD; wystąpienie w sesji projektowej Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Naukowej „Tendencje menedżerskie w animacji kultury” (Uniwersytet Jagielloński, Kraków, 27-28 maja 2010).

Studenckie Koło Projektowe „Architraw” zostało założone w 2009 r. przy Instytucie Architektury i Urbanistyki pod opieką mgr inż. arch. Aleksandry Jawień. Architektura to nie tylko indywidualne, estetyczne dążenia indywidualistów. Ta dziedzina współcześnie stawia raczej na codzienne potrzeby ludzi i wykorzystanie technologii, aby stworzyć środowisko przyjazne do życia. Współczesna architektura poszukuje więcej projektów zorientowanych na

ludzi i ich potrzeby. Kompleksowość nowoczesnych budynków (serwis, energia, technologia) sprawia, że architektura staje się bardziej multidyscyplinarna. Współcześnie projektowanie i architektura wymaga zespołu profesjonalistów z różnych dziedzin, chociaż architekt pozostaje nadal najważniejszy. Stąd podczas studiów na architekturze istnieje potrzeba poszerzania wiedzy także z innych dziedzin i podejmowania się innowacyjnych zadań projektowych.

Studenckie Koło Grafiki Komputerowej utworzone zostało w 2009 r. przy Instytucie Informatyki Stosowanej pod opieką mgr Hanny Tużyłak. Działalność Koła obejmowała m.in. wykonywanie prac zaproponowanych przez studentów – członków Koła, takich jak plakaty, afisze dla zespołów, których są członkami, projektowanie grafiki na strony WWW, wykonanie prac zaproponowanych przez opiekuna Koła, branie udziału w konkursach. Głównym celem Koła jest uwrażliwienie jego uczestników na piękno, włączenie plastycznego widzenia do technokratycznych nauk, a przez to rozszerzenie wiedzy i bardziej analityczne spojrzenie na świat. Członkowie koła pracują w programach komputerowych Photoshop i Corel.

Studenckie Filozoficzne Koło Naukowe „Hermes” zostało założone w 2009 r. przy Instytucie Kulturoznawstwa pod opieką dra Karola Zamojskiego. Głównym osiągnięciem Koła było uczestnictwo w interdyscyplinarnej ogólnopolskiej konferencji studentów i młodych pracowników nauki w 2007 r. w Bydgoszczy pt. „Uczucia i nauka”. Celem konferencji było zastanowienie się nad istotą uczuć oraz ich miejscem i rolą we współczesnej kulturze, filozofii oraz języku. O tym, w jaki sposób opisywane są uczucia, „co znaczą” w ujęciu poszczególnych dziedzin nauki, studenci obradowali w sekcjach: kulturoznawczej, filozoficznej, politologicznej oraz językoznawczej.

Studenckie Koło Naukowe „Fizyka i Gospodarka – FiGo” zostało utworzone w 2009 r. zrzeszając studentów głównie kierunku „mechatronika”; opiekunem Koła jest dr Włodzimierz Masierak. Prace Koła mają charakter problemowy i są realizowane na zasadzie projektów. Jednym z nich jest budowa modelarskiego tunelu aerodynamicznego, którego

zadaniem jest wyznaczenie współczynników siły oporu oraz siły nośnej modeli lotniczych klasy F1N i siły oporu modeli pojazdów. Prototyp tunelu został zaprezentowany w czasie IV Międzynarodowej Wystawy Wszystko dla Lotnictwa Air Fair odbywającej się w 2010 r. na terenie Wojskowych Zakładów Lotniczych w Bydgoszczy. Koło Naukowe aktywnie uczestniczy w popularyzacji nauki poprzez organizację pokazów, warsztatów oraz konkursów skierowanych do szerokiego grona odbiorców, od dzieci w wieku przedszkolnym, aż po Uniwersytet Trzeciego Wieku. Do najważniejszych imprez zorganizowanych przez członków Studenckiego Koła Naukowego „FiGo” należy zaliczyć: imprezę pt. „Fizyka dla smyka”, która po raz pierwszy odbyła się w lutym 2011 r. oraz konkurs pt. „Eksperyment fizyczny a mechatronika”, dla uczniów szkół średnich, w którym komisja oceniająca prace konkursowe złożona była z pracowników WSG, członków SKN „FiGo” oraz członków Oddziału Bydgoskiego Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Ponadto przy udziale Koła Naukowego „FiGo” organizowane są cykliczne zajęcia otwarte w laboratoriach studenckich, w których uczestniczy głównie młodzież szkolna.

Koło Naukowe Lingwistyki Stosowanej (KLS) założone zostało w 2014 r. przy Katedrze Lingwistyki Stosowanej pod opieką dr Grażyny Bednarek. Uczestnikiem Koła Naukowego przy KLS może zostać każdy student zainteresowany rozwojem swoich kompetencji językowo-kulturowo-społecznych. Celami Koła są: popularyzacja wiedzy nabytej podczas studiów dotyczącej kultury i języka krajów anglosaskich; pogłębianie wiedzy i zainteresowań studentów z dziedziny językoznawstwa krajów anglojęzycznych, w tym wprowadzenie studentów do nauki przedmiotów z profilu biznesowo-tłumaczeniowego, wprowadzenie do nauczania i historii języka angielskiego ze szczególnym uwzględnieniem języka prawa oraz tłumaczenia specjalistycznego, rozwijanie szeroko rozumianych kompetencji językowych, propagowanie pracy naukowo-badawczej i samokształcenia wśród studentów, integracja środowiska studentów, w tym wspólne wyjazdy o charakterze naukowo-badawczym, organiza-

cja wykładów otwartych prowadzonych przez ekspertów z różnych dziedzin nauki oraz różnych języków. Odbyły się następujące spotkania tematyczne: „Coaching for performance” prowadzone przez mgr Michała Chajęckiego i „On lexical and syntactic qualities of the English language of Law- introduction” prowadzone przez dr Grażynę Bednarek.

Koło Naukowe „Filmownia” zostało założone w 2014 r. przy Instytucie Kulturoznawstwa pod opieką mgr Magdy Wichrowskiej. Koło otwarte jest na wymianę myśli filmoznawczych z innymi środowiskami akademickimi regionu, dlatego też spotkania są udostępnione studentom innych ośrodków naukowych. Celami działalności „Filmowni” są: poszerzanie wiedzy na temat kina – poznanie historii, nurtów, sylwetek twórców, arcydzieł kinematografii, kształtowanie umiejętności dziennikarskich w sferze krytyki filmowej, rozwijanie życia naukowego wśród członków Koła (publikacje naukowe, uczestnictwo w konferencjach), promocja wolontariatu i pracy zespołowej w środowisku akademickim. Zorganizowano cykliczne projekcje połączone z prelekcją i dyskusją w ramach projektu „Movie Mówi Project”. Studenci w ramach działalności Koła ćwiczą umiejętność analizy tekstów kultury, uczą się organizacji warsztatów, spotkań i konferencji tematycznych. Koło współpracuje z mediami, dziennikarzami i instytucjami zajmującymi się kinem. Partnerami w tej działalności są kino Artus Art Cinema i miesięcznik kulturalny „Menażeria”.

Koło Naukowe „Kernel panic” powstało na początku 2014 r. z inicjatywy studentów pierwszego roku studiów kierunków „mechatronika” oraz „informatyka”. Opiekunami Koła są: dr inż. Jacek Gospodarczyk, mgr Cezary Unizskiewicz i mgr inż. Tomasz Ocetkiewicz. Członkowie koła realizują projekty o różnicowanej tematyce, głównie na styku mechaniki, informatyki i elektroniki. Pierwszym zrealizowanym zadaniem była platforma z labiryntem sterowana smartfonem. W planach Koła są jeszcze: „mechaniczna ręka sterowana rękawicą” oraz „żyroskop elektroniczny”. Członkowie Koła biorą również czynny udział w przygotowywaniu imprez popularno-naukowych orga-

nizowanych przez Instytut Informatyki i Mechatroniki. Udzielali się między innymi przy organizacji wystawy „Podróż w świat konsol i gier wideo” oraz wielu imprez w ramach Bydgoskiego Festiwalu Nauki, a także podczas zawodów „Robotics School Challenge 2014”.

Studenci WSG mieli również możliwość pogłębiania swoich kompetencji językowych w Kole Naukowym „English society” założonym w 2003 roku pod opieką mgr Macieja Olszewskiego, Kole Miłośników Języka Francuskiego i Krajów Frankofońskich założonym w 2004 roku pod opieką mgr Anny Marchlik oraz w Kole Naukowym Języka Niemieckiego założonym w tym samym roku pod opieką mgr Małgorzaty Springer-Wołodko.

Koła zainteresowań

Grupa Teatralna „Suplement” została założona w 2003 r. przy Instytucie Kulturoznawstwa pod opieką najpierw mgr Doroty Kaji, a następnie mgr Bogny Blachowskiej. W nowej formule „Suplement” rozpoczął pracę w listopadzie 2004. Grupa miała charakter otwarty, zarówno w kwestii uczestnictwa, jak i kierunków artystycznych poszukiwań. „Suplement” skupiał studentów z różnych kierunków WSG: „socjologii”, „kulturoznawstwa”, „turystyki i rekreacji”, dla których integracja i zespołowa praca nad artystycznymi projektami, w miarę możliwości realizacja spektakli teatralnych, działalność na rzecz WSG oraz włączanie się w inicjatywy środowiskowe i lokalne, stanowiły podstawę wspólnego bycia i działania. „Suplement” miał na swoim koncie kilka zrealizowanych projektów. Były nimi akcje plastyczne, nastawione na aktywny udział studentów Uczelni, organizowane na terenie kampusu WSG: „Złote myśli starych Mikołajów (świętych)” w 2004 r., „Apetyt na życie” w 2005 r., „Dzwony rurowe. Noc Kulturalna” w 2006 r. Studenci z „Suplementu” zrealizowali także autorskie projekty teatralne: spektakl „Słowo w dziewięciu obrazach” w 2005 r., wieczór poetycko-muzyczny „Poetyckie widzimi się” w 2005 r., prezentację poezji Roberta Burnsa „Katedra życia” w ramach wieczoru

szkockiego w 2006 r., wieczór poświęcony życiu i twórczości grudziądzkiego poety Ryszarda Milczewskiego-Bruno w 2006 r.

Studenckie Koło Fotograficzne „Zorka 5” utworzone zostało w 2003 r. przy Muzeum Fotografii pod opieką najpierw mgr Moniki Kowalczyk, a później mgra Arkadiusza Blachowskiego. Koło, kierowane przez doświadczonego fotografa i animatora kultury, zajmuje się doskonaleniem umiejętności w dziedzinie fotografii, a zwłaszcza właściwościami optyki i światła takimi jak głębia ostrości, perspektywa, światłocien, kontrast. Tematami często poruszonymi to atrakcyjność zdjęć w czasach zalewu bodźców wizualnych w telewizji, gazetach, billboardach, opakowaniach. W dorobku koła ma wiele indywidualnych i zbiorowych wystaw w Muzeum Fotografii i Galerii nad Brdą. „Zorka” to nie tylko realizowane przez lata plenery, konkursy i uczestnictwo w imprezach kulturalnych, organizowanych przez WSG i Akademicką Przestrzeń Kulturalną. Członkiem Koła może zostać każdy. Są wśród nich studenci WSG i innych uczelni, uczniowie szkół średnich oraz osoby pracujące. Tym, co łączy grupę, jest wspólne zainteresowanie fotografią. Nad spotkaniami z początkującymi fotografami czuwał Adam Juszkiewicz, koordynatorem konkursów, nowych projektów i realizacji był Łukasz Nowaczyk, inicjator wielu zmian w Kole. Do dyspozycji studenci mają przestrzeń w Muzeum Fotografii, atelier i ciemnię oraz bogaty księgozbiór Muzeum.

Studenckie Koło Plastyczne powstało w 2004 r. przy Instytucie Architektury i Gospodarki Przestrzennej pod opieką mgr Marty Rosenthal-Sikory. Obszar zainteresowań Koła to przede wszystkim sztuka jako pole zmagania i eksperymentu, która rozwija wyobraźnię, wzbogaca o nowe doświadczenia. Pozwala spojrzeć jeszcze wnikliwiej i uważniej w otaczającą nas przestrzeń. Zetknięcie się młodego człowieka z płaszczyzną płótna, kartką papieru, dłutem, gliną, uczy kształtowania rzeczywistości. Rozwija wrażliwość na piękno otaczającej natury. Wzbogaca świat wyobraźni. Koło plastyczne miało charakter „otwartej pracowni”. Studenci zainteresowani sztuką, tworzeniem, uczestnicząc w zajęciach

koła plastycznego mieli możliwość rozwijania swoich zainteresowań, pogłębiania zdobytej już wiedzy i świadomości artystycznej. W przypadku kierunków studiów: „architektura i urbanistyka”, „kulturoznawstwo” koło plastyczne uzupełniało nabytą wiedzę z przedmiotów artystycznych, tj.: rysunek odręczny, rzeźba i modelowanie, kompozycja strukturalno-fakturowa. Program Koła Plastycznego stawiał także za zadanie nauczanie „języka plastyki” i rozwijanie indywidualnej wrażliwości. Studenci w trakcie zajęć otrzymują fachową wiedzę z zakresu technik artystycznych i doboru właściwych narzędzi, prawidłowego czytania przestrzeni i jej konstruowania. Poznają zasady kompozycji i teorii światłocienia. Studenci mają również możliwość pogłębiania swojej wiedzy z zakresu sztuki, dzięki wspólnym wyjściom na wystawy, wernisaże. Taki bezpośredni kontakt ze sztuką w galerii daje często ten pierwszy impuls do działania i poszukiwania własnej twórczej drogi.

Koło Młodych Dziennikarzy założone zostało w 2004 r. pod opieką mgr Elżbiety Szajkiewicz. Studenci należący do tego Koła poznawali pracę dziennikarza i redaktora przy okazji współpracy z „Kurierem Uczelnianym” WSG, a także gatunki dziennikarskie i różne formy wypowiedzi publicystycznej. Uczestniczyli ponadto w pracach organizacyjnych i redakcyjnych w Wydawnictwie Uczelnianym. Poznali zasady pisania dziennikarskich i publicystycznych tekstów krytycznych.

Życie teatralne WSG wzbogaciła Grupa Teatralna „Pieprz” powstała z inicjatywy grupy studentów „kulturoznawstwa” w 2006 r. przy Instytucie Kulturoznawstwa pod opieką mgr Alicji Gołaty. Studenci poruszeni sporami o kondycję kultury akademickiej, sprowadzającej się jedynie do teoretyzowania i dywagacji, postanowili sami współtworzyć życie artystyczne. Głównym celem istnienia Teatru „Pieprz” był czynny udział w kreowaniu świata sztuki na terenie Uczelni i miasta. Grupa rozwijała się w swoim tempie od początku 2006 r., tworząc nowe projekty we własnym, oryginalnym stylu. Pierwszą, dużą realizacją teatru „Pieprz” przy Instytucie Kulturoznawstwa był spektakl „Sny” Iwana Wyrpajewa, po raz pierwszy wystawia-

ny w 7. urodziny WSG. Był to niezapomniany spektakl, który wielu pracowników WSG chętnie wspomina. Metaforyczna opowieść o uzależnieniu od heroiny, który wywołuje paranoje i surrealistyczne wizje u czterech postaci zamkniętych w pokoju. Każdy pokaz tego spektaklu był inny i niepowtarzalny. Członkowie grupy interpretowali tekst w zależności od własnej sytuacji psychicznej. Specyfika przedstawienia polegała na jego intymnym charakterze – grupa na własne życzenie występowała dla publiczności nieprzekraczającej pięćdziesiąt osób. Stały kontakt z widzami był niezwykle ważny, możliwość spojrzenia każdemu w oczy powodowała, że potencjalny widz zaczynał myśleć i czuć jak postaci na scenie. „Sny” prezentowane były także podczas Przeglądu Teatrów Amatorskich „Alternator”, XIX Płońskiego Lata Teatralnego oraz na specjalnym pokazie w inowrocławskim teatrze. Grupa Teatralna „Pieprz” zajmowała się również grafiką komputerową. Działając pod szyldem „pieprz_the-sign” powstały projekty graficzne pokazywane wielokrotnie na Uczelni, a także na stronach internetowych. Członkowie Teatru współuczestniczyli w bydgoskich „Prapremierach” oraz Festiwalu Reportażu Camera Obscura wydając gazety festiwalowe przy merytorycznym wsparciu mgr Anny Ciechanowskiej z Instytutu Kulturoznawstwa. Teatr „Pieprz” zrealizował także spektakl pt. „Z wami nie ma fan!!”. Szkieletem scenariusza stał się dramat „Niestąd” Łukasza Chotkowskiego, który został uzupełniony fragmentami powieści „Małż” Marty Dzido i autorskimi tekstami aktorów. Przedstawienie było utrzymane w konwencji kontrolowanego kiczu, który pozwala na wyśmianie pewnych stereotypów zakorzenionych w umysłach Polaków. Właściwe odczytanie tekstu wymagało znajomości współczesnej historii. Spektakl był podróżą po różnych konwencjach teatralnych i przede wszystkim dobrą zabawą dla aktorów.

Chór Akademicki Wyższej Szkoły Gospodarki założony został w 2006 r., a jego dyrygentami byli Monika Wilkiewicz, Rafał Sójka i Marta Roniek. W skład zespołu wchodziło studenci różnych kierunków studiów, tj.: „ekonomii”, „socjologii”, „kulturoznawstwa” i „turystyki i rekreacji”. Chór występował głów-

nie podczas uroczystości w Uczelni, ale w swoim dorobku ma również udział w imprezach organizowanych przez władze miasta Bydgoszczy. Chór Akademicki WSG to chór mieszany – grupa młodych zdolnych i zgranych ludzi, których pasją jest śpiew wywodzący się z pięknej akademickiej tradycji chóralnej. W repertuarze zespołu znajdują się utwory klasyczne, pieśni gospel oraz opracowania muzyki rozrywkowej i filmowej. Szczególnym osiągnięciem chóru jest zajęcie drugiego miejsca w II Ogólnopolskim Konkursie Kolęd i Pastorałek w styczniu 2007 roku w Chełmnie. Miał też w swoim dorobku występy zagraniczne. Ważniejsze osiągnięcia zespołu to: srebrny medal na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Ołomuńcu (Czechy) w 2010 r., srebrny dyplom na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Kownie w 2011 r.

W WSG działało także Bractwo Rycerskie „Kompania Janusza Brzozogłowego” przy Instytucie Kulturoznawstwa założone w 2007 r. i kierowane przez Michała Pawłaka ówczesnego studenta „kulturoznawstwa”. Zajmowało się odtwórstwem historycznym, związanym z epoką średniowiecza. Studenci zorganizowali szereg pokazów sztuki walki rycerzy polskich z okresu XV wieku oraz rekonstrukcję zdobycia zamku bydgoskiego w 1409 roku. Od 2007 roku opiekunem bractwa został mgr Robert Grochowski. Bractwo odtwarza członków osobistego poczty starosty bydgoskiego Janusza Brzozogłowego z XV wieku. W historii oddział ten zasłynął kilkoma brawurowymi akcjami zaczepnymi na pograniczu kujawskim w czasie Wielkiej Wojny z Zakonem Krzyżackim. Bractwo zajmuje się odtwórstwem nie tylko aspektu zbrojnego średniowiecza, ale także codziennym życiem ludzi, zarówno w drodze i obozie, w czasie kampanii wojennej, ale także w czasie pokoju. Odtwarza zwyczaje, rzemiosło, płótno, kuchnię, a nawet gry, zabawy i tańce tej epoki. Przywracają pamięć o średniowiecznym Zamku Bydgoskim. Zorganizowali szereg imprez i prelekcji mających przybliżyć mieszkańcom Bydgoszczy historię zamku. Uczestniczyli w realizacji filmu dokumentalnego „Gród i Zamek w Bydgoszczy. Wirtualna podróż do średniowiecza”, którego reżyserem i pomysło-

dawcą jest Robert Grochowski. W 2008 r., na prośbę Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, brali udział wraz z Chorągwią Pieszą Grodu Bydgoskiego „Biały Gryf” w otwarciu szlaku turystycznego wytyczonego między pozostałościami fortyfikacji miasta.

Akademicki Klub Filmowy powstał w 2007 r. przy Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej pod opieką mgra Arkadiusza Blachowskiego. W jego ramach zajmowano się realizacją filmów krótkometrażowych w formie etiud filmowych, o tym, co interesuje studentów, ale i co bawi, denerwuje, relaksuje, krótkie fabuły, teledyski, dokumenty. W programie Klubu był także kurs obsługi kamery i programów do montażu filmowego.

Studenckie Koło „Włóczyki” zostało założone w 2008 roku przy Instytucie Gospodarki Turystycznej i Geografii pod opieką mgra Tomasza Kądziońskiego. Członkowie Koła przygotowywali i realizowali wyprawy krajoznawczo-dydaktyczne. Celem pierwszej wyprawy było zapoznanie się ze środowiskiem geograficznym i największymi atrakcjami turystycznymi regionu północno-wschodniej Hiszpanii. W trakcie 11-dniowej wyprawy studenci zwiedzili dwa piękne miasta tego regionu: Barcelonę (dzieła architektury Antonia Gaudiego, m. in. kościół Sagrada Familia, Park Guell, ponadto: port śródziemnomorski, Katedra, La Rambla najsłynniejsza ulica miasta) i Tarragonę (miasto wpisane w 2000 r. na listę UNESCO jako wzorcowy przykład rzymskiego ośrodka prowincjonalnego, które słynie z rzymskiego forum, częściowo zachowanych murów obronnych z III w p.n.e. i amfiteatru mieszczącego w przeszłości 14 tys. widzów). Ponadto członkowie Koła dotarli do malowniczo położonych hiszpańskich klasztorów zwanych monastyrami: Montserrat, Santes Creus oraz Poblet. Zwiedzili także jedno z najmniejszych państw Europy, położoną w samym środku Pirenejów, Andorrę. Wracając do Polski, poznali jeszcze tereny wulkaniczne we wschodnich Pirenejach – La Garrotxa, wulkany francuskiego Masywu Centralnego, a także najwyższy most świata – Millau. Kolejny wyjazd odbył się w region północnych Włoch. W drodze na miejsce zwiedzili najbardziej znany niemiecki górski kurort,

czyli Garmisch-Partenkirchen oraz stolicę Tyrolu austriackiego – Innsbruck. We Włoszech w ciągu tygodnia poznali Mediolan, Wenecję, Padwę, Vicenzę i Weronę, a także okolice najpiękniejszych alpejskich jezior: Como i Garda. Ponadto odbyli wycieczkę pieszą w masyw górski wznoszący się nad jeziorem Garda – Monte Baldo (2218 m n.p.m.), gdzie różnica wysokości pomiędzy lustrem wody, a szczytem wynosi ponad 2100 metrów. Uzupełnieniem wyprawy był całodzienny wypad do jednego z bardziej znanych kurortów narciarskich nie tylko we Włoszech – Madonny di Campiglio. Dobrym zwyczajem studentów, członków Koła, był coroczny wrześnieowy wyjazd w Alpy. W ubiegłych latach były to austriackie Wysokie Tauary (wrzesień 2007) i szwajcarski region Wallis (wrzesień 2008). Członkowie koła organizowali także wyprawy turystyczne w Polsce. Zorganizowali wycieczkę w rejon Kotliny Kłodzkiej, gdzie zwiedzili m. in. Masyw Śnieżnika, Kłodzko, Duszniki Zdrój, Góry Sowie i Twierdzę na Srebrnej Górze. Zwiedzili także zamki w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej (Olsztyn, Mirów, Bobolice) i Pustynię Błędowską, Góry Świętokrzyskie gdzie zdobyli ich najwyższy szczyt, czyli Łysicę wznoszącą się 612 m n.p.m.

Studenckie Koło Literackie powstało w 2010 r. przy Instytucie Kulturoznawstwa pod opieką mgr Moniki Grzybowskiej. Członkowie Koła postawili przed sobą następujące cele: animowanie działań kulturalnych wśród środowiska studentów WSG i mieszkańców Bydgoszczy: konkursy i wieczory poetyckie, wystawy związane z literaturą; promocja czytelnictwa wśród młodzieży szkolnej i studenckiej; upowszechnianie literatury; organizowanie spotkań literackich prezentujących twórczość studentów WSG; publikacja twórczości członków Koła na łamach „Kuriera Uczelnianego”; wydanie publikacji książkowej związanej również z twórczością członków Koła Literackiego; organizowanie spotkań autorskich z młodymi poetami i prozaikami. Ponadto w działalności Koła przewidziano współpracę ze stowarzyszeniami artystycznymi regionu bydgoskiego oraz wymianę doświadczeń z innymi tego typu kołami istniejącymi już w ośrodkach akademickich.

Studenci WSG mieli także możliwość rozwijania swoich zainteresowań i talentów muzycznych m.in. w Amatorskim Zespole Wokalno-Muzycznym założonym w 2003 r. pod kierunkiem mgr Michała Lipińskiego oraz w Zespole Muzycznym Jazz Kwartet założonym w 2004 roku pod opieką mgr Agnieszki Puzy.

6.4. Działalność wydawnicza

Na mocy statutu Uczelni oraz po wyrażeniu zgody Założyciela WPSTiH w Bydgoszczy, Rektor powołał 3 II 2000 r. – jako uczelnianą jednostkę organizacyjną – Wydawnictwo Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa. Wydawnictwo miało realizować następujące zadania:

- wydawanie podręczników, skryptów i materiałów pomocniczych autorstwa pracowników WPSTiH dla wykorzystania tych opracowań w procesie dydaktycznym;
- publikacje prac naukowych i wyników badań, zwłaszcza związanych tematycznie z kierunkami studiów, które prowadzi Uczelnia;
- wydawanie pisma wewnętrznego pn. „Kurier Uczelniany”, jako kwartalnika popularno-informacyjnego WPSTiH w Bydgoszczy.

Działalnością Wydawnictwa kierowała Rada Redakcyjna, a nadzór merytoryczny sprawowała Rada Naukowa.

Dnia 12 VI 2000 r. Wydawnictwo otrzymało oznaczenie identyfikacyjne – ISBN – dla druków zwartych, czyli Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki, zgodny z Polską Normą PN ISO 2108 (10 numerów). Po opracowaniu przez Bibliotekę Narodową w Warszawie tytułu kwartalnika („Kuriera Uczelnianego”) Wydawnictwo pozyskało także w 2001 r. Międzynarodowy Znormalizowany Numer Ciągły, ISSN, nadawany czasopismom i seriom numerowanym.

W latach 2004-2005, m.in. w wyniku zmian struktury organizacyjnej Uczelni, Wydawnictwo WPSTiH przekształciło się w Wy-

dawnictwo Uczelniane WSG w Bydgoszczy. Ustanowiono funkcję Redaktora Naczelnego; zmodyfikowano też rolę Rady Wydawniczej, której głównymi zadaniami stało się opiniowanie przedłożonych do druku prac oraz ustalanie i zatwierdzanie planów wydawniczych Uczelni. Pozyskano kolejne pule numerów ISBN (110), a dla wydawnictw ciągłych i czasopism – ISSN (do 2003 r. Zeszyty Naukowe WPSTiH sygnowane były jak druki zwarte). Od września 2011 r. Wydawnictwem kieruje Dyrektor Wydawnictwa; wcześniej stanowisku temu przypisana była dodatkowo funkcja Redaktora Naczelnego. W 2014 r. Biblioteka Narodowa w Warszawie przyznała kolejną pulę 100 numerów ISBN.

Dorobek wydawniczy Uczelni obejmuje publikacje zbiorowe, monografie, serie wydawnicze, podręczniki i skrypty, wydawnictwa przed- i pokonferencyjne, przewodniki, a przede wszystkim zeszyty naukowe oraz inne publikacje periodyczne, zakwalifikowane przez MNiSW jako czasopisma. Obszary tematyczne to: Geografia, Humanistyka – Społeczeństwo, Gospodarka – Region, Architektura, Turystyka, hotelarstwo, rekreacja, Ekonomia, Filologia, Kulturoznawstwo, Unia Europejska.

Pierwszym, i jak dotąd najliczniejszym, czasopismem recenzowanym są Zeszyty Naukowe – najpierw WPSTiH (wydano 3 zeszyty w latach 2001-2003), a od momentu zmiany nazwy Uczelni Zeszyty Naukowe WSG, w ramach których utworzono serie wydawnicze: „Turystyka i Rekreacja”, „Informatyka Stosowana”, „Ekonomia”, „Zarządzanie”. W latach 2004-2013 wydano łącznie 15 tomów Zeszytów Naukowych WSG; w 2014 r. realizowane są 3 kolejne, a planuje się wydanie 4 następnych, w tym zaległych w ramach serii „Turystyka i Rekreacja” (tab. 2).

W 2011 r. zainaugurowano wydawanie naukowego czasopisma „Heteroglossia. Studia kulturoznawczo-filologiczne”, jako rocznika. Wydano dotychczas trzy numery, w przygotowaniu jest nr 4/2014. Artykuły publikowane są w 4 językach: polskim, angielskim, rosyjskim i ukraińskim. Zewnętrzne recenzje dotyczą zarówno całego tomu, jak i wersji językowych. Periodyk uzyskał 2 pkt w Punktacji Naukowych Czasopism MNiSW. W latach 2009-2013

Tab. 2. Zeszyty Naukowe WPSTiH i WSG w latach 2001-2014

Tom	Seria i numer			Rok wydania	Uwagi
	TiR	IS	Ek.		
-	1			2001	Zeszyty Naukowe WPSTiH (ISBN)
-	2			2002	- -
-	3			2003	- -
Zeszyty Naukowe WSG w Bydgoszczy – ISSN z dodatkowymi numerami podserii					
1	1			2004	
2		1		2004	
3	2			2005	
4	3			2006	
5		2		2007	
6	4			2007	
7	5			2008	
8			1	2009	
9			2	2010	
10		3		2010	
11				2011	Seria „Zarządzanie” - wersja elektroniczna
12		4		2011	
13			3	2011	
14	6			2009	W realizacji
15	7			2010	
16	8			2011	W realizacji
17	9			2012	W realizacji
18		5		2012	Plan
19			4	2012	1 pkt w Punktacji Czasopism
20			5	2013	
21	10			2013	W realizacji
22			6	2014	
23	11			2014	Plan

Aktualizacja danych 30 IV 2014 r., opr. M. Grabiszewski

WSG w Bydgoszczy partycypowała na zasadzie współwydawcy w realizacji kwartalnika „Kultura i Edukacja”, sygnowanego przez Wydawnictwo A. Marszałek. Począwszy od 2000 r. ukazuje się „Kurier Uczelniany” – kwartalnik popularno-informacyjny, rejestrujący na bieżąco aktualne wydarzenia związane z Uczelnią.

Serie wydawnicze reprezentowane są przez:

- „Podstawowe idee i koncepcje w geografii”, realizowane od 2005 r. wspólnie z Uniwersytetem Łódzkim – wydano łącznie 7 tomów ;
- „Architektura, urbanizm, studia”, wydawane od 2006 r. w WSG w Bydgoszczy i sygnowane przez UNESCO – MAN AND THE BIOSPHERE URBAN SYSTEM MAB-11 –

ukazało się 6 tomów (realizacja serii zawieszona w 2012 r.)⁵;

- „Architektura miast III”, wydana przy współudziale Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy jako materiały po konferencji „Architektura malowana, architektura rzeźbiarstwa. Miasto z epoki Leona Wyczółkowskiego”.

5 Tom 1 – Geografia jako nauka o przestrzeni, środowisku i krajobrazie, Łódź 2005; Tom 2 – Człowiek w badaniach geograficznych, Bydgoszcz 2006; Tom 3 – Geografia a przemiany współczesnego świata, Łódź 2007; Tom 4 – Terytorium, region, miejsce – czas i przestrzeń w geografii, Bydgoszcz 2008; Tom 5 – Ujęcia i problemy badawcze we współczesnej geografii, Bydgoszcz 2009; Tom 6 – Łódź 2010; Tom 7 – Związki geografii z innymi naukami, Bydgoszcz 2011-12.

A.U.S. – 2005; GEO – 2006; ARS – 2007; VIA – 2008; ECO – 2010; AQUA AERO – 2011

W ciągu prawie 15 lat działalności Wydawnictwa Uczelnianego wydano kilkadziesiąt tytułów publikacji zwartych, w tym głównie monografii naukowych, podręczników, skryptów, a także publikacji będących skutkiem realizacji projektów – nie tylko o charakterze badawczym. Pewna część spełnia najnowsze wymagania dotyczące punktacji monografii naukowych.

Wydawnictwo Uczelniane WSG w Bydgoszczy sygnuje i współuczestniczy także w kilku przedsięwzięciach opisanych przez jed-

nostki będące organizatorem lub koordynatorem tych działań. Na przykład „Studia i analizy europejskie” oraz inne publikacje dotyczące problematyki UE prezentowane są w rozdziale dotyczącym Europe Direct (3. Współpraca z zagranicą), digitalizacja, egzemplarze obowiązkowe, udostępnianie e-publikacji, czy wymiana międzyuczelniana – Biblioteka (4.2. Zasoby informacyjne), e-sklep, sprzedaż bezpośrednia, realizacja zamówień zewnętrznych i magazyn – Dział Administracji (2.1. Struktura organizacyjna).

Część druga

Wyższa Szkoła Gospodarki
– działalność komplementarna
i współpraca

1.

Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród interesariuszy wewnętrznych

1.1. Przygotowanie studentów do rynku pracy

Biuro Karier

W dziejach Uczelni można wyróżnić dwa etapy rozwoju Biura Karier (BK) Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. Pierwszy przypada na lata 2001-2006, drugi – po 2006 r. BK rozpoczęło działalność w październiku 2001 r. i funkcjonowało jako samodzielna jednostka organizacyjna WPSTiH w strukturze Studium Przygotowania Zawodowego. Była to pierwsza taka instytucja w Bydgoszczy i jedna z pierwszych w Polsce. W okresie największego rozwoju BK zatrudniało 3 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym psychologa. Do dyspozycji Biura były 2 pomieszczenia o łącznej powierzchni 95 m² wyposażone w sprzęt audiowizualny do realizacji warsztatów poradnictwa zawodowego. Biuro posiadało również udostępniony przez Krajowy Urząd Pracy program komputerowy Doradca 2000, na bazie którego uruchomiona została baza danych studentów i absolwentów WPSTiH.

W grudniu 2001 r. Biuro Karier Uczelni zostało przyjęte w poczet członków Ogólno-

polskiej Sieci Biur Karier. Dzięki Pomocy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, personel został przeszkolony w kwietniu 2002 r. w trakcie pięciodniowego seminarium przeprowadzonego przez Biuro Karier UMK oraz Centrum Metodyczne Informacji i Poradnictwa Zawodowego w Toruniu. W celu ciągłego podnoszenia kwalifikacji kadra BK brała udział w czerwcu i we wrześniu 2002 r. w szkoleniu zorganizowanym przez firmę Communication Partners w ramach projektu Leonardo da Vinci, uzyskując certyfikaty Career Manager Trainer's. W latach 2002-2005 Biuro otrzymało granty w ramach cyklicznych konkursów Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej pt. „Pierwsza Praca”, w łącznej wysokości 53 818,50 zł. Z tych środków sfinansowano zakup wyposażenia Biura: jednostki komputerowe, skaner, drukarki laserowe, przeszkolono personel, zakupiono specjalistyczne wydawnictwa oraz wydano skrypt dla studentów pt. *Jak znaleźć ciekawą pracę – rynek pracy w turystyce i hotelarstwie w Polsce i Unii Europejskiej* w nakładzie tysiąca egzemplarzy oraz przeprowadzono cykl zajęć warsztatowych, w których wzięło udział 870 osób.

Ponadto Biuro Karier w latach 2001-2006 realizowało inne projekty, m.in.:

- w okresie od 11 I 2005 r. do 12 I 2006 r. wykonano projekt w ramach ZPORR działanie 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie, pt. Wiedza o rynku pracy – warunkiem kariery zawodowej – wartość wsparcia 99 834,24 zł. W ramach projektu przeprowadzono cykl warsztatów poradnictwa grupowego dla studentów WSG w zakresie technik aktywnego poszukiwania pracy i samozatrudnienia oraz poradnictwa indywidualnego w formie rozmów doradczych z psychologiem, z uwzględnieniem wykorzystania testów psychologicznych i informacji zawodowej. Z wymienionych form wsparcia skorzystało 540 osób – studentów i absolwentów Uczelni;
 - w okresie od 1 III 2005 r. do 28 II 2006 r. zrealizowano projekt finansowany ze środków EFS w ramach II Priorytetu ZPORR, działanie 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie, pt. *Kursy języka angielskiego dla osób pracujących* – wartość wsparcia 179 504 zł. W ramach projektu zorganizowano kursy języka angielskiego: a) kurs ogólny przygotowujący do egzaminu CAE (Certificate in Advanced English), b) kursy „Język angielski w turystyce i hotelarstwie” na poziomie średnio zaawansowanym i przed-średnio zaawansowanym, c) kursy „Język angielski w technologii informatycznej” na poziomie średnio zaawansowanym i przed-średnio zaawansowanym, d) kursy „Język angielski w biznesie” na poziomie średnio zaawansowanym i zaawansowanym, zakończone egzaminem BEC (Business English Certificate), e) kursy ogólne na poziomie średnio zaawansowanym i przed-średnio zaawansowanym. Z wymienionych form wsparcia skorzystało 180 osób.
- Reasumując, w latach 2001-2006 głównym zadaniem Biura Karier było świadczenie pomocy studentom i absolwentom w wyborze drogi rozwoju zawodowego i ułatwienie znalezienia zatrudnienia odpowiadającego ich kwalifikacjom poprzez następujące działania:
- indywidualne poradnictwo zawodowe: określanie własnych predyspozycji i zainteresowań zawodowych, wzmacnianie poczucia własnych kompetencji, określanie celów zawodowych. W ramach tego działania od 2005 r. powstał Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości ułatwiający uruchomienie własnej działalności gospodarczej;
 - grupowe poradnictwo zawodowe: poznanie oczekiwań pracodawców, przygotowanie się do procesu i technik selekcji, zwiększenie orientacji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, rozwinięcie poszukiwanych umiejętności po to, aby stać się bardziej konkurencyjnym kandydatem do pracy. W ramach poradnictwa grupowego w warsztatach i seminariach w latach 2001-2006 wzięło udział około 1200 studentów. Zrealizowano 3 edycje grantów Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej na rozwój działalności Biura oraz projekt *Wiedza o rynku pracy warunkiem kariery zawodowej* finansowany ze środków EFS w ramach ZPORR;
 - pośrednictwo pracy i baza danych osób poszukujących pracy: aktywne poszukiwanie, klasyfikacja i udostępnianie ofert pracy stałej, czasowej oraz w charakterze wolontariusza, a także propozycji odbycia staży zawodowych w kraju i za granicą, zbieranie informacji o zawodach, pracodawcach i sytuacji na rynku pracy; gromadzenie ofert pracy odpowiadających wykształceniu kierunkowemu studentów WPSTiH i WSG. W latach 2001-2006 w bazie danych znalazło się około 1560 ofert pracy od kilkuset pracodawców krajowych i zagranicznych;
 - organizacja Targów Pracy i Promocji Przedsiębiorców oraz seminariów i warsztatów pt. „Dni Kariery” mających na celu spotkanie studentów z potencjalnymi pracodawcami. W latach 2001-2006 Biuro zorganizowało 9 takich imprez, na których wystawiało się łącznie 156 firm, z udziałem kilkunastu tysięcy studentów,

- badanie rynku pracy i losów absolwentów – nowa forma działania Biura wdrażana od 2006 r. dzięki dofinansowaniu ze środków EFS w ramach ZPORR pt. *Badania rynku pracy województwa kujawsko-pomorskiego w sektorze usług turystyczno-hotelarskich*.

Wraz ze zmianą nazwy Uczelni, w grudniu 2004 r., stopniowo zaczęła się zmieniać rola Biura Karier, które równoległe do prowadzonego poradnictwa zawodowego rozpoczęło intensyfikować działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w środowisku akademickim WSG oraz podejmować inne działania, których celem był rozwój personalny studentów i absolwentów. Od 2007 r. wprowadzono do harmonogramu cykliczne wydarzenia, które systematyzują i integrują ofertę szkoleniowo-doradczą Biura. W dniu 15 III 2007 r. zorganizowano pierwszą Akademię Planowania Kariery. Wydarzenia wpisały się na stałe w kalendarz imprez i w 2014 r. przygotowywana jest 7. edycja. Celem Akademii jest profesjonalne przygotowanie uczestników do aktywnego i efektywnego poszukiwania pracy oraz do świadomego kształtowania ścieżki kariery.

W 2011 r. w Biurze Karier zaszły zmiany, a samo Biuro wraz z Biurem Kształcenia Praktycznego stało się częścią Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej, wchodzącego w skład Kreatora Innowacyjności. Są to komplementarne względem siebie jednostki, które mogą wspólnie działać na rzecz przedsiębiorczości i uzawodowienia studentów. W rezultacie pracownicy Centrum przejmują na siebie większość obowiązków związanych chociażby z organizacją praktyk i staży projektowych, organizacją wolontariatu, czy redakcją projektów kluczowych dla Uczelni.

Targi Pracy i Promocji Pracodawców „OFFerty”

Efektom współpracy z Biurami Karier w Bydgoszczy było zawiązanie w 2007 r. Porozumienia Bydgoskich Biur Karier, które miało na celu organizację Targów Pracy i Promocji Pracodawców „OFFerty”. Propozycja targowa

„OFFerty” skierowana została do studentów, absolwentów i wszystkich tych, którzy poszukując pracy, nastawiają się na aktywność i twórcze podejście do kwestii zatrudnienia. Współczesny bowiem system zatrudnienia wymaga od poszukujących pracy inicjatywy i samodzielnności.

Do udziału w Targach w charakterze wystawców zapraszane są firmy z całej Polski. Wspólnie z innymi biurami karier bydgoskich uczelni zorganizowano już 8 edycji i goszczono ponad 150 różnych wystawców z całego kraju (obecnie jednorazowo w trakcie targów prezentuje się około 80 wystawców). Sukcesem była nie tylko frekwencja przedsiębiorstw i agencji zatrudnienia. Targi Pracy w przeciągu tych lat przyciągnęły do siebie ponad 10 tys. odwiedzających. Współpraca przy organizacji Targów Pracy zaowocowała nie tylko udanym przedsięwzięciem, które cieszy się z roku na rok coraz większą popularnością, lecz także regularnymi spotkaniami, wzajemną sympatią i szacunkiem członków Porozumienia, co przełożyło się na inne inicjatywy, w których na zasadach partnerskich uczestniczą wszystkie bydgoskie biura karier.

Program „Absolwent” i „Absolwent VIP”

Biuro Karier WSG pozostaje w stałym kontakcie ze studentami i absolwentami Uczelni dzięki serwisom informacyjnym oraz Programowi „Absolwent” i „Absolwent VIP” (start inicjatywy w 2007 r.). Programy skierowane są do absolwentów studiów licencjackich, inżynierskich, magisterskich oraz podyplomowych WSG. Głównym celem Programu „Absolwent” jest budowanie więzi w środowisku absolwentów, wymiana doświadczeń zawodowych, gromadzenie i publikowanie informacji o sukcesach i losach absolwentów WSG. Program ma charakter promocyjno-integracyjny, dzięki czemu absolwenci mogą czynnie uczestniczyć w życiu Uczelni. Aktualnie w Programie zarejestrowanych jest 2200 absolwentów WSG. Od 2009 r. została wprowadzona tzw. karta absolwenta, która oferuje komercyjne zniżki i rabaty dla osób zarejestrowanych w programie.

Jednocześnie, wraz z wdrożeniem Karty Absolwenta, prowadzone jest badanie losów absolwentów WSG. W pierwszym etapie (2005-2007) miało ono charakter pilotażowy i było realizowane niesystemowo. W 2011 r., w związku z nowelizacją ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*, która nałożyła na uczelnie obowiązek badania losów absolwentów, zdecydowano o wprowadzeniu obowiązkowego udziału w badaniach. Studenci kończący studia licencjackie lub magisterskie zostali zobowiązani do wypełnienia tzw. formularza absolwenta dostępnego w systemie ISAPS. Wypełnienie ankiety stało się elementem karty obiegowej. Koordynacją systemu ankietyzacji zajmuje się Biuro Karier WSG oraz Pracownia Analiz Społecznych i Rynkowych Instytutu Nauk Społecznych WSG.

1.2. Wspomaganie przedsiębiorczości akademickiej

Studencka Strefa Biznesowa i Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości

Studencka Strefa Biznesowa (SSB) to jednostka organizacyjna WSG zajmująca się kompleksową usługą wsparcia rozwoju przedsiębiorczości w regionie kujawsko-pomorskim. Historia powołania SSB sięga 2005 r., kiedy to przy Uczelni utworzono Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości (AIP); aktualnie to największa sieć inkubatorów przedsiębiorczości w Europie. Inkubator, który powstał w 2005 r. przy WSG to pierwszy Inkubator w województwie kujawsko-pomorskim i jeden z pierwszych w Polsce. Od początku istnienia Inkubatora w Bydgoszczy z oferty programu AIP skorzystało ponad 300 osób, a ponad 8 tys. wzięło udział w organizowanych szkoleniach. Obecnie Inkubator przy WSG jednoczy 5 inkubatorów działających przy uczelniach województwa kujawsko-pomorskiego i wspiera rozwój niemal 80 firm z różnych branż. Blisko 9 lat działalności Inkubatora WSG pozwoliło dotrzeć do kilkudziesięciu tysięcy studentów i absolwentów ze wszystkich szkół wyższych z regionu kujawsko-pomorskiego. Działania AIP na rzecz roz-

woju przedsiębiorczości w Bydgoszczy zostały nagrodzone w konkursie pt. „Społecznie odpowiedzialni” organizowanym w ramach projektu unijnego pt. *Społeczna odpowiedzialność w regionalnym partnerstwie na rzecz adaptacyjności* realizowanego przez Kujawsko-Pomorski Związek Pracodawców i Przedsiębiorców i Forum Związków Zawodowych. Inkubatorowi przyznano również tytuł „Organizacji Społecznie Odpowiedzialnej”.

Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej

Dla rozwoju postaw przedsiębiorczych środowiska akademickiego szczególne znaczenie mają inicjatywy podejmowane przez Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej (CPS – dawniej Dział Przedsiębiorczości Studenckiej). Od 2007 r. Centrum rozpoczęło prowadzenie Klubu „Cashflow”, pomagając młodym adeptom giełdy papierów wartościowych. Pierwszy Klub zainicjował przy WSG w 2007 r. Leszek Narloch, ówczesny pracownik Biura Karier. W ramach współpracy z Klubem „Cashflow” organizowano w późniejszych latach szereg wydarzeń, m.in. „Junior Trader” (konkurs uczący inwestowania na platformie transakcyjnej XTB-Trader). W trakcie konkursu studenci mogli stawiać pierwsze kroki i uczyć się jak skutecznie inwestować pieniądze i ograniczać straty. Kolejne duże wydarzenie to Timing Trader Contest dla osób zainteresowanych inwestycjami na niebezpiecznym finansowo rynku Forex. Jednak Klub „CashFlow” to nie tylko giełda, ale również edukacja. W ramach klubu zorganizowano: konferencję *Myśleć jak Milionerzy* z Kamilem Cebulskim, cykl „Bliskie Spotkania z Biznesem”, wykład *Renesansowa kariera* z prowadzącym Grzegorzem Turniakiem. Warsztaty pt. „Jak wydostać się z wyścigu szczurów”, „Zostań Mistrzem inwestycji”, które poprowadził Paweł Szczepanik z domu maklerskiego WBK, warsztaty z Ronem Salvadorem, wieloletnim współpracownikiem Roberta Kiyosakiego, znanego amerykańskiego inwestora i biznesmena. Od listopada 2008 r. CPS jest współorganizatorem Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości (ŚTP) w Bydgoszczy wraz

z innymi uczelniami oraz Urzędem Miasta Bydgoszczy, firmami i instytucjami. Wydarzenia w ramach tego tygodnia mają za zadanie wspierać przedsiębiorczość młodych ludzi oraz krzewić ideę bycia przedsiębiorcą. Wspólnie ze Studenckim Forum BCC każdego roku CPS włącza się również w organizację „Boss Festival”.

Działania projektowe

Od września 2008 r. działania Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej zostały wsparte środkami Unii Europejskiej oraz grantami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pierwszy z projektów pt. *Przedsiębiorczość akademicka – skuteczny transfer wiedzy* prowadzony był przez lidera i stałego partnera Biura Karier, którym jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Bydgoszczy. Projekt miał na celu promocję przedsiębiorczości akademickiej, czyli spółek odpryskowych tzw. *spin off/spin out*. Do projektu zakwalifikowanych zostało 45 studentów oraz 8 pracowników naukowych, którzy wzięli udział w 80 godzinach szkoleń. Projekt spotkał się z tak dużym zainteresowaniem środowiska akademickiego, że do 2011 r. zrealizowano 3 edycje projektu *Przedsiębiorczość akademicka – skuteczny transfer wiedzy*, w ramach których prawie 20 pracowników naukowych WSG odbyło staże w przedsiębiorstwach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Zorganizowano też konferencje branżowe, promowano działalność typu *spin off/spin out* podczas rocznych obchodów Tygodnia Transferu Wiedzy, seminariów Liderów Transferu Wiedzy, prowadzono także doradztwo, szkolenia oraz warsztaty dla ponad 200 uczestników. Ukoronowaniem podjętych działań było nawiązanie – w trakcie drugiej edycji projektu – bliskiej współpracy z Laurea University of Applied Science (Finlandia), która trwa do dziś.

Równoległe do projektu *Przedsiębiorczość akademicka – skuteczny transfer wiedzy* w 2009 r. rozpoczęła się realizacja projektu *Akademia Przedsiębiorczości*. Projekt ten promował przedsiębiorczość wśród mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego i aby wyjść

naprzeciw oczekiwaniom osób zainteresowanych założeniem własnej działalności gospodarczej, przygotowane zostały specjalne programy telewizyjne, które przedstawiały proces zakładania firmy krok po kroku oraz dodatkowo ukazywały przykłady nowo powstałych oraz już działających firm. Od początku swojego istnienia Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej było aktywnie zaangażowane w promocję i organizację gry pt. „Gra w Przedsiębiorstwo” (GWP), będącej nową formą dydaktyki na WSG, która polega na rozwiązywaniu przez jej uczestników zadania związanego z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa. Pierwsze gry na poziomie instytutów realizowano w 2006 r. W późniejszych latach organizację przejęła Pracownia Innowacji WSG. Dzięki tym doświadczeniom w okresie od 1 VIII 2010 r. do 31 VII 2012 r. Biuro współpracowało przy realizacji projektu *Zostań przedsiębiorcą*. Sama koncepcja projektu powstała dzięki partnerstwu 5 instytucji: Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego – lidera projektu oraz partnerów: Kujawsko-Pomorskiego Związku Pracodawców i Przedsiębiorców, Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, Towarzystwa Rozwoju Gminy Płużnica i Centrum Rozwoju „Progres”. W ramach projektu w województwie kujawsko-pomorskim powstało 10 punktów wspierania przedsiębiorczości. Osoby, które zakwalifikowały się do udziału w tym projekcie, mogły skorzystać ze wsparcia szkoleniowo-doradczego związanego z założeniem firmy. Projekt umożliwiał też uzyskanie dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej o wartości do 40 tys. zł oraz tzw. wsparcia pomostowego w pierwszych miesiącach działania. Oprócz dużych projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowano również małe granty edukacyjne, m.in. projekt *Własność to odpowiedzialność*, realizowany wspólnie z Ministerstwem Skarbu, który miał na celu popularyzację własności prywatnej oraz jej roli w rozwoju gospodarczym. Finałem projektu była organizacja debaty „Sąd nad własnością”. Jego celem było ostateczne rozstrzygnięcie sporu, którego przedmiot stanowiły: efektywność, ekonomiczność oraz społeczny charakter wymienionych form własności.

Nagrody Uczelni i Biura Karier w zakresie przedsiębiorczości

Do najważniejszych osiągnięć, nagród, wyróżnień i tytułów, które otrzymała WSG za wspieranie przedsiębiorczości, należy zaliczyć:

- wyróżnienie Sieci Tematycznej w Konkursie „Fundusze dla Nauki 2011”. Projekt *Przedsiębiorczość akademicka – skuteczny transfer wiedzy 2*, zrealizowany przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Bydgoszczy wraz z Wyższą Szkołą Gospodarki oraz Laurea University of Applied Science – 2012 r.;
- objęcie Patronatem Honorowym Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego projektu *inLAB – Innowacyjne laboratorium współpracy nauki i biznesu* – 2011 r.;
- zwycięstwo Studenckiej Strefy Biznesowej WSG w edycji regionalnej konkursu „Krajowi Liderzy Innowacji i Rozwoju”; SSB otrzymała tym samym tytuł „Regionalny Lider Innowacji i Rozwoju – 2011 r.”;
- zwycięstwo działającego w WSG Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości w konkursie „Społecznie Odpowiedzialni”. Konkurs organizowany był przez Kujawsko-Pomorski Związek Pracodawców i Przedsiębiorców i Forum Związków Zawodowych – 2010 r.;
- Medal Europejski dla usług pod wspólnym szyldem Studenckiej Strefy Biznesowej WSG – 2010 r.;
- tytuł „Ambasadora Polskiej Gospodarki” w konkursie BCC, pod patronatem Ministra Spraw Zagranicznych – 2010 r.;
- Medal Polskiej Izby Turystyki za wkład w rozwój tego sektora gospodarki – 2009 r., w szczególności za:
 - 4 edycje o zasięgu międzynarodowym gry „Gra w Przedsiębiorstwo”,
 - utworzenie Inkubatora dla Osób Niepełnosprawnych;
- nagrodę dla Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy w kategorii „Lider Wspiera-

nia Przedsiębiorczości” w Konkursie Kujawsko-Pomorskiego Związku Pracodawców i Przedsiębiorców – 2007 r.

1.3. Metoda projektowa organizacji pracy

Skutecznym sposobem ułatwiającym podejmowanie działań przedsiębiorczych przez pracowników WSG jest praca metodą projektów. Koncepcja zarządzania z wykorzystaniem projektów umożliwia precyzyjne określenie przedmiotu, celów, rezultatów, kosztów i ram czasowych realizacji przedsięwzięcia. Poprawnie skonstruowany plan umożliwia ocenę wykonalności i opłacalności większości inicjatyw podejmowanych w Uczelni. Wdrożenie tej metody w organizacji nie jest jednak zadaniem łatwym, a tym bardziej możliwym do zrealizowania w krótkim czasie. Dlatego władze Uczelni dostrzegły dodatkowe korzyści z realizacji projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Specyfika i konkurso- wy tryb udzielania różnorodnych dotacji wymusza dokładne planowane przedsięwzięć, a to w szerszym kontekście przekłada się nie tylko na zwiększoną ilość zewnętrznych środków finansowych umożliwiających finansowanie realizacji celów statutowych, ale też na wytworzenie kultury projektowej oraz wzmocnienie postaw przedsiębiorczych. W tym kontekście kluczowym momentem było przystąpienie Polski do Unii Europejskiej i utworzenie jeszcze w tym samym 2004 r. Biura Projektów Uczelni. Biuro stało się odpowiedzialne za analizy nowych możliwości, jakie stanęły przed Uczelnią. Po uruchomieniu w 2006 r. współfinansowanego przez Komisję Europejską Punktu Informacji Europejskiej „Europe Direct” działalność Biura Projektów skupiała się na bezpośrednim wsparciu inicjatyw współfinansowanych z funduszy strukturalnych. Dzięki takim działaniom już w okresie programowania 2004-2006 pozyskano środki na realizację pierwszych trzech projektów skierowanych do studentów (warsztaty z zakresu wiedzy o rynku pracy i przedsiębiorczości) oraz do osób pracujących w zakresie kształcenia ustawicznego. Projekty te były

realizowane w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. W tym czasie kierownikiem Biura był Maciej Andrzejewski. Wraz z rozpoczęciem nowego okresu programowania 2007-2013 Biuro Projektów WSG, wykorzystując zdobyte doświadczenie, uzyskało dofinansowanie już w dwóch pierwszych ogłoszonych w regionie konkursach pilotażowych w ramach współfinansowanego z EFS Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jednocześnie, ze względu na uruchomienie Wydziału Zamiejscowego w Inowrocławiu i objęciu przez Macieja Andrzejewskiego funkcji dziekana, kierownikiem został Paweł Hryncewicz. Poza tworzeniem projektów we współdziałaniu z pracownikami Uczelni istotnym elementem jest współpraca partnerska. Połączenie potencjałów różnych instytucji umożliwiło realizację ciekawych przedsięwzięć. Dobrym przykładem jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Bydgoszczy, z którym zrealizowano już 8 projektów, w większości z zakresu rozwoju przedsiębiorczości i współpracy B+R. Partnerstwa obejmowały również szereg przedsiębiorstw lokalnych, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych oraz szkół. Nowe szanse poszerzenia i pogłębienia doświadczeń w stosowaniu metody projektowej organizacji pracy tworzyło partnerstwo z podmiotami zagranicznymi oraz rozpoczęcie realizacji projektów współpracy ponadnarodowej. W 2010 r. wyodrębniono Sekcję Projektów Międzynarodowych, której kierownikiem została Inga Katlewska. Biuro Projektów stało się zatem jednostką, której celem jest pozyskiwanie środków finansowych na inwestycje i rozwój Uczelni pochodzących z funduszy strukturalnych i programów wspólnotowych Unii Europejskiej oraz grantów krajowych. Zajmuje się również wspomaganie projektów, które są w trakcie realizacji.

Projekty w liczbach

Ponad 50 projektów (realizowanych samodzielnie lub w partnerstwie) było współfinansowanych z funduszy Unii Europejskich lub ze środków instytucji międzynarodowych.

Liczba osób, do których skierowane zostały projekty realizowane przez WSG, wynosi 15 391, w tym:

- liczba osób pracujących: 6439;
- liczba osób pozostających bez zatrudnienia/bezrobotnych: 998;
- liczba studentów WSG, którzy uzyskali bezpośrednie wsparcie projektów: 3724;
- liczba uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych: 4230;
- liczba pracodawców, do których skierowano projekty: 30;
- liczba przedsiębiorstw objętych projektami zamkniętymi („szytymi na miarę”): 12.

Duża liczba realizowanych projektów wpłynęła na przemiany w strukturze organizacyjnej Uczelni, np. wyodrębnienie w Kwesturze Sekcji Rozliczeń Projektowych niezbędnej dla rozliczeń finansowych. Z drugiej strony przyspieszone zostały działania umożliwiające uruchomienie, w pewnym sensie autonomicznych jednostek organizacyjnych, takich jak: Centrum Projektów Oświatowych czy Kreator Innowacyjności, które dziś można porównać do firm typu *spin-off*. Koncepcja uniwersytetu przedsiębiorczości nastawionego na współpracę z przedsiębiorstwami, komercjalizację wyników prac naukowych, kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy oraz aplikacyjność prac dyplomowych wpisuje się w kierunki reform szkolnictwa wyższego, dlatego coraz więcej instrumentów finansowych umożliwić będzie realizację projektów odpowiadających aktualnym potrzebom. Projekty w coraz większym stopniu umożliwiają rozwiązanie najważniejszych problemów prawidłowej współpracy nauki i biznesu. Przed środowiskiem akademickim stoją zatem kolejne wyzwania i szanse dla rozwoju kariery zawodowej lub naukowej, tworzenia miejsc pracy, czy rozpoczęcia działalności gospodarczej typu *spin-out*. Dziś można powiedzieć, że wszyscy pracow-

nicy WSG mają podstawową wiedzę na temat pracy metodą projektów, a duża część potrafi ją stosować w praktyce, co w połączeniu ze wsparciem wszystkich jednostek Uczelni oraz dostosowaną strukturą zarządzania i obiegu

dokumentów tworzy kulturę projektową, która w dużym stopniu świadczy o przygotowaniu do przemian, jakie przyniosą kolejne lata funkcjonowania w warunkach jednolitego rynku towarów i usług Unii Europejskiej.

2.

Aktywizacja i integracja wspólnoty akademickiej

2.1. Kultura akademicka

Od początku istnienia Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy dbała o rozwój kulturalny swoich studentów oraz tworzyła mieszkańcom Bydgoszczy warunki do uczestnictwa w kulturze. Kulturotwórcza rola Uczelni jest nie do przecenienia. Jest ona od lat realizowana w sferze dydaktycznej, naukowej i wydarzeń kulturalnych. Akademicka Przestrzeń Kulturalna (APK) na stałe wpisała się w krajobraz kulturalny Bydgoszczy i regionu kujawsko-pomorskiego. Ważnym elementem kulturotwórczej roli Uczelni jest dydaktyka w sferze szeroko pojętej kultury. Istotne w tym względzie było utworzenie Instytutu Kulturoznawstwa, który w obecnym kształcie powstał w sierpniu 2007 r. na bazie 2 funkcjonujących katedr: Katedry Kulturoznawstwa kierowanej przez prof. WSG dr hab. Lidę Wiśniewską oraz Katedry Filozofii pod kierownictwem prof. WSG dr hab. Dariusza Łukasiewicza. Pierwszym dyrektorem tej jednostki został prof. WSG dr Marek Chamot, który pełni tę funkcję do dnia dzisiejszego. Instytut jest odpowiedzialny za organizację działalności naukowo-badawczej w zakresie kulturoznawstwa i dyscyplin pokrewnych oraz za prowadzenie procesu dy-

daktycznego na studiach I i II stopnia na kierunku „kulturoznawstwo”.

W jednostce tej zatrudnieni są wykładowcy reprezentujący różne dyscypliny i specjalności naukowe takie, jak: kulturoznawstwo, historia, filozofia, etnologia, literaturoznawstwo, językoznawstwo, nauki o sztukach pięknych, nauki o polityce, ekonomia. Specjalizują się oni m.in. w zakresie kultury współczesnej, kultury Europy i świata, historii kultury, filozofii kultury, ekonomiki kultury, estetyki, medioznawstwa, filmoznawstwa, a także zajmują się działalnością animacyjną, artystyczną oraz organizacyjną w sferze kultury. W strukturze Instytutu Kulturoznawstwa funkcjonują 2 zakłady (Zakład Filozofii i Teorii Kultury oraz Zakład Historii Kultury), a także 3 pracownie (Pracownia Kultury Medialnej, Pracownia Animacji i Zarządzania w Kulturze, Pracownia Regionalistyczna). Prowadzą one badania w zakresie dyscypliny, jaką jest kulturoznawstwo, zaś poszczególni pracownicy czynnie uczestniczą w życiu naukowym krajowym i zagranicznym. Ponadto Instytut aktywnie włącza się w organizację wszelkich inicjatyw mających na celu popularyzację uczestnictwa w kulturze, ochronę dziedzictwa kulturowego, a także współuczestniczy w organizacji imprez kulturalnych.

Instytut i APK posiadają szerokie kontakty z instytucjami kultury w regionie oraz prowadzą współpracę z jednostkami naukowo-dydaktycznymi uczelni polskich i zagranicznych. Wśród partnerów są m.in.: Instytut Socjologii Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie, Zakład Wokalistyki Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, Instytut Socjologii Uniwersytetu im. J.W. Goethego we Frankfurcie nad Menem, Instytut Zarządzania Kulturą, Czasem Wolnym i Sportem Hochschule Heilbronn (Niemcy), Perth College HIU Instytutu Millenium (Szkocja), Instytut Kulturoznawstwa i Medioznawstwa Uniwersytetu w Wolverhampton (Anglia). Kontakty z zagranicznymi uczelniami owocują wymianą studentów oraz pracowników naukowych w ramach programu ERASMUS. Poza tym współpraca ta daje szanse realizacji wspólnych projektów badawczych oraz organizacji międzynarodowych konferencji naukowych. Przykładami tego są chociażby: międzynarodowy projekt naukowy zakończony publikacją książkową *Narody sąsiadujące w Europie. Tożsamość i wzajemne postrzeganie*, przy realizacji którego współpracowali z pracownikami Instytutu polscy, francuscy, niemieccy, rosyjscy, ukraińscy i greccy naukowcy, czy konferencja w Atenach zorganizowana w kooperacji z Uniwersytetem Indianapolis w Atenach.

Funkcjonująca w strukturze Instytutu Kulturoznawstwa Akademicka Przestrzeń Kulturalna to pomysł WSG, która przebudowując zabytkową, XIX-wieczną wozownię nad malowniczym zakolem Brdy w ścisłym centrum Bydgoszczy, stworzyła nowoczesną przestrzeń do realizowania praktyk studenckich oraz organizacji wydarzeń w zakresie szeroko pojętej kultury. W budynku APK mieszczą się obecnie: Muzeum Fotografii – największa tego typu placówka w północnej Polsce, z ciemnią analogową, profesjonalnym atelier oraz czytelnią specjalistyczną, Centrum Kultury Medialnej WSG, dwupoziomowa galeria z antresolą, przeznaczoną na prezentację twórczości studenckiej, bogato wyposażona sala widowiskowo-konferencyjna ze sceną, nagłośnieniem, oświetleniem oraz dyskretnie ukrytym nadkulisami studium nagrań, jak również biblio-

teczka APK – BookSpace. Muzeum Fotografii posiada w swoich zbiorach wiele ciekawych i unikatowych eksponatów, związanych z fotografią zarówno dawną, jak i dzisiejszą. Poza ich gromadzeniem i udostępnianiem, zaprasza także na wernisaże uznanych artystów fotografików oraz początkujących twórców. Ponadto działa prężnie na polu edukacyjnym, organizując lekcje muzealne dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, pokazy fotografii analogowej i cyfrowej oraz warsztaty o różnym stopniu zaawansowania, w tym Bydgoską Akademię Fotografii o profilu artystycznym.

Wizytówką Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej WSG jest interdyscyplinarność i różnorodność działań kulturalnych, animacyjnych i edukacyjnych. Obok koncertów, spektakli, projekcji filmowych i wystaw odbywają się tu również spotkania z ludźmi kultury i nauki, debaty społeczne oraz konferencje i seminaria naukowe, również o zasięgu międzynarodowym. Przestrzeń ożywiają cykliczne wydarzenia – Bydgoski Festiwal „Podróżnicy”, Art, Fashion & Design, Archipreza, Movie Mówi Project, Noc Muzeów, organizowana przez Urząd Miasta Bydgoska Sobota z Komiksem i inne, a także unikatowe projekty artystyczne, w które żywo angażują się także studenci kierunku „kulturoznawstwo”. Z myślą o osobach twórczych, które poszukują inspiracji, nowych dróg rozwoju i możliwości działania, przy APK stworzona została Akademia Kreatywności z bogatą ofertą kursów, szkoleń i warsztatów z fotografii i filmu, malarstwa i rysunku, architektury, designu, dziennikarstwa, muzyki i tańca.

Muzeum Fotografii działa przy WSG od listopada 2004 r. To jedyna tego rodzaju przestrzeń w północnej Polsce, nawiązująca do bogatej historii fotografii regionu. Dzięki podejmowanym inicjatywom Muzeum pielęgnuje pamięć o działającej w Bydgoszczy przed II wojną światową fabryce „Alfa” oraz Bydgoskim Towarzystwie Fotograficznym. W swoich zbiorach posiada 3,5 tys. eksponatów, związanych z fotografią dawną i dzisiejszą. W kolekcji znajdują się aparaty fotograficzne, wśród nich oryginalny, drewniany aparat studyjny z końca XIX w., stara Leica z 1933 r. oraz Kijew

15 TEE, wyposażony w migawkę wachlarzykową – specyficzną konstrukcję, która w lust rzankach jest prawdziwym ewenementem. Na stałą ekspozycję składają się także: tradycyjne powiększalniki, stare fotografie, w tym unikatowe zdjęcia Jana Bułhaka i Edwarda Hartwiga, kamery filmowe, projektory, rozmaite akcesoria, jak również książki i czasopisma o tematyce fotograficznej – z „białych kruków”: „Almanach Fotografii Wileńskiej” z 1931 r. oraz seria miesięczników „Fotograf Bydgoski” z lat 1925-1930.

Poza gromadzeniem, udostępnianiem i ochroną pamiątek przeszłości Muzeum Fotografii prowadzi dynamiczną działalność wystawienniczą, zapraszając na wernisaże uznanych artystów fotografików oraz początkujących twórców z kraju i zagranicy – m.in. Joachima Pfaffa i Roberta Knotha. Dotychczas zaprezentowanych zostało blisko 100 wystaw indywidualnych i zbiorowych, w tym prace bydgoskich twórców, również członków Okręgu Kujawsko-Pomorskiego Związku Polskich Artystów Fotografików, m.in. Jerzego Riegla, Marka Noniewicz, Marcina Sautera, Andrzeja Mazieca, Kingi Eliaz, Dariusza Gackowskiego, Wojciecha Woźniaka oraz Violki Kuś. Spośród wystaw zbiorowych warto wymienić: 4 edycje prestiżowej wystawy Grand Press Photo (2007, 2008, 2009, 2013), 4 edycje wystaw prac absolwentów Bydgoskiej Akademii Fotografii, pierwszą edycję REGIONAL PRESS PHOTO 2012 – Przegląd Fotografii Reportażowej Regionu Kujawsko-Pomorskiego (projekt autorski Fundacji „Gaudeamus”, współfinansowany ze środków Miasta Bydgoszczy), wystawę „Bydgoscy Fotoreporterzy” (2009), przeglądy prac uczniów bydgoskich szkół o profilu fotograficznym i artystycznym (Technikum Fototechniczne w Zespole Szkół Chemicznych, Państwowy Zespół Szkół Plastycznych).

Muzeum Fotografii posiada bogate doświadczenia w zakresie wydawniczym. Warto wymienić choćby projekt *Fotoplastykon. Początek XX wieku na Pomorzu i Kujawach na starej fotografii* (2008), zwieńczony wydaniem albumu; nadto współfinansowany ze środków Miasta Bydgoszczy, objęty Patronatem Honorowym Prezydenta Miasta Bydgoszczy, Rafała Bruskiego, projekt Fundacji „Gaudeamus” pn.

REGIONAL PRESS PHOTO 2012 – Przegląd Fotografii Reportażowej Regionu Kujawsko-Pomorskiego, którego istotnym elementem było wydanie 100-stronicowego albumu fotograficznego ze zdjęciami laureatów i uczestników Przeglądu. Ponadto Muzeum wydało 3 albumy prac absolwentów trzech edycji Bydgoskiej Akademii Fotografii. Muzeum Fotografii to wreszcie miejsce, do którego można przyjść porozmawiać o fotografii w najróżniejszych kontekstach. Mając do dyspozycji znakomite zaplecze techniczne w postaci ciemni fotograficznej z kilkoma indywidualnymi stanowiskami oraz profesjonalnego atelier, wyposażonego w różnorodne tła, lampy błyskowe oraz światła stałe, a także sprzyjającą lekturze czytelnię na antresoli, Muzeum Fotografii od kilku lat prowadzi różnorodne pod względem tematycznym warsztaty o różnym stopniu zaawansowania, cieszące się rosnącą popularnością, nie tylko wśród bydgoszczan. Działając prężnie na polu edukacyjnym, Muzeum organizuje także lekcje muzealne dla szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych oraz pokazy fotografii analogowej. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom fotografujących, w 2010 r. powołano tu do istnienia także Bydgoską Akademię Fotografii o profilu artystycznym – jedyną taką formę edukacji w regionie. Do tej pory zrealizowano 4 edycje. Akademię budują członkowie Fotoklubu Rzeczypospolitej, ZPAF, ZPFP, absolwenci kierunków fotograficznych ASP w Poznaniu.

Mieszcząca się tuż obok Muzeum Fotografii galeria to jedna przestrzeń o dwóch przeznaczeniach – w Galerii „Nad Brdą” prezentowane są wystawy cenionych twórców – mistrzów fotografii, malarstwa, rzeźby oraz rękodzielnictwa. Gościli tu: Marek Niedźwiecki, Jan Kanty Pawluśkiewicz, Jerzy Puciata, Danuta Nawrocka, Janusz Maciej Kochanowski, Waldemar Zyśk, Wojciech Kozioł, Sonia Zengel, Marek Rona, Jacek Piątek, Jadwiga Kotlarczyk, Michał Kubiak, Grzegorz Pleszyński, Waław Kuczma, Justyna Jułga, Aleksander Dętkoś, Ewa Gordon i wielu innych. Galeria „Debiut” natomiast to miejsce szczególne, które w realny sposób przyczynia się do promowania młodych adeptów sztuki

w makroregionie i całym kraju, a także wprowadzania ich w środowisko uznanych artystów. W ramach wystaw indywidualnych swoje prace prezentowali tu m.in.: Jacek Doroszenko, Ewa Aksienionek, Dorota Pytel, Alina Budzyńska, Jolanta Kuszał, Patryk Karbowski, Paweł Kotas oraz Iwona Szpak. Warto wspomnieć także o interesujących ekspozycjach zbiorowych – wystawie Warszawskiej Szkoły Filmowej (2008), wystawie obrazów IV Międzynarodowego Sympozjum Artystycznego w Sanoku „Śladami Jerzego Nowosielskiego” (2009), Folk & Design (2010), „Szkoła Wajdy – Szkoła Plakatu” w ramach obchodów 10-lecia Mistrzowskiej Szkoły Reżyserii Filmowej Andrzeja Wajdy podczas 19. Festiwalu Plus Camerimage (2011), czy wystawie prac studentów kulturoznawstwa WSG – fotografia i techniki multimedialne (2013). Ponadto Galeria „Debiut” prowadziła rozmaite działania i projekty, w tym warsztaty artystyczne, wykłady z zakresu historii i teorii sztuki, spotkania z artystami oraz konkursy plastyczne, w tym m.in. „Zapomniana architektura” (2009), „Serce spod strzechy” (2010), „Doświadczając natury – śladami twórczości Leona Wyczółkowskiego” (2012).

Również sala widowiskowo-konferencyjna ze sceną, profesjonalnym nagłośnieniem i oświetleniem, zamontowanym na stałe rzutnikiem oraz ekranem do projekcji umożliwia realizację rozmaitych przedsięwzięć, zwłaszcza artystycznych. Studio nagrań, wyposażone w wysokiej jakości sprzęt muzyczny, obsługiwane przez profesjonalistę – inżyniera dźwięku Rafała Skibę, którego cechuje kreatywne, innowacyjne oraz często niekonwencjonalne podejście do tworzenia nagrań dźwiękowych i spore doświadczenie, pozwala na nagrywanie wokali oraz instrumentów, produkcję podkładów muzycznych itp.

Bogatą infrastrukturę oraz zaplecze techniczne Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej wykorzystuje się na potrzeby prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach określonych obszarów studiów oraz zaliczeń wybranych przedmiotów, wymagających odpowiedniej oprawy bądź zastosowania specjalistycznego sprzętu, takich jak: wiedza o muzyce, kultura audiowizualna, wiedza o filmie, analiza dzieła filmowe-

go z elementami krytyki filmu, historia sztuki, warsztaty dziennikarza telewizyjnego, historia fotografii czy warsztaty fotograficzne.

Kolejnym z aspektów działań mających na celu upracticznienie studiów jest zatrudnianie do prowadzenia zajęć praktyków w danej dziedzinie. Znacne grono wykładowców na kierunku „kulturoznawstwo” zasilają nie tylko znakomici teoretycy kultury, ale także specjaliści, związani z lokalnym środowiskiem kulturalnym. Celem realizowanych w roku akademickim 2012/2013 wykładów interdyscyplinarnych, z udziałem ekspertów, działaczy w sferze kultury, sztuki i mediów, było zaprezentowanie studentom rozmaitych możliwości praktycznego wykorzystywania zdobytej w czasie studiów wiedzy, umiejętności i kompetencji. Wśród zaproszonych gości – prelegentów znaleźli się m.in.: Maria Błaszczak (impresario, menedżerka prowadząca Międzynarodowy Impresariat Artystyczny w Bydgoszczy), Henryk Martenka (dziennikarz prasowy, radiowy i telewizyjny; felietonista, tłumacz, wydawca; założyciel i wieloletni prezes Towarzystwa Operowego w Bydgoszczy) oraz dr Marek Rzepa (pracownik Polskiego Radia Pomorza i Kujaw, współpracujący od lat z Pracownią Kultury Muzycznej w bydgoskiej Akademii Muzycznej).

Przy Instytucie Kulturoznawstwa prężnie funkcjonuje również studenckie życie akademickie. Pozazajęciowe formy aktywności pozostają w ścisłej korelacji z dydaktyką, wzbogacając niewątpliwie jej wymiar praktyczny. Udział w kołach naukowych i klubach tematycznych oraz nieformalnych grupach zainteresowań daje studentom możliwość samokształcenia oraz praktycznego treningu wiedzy zdobytej w ramach wybranych przedmiotów kierunkowych oraz obszarowych pod okiem opiekunów, specjalizujących się w określonych dziedzinach wiedzy. Obecnie działają tu koła naukowe i zainteresowań, jak: Koło Inicjatyw Innowacyjnych w Kulturze OTHER WAY, Studenckie Koło Literackie WSG, Koło Filmoznawcze „Filmownia” oraz Klub Muzyczny WSG. Do 2012 r. funkcjonowało także Koło Naukowe Kulturoznawstwa ASIO. W dorobku Instytutu Kulturoznawstwa są ponadto: bractwo rycerskie Kompania Janusza Brzozogłowego, grupy teatralne PIEPRZ oraz SUPLEMENT.

Koło Inicjatyw Innowacyjnych w Kulturze OTHER WAY powstało w 2009 r. z inicjatywy studentów kierunku „kulturoznawstwo”, specjalności „animacja i zarządzanie w kulturze”. Celem jego działalności jest pogłębianie wiedzy i rozwijanie umiejętności w planowaniu, zarządzaniu i organizowaniu wydarzeń kulturalnych oraz upowszechnianie dzieł sztuki – w szczególności tych, które tworzone są przez młodych artystów. Studenci działający w Kole zajmują się m.in. budowaniem strategii marketingowych oraz pozyskiwaniem środków na realizację kreatywnych i innowacyjnych projektów kulturalnych. Wszystkim tym działaniom przyświeca idea poszukiwania nowatorskich, niekonwencjonalnych sposobów rozpowszechniania twórczości wśród młodych ludzi. OTHER WAY jest platformą współpracy z poważnymi artystami oraz instytucjami zewnętrznymi. Najważniejsze projekty Koła to: „Kompozytorzy na celowniku” (11 XII 2009 r.), „Sztuka nieznośnie przyciągająca” (29 IV-8 V 2010 r.), „Child of Classic and Dubstep” (14-15 V 2010 r.), „Classic and Dubstep in Progress” (12 XII 2011 r.), Ogólnopolska Konferencja Naukowa pn. „Kultura – od wizji do praktyki” (30 XI 2012 r.), I Debata Twórcza Bydgoskich Studentów Aktywnych i Kreatywnych (12 IV 2012 r.), ulicART (17 V 2013 r.) oraz Slam Jam (8 VI 2013 r.). Warto nadmienić, iż niektóre z powyższych działań, realizowane we współpracy z Akademicką Fundacją „Gaudemus” przy WSG, uzyskały w drodze konkursowej dofinansowanie ze środków miejskich.

W zakres zainteresowań i problemów, którymi zajmuje się Studenckie Koło Literackie WSG, wchodzi natomiast przede wszystkim: promocja czytelnictwa oraz literackiej twórczości studenckiej, animowanie działań kulturalnych (konkursy, wieczory poetyckie, wystawy, spotkania autorskie), upowszechnianie i tworzenie literatury, a także współpraca oraz integracja z innymi stowarzyszeniami artystycznymi z regionu kujawsko-pomorskiego. Najważniejsze działania Koła to: „Wigilijne Biesiadowanie” (impieza cykliczna), „Otwieramy się na sztukę wokół nas” (2011), „Janusz Korczak – przyjacielem dzieci” (VI 2012), „Święto Wolnych Książek” (20 VI 2012 r.), „Kobiety o miłości” (8 III 2013 r.), „Dedykacja dla...” – spotkanie

z twórczością Elżbiety Marii Kwiatkowskiej (11 IV 2013 r.), „Gwara w literaturze dla małych i dużych, czyli kultura ludowa na wesoło” (29 IV-30 XI 2013 r.), spektakle „Książdz Jerzy Popiełuszko. Modlitwa ostateczna” (IX, X 2012), „Gdyby Książdz Jerzy Popiełuszko pisał wiersze” (X, XI 2013), Konkurs literacko-plastyczny „Mój van Gogh” (X, XI 2013).

Koło Filmoznawcze „Filmownia”, działające przy Instytucie Kulturoznawstwa od 2 XII 2013 r., skupia entuzjastów kina i sztuk audio-wizualnych. Spotkania Koła obejmują wspólne projekcje i analizę dzieł filmowych, organizowanie spotkań i prelekcji w ramach cyklu Movie Mówi Project, współpracę przy debacie na temat współczesnej polskiej krytyki filmowej oraz zorganizowanie studenckiej konferencji naukowej.

Klub Muzyczny WSG powstał w marcu 2013 r. z myślą o zintegrowaniu tych spośród studentów WSG, których największą pasją jest muzyka. Skupienie w jednym miejscu osób kreatywnych sprzyja ich indywidualnemu rozwojowi, jak i wzajemnej wymianie doświadczeń. W ramach cotygodniowych spotkań w studiu muzycznym „21”, mieszczącym się w murach Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej, uczestnicy mają okazję zapoznać się z wieloma tajnikami dotyczącymi tworzenia muzyki, takimi jak: obróbka dźwięków z zastosowaniem najnowocześniejszego sprzętu, praca z mikrofonem – nagrania lektorskie i wokalne, miks i mastering, podstawy dżingiu.

Do 2012 r. działało Studenckie Koło Naukowe Kulturoznawstwa „ASIO”. Realizowało przez 5 lat projekt kulturoznawczy *Dziedzictwo kulturowe dworu w Słaboszewku* oraz *Ludzie Bydgoskiego Węzła Wodnego*. Ten ostatni projekt zakończył się publikacją książkową. Autorami tekstów byli studenci kulturoznawstwa. Natomiast projekt o Słaboszewku stał się podstawą do opracowania strategii rozwoju kulturalnego gminy Dąbrowa w województwie kujawsko-pomorskim. Członkowie Koła organizowali wydarzenia kulturalne, wystawy, sympozja i „Biesiady kulturalne” w dworze w Słaboszewku. W praktyce stosowali wiedzę i umiejętności zdobyte podczas studiów z zakresu animacji i organizacji kultury. Za każdym razem współpracowali

z samorządem lokalnym i mieszkańcami gminy Dąbrowa.

Studenci w mniejszym lub większym stopniu w ramach zajęć albo zupełnie od nich niezależnie mogą podejmować się organizacji różnorodnych wydarzeń i innych, własnych inicjatyw, z wykorzystaniem zaplecza, jakie daje im Akademska Przestrzeń Kulturalna. Spośród imprez przedmiotowych, zrealizowanych w roku akademickim 2012/2013 warto wymienić piknik z okazji Dnia Dziecka, zorganizowany na terenie kampusu WSG przez studentki I roku kulturoznawstwa studiów II stopnia WSG – animacja i pedagogika czasu wolnego, w ramach przedmiotu „psychospołeczne aspekty uczestnictwa w kulturze”. Wydarzenie okolicznościowe połączono z charytatywną zbiórką książek i zabawek dla dzieci ze świetlicy środowiskowej w Niewieście, natomiast z inicjatywy studentów obecnego III roku specjalności „fotografia i techniki multimedialne” w galerii APK w dniach 3-22 X 2013 r. prezentowano wystawę, stanowiącą podsumowanie ich całorocznych działań twórczych, na którą składały się najciekawsze prace plastyczne oraz fotograficzne, wykonane w roku akademickim 2012/2013. Ponadto przy okazji wielu wydarzeń zewnętrznych studenci zajmują się przygotowaniem gazetek festiwalowych, związanych z daną inicjatywą (np. „Gazetka Festiwalowa” przygotowana w trakcie Festiwalu Prapremier Teatru Polskiego w Bydgoszczy).

Także w ramach przedmiotu „projekt dyplomowy” (element profilu dyplomowania na studiach I stopnia) studenci różnych obszarów opracowują i organizują od podstaw i w sposób samodzielny rozmaite wydarzenia o charakterze kulturalnym. Absolwentom ostatnich dwóch roczników udało się zrealizować m.in. społeczną kampanię komunikacyjną pn. „Prawa starości”, wpisującą się niejako w obchody Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012), obejmującą cykl warsztatów, pokaz filmowy, publiczne wyznanie wieku podczas happeningu społecznego, wykłady oraz dyskusję, a także konkurs fotograficzny pn. „Bydgoszcz w ruchu”, z towarzyszącą mu wystawą pokonkursową, prezentowaną w galerii APK (2013).

Realizowane w Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej wewnętrzne praktyki studenckie dają również szansę na zebranie doświadczeń i rozpoznanie interesujących obszarów zawodowych. Udział w codziennej pracy administracyjnej, organizacji wydarzeń kulturalnych (wystawy, koncerty, spotkania, warsztaty itd.), redagowaniu tekstów, promocji, współpracy z partnerami oraz działaniach PR, pozwala poszerzyć wiedzę zdobytą na studiach i rozwinąć praktyczne umiejętności jej wykorzystania. To także szansa na poznanie specyfiki pracy zawodowej oraz struktury APK, jej funkcjonowania, zasad organizacji, podziału kompetencji, procedur i planowania podziału pracy. To wreszcie doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy w zespole, efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności, skutecznego komunikowania się i kultury osobistej, a także kreatywności w budowaniu własnych projektów kulturalnych.

2.2. Duszpasterstwo akademickie

Utworzenie w 1999 r. Uczelni, która funkcjonowała aż do 2004 r. jako Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa (WPSTiH), skłoniło jej władze do nawiązania kontaktów ze środowiskiem duszpasterstwa akademickiego Bydgoszczy. Przedstawiono diecezjalnemu duszpasterzowi akademickiemu ks. Krzysztofowi Buchholzowi koncepcję funkcjonowania Uczelni, wyrażając wolę objęcia opieką duszpasterską środowiska akademickiego WPSTiH. Zamiarem władz było uwzględnienie w planach działania duszpasterstwa akademickiego Bydgoszczy także jej studentów. Sprawowanie opieki duszpasterskiej nad studentami było traktowane jako ważna forma działalności wychowawczej. Duszpasterstwo akademickie odrywa ponadto dużą rolę formacyjną, zwłaszcza w stosunku do najmłodszych studentów. Młodzież akademicka, która znalazła się poza środowiskiem rodzinnym przeżywa często problemy natury światopoglądowej, moralnej i egzystencjalnej, i potrzebuje powiernika, któremu może się z nich zwierzyć, uzyskać poradę i wsparcie. Podjęte kroki wyra-

stały także z przekonania o dużej kulturotwórczej roli Kościoła w życiu narodu i państwa, potwierdzonej zwłaszcza w okresie PRL.

Aktywność ośrodków duszpasterstwa akademickiego w Bydgoszczy przejawiała się w postaci systematycznych spotkań w trakcie trwania roku akademickiego, jak też w bardziej spektakularnych formach, jak: akademicka msza św. na inaugurację roku akademickiego, majowa Pielgrzymka Młodzieży Akademickiej na Jasną Górę, rekolekcje dla studentów i pracowników, Droga Krzyżowa, a później Misteria Męki Pańskiej wystawiane w Dolinie Śmierci w Niedzielę Palmową itp., a także organizowane w bardziej luźnej formie wakacyjne obozy integracyjne, spływy kajakowe, wycieczki krajoznawcze itd.

Uczelnia na początku swojego funkcjonowania nie dysponowała własnymi akademikami, jedynie pośredniczyła w zdobyciu zakwaterowania w dostępnych miejscach w domach studenckich innych bydgoskich uczelni dla swoich zamiejscowych studentów. Przyjęto więc, że nie będzie tworzony osobny ośrodek duszpasterstwa akademickiego dla studentów ówczesnej WPSTiH, a studenci włączą się aktywnie w działalność już istniejących ośrodków duszpasterstwa akademickiego w Bydgoszczy, czy ewentualnie działających w innych miastach, zgodnie z miejscem zamieszkania. W Uczelni były przeprowadzone akcje informacyjne na temat istniejących i działających w mieście duszpasterstw akademickich. Niezależnie od tego, po skierowaniu do pracy w parafii OO. Jezuitów w Bydgoszczy o. Piotra Idziaka SJ, doświadczonego duszpasterza akademickiego w pracy z młodzieżą KUL, rozpoczęła się kilkuletnia współpraca z ośrodkiem duszpasterstwa akademickiego (DA) „Arka”, który działał przy tej parafii. Trwała ona aż do 2007 r., czyli przejścia o. Piotra z parafii w Bydgoszczy do pracy duszpasterkiej do sanktuarium św. Józefa do Kalisza.

Ośrodek OO. Jezuitów w Bydgoszczy, jako położony najbliżej siedziby Uczelni, chociaż nieoficjalnie, to jednak spełniał rolę ośrodka stowarzyszonego z WPSTiH. W trakcie tej kilkuletniej współpracy z DA „Arka”, w Kościele OO. Jezuitów organizowano msze św. inau-

gurujące nowy rok akademicki w październiku dla społeczności Uczelni, a od 2004 r. w maju organizowano tutaj także msze św. na okoliczność obchodzonego od tego roku Święta Uczelni. Ośrodek DA „Arka” prowadził działalność informacyjną i promocyjną na terenie Uczelni, m.in. w jego dyspozycji pozostawała gablota w ogólnie dostępnym miejscu, w której podawane były informacje o bieżącej działalności, jak również zamieszczane były informacje o planowanych działaniach, sprawozdania, komentarze, omówienia książek. Na stronie oficjalnej Uczelni była zakładka „duszpasterstwo akademickie”, z linkami do stron wszystkich bydgoskich duszpasterstw, na której informowano też o działalności ośrodka DA „Arka”, zwłaszcza tej ukierunkowanej na studentów Uczelni.

W ramach współpracy Uczelni z ośrodkiem DA „Arka” przy kościele OO. Jezuitów, odbyły się dwa ważne wydarzenia. Pierwsze z nich, to dwudniowe spotkanie modlitewne, które miało miejsce w lutym 2004 r. w Tleniu w Ośrodku Wypoczynkowym „Patria”, który był wówczas w dyspozycji Uczelni. W trakcie dwudniowego spotkania (sobota, niedziela), brało udział około 25 osób związanych z DA „Arka”, połowę tej liczby stanowili studenci, resztę absolwenci różnych szkół wyższych w Polsce pracujący w Bydgoszczy i zaangażowani w duszpasterstwo akademickie, a także przedstawiciele władz Uczelni. Spotkanie było prowadzone przez o. Piotra Idziaka, w konwencji ćwiczeń duchowych ignacjańskich, z medytacją ignacjańską, modlitwą i mszą św.

Z kolei w 2005 r. ośrodek DA „Arka” przy wydatnej pomocy władz Uczelni zorganizował bezalkoholowy rodzinny bal sylwestrowy, w którym udział wzięli pracownicy Uczelni i studenci uczestniczący w życiu ośrodków duszpasterstwa akademickiego wraz z rodzinami. Centralnym punktem była msza św. dziękczynna o północy. W okresie pełnienia funkcji duszpasterza akademickiego przez o. Piotra Idziaka, na zaproszenie Krajowego Duszpasterza Akademickiego, obecnie ks. abp. Marka Jędraszewskiego, w pielgrzymkach na Jasną Górę, które odbywały się na przełomie kwietnia i maja, brali udział przedstawiciele

społeczności akademickiej Uczelni, na czele z rektorem lub prorektorem. Władze Uczelni pokrywały koszty wynajęcia autokaru, który był do dyspozycji opiekunów DA „Arka” i DA „Martyria”, które działa przy Kościele pw. Matki Bożej Królowej Męczenników w Fordonie. W 71. Pielgrzymce Młodzieży Akademickiej na Jasną Górę, która odbyła się w dniach 27-29 kwietnia 2007 r., wzięli udział w pełnym składzie władze rektorskie Wyższej Szkoły Gospodarki (WSG), w osobach rektora i dwóch prorektorów, obok rektorów 50 uczelni w Polsce i w obecności 4 tys. młodzieży studenckiej. W pielgrzymkach młodzieży akademickiej na Jasną Górę uczestniczyło od kilku do kilkunastu studentów WSG.

W dniach 17-20 lipca 2003 r. odbyło się w Rzymie Międzynarodowe Sympozjum Naukowe nt. „Uniwersytet i Kościół w Europie”, zorganizowane z okazji 700-lecia istnienia Uniwersytetu „La Sapienza” z inicjatywy Rady Konferencji Episkopatów Europy oraz Komisji Episkopatu Włoskiego ds. Uniwersytetów, przy współpracy z Ministerstwem ds. Uniwersytetów. Do udziału w tym wydarzeniu byli zaproszeni przedstawiciele wszystkich szkół wyższych w Europie. Z inicjatywy ks. Krzysztofa Buchholza, diecezjalnego duszpasterza akademickiego, w Sympozjum, które odbywało się na Uniwersytecie Laterańskim, udział wzięli obok ks. Krzysztofa, kanclerz Uczelni doc. Krzysztof Sikora oraz dwaj prorektorzy: prof. WSG dr inż. Ryszard Maciołek i prof. WSG dr Kazimierz Marciniak. W sobotę 19 lipca odbyło się spotkanie w Domu Formacyjnym Ruchu Focolari. Centralnym punktem tego dnia było spotkanie w letniej rezydencji w Castel Gandolfo z Janem Pawłem II. Papież przyjął na audiencji uczestników spotkania i skierował do nich przemówienie, w którym podkreślił, że „pamięć historyczna jest niezbędna, by wypracować wizję kulturę Europy dnia dzisiejszego i jutra”. Warto podkreślić, że czteroosobowa delegacja DA Bydgoszczy była jedną z niewielu delegacji akademickich z Polski i jedyną z województwa kujawsko-pomorskiego. Po zakończeniu spotkania w Castel Gandolfo, w drodze powrotnej do Rzymu, odwiedzono Monte Cassino, gdzie została odprawiona msza św. na tamtejszym cmentarzu

żołnierzy polskich poległych w bitwie w czasie II wojny światowej. Odwiedzono także nadmorskie miasteczko Sorrento i Neapol.

Z pielgrzymką tą związana jest sentymentalna podróż w drodze powrotnej do Polski do miejscowości Kematen, niedaleko miasta Wels (Land Oberösterreich) w Austrii. W miejscowości tej spędził wczesne lata dzieciństwa prorektor Kazimierz Marciniak, dokąd został wysiedlony wraz z rodziną w czasie II wojny światowej. Wizyta w tej okolicy po prawie 60 latach, gdzie dorastał w trudnych warunkach kształtując podwaliny swojej osobowości, dostarczyła wielu wspomnień, wrażeń i wzruszeń nie tylko prorektorowi, ale także pozostałym uczestnikom wyjazdu. W drodze powrotnej ks. Krzysztof celebrował w pobliżu góry Ślęży mszę św. dziękczynną za udaną pielgrzymkę.

Podobnego typu wyjazd pielgrzymkowy do Rzymu w składzie: duszpasterz diecezjalny ks. Krzysztof Buchholz, kanclerz doc. Krzysztof Sikora, rektor prof. dr hab. Gabriel Wójcik i prorektor prof. WSG dr Kazimierz Marciniak odbył się w czerwcu 2007 r. Okazją do pielgrzymki był odbywający się między 21 a 24 czerwca 2007 r. we włoskiej stolicy kongres z okazji 50-lecia traktatów rzymskich (1957-2007), który zgromadził ponad 2 tys. profesorów z całej Europy. Spotkanie to zostało zorganizowane wspólnie przez Komisję Europejską, Komisję Episkopatów Wspólnoty Europejskiej, Papieską Radę ds. Kultury i Kongregację na rzecz Nauczania Katolickiego, a patronat honorowy objął prezydent Republiki Włoskiej. Wydarzenie miało miejsce w Papieskim Uniwersytecie Laterańskim, natomiast poszczególne posiedzenia odbyły się na różnych rzymskich uniwersytetach, świeckich i kościelnych. 23 czerwca 2007 r. Benedykt XVI przyjął uczestników kongresu na audiencji w auli Pawła VI. Jednym z ważnych punktów tej pielgrzymki było także nawiedzenie grobu Sługi Bożego Jana Pawła II w Watykanie. Podobnie jak poprzedni wyjazd, tak i ten połączony był z programem krajoznawczym i codziennym sprawowaniem mszy św. na trasie przejazdu.

Innym przejawem współdziałania Uczelni ze środowiskiem duszpasterstwa akademickiego było nawiązanie współpracy z o. Janem Górą

i powstanie przy WSG Bydgoskiej Ambasady Lednica 2000. Inicjatywę przypisuje się Ojcu Janowi Górze, który głosząc w 2006 roku rekolekcje w bydgoskiej parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, spotkał się ze studentami Wyższej Szkoły Gospodarki i poprosił ich o współpracę, którą oni bardzo chętnie podjęli. Ambasada powstała 12 września 2007 roku, a jej początkiem było podpisanie w siedzibie WSG przez o. Jana Górę i ówczesnego kanclerza WSG Krzysztofa Sikorę aktu powołania, w 40 rocznicę ślubów zakonnych Ojca Jana. Działalność Ambasady ciągle się rozwija, dzięki zaangażowaniu wielu młodych ludzi, uczestniczących w spotkaniach na Lednicy. Należą do niej przede wszystkim studenci, ale również młodzież szkół średnich a nawet gimnazjów. W lednickich spotkaniach każdego roku biorą udział studenci WSG, a także przedstawiciele władz Uczelni.

Najbardziej wymiernym wkładem w organizację Spotkań Młodych Lednica 2000 ze strony Ambasady Lednicy przy WSG było zorganizowanie pociągu św. Jacka, który jedzie raz w roku w czerwcu na trasie Przemyśl – Lednogóra, zabierając na poszczególnych stacjach na trasie przebiegu młodzież na spotkanie lednickie. Z przedsięwzięciem tym związany był wyjazd, w marcu 2009 r., delegacji złożonej z dwóch młodych ludzi z Ambasady m.in. Tadeusza Syki, dwóch przedstawicieli spółki Intercity oraz dominikanina o. Tomasza Dostatniego i kanclerza WSG Krzysztofa Sikory do Rzymu, celem wręczenia Ojcu Świętemu biletu honorowego na „Pociąg św. Jacka”. Delegacja wręczyła bilet na spotkaniu z Benedyktem XVI w trakcie audiencji generalnej 4 marca 2009 r. Przedstawiciele Ambasady przy WSG, dzięki pomocy finansowej ze strony Uczelni, mogli uczestniczyć w XXIII Światowych Dniach Młodzieży 2008, które odbyły się w Sydney, w Australii w dniach 10-20 lipca 2008 r. Współpraca WSG ze Stowarzyszeniem Lednica 2000 przewidywała zaangażowanie studentów WSG, głównie kierunku „turystyka i rekreacja”, w tworzeniu planów zagospodarowania turystycznego obszaru, na którym odbywają się spotkania lednickie.

Współpraca Uczelni w zakresie duszpasterstwa akademickiego prowadzona była

także w porozumieniu z ks. drem Bronisławem Kaczmarkiem – proboszczem parafii pw. Świętej Trójcy, na terenie której znajduje się kampus Uczelni. Wspólnie z Ambasadą Lednicy przy WSG i za zgodą księdza proboszcza kreślono plany reaktywacji duszpasterstwa akademickiego przy tej parafii, które byłoby ukierunkowane na zaktywizowanie społeczności akademickiej WSG. Ważnym punktem tych planów i pierwszym etapem podjętej współpracy było organizowanie mszy św. dla studentów na terenie Uczelni w soboty w trakcie zjazdu weekendowego studentów. W 2008 r. takie msze św. adresowane głównie do studentów niestacjonarnych odbywały się w Małej Auli w Pałacu. Brali w nich udział także nauczyciele akademicy WSG, inni pracownicy, a nawet osoby sąsiadujące z kampusem Uczelni. Po kilku miesiącach wycofano się jednak z tej inicjatywy, m.in. ze względu na liczne głosy, które wskazywały, że sobotni termin nie jest najlepszą porą dla studentów, którzy zamieszkują poza Bydgoszczą, a atmosfera świątyni i niewielka odległość od parafialnego Kościoła pw. Świętej Trójcy będą bardziej służyły skupieniu i modlitwie. W związku z tym zdecydowano o przeniesieniu mszy św. akademickich do kościoła parafialnego na godziny popołudniowe w niedzielę, tak aby mogli w niej wziąć udział po zakończeniu zajęć dydaktycznych studenci niestacjonarni WSG. Umożliwiono też w ten sposób udział we mszy św. akademickiej studentom i pracownikom innych uczelni bydgoskich.

Na koniec trzeba wspomnieć o stałej więzi jaką WSG podtrzymuje ze środowiskiem DA „Martyria” i z duszpasterzem diecezjalnym ks. Krzysztofem Buchholzem. Przejawia się to m.in. we wzajemnym udziale we wszystkich ważnych uroczystościach akademickich i duszpasterskich, w świętowaniu rocznic, w zaangażowaniu przedstawicieli naszej społeczności w wygłaszanie prelekcji dla studentów w siedzibie DA „Martyria”, we wspólnym zapraszaniu na takie prelekcje znanych osób z Polski, w zaangażowaniu na rzecz Fundacji „Wiatrak”, itd. Nie można także nie wspomnieć o udziale WSG w organizacji kolejnych Dni Kultury Chrześcijańskiej, w ramach których na terenie Uczelni organizowane są konferencje, sympozja, odczy-

ty i spotkania autorskie z twórcami kierującymi się w swojej pracy i życiu wartościami chrześcijańskimi. Wydarzenia te skierowane są głównie dla studentów i pracowników całego środowiska akademickiego Bydgoszczy. Akademicka Przestrzeń Kulturalna była wielokrotnie miejscem spotkań, odczytów, spektakli, wystaw, wieczorów poezji poświęconych osobom wielkich kapłanów, takich jak św. Jan Paweł II, bł. ks. Jerzy Popiełuszko, bł. ks. Władysław Findysz albo chrześcijańskim świętom Bożego Narodzenia i Wielkanocy przy wydatnej pomocy ośrodków duszpasterstwa akademickiego z Bydgoszczy.

Na koniec należy także wspomnieć o zorganizowaniu dwukrotnie przez Uczelnię Ogólnobydgoskiego Opłatka Akademickiego dla całego środowiska akademickiego miasta. Pierwszy odbył się w 2002 r. z udziałem późniejszego prymasa ks. abpa prof. dr hab. Henryka Muszyńskiego, a drugi w 2011 r. z udziałem ks. bpa dra Jana Tyrawy, ordynariusza diecezji bydgoskiej. W spotkaniach wigilijnych brali udział rektorzy, prorektorzy i dziekani uczelni publicznych i niepublicznych Bydgoszczy, duszpasterze ze wszystkich ośrodków duszpasterstwa akademickiego miasta oraz księża z parafii, na terenie których funkcjonuje WSG.

Współpraca Uczelni z duszpasterstwem akademickim miasta Bydgoszczy ma wiele aspektów, dokonań oraz zapisanych chlubnych kart. Najwięcej inicjatyw wspólnego działania znalazło światło w pierwszej dekadzie obecnego tysiąclecia. Klimat ostatnich lat, związany z niestabilnością ustawową i gruntowną przebudową polskiego szkolnictwa wyższego oraz jego ukierunkowania na rynkowe oczekiwania, spowodował rozchwianie ideowe, aksjologiczne i moralne środowiska, co najbardziej udziela się młodzieży akademickiej. Postępujący sekularyzm w sferze kultury nie służy pracy duszpasterskiej, chociaż wydaje się być ona potrzebna i konieczna szczególnie w takich czasach jak obecnie. Mobilizacja społeczności akademickiej do czynnego uczestnictwa w życiu ośrodków duszpasterstwa akademickiego miasta Bydgoszczy jest obecnie niezwykle jednak trudna. Mimo to władzom Uczelni towarzyszy przekonanie i nadzieja, że nastąpi wzrost popularności duszpasterstwa akademickiego wśród naszej społeczności akademickiej, a zwłaszcza

młodzieży studenckiej. W planach władz Uczelni znajduje się także renowacja przestrzeni kampusu uczelnianego która będzie sprzyjać duchowej aktywności i religijnej refleksji. Wybór na patronkę Uczelni Świętej Królowej Jadwigi jest wymownym świadectwem troski jaką Uczelnia przywiązuje do wielowymiarowej formacji młodzieży studenckiej i do jej integracji wokół ideałów, jakie wyznawała ta wielka polska Święta.

2.3. Sport akademicki

Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego

Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego WSG (KU AZS WSG) powstał w 2001 r. z inicjatywy mgra Macieja Mackiewicza, przy współudziale innych nauczycieli i sympatyków aktywności fizycznej. Pierwszym prezesem Klubu został wybrany znany sportowiec i działacz mgr Michał Joachimowski, jednocześnie pełniący w tym czasie funkcję prezesa Organizacji Środowiskowej AZS z siedzibą w Toruniu, zrzeszającej wszystkie kluby AZS w regionie kujawsko-pomorskim. Podczas jego kadencji w latach 2001-2006 Uczelnia bardzo dynamicznie się rozwijała, co spowodowało otwarcie się na środowisko sportowe Bydgoszczy. Dzięki wspieraniu klubów bydgoskich, WSG stała się sponsorem akademickim, fundując stypendia sportowe dla uzdolnionych młodych sportowców. Drugim prezesem Klubu był wspomniany Maciej Mackiewicz. W latach 2006-2011 strategia wspierania bydgoskich klubów, jak również sukcesy w Akademickich Mistrzostwach Polski i Akademickich Mistrzostwach Europy, pozwoliły na przyciągnięcie na Uczelnię wybitnych sportowców z Beatą Mikołajczyk i Robertem Syczem na czele.

Kolejnym (i aktualnie pełniącym funkcję) prezesem został mgr Norbert Łysiak, który kontynuuje tradycję i zaangażowanie KU AZS WSG w życie sportowe Bydgoszczy i województwa. Dzięki wsparciu władz Uczelni, Norbert Łysiak mógł stworzyć warunki do indywidualnej organizacji studiów wielu wybitnym

sportowcom, czego wynikiem było 8 reprezentantów Uczelni na Olimpiadzie w Londynie, a przede wszystkim 3 zdobyte przez nich medale: złoty Adriana Zielińskiego, brązowe Beaty Mikołajczyk i Magdaleny Fularczyk. Podczas kadencji prezesa Łysiaka KU AZS WSG uzyskał historyczny wynik podczas Letniej Uniwersjady, w której reprezentanci WSG zdobyli 8 medali w sportach wodnych (kajakarstwo – 7 medali, wioślarstwo – 1 medal). Liczbę członków KU AZS WSG przedstawia ryc. 11

Wyniki sportowe

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszcy umożliwiła studentom rozwój, doskonalenie umiejętności i sprawności fizycznej w 22 sekcjach, odnosząc przy tym największe sukcesy w Akademickich Mistrzostwach Polski i Europy. I tak WSG została:

- Akademickim Mistrzem Polski Szkół Niepublicznych w roku akademickim 2007/2008

oraz zajęła:

- III miejsce w klasyfikacji medalowej w roku akademickim 2011/2012;
- II miejsce w klasyfikacji szkół niepublicznych w latach 2009-2014;
- III miejsce w klasyfikacji szkół niepublicznych 2006/2007.

Ponadto WSG uzyskiwała znaczące wyniki i zajmowała wysokie miejsca w poszczególnych dyscyplinach sportu:

a) wioślarstwo

- I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Europy w Wioślarstwie 2007-2013;
- I miejsce drużynowe kobiet, II drużynowe mężczyzn, 7 medali indywidualnych w Akademickich Mistrzostwach Polski w Ergometrze Wioślarskim 2008/2009;
- II miejsce w Regatach Miasta Łodzi

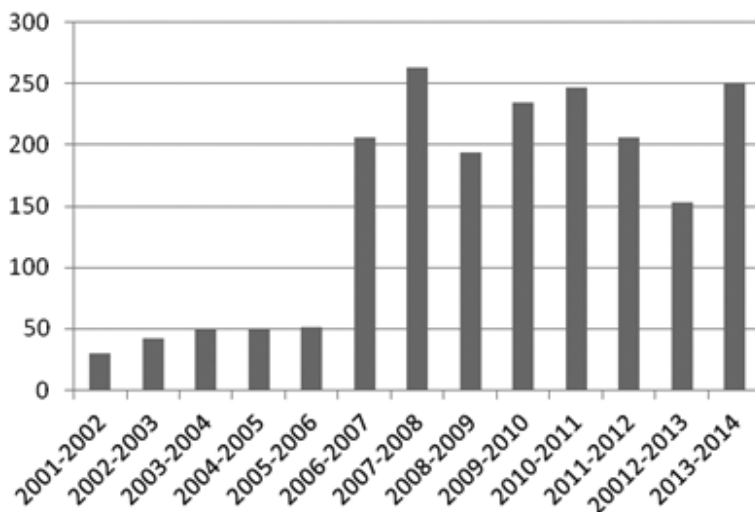
2008/2009;

- I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski 2010/2011;
- I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski w Ergometrach Wioślarskich Kobiet i Mężczyzn;
- I miejsce kobiet w Akademickich Mistrzostwach Polski w Ergometrze Wioślarskim 2011/2012;
- II miejsce w klasyfikacji kobiet w Ergometrach Wioślarskich 2012/2013;
- II miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski Mężczyzn w Ergometrach wioślarskich 2013/2014;
- II miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski Wioślarstwie 2013/2014;

b) piłka siatkowa kobiet

- II miejsce w Mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Niepublicznych w Siatkówce Kobiet 2004;
- II miejsce w Mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Niepublicznych w Siatkówce Kobiet 2006;
- I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski w Siatkówce Kobiet 2008/2009;
- III miejsce w VIII Akademickich Mistrzostwach Europy Kobiet w Camerino 2008;
- I miejsce w IX Akademickich Mistrzostwach Europy Kobiet w Hamburgu 2009;
- I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski Kobiet 2009;
- I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Pomorza i Kujaw Kobiet 2009;
- I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Pomorza i Kujaw w Siatkówce Kobiet 2012;

- c) koszykówka kobiet
- II miejsce w Akademickich Mistrzostwach Półfinał Strefy A 2008/2009;
 - I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Pomorza i Kujaw Kobiet 2008/2009;
- d) koszykówka mężczyzn
- V miejsce w Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych
 - III miejsce w Mistrzostwach Polski Szkół Niepublicznych;
- e) kolarstwo górskie
- I drużynowe miejsce w Mistrzostwach Województwa w Kolarstwie Górskim 2008-2010;
 - I i II miejsce indywidualne w Zawodach Kolarskich „Kujawia” XC 2008/2009;
 - II miejsce indywidualne Maraton Skandia Lang Team 2008/2009;
 - I miejsce kobiet drużynowo w AMP 2008/2009;
 - I miejsce kobiet drużynowo w AMP 2011/2012;
- f) piłka nożna halowa i piłka nożna
- III miejsce w IV Ogólnopolskim Turnieju Mistrzów Futsalu o Puchar Prezydenta Miasta Bydgoszczy 2006;
 - III miejsce w Akademickich Mistrzostwach Pomorza i Kujaw w Futsalu 2006/2006;
 - I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski w Piłce Nożnej 2008/2009;
 - II miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski Szkół Niepublicznych 2012/2013;
- g) tenis stołowy
- I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski w Tenisie Stołowym Mężczyzn 2013/2014.
- Ponadto, w ramach sportu powszechnego (masowego), funkcjonują następujące sekcje: lekkiej atletyki, sportów siłowych, koszykówki mężczyzn, koszykówki kobiet, siatkówki mężczyzn, siatkówki kobiet, kolarstwa górskiego, piłki nożnej i futsalu, biegów przełajowych, tenisa ziemnego, nart i snowboardu, kajakerstwa i smoczycy łodzi, tenisa stołowego, piłki ręcznej, pływania oraz w kilku dyscyplinach dla osób niepełnosprawnych. WSG jest ponadto or-

Ryc. 11. Liczba członków KU AZS WSG w l. 2001-2014

organizatorem zawodów centralnych i regionalnych w randze akademickich mistrzostw Polski i akademickich mistrzostw Pomorza i Kujaw.

Olimpijczyki i medaliści Uniwersjady

Klub Uczelniany AZS WSG zdobywa nagrody w zawodach sportowych rangi wojewódzkiej, ogólnopolskiej i międzynarodowej. Ma w swojej kolekcji kilkadziesiąt medali Mistrzostw Polski i trofeów zdobytych na Uniwersjadzie. Jednak do najważniejszych sukcesów naszych studentów należy udział w Igrzyskach Olimpijskich.

Beata Mikołajczyk (wioślarstwo) – srebrna medalistka olimpijska Letnich Igrzysk Olimpijskich w Pekinie (2008 r.), brązowa medalistka Letnich Igrzysk Olimpijskich w Londynie (2012 r.), mistrzyni świata, mistrzyni Europy, młodzieżowa mistrzyni Europy, wice-mistrzyni świata junierek, brązowa medalistka mistrzostw Europy junierek i wielokrotna mistrzyni Polski. Jest zawodniczką Uczelnianego Klubu Sportowego „Kopernik” Bydgoszcz. Absolwentka studiów I i II stopnia na kierunku „turystyka i rekreacja” WSG w Bydgoszczy.

Robert Szyk (wioślarstwo) – największe sukcesy na światowych arenach odnosił w kategorii „dwójka podwójna wagi lekkiej”, gdzie startował razem z Tomaszem Kucharskim. Ze swoim kolegą dwukrotnie sięgał po najwyższe laury mistrzostw świata i Igrzysk Olimpijskich w Sydney (2004 r.) i w Pekinie (2008 r.).

Adrian Zieliński (podnoszenie ciężarów) – od początku kariery reprezentuje barwy klubu Tarpan Mrocza. W 2009 r. został w kategorii juniorów mistrzem Europy i świata oraz zajął 5. miejsce w seniorskim czempionacie Starego Kontynentu. Zwyciężył w akademickich mistrzostwach globu w 2010 r. Do największych sukcesów zawodnika należą: złoty medal mistrzostw świata w Antalyi (2010) w kategorii do 85 kilogramów, brązowy medal mistrzostw świata w dwuboju w kategorii do 85 kilogramów, a przede wszystkim złoty medal olimpijski na igrzyskach w Londynie w 2012 r.

Magdalena Fularczyk-Kozłowska (wioślarstwo) – mistrzyni świata w wioślarstwie w Poznaniu z 2009 r. i brązowa medalistka w 2010 r. Największymi sukcesami zawodniczki są: brązowy medal Letniej Olimpiady w Londynie w 2012 r., złoty medal mistrzostw świata w 2009 w dwójce podwójnej z Julią Michalską, wcześniej również z Julią Michalską zdobywała czterokrotnie mistrzostwo Polski. Reprezentuje barwy RTW LOTTO-Bydgoscia-WSG Bank Poczty. W 2009 r. za wybitne osiągnięcia sportowe została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Marek Leśniewski (kolarstwo szosowe) – w trakcie wieloletniej kariery zawodowej zdobył 6 tytułów mistrza Polski, zdobywał medale mistrzostw świata i stawał na podium Igrzysk Olimpijskich, zdobywając w Seulu srebrny medal w drużynie. W 1985 r. wygrał wyścig Tour de Pologne.

Paweł Szandrach (kajakarstwo klub Zawisza Bydgoszcz) – wielki talent i przyszłość polskiego kajakarstwa; jako student WSG uczestniczył w Uniwersjadzie, gdzie zdobył 5 medali (2 złote, 1 srebrny, 2 brązowe).

Jerzy Kowalski (wioślarstwo) – zawodnik kruszwickiego Gopła, związany z tym klubem od początku kariery. Wielokrotny reprezentant Polski oraz medalista krajowych mistrzostw. Srebrny medalista w skifie na Uniwersjadzie. Wielokrotny reprezentant na AME i Polski. Osiągnięcia: Mistrzostwa Świata – Linz 2008 – ósemka wagi lekkiej – 5. miejsce; Mistrzostwa Europy – Ateny 2008 – czwórka bez sternika wagi lekkiej – 8. miejsce; Mistrzostwa Świata U-23 – Racice 2009 – dwójka podwójna wagi lekkiej – 14. miejsce; Mistrzostwa Europy – Brześć 2009 – dwójka podwójna wagi lekkiej – 6. miejsce.

Dawid Putto (kajakarstwo) – największym osiągnięciem zawodnika jest złoty medal mistrzostw świata w Duisburgu w 2013 r. w sztafecie K-1 4 x 200 m. Na Uniwersjadzie w Kazaniu zdobył 3 brązowe medale w konkurencjach: K-2 200 m, K-4 200 m oraz K-4 500 m. Jest zawodnikiem „Kopernika” Bydgoszcz.

Iga Baumgart (lekkoatletyka) – uczestniczka mistrzostw Europy juniorów (2007), oraz dwukrotnie młodzieżowych mistrzostw Europy (2009 i 2011). Członkini reprezentacyjnej sztafety 4 x 400 m, która w 2007 r. była piąta na juniorskich mistrzostwach Europy, w 2009 r. szóstą na mistrzostwach Europy młodzieżowców oraz w 2011 r. czwarta podczas kolejnej edycji czempionatu młodzieżowców. Na mistrzostwach Europy w Helsinkach (2012) sztafeta z Baumgart w składzie zajęła 8. miejsce, a podczas Igrzysk Olimpijskich w Londynie Polki nie awansowały do finału. Uczestniczka drużynowych mistrzostw Europy oraz meczów międzypaństwowych.

Dorota Buław (tenis stołowy) – członkini kadry paraolimpijskiej, uczestniczka Paraolimpiady w Londynie w 2012 r., wielokrotna medalistka mistrzostw Polski.

2.4. Wyjazdy studyjne i krajoznawcze

Celem wyjazdu studyjnego jest zapoznanie się z konkretnymi kwestiami, projektami lub działaniami realizowanymi na danym obszarze przyjmującym, poprzez spotkania z osobami zaangażowanymi w te działania, obserwowanie ich pracy lub wysłuchanie prezentacji oraz poprzez okazję do bezpośredniego zadawania pytań i przedyskutowania interesujących zagadnień. Niektóre wizyty studyjne mają ściśle sprecyzowane cele, np. zapoznanie się z określoną technologią lub metodologią, albo ze sposobem rozwiązywania konkretnego problemu. Inne mają bardziej ogólny charakter, a ich celem jest zapoznanie się z działalnością określonych podmiotów, ich przedsięwzięciami i planami. Na ogół wyjazd studyjny poprzedzony jest wymianą informacji między partnerami, która pozwala poznać oczekiwania i skonstruować właściwy program. Wyjazdy studyjne mają zazwyczaj charakter grupowy i trwają nie mniej niż 2-3 dni. Wyjazdom studyjnym zagranicznym, które trwają kilka dni, towarzyszy na ogół program uzupełniający o charakterze krajoznawczym. Wiele wyjazdów

grupowych miało wyłącznie charakter krajoznawczy, a jedynie pewne elementy programu miały na celu zwiedzenie kampusu uczelni lub poznanie kultury organizacyjnej partnera akademickiego.

Wyjazdy studyjne

Wszystkie wyjazdy studyjne, jakie miały miejsce w Uczelni, koordynowane były przez Pracownię Praktyk Zawodowych (PZZ) Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa (od 2005 r. Wyższej Szkoły Gospodarki). Celem pierwszego wyjazdu studyjnego WSG był jeden z najstarszych i najbardziej renomowanych uniwersytetów francuskich „Le Miraille” w Tuluzie, prowadzący kształcenie w zakresie gospodarki turystycznej. W 2001 r. do Tuluzy wyjechała delegacja Uczelni, w skład której weszli członkowie Konwentu i dziekan WSPSTiH. Grupa wzięła udział w uroczystym spotkaniu, które odbywało się w sali reprezentacyjnej Ratusza w Tuluzie, a gospodarzami były władze regionu, merostwo Tuluzy i Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej. Głównym elementem programu był wizyta we Foix, niespełna 10-tysięcznym mieście położonym u podnóża Pirenejów, w którym mieści się kampus Uniwersytetu „Le Mirail” w Tuluzie. Uczestnicy wyjazdu mieli okazję zwiedzić obiekty dydaktyczne, bibliotekę oraz bursę dla studentów. W trakcie pobytu w Foix prezentowana była także koncepcja i program kształcenia Licence I i II oraz Master w zakresie turystyki.

W marcu 2002 r., podczas pobytu studentów i pracowników na targach ITB w Berlinie, Uczelnia nawiązała kontakty z Fachhochschule w Heilbronn oraz Wyższą Szkołą Zawodową w Stralsundzie. Na targach ITB – Berlin 2002, Uczelnia jako jedyna spośród polskich miała swoje stoisko w pawilonie edukacyjnym. Jeszcze tego samego roku w maju udała się do ww. Uczelni niemieckich delegacja WSG. W siedzibie Fachhochschule w Heilbronn odbyło się spotkanie z władzami uczelni, w którym brali udział rektor, dziekan oraz pełnomocnik ds. współpracy z zagranicą. Za-

prezentowano strukturę organizacyjną uczelni niemieckiej i organizację kształcenia, program studiów „turystyka międzynarodowa” oraz zakres prowadzonej współpracy międzynarodowej. Niezwykle pouczającym było zwiedzanie kampusu, rozwiązań w zakresie usług dla studentów, m. in. gastronomicznych, a także udostępniania zbiorów bibliotecznych. Uzupełnieniem pobytu był program krajoznawczy, obejmujący niektóre miasta Bawarii jak Bamberg oraz miasta i obiekty na szlaku „Romanische Straße”, m.in. Würzburg, Rothenburg. W trakcie przejazdu do Stralsundu zwiedzano także Fuldę. Wizyta w Fachhochschule Stralsund miała podobny przebieg jak wizyta w uczelni w Heilbronn. Przedmiotem dyskusji była organizacja kształcenia w zakresie turystyki i możliwości współpracy między WPSTiH oraz Fachhochschule Stralsund. Podkreślano podobne doświadczenia związane z powstaniem obydwu uczelni i korzystne warunki związane z prowadzeniem współpracy. Ze względu jednak na zmiany kadrowe w szkole wyższej w Stralsundzie, współpraca nigdy nie przybrała takiego kształtu jak z uczelnią z Heilbronn. Obydwie wizyty ukazały jednak bardzo zawodowo uprofilowane programy kształcenia w zakresie turystyki w niemieckich uczelniach. W trakcie jednodniowego pobytu w Stralsundzie zwiedzano Starówkę miasta wpisaną na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

W trakcie pobytu w uczelniach niemieckich omówione zostały plany w zakresie stosunków bilateralnych, w tym m.in. wspólne przedsięwzięcia w zakresie wymiany studentów, wykładowców, badań naukowych. Współpracę ze strony niemieckiej koordynowali: prof. Jerzy Jaworski z Heilbronn i prof. Wolfgang Arlt ze Stralsundu. Pracownia Praktyk Zawodowych WSG, we współpracy z Urzędem Miasta Bydgoszczy, nawiązała także współpracę z Towarzystwem Niemiecko-Polskim w Mannheim, którym kierował dr Jacob Gander.

W 2002 r. odbył się także wyjazd studyjny do dwóch uczelni niepublicznych z południowo-wschodniej Polski. Wyjazd, w składzie 4-osobowym, w którym uczestniczył ze strony WPSTiH prorektor ds. nauki i rozwoju, obecny kanclerz uczelni oraz osoby odpowiedzialne

za informatyzację oraz e-learning miał na celu głównie zapoznanie się z rozwiązaniami w zakresie stosowania systemów informatycznych w zarządzaniu Uczelnią. Pierwszym punktem programu tego wyjazdu studyjnego było zwiedzanie kampusu Wyższej Szkoły Biznesu (WSB) w Nowym Sączu, po którym odbyło się spotkanie z przedstawicielami władz WSB. W spotkaniu uczestniczył ze strony WSB prorektor ds. nauki oraz pełnomocnik ds. informatyzacji Uczelni, którzy zapoznali uczestników wyjazdu ze stosowanymi rozwiązaniami w zakresie baz danych. Dalszym punktem programu była wizyta w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania (WSliZ) w Rzeszowie. W spotkaniu uczestniczył prorektor ds. kształcenia WSliZ, dyrektor ds. informatyzacji WSliZ oraz dyrektor Instytutu Gospodarki, działający przy WSliZ oraz pełnomocnik rektora ds. wdrażania nowych technologii kształcenia. W trakcie spotkań i prowadzonych rozmów zapoznano się z rozwiązaniami informatycznymi Uczelni oraz planami dalszego rozwoju poziomu jej informatyzacji. Duże wrażenie na uczestnikach wyjazdu zrobił ogólny poziom informatyzacji procesu zarządzania uczelnią, nowatorskie sposoby automatyzacji i informatyzacji obsługi prac dziekanatu, świadczenia usług dla studentów jak również nowobudowany kampus WSliZ w Kielnarowej. W drodze powrotnej wizytę złożono związanej z WSliZ uczelni w Zamościu, tj. Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji oraz Wyższej Szkole Społeczno-Przyrodniczej im. Wincentego Pola w Lublinie. Informacja i doświadczenia zdobyte w trakcie tego wyjazdu studyjnego wpłynęły w znacznym stopniu na kształt przyjętej strategii informatyzacji WSG, jak również na rozwiązania techniczne zastosowane w trakcie budowania własnego systemu zarządzania Uczelnią.

Podobnie wizyty studyjne ze strony Uczelni, w różnych składach osobowych odbywały się do innych znanych uczelni niepublicznych w Polsce, w tym m. in. do Akademii Krakowskiej im. Frycza Modrzewskiego, Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusku, Wyższej Szkoły Społeczno-Gospodarczej w Tyczynie, Wyższej Szkole Menedżerskiej w Legnicy, itd.

Na koniec warto wspomnieć, że Uczelnia podejmowała też wiele grup w ramach wyjazdów studyjnych partnerów z Polski i z zagranicy, w tym m.in. w 2005 r. 8-osobową grupę z WSIIiZ na czele z prorektorem ds. kształcenia, w 2010 r. 4-osobową grupę z Instituto Piaget na czele z ówczesnym rektorem uczelni z Portugalii, a także w 2014 r. WSG gościła w ramach wyjazdów studyjnych kilkusobowe grupy z Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu ze Szczecina oraz z Wyższej Szkoły Biznesu z Dąbrowy Górniczej na czele z ich rektorami.

Dzięki wyjazdom studyjnym oraz wizytom gości w ramach takich wyjazdów udawało się nie tylko omówić sprawy bilateralnej współpracy, ale zaznajomić większe grupy pracowników i studentów Uczelni z rozwiązaniami, jakie zastosowano w partnerskich szkołach wyższych, w wielu obszarach ich funkcjonowania. Niekiedy takie wizyty wyznaczały nowe kierunki rozwoju Uczelni lub stanowiły przełom w jej rozwoju.

Wyjazdy krajoznawcze

Wyjazdy krajoznawcze miały na celu zapoznanie się z krajami, w których znajdują się uczelnie lub inne instytucje jak fundacje czy przedsiębiorstwa, z którymi Uczelnia prowadzi lub zamierza nawiązać współpracę. Poznanie kultury danego kraju bezpośrednio traktowano jako wartość, która ułatwia taką współpracę. Wyjazdy organizowane były w podobny sposób jak wyjazdy studyjne, tj. ustalany był program, harmonogram pobytu i cele wyjazdu. Wyjazdy krajoznawcze zagraniczne organizowano na ogół na przełomie kwietnia i maja. Uczestnicy wyjazdów przygotowywali i przekazywali na trasie informacje o kulturze, sztuce, klimacie, kulinariach, historii itp. odwiedzanych miejsc.

W pamięci uczestników zapisał się szczególnie wyjazd krajoznawczy do Włoch w 2002 r. na trasie Rzym (audiencja na Placu św. Piotra i błogosławieństwo dla Uczelni Jana Pawła II), Asyż, Florencja, Wenecja. W czasie pobytu we Florencji zapoznano się z siedzibą i działalnością Fundacji Romualdo del Bianco, z którym Uczelnia współpracuje od wielu lat.

Zapoznano się także z obiektami hotelarskimi, w których studenci WSG mieli praktyki studenckie. Zwiedzano także San Marino, Rimini i inne kurorty włoskiego wybrzeża Adriatyku.

W tym samym roku zorganizowano wyjazd do Londynu, której towarzyszyła wizyta na targach turystycznych i w siedzibie Polskiej Organizacji Turystycznej. Zwiedzano słynne londyńskie muzea i znaną bibliotekę w British Museum. Wizytowano także kampusy London School of Economics oraz Queen Mary College University of London, gdzie zapoznano się z systemem tutoriatu, którego elementy zastosowano w WSG.

Kolejna wyprawa w 2005 r. to Hiszpania (Malaga, Kordoba, Grenada, Gibraltar, z przeprawą do afrykańskiej Ceuty, Toledo i Madryt). W trakcie zwiedzania miast południowej Hiszpanii zapoznano się z tradycją średniowiecznych uniwersytetów w Maladze, Kordobie i Toledo, które odrywały ważną rolę w recepcji myśli arabskiej i żydowskiej i jej udostępnienia dla świata zachodniego.

W 2006 r. wyjazd krajoznawczy objął znowu Hiszpanię (Avila i Salamanka) oraz Portugalie (Porto, Viseu, Coimbra, Lizbona, Sintra). Wyjazd do Portugalii miał na celu wizytę w Instituto Piaget w Viseu, z którą to uczelnią WSG współpracuje od 2004 r. Zapoznano się z kampusami jedynej niepaństwowej uczelni w Portugalii, która ma charakter sieciowy, a jej kampusy znajdują się w siedmiu miastach Portugalii i w kilku państwach Afryki i Ameryki Południowej.

W 2009 r. zorganizowano wyjazd krajoznawczy do krajów bałtyckich oraz do Finlandii. Zwiedzano m.in. Wilno, Rygę i Tallin; zorganizowano także jednodniowy wyjazd do Helsinek. W trakcie wyjazdu zapoznano się ze środowiskiem kulturowym krajów, z którymi WSG ma liczne umowy o współpracy. Na szczególną uwagę zasługuje pobyt w Helsinkach, gdzie swoją siedzibę ma Politechnika Laurea, strategiczny partner WSG.

Ciekawą formą pozadydaktyczną dla studentów i pracowników były również organizowane przez Biuro Praktyk Zawodowych (BPZ) krajowe wyjazdy krajoznawcze. Spośród nich najpowszechniej studenci wybierali

Szlak Piastowski, Zamków Krzyżackich, Cysterski, poza tym Szwajcarię Kaszubską, Pobrzeże Słowińsko-Kaszubskie. Wyjeżdżający studenci otrzymywali zadania, z których składali sprawozdania w BPZ. Dotyczyły one pilotowania grupy na fragmentach trasy, udzielania informacji krajoznawczych i przewodnickich, które oceniał na trasie zawodowy pilot-przewodnik.

2.5. Fundacja „Gaudeamus”

Fundacja „Gaudeamus” została założona 15 października 2003 r. Z inicjatywą jej powołania wystąpili sympatycy Uczelni, w tym m.in. członkowie Konwentu, pracownicy i studenci WSG. Fundacja została ustanowiona przez 14 fundatorów aktem notarialnym z 15 kwietnia 2003 r. (repertorium A nr 1147/2003). Organami Fundacji są: 1) Rada Fundacji, której przewodniczącym przez cały okres jej działalności był Michał Joachimowski, a obecnie funkcję tę pełni Ryszard Maciołek, 2) Zarząd Fundacji. Pierwszym prezesem Zarządu była Ewa Szarek, następnie Marta Rosenthal-Sikora i obecnie Paweł Hryncewicz. Działania Fundacji, która jest organizacją pożytku publicznego, skupiają się na aktywizowaniu młodych ludzi i poprzez rozwój ich talentu i osobowości zachęcaniu do twórczych działań na rzecz rozwoju nauki i kultury. Wśród głównych celów Fundacji są m. in.: pobudzenie inicjatyw w zakresie propagowania nauki na różnych etapach kształcenia, promowanie wielokulturowości i tolerancji, w szczególności przygotowanie młodzieży do życia w nowoczesnym społeczeństwie demokratycznym, popieranie postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych w środowisku nauki, wspomaganie organizacyjne i promowanie idei wolontariatu, prowadzenie działań na rzecz zwiększania partycypacji młodzieży w wydarzeniach kulturalnych.

Fundacja „Gaudeamus” prowadzi działania z zakresu ekonomii społecznej, dziedzictwa kulturowego oraz edukacji kulturalnej na rzecz studentów, w tym szczególnie studentów niepełnosprawnych oraz słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku. W ramach wspierania integracji osób niepełnosprawnych

i innych grup społecznych realizowany był cykl projektów pt. „Bydgoskie kino bez barier” oraz „Kujawsko-Pomorskie kino bez barier”, które miały na celu wspomaganie rehabilitacji społecznej osób niewidomych i słabowidzących oraz umożliwienie osobom niewidomym pełnego dostępu do kultury poprzez powołanie w województwie kujawsko-pomorskim profesjonalnego ośrodka tworzącego audiodeskrypcję i kino dla osób niewidomych przy Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej WSG. Projekt pn. „Patrząc przez ścianę” realizowany w ramach programu „Młodzież w działaniu” skierowany był do podopiecznych placówek wychowawczych. Miał na celu integrację społeczną młodzieży poprzez kulturę i sztukę hip hop, a także budowanie pozytywnych postaw obywatelskich, integrację z rówieśnikami oraz realizację swoich marzeń. Fundacja „Gaudeamus” podejmuje też działania mające na celu kształtowanie świadomości na temat tzw. „trzeciego wieku”, wychodząc poza schematy czy konserwatywne ujęcie starości i starzenia się człowieka. W ramach zorganizowanej konferencji pn. „Integracja – edukacja – satysfakcja – przeciw stereotypom trzeciego wieku” podjęto również próbę aktywizowania i integrowania środowiska seniorów z regionu bydgosko-toruńskiego.

Przy wykonywaniu projektów z zakresu kultury promuje się Bydgoszcz jako znaczący ośrodek kulturalny. Realizowano także inicjatywy artystyczne narzecznictwa społeczności Bydgoszczy mające na celu wzbogacenie oferty kulturalnej i zachowania różnorodności kulturowej miasta. Podejmowane są również próby odpowiedzi na oczekiwania środowisk lokalnych (gmin, powiatów) województwa kujawsko-pomorskiego, co do roli Bydgoszczy, będącej centrum kulturalnym i akademickim, w zakresie odpowiedzialności za tzw. Region – zainteresowanie nim (tradycją, ale i twórczym potencjałem), nawiązaniem współpracy i realizowaniem wspólnych projektów czy inspirowaniem oraz animowaniem rozwoju lokalnych inicjatyw społeczno-kulturalnych.

Podejmowane są również działania w zakresie aktywizowania naukowego studentów, przygotowania ich do roli badacza przestrzeni kulturalnej w różnych jej aspektach,

próbę praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności w działaniach animacyjnych na rzecz społeczności lokalnych. Ponadto cały czas prowadzona jest działalność charytatywna pn: „Motyle dla Ani.....”, „Motyle dla Maćka”, „Motyle na tandemach” i in. Celem tej akcji jest pozyskiwanie środków na pomoc potrzebującym studentom. Do tej pory udało się

m.in. pozyskać środki na operację i rehabilitację niepełnosprawnej studentki oraz częściowe dofinansowanie zakupu aparatu słuchowego dla studenta. Obecnie z inicjatywy Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych, prowadzona jest zbiórka pieniędzy na zakup rowerów typu Tandem oraz utworzenie bezpłatnej wypożyczalni tych rowerów dla osób niepełnosprawnych.

3. Współpraca z zagranicą

Międzynarodowe kontakty z partnerami z całego świata oraz skuteczna realizacja strategii umiędzynarodowienia stanowiły ważną część rozwoju Wyższej Szkoły Gospodarki i miały znaczący wpływ na podnoszenie jakości jej działań we wszelkich obszarach aktywności już od pierwszych miesięcy funkcjonowania. Powyższe stwierdzenie nie może dziwić, biorąc pod uwagę profil Uczelni, który odzwierciedlał się m.in. w jej ówczesnej nazwie (Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa), a także osobiste zaangażowanie władz i dużej grupy pracowników do podróży. Fascynacje te zaowocowały wzrostem kompetencji interkulturowych oraz większą otwartością na współpracę z partnerami zagranicznymi.

Historię współpracy międzynarodowej Uczelni można podzielić na 2 okresy. Pierwszy, w którym następowało poszukiwanie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych i drugi, w którym je ostatecznie implementowano i skutecznie rozwijano. Ten pierwszy obejmuje lata do 2004 r., drugi zaś od 2005 r., który zresztą wiąże się ze zmianą nazwy Uczelni.

3.1. Organizacja współpracy

Współpracę z zagranicą jaką prowadziła Uczelnia z punktu widzenia jej organizacji należy rozpatrywać odrębnie dla okresu 1999-2004, kiedy to – jako Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa (WPSTiH) – posiadała jeszcze dość ograniczone zasoby kadrowe, wąski zakres kształcenia i badań naukowych ukierunkowanych na gospodarkę turystyczną i technologie informatyczne, oraz dla okresu 2005-2014, kiedy nastąpił intensywny rozwój Uczelni jako Wyższej Szkoły Gospodarki we wszelkich jej aspektach. Sposób zorganizowania współpracy z uczelniami zagranicznymi i instytucjami naukowymi jest pochodną zasobów Uczelni i zakresu oferty edukacyjnej i badawczej, czasu jej działalności i konsekwentnego budowania z nimi relacji partnerskich.

Współpraca z zagranicą w pierwszych latach działalności Uczelni (WPSTiH) była przede wszystkim konsekwencją osobistych kontaktów niektórych pracowników i władz Uczelni oraz działań podejmowanych w sposób

dość spontaniczny. W nawiązywanie kontaktów i rozmowy z partnerami z zagranicy zaangażowani byli pracownicy reprezentujący różne jednostki Uczelni, którzy przy okazji spotkań pełnili także niejednokrotnie rolę tłumaczy, bądź nadzorowali rozpoczętą współpracę. To zaangażowanie przyniosło szybko znaczące efekty. Pierwsze umowy o współpracy podpisano z renomowanymi uczelniami z Ukrainy oraz Francji: Uniwersytetem Ekonomicznym w Odessie oraz założonym w 1229 r., jednym z najstarszych uniwersytetów w Europie – Uniwersytetem w Tuluzie. Wkrótce wspólnie z francuską uczelnią uruchomiono unikatowy program podwójnego dyplomowania w zakresie „turystyki i rozwoju”, który do dziś znajduje się w ofercie WSG, a zajęcia w jego ramach prowadzone są w języku polskim, angielskim i francuskim. Uczestnicy programu, poza dyplomem ukończenia studiów na WSG, otrzymują także francuski dyplom Master – odpowiednik polskiego tytułu magistra.

Kolejne umowy o współpracy WPSTiH podpisała w 2002 r. ze szkołami wyższymi w Niemczech – Fachhochschule Eberswalde oraz Hochschule Heilbronn. Kontakty te były efektem m.in. udziału pracowników naukowo-dydaktycznych w berlińskich targach turystycznych ITB, w których uczestniczyły instytucje edukacyjne z różnych krajów, kształcące w obszarach turystyki i hotelarstwa. Ze względu na początkowy profil Uczelni, właśnie spośród nich wybierano głównych partnerów.

Szybko rozwijająca się sieć uczelni partnerskich wymusiła konieczność bardziej systemowej koordynacji działań. W związku z tym w roku akademickim 2003/2004 władze WPSTiH powołały Zespół ds. Współpracy Zagranicznej, w skład którego wchodził pracownik Uczelni odpowiedzialni za współpracę z poszczególnymi obszarami Europy. Dzięki temu udało się pogłębić współpracę z wymienionymi wyżej uczelniami z Niemiec, a także podjęto planowe działania mające na celu pozyskanie partnera z Finlandii – Laurea University of Applied Sciences, który do dziś jest jednym z najważniejszych zagranicznych partnerów WSG, a także z Perth College – uczelnią ze szkockiego miasta partnerskiego Bydgoszczy, dzięki której m.in. kilkunastu studentów

WPSTiH wyjechało na bezpłatne roczne kursy języka angielskiego do kraju *whisky, dud i kil-tów*. Te kontakty stanowiły podstawę do wzajemnego poznania się i punkt wyjściowy do rozwijania współpracy.

Podsumowując informacje na temat pierwszego okresu współpracy międzynarodowej Uczelni, należy zauważyć, iż mimo nie do końca skoordynowanych działań, WPSTiH odniosła spore sukcesy. Pozyskano pierwszych partnerów, z którymi współpraca rozwija się do dziś i w zakresie współpracy z zagranicą zorganizowano szereg wymian studenckich. Warto wspomnieć w tym miejscu np. o regularnych przyjazdach do Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego w Tleniu grup studentów z Francji, jak i kilkudniową wizytę studentów z Heilbronn, rywalizujących w różnych dyscyplinach sportu ze studentami WPSTiH.

Pod koniec 2004 r. podjęto decyzję o przekształceniu Zespołu ds. Współpracy Międzynarodowej w Centrum Współpracy z Zagranicą (CWZ), którego zadaniem było m.in. nawiązywanie i koordynacja kontaktów z uczelniami i organizacjami zagranicznymi, przygotowywanie umów o wymianie studentów i ich obsługa, organizacja wyjazdów pracowników i studentów WSG, koordynacja programu opieki nad studentami z zagranicy „Study Buddy” oraz pozyskiwanie środków finansowych na realizację międzynarodowych programów edukacyjnych. Jednym z najistotniejszych działań CWZ w początkowej fazie jego funkcjonowania było przygotowanie Uczelni do wejścia do edukacyjnego programu Unii Europejskiej Socrates-Erasmus (przemianowanego w 2007 r. na LLP-Erasmus, a w 2014 r. na Erasmus+), ułatwiającego przede wszystkim wymianę studentów oraz pracowników szkół wyższych z prawie całej Europy. Uprawniającą do udziału w programie Kartę Uczelni Erasmusa WSG uzyskała w 2005 r. W 2011 r., w konsekwencji rozszerzenia kompetencji CWZ zmieniło nazwę na Dział Spraw Międzynarodowych (DSM), przejmując odpowiedzialność za realizację ogólnouczelnianej strategii umiędzynarodowienia, w tym m.in. rekrutację międzynarodową, program „Visiting Professor” czy rozwój oferty edukacyjnej w językach obcych i jej promocję.

Ponadto DSM nadzoruje działalność Zespołu ds. Umieędzynarodowienia, odpowiedzialnego za wdrażanie procedur związanych z umieędzynarodowieniem Uczelni. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich jednostek naukowo-dydaktycznych oraz wybranych jednostek administracyjnych.

Ważny wkład w zakresie współpracy z zagranicą wnosi Centrum Europejskie im. Roberta Schumana (CE) przy Wyższej Szkole Gospodarki. Jest to jednostka organizacyjna, do której zadań należy propagowanie wiedzy z zakresu integracji europejskiej, a co się z tym wiąże, prowadzenie działalności w następujących obszarach: edukacyjnym, informacyjnym i badawczym. Takie podejście zdecydowało o profilu CE, który ujęty został w 3 filarach: Europejskie Studia Specjalistyczne, Europejskie Sieci Informacyjne i Europejska Przestrzeń Badawcza.

Europejskie Studia Specjalistyczne to oferta z obszaru edukacji, w skład której wchodzi Europejskie Studia Podyplomowe oraz europejskie kursy i szkolenia. Proponowane przez Centrum studia, kursy i wykłady dają możliwość zdobycia nie tylko teoretycznych podstaw, ale przede wszystkim poznania praktycznych aspektów związanych z funkcjonowaniem Unii Europejskiej, spraw międzynarodowych oraz zagadnień dotyczących demokracji czy problemów współczesnego świata. Dzięki ofercie studiów specjalistycznych Centrum Europejskie systematycznie buduje swoje relacje międzynarodowe m.in. z Ukrainą, Francją czy Turcją.

Europejska Sieć Informacyjna skupiona jest wokół szeroko rozumianej działalności informacyjno-promocyjnej z obszaru Unii Europejskiej i spraw międzynarodowych, co było możliwe dzięki stałej współpracy CE z Komisją Europejską i Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Jej efektem jest uprawnienie do prowadzenia sieci informacyjnych tych instytucji, na które, oprócz Punktów Informacji Europejskiej Europe Direct – Bydgoszcz i Toruń, Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej – Bydgoszcz i Centrum Dokumentacji Europejskiej, złożyły się również: Regionalny i Lokalny Ośrodek Eurodesk Kujawsko-Pomorskie oraz Lokalny Punkt Enterprise Europe Network w Bydgoszczy.

Działalność Europejskiej Przestrzeni Badawczej wiąże się z organizacją konferencji (np. Konferencja w ramach 30. weekendu Europejskiego Parlamentu Młodzieży (EYP) pt. „Czy w zjednoczonej Europie jesteśmy do siebie podobni czy różni?”), debat (np. „Kryzys w UE, jego konsekwencje i recepta na przyszłość”) i seminariów (np. „Relacje ekonomiczne: Polska, Europa, USA, Chiny”) – poruszających aktualne problemy społeczno-gospodarcze Europy i świata. W ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej istotną rolę odgrywają również realizowane przez CE projekty na tematy związane z obywatelstwem europejskim, edukacją ekologiczną i polityką zagraniczną Unii Europejskiej. Uzupełnieniem w tym zakresie są przeprowadzane przez Centrum badania i analizy, m.in. z Centrami Europejskimi z Francji i Turcji oraz działalnością wydawniczą, opartą na dwóch recenzowanych tytułach naukowych: „Studia i analizy europejskie” i „Unia Europejska – Perspektywy Społeczno-Ekonomiczne”, na łamach których swoje teksty publikują naukowcy i eksperci z różnych części Europy, Azji i Ameryki Południowej.

3.2. Program ERASMUS

Głównym celem programu Erasmus jest zwiększenie mobilności studentów i nauczycieli akademickich, co ostatecznie przyczynia się do podnoszenia poziomu kształcenia i wzmacniania jego europejski wymiar w szkolnictwie wyższym. Dzięki uczestnictwu w programie każdego roku można aplikować do Narodowej Agencji Programu Erasmus o środki finansowe UE na realizację wymiany studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych. Przyznane środki pozwalają na częściowe finansowanie wizyt przygotowawczych do uczelni, z którymi podpisane są umowy lub z którymi dopiero umowy o współpracy zostaną podpisane.

W roku akademickim 2006/2007, czyli w pierwszym roku realizacji przez WSG działań w ramach programu Erasmus, na semestralne studia za granicę wyjechali pierwsi studenci kierunków: „turystyka i rekreacja”, „ekonomia” oraz „architektura i urbanistyka” do Finlandii

(Laurea University of Applied Sciences), Łotwy (Transport and Telecommunication Institute Riga) i Niemiec (Hochschule Neubrandenburg). Mimo to pierwszy rok uczestnictwa w Erasmusie nie był jednak zbyt udany dla Uczelni, gdyż nie udało się zmobilizować jej wykładowców do udziału w wymianie. Zajęcia dla studentów uczelni partnerskich z Niemiec i Łotwy poprowadzili natomiast wykładowcy WSG.

Dzięki intensywnej kampanii reklamowej programu Erasmus w kolejnych latach liczbę wyjeżdżających studentów i wykładowców udawało się systematycznie zwiększać. Wpływ na to miały również efektywne działania CWZ, m.in. podpisanie umów o współpracy z kolejnymi uczelniami z zagranicy, kształcącymi w podobnych obszarach, jak WSG. Obecnie studenci WSG, zakwalifikowani do programu Erasmus, mogą wybierać uczelnię, w której chcą odbyć semestr studiów, spośród prawie 50 partnerów WSG, m.in. z Belgii, Bułgarii, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Holandii, Hiszpanii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Portugalii, Rumunii, Słowenii, Słowacji, Turcji i Węgier. Uczestnictwo w wymianie i okresowe studia w uczelniach zagranicznych są dla studentów okazją do poszerzenia horyzontów, poznania innych metod nauczania i uczenia się, nawiązania kontaktów ze studentami z innych krajów, podniesienia kompetencji językowych, nauki współpracy w międzynarodowym środowisku, co zwiększa ich szanse na międzynarodowym rynku pracy. W sumie w latach 2006-2013 część studiów w uczelniach partnerskich odbyło ponad 120 studentów WSG. W ramach programu Erasmus semestralne studia na WSG odbyło ponad 140 osób z zagranicznych uczelni partnerskich, wśród nich Czesi, Finowie, Litwini, Portugalczycy, Rumuni oraz Turcy. Tak wyrównany stosunek studentów wyjeżdżających do studentów przyjeżdżających, który nie jest typowy dla polskich uczelni⁶, stanowi efekt bardzo szeroko zakro-

jonych działań mających na celu jak najlepszą promocję WSG za granicą oraz wypracowanie skutecznych rozwiązań systemowych dotyczących organizacji pobytu obcokrajowców w Bydgoszczy. Należy do nich m.in. funkcjonowanie w poszczególnych instytutach WSG koordynatorów Erasmusa, systematyczne poszerzanie oferty zajęć prowadzonych w języku angielskim, czy program „Study Buddy”, mający na celu wprowadzenie zagranicznych studentów w polskie realia studiowania i mieszkania, ułatwienie im integracji ze środowiskiem międzynarodowym i wspomoczenie interakcji międzykulturowych.

Przyjazdy studentów z uczelni partnerskich niosą ze sobą również wartość dodaną dla studentów i wykładowców WSG, dzięki czemu studenci mają możliwość częściowego poznania innych kultur, wymuszają konieczność komunikowania się w języku obcym, co przyczynia się do zwiększenia poziomu znajomości języka obcego wśród studentów WSG. Przyjazdy studentów z zagranicy łączą się ponadto z koniecznością realizowania przez Uczelnię zajęć w języku angielskim. Nauczyciele prowadzący zajęcia mogą dzięki temu zdobyć nowe doświadczenia (prowadzenie zajęć w języku obcym, praca ze studentami zróżnicowanymi kulturowo), w przyszłości niezbędne do realizowania zajęć w ramach kierunków studiów oferowanych w całości w języku angielskim.

W ramach wyjazdów w celu prowadzenia zajęć oraz w celach szkoleniowych, u zagranicznych partnerów gościło ponad 100 pracowników WSG. Uczestnictwo w wymianie zarówno pracowników naukowo-dydaktycznych, jak i administracyjnych umożliwia im nawiązanie kontaktów międzynarodowych, wymianę doświadczeń oraz poznanie specyfiki funkcjonowania jednostek naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych w uczelniach partnerskich, z czego pośrednio w przyszłości skorzysta nie tylko sam pracownik, ale i jego macierzysta uczelnia. Podczas wyjazdów do uczelni partnerskich pracownicy mają poza tym okazję do korzystania z zasobów bibliotecznych uczelni partnerskich oraz odbycia konsultacji z przedstawicielami środowiska naukowego. Do Bydgoszczy chętnie w ramach Erasmusa przyjeżdżają także wykładowcy

6 Zgodnie z danymi Narodowej Agencji Programu Erasmus, w latach 1998-2013 liczba polskich studentów, którzy wyjechali na stypendium, wyniosła niemalże 140 tys., natomiast liczba obcokrajowców, którzy przyjechali na stypendium do Polski była prawie o 70% niższa i wyniosła 45 624. Źródło: <http://www.erasmus.org.pl/odnosniki-podstawowe/statystyki>

z zagranicy – w latach 2006-2013 w WSG gościło ich ponad 120. Wykłady lub warsztaty prowadzone przez wykładowców-ekspertów z różnych dziedzin, w zdecydowanej większości w języku angielskim, cieszą się dużą popularnością wśród studentów WSG. Stanowią też doskonałą okazję do wymiany doświadczeń i omówienia form z zakresu dalszej współpracy. WSG współpracuje także z uczelniami spoza Unii Europejskiej, realizując wspólne działania, w tym m.in. wymianę studentów i pracowników. Wśród partnerów WSG są m.in. uczelnie z Rosji, Ukrainy, Kazachstanu, Gruzji, Azerbejdżanu, Maroka, Angoli oraz Meksyku (największa prywatna uczelnia w Ameryce Środkowej i Południowej – Technológico de Monterrey). Poza tradycyjną mobilnością, jednym z przejawów działań zagranicznych jest organizacja kursów języka rosyjskiego w Instytucie Puszkina w Moskwie.

Posiadanie Karty Erasmusa pozwala studentom i wykładowcom WSG uczestniczyć w tzw. Kursach Intensywnych Programu LLP-Erasmus. Jest to kilkudniowy cykl zajęć dydaktycznych przygotowany przez grupę nauczycieli akademickich z różnych krajów (co najmniej trzech) dla międzynarodowej grupy studentów. W maju 2008 r. po raz pierwszy 4 studentów oraz 1 wykładowca WSG uczestniczyli w kursie pt. Promoting Intercultural Management Competences for Working Life in the Baltic Sea Region (PIM). W PIM 2008 wzięło udział 40 studentów i 10 nauczycieli akademickich z Niemiec, Finlandii, Litwy, Łotwy, Danii, Estonii oraz Polski. Uczestnicy mieli możliwość zdobycia wiedzy m.in. z zakresu: komunikacji interpersonalnej, pracy w grupie zróżnicowanej kulturowo i etnicznie, technik prezentacji, teorii kultury, rozwiązywania konfliktów oraz technik negocjacji. Każdy student uczestniczący w projekcie otrzymał 5 punktów ECTS, które odnotowywane są w dokumentacji przebiegu studiów i na dyplomie. Kurs ten miał charakter cykliczny i odbywał się w latach 2008-2010 co roku w innym kraju: w 2009 r. w Wilnie, natomiast w 2010 r. w WSG w Bydgoszczy.

Działania w ramach współpracy z uczelniami z zagranicy zaowocowały zaproszeniami do uczestnictwa w innych kursach intensywnych: *Ecopreneurship Approach in the*

Context of European Environment, dotyczący ekologicznych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej, organizowany przez Vilniaus Kolegija/University of Applied Sciences z Litwy, w którym uczestniczą poza tym uczelnie z Hiszpanii, Belgii i Finlandii, *Intercultural Approaches to Service Innovation and Design Methods*, poświęcony tematyce projektowania innowacyjnych usług (koordynator: Laurea University of Applied Sciences, partnerzy z Estonii i Niemiec) oraz *Data Science for Business and Government*, związany z przetwarzaniem, modyfikowaniem i łączeniem danych (koordynator BA School of Business and Finance z Rygi, partnerzy z Litwy, Belgii, Portugalii i Grecji).

Doświadczenia zdobyte podczas uczestnictwa w kursach intensywnych koordynowanych przez uczelnie partnerskie oraz doskonałe rozwinięta sieć współpracy z zagranicą sprawiły, że WSG, po uzyskaniu dofinansowania z UE, została koordynatorem dwóch kursów. Celem jednego z nich pt. „International Approaches to Entrepreneurship” (INTERATE) jest wyposażenie uczestników w umiejętności niezbędne dla skutecznej przedsiębiorczości. Program kursu przewiduje dostarczenie zarówno praktycznej, jak i teoretycznej wiedzy z zakresu takich obszarów, jak: management, zarządzanie projektami, techniki prezentacji, efektywna praca zespołowa ze szczególnym uwzględnieniem roli różnic kulturowych etc. Przedmioty wchodzące w skład kursu nauczane są przez wykładowców ze wszystkich uczelni partnerskich w innowacyjny sposób, m.in. w ramach zajęć projektowych realizowanych w grupach międzynarodowych, wykładów i zajęć opartych na kreatywnym rozwiązywaniu problemów. W końcowej fazie projektu studenci wykorzystują wiedzę nabytą w trakcie zajęć podczas gry symulacyjnej, przeprowadzonej na specjalnej platformie internetowej. Studenci w ramach gry muszą zaproponować rozwiązanie zadania dotyczącego funkcjonowania firmy, które jest sformułowane przez istniejące przedsiębiorstwo, będące partnerem projektu. Istota gry bazuje na idei międzynarodowej „Gry w Przedsiębiorstwo” („WSG Bydgoszcz Entrepreneur Cup”) realizowanej od 2008 r. przez WSG. Jest ona przykładem gry ekonomicznej, zawierają-

cej elementy pracy grupowej, pracy pod presją czasu, a także do publicznej prezentacji swoich rozwiązań przed międzynarodową publicznością. Partnerami kursu są: International School of Law and Business (Litwa), Karoly Robert College (Węgry), Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen (Belgia), Laurea University of Applied Sciences (Finlandia), Universidad de Navarra (Hiszpania), University of West Hungary (Węgry) oraz Vilniaus Kolegija / University of Applied Sciences (Litwa).

Drugi Kurs Intensywny, koordynowany przez WSG, związany jest z kształceniem w ramach kierunku „informatyka”. W kursie *Programming Mobile Applications for Android System* biorą udział studenci i wykładowcy z 6 uczelni: oprócz WSG, z Estonii (IT College), Finlandii (Laurea University of Applied Sciences), Litwy (Vilniaus Kolegija / University of Applied Sciences), Łotwy (Transport and Telecommunication Institute), Portugalii (Universidade Portucalense). Celem kursu jest wyposażenie uczestników w wiedzę dotyczącą specyfikacji platformy Android i podstawowych zasad efektywnego projektowania aplikacji na nią przeznaczonych, z ukierunkowaniem na wykorzystanie ich w różnego rodzaju przedsiębiorstwach. Dzięki uczestnictwu w kursie intensywnym, studenci nabędą umiejętności przydatne nie tylko do sprawnego programowania, ale dowiedzą się również, jak projektować aplikacje, które mogą być użyteczne w środowisku biznesowym.

Projekty tego typu są doskonałą okazją do wypracowania innowacyjnych programów nauczania, które mogą być wykorzystywane przez wszystkie uczelnie tworzące konsorcja projektowe, wzmacniają relacje między pracownikami i studentami z instytucji partnerskich, a także stanowią bardzo ciekawą ofertę dla osób studiujących w WSG, które chcą uczestniczyć w międzynarodowej wymianie, ale z różnych powodów nie mogą pozwolić sobie na dłuższy, semestralny wyjazd za granicę.

3.3. Projekty międzynarodowe

Poza projektami *stricte* edukacyjnymi, finansowanymi z programu ERASMUS, Uczelnia realizuje z sukcesem wiele między-

narodowych projektów naukowo-badawczych oraz badawczo-rozwojowych we współpracy z partnerami z zagranicy. Łącznie w ostatnich 5 latach zrealizowano około 20 typów projektów. Do najważniejszych z nich należą:

- a) „Manager Coordinating Brownfield Re-development Activities” (COBRAMAN). Projekt realizowany był przez 9 partnerów z 5 krajów Europy Środkowej (Polska, Czechy, Niemcy, Słowenia, Włochy) i miał na celu dokonanie monitoringu najlepiej wykonanych działań rewitalizacyjnych na terenie Europy centralnej na zasadzie obserwacji dobrych praktyk (benchmarking). W ramach projektu opracowano program kształcenia i wdrożono program szkoleń przygotowujących do wykonywania nowego zawodu – menadżera rewitalizacji. WSG w ramach projektu uruchomiła nowy kierunek studiów podyplomowych: „zarządzanie procesami rewitalizacji”. Zadaniem WSG jest także uczestnictwo w przygotowaniu platformy e-learningowej. Wartość dofinansowania projektu z programu *Central Europe* wyniosła 465 830 EUR.
- b) „ET-struct – Economic Educational Territorial Structure”. Głównym celem projektu było niwelowanie symptomów spadku zatrudnienia, wynikających z niedostosowania wiedzy do zapotrzebowania rynku, a także będących skutkiem luk systemu edukacji w powiązaniu z praktyką gospodarczą. Projekt realizowany jest w szerokim partnerstwie międzynarodowym przy udziale 18 partnerów wywodzących się z Austrii (Vienna Board of Education – Lider Projektu), Niemiec, Republiki Czeskiej, Polski, Słowenii, Włoch i Ukrainy. Budżet projektu, finansowanego z programu *Central Europe*, wyniósł 2 712 000 EUR.
- c) c) „Education and Awareness-raising – the Key to Understand EU Enlargement Process”. Podstawowym celem projektu było przedstawienie obywatelom państw członkowskich oraz kandydujących do UE możliwości i szans, jakie stwarza przy-

stąpienie do Wspólnoty Europejskiej. W ramach projektu zrealizowano warsztaty oraz badania fokusowe wśród pracowników naukowych oraz studentów uniwersytetów partnerskich z Turcji (dotyczące procesu rozszerzenia UE), poza tym zorganizowano 10 konferencji w Estonii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Litwie, Łotwie, Niemczech, Polsce, Portugalii, Węgrzech. Projekt współfinansowany był ze środków Komisji Europejskiej w ramach Programu Prince 2010 – EU 27, a jego budżet wyniósł 199 499 EUR.

- d) „inLAB – Innowacyjne laboratorium współpracy nauki i biznesu”. W ramach projektu tworzony jest uniwersalny, adaptowalny model funkcjonowania laboratorium inLAB zawierający opis metody jego powoływania i prowadzenia, składający się z procedur i instrukcji dotyczących: zarządzania inLAB'em, umiejscowienia go w strukturze uczelni, tworzenia biznesplanu oraz ram prawnych i zasad ochrony własności intelektualnej, wymaganych kompetencji pracowników inLAB, zasad promocji i działań PR, jak również finansowania zarówno samego laboratorium, jak i realizowanych w jego ramach prac badawczo-rozwojowych. Liderem projektu jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, a partnerami Laurea University of Applied Sciences (Finlandia) oraz Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Budżet projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wynosi 382 tys. EUR.

3.4. Umiejdzynarodowienie kształcenia

Proces umiejdzynarodowienia kształcenia jest stymulowany w istotny sposób przez udział Uczelni w programie ERASMUS, czego efektem jest wymiana studentów i nauczycieli akademickich oraz liczne kursy intensywne. Wykracza ona jednakże poza krąg ww. progra-

mu i obejmuje takie obszary jak zdobywanie dwóch dyplomów, tworzenie oferty zajęć dydaktycznych w językach obcych, pozyskiwanie kadry oraz studentów z zagranicy.

Wynikiem udanej współpracy z uczelniami zagranicznymi są liczne programy podwójnego dyplomowania. Obecnie WSG realizuje 5 tego typu programów, których absolwenci otrzymują 2 dyplomy ukończenia studiów:

- „International Tourism Management” (studia magisterskie, partner – Hochschule Heilbronn / Niemcy);
- „Tourism and Development” (studia magisterskie, partner – Université Toulouse II-Le Mirail / Francja);
- „Tourism and Recreation” (studia magisterskie, partner – The Modern University for Humanities / Rosja);
- „Physical Education” (studia licencjackie, partner – Kherson State University / Ukraina);
- „International Marketing and Branding” (studia licencjackie – SMK University of Applied Social Sciences / Litwa).

W ostatnich latach na całym świecie obserwuje się znaczący wzrost liczby studentów, którzy decydują się na studia w zagranicznych uczelniach. W epoce globalizacji umiejdzynarodowienie, w tym przede wszystkim oferowanie studiów w języku obcym, jest kluczowym atutem szkoły wyższej w pozyskiwaniu studentów i zwiększa jej konkurencyjność na rynku edukacyjnym. Uczelnia, wykorzystując wieloletnie doświadczenia we współpracy z zagranicą, posiada obecnie w swej ofercie 2 kierunki studiów II stopnia realizowanych w języku angielskim: „ekonomia” oraz „mechatronika”. Uruchomienie tych studiów planowane jest na rok akademicki 2014/2015. Ponadto, w ofercie studiów anglojęzycznych znajdują się elitarne studia Master of Business Administration (MBA), które będą realizowane z jedną

z najstarszych i najlepszych uczelni w Holandii, kształcących w dziedzinie zarządzania – Maastricht School of Management.

Dla studentów z uczelni zagranicznych, odbywających okresowe studia w WSG w ramach programów wymiany, a także dla studentów w każdym roku akademickim, realizowanych jest około 30 różnych przedmiotów w języku angielskim. Zajęcia te prowadzone są przez polskich wykładowców, profesorów wizytujących z zagranicy oraz pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy przebywają w WSG w ramach różnych programów wymiany.

Dobre kontakty z uczelniami partnerskimi zaowocowały zatrudnieniem w WSG kadry naukowo-dydaktycznej na stanowiskach profesorów wizytujących. Od początku swojego funkcjonowania Uczelnia zatrudniała wykładowców m.in. z Niemiec, Rosji, Ukrainy czy Portugalii. Wzrastająca liczba wykładowców-obcokrajowców sprawiła, że w celu usystematyzowania tej współpracy w 2011 r. wprowadzono w WSG program "Visiting Professor". Jego głównym celem jest wsparcie rozwoju potencjału dydaktycznego Uczelni oraz uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej skierowanej do studentów WSG poprzez urozmaicenie programu i form prowadzonych zajęć (m.in. prowadzenie zajęć dydaktycznych przez wykładowców z zagranicy, uznanych ekspertów w swoich dziedzinach). Ze względu na fakt, że wszystkie zajęcia prowadzone są w języku angielskim, studenci zyskują możliwość zwiększenia swoich kompetencji językowych poprzez poszerzenie słownictwa specjalistycznego. W roku akademickim 2013/2014 w ramach programu Visiting Professors z WSG współpracowało 16 wykładowców – specjalistów reprezentujących różne dziedziny nauki, pochodzących m.in. z Finlandii, Litwy, Niemiec, Czech, Węgier, Rosji, Ukrainy, Włoch oraz Wielkiej Brytanii.

Skuteczna implementacja strategii umiędzynarodowienia, w tym bardzo dobra współpraca z międzynarodowymi agencjami rekrutacyjnymi oraz uczelniami partnerskimi, które oferują jedynie studia I stopnia, znajdują odzwierciedlenie również w coraz większej liczbie studentów z zagranicy, decydujących się

na realizację pełnego cyklu studiów w WSG. W roku akademickim 2013/2014 studiuje w Uczelni ponad 300 obcokrajowców, m.in. z Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Kazachstanu, Mołdawii, Rosji oraz Turcji. Znaczna liczba studentów z Europy wschodniej jest wynikiem szerokiej współpracy prowadzonej z uczelniami z tego regiony świata, która wymaga osobnego potraktowania.

3.5. Uczelnie Europy Wschodniej i Kazachstanu

Partnerstwo z uczelniami z Europy Wschodniej ma długą historię. Pierwszą uczelnią z zagranicy, z jaką Uczelnia, wówczas WPSTiH, podpisała umowę o współpracy był – o czym już wyżej wspomniano – Uniwersytet Ekonomiczny z Odessy (2000 r.). Od tego czasu zakres współpracy i jego znaczenie dla Uczelni uległo znacznej zmianie. Miał na to wpływ także kontekst społeczny i polityczny, a także pozycja międzynarodowa krajów byłego bloku sowieckiego. Trzeba zwrócić uwagę także na fakt, że pierwsze kroki, jakie podejmowano w tej współpracy nie zawsze były owocne. Z czasem jednak kraje te usamodzielniały się i podążały w rozwoju gospodarczym, w efekcie czego standardy współpracy były coraz bardziej przestrzegane, a ustalenia łatwiejsze do wyegzekwowania.

Wyższa Szkoła Gospodarki współpracuje obecnie z następującymi uczelniami lub instytucjami edukacyjnymi ze Wschodu (w nawiasie podano kolejno liczbę uczelni i instytucji oraz ich nazwy): Azerbejdżan (1) (Bakiński Uniwersytet Biznesu), Gruzja (3) (Suchumski Uniwersytet Państwowy w Tbilisi, Gruziński Uniwersytet Techniczny w Tbilisi, Gruziński Instytut Spraw Społecznych w Tbilisi), Kazachstan (6) (Zachodnio-Kazachstański Państwowy Uniwersytet im. M. Utemisowa w Uralsku, Kazachstańska Akademia Pracy i Stosunków Społecznych w Ałmaty, Kazachstańska Akademia Sportu i Turystyki w Ałmaty, Ałmatiński Uniwersytet Ustawicznego Kształcenia w Ałmaty, Akademia Ekonomii i Statystyki w Ałmaty, Akademia Ekonomii i Prawa w Ałmaty), Ro-

sji (8) Nowoczesna Akademia Humanistyczna w Moskwie, Międzynarodowy Innowacyjny Uniwersytet w Soczi, Moskiewski Państwowy Uniwersytet Inżynierii Środowiska, Rosyjski Uniwersytet Chemiczno-Technologiczny im. D. I. Mendelejewa w Moskwie, Nadwożańska Państwowa Akademia Społeczno-Humanistyczna w Samarze, Kaliningradzka Filia Sankt-Petersburskiego Państwowego Uniwersytetu Rolnego» w Polessku w Obwodzie Kaliningradzkim, Bałtycki Federalny Uniwersytet im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie, Państwowy Instytut Języka Rosyjskiego im. A.S. Puszkina w Moskwie) oraz Ukrainy (7) (Lwowski Instytut Menedżmentu, Uniwersytet Narodowy «Ostrowska Akademia» w Ostrogu, Krzemeńczucki Uniwersytet Ekonomii, Technologii Informatycznych i Zarządzania, Narodowy Uniwersytet Wychowania Fizycznego i Sportu Ukrainy w Kijowie, Lwowski Państwowy Uniwersytet Wychowania Fizycznego, Chersoński Uniwersytet Państwowy, Czarnomorski Uniwersytet Państwowy im. Piotra Mogiły w Nikołajewie). Wśród wymienionych 25 uczelni z Europy Wschodniej występują uczelnie publiczne i prywatne, choć dominują znacząco te pierwsze. Najbardziej zauważalna jest współpraca z ośrodkami z trzech państw, tj. Rosji, Ukrainy i Kazachstanu. Początkowo wiodącym czynnikiem w wyborze partnera były przede wszystkim względy natury geograficznej i komunikacyjnej; obecnie decyduje raczej sprawność działania, rzetelność i lojalność partnera. W przeważającej mierze współpraca z WSG podejmowana jest jednak na zaproszenie instytucji zagranicznej, która poszukuje silnego i wiarygodnego partnera do kooperacji.

Z ww. uczelniami z obszaru wschodniego przez WSG zostały podpisane umowy pozwalające na prowadzenie wspólnych działań w następującym zakresie:

- programy podwójnego dyplomowania,
- organizacja kursów w ciągu roku akademickiego,
- organizacja letnich i zimowych szkół językowych,

- organizacja przedsięwzięć kulturalnych i sportowych studentów i pracowników uczelni,
- wymiana studentów i wykładowców,
- realizacja wspólnych projektów naukowo-badawczych,
- organizacja wspólnych konferencji naukowych,
- wzajemna publikacja rezultatów badań na łamach wydawnictw uczelnianych,
- udział we wspólnych projektach studenckich,
- organizacja przedsięwzięć, reklamujących polską i inne kultury narodowe,
- organizacja turniejów i zawodów sportowych,
- organizacja praktyk studenckich,
- udział w międzynarodowych projektach,
- współpraca w zakresie kształcenia ustawicznego, głównie «Uniwersytetu Trzeciego Wieku».

To szerokie spektrum prowadzonych i planowanych przedsięwzięć ma szansę na dalszy rozwój, ale do zrobienia pozostało jeszcze bardzo wiele. Na pewno ze względów na położenie i aspiracje ma szansę powodzenia współpraca z Białorusią i Mołdawią, pomimo, tego że ten pierwszy kraj stwarza problemy migracyjne, aczkolwiek liczba studentów w Polsce z Białorusi jest drugą co do wielkości, po Ukraińcach, a pierwszą względem populacji tego kraju. Coraz częściej polskie uczelnie sięgają po partnerstwo także z uczelniami z krajów Centralnej Azji, które wchodziły kiedyś w skład ZSRR, takich jak Kirgistan, Uzbekistan, Turkmenistan itd.. Kraje te pomimo odmienności kulturowych, w zakresie edukacji przyjmują orientację proeuropejską i chętnie podejmują współpracę z polskimi szkołami wyższymi.

Podsumowując powyższe rozważania należy stwierdzić, że w trakcie 15 lat współpracy z zagranicą Uczelnia odniosła wiele sukcesów; wśród nich należy wymienić przede wszystkim:

- szeroko rozwiniętą sieć partnerstwa z uczelniami z całego świata,
- wdrożenie programu Erasmus – jako podstawowego programu współpracy międzynarodowej – i wszystkich związanych z tym procedur,
- sprawnie funkcjonujące jednostki i zespoły zajmujące się umiędzynarodowieniem Uczelni,
- zdobycie dużego doświadczenia w realizacji projektów międzynarodowych,
- utworzenie kanałów do stałego transferu wiedzy pomiędzy WSG a partnerami zagranicznymi,
- pozyskanie doświadczenia w prowadzeniu zajęć w języku obcym,
- prowadzenie rekrutacji studentów z zagranicy,
- uzyskanie kompetencji międzynarodowych, interkulturowych i językowych przez pracowników Uczelni.

Analizując obecną sytuację WSG na tle innych szkół wyższych w regionie i w Polsce, można stwierdzić, że Uczelnia posiada dobrze przygotowaną bazę do kontynuacji umiędzynarodowienia działań w różnych obszarach funkcjonowania. Biorąc pod uwagę wciąż względnie młody wiek Uczelni, wydaje się, że w zakresie współpracy międzynarodowej osiągnięto bardzo znaczące rezultaty. Należy nadal konsekwentnie realizować przyjętą strategię umiędzynarodowienia i wzmacniać wizerunek Uczelni jako międzynarodowej i rozpoznawalnej instytucji na światowej mapie szkolnictwa wyższego poprzez m.in. jeszcze skuteczniejszą rekrutację międzynarodową, uruchomienie większej liczby kursów w językach obcych, doskonalenie procesu edukacyjnego i jakości kształcenia, w tym szczególnie programów kształcenia, oferowanych we współpracy z partnerami zagranicznymi.

4.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

4.1. Środowisko akademickie i naukowe

Wstęp

Kapitał relacyjny w teorii zarządzania jest obecnie traktowany jako jeden z ważnych składników kapitału intelektualnego przedsiębiorstwa. Dotyczy to właściwie każdej innej organizacji, nie tylko typu gospodarczego. Relacje, jakie tworzy ona z klientami, dostawcami i podwykonawcami, rozpoznanie ich potrzeb i możliwości, jest jednym z istotnych elementów zapewniających przewagę konkurencyjną. Równocześnie w teorii zarządzania zarysowało się inne podejście do organizacji konkurencyjnych. Zamiast wrogości mówi się o nowej formie współpracy, tzw. kooperacji, która nakazuje podejmować współpracę z organizacją, nie znosząc przy tym zależności o charakterze konkurencyjnym. Jednym słowem konkurent może być partnerem.

Powyższe idee i zasady, tj. powiększanie kapitału relacyjnego i ich modelowanie na wzór więzi kooperacyjnych przyświecają Uczelni niemalże od samego początku jej powstania.

Chociaż pierwsze relacje, jakie budowano ze środowiskiem akademickim wykraczały poza obszar krajowy, tym niemniej podejmowano już w początkowych latach działalności Uczelni kroki, które miały na celu zacieśnienie więzi z uczelniami w Polsce, a także z uczelniami funkcjonującymi w regionie kujawsko-pomorskim i to pomimo ich potencjalnej konkurencji o studentów, kadre i inne zasoby. Ważnym jest także i to, że Uczelnia zawsze poszukiwała relacji partnerskich, nie wchodząc w jakiegokolwiek relacje typu klienckiego.

Współpracę ze środowiskiem akademickim i naukowym, jaką podejmowała Uczelnia można rozpatrywać w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Ten szerszy obszar – międzynarodowy znalazł swoje miejsce w rozdziale dotyczącym współpracy z zagranicą. W niniejszym opracowaniu omówiona zostanie jedynie współpraca w wymiarze krajowym. Można ją ująć w następujących punktach: 1) współpraca z uczelniami o charakterze bilateralnym i wspólnotowym, 2) współpraca z instytucjami naukowymi, pozostającymi poza środowiskiem akademickim oraz 3) współpraca z różnymi instytucjami działającymi na rzecz szkolnictwa i nauki polskiej.

Współpraca bilateralna z uczelniami

Powstanie Uczelni jako niepublicznej szkoły wyższej niemalże na progu nowego tysiąclecia, choć poprzedzone długimi przygotowaniem i wieloletnimi doświadczeniami edukacyjnymi Założyciela, stanowiło pewne novum w środowisku akademickim Bydgoszczy, chociaż działała już w tym mieście, założona rok wcześniej, jedna uczelnia niepubliczna. W większych ośrodkach akademickich Polski takich uczelni było znacznie więcej. W innych miastach województwa kujawsko-pomorskiego działały także uczelnie niepubliczne. Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa uzupełniła system wyższego szkolnictwa niepublicznego, który ukonstytuował się na początku lat 90-tych XX w. Pierwsze kontakty, jakie Uczelnia podejmowała miały raczej charakter sporadyczny. Bum edukacyjny, jaki miał miejsce w drugiej połowie lat 90-tych poprzedniego wieku, nie tylko nie stanowił bariery podejmowania współpracy, ale przeciwnie dawał szansę na szukanie aliansów i zawieranie umów. Paradoksalnie uczelnie niepubliczne nie szukały w tych sprzyjających okolicznościach partnerstwa, a partnerstwo z uczelniami publicznymi było postrzegane przez te ostatnie raczej jako balast, generujący niepotrzebne koszty niż jakikolwiek zysk. Sytuacja ta zmieniła się dość radykalnie w połowie pierwszej dekady obecnego wieku, kiedy uczelnie niepubliczne znacznie lepiej radziły sobie z wyczerpującym się nawisem edukacyjnym i rozpoczynającym się niżem demograficznym. Nie bez znaczenia były także spektakularne osiągnięcia uczelni niepublicznych, które w rozpoczynającej się rywalizacji między sektorami, wychodziły z dotychczasowego cienia, stając się pełnowartościowymi elementami całego systemu szkolnictwa wyższego w Polsce, wypracowując przy okazji nowe standardy w dotychczasowych raczej schematycznych, konwencjonalnych i mało efektywnych ekonomicznie działaniach gospodarczych.

Współpraca, jaką podejmowała Uczelnia w pierwszych 5 latach działania była bardziej realna a w mniejszym stopniu formalna. Najczęściej podejmowana była bez uprzed-

niego podpisywania listów intencyjnych czy umów. Miała bardziej charakter wymiany doświadczeń i przejmowania dobrych praktyk, niekiedy stanowiła ona swoisty transfer *know how*. Podejmowana była z pobudek personalnych i oparta była na wzajemnym zaufaniu inicjatorów współpracy. W początkowym okresie takie inicjatywy były bardzo ważne dla Uczelni. Niekiedy ten rodzaj nieformalnej współpracy przerodził się w partnerstwo, oparte na podstawach formalno-prawnych.

Pierwszą umowę w zakresie współpracy podpisała Uczelnia w dniu 6 grudnia 2002 r. z Akademią Morską w Gdyni (AM), która miała obowiązywać na czas nieokreślony. Umowa ta obejmowała obszar turystyki i hotelarstwa, co było zgodne z ówczesnym profilem Uczelni, która funkcjonowała pod nazwą Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa (WPSTiH) i która pozycjonowała się jako specjalistyczna uczelnia zawodowa. Choć sygnatariuszem umowy był ze strony AM rektor prof. dr hab. inż. Józef Lisowski, a ze strony Uczelni kanclerz doc. Krzysztof Sikora, to właściwym partnerem WPSTiH był Wydział Administracyjny AM. Chociaż umowa przewidywała wspólne działania w wielu obszarach związanych z branżą turystyczną i hotelarską, to jej najbardziej konkretnym przejawem było umożliwienie absolwentom Uczelni, którzy ukończyli specjalność zawodową „zarządzanie turystyką”, kontynuowanie studiów na studiach uzupełniających magisterskich i uzyskiwanie tytułu zawodowego mgra inż. w zakresie towaroznawstwa. Po uzyskaniu przez WPSTiH uprawnienia do prowadzenia studiów II stopnia na kierunku „turystyka i rekreacja” znaczenie współpracy opartej na tej umowie nieco zmalało, chociaż obszary wspólnych działań pozostały nadal aktualne. Umowa ta wygasła z chwilą podpisania nowego, obowiązującego do dzisiaj porozumienia z dnia 16 lipca 2010 r., które sygnowali po stronie Wyższej Szkoły Gospodarki i Akademii Morskiej rektorzy. Umowa ta różni się nieznacznie w stosunku do poprzedniej, ponieważ pozostawia niezmienną obszar współdziałania. Wykracza jednak poza Wydział Administracyjny AM, a jedynie dostosowuje brzmienie poprzedniej do nowego na-

zewnictwa, wprowadzonego przez dokonujące się zmiany ustaw właściwych dla szkolnictwa wyższego.

Jedną z pierwszych uczelni niepublicznych, z którą podjęto współpracę opartą na podpisanej w 2004 r. umowie na realizację konkretnego przedsięwzięcia, tj. projektu w zakresie kształcenia zdalnego była Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej w Warszawie. Wspólnie zrealizowano projekt uzupełnienia lektoratów z języka angielskiego i niemieckiego modułami do samodzielnej nauki, które nazwano b-językami. Przygotowano wspólnie 7 kursów wspomagających naukę języka obcego oraz automatycznie sprawdzane tzw. testy poziomujące z czterech języków dla studentów pierwszego roku. Dzięki podjętej współpracy podniesiono poziom nauczania języków obcych oraz przygotowano grunt pod ofertę językowych kursów otwartych⁷.

Na dzień 1 czerwca 2004 r. datowane jest porozumienie o współpracy podpisane z Wyższą Szkołą Społeczno-Przyrodniczą (WSS-P) im. Wincentego Pola w Lublinie, która przewidywała współpracę w trzech sferach: dydaktycznej, naukowo-badawczej i organizacyjnej. Przewidywała ona w szczególności współdziałanie Biur Karier obydwu uczelni, współpracę uczelnianych klubów AZS, kół naukowych i innych organizacji studenckich, organizację konferencji, wymianę biblioteczną, itp. Dnia 1 czerwca 2004 r. podpisano aneks do porozumienia o współpracy, który przewidywał organizację uzupełniających studiów magisterskich w siedzibie WSG dla absolwentów studiów licencjackich na kierunku „turystyka i rekreacja” lubelskiej uczelni. Z oferty dedykowanej tej grupie w ciągu kilku lat skorzystało kilkadziesiąt osób. Współpraca prowadzona z WSS-P dotyczyła także udostępnienia przez WSG partnerowi własnego informatycznego systemu zarządzania uczelnią, a po 2008 r.

współdziałania w zakresie rekrutacji prowadzonej zagranicą, głównie na Ukrainie. Z lubelskim partnerem WSG wymieniała także doświadczenia w zakresie prowadzenia wielu kierunków kształcenia, zwłaszcza takich jak „turystyka i rekreacja”, „fizjoterapia” i „filologia”. Współpraca z WSS-P zawsze była nacechowana rzeczowością, otwartością i życzliwością. WSS-P należy do grona najbardziej „sprawdzonych” i zaufanych partnerów WSG.

Jedną z pierwszych Uczelni niepublicznych regionu kujawsko-pomorskiego, z którą podjęto dość szczególną formę współpracy była Wyższa Szkoła Zarządzania i Finansów w Bydgoszczy (WSZiF), która powstała równoległe z WPSTiH w 1999 r. Sygnatariuszem porozumienia podpisanego 16 czerwca 2006 r. ze strony WSG był ówczesny kanclerz, a ze strony WSZiF rektor. Umowa sygnowana była także przez przedstawiciela Założyciela WSZiF, tj. prezesa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (PTE), Oddział w Bydgoszczy. Porozumienie zakładało współpracę z władzami likwidowanej WSZiF, zwłaszcza pomocy studentom tej uczelni w kontynuacji kształcenia w pokrewnych specjalnościach, przy minimalnej zmianie warunków finansowych oraz w zakresie przejmowania kadry i zasobów informacyjnych, głównie w postaci zbiorów bibliotecznych z obszaru nauk o zarządzaniu i socjologii. Porozumienie zakładało też kontynuację współpracy z Założycielem (PTE), która *de facto* powadzona jest z powodzeniem do dzisiaj. Trzeba podkreślić, że Uczelnia uczestnicząc w likwidacji innej uczelni niepublicznej miasta Bydgoszczy kierowała się nie tylko własnym interesem, ale w pewnym sensie była to obrona dobrego wizerunku szkolnictwa niepublicznego, które w połowie poprzedniej dekady dotknął nasilający się spadek kandydatów na studia, a wraz z tym zaczął się proces likwidacji niektórych uczelni. Niezrozumienie mechanizmów rynkowych w zakresie edukacji i nieprzygotowanie do właściwej oceny takich zjawisk przez potencjalnych kandydatów na studia i ich rodzin, przekładał się na spadek reputacji dla systemu szkolnictwa niepublicznego. Działania WSG były dobrym gestem w stosunku do interesariuszy wewnętrznych jak i zewnętrznych likwidowanej Uczelni.

7 Por. Joanna Buczyńska-Nazderko, Jerzy M. Mischke, Jacek Rudniewski, Anna K. Stanisławska-Mischke, Agnieszka Wedeł-Domaradzka, E-learning w niepublicznej szkole wyższej: ludzie, konkurencja, koszty. Przykład Wyższej Szkoły Gospodarki. W: E-edukacja dla rozwoju społeczeństwa, red. M. Dąbrowski i M. Zajac, s.166-174, Warszawa 2008, http://www.e-edukacja.net/czwarta/_referaty/sesja_IIIa/18_e-edukacja.pdf [dostęp:14 sierpnia 2014 r.]

W dniu 2 kwietnia 2007 r. zawarte zostało w sposób uroczysty, w trakcie odbywania się Forum Gospodarczego w Ciechocinku, porozumienie o współpracy z Wyższą Szkołą Humanistyczno-Ekonomiczną we Włocławku. Porozumienie to miało charakter ogólny i szerokoprofilowy, gdyż obejmowało kształcenie, naukę, działalność dla środowiska społecznego regionu, promocję, technologie informacyjne i kulturę studencką wraz ze sportem. Zostało zawarte na czas nieokreślony, przewidywało bardziej szczegółowe umowy w przypadku podejmowania wspólnych inicjatyw, które miały stanowić załączniki do ogólnego porozumienia. Uzgodniono także sprawę osób odpowiedzialnych za poszukiwanie działań, które mogły być wspólnie prowadzone wraz ze zobowiązaniem do ustalenia harmonogramu działań. W ramach tego porozumienia podpisano dnia 23 listopada 2011 r. umowę o ścisłej współpracy dotyczącej wspierania przedsiębiorczości wśród studentów pomiędzy Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy – reprezentowaną przez dyrektora Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości mgr inż. Radosława Ratajczaka, a Wyższą Szkołą Humanistyczno-Ekonomiczną reprezentowaną przez Rektora prof. WSHE dr hab. Stanisława Kunikowskiego. Obydwie uczelnie prowadziły systematycznie konsultacje i powołały zespoły robocze w sprawie wypełnienia zapisów umowy. Projektowane było prowadzenie wspólnie studiów drugiego stopnia, studiów podyplomowych, promowanie oferty partnerskiej uczelni, organizacji cyklicznych konferencji i realizacji badań naukowych przez zespoły złożone z obydwu uczelni. Z perspektywy 7 lat obowiązywania umowy trzeba stwierdzić, że tylko niewielką część podejmowanych wspólnie inicjatyw udało się konsekwentnie zrealizować lub doprowadzić do końca.

Osobnym rozdziałem współpracy ze środowiskiem akademickim stołecznych miast województwa kujawsko-pomorskiego są inicjatywy podejmowane z ośrodkami uniwersyteckimi Bydgoszczy i Torunia. Pierwszą z Uczelni, z którą WSG uregulowała formalnie podejmowaną w różnych składach osobowych kooperację był Uniwersytet Kazimierza Wielkiego

(UKW). Datowany na dzień 2 kwietnia 2008 r. list intencyjny podpisany przez ówczesne organy uczelni, tj. rektora i kanclerza WSG i rektora UKW, przewiduje rozwijanie współpracy aż w 5 zakresach, tj. działalności wydawniczej i poligraficznej, międzybibliotecznej wymianie publikacji i informacji naukowej, organizacji konferencji naukowych i warsztatów naukowych, współpracy organizacji studenckich oraz rozwijania i wdrażania nowych technologii kształcenia. List intencyjny przewiduje dalszą formalizację współpracy w oparciu o umowy międzyuczelniane. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. List ten utworzył współpracę z UKW jako inicjatorem i współorganizatorem Bydgoskich Festiwalu Nauki, w których obok UKW i WSG rolę współorganizatora pełni Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy (UTP), a od 2013 r. także Collegium Medicum UMK.

Pokłosiem listu jest także porozumienie w sprawie organizacji Bydgoskiego Kongresu Kół Naukowych, który miał już 5 edycji. Ostatni Kongres, który odbył się w 2013 r. prowadzony był w 6 sekcjach, odpowiadających 6 obszarom wiedzy i sztuki. Biorą w nim udział członkowie kół naukowych i zainteresowani WSG, a w ich organizację zaangażowani są także nauczyciele akademickie uczelni.

Pozostałe punkty listu intencyjnego nie doczekały się jednak konkretnych realizacji. Bliska finału była sprawa udostępniania zbiorów Biblioteki Głównej UKW dla nauczycieli akademickich WSG na takich samych zasadach jak nauczycielom akademickim UKW. Podobnie planowano wspólne działania promocyjne pozycji wydawanych przez wydawnictwa naukowe obydwu uczelni na ogólnopolskich targach książki naukowej. Rozważane były dalekosiężne plany związane z utworzeniem wspólnej jednostki naukowej, która mogłaby się ubiegać o uzyskanie uprawnień do nadawania stopni naukowych w zakresie nauk o Ziemi.

Bardziej wymierne wyniki współpracy odnotowano w działaniach partnerskich z UMK. Dzięki utworzeniu konsorcjum związanego w 2011 r. i wspólnej realizacji projektu pt. „inLAB – innowacyjne laboratorium

współpracy nauki i biznesu”, którego liderem był bydgoski oddział PTE, w województwie kujawsko-pomorskim powstały dwa bliźniacze laboratoria inLAB – jedno przy Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, a drugie przy Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zadaniem tych jednostek jest pozyskiwanie zewnętrznych zleceń, umożliwiających komercjalizację wyników badań powstałych na uniwersytecie oraz ułatwianie kontaktów między naukowcami i przedsiębiorcami, które to rozwiązania zostały przeniesione z partnerskiej uczelni WSG – Laurea University of Applied Science z Finlandii.

WSG nawiązała współpracę z wieloma innymi uczelniami publicznymi i niepublicznymi z kraju, która została sformalizowana, a która bądź to dotyczyła realizacji wspólnie określonych projektów, np. z Politechniką Gdańską, bądź to jedynie torowała drogę do prowadzenia współpracy w określonych obszarach. Szczególnie znaczące w tym zakresie były lata 2008-2010, w którym podpisano porozumienia o współpracy, wymieniając w porządku chronologicznym: z Wyższą Szkołą Ekonomiczno-Turystyczną w Szczecinie, Wielkopolską Wyższą Szkołą Turystyki i Zarządzania w Poznaniu, Bydgoską Szkołą Wyższą oraz porozumienia o charakterze intencyjnym z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie, Szkołą Wyższą Przymierza Rodzin im. Edmunda Bojanowskiego w Warszawie, Akademią Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi i Wszechnicą Warmińską w Lidzbarcu Warmińskim. Porozumienia te wiązały się bądź to z podjęciem współpracy w określonych obszarach kształcenia lub zapewnieniu kontynuacji kształcenia absolwentom uczelni sygnatariuszy porozumienia, bądź to ewentualnych działań mających na celu współpracę kadrową, naukową, lub wreszcie przejęcie kadry i studentów uczelni, które zamierzano postawić w stan likwidacji, włącznie z przyjęciem praw Założyciela przez KOLFER – formalnego Założyciela WSG.

Warto też wspomnieć o współpracy, jaka nawiązana została z uczelniami zawodowymi publicznymi i niepublicznymi województwa kujawsko-pomorskiego. Porozu-

mienie intencyjne podpisano m.in. z Wyższą Szkołą Filologii Hebrajskiej (WSFH) w Toruniu dnia 6 grudnia 2012 r. Przewidywało ono 6 obszarów współpracy, począwszy od promocji i działania w zakresie tworzenia dobrego wizerunku obydwu uczelni, przez wymianę kadry naukowo-dydaktycznej aż po wzajemne udostępnianie zasobów lokalowych i infrastruktury dydaktyczno-naukowej. W grę wchodziło m.in. wykorzystanie zasobów infrastrukturalnych WSFH dla nowopowstałego Wydziału Technicznego WSG w Toruniu. Mimo fiaska tego ostatniego przedsięwzięcia, głównie na skutek niedostosowania infrastruktury uczelni toruńskiej dla potrzeb kształcenia inżynierskiego, strony uzgodniły prowadzenie szeregu różnych działań zwłaszcza na polu kultury, jak wystawę w siedzibie WSG w Bydgoszczy Judaików, wspólne wnioski o granty badawcze dziedzictwa kultury żydowskiej na Kujawach i Pomorzu, udział pracowników WSFH w Bydgoskich Festiwalach Nauki i Dniach Kultury Chrześcijańskiej. Koordynacja współpracy WSG z WSFH została powierzona dyrektorowi Instytutu Kulturoznawstwa prof. WSG dr. Markowi Chamotowi. Wypada jedynie czekać na wymierne efekty tej współpracy.

W marcu 2014 r. w toku przygotowań do opracowywania Kontraktu Terytorialnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego nawiązano współpracę z wszystkimi uczelniami publicznymi Bydgoszczy, tj. Collegium Medicum UMK, Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym, Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego i Akademią Muzyczną, tworząc konsorcja przewidziane do realizacji 6 strategicznych tematów w ramach Kujawsko-Pomorskiego Obszaru Badawczego. Podpisano także umowę konsorcyjną z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową we Włocławku, która zmierzała do utworzenia w ramach Kontraktu Terytorialnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego laboratorium środowiskowego dla rozwoju współpracy z podmiotami gospodarczymi województwa kujawsko-pomorskiego w dziedzinie IT i mechatroniki.

Unia Akademicka i partnerstwo strategiczne

Zupełnie oddzielnego potraktowania wymaga sprawa działań Uczelni związanych z konsolidacją szkolnictwa niepublicznego, w obliczu piętrzących się trudności, jakie stawały przed uczelniami niepublicznymi, które w konkurencji z dużymi uczelniami publicznymi w pojedynkę z trudem mogły utrzymać swoją konkurencyjność. Musiały one ponadto radykalnie zmienić taktykę swoich działań w zakresie tworzenia i promocji oferty edukacyjnej, pozyskiwania środków na projekty naukowo-badawcze, utrzymania kadry, zabiegania o studentów z zagranicy, itd. Inicjatorem powołania swoistego rodzaju konsorcjum uczelni niepublicznych był ówczesny kanclerz Uczelni doc. Krzysztof Sikora, który został powołany na członka Zespołu ds. Opracowania Założeń Reformy Systemu Nauki i Założeń Reformy Szkolnictwa Wyższego. Konsolidacja szkolnictwa wyższego, zwłaszcza w sektorze uczelni niepublicznych, rodziła się jako podstawowy kierunek skutecznego konkurowania na globalnym rynku edukacyjnym. Spotkanie założycielskie odbyło się 28 sierpnia 2008 r. w siedzibie WSG w Bydgoszczy, a uczestniczyli w nim przedstawiciele 9 uczelni niepublicznych z całej Polski, w randze rektorów, kanclerzy lub przedstawicieli Założyciela. Spośród różnych propozycji nazwy dla takiego zespołu, przyjęto ostatecznie nazwę „Unia Akademicka” (UA). Deklaracja o współpracy pomiędzy uczelniami została podpisana 27 września 2009 r. w Wyższej Szkole Biznesu – National-Louis University w Nowym Sączu. Sygnatariuszami UA były:

- 1) Ateneum – Szkoła Wyższa w Gdańsku,
- 2) Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu,
- 3) Wyższa Szkoła Biznesu – National-Louis University w Nowym Sączu,
- 4) Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku,
- 5) Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy,

- 6) Wyższa Szkoła Informatyki w Łodzi,
- 7) Wyższa Szkoła Języków Obcych im. Samuela Bogumiła Lindego w Poznaniu
- 8) Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza w Lublinie,
- 9) Wyższa Szkoła Umiejętności im. Stanisława Staszica w Kielcach,
- 10) Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie.

Porozumienie polskich uczelni niepublicznych miało na celu nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy uczelniami członkowskimi. Unia opierała się na dwóch założeniach. Po pierwsze członkami miały być uczelnie, które ze sobą bezpośrednio nie konkurują, m. in. dlatego, że swoje siedziby mają w innych stolicach województw. Z założenia tego wynikało m. in. postanowienie, że w UA nie będzie członków, których obszary rekrutacyjne pokrywają się i których siedziby stanowią te same miejscowości lub które prowadzą studia w tych samych miejscowościach. Innym założeniem była zasada powszechnej zgody, co do przyjmowania nowych członków do UA. Daleko siężnym celem współpracy w ramach UA miało być powstanie pierwszego niepaństwowego uniwersytetu sieciowego. Krokiem pośrednim tego przedsięwzięcia był projekt utworzenia związku uczelni, które przewidywała już ustawa z dnia 27 lipca 2007 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym*, a jej nowelizacja miała tworzyć mechanizmy motywacyjne dla konsolidacji. Choć zrealizowanie tego zamierzenia ostatecznie się nie udało, także na skutek dość sztywnych przepisów prawnych dla takiego podmiotu, to jednak przez kilka lat Unia Akademicka była ciałem bardzo prężnym i twórczym. W ramach powołanych zespołów roboczych, obejmujących niemalże wszystkie ważne obszary funkcjonalne uczelni, wypracowano standardowe rozwiązania, które przyczyniły się do poprawy jakości kształcenia, działalności naukowej, tworzenia dobrego wizerunku i skutecznej promocji, a także w zakresie kultury i sportu

akademickiego, które były wartością dodaną dla każdego z członków Unii. Pozyskano także wiedzę na temat zasobów partnerów i metod ich wzbogacania, które implementowano do innych uczelni. Spektakularnym wydarzeniem były sejmiki UA, które odbyły się dwukrotnie: w 2010 r. w Dźwirzynie i 2011 r. w Łodzi. W zamyśle ich organizowania było przekonanie o potrzebie integracji środowisk akademickich wszystkich członków UA. Planowano, aby w sejmikach uczestniczyli w równej liczbie z każdej uczelni członkowskich studenci, nauczyciele akademicy i pracownicy nie będący nauczycielami.

Chociaż UA formalnie nie została rozwiązana, to jednak oceniając ten projekt poziomej konsolidacji szkół niepublicznych trzeba stwierdzić, że szanse skutecznego działania UA zmniejszyły się na skutek wystąpienia z UA w 2009 r. Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University, z powodu przekształceń własnościowych, które zaszły w tej uczelni, odmiennych uprawnień własnościowych, różnych ustrojów i stylów zarządzania w uczelniach, które były członkami założycielami UA i z tym związanego dystansu niektórych władz, co do wydzielenia majątku na działalność wspólną. Niepowodzenie utworzenia związku uczelni, pomimo złożonego do MNiSW wniosku w tej sprawie, przyczyniło się do stopniowego osłabienia działań konsolidacyjnych.

Idea konsolidacji bardzo rozdrobnionych podmiotów w sektorze uczelni niepublicznych jest jednak nadal żywa w WSG. Z doświadczeń wyniesionych z funkcjonowania UA zrodziła się myśl poszukiwania z jednej strony partnerstwa strategicznego z ustabilizowanymi i dobrze funkcjonującymi niepublicznymi uczelniami akademickimi lub zawodowymi, funkcjonującymi w innych regionach Polski, jak również tworzenie wspólnych jednostek organizacyjnych z uczelniami niepublicznymi zawodowymi działającymi w regionie kujawsko-pomorskim lub sąsiednich. W zakresie pierwszego z ww. kierunków konsolidacji prowadzono trójstronne rozmowy z Wyższą Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej (WSB) i Wyższą Szkołą Informatyki i Zarządzania (WSliZ) w Rzeszowie. W trakcie dotychczasowych spo-

tkań, które odbyły się w Krakowie, Dąbrowie Górniczej i Rzeszowie ustalono potencjalne obszary współpracy, zasady jej prowadzenia i zespoły robocze wraz ze składami osobowymi. Przyjęto założenie, że formalizacja współpracy będzie następowała w przypadku tworzenia konsorcjów lub innych podmiotów prawnych z udziałem partnerów na okoliczność planowania określonych wspólnych działań. Z pierwszą z ww. uczelni podpisano 1 października 2013 r. porozumienie w zakresie partnerstwa przy realizacji projektu zgłoszonego do finansowania do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie. Ponadto z WSB w Dąbrowie Górniczej, która posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w zakresie nauk o zarządzaniu, podpisano też porozumienie dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie prowadzenia przez WSB seminariów doktoranckich w siedzibie WSG przy znacznym zaangażowaniu własnych zasobów kadrowych, a także porozumienie o współwydawaniu czasopisma naukowego z listy ERIH (European Reference Index for the Humanities) „Kultura i Edukacja”. Utworzono ponadto Międzyuczelniane Centrum Uznawalności Efektów Kształcenia, do którego przystąpiła także Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie. Współpraca z WSliZ w Rzeszowie nie ma tak spektakularnych efektów, ale odgrywa ona dość istotną rolę, jeśli chodzi o wymianę doświadczeń zwłaszcza w zakresie organizacji nauki i informatyzacji Uczelni.

W 2014 r. nastąpiła intensyfikacja działań, zmierzających do utworzenia wspólnych jednostek organizacyjnych z uczelniami działającymi w sąsiednich województwach. Uczelnia razem z Powszechną Wyższą Szkołą Humanistyczną „POMERANIA” w Chojnicach utworzyła 1 czerwca 2014 r. Międzyuczelniane Centrum Kształcenia Technicznego w Chojnicach, które jest w pewnym stopniu ukoronowaniem współpracy, jaką WSG prowadziła z tą uczelnią od 2010 r. Dnia 2 lipca 2011 r. zawarto porozumienie o współpracy dotyczącej drożności kształcenia na studiach drugiego stopnia dla absolwentów uczelni z Chojnic, a 12 lipca 2012 r. podpisano list intencyjny z tą uczelnią w zakresie współdziałania przy realizacji prac ba-

dawczo-rozwojowych i działań pobudzających przedsiębiorczość wśród studentów i kadry naukowej. Współpraca była prowadzona przy okazji realizacji projektu Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowego w Chojnicach, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego.

W lutym 2014 r. WSG podpisała kolejne porozumienie o współpracy, tym razem z Wyższą Szkołą Biznesu w Pile. Obie Uczelnie zadeklarowały wspólne działania w celu podnoszenia poziomu kształcenia, rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, rozszerzenia oferty studiów, w tym w zakresie studiów drugiego stopnia. Porozumienie dotyczy także rozwoju sieci Uniwersytetów Trzeciego Wieku i innych form tzw. edukacji rodzinnej. Z kolei dnia 23 lipca 2014 r. w Bydgoszczy zawarte zostały dwa porozumienia o współpracy pomiędzy Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy a Wyższą Szkołą Biznesu w Pile, stanowiące uszczegóławiające i konkretyzujące poprzednie. Na mocy tych porozumień z dniem 1 sierpnia 2014 r. utworzone zostały w Pile dwie jednostki międzyuczelniane pod nazwą: Międzyuczelniane Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń w Pile i Międzyuczelniane Centrum Kształcenia Pedagogiczno-Metodycznego w Pile.

Współpraca z jednostkami naukowymi

Niezależnie od współpracy podejmowanej z uczelniami i ich jednostkami podstawowymi, które posiadały status jednostek naukowych, Uczelnia podejmowała współpracę z jednostkami naukowymi innych podmiotów niż uczelnie. Szczególne znaczenie miała tutaj współpraca z jednostkami naukowymi PAN, z publicznymi jednostkami badawczo-rozwojowymi, tzw. JBR i innymi jednostkami komercyjnymi działającymi w obszarze B+R.

Najszerzy zakres współpracy przewidywał list intencyjny podpisany z przez WSG z Instytutem Maszyn Przepływowych (IMP) PAN im. Roberta Szewalskiego w Gdańsku z dnia 12 kwietnia 2011 r. List przewidywał aż 11 zakresów wspólnie podejmowanych działań, w tym m.in. współpracę w rozwoju kadry

naukowej i wsparcia kadrowego, praktyk i staży dla studentów i pracowników uczelni, udostępniania infrastruktury badawczej i prowadzenia działalności naukowej, w tym doradztwa w zakresie przygotowywania wniosków o finansowanie działalności szkoleniowej i naukowej ze środków zewnętrznych, wymianę publikacji, organizowanie konferencji naukowych, a także prowadzenie środowiskowych studiów doktoranckich przez Instytut w siedzibie WSG. List intencyjny przewidywał uregulowanie wszystkich podejmowanych działań w drodze dwustronnych umów. Z ww. zamierzeń najbardziej konkretny kształt przyjęła współpraca na polu kadrowym oraz w zakresie wymiany informacji dotyczącej metodyki opracowywania wniosków o finansowanie badań i szkoleń ze środków UE. Obiecujące rozmowy, jakie prowadziły władze obydwu podmiotów na temat środowiskowych studiów doktoranckich w zakresie mechaniki (mechatroniki), nie doszły do finału, głównie ze względu na niekomercyjny charakter przedsięwzięcia przewidywanego przez IMP PAN.

Dobrze zapowiada się także współpraca z Instytutem Historii Nauki (IHN) PAN im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów w Warszawie, którą podjęto w 2011 r. Porozumienie takie podpisane z IHN PAN obejmowało współorganizację międzynarodowej konferencji wdrożeniowo-naukowej pt. Rewitalizacja Dziedzictwa Przemysłowego, która odbyła się w dniach 26-28 września 2011 r. i wydanie pracy zbiorowej poświęconej temu tematowi. W organizację konferencji zaangażowana była bezpośrednio ze strony WSG Pracownia Projektów Rewitalizacji, a ze strony IHN PAN Sekcja Historii Nauk Ścisłych i Techniki. Trzydniowa konferencja odbywała się w siedzibie WSG w Bydgoszczy i w Pałacu Staszica w Warszawie, siedzibie głównej Instytutu. Pokłosem konferencji było wydawnictwo o tym samym tytule, co tytuł konferencji wydane pod redakcją Juliana Kołodzieja, współpracownika Pracowni. W trakcie rozmów przewidywano dalszą współpracę w tematyce poświęconej dziedzictwu przemysłowemu oraz rewitalizacji obszarów poprzemysłowych. Przewidywano także możliwość współpracy na

polu kształcenia kadry naukowej WSG z perspektywą ewentualnego uruchomienia środowiskowych studiów doktoranckich w zakresie nauk humanistycznych.

Uczelnia współpracuje także z dwoma jednostkami naukowo-badawczymi w Toruniu. Partnerami WSG są Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów (PIAP), stanowiący oddział PIAP w Warszawie, oraz Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników (IIMPiB) w Toruniu – obydwa nadzorowane przez Ministra Gospodarki. Współpraca dotyczy głównie kooperacji w zakresie kształcenia prowadzonego przez Wydział Techniczny WSG w Toruniu, na takich kierunkach studiów, jak: „architektura”, „budownictwo” i „mechatronika” w zakresie udostępniania infrastruktury i kadrowym. Przewiduje się także tworzenie konsorcjów badawczych i ubieganie się o granty na badania z NCBiR i NCN.

Bardzo dobrze zapowiadała się współpraca, jaką nawiązano z Zakładem Badawczym Przemysłu Piekarskiego Spółka z.o.o. w Bydgoszczy. Porozumienie o współpracy, które podpisano w dniu 5 lutego 2010 r. pomiędzy obydwojma podmiotami obejmuje 6 zakresów, tj. 1) prace badawcze, analityczne i wdrożeniowe, 2) projektowanie i koordynację wspólnych badań, 3) edukację, a w tym kursy, staże, szkolenia specjalistyczne itp., 4) organizację kongresów, konferencji i sympozjów, 5) publikację wyników badań oraz 6) wykorzystanie laboratoriów kontroli jakości. Porozumienie bardzo szczegółowo i skrupulatnie wypracowane przewidywało formy działań, które zmierzały do osiągnięcia zamierzonych celów. Głównym beneficjentem porozumienia miał być ze strony WSG Wydział Zdrowia i Turystyki, który planował wzmocnić potencjał infrastrukturalny dla kształcenia prowadzonego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „turystyka i rekreacja”, zwłaszcza w specjalności „zarządzanie gastronomią” oraz na studiach pierwszego stopnia na kierunku „dietyka”. Przewidywano opracowanie koncepcji „Inkubatora Technologicznego” oraz jednostki dedykowanej dziedzictwu kulinarnemu Kujaw. Część przewidzianych form współpracy udało się wdrożyć, niektóre czekają na wdrożenie w przyszłości.

Współpraca, jaką podjęła Uczelnia i jej jednostki organizacyjne z jednostkami naukowymi, działającymi poza systemem szkolnictwa wyższego, chociaż nie dominuje w priorytetach Uczelni, tym nie mniej stanowi ona ważny element współpracy prowadzonej w sferze naukowej. Uzupełnia ona potencjał naukowo-badawczy WSG w zakresie głównie infrastruktury dla prowadzenia kształcenia, a ponadto dostarcza bardzo cennych doświadczeń w zakresie organizacji badań naukowych i realizacji prac wdrożeniowych. Jednostki naukowe PAN, z którymi WSG współpracuje są niezwykle szacownymi jednostkami naukowymi, mającymi wiele osiągnięć na swoim koncie, w tym patentów i bogate doświadczenie współpracy z gospodarką. Posiadają one także uprawnienia do nadawania stopni naukowych w wielu dyscyplinach naukowych. Mogą one stanowić w przyszłości znakomitą bazę dla tworzenia wspólnych centrów naukowych w myśl art. 31 ustawy z dnia 27 lipca 2007 – *Prawo o szkolnictwie wyższym*, i w ten sposób wzbogacić potencjał kadrowy, niezbędny zwłaszcza w zakresie prowadzenia studiów drugiego stopnia.

Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz nauki polskiej i szkolnictwa wyższego

Uczelnia od początku powstania wykazywała daleko idącą otwartość na współpracę z wszystkimi instytucjami, jakie działały na rzecz systemu szkolnictwa wyższego i nauki, szczególnie zaś sektora szkolnictwa niepublicznego. Od 2000 r. Uczelnia, działająca jako WPSTiH była członkiem Konferencji Rektorów Uczelni Niepublicznych (KRUN), Stowarzyszenia Rektorów i Założycieli Uczelni Niepaństwowych (SRiZUN) oraz współdziałającą z nim Konferencją Założycieli Uczelni Niepaństwowych (KZUP). Sporadycznie brała także udział w posiedzeniach Konferencji Rektorów Niepaństwowych Uczelni Zawodowych, wchodzącej w skład KRUN oraz Polskiej Konferencji Rektorów Uczelni Niepaństwowych. Współpraca z organizacjami reprezentującymi niepaństwowe szkoły wyższe przejawiała się w uczestnictwie w posiedzeniach, które mia-

ły często charakter szkoleniowo-dyskusyjny. Spektakularnym wyrazem angażowania się Uczelni w działania organizacji reprezentujących wyższe szkolnictwo niepaństwowe było zorganizowanie w 2002 r. w siedzibie Uczelni posiedzenia KZUP z udziałem kilkudziesięciu reprezentantów założycieli szkół wyższych z całej Polski, a ówczesny kanclerz doc. Krzysztof Sikora wszedł do Zarządu KZUP jako jej wiceprzewodniczący.

Od 2005 r. w miejsce KRUN została powołana Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Wyższych (KRZaSP). W skład Komisji Nauki, której przewodniczącym został prof. dr hab. Waldemar Tłokiński, późniejszy przewodniczący Prezydium KRZaSP 2 i 3-ciej kadencji, Uczelnia była reprezentowana przez prorektora prof. WSG dra inż. Ryszarda Maciołka. W 2007 r. Uczelnia wzięła aktywny udział w badaniach ankietowych na temat „Stan badań naukowych w uczelniach niepublicznych”. Centrum Analiz Społecznych i Rynkowych WSG przeprowadziło analizy statystyczne opracowało raport z tych badań, który był dostępny na oficjalnej stronie KRZaSP. Uczelnia brała także udział przez swojego przedstawiciela w konsultacjach dotyczących wprowadzenia matury z matematyki. W 2008 z ramienia Uczelni w skład Prezydium KRZaSP wszedł ówczesny rektor WSG prof. dr hab. Wiesław Maik, który przyjął funkcję przewodniczącego Zespołu ds. Nauki i zarazem wiceprzewodniczącego Prezydium KRZaSP. Z kolei w trakcie wyborów władz Konferencji III kadencji funkcję przewodniczącego Komisji Rewizyjnej powierzono ówczesnemu rektorowi prof. WSG dr. Kazimierzowi Marciniakowi.

Aktywność WSG ujawniła się szczególnie w pracach, które zmierzały do przygotowania założeń do planowanej nowelizacji ustawy – Prawo szkolnictwie wyższym. Na mocy Zarządzenia 4/2008 r. MNiSW prof. Barbary Kudryckiej z dnia 1 lutego 2008 r. w sprawie powołania Zespołu do Spraw Opracowania Założeń Reformy Systemu Nauki i Założeń Reformy Szkolnictwa Wyższego. W skład 22-osobowego Zespołu wszedł ówczesny kanclerz WSG doc. Krzysztof Sikora. Zespół pracował w okresie od 1 lutego do 31 marca 2008r., a wkład

przedstawiciela WSG znalazł szczególne odbicie w zakresie zapisów ustawowych, które zbliżały szkolnictwo wyższe do otoczenia społeczno-gospodarczego, m.in. w sprawie tworzenia minimum kadrowego, uzawodowienia kształcenia, a przede wszystkim w zakresie umożliwienia dotacji państwowych na kształcenie w uczelniach niepublicznych. Dalszą konsekwencją działania w ww. Zespole było powołanie kanclerza do Zespołu do Spraw Opracowania Projektu Strategii Rozwoju Szkolnictwa Wyższego przez przewodniczącego Zespołu prof. dra hab. inż. Jerzego Woźnickiego, obecnego przewodniczącego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Efektem pracy tego Zespołu było opracowanie tzw. środowiskowego projektu Strategii Rozwoju Szkolnictwa Wyższego 2010-2020, która została rekomendowana MNiSW przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) i KRZaSP.

Władze rektorskie WSG były jednym z głównych inicjatorów powołania Regionalnej Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego, która kilkakrotnie obradowała w różnych uczelniach stowarzyszonych. Jedno z pierwszych takich spotkań w 2005 r. odbyło się w siedzibie Uczelni. Ostatnie spotkanie doszło do skutku w 2013 r. i miało miejsce w siedzibie Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi. Przewodniczącym Konferencji Regionalnej byli dwaj rektorzy uczelni, tj. prof. dr hab. Gabriel Wójcik, a następnie prof. dr hab. Wiesław Maik. Funkcję sekretarza objął zaś prorektor ds. kształcenia, a późniejszy rektor WSG prof. WSG dr Kazimierz Marciniak. Dzięki zabiegom poczynionym przy okazji rozmów bilateralnych udało się m.in. powiększyć grono członków Regionalnej Konferencji Rektorów. W ramach działań integracyjnych odbywały się spotkania dla pracowników uczelni członkowskich w Tucholi oraz spływy kajakowe dla studentów po Brdzie z udziałem studentów WSG.

Podobna inicjatywa władz WSG jak powołanie Regionalnej Konferencji KRZaSP, zmierzająca do ukonstytuowania się Kolegium Rektorów uczelni bydgoskich nie doczekała się jednak odzewu ze strony środowiska akademickiego miasta Bydgoszczy.

Uczelnia jest także członkiem Polskiego Związku Pracodawców Prywatnych Edukacji (PZPPE), który jako związek branżowy wchodzi w skład Polskiego Związku Pracodawców Prywatnych PKPP Lewiatan. Członkami są czołowe uczelnie niepubliczne w Polsce, w większości akademickie. Uczelnia współpracuje głównie w zakresie opiniowania nowelizacji ustaw – Prawo o szkolnictwie wyższym i ustaw dotyczących nauki oraz w opracowania petycji i wniosków kierowanych do MNiSW, Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawach związanych z wypełnieniem zapisów art. 94 ust.5., przewidującego dotację przeznaczoną na pokrycie części opłat wnoszonych przez studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich. W wyniku działalności PZPPE Lewiatan skierowano przez Rzecznika Praw Obywatelskich ustawę do Trybunału Konstytucyjnego RP (TK). Dzięki temu – wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2013 r. – została ona uznana za niezgodna z Konstytucją RP w zakresie, w jakim uzależnia ona prawo niepublicznych szkół wyższych do dotacji ze środków publicznych od warunków ustalonych w rozporządzeniu. Obecnie współpraca w ramach tego Związku uczelni stała się głównym priorytetem w działaniach ukierunkowanych na poprawienie sytuacji i warunków funkcjonowania szkół wyższych niepaństwowych wobec MNiSW oraz władz Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2008 r. Uczelnia wystąpiła z wnioskiem o przystąpienie do KRASP w charakterze członka stowarzyszonego. Wiązało się to z opracowaniem rozległego wniosku, który uwzględniał całokształt działalności naukowo-badawczej WSG. Wniosek został skierowany do ówczesnego przewodniczącego KRASP prof. dra hab. inż. Tadeusza Lutego. Został jednak uznany za „przedczesny”, głównie ze względu na małą liczbę kierunków studiów prowadzonych na drugim stopniu. Można przypuszczać, że obecnie uczelnia prowadząca aż 5 kierunków studiów drugiego stopnia, co wiąże się aktywnością naukowo-badawczą w wielu dziedzinach nauk sprostałaby kryterium jakie stawia KRASP.

Na koniec warto wspomnieć o zaangażowaniu pracowników WSG w prace ciał opiniotwórczych w zakresie podnoszenia kwalifikacji naukowych, tj. Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (prof. W. Maik, ks. prof. A. Bronk), nauki jako eksperci Narodowego Centrum Nauki (prof. R. Borowicz, ks. prof. A. Bronk), jakości kształcenia jako członkowie i eksperci Polskiej Komisji Akredytacyjnej (odpowiednio prof. Wojciech Popławski, prof. Magdalena Osińska).

Zakończenie

Współpraca Uczelni ze światem akademickim, który tworzą polskie uczelnie publiczne i niepubliczne oraz współpraca z jednostkami naukowymi w Polsce prowadzona jest obecnie na dość dużą skalę. Chociaż jej początki sięgają pierwszych lat ostatniej dekady XX w. to najintensywniej była ona rozwijana na przełomie 1. i 2. dekady tego wieku. Forma współpracy jest ciągle doskonała i dostosowana do aktualnych potrzeb WSG i jej partnerów. Bariery rozwijania współpracy jest wzmożona w ostatnich latach konkurencja między uczelniami, zwłaszcza działającymi w regionie a także brak wyspecjalizowanej w Uczelni jednostki, która zajmowałaby się koordynacją prowadzonych przedsięwzięć. Z kolei działaniom konsolidacyjnym w obrębie sektora uczelni niepublicznych towarzyszy duże rozdrobnienie i różnorodność własnościowa, która nie sprzyja konsolidacji w formie poziomej.

Wydaje się jednak, że wzrastająca mobilność interesariuszy wewnętrznych, a także potrzeba ciągłego powiększania zasobów, aby sprostać wymaganiu podnoszenia konkurencyjności, skłaniać będzie uczelnie do poszukiwania partnerstwa na określony czas i ukierunkowanego na określone działania o charakterze projektowym niż poszukiwania partnerów stałych albo jedynie dla polepszenia własnego wizerunku. Uczelnia posiada szeroki krąg przyjaźnionych instytucji edukacyjnych i naukowych w Polsce, które otwarte są na szeroką współpracę z WSG. Inwestycja poczyniona w rozwój kapitału relacyjnego i reputacja zdo-

byta u partnerów przez 15 lat funkcjonowania Uczelni daje dobre prognozy na przyszłość, co do współdziałania na wszystkich podstawowych i komplementarnych obszarach działania Uczelni.

4.2. Samorządy, urzędy i organizacje społeczne

WSG ma rozwiniętą na szeroką skalę współpracę z samorządami i licznymi organizacjami społecznymi. W rozdziale przedstawiono wybrane przykłady takiej współpracy opartej przede wszystkim na wspólnych przedsięwzięciach i realizowanych projektach.

Współpraca Uczelni z instytucjami samorządowymi to przede wszystkim realizacja wspólnych inicjatyw z Urzędem Marszałkowskim. Przedstawiciele WSG brali udział w pracach Kujawsko-Pomorskiej Rady Innowacji. Rada skupia przedstawicieli świata nauki, samorządu terytorialnego oraz instytucji biznesowych. Uczelnia włączyła się w latach 2008-2009 w realizację projektu pod nazwą Regionalny Ośrodek Rozwoju Innowacyjności i Społeczeństwa Informacyjnego. Przedstawiciele WSG brali udział w tworzeniu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2015 roku oraz Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020, a także Bydgosko-Toruński Obszar Metropolitalny (Centrum Badań Metropolitalnych). Wielki wkład w tworzenie podstaw dla obszaru metropolitalnego miał prof. Wiesław Maik, wieloletni wykładowca i rektor WSG, autor m.in. prac naukowych nt. aglomeracji miejskich w Polsce na przełomie XX i XXI wieku oraz Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego jako czynnika rozwoju i integracji województwa kujawsko-pomorskiego. Prof. Wiesław Maik metropole określił jako "współczesne wyspy rozwoju, bo oferują najbardziej sprzyjający model organizacji". W WSG zorganizowano debatę pt. „Bydgoszcz-Toruń, razem i osobno”, w której wzięli udział Prezydent Bydgoszczy Rafał Bruski i Prezydent Torunia Michał Zaleski. Wprowadzenie do debaty pt. „Metropolia bydgo-

ska-toruńska czy metropolia bydgoska – dwa scenariusze budowy metropolii” wygłosił prof. Wiesław Maik. Debatę współorganizował rektor WSG Kazimierz Marciniak a moderatorem był Grzegorz Kaczmarek.

Współpraca z urzędami miejskimi i gminnymi

WSG podpisało umowy o partnerstwie strategicznym z Miejskim Centrum Kultury w Bydgoszczy, Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Kultury w Koronowie oraz z Centrum Kultury Dwór Artusa W Toruniu. Porozumienie z Koronowem dotyczy m.in. wzajemnego wsparcia merytorycznego, wspierania studentów w procesie dyplomowania, przygotowania studentów i absolwentów do wejścia na rynek pracy, wspierania wydarzeń kulturalnych organizowanych przez partnerów. Umowa podpisana została przez dyrektora Instytutu Kulturoznawstwa WSG, Marka Chamota oraz dyrektora MGOK w Koronowie Zenona Rydelskiego. Współpraca z Centrum Kultury w Toruniu polega na wspólnym organizowaniu konferencji, imprez kulturalnych i innych przedsięwzięciach. Poza tym studenci i naukowcy z WSG będą zdobywać praktyczne umiejętności, a pracownicy CK Dwór Artusa cenne wskazówki od specjalistów zajmujących się kulturą.

Pracownicy WSG są członkami-założycielami Obywatelskiej Rady ds. Kultury przy Prezydencie Miasta Bydgoszczy. Uczestniczyli w opracowywaniu „Masterplanu dla kultury w Bydgoszczy”. Są członkami komisji oceniających wnioski na „Małe Granty” w Bydgoszczy. Marek Chamot z Instytutu Kulturoznawstwa przewodniczy od lat komisji oceniającej wnioski o stypendia Prezydenta Bydgoszczy dla osób zajmujących się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem kultury.

Współpraca z samorządami i urzędami powiatowymi

WSG współpracuje z licznymi samorządami w Polsce w oparciu o porozumienia w sprawie zamiejscowych ośrodków edukacyj-

nych. Uczelnia współpracuje także z Powiatowymi Urzędami pracy w Bydgoszczy i Toruniu. Szczególną rolę w tym zakresie pełni Kujawsko-Pomorskie Centrum Ekonomii Społecznej przy WSG, którego kierownikiem jest Jacek Lisewski. Centrum prowadzi kompleksowe wsparcie w województwie kujawsko-pomorskim. Organizuje m.in. bezpłatne szkolenia, doradztwo ekonomiczne, lokalne debaty nad ekonomią społeczną. Nieodpłatnie zakłada strony internetowe oraz udostępnia lokale na spotkania dla organizacji lub podmiotów ekonomii społecznej.

Współpraca z fundacjami i stowarzyszeniami

Współpraca z Fundacją „Wiatrak” zaowocowała udziałem w Targach Rodziny zorganizowanych przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy. Podczas Targów wystawiło się wiele firm i organizacji z Bydgoszczy i regionu. Z Fundacji „Wiatrak” przybyli Wolontariusze Europejscy, którzy przygotowali zabawy dla dzieci i rodziców. Studenci z Gruzji i Hiszpanii zaprezentowali swoje tańce. Następnie dzieci zaproszone zostały do wspólnych zabaw, do nauki żonglerki piłkami oraz talerzami, do kącika malowania twarzy, malowania i rysowania oraz orgiami. Wolontariusze poprowadzili krótką lekcję języka hiszpańskiego, węgierskiego oraz gruzińskiego dla dzieci. Ponadto dzieci brały udział w zabawach organizowanych przez Fundację „Wiatrak” jak i inne organizacje wystawione na Targach. Szeroką współpracę z Fundacją „Czyste Serca” rozwijał Instytut Nauk Społecznych WSG. Wspólnie podjęto działania na rzecz rodzin oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. W organizację wielu wydarzeń włączyli się także studenci WSG z kierunków: „socjologia”, „nauki o rodzinie” i „pedagogika”. Instytut Nauk Społecznych dwa razy do roku organizuje konferencje metodyczne, natomiast raz na dwa lata dużą społeczno-naukową konferencję dla osób zajmujących się pracą z rodziną. Dotychczasowy dorobek współpracy Instytutu z fundacjami obejmuje m.in. konferencję pt. „Dzieci i młodzież w wirtualnym świecie. Zagrożenia i szanse”, zorganizowaną w 2010 r. przez Zakład

Nauk o Rodzinie wraz z Fundacją „Czyste Serca”. Wydarzenie to miało charakter praktyczno-naukowy. Wzięło w nim udział ponad 60 osób. W 2009 r. odbyła się konferencja pt. „Wychowanie seksualne, jakie to ważne i niezbyt trudne”, która także została zorganizowana przez Zakład Nauk o Rodzinie wraz z Fundacją „Czyste Serca”. Celem konferencji była promocja wiedzy na temat wychowania seksualnego w obszarze rodzinnym i instytucjonalnym. We współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2009 roku zorganizowano konferencję społeczno-naukową „Budowanie systemu wsparcia dla rodziny. Możliwości i ograniczenia”. Na konferencję przybyło ponad 200 osób zajmujących się różnymi obszarami pomocy rodzinie, a część warsztatowa cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Z inicjatywy INS WSG odbyła się również debata z okazji Światowego Dnia Pracy Socjalnej pt. „Praca socjalna – rozwój społeczny”. Przy współpracy z organizacjami społecznymi zorganizowano debatę naukowo-społeczną pt. „Budowanie wsparcia na rzecz rodziny w środowisku lokalnym”, która odbyła się w 2008 r. w Inowrocławiu. W trakcie debaty zaproszeni goście zaprezentowali zarówno działania podejmowane przez instytucje, których są reprezentantami, jak i wypowiedzi na temat najistotniejszych problemów osób i rodzin.

Uczelnia współpracuje także z Lokalnymi Grupami Działania (LGD). W ramach tej współpracy odbyły się warsztaty na temat „Tworzenia i możliwości finansowania multiklastra w obszarze EGO” zgodnie z założeniami Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich opracowanej przez LGD „Lider w EGO”. Warsztaty odbyły się w siedzibie Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego WSG w Elku. Celem tych działań jest utworzenie multiklastra w zakresie rozwoju turystyki, żywności proekologicznej oraz usług prozdrowotnych. W ramach projektu została opracowana analiza funkcjonowania i rozwoju multiklastra: rolnictwa ekologicznego, specjalistycznych usług prozdrowotnych, usług turystycznych i okołoturystycznych oraz opracowany został szczegółowy plan operacyjny wraz ze studium wykonalności rozwoju multiklastra w subre-

gionie. Realizatorem powyższych działań jest stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO”. Stowarzyszenie, które skupia liderów lokalnych z trzech powiatów (ełckiego, gołdapskiego i oleckiego) pozyskało 750 000 zł ze środków unijnych na realizację projektu „Lider w EGO-aktywizacja społeczności lokalnej na obszarach wiejskich w EGO”. W ramach współpracy z LGD Nakło Instytut Kulturoznawstwa realizuje projekt pt. „Regionalny Alfabet Kultury”. W jego ramach przeprowadzono szereg warsztatów w szkołach regionu Krajny nt. dziedzictwa kulturowego oraz tożsamości narodowej.

Współpraca WSG ze Stowarzyszeniem „Wesele Wesel” nie ma charakteru systematycznego, ale podjęta była na okoliczność zorganizowania w dniach 2-5 sierpnia 2007 r. w Bydgoszczy przez Stowarzyszenie XIII Ogólnopolskiego Spotkania Małżeństw, Które Miały Wesela Bezalkoholowe. Wesele Wesel krzewi ideę wesel bezalkoholowych, zabaw bezalkoholowych i generalnie spędzania wolnego czasu w 100%owej trzeźwości. Swój program adresuje do organizacji rządowych, samorządowych i pozarządowych, którym bliska jest troska o trzeźwość społeczeństwa. Jednym z punktów programu organizacji XIII Spotkania Małżeństw był piknik, który odbył się na kampusie WSG. Prezentowały się ludowe zespoły góralskie, kujawskie, śpiewano pieśni biesiadne. Chętni mogli przejechać się tramwajem wodnym po Brdzie. Gdy zapadł zmrok, tańczono tańce lednickie. Jeden z uczestników deklamował poezję Jana Pawła II. Przedstawiciele władz zaprezentowali Uczelnię, jej ofertę dydaktyczną, ze szczególnym zwróceniem uwagi na unikatowy w skali województwa kujawsko-pomorskiego kierunek studiów: „nauki o rodzinie”. W tym wspólnym spotkaniu „Wesela Wesel” uczestniczyło około 200 osób dorosłych oraz około 50 dzieci. Były to małżeństwa, które miały bezalkoholowe wesela, z dziećmi, a także z krewnymi (głównie z Polski, ale także jedna para z Francji i jedna z Niemiec).

Współpraca WSG z Akcją Katolicką Diecezji Bydgoskiej, Katolickim Stowarzyszeniem „Civitas Christiana” oraz Stowarzyszeniem 3 Maja była podejmowana w latach 2008-2010. W ramach współdziałania organi-

zowano wykłady znanych osobistości z Polski i z zagranicy, które wnoszą istotny wkład w rozwój demokracji w Polsce oraz w kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych. Zorganizowano około 10 takich wykładów, które odbywały się na kampusie Uczelni. Jednym z prelegentów był mec. Stefan Hambura, znany niemiecki prawnik, zajmujący się stosunkami polsko-niemieckimi oraz prawem wspólnotowo-unijnym, który wygłosił wykład „Traktat Lizboński - sytuacja aktualna”, wykład znanego bibliisty prof. Michała Wojciechowskiego, pracownika UWM i znanego propagatora idei wolnorynkowych nt. „Biblia o państwie”, wykład Andrzeja Szczęśniaka, znanego polskiego eksperta rynku paliw nt. „Bezpieczeństwo energetyczne”. Wykłady w ramach współpracy głosili także: znany prawnik, eseista, publicysta i polityk mec. Stanisław Michalkiewicz, red. Łukasz Warzecha, znany dziennikarz, publicysta i autor książek, dr hab. Ryszard Polak, historyk i filozof, znawca myśli Feliksa Konecznego.

Współpraca z innymi organizacjami

WSG jest współzałożycielem Bydgoskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej „BYLOT”, w której odgrywa rolę wiodącego podmiotu. Organizacja ta powstała w 2006 roku. Obszarem szczególnej aktywności tej organizacji jest Bydgoski Węzeł Wodny. Zadaniem „BYLOT” jest szeroko rozumiany rozwój turystyki w Bydgoszczy i regionie. Rozwój ten realizowany jest poprzez aktywizację i konsolidowanie jednostek działających bezpośrednio w branży turystycznej lub z nią współpracujących. Tym co łączy w tym zakresie WSG, „BYLOT” i inne stowarzyszenia jest Bydgoszcz. Jednym z przyjętych przez „BYLOT” obowiązków jest tworzenie nowych produktów turystycznych. W ich komercjalizacji upatruje się szansę na motywowanie do działania lokalnych podmiotów, a poprzez ich aktywność – wzrost atrakcyjności bydgoskiej oferty. Od lat trwa także dyskusja na temat kreowania wizerunku miasta i konsekwentnego budowania marki Bydgoszcz. Rola ta spełniana jest poprzez rozpoczęcie z Wyższą Szkołą Gospo-

darki prac nad stałym monitoringiem ruchu turystycznego w ramach m.in. „Barometru Turystycznego”. Porozumienie w tej sprawie zostało zawarte pomiędzy prezesem „BYLOT” J. Karolem Słowińskim a kanclerzem WSG Filipem Sikorą w 2013 roku. Do współpracy zostało włączone Bydgoskie Centrum Informacji (BCI). W ramach współpracy organizowano także obchody Światowych Dni Turystyki.

W 2014 roku utworzono Klaster Turystyczny „BIT”, którego Mariusz Barczak z WSG został sekretarzem zarządu tej organizacji. WSG jest także członkiem Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej. Organizacja koordynuje i współpracuje z lokalną branżą turystyczną oraz samorządem terytorialnym w zakresie promocji turystyki w województwie kujawsko-pomorskim. Jest stowarzyszeniem jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów gospodarczych działających na rynku turystycznym. Jej celem jest kreowanie i upowszechnianie pozytywnego wizerunku województwa o różnorodnej ofercie wypoczynkowo-kulturalnej, atrakcyjnej i przyjaznej dla turystów, z dogodną dostępnością komunikacyjną. Celem jest także tworzenie pozytywnego wizerunku Pomorza i Kujaw jako krainy wartego odwiedzenia, regionu atrakcyjnego i przyjaznego turystom. We wszystkie te działania włącza się środowisko akademickie WSG.

WSG od wielu lat realizuje projekt „Okolica 2.0”, którego celem jest rewitalizacja dobrosąsiedzkich relacji i społecznej aktywności w Bydgoszczy. Przeprowadzono kilkanaście działań dedykowanych bezpośrednio sąsiadom kampusu WSG, nawiązując przy tej okazji współpracę m.in. z Radą Osiedla Okole i Radą Osiedla Wilczak, Rejonowym Ośrodkiem Pomocy Społecznej „Błonie” oraz innymi instytucjami. Zorganizowano bezpłatne półkolonie dla dzieci- podopiecznych Rejonowego Ośrodka Pomocy Społecznej „Błonie” w Bydgoszczy. Studenci i pracownicy WSG przygotowali dla dzieci atrakcyjny program realizowany na terenie kampusu uczelnianego. Wigilia dla sąsiadów to coroczne spotkania społeczności akademickiej z naszymi sąsiadami. Festyn integracyjny dedykowany jest młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Na festyn

zaproszono także rodziny i bliskich. „Prawa starości” to projekt dyplomowy studentek „kulturoznawstwa” WSG, którego celem było wzmocnienie więzi międzypokoleniowych. W ramach projektu, odbyły się otwarte seminaria dotyczące motywu starości w sztuce, literaturze i filmie. Z kolei „Pies pasuje do miasta” to kampania społeczna zrealizowana przez studentów „socjologii” WSG z udziałem dzieci i młodzieży z Okola, we współpracy z Fundacją Pomocy Terapeutycznej Cane Pro Humano. Celem kampanii było nauczenie dzieci i młodzieży zasad prawidłowego opiekowania się psami i szacunku do zwierząt. Ponadto w ramach projektu „Okolica 2.0” prowadzono konsultacje społeczne na temat rewitalizacji i zagospodarowania nabrzeża Brdy, przygotowano Dzień Europy z konkursami i zabawami dla najmłodszych mieszkańców Okola oraz akcję „Bajkowe wakacje” bezpłatne pokazy filmowe dla dzieci.

Do wszystkich mieszkańców Bydgoszczy skierowane były natomiast realizowane we współpracy z Radą Miasta, ekologiczne projekty przygotowane przez studentów. Trzykrotnie stawano w szranki konkursu Fundacji Nasza Ziemia i trzykrotnie wygrywano granty, które pozwoliły WSG zrealizować kampanie społeczne: „Kropla wody w morzu potrzeb”, „Bydgoszcz świeci przykładem” czy „Reklamówki do reklamacji”. Wszystkie kampanie rozgrywały się w żywej przestrzeni miasta.

Ponadto podczas pracy nad innowacyjnym, przeciwdziałającym wykluczeniu społecznemu młodzieży, projektem „Nic o nas bez nas”, współpracowano z Partnerem Projektu, estońską Fundacją Zapobiegania Przemocy (Crime Prevention Foundation), która specjalizuje się we wczesnej interwencji społecznej w odniesieniu do młodych osób. Estońska fundacja wcześniej współpracowała m.in. w ramach inicjatywy EQUAL w 2005 r. projekt „RE-START”, w partnerstwie z: służbą więziennictwa (Polska, Wielka Brytania, Francja), kuratorską służbą sądową (Finlandia), Instytutem w Don Calabrii (Włochy). Podczas realizacji projektu „Nic o nas bez nas” WSG współpracowała także ściśle z Bydgoskim Zespołem Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, gdzie

nasi beneficjenci odbywali zajęcia warsztatowe, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który pomagał podczas rekrutacji uczestników projektów oraz Bydgoskim Stowarzyszeniem „Bezpieczeństwo Dziecka”. Stowarzyszenie to powstało w 2001 roku. Założycielami stowarzyszenia byli: pedagodzy i psychologowie z Pogotowia Opiekuńczego w Bydgoszczy, kuratorzy Sądu Rejonowego w Bydgoszczy Wydział Rodzinny i Nieletnich, policjanci Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy.

Od roku 1999 PW KOLFER i Uczelnia przyjęły patronat nad Męskim Chórem „HASŁO”, który powstał 2 października 1920 r. w środowisku bydgoskich kolejarzy celem kultywowania rodzimej kultury i tradycji polskiego śpiewactwa po niemal 150 latach niewoli. W 1997 r. Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego (ZNTK) z powodu trudności finansowych zrzekły się opieki nad Chórem i jego sponsorowania. Nie chcąc dopuścić do rozwiązania zespołu powołano Stowarzyszenie Śpiewacze Męski Chór „HASŁO”, które czuje się jego spadkobiercą i kontynuatorem swoich poprzedników. Do 1999 r. próby i spotkania zespół odbywał w Technikum Kolejowym, a po jego zamknięciu w WSG (b. WPSTiH). Tu także przechowuje swój dobytek.

Zespół reprezentuje w zasadzie wszystkie formy wokalne charakterystyczne dla muzyki chóralnej. Poziom artystyczny Chóru, wielka ruchliwość społeczna i zasięg oddziaływania sprawiły, że zespół stał się istotnym elementem życia kulturalnego Bydgoszczy. Za swą pracę, osiągnięcia oraz wkład w popularyzację pieśni chóralnej i kultywowanie pięknych tradycji społecznego ruchu muzycznego Chór „HASŁO” został uhonorowany licznymi odznaczeniami, wyróżnieniami i nagrodami. Występował m.in. w czasie uroczystości inauguracji roku akademickiego i z koncertem podczas obchodów 10-lecia WSG. Prezesem Stowarzyszenia Śpiewaczego Męski Chór „HASŁO” jest nieprzerwanie od 2003 r. Krzysztof Filasiński, a dyrygentami byli: Jolanta Rybka (1999-2002), Monika Wilkiewicz (2002-2004) i Rafał Sójka (2004-2009), a obecnie jest Marta Ronek. W 2015 r. Chór będzie obchodził 95-lecie swojej działalności.

Od 2008 roku Wyższa Szkoła Gospodarki kształci w obszarze resocjalizacji. Ta specjalność studiów, realizowana pierwotnie w ramach kierunku „socjologia”, a później „pedagogika”, zarówno w Bydgoszczy jak i w Inowrocławiu zgromadziła już ok. 500 studentów. Takie zainteresowanie skłoniło Uczelnię do podjęcia ścisłej współpracy z sektorem więziennictwa, dla którego to kadry są kształcone w ramach obszaru resocjalizacji. Ideą tej współpracy jest stałe podnoszenie jakości kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem treści praktycznych. W związku z tym od roku 2009 Wyższa Szkoła Gospodarki intensywnie współpracuje na mocy porozumienia z Centralnym Ośrodkiem Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu (COSSW). Współpraca ta obejmuje m.in. wsparcie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym, dydaktyczno-metodycznym COSSW przez jednostki naukowo-dydaktyczne WSG, wsparcie merytoryczno-metodyczne WSG przez COSSW w zakresie kształcenia w ramach specjalności „resocjalizacja”, wspólne inicjatywy w zakresie tematyki resocjalizacji penitencjarnej, organizację konferencji o charakterze naukowo-metodycznym, współpracę publikacyjno-wydawniczą, wymianę materiałów edukacyjnych w tym e-learninowych. Na mocy tego porozumienia studenci „resocjalizacji” WSG raz w roku uczestniczą w zajęciach praktycznych realizowanych na terenie Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu, a raz w semestrze wykładowcy COSSW w Kaliszu prowadzą zajęcia dla studentów w siedzibie WSG. Kadra Wyższej Szkoły Gospodarki szkoli kadrę COSSW w Kaliszu w zakresie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu. Od roku 2010 Wyższa Szkoła Gospodarki nawiązała także ścisłą współpracę z Okręgowym Inspektorem Służby Więziennej w Bydgoszczy. W efekcie spotkania, które odbyło się w dniach 1-2 marca 2010 r. z udziałem Zastępcy Komendanta COSSW ds. dydaktycznych, ppłk. Krzysztofem Jędrzejakiem i Kierownikiem Działu Informatyki, por. Marcinem Strzelcem ze strony COSSW i władzami Uczelni określone zostały ramy współpracy obu instytucji. W jej ramach studenci WSG mogą m.in. odbywać praktyki i staże na terenie zakładów karnych wojewódz-

stwa kujawsko-pomorskiego, przeprowadzać badania celem przygotowania prac dyplomowych a także mają okazję uczestniczyć w zajęciach dydaktycznych prowadzonych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej realizowanych na terenie zakładów karnych. W ramach tej współpracy 16 maja 2014 r., na terenie WSG zorganizowane zostało pierwsze ogólnopolskie seminarium resocjalizacyjno-penitencjarne, które umożliwiło wymianę doświadczeń między kadrą naukową WSG, praktykami więziennictwa – funkcjonariuszami a przygotowującymi się do zawodu studentami. Pokłosiem seminarium było przygotowanie wspólnej oferty studiów podyplomowych z zakresu resocjalizacji, realizowanych wspólnie przez WSG oraz Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Bydgoszczy.

Ponadto Instytut Kulturoznawstwa WSG był partnerem akademickim autorskiego programu reedukacji więźniów pt. „Harmonia Sztuki, Harmonia Świata” realizowanego przez Henryka Narewskiego z Bydgoskiego Stowarzyszenia Artystycznego. W ramach programu organizowano konkursy, warsztaty i wystawy twórczości artystycznej więźniów o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym.

4.3. Przedsiębiorstwa i instytucje otoczenia biznesu

Uczelnie, dzięki coraz większej autonomii, mają obecnie możliwość nie tylko tworzenia autorskich programów nauczania i programów badawczych, ale również mogą prowadzić działalność innowacyjną i badawczo-rozwojową skierowaną na potrzeby gospodarki, społeczeństwa i kultury. Odgrywają szczególną rolę we współpracy międzyrodowiskowej, ponieważ to właśnie na nich, znacznie bardziej niż na przedsiębiorstwach, spoczywa obowiązek podejmowania działań na rzecz poprawy warunków życia społeczeństwa.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy już od kilku lat zdobywa doświadczenie w podejmowaniu aktywności w zakresie badawczo-rozwojowym (B+R). Wcześniej działania te były niekiedy rozproszone, inicjowane przez pracowników indywidualnie lub zespo-

łowo – w odpowiedzi na zgłaszane z zewnątrz zapotrzebowanie. W znacznej mierze dotyczyły działalności związanej z pozyskiwaniem środków ze źródeł zewnętrznych – tym samym skupionej na realizacji ściśle określonych celów projektowych. Współpraca między Uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje następujące działania⁸:

- pracownicy gospodarki poszukują pracowników nauki w celu realizacji projektów w ramach partnerstwa strategicznego, konsorcjów etc.;
- pracownicy nauki podejmują staże w przedsiębiorstwach;
- pracownicy nauki przygotowują opinie, ekspertyzy, recenzje wniosków bądź projektów wykonywanych dla przedsiębiorców;
- pracownicy nauki zgłaszają wynalazki i wnioski patentowe w celu późniejszej sprzedaży przedsiębiorstwom;
- pracownicy nauki wykonują badania na zamówienie (kontraktowe, usługowe);
- pracownicy gospodarki podejmują studia wyższe, podyplomowe lub doktoranckie.

Zatem uogólniając, można przyjąć, że współpraca przedsiębiorstw z Uczelnią odbywa się na 3 podstawowych płaszczyznach:

- wspólnie realizowanych projektach badawczych,
- stażach i praktykach studentów oraz pracowników naukowych,
- współpracy dydaktycznej (w tym szkoleniach).

Przedsiębiorstwa potrzebują zewnętrznego wsparcia w tym zakresie, chociażby z uwagi na fakt, że same nie prowadzą na ogół prac badawczo-rozwojowych; tylko 7,1% przedsiębiorstw prowadzi własną działalność B+R⁹. Co trzecie przedsiębiorstwo w województwie

8 Model funkcjonowania laboratorium inLAB. Procedury uruchamiania i funkcjonowania. Kwestionariusz potencjału środowiska akademickiego w zakresie prac B+R, Bydgoszcz 2012.

9 P. Zadura-Lichota, *Raport Innowacyjności 2010*, PARP, Warszawa 2010.

kujawsko-pomorskim współpracuje lub współpracowało z jednostkami naukowo-badawczymi lub otoczenia biznesu, a 18% jako partnera takiej współpracy określiło szkołę wyższą (w tym 13% współpracowało z uczelniami publicznymi, a 5% z niepublicznymi)¹⁰. Jest zatem potrzeba intensyfikacji działań nakierowanych na współpracę nauki z biznesem, rozwój przedsiębiorczości akademickiej i zaangażowanie jak największego grona pracowników do pracy przy różnego typu projektach. Współpraca między przedsiębiorstwami a sferą nauki odbywa się w zakresie:

- transferu wiedzy,
- komercjalizacji wyników badań naukowych,
- wzrostu aplikacyjności badań.

Przekonanie o konieczności podejmowania wspólnych działań, służących wzrostowi innowacyjności i rozwojowi obu stron, nie powoduje, że współdziałanie podejmowane jest samorzutnie i bez problemów. Transfer wiedzy oraz komercjalizacja wyników badań natrafiają na problemy zarówno na płaszczyźnie organizacyjnej, osobowej, instytucjonalnej czy legislacyjnej. Przedsiębiorcy oczekują od Uczelni wyraźnej, spójnej i syntetycznej prezentacji oferty współpracy w zakresie realizowanych prac badawczych i wdrożeniowych, przy czym okazuje się, że w dużej mierze o skuteczności podjętych działań decyduje sieć osobistych relacji i personalny charakter kontaktu. Z drugiej zaś strony, wielu pracowników Uczelni niezbyt chętnie podejmuje działania badawczo-rozwojowe z czysto pragmatycznych przesłanek – dodatkowe zaangażowanie odbywa się ze szkodą dla realizowanej ścieżki naukowego rozwoju, która szczególnie na uczelniach państwowych jest wymogiem koniecznym dalszej pracy w szkole wyższej. Zarówno przedsiębiorcy, jak i naukowcy wskazują na brak jasnych uregulowań w uczelniach dotyczących współpracy. Każda próba kontaktu traktowana jest indywidualnie oraz wiąże się z koniecznością załatwie-

nia szeregu formalności, konsultacji i podjęcia decyzji na różnych szczeblach. Ponadto, współpraca między środowiskiem akademickim a przedsiębiorcami nie znajduje odzwierciedlenia w wymiernych efektach, często działania dotyczące nowoczesnego modelu transferu wiedzy przybierają raczej iluzoryczny charakter. Główne bariery nawiązywania współpracy między sferą nauki a gospodarką to¹¹:

- brak podstawowego porozumienia między środowiskami;
- odmienne motywacje do podejmowania działań (dla nauki ważna jest potrzeba poznania, dla biznesu – potrzeba materializacji rozwiązań);
- inne kryteria sukcesu (dla nauki ważny jest prestiż, uznanie, awans w hierarchii naukowej, dla biznesu – wypracowanie zysku i korzyści materialnych, przewaga konkurencyjna na rynku);
- brak instytucji pośredniczących między sferą nauki a biznesem;
- niedostosowanie kierunków kształcenia na uczelniach do zmieniających się potrzeb gospodarki;
- brak współpracy między uczelniami;
- niski poziom potencjału innowacyjnego na tle Europy.

W WSG, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców i naukowców, powołano specjalne jednostki ogólnouczelniane, tj. Kreator Innowacyjności oraz Centrum Badań i Rozwoju inLAB, których głównym celem działania jest inicjowanie i podtrzymywanie kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz koordynowanie prac zespołów badawczych realizujących zlecenia od przedsiębiorców. Obydwie jednostki funkcjonują według ściśle określonych procedur, a ich cechy charakterystyczne to: systemowość w działaniu, duża elastyczność w kreowaniu produktów, indywidualizacja działań w procesie obsługi klienta.

10 L. Nieżurawski, M. Kuzel, P. Szymański, A. Pomianowska-Kardaś, A. Mroczkowski, Z. Nowakowska, *Analiza powiązań współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, jednostkami B+R i instytucjami otoczenia biznesu*, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń 2010.

11 Analiza wpływu wsparcia udzielonego w ramach Działania 2.6 ZPORR na wzrost współpracy między jednostkami B+R oraz przedsiębiorstwami, TARR, Toruń 2010.

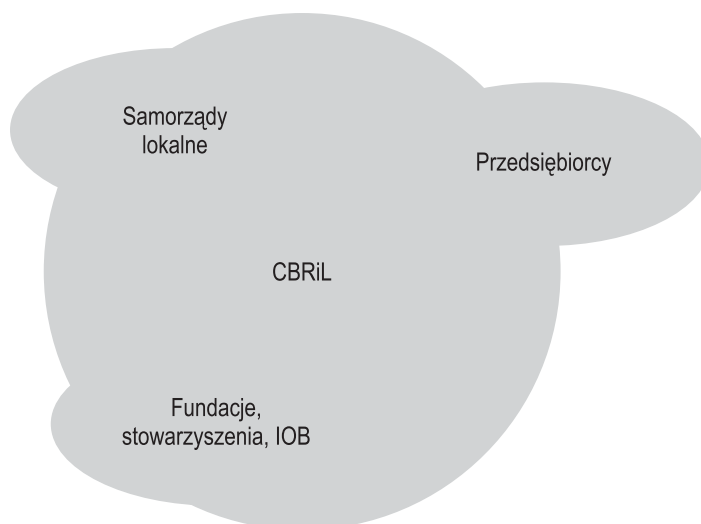
Kreator Innowacyjności Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy to jednostka ogólnouczelniana, która powołana została do życia na mocy zarządzenia kanclerza Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 16 II 2009 r. Początkowa działalność Kreatora dofinansowana była przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Programu MNiSW „Kreator Innowacyjności”. Działania Kreatora koncentrowały się przede wszystkim na współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB). Prowadzone one były w kooperacji z Centrum Badań Regionalnych i Lokalnych. Współpraca z przedsiębiorcami nie stanowiła dominującego obszaru działalności Kreatora. Strukturę jednostki „Kreator Innowacyjności” w tamtym okresie jej funkcjonowania przedstawia ryc. 12.

W 2012 r. nastąpiła zasadnicza zmiana w strukturze Kreatora w związku z powołaniem ogólnouczelnianej jednostki inLAB – Innowacyjne Laboratorium Współpracy Nauki i Biznesu (ryc. 13). W działaniach podejmowanych przez Kreator silnie wzrosło zainteresowanie współpracą badawczo-rozwojową z przedsiębiorcami. W tym samym roku zrealizowano pierwsze przedsięwzięcia badawcze w ramach projektów: Bon na Innowacje (BNI) oraz Voucher Badawczy (VB). Zakres współpracy z samorządami i Instytucjami Otoczenia Biznesu ustalił się na zbliżonym poziomie, jak współpraca z przedsiębiorcami.

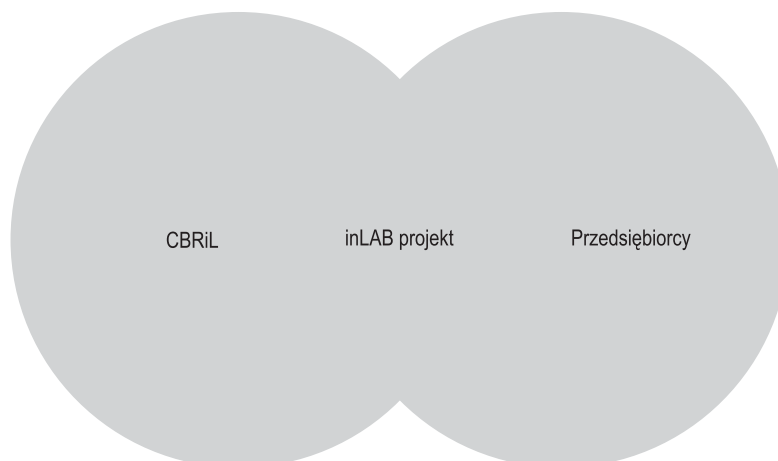
W czerwcu 2013 r. zakończono realizację projektu inLAB. Jednostka inLAB – Innowacyjne Laboratorium Współpracy Nauki i Biznesu, aktualnie funkcjonująca pod nazwą Centrum Badań i Rozwoju inLAB i jest częścią Kreatora (ryc. 14). Struktura Kreatora Innowacyjności, którego dyrektorem jest dr Piotr Szymański, przedstawia się następująco:

- Centrum Badań i Rozwoju inLAB – dyrektor mgr Anna Pomianowska-Kardaś;
- Centrum Przedsiębiorczości Studenckiej – kierownik mgr Rober Lauks;
 - Biuro Karier
 - Biuro Kształcenia Praktycznego
- Centrum Współpracy Regionalnej (które jest kontynuatorem CBRiL) – dyrektor dr Krzysztof Napieraj

Misją Kreatora Innowacyjności WSG jest wspieranie działań zmierzających do kojarzenia przedsiębiorców, jednostek otoczenia biznesu oraz samorządów i pracowników naukowych, w celu komercjalizacji wyników badań, realizowanych obecnie lub w przyszłości na uczelniach. Wizją Kreatora Innowacyjności WSG jest wypracowanie wzorcowego modelu współpracy między pracownikami naukowymi a przedsiębiorcami, samorządami oraz jednostkami otoczenia biznesu, który można będzie zaproponować do wdrożenia na innych uczelniach. Kreator ma spowodować

Ryc. 12. Struktura „Kreatora Innowacyjności” w l. 2009-2011

Ryc. 13. Kreator Innowacyjności w 2012 r. (po powołaniu inLAB-u)

zmianę proporcji przychodów realizowanych przez Uczelnię, na korzyść przychodów pozyskiwanych z komercjalizacji badań naukowych oraz przyczynić się do zmiany modelu kształcenia akademickiego w kierunku kształcenia praktycznego opartego na współpracy z biznesem. Kreator Innowacyjności jest jednostką prowadzącą działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną oraz popularyzatorską w zakresie wykorzystywania nowoczesnych rozwiązań w biznesie i w edukacji. Pod względem naukowym podejmuje takie zagadnienia, jak:

- powiązania współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, jednostkami B+R i instytucjami otoczenia biznesu;
- indywidualne i społeczne uwarunkowania dla rozwoju innowacyjności;
- rozwijanie myślenia przedsiębiorczego;
- projektowanie innowacyjnych rozwiązań w edukacji;
- rozwijanie koncepcji wykorzystania w procesie nauczania innowacyjnych ekonomicznych gier symulacyjnych.

Jednym z głównych celów funkcjonowania Kreatora jest działanie ukierunkowane na stymulowanie aktywności Uczelni oraz jej kadry naukowej do prowadzenia badań naukowych, w szczególności innowacyjnych i stosowanych. Dodatkowo działalność jednostki zorientowana jest na zacieśnianie współ-

pracy Uczelni ze sferą gospodarki i biznesu, co w realnym działaniu przejawia się w budowaniu partnerstw naukowo-gospodarczych pod kątem komercjalizacji wyników badań naukowych oraz transferu wiedzy i technologii.

Centrum Badań i Rozwoju inLAB działające na rzecz zintensyfikowania współpracy między Uczelnią a firmami, jest „kołem napędowym” działań probiznesowych w WSG. Laboratorium inLAB rozpoznaje potrzeby przedsiębiorców i znajduje dla nich rozwiązanie, wykorzystując dostępny potencjał uczelni, czyli kadre (pracowników naukowych, technicznych, absolwentów uczelni, studentów), zaplecze laboratoryjne (10 specjalistycznych pracowni komputerowych, pracownie mechatroniczne), oraz umiejętności i bogate doświadczenie w realizacji projektów badawczo-rozwojowych, naukowych i dydaktycznych. CBiR inLAB dąży do pozyskiwania przedsiębiorstw do współpracy w zakresie działań projektowych poprzez określenie:

- potrzeb przedsiębiorstw;
- potencjału projektowego i możliwości współpracy dziedzinowej w ramach projektów partnerskich;
- zbieżności potrzeb, które mogłyby być realizowane w ramach współpracy projektowej.

W celu zbudowania kompleksowej oferty badawczej Uczelni, obejmującej innowacyjne rozwiązania dla przedsiębiorstw w obszarze nauk ścisłych i technicznych, nauk społeczno-

Ryc. 14. Struktura Kreatora Innowacyjności od 2013 r.

-ekonomicznych, nauk humanistycznych oraz nauk o zdrowiu i kulturze fizycznej, prowadzony jest monitoring dorobku naukowego kadry dydaktycznej WSG, wydawanych publikacji, prowadzonych badań. Dzięki temu możliwe jest dokonanie wyboru strategicznych dziedzin badawczych z punktu widzenia WSG i stworzenie bazy priorytetów w sferze B+R w celu poprawnego zdiagnozowania możliwości badawczych. Rozległość i multidyscyplinarność problematyki innowacji daje szansę wykorzystania wiedzy i umiejętności naukowców z różnych dziedzin nauki. Centrum Badań i Rozwoju inLAB jest jednostką specjalnie dedykowaną do działań z przedsiębiorcami. Jest to częściowa adaptacja modelu fińskiego tzw. SID-labów, funkcjonujących na uczelni Laurea University of Applied Science w Helsinkach. Laboratorium inLAB to jednostka modelowa, uniwersalna i w przyszłości adaptowalna również na innych uczelniach. Została utworzona zgodnie z procedurami i instrukcjami zawartymi w publikacji pt. *Model funkcjonowania laboratorium inLAB*¹², prezentującej zasady dotyczące zarządzania inLAB, zalecenia odnośnie umiejscowienia jednostki w strukturze uczelni, wymaganych kompetencji pracowników inLAB, ram prawnych i zasad ochrony własności intelektualnej, zasad promocji, działań PR, jak również finansowania zarówno samego laboratorium, jak i realizowanych prac badawczo-rozwojowych. Cechą wy-

różniającą laboratorium jest niwelowanie barier, które mogłyby komplikować współpracę między Uczelnią a szeroko rozumianą gospodarką. Od początku jego istnienia było ono bardzo blisko powiązane z aktywnościami podejmowanymi przez Kreator Innowacyjności. Działalność inLAB to zarówno inicjowanie i podtrzymywanie kontaktów z przedsiębiorstwami, pomoc przedsiębiorcom w staraniach o pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć badawczych, jak i – już na etapie realizacji projektów – zarządzanie pracami zespołów badawczych, realizujących zlecenia od firm.

Wielu przedsiębiorców skorzystało ze wsparcia Uczelni przy staraniach o przyznanie którejś z różnorodnych form dotacji. Jedną z takich możliwości dawał projekt Voucher Badawczy – program finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Jest to program wsparcia dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w województwie kujawsko-pomorskim, którego celem jest wzrost poziomu współpracy firm z sektora MŚP z jednostkami naukowymi. W latach 2011-2013 naukowcy z WSG zrealizowali 12 projektów innowacyjnych dla przedsiębiorstw w ramach projektu Voucher Badawczy, natomiast w I kwartale 2014 r., w ramach tego właśnie projektu, zostało złożonych przeszło 60 wniosków dotyczących współpracy między WSG a firmami. Z jednymi z nich dopiero zainicjujemy wspólne działania, z innymi – będzie to kontynuacja prac badawczo-rozwojowych. *Novum* stano-

12 Model funkcjonowania laboratorium inLAB. Procedury uruchamiania i funkcjonowania. Kwestionariusz potencjału środowiska akademickiego w zakresie prac B+R, Bydgoszcz 2012.

wią projekty kooperacyjne ukierunkowane na realizację przedsięwzięć badawczych partnerskich, wspólnych dla kilku niezależnych przedsiębiorstw, działających w ramach klastra lub w innej formie powiązania kooperacyjnego, dla których pracownicy naukowcy świadczą usługę badawczą. Wyższa Szkoła Gospodarki, przy współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, przystępuje również do tego typu projektów, odnosząc sukcesy.

Kolejną grupę projektów badawczo-rozwojowych stanowią przedsięwzięcia przeprowadzone w ramach programu „Bony na Innowację”, realizowane przy wsparciu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Środki z tego programu przeznaczone są na nawiązywanie kontaktów między firmami sektora MŚP i jednostkami naukowymi na realizację usług związanych z rozwojem nowych produktów i technologii. W tej sferze działań WSG jest jednym z liderów. W latach 2011-2014 pracownicy Uczelni zrealizowali aż 83 projekty na rzecz firm. Projekty dotyczyły różnej tematyki, najwięcej było przedsięwzięć badawczych związanych z rozwiązaniami informatycznymi, mechatronicznymi, np. przy automatyzacji procesów przemysłowych, z dziedziny ekonomii, turystyki. Również, co często jest nieuniknione, były projekty interdyscyplinarne, np. turystyczno-mechatroniczny, czy z zakresu rozwiązań transportowo-logistycznych, realizowany w połączeniu z informatyką. Specyfika tych projektów, ze względu na ich walor innowa-

cyjny i dopasowanie do konkretnych potrzeb firmy, uniemożliwia znalezienie wspólnego mianownika dla wszystkich wcześniej wymienionych działań. Realizowane do tej pory projekty zakończyły się sukcesem, dając obopólne korzyści przedsiębiorstwom, dla których były wykonane i satysfakcję pracownikom naukowym, którzy te rozwiązania zaproponowali.

Kolejny typ prac o charakterze naukowo-badawczym, realizowanych na zamówienie przedsiębiorstw, stanowią ekspertyzy. W szczególności są to dokumenty typu „Opinie o innowacji”, wykonywane na zasadach komercyjnych dla firm z regionu kujawsko-pomorskiego przez pracowników Uczelni.

Dodatkowo w ramach projektu „in-LAB – Innowacyjne laboratorium współpracy nauki i biznesu” na przełomie 2012/2013, wykonano 12 projektów badawczo-rozwojowych, przy których współpracowali naukowcy z Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy oraz z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wspólne działania Uczelni i firm są korzystne zarówno dla badań i rozwoju, jak i staży pracowniczych i studenckich, praktyk, a także dla aktywnego i skutecznego poszukiwania miejsc pracy dla studentów i absolwentów WSG. Dzięki wsparciu Uczelni i organizacyjnemu zaangażowaniu Kreatora, pracownicy naukowcy biorą udział w projektach stażowych takich, jak Otwarte Innowacje oraz *Staż Sukcesem Naukowca*.

5.

Wspieranie aspiracji społeczności lokalnej

5.1. Regionalna Sieć Uniwersytetów Trzeciego Wieku

Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW) powstał w 2007 r. i jest jednostką ogólnouczeniową Wyższej Szkoły Gospodarki prowadzoną przez Centrum Projektów Edukacyjnych (CPE). Uniwersytetem zarządza Dziekan UTW Cezary Kościelak oraz Dyrektor CPE Przemysław Ziółkowski, którzy realizując ideę uczenia się przez całe życie starają się o włączanie seniorów do systemu kształcenia. Obecnie istnieje 25 filii Uniwersytetów Trzeciego Wieku WSG, rozlokowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego oraz wielkopolskiego (ryc. 15-17). W spotkaniach regularnie uczestniczy blisko 1500 osób. Zajęcia odbywają się w Bydgoszczy oraz w siedzibach filii UTW. Pierwszy Uniwersytet Trzeciego Wieku WSG został utworzony w 2007 r. w Inowrocławiu, w Wydziale Zarządzania i Nauk Społecznych WSG. W 2009 r. powstał UTW w Bydgoszczy na terenie kampusu WSG.

Tematyka wykładów czy też oferta zajęć dodatkowych ustalana jest na podstawie indywidualnych zainteresowań słuchaczy.

W każdej z filii co roku przeprowadzana jest ankieta ewaluacyjna, której wyniki służą do planowania zajęć na kolejny rok akademicki. Innowacyjna formuła zajęć i nieustanne udoskonalanie działań UTW sprawiają, że liczba słuchaczy z roku na rok rośnie.

Słuchacze biorą także udział w panelach dyskusyjnych i konwersatoriach naukowych, gdzie mają możliwość prezentowania swoich opinii oraz wymiany doświadczeń życiowych, a w ramach warsztatów rozwijają swoje umiejętności praktyczne. Mają one na celu również zaktywizowanie uczestników do życia społecznego oraz kulturalnego we własnym środowisku. Warsztaty komputerowe, hobbystyczne, rehabilitacyjne oraz rekreacyjno-sportowe pozwalają na czynny udział w zajęciach, a także naukę i pogłębianie wiedzy z zakresów interesujących dziedzin. Oferta szkoleń zawodowych, prowadzonych w duchu przedsiębiorczości, skierowana jest do osób aktywnych zawodowo. Podczas szkoleń można nabyć nowe kompetencje, przydatne na rynku pracy. Dużym zainteresowaniem cieszą się również lektoraty języków obcych. Udział w lektoratach daje szansę poszerzenia horyzon-

tów i rozwoju osobowości. Różnego rodzaju wyjazdy studyjne czy też inicjatywy integracyjne służą jednoczeniu się wszystkich słuchaczy UTW WSG, a także burzeniu negatywnego stereotypu starości.

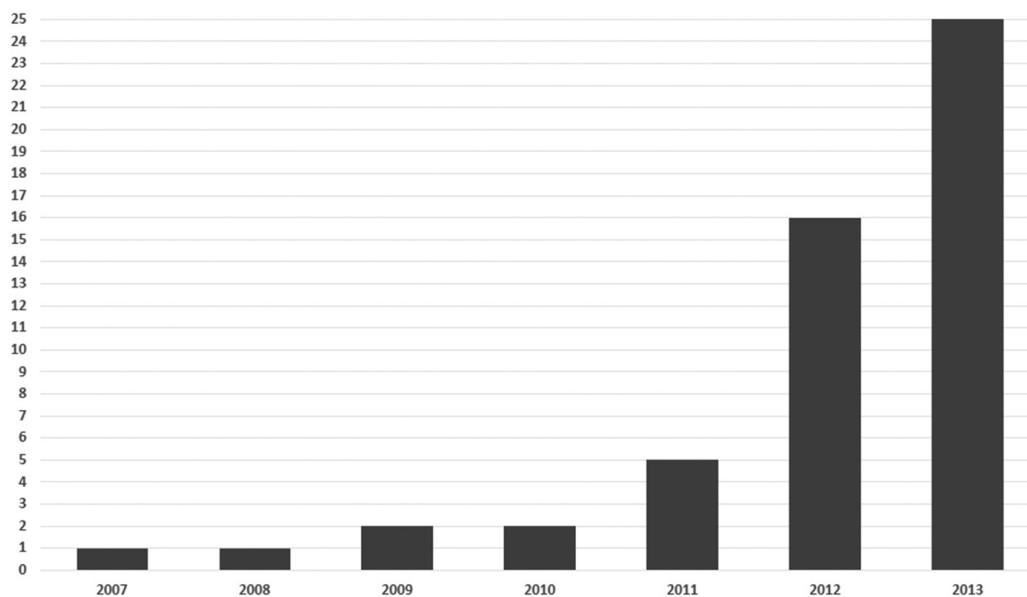
Poza szerokim zakresem tematycznym wykładów w ofercie UTW znajdują się zajęcia dodatkowe. Ofertę zajęć dodatkowych proponowaną przez Uniwersytet Trzeciego Wieku WSG można podzielić na sekcje tematyczne: artystyczną, informatyczną, fotograficzną, mody i stylizacji, pedagogiczno-psychologiczną, sportową, zdrowia i rehabilitacji oraz kulinarną. Sekcja artystyczna została utworzona w celu rozwijania umiejętności twórczych osób starszych. Do wyboru są warsztaty: malarstwa, rysunku, batików oraz rzeźby w glinie. Zajęcia te dają możliwość samorealizacji i doskonalenia posiadanych umiejętności oraz nabywania nowych, a także uwrażliwiania na piękno. Poprzez uczestnictwo w takich warsztatach poprawia się koordynacja wzrokowo-ruchowa. Osoby biorące udział w zajęciach rozładują negatywne emocje oraz wszelkie napięcia i stresy. Własnoręczne wykonanie pracy podnosi poziom samoakceptacji oraz poczucia, że jest się potrzebnym.

Sekcja informatyczna prowadzi edukację osób starszych z zakresu obsługi komputera. Formuła zajęć dostosowana jest do możliwości intelektualnych uczestników. Dużym zainteresowaniem cieszą się lektory języków obcych. UTW WSG oferuje kształcenie w następujących językach: angielskim, niemieckim, rosyjskim, hiszpańskim, włoskim. Sekcja językowa ma za zadanie wykształcenie u słuchaczy kompetencji językowych i komunikacyjnych, pozwalających im na porozumiewanie się w języku obcym. Kurs językowy podzielony jest na 3 poziomy: podstawowy, średnio zaawansowany i zaawansowany. Można też rozwijać umiejętności związane z fotografowaniem. Program warsztatów fotograficznych ma na celu wprowadzenie uczestników we wszystkie zagadnienia związane z fotografią cyfrową. Dbalność o zdrowie oraz utrzymywanie aktywności fizycznej służy prawidłowemu przebiegowi procesu starzenia się. UTW WSG daje możliwość brania udziału w zajęciach rucho-

wych, nauce pierwszej pomocy oraz warsztatach choreoterapii. Zajęcia z pierwszej pomocy dają poczucie bezpieczeństwa i pewności siebie w każdej sytuacji. Szkolenie prowadzone jest przez instruktorów Pierwszej Pomocy Polskiego Czerwonego Krzyża, według wytycznych PCK oraz Europejskiej Rady Resuscytacji. Prowadzone były także warsztaty w ramach projektu z zakresu edukacji ekonomicznej pt. *Zarządzaj efektywnie swoim budżetem domowym*, dofinansowanego przez Narodowy Bank Polski. Celem projektu było zwiększenie wiedzy i umiejętności korzystania z mechanizmów rynku usług finansowych oraz w zakresie decyzji inwestycyjnych, podejmowanych przez członków gospodarstw domowych.

W 2013 r. realizowany był projekt *Regionalna Sieć Uniwersytetu Trzeciego Wieku WSG szansą rozwoju kulturalnego i artystycznego Seniorów*, dofinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W Bydgoszczy oraz 15 filiach Uniwersytetu Trzeciego Wieku WSG odbywały się warsztaty: decoupage'u, tworzenia własnej biżuterii, scrapbookingu, filcowania, malarstwa, rysunku i batików. Łącznie uczestniczyło w nich 180 osób z Bydgoszczy, Brzozy, Chełmży, Dobrcza, Gniewkowa, Inowrocławia, Koronowa, Kowalewa Pomorskiego, Łysomic, Osielska, Pakości, Słupska, Solca Kujawskiego oraz Więcborka. Uniwersytet Trzeciego Wieku WSG współpracuje także z Latarnikami Polski Cyfrowej, prowadząc darmowe warsztaty z obsługi komputera i Internetu.

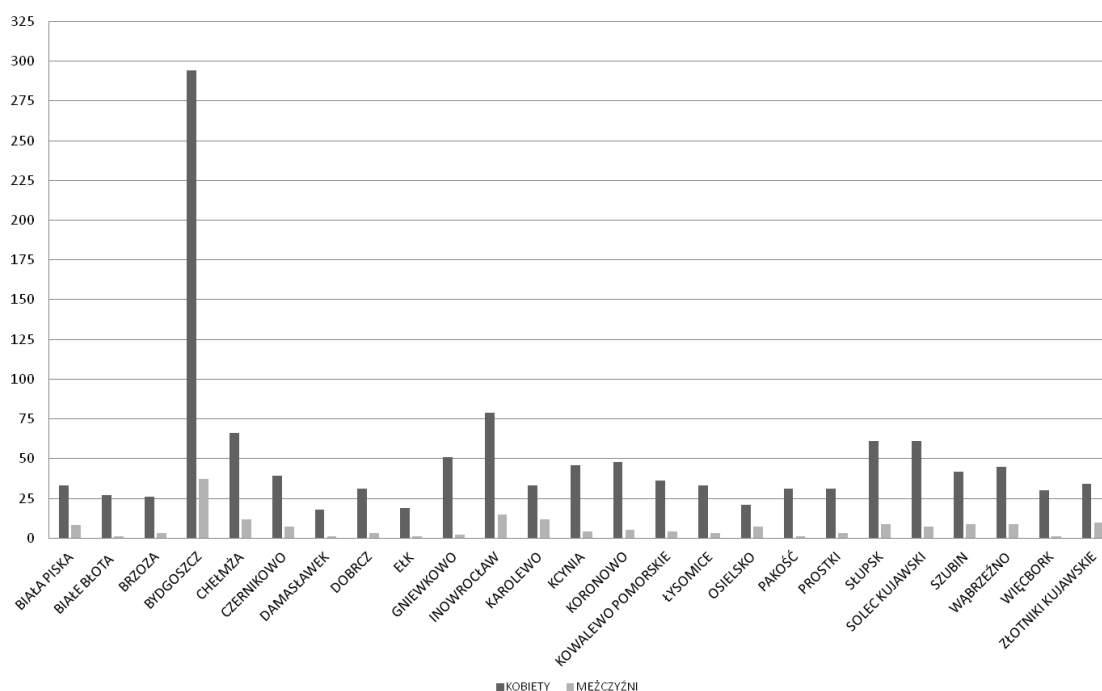
Dużym zainteresowaniem cieszy się turystyka i aktywne spędzanie czasu wolnego. Na Uczelni aktywnie działa Koło Turystyczne Słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku WSG, którego opiekunem jest Tomasz Kądziołski; działa także chór UTW. WSG utworzyło jedną z największych sieci Uniwersytetów Trzeciego Wieku w tej części kraju, wpisując się w rozpowszechnianie koncepcji szerokiego udziału w kulturze osób będących już poza aktywnością zawodową.

Ryc. 15. Rozwój Regionalnej Sieci UTW w l. 2007-2013 (liczba filii)

Ryc. 16. Regionalna Sieć Uniwersytetów Trzeciego Wieku

Ryc. 17. Liczba słuchaczy Regionalnej Sieci Uniwersytetów Trzeciego Wieku w roku akademickim 2013/2014

5.2. Przedszkole Akademickie – „Uniwersytet Dziecięcy”

Przedszkole Akademickie „Uniwersytet Dziecięcy” rozpoczęło działalność wraz z początkiem roku szkolnego 2013/2014, choć pomysł na jego utworzenie pojawił się kilka lat wcześniej, po zdiagnozowaniu potrzeb pracowników i studentów Uczelni. W konsekwencji przygotowano projekt umożliwiający utworzenie i prowadzenie placówki mogącej zapewnić opiekę nad dziećmi w wieku od 2,5 do 6 lat, korzystając ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Budynek „A”, w którym mieści się przedszkole, został zmodernizowany i dostosowany do niezwykle restrykcyjnych wymogów i funkcjonalnych potrzeb samego przedszkola. Jest to pierwsza tego typu placówka w makroregionie w pełni przystosowana do potrzeb dzieci niepełnosprawnych. W przedszkolu znajdują się 3 przestronne sale, z których każda posiada ponad 70 m² powierzchni i dysponuje łazienką przystosowaną do potrzeb najmłodszych. Wyposażenie sal jest bardzo nowoczesne, odpowiadające wymogom i możliwościom ogólnorozwojowym dzieci w różnym wieku. Warunki takie spełnia również ogród przed-

szkolny usytuowany za odpowiednim ogrodzeniem, przy samym brzegu Brdy. Poza salami do zajęć grupowych, w przedszkolu znalazła miejsce również sala do zajęć indywidualnych, przydatna przede wszystkim w pracy logopedy i psychologa, zarówno w trakcie zajęć przez nich prowadzonych, jak i podczas pełnionych przez wychowawców dyżurów dla rodziców. Usytuowanie przedszkola na terenie kampusu Uczelni pozwala przedszkolakom korzystać ze wszystkich jego dobrodziejstw. Jest to przede wszystkim infrastruktura, taka jak: hala sportowa, sala widowiskowa, Muzeum Fotografii czy różnego rodzaju pracownie, laboratoria, które doskonale sprawdzają się przy organizowaniu różnych form pracy wychowawczo-dydaktycznej w celu realizacji m.in. podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Przedszkole Akademickie może poszczycić się młodą i wyspecjalizowaną kadrą pedagogiczną, która dba przede wszystkim o dobór odpowiednich metod pracy umożliwiających dzieciom poznawanie świata w sposób adekwatny do ich aktualnego poziomu rozwoju. Poza podstawowym wykształceniem pedagogicznym, niezbędnym do pracy na stanowisku nauczyciela wychowania przedszkolnego, kadra nauczycieli posiada szereg

innych kompetencji poszerzających jej pole działania.

W związku z faktem, iż rodzicami przedszkolaków są zazwyczaj pracownicy bądź studenci Uczelni, kadra przedszkola stara się jak najlepiej włączyć ich do współpracy w celu zapewnienia dzieciom jednakowych oddziaływań wychowawczych. Największy nacisk kładziony jest na kontakty i rozmowy indywidualne wychowawcy z rodzicami. Rodzice biorą również czynny udział w życiu przedszkola: uczestniczą razem ze swoimi dziećmi w zajęciach otwartych prowadzonych przez wychowawców poszczególnych grup, biorą udział w warsztatach – czy to wspólnie z dziećmi przy okazji warsztatów plastycznych, czy samodzielnie w trakcie warsztatów mających na celu pedagogizację rodziców. Rodzice włączani są również w różnego rodzaju konkursy i organizację uroczystości przedszkolnych. Chętni rodzice, bądź inni członkowie rodzin dzieci, mogą odwiedzić przedszkolaków i przybliżyć im literaturę lub przedstawić swoją profesję czy hobby, a chętnych nie brakuje.

Przedszkolaki, poza podstawowymi zajęciami wynikającymi z wymagań ministerialnych ujętych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, uczestniczą w zajęciach z logopedą i psychologiem, uczą się języka angielskiego, biorą udział w zajęciach z gimnastyki ogólnorozwojowej i korekcyjnej, rytmiki, religii lub etyki, z których każde prowadzone jest przez specjalistów z danej dziedziny. Bliskość Uczelni umożliwia także współpracę kadry przedszkola z jej pracownikami dydaktycznymi i naukowymi, m.in. z dietetykiem, który pomaga przygotować cotygodniowy jadłospis przedszkola, jak najbardziej urozmaicony i całkowicie dostosowany do dziecięcych potrzeb żywieniowych. Przedszkole Akademickie prowadzone przez Uczelnię i znajdujące się na terenie jej kampusu jest idealnym miejscem realizacji studenckich praktyk – zwłaszcza studentów kierunku „pedagogika” o specjalności „edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna”, umożliwiającym studentom zastosowanie zdobytej wiedzy teoretycznej w praktyce, co stanowi doskonałe laboratorium badawcze, dające obopólną korzyść.

5.3. Centrum Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej „Rewital”

Centrum Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej (CRiOB) „Rewital”, które funkcjonuje od 01.03.2012 r., jest jednostką wydzieloną w strukturach Wyższej Szkoły Gospodarki świadczącą usługi medyczne z zakresu rehabilitacji, odnowy biologicznej, fitness i masażu.

Rehabilitacja

CRiOB „Rewital” to miejsce, gdzie nie tylko można zadbać o kondycję i smukłą sylwetkę, ale również powrócić do zdrowia. Centrum dysponuje sprzętem do rehabilitacji ruchowej i fizykoterapii, a wykwalifikowana kadra dobiera program rehabilitacji, aby w jak najkrótszym czasie pacjent powrócił do dawnej sprawności. W Centrum stosuje się rehabilitację w zespołach bólowych kręgosłupa i stawów, po urazach i w różnych schorzeniach układu ruchu. Rodzaje stosowanych terapii:

- terapia falą uderzeniową – nowoczesna, wysoce efektywna metoda leczenia; fale uderzeniowe przyspieszają proces zdrowienia poprzez: pobudzenie metabolizmu i cyrkulacji krwi, zwiększenie produkcji kolagenu, obniżenie napięcia mięśni; uszkodzona tkanka stopniowo regeneruje się, co wspomaga proces leczenia w obszarze poddanym terapii; leczenie falą uderzeniową stosuje się do zwalczania przewlekłego bólu narządu ruchu; daje ona szybką ulgę i przywraca sprawność ruchową, a jej skuteczność została wyraźnie potwierdzona w schorzeniach o podłożu entezopatii barku, stóp i łokcia; zabiegi są dobierane indywidualnie do potrzeb pacjenta,
- magnetoterapia – terapeutyczne wykorzystanie pola magnetycznego, które poprawia funkcjonowanie układu krążenia, odżywienie tkanek i przyspiesza zrastanie się tkanki kostnej,
- laseroterapia – terapeutyczne wykorzystanie światła lasera, które działa przeciwbólowo i regeneracyjnie na tkanki,

- elektroterapia – wykorzystanie w leczeniu prądu elektrycznego o niskim natężeniu, w zależności od rodzaju prądu uzyskuje się efekt przeciwbólowy, lepszego ukrwienia i odżywienia tkanek, a także pobudzenie mięśni do skurczów,
- krioterapia – leczenie za pomocą zimna, które działa przeciwbólowo, szczególnie skutecznie po doznanych urazach, w chorobach reumatycznych i zespołach bólowych,
- sonoterapia – terapia z wykorzystaniem ultradźwięków, które działają niczym masaż tkanek, a także pobudzają układ krążenia i działają przeciwbólowo,
- koloroterapia – terapeutyczne wykorzystanie różnokolorowego światła spolaryzowanego,
- wienią, aromaterapią i koloroterapią, zapewniający komfort, bezpieczeństwo i doskonały efekt ćwiczeń,
- kapsuła Activ Spa Infrared – nowoczesne, wyszczuplające, wielofunkcyjne urządzenie do pielęgnacji ciała,
- urządzenie Vacu Activ Sun – połączenie podczerwieni oraz aromaterapii pozwala uzyskać zaskakujące efekty zarówno w dziedzinie odchudzania jak i likwidacji cellulitu; metoda pozwalająca błyskawicznie rozgrzać mięśnie, przyspieszyć krążenie, metabolizm oraz proces pocenia, dzięki czemu dochodzi do dwukrotnie szybszego spalania kalorii, a ćwiczenia stają się dwa razy bardziej efektywne; kosmetyki wyszczuplające, nawilżające, relaksacyjne na rozgrzane promieniami podczerwieni tkanki, przenikają w ich głąb dzięki czemu ich działanie jest maksymalnie spotęgowane.

Odnowa biologiczna

W tym zakresie proponuje się świadome oddziaływanie na organizm przy pomocy naturalnych bodźców mających na celu ułatwienie, przyspieszenie i wzmożenie fizjologicznych procesów wypoczynkowych, mających na celu poprawę stanu zdrowia i wydolności organizmu człowieka. W skład wyposażenia wchodzi następujące urządzenia:

- platforma wibracyjna – w trakcie ćwiczeń na wibrującej, ruchomej platformie drgania przenoszą się na wszystkie mięśnie, zmuszając je do bardzo intensywnej pracy, spalając przy tym tkankę tłuszczową; inne zalety to: poprawa kondycji fizycznej, znikający cellulit, umięśniona sylwetka, mocny kręgosłup wolny od bólów wywołanych siedzącym trybem życia,
- kapsuła Vacu Activ Excellence BIKE – specjalistyczne urządzenie łączące zalety wysiłku fizycznego i działania podciśnienia; służy do likwidacji cellulitu i tkanki tłuszczowej, modelowania sylwetki oraz poprawy kondycji fizycznej,
- kapsuła Vacu Activ Extreme – innowacyjny trening na bieżni w podciśnieniu z podczer-

Fitness

Sala fitness jest wyposażona w sprzęt najnowszej generacji, gwarantujący bezpieczeństwo podczas ćwiczeń, a jego zróżnicowanie umożliwia trening dostosowany do indywidualnych potrzeb. Na sali fitness są do dyspozycji fizjoterapeuta oraz trener, którzy profesjonalnie dostosowują rodzaj ćwiczeń, tempo i poziom trudności. Sala jest wyposażona w następujące urządzenia:

- cykloergometry (rowery stacjonarne),
- ergometry eliptyczne,
- urządzenie do ćwiczeń z oporem PRAGMA,
- ergometry wiosłarskie z oporem wodnym,
- atlas do ćwiczeń siłowych firmy Kettler.

Masaż

Prawidłowo wykonany masaż działa przeciwbólowo, powoduje uczucie lekkości i ciepła oraz odprężenie, a w zależności od efektu jaki ma być uzyskany, masaż może być wykonany z użyciem olejków aromatycznych, balsamów pielęgnacyjnych, specjalnych kamieni lub czekolady. „Rewital” otrzymał Certyfikat Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001:2008, nadany przez niezależną międzynarodową jednostkę certyfikującą, co znaczy, że placówka wdrożyła i utrzymuje System Zarządzania Jakością według wymagań międzynarodowej normy.

5.4. Akademickie Centrum Medyczne

Akademickie Centrum Medyczne (ACM) jest nowo powstałą placówką medyczną w strukturach Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, która podpisała kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia. Podstawowym celem działalności ACM jest wykonywanie świadczeń medycznych w zakresie:

- rehabilitacji ambulatoryjnej – porady lekarskie, gdzie przyjmowani są pacjenci ubezpieczeni w NFZ, ze skierowaniem od lekarza pierwszego kontaktu lub specjalisty; lekarz specjalista rehabilitacji ocenia ogólny stan zdrowia, w tym m.in.: schorzenia układu ruchu, schorzenia związane z chorobami kardiologicznymi, zaburzenia wieku rozwojowego u dzieci, a następnie kieruje na zabiegi zgodnie ze schorzeniem pacjenta, monitoruje postępy leczenia poprzez wizyty lekarskie kontrolne w ramach tego samego skierowania,
- pracowni fizjoterapii, której zadaniem jest usprawnianie fizyczne pacjentów poprzez prowadzenie gimnastyki leczniczej oraz wykonywanie zabiegów fizykalnych i masaży; kadra pracowni fizjoterapii składa się z magistrów fizjoterapii, co gwarantuje fachową opiekę medyczną oraz swobodny dostęp pacjenta do każdej usługi rehabilitacyjnej; bazę zabiegową stanowią urządzenia najnowszej generacji i jakości, umożliwiające wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych z zakresu elektrolecznictwa, światłolecznictwa, ciepłolecznictwa, laseroterapii, magnetoterapii, ultradźwięków, krioterapii miejscowej oraz hydroterapii i masażu leczniczego; pracownia dysponuje zapleczem do kinezyterapii indywidualnej, grupowej, jak również wyposażona jest w szeroką gamę przyrządów wykorzystywanych w pełnowymiarowym usprawnianiu ruchowym chorego,
- ośrodka rehabilitacji kardiologicznej, którego zadaniem jest prowadzenie ambulatoryjnej rehabilitacji pacjentów ze schorzeniami układu krążenia: po zawale mięśnia sercowego, plastyce naczyń wieńcowych, zabiegach kardiochirurgicznych oraz po przebyciu innych schorzeń ze wskazaniem do rehabilitacji kardiologicznej; założeniem jest zastosowanie optymalnego w czasie, ilości i rodzaju zestawu zabiegów rehabilitacyjnych i działań profilaktycznych kompleksowo dostosowanych do indywidualnego stanu pacjenta. Zakres diagnostyczny i rehabilitacyjny jest równie szeroki, jak w przypadku pobytów rehabilitacyjnych; podstawą do podjęcia leczenia pacjentów jest skierowanie wystawione przez lekarza powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oddziału w zakresie:
 - kardiologii,
 - kardiochirurgii,
 - chorób wewnętrznych,
 - poradni kardiologicznej,
 - poradni rehabilitacyjnej,
- ośrodka dziennej rehabilitacji dla dzieci, gdzie dzieci mają możliwość korzystania z kompleksowej rehabilitacji, w której działania z zakresu fizjoterapii wspomagane są terapią neurologopedyczną, psychologiczną, pedagogiczną oraz terapią zajęciową; rehabilitacja przeznaczona jest dla dzieci w wieku: a) do 7. roku życia z zaburzeniami wieku rozwojowego, b) od 8. do 18. roku życia z zaburzeniami wieku rozwojowego, a po przed-

stawieniu orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (dotyczących upośledzonych w stopniu głębokim) do ukończenia 25. roku życia; do Ośrodka obowiązuje skierowanie, które jest wystawiane przez lekarza następujących oddziałów szpitalnych i poradni specjalistycznych:

- neonatologicznej,
- rehabilitacyjnej,
- ortopedii i traumatologii narządu ruchu,
- neurologicznej,
- reumatologicznej,
- chirurgii dziecięcej,
- lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Do rehabilitacji dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w ośrodku lub oddziale dziennym w szczególności kierowane są osoby:

- z grupy wysokiego ryzyka ciąży-porodowego,
- z wrodzonymi wadami rozwojowymi układu nerwowego (np. przepukliny oponowo-rdzeniowe, małogłowie, wrodzone wodogłowie),
- z chorobami metabolicznymi układu nerwowego,
- z zaburzeniami koordynacji ruchowej pochodzenia centralnego,
- z zespołem mikrozaburzeń czynności mózgu (z wyłączeniem zespołów nadpobudliwości psychomotorycznej),
- z zespołami aberracji chromosomów (w tym z zespołem Downa),
- z trwałymi dysfunkcjami aparatu ruchu (w tym: dziecięce porażenie mózgowe, miopatie, zaniki nerwowo-mięśniowe, następstwa chorób urazowych i zapalnych OUN),
- z zaburzeniami integracji sensorycznej,
- z nieprawidłowym rozwojem psychomotorycznym o ustalonej lub bez ustalonej etiologii,
- z wrodzonymi wadami rozwojowymi wielu układów.

Akademickie Centrum Medyczne otrzymało Certyfikat Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001:2008 niezależnej międzynarodowej jednostki certyfikującej, potwierdzający wdrożenie i utrzymywanie Systemu Zarządzania Jakością według wymagań międzynarodowej normy.

5.5. Akademia Transportu

Pierwsze lata działalności

Początki Akademii Transportu sięgają 2000 r., kiedy to przedstawiciele Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Przewoźników Międzynarodowych w osobach Zbigniewa Lizonia i Władysława Strzyżewskiego opracowali koncepcję ośrodka szkoleń w zakresie transportu. Wspólnie z ówczesnym kanclerzem Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa, Krzysztofem Sikorą i prezesem Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Przewoźników Międzynarodowych, Dionizym Woźnym, wchodzących w skład Rady Programowej, powołali przy Uczelni Kujawsko-Pomorski Ośrodek Szkoleń w Bydgoszczy. W lutym 2001 r. odbyła się inauguracja działalności Ośrodka i pierwsze prelekcje dla przewoźników z Kujaw i Pomorza. Sformułowano misję Ośrodka, w której stwierdza się, że „Kujawsko-Pomorski Ośrodek Szkoleń (K-POS) powstał z inicjatywy działaczy Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Przewoźników Międzynarodowych we współpracy z Wyższą Pomorską Szkołą Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy oraz przy znaczącym wsparciu Zrzeszenia Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce. Powołany został, by służyć wszystkim, by wspomóc wysiłki środowisk w przygotowaniu przewoźników i kadr niezbędnych do funkcjonowania i konkurencyjności polskiego transportu w Unii Europejskiej”.

Seminaria dla przedsiębiorców i przewoźników, prowadzone przez nowo powstały Ośrodek, dotyczyły wykonywania zarobkowego przewozu osób i rzeczy, nadawania certyfikatów kompetencji zawodowych dla przewoźników, zasad towarowego transportu międzynarodowego, procedur celnych, zmian w regulacjach prawnych funkcjonowania przedsiębiorstw

i innych. Przygotowywały one przewoźników na nadchodzące zmiany związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Pierwsze w Polsce szkolenie przygotowujące przewoźników do egzaminu państwowego na Certyfikat Kompetencji Zawodowych (CPC) zostało zorganizowane przez Ośrodek w Bydgoszczy 21 II 2002 r. Od tamtej pory udział w szkoleniach wzięło ponad 9 tys. przewoźników – menadżerów i właścicieli firm. W strukturach Ośrodka funkcjonował też zespół osób przygotowujący i zajmujący się organizacją egzaminów państwowych przy współpracy z Instytutem Transportu Samochodowego w Warszawie i Ministerstwem Infrastruktury RP. Liczba osób zdających egzamin na Certyfikat Kompetencji Zawodowych w Bydgoszczy, liczona od lutego 2002 r., przekroczyła 18 tys. osób. Szkolenia CPC i organizacja w Bydgoszczy egzaminów państwowych to największe osiągnięcie i najważniejsze doświadczenie zawodowe całego zespołu dydaktycznego.

Zapotrzebowanie środowiska na wiedzę i jej aktualizację zaowocowały kolejnymi inicjatywami, m.in. cyklem tematycznych seminariów dla przewoźników nazwanych Akademią Transportu (AT). W dniu 1 III 2003 r. w Bydgoszczy odbyło się pierwsze inauguracyjne Seminarium Akademii Transportu, które miało zasięg regionalny. Drugie seminarium AT zorganizowane 29 XI 2003 r. było już wydarzeniem ogólnopolskim, na które przybyło ponad 300 przedsiębiorców. Do 2009 r. zorganizowano 7 seminariów – konferencji.

Akademia Transportu brała udział w uruchomieniu w 2004 r. w WPSTiH nowego, pierwszego w regionie kierunku studiów – „transport i logistyka”. Twórcą i liderem kierunku został prof. WSG dr hab. Janusz Łacny, obecny Prezydent Międzynarodowej Unii Transportu Drogowego (IRU). Dnia 29 II 2005 r. przed notariuszem, wolą grona fundatorów, które stanowiły: Maria Nawrocka, Janusz Łacny, Krzysztof Sikora, Zbigniew Lizoń, Dionizy Woźny, Władysław Strzyżewski, zgodnie z polskim prawem została powołana Fundacja Akademia Transportu. W nowej strukturze kontynuowano wcześniej realizowane, jak

i nowe programy szkoleniowe. Powołanie Fundacji nie wstrzymało zaangażowania Ośrodka w działaniach wspierających rozwój kształcenia w zakresie TSL w WSG (b. WPSTiH). W ramach współpracy z Wyższą Szkołą Gospodarki Fundacja wsparła finansowo i uczestniczyła w organizacji wyjazdu grupy studentów już Kongres IRU do Tallinna. Po raz pierwszy w historii IRU w kongresie uczestniczyli studenci, przygotowujący się do zawodu przewoźnika drogowego.

Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa transportu drogowego

Akademia Transportu w 2005 r. zainicjowała akcję poprawiającą bezpieczeństwo podróży. Wzorem przewoźników lotniczych, Zbigniew Lizoń i Władysław Strzyżewski opracowali ulotkę rozpowszechnianą wśród przewoźników autokarowych, ukazującą w postaci prostych piktogramów i opisów najważniejsze zagrożenia i podającą, jak podróżny powinien się zachowywać w czasie jazdy autobusem. Za ten pomysł Akademia otrzymała liczne gratulacje, m.in. od Polskiego Stowarzyszenia Przewoźników Autokarowych. Stała się ona również inspiracją dla producenta autobusów marki „Solaris”. Wraz z początkiem 2006 r. Akademia Transportu poczyniła przygotowania do zorganizowania bodaj największego w swojej historii przedsięwzięcia marketingowego – pierwszej bydgoskiej wystawy transportu i logistyki pn. „Truck & Bus Show Poland”. Wystawa stała się dużym i ważnym wydarzeniem dla środowiska – odwiedziło ją ponad 25 tys. osób. Druga wystawa („Truck & Bus Show Poland 2007”) zgromadziła jeszcze więcej wystawców, w tym m.in. super traki ze Skandynawii – liderzy tuningu i zwycięzcy prestiżowego skandynawskiego konkursu „Nord Trophy”. Liczba zwiedzających przekroczyła 40 tys. osób. Różnorodność form działalności Fundacji obejmuje także wiele inicjatyw regionalnych i ogólnopolskich. Przy okazji wystaw „Truck & Bus Show” w latach 2008 i 2009 nastąpiło reaktywowanie bydgoskiego „pikniku country” – prowadzono m.in. zajęcia dzieci w ramach zorga-

nizowanej wspólnie z policją akcji „Bezpieczna droga do szkoły”. Zorganizowano ponadto specjalne kursy z podstaw języka migowego dla ratowników drogowych. Ofiarą wypadku może również być osoba upośledzona, stąd jakże ważną i istotną jest umiejętność nawiązania z nią kontaktu przez ratujących.

W 2007 r. Akademia Transportu zainicjowała w Bydgoszczy cykl ogólnopolskich konferencji dedykowanych branży transportowej, spotkań przedstawicieli władz, fachowców i przewoźników poruszających najbardziej istotne i aktualne problemy środowiska TSL pod hasłem *Bezpieczny transport drogowy*. Dla uczestników stały się one okazją do dyskusji, wymiany poglądów i aktualizacji wiedzy niezbędnej do prowadzenia działalności transportowej. Odbywały się pod Honorowym Patronatem Ministerstwa Infrastruktury RP, Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Podczas konferencji, wspólnie z firmą TRANS, przeprowadzono akcję malowania piktogramów na bydgoskich chodnikach, które w szokującej formie miały wywołać refleksję, zwrócić uwagę pieszych na zagrożenia i poprzez to wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa.

Kolejną akcją Akademii Transportu, nawiązującą do tematyki równoległe odbywającej się konferencji, pod hasłem *Tydzień bezpiecznego transportu*, było wręczanie kierowcom ciężarówek materiałów edukacyjnych i ulotek mówiących o zasadach prawidłowych zachowań w pracy kierowcy, regułach obowiązujących w zakresie przestrzegania czasu pracy i zasadach bezpiecznego mocowania ładunków w transporcie drogowym. Kierowcom na parkingach i placach województwa kujawsko-pomorskiego zostało rozdanych ponad 2 tys. ulotek i materiałów edukacyjnych, wydrukowanych przez Fundację.

Organizowanie akcji edukacyjnych skierowanych zarówno do przedsiębiorców, jak i ich pracowników przy okazji odbywających się równoległe konferencji, to ważny element działalności Akademii. Mają one istotny wpływ na wzrost świadomości występujących zagrożeń, wpływają na poprawę bezpieczeństwa ru-

chu drogowego oraz na jakość świadczonych przez przewoźników usług. Zasada informowania i przekazywania wiedzy w każdy sposób i w każdej formie – realizowana poprzez książki, periodyczne publikacje czy nawet rozdawane ulotki – stanowi istotny element statutowej działalności Akademii. Do 2009 r. odbyło się 8 sesji – seminariów Akademii Transportu, które przekształciły się w organizowane przy współpracy z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim coroczne Bydgoskie Konferencje Transportowe. Pierwsza odbyła się w lutym 2009 r. Zorganizowana została przy współpracy z ówczesnym wojewodą Rafałem Bruskiem i dotyczyła wdrażania ustawy wprowadzającej nowe zasady szkolenia kierowców zawodowych zgodnie z dyrektywą 2003/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej.

Fundacja Akademia Transportu

Jesienią 2008 r., po wejściu w życie Dyrektywy Unijnej nr 2003/59/WE, regulującej na nowych zasadach szkolenia kierowców zawodowych, przygotowano dokumentację K-POS, który – jako jeden z trzech pierwszych ośrodków w kraju – uzyskał uprawnienia w tej dziedzinie. Na początku grudnia 2008 r. Fundacja Akademia Transportu po spełnieniu odpowiednich warunków została wpisana pod numerem 1/2008 przez wojewodę Kujawsko-Pomorskiego do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia. Z kolei pod koniec grudnia 2008 r. Fundacja Akademia Transportu została wpisana pod numerem 01120461 przez prezydenta Miasta Bydgoszczy do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców w zakresie kategorii: C, D, C+E. Akademia uzyskała także wpisy: a) Wojewody Wielkopolskiego (kwiecień 2009 r., nr 009/TD/P), b) Wojewody Śląskiego (maj 2009 r., nr 10), c) Wojewody Pomorskiego (marzec 2012 r.).

Jednym z najważniejszych wydarzeń w historii Akademii Transportu było porozumienie z 2006 r. o ścisłej współpracy i wymianie doświadczeń pomiędzy Fundacją Akademia Transportu, Pomorskim Stowarzyszeniem

Przewoźników Drogowych w Gdyni i Łódzkim Stowarzyszeniem Przewoźników Międzynarodowych i Spedytorów w Łodzi. Przedstawiciele stron porozumienia, prezesi ww. instytucji, tj. Andrzej Majewski, Tomasz Rejek i Zbigniew Lizoń, za priorytet swych działań uznali:

- intensywne pozyskiwanie środków na szkolenia dla branży z funduszy UE;
- pilne przygotowanie profesjonalnej bazy szkoleniowej oraz budowę struktur organizacyjnych i infrastruktury do szkoleń kierowców zgodnie z ustawą wdrażającą dyrektywę 2003/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej z dnia 15 VII 2003 r.;
- odegranie wiodącej roli w kraju w zakresie szkolenia dla branży transportowej i wyznaczenie standardów nowych szkoleń kierowców zawodowych i osób zarządzających transportem na najwyższym poziomie, potwierdzanych certyfikatami;
- nawiązanie współpracy z Akademią IRU.

Słuszność wybrania takich priorytetów potwierdzają dalsze działania i ich efekty. Zrealizowano projekty edukacyjne, ukazało się szereg wydawnictw każdej z trzech instytucji, uzyskano państwowe uprawnienia do realizacji szkoleń, nabyto i rozbudowywano istniejące obiekty, zakupiono urządzenia i sprzęt dydaktyczny, w tym pojazdy treningowe i dwa nowoczesne, pierwsze w Polsce wysokiej klasy symulatory do jazdy samochodem ciężarowym i autobusem, profesjonalny tor do ćwiczeń z jazdy w warunkach ekstremalnych, skompletowano kadrę instruktorów i wykładowców. Rozwijając programy szkoleniowe, każda z instytucji dopracowała się stabilnego, o wysokich kwalifikacjach grona wykładowców i instruktorów oraz ogromnej bazy wiedzy. Dało to podstawy do ubiegania się o akredytację Międzynarodowej Unii Transportu Drogowego IRU. W kwietniu 2010 r. Fundacja Akademia Transportu spełniła warunki i uzyskała wspólnie z Pomorskim Stowarzyszeniem Przewoźników Drogowych i Łódzkim Stowarzyszeniem Przewoźników Międzynarodo-

wych i Spedytorów akredytację IRU Academy w szkoleniach CPC Menager – na Certyfikat Kompetencji Zawodowych Przewoźnika Drogowego, a w marcu 2012 r. – w szkoleniach kierowców zawodowych, zgodnie z Dyrektywą 2003/59/WE.

Programy wsparcia branży transportowej

W latach 2008 i 2009 zrealizowany został pierwszy projekt szkoleń kierowców i przewoźników finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Przygotowywał on kompleksowo kandydatów do zawodu kierowcy i pracowników nadzoru w firmach transportowych. Był to początek programu, wychodzący naprzeciw potrzebom środowiska i równocześnie będący dużym wsparciem firmowym dla beneficjentów. Projektem bezpłatnych szkoleń objętych zostało 160 przewoźników i kierowców. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działania 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie „Praca w transporcie drogą do sukcesu”.

W 2009 r. dofinansowanie uzyskał kolejny projekt (*Kierowca zawodowy – odpowiedź na zapotrzebowanie rynku*), dedykowany branży transportowej, który realizowano w latach 2010 i 2011. Współfinansowany był przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działania 8.1. „Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie”. Kwota dofinansowania wyniosła prawie 2 mln zł. W ramach tego projektu zostało przeszkolonych 785 kierowców z województwa kujawsko-pomorskiego. Projekt realizowany był przez Akademię Transportu w partnerstwie z Wyższą Szkołą Gospodarki.

W marcu 2011 r. Fundacja Akademia Transportu, składając deklarację udziału w projekcie „ECOeffect”, przystąpiła do międzynarodowego konsorcjum pod przewodnictwem Międzynarodowej Unii Transportu Drogowego w Genewie. Budżet projektu ECOeffect, tj. *ECO trainEr For Fleet commErcial truCKs and lighT vehicles* – realizowanego w 3 krajach, w Polsce, Czechach i Rumunii – wyniósł

1 800 000 €. Za realizację projektu w Polsce odpowiada Fundacja Akademia Transportu. W czasie realizacji projektu zostało przeszkolonych 100 trenerów ecodrivingu oraz dodatkowo odbyło się szkolenie 2500 kierowców firm transportowych. Udział w tym projekcie to wkład Akademii w przygotowanie polskich przewoźników i całej branży do zmian prawnych zapisanych w „Białej Księdze” Komisji Europejskiej, mówiących o konieczności redukcji CO₂ i planowanym wprowadzeniu podatku od emisji zanieczyszczeń. Projekt miał na celu dostarczenie polskim przewoźnikom wiedzy i umiejętności, które są niezbędne do prowadzenia szkoleń z eko-jazdy na najwyższym poziomie. Podjęto się tego wyzwania, wiedząc, że wymierne efekty szkoleń są ważnym ekonomicznie elementem dla każdego przedsiębiorcy i będą stanowiły wkrótce o przewadze na rynku usług transportowych.

W grudniu 2011 r. kolejny projekt szkoleniowy Fundacji Akademia Transportu, wspierający przedsiębiorstwa branży transportowej i logistycznej, o budżecie prawie 1 mln zł i okresie realizacji 2011-2013, zyskał pozytywną ocenę i został wdrożony w województwie pomorskim. Jest to projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działania 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie: *Profesjonalne kadry mikroprzedsiębiorstw z obszarów słabych strukturalnie, kluczem do rozwoju sektora transportu i logistyki w województwie pomorskim.*

Wsparciem tak szerokiego zakresu szkoleń jest funkcjonujące w Fundacji od 2007 r. Wydawnictwo Akademii Transportu. Publikacje Wydawnictwa są uzupełnieniem materiałów dydaktycznych opracowywanych dla szkoleń.

Finis coronat opus

WSG w perspektywie społeczeństwa i gospodarki wiedzy

Minione 25 lat – z powodzeniem wykorzystane dla utworzenia nowoczesnej Uczelni – wskazują, że Wyższa Szkoła Gospodarki z sukcesem wpisała się w naukowy, gospodarczy i kulturalny krajobraz regionu i kraju. Uczelnia jest dziś doskonale rozpoznawalną marką, symbolizującą śmiałe i efektywne rozwiązania w dziedzinie kształcenia ściśle połączonego z praktyką, rynkiem pracy i rzeczywistością gospodarczą. Plany działania Uczelni wpisują się w strategię rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce, sformułowaną przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową i Ernst&Young Business Advisory. WSG dążyć będzie do utrwalenia swojego akademickiego charakteru, do rozwijania oferty multidyscyplinarnych studiów o praktycznym profilu I i II stopnia, konsekwentnie realizując ideę uniwersytetu przedsiębiorczości. Nadal ważnym elementem działalności Uczelni będą badania naukowe. Przyszłość to także doskonalenie Uczelni w modelu organizacji uczącej się. Kontynuowana będzie współpraca z partnerskimi uczelniami, w tym z Wyższą Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej w zakresie wspierania i wdrażania innowacji w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz przedsiębiorczości w działalności kultural-

nej. Zgodnie z trendami we współczesnej nauce, Uczelnia zintensyfikuje współpracę nauki i biznesu w ramach projektu „inLAB”. W tym obszarze partnerami WSG są Polskie Towarzystwo Ekonomiczne i Uniwersytet Mikołaja Kopernika. Ważne w tym miejscu jest wykorzystanie potencjału środowiska akademickiego w zakresie prac B+R. Pozyskiwanie funduszy na działalność innowacyjną jest wręcz kwestią priorytetową. Zrobiono pod tym względem już bardzo dużo poprzez powołanie Centrum Przedsiębiorczości przy Wyższej Szkole Gospodarki w ramach Kreatora Innowacyjności. Ma ono za zadanie zarówno komercjalizację osiągnięć Uczelni, jak i indywidualnych prac i projektów kadry naukowej. Umożliwia wykorzystanie dorobku dydaktycznego i naukowego Uczelni przez krajowe i zagraniczne podmioty gospodarcze.

Wspieraniu rozwoju własnej kadry naukowej służy porozumienie o współpracy dotyczące organizacji seminarium doktorskiego z zakresu nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu, podpisane przez WSG i Wyższą Szkołę Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Celem seminarium doktorskiego jest wykształcenie u jego uczestników umiejętności indywidualnej pracy naukowej i umożliwienie

im przygotowania, pod opieką merytoryczną opiekunów i promotorów, koncepcji rozprawy doktorskiej, a następnie samodzielnego napisania rozprawy.

WSG konsekwentnie dąży do opracowywania programów studiów odpowiadających potrzebom zgłaszanym przez instytucje z otoczenia Uczelni. Programy te są wyjątkowo bogate, a kontakty i współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, biznesowym i kulturowym godne szkoły wyższej XXI w. Stąd dążenie do tworzenia wspólnych programów, także realizowanych na zlecenie i ścisłej współpracy ze środowiskiem pracodawców. W jeszcze większym stopniu proponowany będzie udział wybitnych praktyków w realizacji projektów dyplomowych studentów o charakterze zawodowym. Jako niezbędny element działalności WSG traktowany będzie transfer wiedzy, którego celem jest promocja i ułatwienie przepływu technologii, a także innowacji między Uczelnią a środowiskiem gospodarczym. WSG to przedsiębiorczy, nowoczesny i kulturotwórczy ośrodek akademicki mający wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy regionu. Przyczynia się do kształtowania kapitału intelektualnego niezbędnego dla potrzeb współczesnej gospodarki i kultury.

Dotychczasowy dorobek Uczelni daje możliwość zwiększenia współdziałania z otoczeniem społecznym. Polega ono na wspomaganium wiedzą ekspercką samorządu i administracji publicznej, a także wspieraniu integracji i rozwoju regionu kujawsko-pomorskiego. Środowisku akademickiemu WSG zależy także na wspieraniu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na drodze debaty i komunikacji społecznej. Pielęgnowanie regionalnego i narodowego dziedzictwa kulturalnego to także jeden z priorytetów Uczelni. Szkoła wyższa to głównie kształcenie kadr. Stąd konieczność rozbudowy infrastruk-

tury służącej jako baza naukowo-dydaktyczna dla nowych obszarów kształcenia, związanych m.in. z resocjalizacją i medycyną. U progu kolejnego dziesięciolecia przygotowana jest nowa oferta edukacyjna w języku obcym dla studentów zagranicznych w ramach umiędzynarodowienia studiów. Uruchamiane są nowe kierunki studiów podyplomowych, zgodnie z ideą lifelong learning. Przyszłość WSG to także promocja praktycznej edukacji studentów i rozszerzanie systemu motywacyjnego związanego z jakością kształcenia. Ma on przyczynić się, zgodnie z ideą szkoły wyższej trzeciej generacji, do konsekwentnego wprowadzania i doskonalenia takich form edukacji, które rozwijają przedsiębiorczość i przygotowują absolwentów do pracy na własny rachunek. Wykorzystując bogate doświadczenia z Ośrodkiem Nowych Technologii Edukacyjnych, Uczelnia dąży do wprowadzenia nowych, innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, tak niezbędnego dla podnoszenia kwalifikacji ogólnych i zawodowych w ciągu całego życia współczesnego człowieka. Celem długofalowym jest wprowadzenie rozwiązań, które umożliwią komercjalizację wyników badań. Stąd konieczność wspierania kadry naukowej w budowaniu coraz lepszych relacji z przedsiębiorcami oraz instytucjami gospodarczymi i kulturalnymi. W związku z tym celem strategicznym jest tworzenie konsorcjów, klastrów, aliansów strategicznych, niezbędnych w celu aplikowania o środki na realizację badań naukowych. Partnerzy Uczelni mogą nadal liczyć na wsparcie z jej strony dla promowania innowacyjnych rozwiązań, ponieważ one właśnie decydują o konkurencyjności regionu kujawsko-pomorskiego. Natomiast pracownicy i studenci znajdą na WSG, tak jak dotychczas, dogodne warunki dla własnego rozwoju oraz realizacji marzeń i ambicji zawodowych.

ANEKS

Dostojni Goście

1. Prezydenci, ministrowie, ambasadorowie, konsulowie,

- 1) dr h.c. prof. dr hab. Leszek Balcerowicz – *wicepremier, minister finansów, poseł, polityk, profesor SGH,*
- 2) Darmansjah Djumala – *ambasador Republiki Indonezji w Polsce,*
- 3) Martha Chavarri Dupuy – *Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Republiki Peru w Polsce,*
- 4) prof. dr hab. Zyta Gilowska – *wicepremier, minister finansów, poseł, polityk, ekonomista, profesor KUL,*
- 5) Danuta Hübner – *minister ds. europejskich, eurodeputowana, komisarz UE, ekonomista i polityk,*
- 6) dr Jacek Janiszewski – *mister rolnictwa RP, poseł, polityk, szef Stowarzyszenia Integracja i Współpraca, organizator Forum Gospodarczego w Toruniu,*
- 7) prof. dr hab. Aldona Kamela-Sowińska – *minister skarbu, senator, polityk, ekonomista, profesor UE w Poznaniu,*
- 8) prof. dr hab. Grzegorz Kołodko – *wicepremier, minister finansów, polityk, ekonomista, profesor Akademii Leona Koźmińskiego,*
- 9) Bronisław Komorowski – *prezydent RP, marszałek Sejmu, minister obrony narodowej, poseł, polityk,*
- 10) Ewa Kopacz – *lekarz, marszałek Sejmu RP, minister zdrowia, poseł, polityk,*
- 11) prof. dr hab. Bogusław Liberadzki – *minister transportu, poseł, eurodeputowany, polityk, ekonomista, profesor SGH,*
- 12) Krzysztof Mroziewicz – *ambasador RP w Indii, publicysta, autor książek,*

- 13) dr Andrzej Olechowski – *ekonomista, minister finansów, minister spraw zagranicznych, polityk,*
- 14) Jan Maria Rokita – *prawnik, minister – szef Urzędu Rady Ministrów, poseł, polityk,*
- 15) dr h. c. prof. dr hab. Jerzy Osiatyński – *minister finansów, poseł, ekonomista, profesor Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN,*
- 16) Waldemar Pawlak – *premier, wicepremier, minister gospodarki, polityk, przewodniczący PSL,*
- 17) Jan Vincent- Rostowski – *wicepremier, minister finansów, poseł, polityk, profesor Central European University w Budapeszcie,*
- 18) Radosław Sikorski – *minister spraw zagranicznych RP, polityk, publicysta,*
- 19) Donald Tusk – *premier RP, poseł, polityk, przewodniczący Platformy Obywatelskiej*
- 20) Lech Wałęsa – *prezydent RP, polityk, przewodniczący NSZZ „Solidarność”,*

2. Senatorowie, prezydenci miast, politycy

- 1) Ryszard Brejza – *poseł, polityk, prezydent Inowrocławia,*
- 2) Rafał Bruski – *polityk, wojewoda kuj.-pom., prezydent Bydgoszczy,*
- 3) Piotr Calbecki – *marszałek województwa kuj.-pom., polityk,*
- 4) Konstanty Dombrowicz – *dziennikarz, prezydent Bydgoszczy,*
- 5) dr Rafał Dutkiewicz – *matematyk, filozof, prezydent Wrocławia,*
- 6) prof. dr hab. Marian Filar – *senator, polityk, prawnik, profesor UMK,*
- 7) Eugeniusz Kłopotek – *poseł, wicewojewoda kuj.-pom., polityk,*
- 8) Janusz Korwin-Mikke – *publicysta, poseł, eurodeputowany, przewodniczący Kongresu Nowej Prawicy,*
- 9) dr Krzysztof Pawłowski – *senator, polityk, fizyk, profesor, rektor i prezydent WSB-NLU w Nowym Sączu, przewodniczący Konferencji Rektorów Uczelni Niepublicznych,*
- 10) Zdzisław Pupa – *poseł, senator, polityk,*
- 11) Nelli Rokita – *polityk, poseł, historyk i filolog,*
- 12) Jan Rulewski – *senator, polityk, przewodniczący Zarządu Regionu Bydgoskiego NSZZ „Solidarność”,*
- 13) Grażyna Staniszevska – *eurodeputowana, senator, posłanka, polityk,*
- 14) Róża Thun – *polityk, eurodeputowana,*
- 15) mec. Stanisław Zając – *sędzia, adwokat, poseł, senator, przewodniczący Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego,*
- 16) Michał Zaleski – *prezydent Torunia, polityk.*

3. Duchowni, przedstawiciele organizacji społecznych

- 1) Paul Bianco – *dyrektor Fundacji Romualdo Dell Bianco we Florencji*,
- 2) ks. Krzysztof Bucholz – *duszpasterz akademicki diecezji bydgoskiej, prezes Fundacji Wiatrak*,
- 3) ks. bp prof. dr hab. Bronisław Dembowski – *teolog, filozof, profesor ATK w Warszawie, ordynariusz diecezji włocławskiej*,
- 4) o. dr Jan Góra OP – *duszpasterz akademicki, animator Ruchu Lednickiego, kustosz ośrodków na Jamnej i nad Lednicą*,
- 5) mec. Stefan Józef Hambura – *prawnik niemiecki, publicysta, autor książek*,
- 6) ks. prałat dr Bronisław Kaczmarek – *teolog, wikariusz generalny diecezji bydgoskiej, proboszcz parafii Św. Trójcy w Bydgoszczy*,
- 7) ks. dr Roman Kneblewski – *filolog angielski, proboszcz parafii NSPJ w Bydgoszczy, dyrektor Liceum Katolickiego w Bydgoszczy*,
- 8) o. dr Bernard Jarosław Marciniak OFM – *teolog, rektor Wyższej Szkoły Filologii Hebrajskiej w Toruniu*,
- 9) ks. prof. dr hab. Janusz Mariański – *socjolog, profesor KUL*,
- 10) ks. abp. prof. dr hab. Henryk Muszyński – *teolog, profesor UKSW, metropolita gnieźnieński, prymas Polski*,
- 11) Janina Ochojska – *założycielka Polskiej Akcji Humanitarnej, astronom*,
- 12) ks. dr Piotr Pawlukiewicz – *teolog, kaznodzieja i rekolekcjonista, kapelan kaplicy w Sejmie RP i duszpasterz parlamentarzystów, autor książek o tematyce religijnej, prowadzi audycje radiowe*,
- 13) o. prof. dr hab. Jacek Salij OP – *teolog, tłumacz, pisarz i publicysta, profesor UKSW*,
- 14) ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski – *socjolog, politolog, profesor UKSW, rektor UKSW*,
- 15) ks. Kazimierz Sowa – *dziennikarz, publicysta, dyrektor Religia.tv*,
- 16) Michael Schudrich – *naczelny rabin Polski*,
- 17) ks. bp. dr Jan Tyrawa – *teolog, ordynariusz diecezji bydgoskiej*,
- 18) ks. Władysław Zązel – *kapelan Związku Podhalan, diecezjalny duszpasterz trzeźwości i członek Zespołu ds. Trzeźwości przy Konferencji Episkopatu Polski, duszpasterz i animator Stowarzyszenia „Wesele Wesel”*.

4. Policja, wojsko, inne służby mundurowe, sport

- 1) ppłk mgr inż. Marek Biskupski – *Pomorski Okręg Wojskowy, logistyk*,
- 2) Jana Kłoczkowa – *ukraińska pływaczka, czterokrotna mistrzyni olimpijska*,
- 3) prof. dr hab. Jerzy Konieczny – *szeft UOP, specjalista w zakresie bezpieczeństwa narodowego*,
- 4) Oleg Konotopets – *prezes Ukraińskiej Organizacji Ratownictwa (TOVRATWOD)*,

- 5) płk Andrzej Kruczyński – dowódca oddziału GROM, ekspert z zakresu antyterroryzmu,
- 6) gen. Piotr Nielezin – prezes Rosyjskiej Organizacji Ratownictwa (OSVOD),
- 7) prof. dr hab. Robert Keig Stallman – Norweska Organizacji Ratownictwa,
- 8) dr Jerzy Telak – prezes Zarządu Głównego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego,
- 9) dr Irik Vhoorelst – członek Flamandzkiej Organizacji Ratownictwa, członek zarządu Europejskiej Federacji Ratownictwa (ILSE),
- 10) prof. Klaus Wilkens – prezes Niemieckiej Służby Ratowniczej (DLRG), honorowy prezydent Europejskiej Federacji Ratownictwa (ILSE),
- 11) płk dr Wojciech Wójcicki – Komendant Szpitala Polowego w Bydgoszczy,
- 12) kom. Krzysztof Złotnicki – Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy.

5. Kultura, media, sztuka

- 1) Wojciech Cejrowski – dziennikarz telewizyjny, publicysta, autor książek, podróżnik,
- 2) Ewa Chotomska – pisarka, autorka tekstów piosenek dla dzieci, scenarzystka,
- 3) Ewa Ewart – producent filmów dokumentalnych, dziennikarz dochodzeniowy BBC,
- 4) Max Kolonko – dziennikarz, publicysta, autor książek, korespondent radiowy i telewizyjny z USA,
- 5) Jarosław Kret – dziennikarz, autor książek,
- 6) Jan Machulski – aktor, reżyser, profesor PWSTTiF w Łodzi,
- 7) Marek Niedźwiedzki – dziennikarz muzyczny, prezenter radiowy, publicysta, autor książek,
- 8) mec. Stanisław Michalkiewicz – prawnik, eseista, publicysta, polityk i autor książek,
- 9) Agata Młynarska – dziennikarka, prezenterka telewizyjna,
- 10) Jan Kanty Pawluśkiewicz – malarz, kompozytor, autor tekstów,
- 11) dr Witold Pronobis – historyk, publicysta, redaktor Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa,
- 12) Jerzy Puciata – artysta, malarz, honorowy prezes Związku Polskich Artystów Plastyków,
- 13) Keanu Charles Reeves – kanadyjski aktor,
- 14) Aleksander Rozenfeld – poeta, dziennikarz, publicysta, autor książek,
- 15) Krzysztof Skowroński – dziennikarz, publicysta, autor książek, filozof, prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich,
- 16) Józef Skrzek – muzyk, kompozytor, wokalista,
- 17) Łukasz Warzecha – dziennikarz, publicysta, autor książek.

6. Edukacja, nauka

- 1) prof. dr hab. Witold Abramowicz – *informatyk, profesor UE w Poznaniu,*
- 2) prof. dr hab. Bolesław Andrzejewski – *filozof, medioznawca, profesor UAM,*
- 3) prof. dr hab. Jacek Bartyzel – *filozof, teatrolog, publicysta, profesor UMK,*
- 4) prof. dr hab. Roman Bäcker – *politolog, profesor UMK, dziekan UMK,*
- 5) prof. dr hab. Bogusław Buszewski – *chemik, profesor UMK, przewodniczący Rady Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego,*
- 6) dr hab. Włodzimierz Dłubacz – *filozof, profesor KUL,*
- 7) prof. dr hab. Zbigniew Drozdowicz – *filozof, profesor UAM, dziekan Wydziału Nauk Społecznych UAM,*
- 8) prof. dr hab. Jan Głuchowski – *ekonomista, prawnik, profesor UMK, rektor WSB w Toruniu,*
- 9) prof. dr hab. n. med. Marek Harat – *lekarz, neurochirurg, profesor CM UMK,*
- 10) dr hab. Dorota Ilczuk – *kulturoznawca, profesor WSPS w Warszawie,*
- 11) prof. dr hab. Andrzej Kątny – *filolog, profesor UG,*
- 12) dr Krzysztof Kannenberg – *ekonomista, rektor WSZŚ w Tucholi,*
- 13) prof. dr hab. inż. Jan Kiciński – *energetyka, profesor UWM, dyrektor Instytutu Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku,*
- 14) prof. dr hab. Witold Kłaczewski – *historyk, profesor UMCS, rektor Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej im. Wincentego Pola w Lublinie,*
- 15) prof. dr hab. Ireneusz Krzemiński – *socjolog, profesor UW*
- 16) prof. dr hab. inż. Józef Kubik – *mechanika, profesor UKW, rektor UKW,*
- 17) dr hab. Stanisław Kunikowski – *historyk, profesor i rektor WSH-E we Włocławku,*
- 18) prof. dr hab. Alexandr W. Lipatov – *pracownik naukowy Instytutu Słowianofilstwa w Rosyjskiej Akademii Nauk, profesor Instytutu Politologii UMK,*
- 19) prof. dr hab. Stanisław Liszewski – *geograf, profesor UŁ, rektor UŁ,*
- 20) prof. dr hab. Waldemar Łazuga – *historyk, profesor UAM, rektor Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu, publicysta, polityk,*
- 21) prof. dr hab. Stanisław Łęgowski – *fizyk, profesor UMK, rektor UMK,*
- 22) dr h. c. prof. dr hab. inż. Jarosław Mikielawicz – *termodynamika, profesor PG, dyrektor Instytutu Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku,*
- 23) prof. dr hab. Bernadeta Nitschke – *politolog, profesor UZG,*
- 24) prof. dr hab. Anna Pałubicka – *filozof, kulturoznawca, profesor UAM,*
- 25) prof. dr hab. Anna Pawęska-Wolf – *historyk, profesor UAM, dyrektor Instytutu Zachodniego w Poznaniu,*

- 26) dr Wiktor Pietrowicz- Jacenko – *ekonomista ukraiński, docent Państwowego Odesskiego Uniwersytetu Ekonomicznego, prorektor ds. kontaktów zagranicznych POUE,*
- 27) dr hab. Ryszard Polak – *historyk, filozof, profesor AWF w Warszawie,*
- 28) prof. dr hab. Roger Pouivet – *francuski filozof, profesor Centre National de la Recherche Scientifique Université de Lorraine,*
- 29) prof. dr hab. Józef Pólturzycki – *pedagog, profesor UW, dziekan Wydz. Pedagogicznego Szkoły Wyższej im. P. Włodkowica w Płocku,*
- 30) prof. dr hab. inż. Kazimierz Sadkiewicz – *technolog żywności i żywienia, profesor UTP w Bydgoszczy, ekspert rynku zbożowego i piekarskiego, wynalazca i konstruktor maszyn dla przemysłu zbożowego i piekarskiego,*
- 31) dr n. med. Michael T. Speidel – *medycyna, profesor University of Massachusetts, prezes Fundacji American University in Poland,*
- 32) prof. dr hab. Ewangelos Spyropoulos – *profesor*
- 33) prof. dr hab. Magdalena Środa – *filozof, polityk, formistka, profesor UW,*
- 34) prof. dr hab. Konrad Tatarowski – *medioznawca, profesor UŁ, redaktor Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa,*
- 35) prof. dr hab. Waldemar Tłokiński – *językoznawca, neurolog, profesor UG, rektor Ateneum – Szkoła Wyższa w Gdańsku, przewodniczący KRZaSP,*
- 36) prof. dr hab. Jan Winiecki – *ekonomista, profesor KUL i WSiLiZ w Rzeszowie, członek Rady Polityki Pieniężnej,*
- 37) prof. dr hab. Michał Wojciechowski – *teolog, biblista, propagator idei wolnorynkowych, profesor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego*
- 38) prof. dr h. c. prof. dr hab. Jan Woleński – *filozof, prawnik, profesor UJ i WSiLiZ w Rzeszowie, prorektor WSiLiZ,*
- 39) prof. dr hab. Mariusz Wołos – *historyk, profesor Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie i Instytutu Historii PAN w Warszawie*
- 40) prof. dr hab. Andrzej Woszczyk – *fizyk, astronom, profesor UMK, dyrektor Obserwatorium w Piwnicach, prezes TNT, prezes PTA,*
- 41) prof. dr hab. Renata Ziemińska – *filozof, profesor Uniw. Szczecińskiego,*
- 42) prof. dr hab. Ireneusz Ziemiński – *filozof, profesor Uniw. Szczecińskiego,*
- 43) prof. dr hab. Andrzej Zybortowicz – *socjolog, politolog, profesor UMK,*

7. Gospodarka, biznes

- 1) Maciej Flemming – *przedsiębiorca, dyrektor generalny w Kancelarii Prezydenta RP, prezes Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych, konsultant.*
- 2) dr n. med. Włodzisław Giziński – *przedsiębiorca, właściciel Centrum Medycznego „Giziński” w Bydgoszczy, wojewoda kujaw.-pom., wicemarszałek województwa kujaw.-pom., polityk,*

- 3) dr hab. Robert Gwiazdowski – *prawnik, publicysta, prezes Rady Nadzorczej ZUS, Centrum Adama Smitha, profesor Uczelni Łazarskiego w Warszawie,*
- 4) Roman Kluska – *przedsiębiorca, twórca i prezes giełdowej spółki Optimus SA, laureat Nagrody Kisiela,*
- 5) dr Jan Kulczyk – *przedsiębiorca, właściciel firmy Kulczyk Holding i międzynarodowej grupy inwestycyjnej Kulczyk Investments,*
- 6) dr hab. inż. Janusz Łacny – *przedsiębiorca, przewodniczący Międzynarodowej Unii Transportu Drogowego IRU z siedzibą w Genewie, ekonomista, profesor WSG.*
- 7) dr Andrzej Malinowski – *prezydent Związku Pracodawców RP,*
- 8) dr inż. Andrzej Patalas – *prezes zarządu Autostrada Wielkopolska S.A,*
- 9) Janusz Palikot – *filozof, wiceprezesa Polskiej Rady Biznesu i Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, właściciel Jabłonna SA, prezes partii „Twój Ruch”, polityk,*
- 10) dr inż. Józef Sadkiewicz – *przedsiębiorca, prezes zarządu Zakładów Badawczych Przemysłu Piekarskiego sp. z o.o. w Bydgoszczy,*
- 11) Andrzej Szczęśniak – *przedsiębiorca, ekspert rynku paliw i gazu, prezes zarządu „LOTOS Partner”.*
- 12) Mirosław Ślachciak – *przedsiębiorca, prezes Kujawsko-Pomorskiego Związku Przedsiębiorców i Pracodawców,*

ANEKS

Wybitni profesorowie

Zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy na stanowisku profesora
zwyczajnego

- 1) Eugeniusz Biderman
- 2) Ryszard Borowicz
- 3) Andrzej Bronk
- 4) Zbyszko Chojnicki
- 5) Andrzej Gardzielewicz
- 6) Christian Giordano
- 7) Benicjusz Głębocki
- 8) Franciszek Gronowski
- 9) Barbara Janiszewska-Mincer
- 10) Włodzimierz Jastrzębski
- 11) Alexander Kozłow
- 12) Piotr Kryczka
- 13) Wiesław Maik
- 14) Lech Milian
- 15) Lev Morozov
- 16) Zenon Pawlak

- 17) Wiesław Piątkowski
- 18) Włodzimierz Pogribny
- 19) Wojciech Stankowski
- 20) Józef Stasiński
- 21) Jan Stawiarski
- 22) Jerzy Tomala
- 23) Edward Wiśniewski
- 24) Gabriel Wójcik
- 25) Lech Zimowski
- 26) Stefan Żynda

Zatrudnieni w Uczelni jako drugim miejscem pracy

- 1) Adam Bezwiński
- 2) Jerzy Bogdanienko
- 3) Piotr Cap
- 4) Adam Dąbrowski
- 5) Roman Dygdała
- 6) Lesław Gajek
- 7) Adam Grzeliński
- 8) Andrzej Kaleta
- 9) Zdzisław Kordel
- 10) Stanisław Kowalik
- 11) Andrzej Matczak
- 12) Magdalena Osińska
- 13) Piotr Palich
- 14) Walenty Piłat
- 15) Irena Ponikowska-Adamczyk
- 16) Janusz Rębielak
- 17) Włodzimierz Samborski
- 18) Andrzej Szahaj
- 19) Paweł Urbanowicz

Literatura, materiały źródłowe, netografia

Literatura

1. *40 lat Duszpasterstwa Akademickiego w Bydgoszczy*, 2004, (Małachowski E. – red.), WPSTiH w Bydgoszczy, CKK „Wiatrak” w Bydgoszczy, Bydgoszcz;
2. Bandurski W., 2010, *Jadwiga. Święta Królowa na polskim tronie*, Wydawnictwo „Katolik”, Bytom;
3. Buczyńska-Nazderko J., Mischke J.M., Rudniewski J., Stanisławska-Mischke A.K, Wedel-Domaradzka A., 2008, *E-learning w niepublicznej szkole wyższej: ludzie, konkurencja, koszty. Przykład Wyższej Szkoły Gospodarki*. [w:] *E-edukacja dla rozwoju społeczeństwa*, red. Dąbrowski M., Zajac M., s. 166-174, Wydawnictwo Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych, Warszawa;
4. Jemielniak D., 2008, *Praca oparta na wiedzy*, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa;
5. Konieczny F., 1999, *Święci w dziejach narodu polskiego*, Wydawnictwo Antyk – Marcin Dybowski, Komorów;
6. Maciołek R., 2004, *Przeszłość i perspektywy rozwoju Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy*, [w:] *Historia szkolnictwa wyższego w Bydgoszczy*, Mackiewicz Z. – red., BTN, Bydgoszcz, s. 73-85;
7. Marciniak K., 2005, *Studencki ruch naukowy w WSG*, Kurier Uczelniany nr 14, s. 6, WSG Bydgoszcz;
8. Urban J., Markowski S., Markowski P., 2012, *Święta Jadwiga Królowa*, Dom Wydawniczy „Rafael”, Kraków;
9. Wissema J.G., 2009, *Uniwersytet trzeciej generacji. Uczelnia XXI wieku*, Wydawnictwo Zante, Wrocław;
10. Zadura-Lichota P., 2010, *Raport Innowacyjności 2010*, PARP, Warszawa.

Materiały źródłowe

1. *Budynki WSG, wersja II*, 2014, Dział Administracji WSG w Bydgoszczy;
2. *Kampus Akademicki Wyższej Szkoły Gospodarki im. Królowej Jadwigi. Modernizacja obiektów i rewitalizacja terenu w latach 1998-2005* (opr.: A. Górka, T. Szymański, F. Sikora, M. Rosenthal-Sikora, fot. M. Żurawski), 2005, WSG Bydgoszcz;
3. *Kurier Uczelniany*, nr 0-43, WPSTiH/WSG, 2001-2014;

4. Muszyńska-Jeleszyńska D., 2014, *Rewitalizacja śródmiejskich terenów przemysłowych – nowe funkcje starych przestrzeni. Kampus Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy* (tekst + prezentacja), WSG, Bydgoszcz;
5. P.W. KOLFER, S-ka z o.o., Pomorska Szkoła Turystyki i Rekreacji, Pomorska Szkoła Komputerowa, Wyższa Pomorska Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy – archiwum z lat 1989-2014

Netografia

1. *10-lecie WSG na świecie*, „Kurier Uczelniany”, wydanie specjalne okolicznościowe, <http://www.kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/plain-content?id=82012>.
2. Maciołek R., 2009, *Model organizacji uczącej się a rozwój przedsiębiorczości*, [w:] *Stan i perspektywy rozwoju przedsiębiorczości akademickiej*, red. Polewska A., Maciołek R., Bydgoszcz, s. 25-38, [dostęp: 25. 04. 2014, adres URL: http://www.mojregion.eu/tl_files/mojregion/dokumenty-pokl/pokl/publikacja.pdf].
3. *Oni byli pierwsi*. Wspomnienia pracowników, „Kurier Uczelniany WSG”, wydanie jubileuszowe, kwiecień 2004, <http://kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/plain-content?id=82022>.
4. *Nauka. Oficjalna strona Wyższej Szkoły Gospodarki* [dostęp: 23.04.2014, adres URL: http://www.wsg.byd.pl/id_185,studia-nauka.html].
5. Nieżurawski L., Kuzel M., Szymański P., Pomianowska-Kardaś A., Mroczkowski A., Nowakowska Z., 2010, *Analiza powiązań współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, jednostkami B+R i instytucjami otoczenia biznesu*, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń; <http://www.innowacje.kujawsko-pomorskie.pl/wp-content/uploads/2012/05/Analiza-powi%C4%85za%C5%84-wsp%C3%B3lpracy-pomi%C4%99dzy-przedsi%C4%99biorcami-jednostkami-B+R-i-instytucjami-otoczenia-biznesu.pdf>

University of Economy – 25 years enterprise of knowledge

The jubilee publication has been issued on the occasion of the 25th anniversary of the operation of KOLFER company, which has been providing post-secondary education aimed at qualifying staff specializing in modern IT technologies and tourism. The book presents the history of the University of Economy. It is especially the period spanning from 1989 to 2014 that has been of paramount importance for the history of Europe, including Poland. It was then, in October 1989, when an ambitious project to launch a joint stock company KOLFER was initiated. This endeavor was the symptom of formulating new rules of Polish free economy and constituted a pioneering and symbolic undertaking. KOLFER conducted business activity, attained own ideals and organized teams of workers, which constituted both a significant and a creative challenge.

In the initial years of its operation KOLFER organized primarily tours around Europe and beyond the Continent. In 1994 KOLFER established post-secondary schools, namely the Pomeranian IT Training School and Pomeranian University of Tourism and Hotel Management. In 1995 a limited liability, IT Company KOLFER PC was established - it assembled PC, provided Internet to the

inhabitants and institutions in Bydgoszcz and installed first computer networks. In the nineties last century KOLFER applied knowledge gained in Europe and worldwide to its economic and teaching activity. The company organized study tours, participated in domestic and international tours, (Bielsko Biała, Poznań, Olsztyn, Warsaw, Berlin, Paris, London, Prague, Hannover and many other). KOLFER established exceptional, enthusiastic and creative teams of people. In the nineties last century the company set up numerous institutions and organized events of innovative character. In the chapter "Origo opus" the establishment of the Company was presented, the way KOLFER organized tourism and recreation, operated a computer shop, provided internet services, ran a post-secondary school and provided nonformal learning. The chapter concludes with the description of the University formation. In 1996 the idea arose to establish the school of higher education, which commenced its operation in 1999 under the name: Pomeranian University of Tourism and Hotel Management. Exceptional teams of people working then made a great contribution to the dynamic development of the University and provided feedback to

the dynamic development of the Founder, KOLFER company, consequently enriching its intellectual assets.

The first part describes the organization and basic activity of the University of Economy. The University has been operating under this name since 2004. As of 2005 Saint Queen Hedwig has been the patron the school. She has been the person of merit for the Polish science renewing the foundation of the Cracow Academy. Over the years 2004-2014 the conception of the school of higher education of the third generation has been more intensively implemented, which is borne out by methods of education applied in various fields of studies and specializations – from “Tourism and Recreation” and Economy” to “Applied Linguistics” and “Mechatronics”. Innovative syllabi anticipated the introduction of the later National Qualifications System for higher education. Thanks to extensive contacts with businessmen, employers and managers, methods of providing education and conducting research could have been upgraded. This publication features among other aspects postgraduate studies, project activity, Training and Certification Center, Rehabilitation and Wellness Center “Rewital”, the Robert Schuman European Center, Education Project Center, the Media Culture Center, Information Point “Europe Direct” in Bydgoszcz, Academic Cultural Space, University of the Third Age, Academic Kindergarten, Children’s University, Foreign Languages Department and School of Polish language and Culture for foreigners. The fact that the University has been evolving towards the enterprise university has been of great benefit for its regional centers in Inowrocław, Elk, Malbork, Słupsk and Toruń, which have been successfully implementing the model of higher education school of the third generation. This image of the University depicting an innovative higher education

institution is complemented by sport activities, in particular Olympic achievements of students. The University does not promote sport solely during physical education lessons but supports professional sport and cooperates tightly with sports clubs and organizations. The first part of this publication also presents issues relating to educational offer and its growing scope, first-cycle and second cycle studies, courses, trainings, research and development, science popularization, students’ research interest groups as well as publishing activity.

The second part presents complementary activities and cooperation with external partners undertaken by the University. Promotion of entrepreneurship among internal stakeholders consists in preparing students for the job market, boosting academic entrepreneurship and application of project methods in the organization of work. The subsection concerning activation and integration of academic community presents academic culture, sport as well as the operation of Gaudeamus Foundation. The book describes extensively international cooperation of the University, encompassing both numerous contacts with foreign Universities, academic teacher and student exchange programs within the framework of Erasmus program as well as internationalization of education. Cooperation with social and economic milieu comprises a vital aspect of University operation. The University bolsters local community aspirations establishing such institutions as Academic Medical Center or Transport Academy. In conclusion, the activities undertaken by the University to create knowledge based society and knowledge based economy are highlighted. Over the 25 years of its activity the University has taken into account the needs of the environment it has operated in and staged numerous undertakings crucial for the inhabitants of Bydgoszcz and Kuyavia and Pomerania Region.

Indeks osobowy

(bez uwzględnienia aneksów)

A

Aksienionek Ewa 172
Andruszkiewicz Małgorzata 79
Andrysiak Lucyna 73
Andrzejewski Maciej 9, 53, 77, 85, 167
Ansperger Andrzej 48
Arlt Wolfgang 78

B

Bagińska Milena 9
Barczak Mariusz 9, 147, 149, 213
Bartoszak Rafał 116, 146
Baumgart Iga 182
Bąk Paulina 146, 147
Bednarek Grażyna 150
Benedykt XVI 177
Bindek Irena 9
Błachowska Bogna 151
Błachowski Arkadiusz 152, 154
Błaszczak Maria 172
Bogdanowicz Marzena 9, 52, 57
Borowicz Ryszard 50, 209
Borowski Zbigniew 9, 77
Borsuk Stanisław 47

Brandt Elżbieta 9, 77
Brejza Ryszard 81
Bronk Andrzej 209
Brudnicki Robert 148
Bruski Rafał 171
Brzuszkiewicz Adam 81
Buchholz Krzysztof 174, 176, 177
Buclaw Dorota 182
Budzyńska Alina 172,
Bułhak Jan 171
Buszewski Bogusław 143
Burba Julia 100

C

Cejrowski Wojciech 146
Chajęcki Michał 151
Chamot Marek 9, 50, 53, 145, 147, 169, 203, 210
Chmielewska Aneta 86
Chodyna Ryszard 73
Cebulski Kamil 164
Ciamaga Janusz 73
Ciechanowska Anna 153
Ciżkowicz Kazimierz 50, 76
Czerwińska Agnieszka 9

D

Danielewicz Agnieszka 100
Dąbrowska Agnieszka 9, 130
Dąbrowska Aneta 77
Dembiński Michał 77
Dętko Aleksander 171
Dobrzyński Michał 149
Dolot Agnieszka 86
Dołhun Karolina 9
Domański Piotr 77
Dorobek Stanisław 86, 90
Doroszenko Jacek 172
Dorożyński Ryszard 77
Dostatni Tomasz 177
Dubiella-Pubanc Maria 9, 47, 65, 110, 112
Dysarz-Lewińska Małgorzata 9

E

Eliasz Kinga 171

F

Ferens-Budzyńska Halina 73
Filasiński Krzysztof 214
Findysz Władysław 178
Franczak Joanna 73
Frejgandt Tomasz 9
Fularczyk-Kozłowska Magdalena 179, 181

G

Gackowski Dariusz 171
Gałczyński Piotr 77
Gander Jacob 78, 183
Gilowska Zyta 239
Gołata Alicja 99, 152
Gordon Ewa 171
Gospodarczyk Jacek 151
Gotowski Marek 73
Góra Jan 176, 177
Górska Adriana 9, 116
Grabiszewski Marek 9, 50, 65, 76, 78, 96
Grell Janusz 47, 48, 62, 65, 73, 76

Grochowski Robert 153
Gruszka Ewa 9, 149
Grządział Krzysztof 73

H

Hartwig Edward 171
Hryniewicz Paweł 9, 53, 167, 185
Hübner Danuta 239

I

Idziak Piotr 175
Ignatowicz Paweł 65, 77, 78
Iwicki Stefan 65

J

Jagodziński Jarosław 145
Jankiw Myron 85
Jan Paweł II 13, 176, 178
Jasiński Łukasz 9, 57
Jawień Aleksandra 149
Jaworski Jerzy 78
Jeran Agnieszka 139
Jędraszewski Marek 175
Jędrzejak Krzysztof 214
Joachimowski Michał 48, 73, 178, 185
Jułga Justyna 171
Juskowiak Agata 149
Juzzkiewicz Adam 152

K

Kaczmarek Bronisław 177
Kaczmarek Grzegorz 210
Kaja Dorota 151
Kalociński Jacek 100
Kalosza Alina 76, 97
Karpińska Bożena 9
Kasztelan Marcin 116
Katlewska Inga 167
Kądziorowski Tomasz 154, 224
Kiyosaki Robert 164
Kłoska Grzegorz 73

Kłosowski Józef 73
 Kochanowski Janusz Maciej 171
 Komorowski Piotr 77, 112
 Konieczny Feliks 14
 Knoth Robert 171
 Kołodziej Julian 206
 Korbowski Patryk 172
 Kosieniak Romuald 73
 Kościelak Cezary 9, 58, 76, 223
 Kotas Paweł 172
 Kotlarczyk Jadwiga 171
 Kowalczyk Aleksandra 65, 123
 Kowalczyk Dorota 86
 Kowalczyk Monika 152
 Kowalski Jerzy 181
 Koziół Wojciech 171
 Kozłowska Patrycja 9, 77
 Kozłowski Jerzy 48, 65
 Kozłowski Tomasz 147
 Kozubska Alicja 9, 76, 78
 Krause Stanisław 77
 Kuberska Izabela 10
 Kubiak Michał 171
 Kubit Maria 149
 Kuczma Waclaw 171
 Kudlińska Irena 10, 57
 Kujawa Adam 10
 Kunikowski Stanisław 202
 Kuszaj Jolanta 172
 Kusztal Wiesława 100
 Kuś Viola 171
 Kwiatkowska Elżbieta Maria 173
 Kuzel Marcin 84, 86

L

Laskowska Danuta 10,
 Lauks Robert 10, 217
 Lemanowicz Jarosław 49
 Lelwic Ireneusz 73
 Leśniewski Marek 181
 Lewandowski Lech 73
 Lewandowski Krystian 130
 Lipiński Michał 146, 155
 Lisewski Jacek 211
 Lisowski Józef 200
 Lizoń Zbigniew 10, 230, 231, 233
 Luty Tadeusz 209

Ł

Łacny Janusz 50, 231
 Łoboda Dorota 77
 Ługowska Agnieszka 10,
 Łukasiewicz Dariusz 169
 Łysiak Norbert 10, 148, 178, 179

M

Maciołek Ryszard 10, 47, 65, 76, 77, 111, 176,
 185, 208
 Mackiewicz Maciej 48, 178
 Magdziarz Marek 73
 Majchrowicz Aleksander 73
 Marcysiak Katarzyna 73
 Maik Wiesław 47, 48, 50, 61, 62, 63, 65, 73, 76,
 84, 123, 135, 139, 208, 209, 210
 Majewski Andrzej 233
 Małachowski Tadeusz 147
 Mańkowska Ewa 10
 Marchlewska-Patyk Karolina 10, 53
 Marciniak Kazimierz 10, 63, 65, 73, 76, 78, 90,
 110, 123, 144, 145, 176, 208, 210
 Marchlik Anna 151
 Markiewicz Paulina 52
 Martenka Henryk 172
 Masierak Włodzimierz 10, 150
 Matuszak Jerzy 77, 97
 Mautz Heinrich 103
 Maziec Andrzej 171
 Michalkiewicz Stanisław 212
 Mikołajczyk Beata 178, 179, 181
 Milczewski-Bruno Ryszard 152
 Mischke Jerzy 52
 Misiak Jerzy 100
 Mojzesowicz-Bilewska Jadwiga 73
 Molski Marian 49
 Mreła Aleksandra 50, 76, 77
 Mroczkowski Adam 86
 Musolf Karol 148
 Musznicka Bożena 97
 Muszyńska-Jeleszyńska Dominika 10, 52
 Muszyński Henryk 178

N

Napieraj Krzysztof 217
Napierała Marek 123
Narewski Henryk 215
Nawrocka Danuta 171
Nawrocka Maria 231
Niedbała Zygmunt 73
Niedźwiecki Marek 171
Nieżurawska Joanna 87
Nieżurawski Lech 84, 86
Noniewicz Marek 171
Nowaczyk Łukasz 152
Nowakowska Zuzanna 86

O

Ocetkiewicz Tomasz 151
Olszewski Wiesław 73, 76, 123
Onoszkowicz-Jacyna Jacek 73
Osińska Magdalena 50
Owsiak Jan 48, 65, 123, 136

P

Palich Piotr 48, 51, 65, 77
Pałasz Katarzyna 82
Pałczyński Marek 116
Pawlak Michał 153
Pawluśkiewicz Jan Kanty 171
Pfaff Joachim 171
Piątek Jacek 171
Piesik Adam 10,
Pleszyński Grzegorz 171
Pluta Stanisław 48
Polak Ryszard 212
Pomianowska-Kardaś Anna 10, 86, 217
Popławski Wojciech 51, 84
Posadzińska Iwona 84
Prus Karolina 10
Przybyszewska-Gudelis Romana 10, 48, 65,
123, 148
Puciata Jerzy 171
Putto Dawid 181
Puza Agnieszka 155
Pytel Dorota 172

Raczyński Michał 77
Ratajczak Radosław 52
Rejek Tomasz 233
Riegl Jerzy 171
Robak Bartek 77
Rogacki Józef 73
Rona Marek 171
Ronek Marta 153, 214
Ronowska Bożena 112
Rosenthal-Sikora Marta 152, 185
Rudniewski Jacek 10, 116
Rybka Jolanta 214
Rydelski Zenon 210
Rzepa Marek 172

S

Salvador Rone 164
Sauter Marcin 171
Schulz Elżbieta 10
Schulz Maciej 84
Sewerniak Janusz 10, 99, 123
Sikora Filip 54, 112, 213
Sikora Krzysztof 10, 16, 48, 65, 73, 76, 81, 176,
177, 200, 204, 208, 230, 231
Sikora Małgorzata 10, 54, 65, 72, 73, 76
Skaliy Aleksander 10,
Skiba Rafał 172
Skowrońska Agnieszka 86
Słoniewska Joanna 10
Słowiński Jan Karol 146, 213
Smarzewski Ryszard 47, 49
Sobczak-Michałowska Marzena 50, 76, 146
Sokołowski Dariusz 52
Sowa Adam 73
Sowińska Bożena 10, 112
Sowiński Józef 10
Sójka Rafał 153, 214
Springer-Wołodko Małgorzata 151
Staniszewski Lech 10
Strzelec Marcin 214
Strzyżewski Władysław 230, 231
Sycz Robert 178, 181
Syka Tadeusz 177
Szajkiewicz Elżbieta 152
Szandrach Paweł 181
Szarek Ewa 10, 47, 79, 130, 185
Szczepanik Paweł 164

Szcześniak Andrzej 212
Szczypierowska Magdalena 77
Szpak Iwona 172
Szreder Magdalena 10
Szc Henryk 10, 77, 97
Szymańska Alina 10, 65
Szymański Piotr 53, 86, 146, 147, 149
Szymański Tadeusz 10

Ś

Ślachciak Mirosław 73

T

Terlecki Piotr 73
Tłokiński Waldemar 208
Turbiak Izabela 10
Turniak Grzegorz 164
Tużylak Anna 150
Tyrawa Jan 178

U

Uniszkievicz Cezary 151
Urbaniak Wiesław 76, 77

W

Walczak-Beszczynska Agnieszka 10, 99
Walczak Michał 149
Walczak Piotr 116
Walo Zdzisław Andrzej 97
Wańkiewicz Gustaw 100
Warmińska Magdalena 77
Warzecha Łukasz 212
Wasiucionek Marcin 116
Weselski Krystian 77
Wichrowska Magda 151
Wilkiewicz Monika 153, 214
Wiśniewska Lidia 50, 169
Wiśniewski Edward 48, 65
Wittbrodt Edmund 78
Wojciechowski Michał 212
Woś Marek 77

Woźniak Wojciech 171
Woźnicki Jerzy 208
Woźny Dionizy 230, 231
Wójcik Gabriel 65, 73, 137, 176
Wrembel Henryk 143
Wydrzyński Zbigniew 73
Wypych Ewa 10
Wyrczyńska-Bednarczyk Anna 147
Wyrwał Mirosława 47
Wyrwińska Beata 79

Z

Zabłudowski Antoni 49, 50
Zaleski Michał 210
Zamojski Karol 150
Zbelicka Ewa 82
Zemke Janusz 83
Zengel Sonia 171
Zieliński Adrian 179, 181
Zieliński Lech 51
Zimowski Lech 50, 123
Ziółkowski Przemysław 10, 58, 96, 223
Zwiefka Tadeusz 73, 83
Zygnerska-Hajduk Jolanta 47, 65
Zyśk Waldemar 171

Ż

Żaboklicki Tomasz 73

